

ACTA SYNODE LUTTEN

Acta van de buitengewone synode van De Gereformeerde Kerken in 2019 en de synode in 2021-2022

ACTA

van de

buitengewone synode Lutten 2019

en de

synode Lutten 2021-2022

INHOUDSOPGAVE

SYNODE LUTTEN 2019 7
PRO ACTA BUITENGEWONE SYNODE LUTTEN 2019 9
Artikel 1: Opening 9
Artikel 2: Credentie en presentie 13
Artikel 3: Verkiezing moderamen 14
Artikel 4: Constituering van de vergadering 14

ACTA BUITENGEWONE SYNODE LUTTEN 2019 15
Artikel 1: Beloften 15
Artikel 2: Benoeming adviseurs en quaestor 16
Artikel 3: Pers 16
Artikel 4: Geluidsopname 16
Artikel 5: Vaststelling agenda 16
Artikel 6: Behandeling van de ingekomen stukken 18
Artikel 7: Benoemingen 27
Artikel 8: Vaststelling van de acta 27
Artikel 9: Aanwijzen van de samenroepende kerk 27
Artikel 10: Censuur naar art. 48 KO 27
Artikel 11: Persoonlijke rondvraag 27
Artikel 12: Sluiting 28

SYNODE LUTTEN 2021-2022 31
BIDSTOND 33
PRO ACTA SYNODE LUTTEN 2021-2022 35
Opening 35
Constituering vergadering 37

ACTA SYNODE LUTTEN 2021-2022 39
HOOFDSTUK 1 - ALGEMEEN 41
Artikel 1.01 Beloften en benoemingen 41
Artikel 1.02 Sluitingsdatum en verslaglegging 41
Artikel 1.03 Vergaderlocatie en commissies 41
Artikel 1.04 Benoeming samenroepende kerk volgende synode 42

HOOFDSTUK 2 - KERKREGERING....43
Artikel 2.01 Zorg inzake Seksueel Misbruik....43
Artikel 2.02 Deputaten ADCW....45
Artikel 2.03 Deputaten ad art. 49 KO....46
Artikel 2.04 Commissie Goede Diensten....46
HOOFDSTUK 3 - EREDIENST....47
Artikel 3.01 Liturgische voorzieningen....47
HOOFDSTUK 4 - BINNENLANDSE BETREKKINGEN....49
Artikel 4.01 Deputaten ACOBB....49
Brief van synode DGK aan synode GKN....51
HOOFDSTUK 5 - OPLEIDING....53
Artikel 5.01 Deputaten opleiding tot de dienst des Woords....53
Artikel 5.02 Deputaten ad art. 19 KO....55
HOOFDSTUK 6 - BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN....57
Artikel 6.01 Deputaten BBK....57
Artikel 6.02 Appelschriften inzake BBK....60
Artikel 6.03 Overige contacten....62
HOOFDSTUK 7 - APPELZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN....65
Artikel 7.01 Revisieverzoek DGK Zwolle inzake leespreken....65
Artikel 7.02 Appel inzake publicatie kerkenraad....65
Artikel 7.03 Appel inzake opheffen DGK Hasselt....66
Artikel 7.04 Verzoek en revisieverzoek Mariënberg (de Ark)....67
HOOFDSTUK 8 - PRESENTATIE, PUBLICATIE EN COMMUNICATIE....69
Artikel 8.01 Voorstel inzake Zending en Evangelisatie....69
Artikel 8.02 Brief van Gezinsblad Bazuin....69
HOOFDSTUK 9 - FINANCIËN EN BEHEER....71
Artikel 9.01 Deputaten Financieel beheer....71
HOOFDSTUK 10 - SLOTHANDELINGEN....73
Artikel 10.01 Toespraak van de preses, ds. E. Heres....73
Artikel 10.02 Toespraak van de assessor, ds. M.A. Sneep....78
Artikel 10.03 Overdenkingen van de preses, ds. E. Heres....78
HOOFDSTUK 11 - HUISHOUDELIJKE REGELING....85
Aanwezigen ter synode Luten 2021-2022....93
HOOFDSTUK 11 - HUISHOUDELIJKE REGELING....85

COMMISSIERAPPORTEN 95
Commissierapport inzake voorstel dep. Zending en Evangelisatie 96
Commissierapport Zorg inzake seksueel misbruik 99
Aanvullend commissierapport Zorg inzake seksueel misbruik 105
Tweede aanvullend commissierapport Zorg inzake seksueel misbruik.....109
Tegenvoorstel inzake ZSM van ds. E. Heres 111
Commissierapport BBK.....112
Commissierapport ACOBB.....129
Tegenvoorstel inzake ACOBB van Rodenboog en Wieringa 135

DEPUTATENRAPPORTEN EN INGEKOMEN STUKKEN.....137
Bijlage 1, Voorstel inzake deputaatschap Zending en Evangelisatie.....137
Bijlage 2a, Rapport deputaten Liturgische Voorzieningen 143
Bijlage 2b, Aanvullend rapport deputaten Liturgische Voorzieningen 151
Bijlage 3, Brieven van synode GKN aan synode DGK.....155
Bijlage 4, Rapport deputaten ad art. 49 KO.....161
Bijlage 5a, Rapport deputaten ACOBB 169
Bijlage 5b, Aanvullend rapport deputaten ACOBB en EGB 179
Bijlage 6, Rapport deputaten ad art. 19 KO.....195
Bijlage 6b, Regeling studiefinanciering theologische studenten 205
Bijlage 7a, Rapport deputaten Opleiding tot de dienst van het Woord.....211
Bijlage 7b, Aanvullend rapport deputaten Opleiding tot de dienst van het Woord 228
Bijlage 8a, Rapport deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken.....233
Bijlage 8a, Bijlage rapport deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken 266
Bijlage 8b, Aanvullend rapport deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken 418
Bijlage 9, Rapport deputaten Archief- en documentatie Centrum en Website.....425
Bijlage 10, Brief van de Bazuin inzake wijziging statuut.....459
Bijlage 11, Rapport deputaten Financieel beheer 467
Bijlage 12a, Rapport deputaten Zorg inzake Seksueel Misbruik.....511
Bijlage 12b, Aanvullend rapport deputaten Zorg inzake Seksueel Misbruik 575
Bijlage 12c, Tweede aanvullende rapport deputaten Zorg inzake Seksueel Misbruik 585

INSTRUCTIES deputaten GS Lutten 2021-2022 589
DEPUTATEN benoemd door GS Lutten 2021-2022.....605

ACTA

van de

buitengewone Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld)

Lutten 2019

PRO ACTA

van de

buitengewone Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld)

Lutten 2019

Artikel 1: Opening

De Gereformeerde Kerk van Lutten e.o. – destijds nog DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. – is door de Generale Synode van Lansingerland 2017-2018 aangewezen als samenroepende kerk voor de volgende Generale Synode. Namens De Gereformeerde Kerk Lutten opent br. Th.J. Boersma de buitengewone vergadering. Hij laat lezen: Johannes 10:1-30 en geeft op om te zingen: Psalm 119:1, 5, 40 en 49. Vervolgens gaat hij ons voor in gebed.
Br. Boersma houdt het volgende openingswoord:

Weleerwaarde en eerwaarde broeders afgevaardigden en belangstellenden,
broeders en zusters,
Welkom bij de opening van deze buitengewone Generale Synode Lutten van de Gereformeerde Kerken (hersteld) in Nederland 2019. Goed en fijn dat u hier bent in Heemse, Hardenberg op deze 6e juli 2019. Aan mij, als preses van de kerkenraad van de samenroepende kerk, De Gereformeerde Kerk Lutten e.o., de taak om met dit openingswoord de vergadering te openen.
Een buitengewone Generale Synode, ja want dat is het. Er zijn een aantal redenen waarom hij buitengewoon is:

1. omdat buiten het gewone stramien, van één keer in de drie jaar een synode, er nu een extra synode op verzoek van dep. art. 49 KO is samengeroepen
2. vanwege het buitengewone karakter wat blijkt uit het agendapunt m.b.t. de stand van zaken in de contacten met de GKN
3. vanwege het feit dat het voor het eerst is in de geschiedenis binnen de DGK dat er een buitengewone synode bij elkaar wordt geroepen, niet te verwarren met een vervroegde synode
4. vanwege het feit dat er een voorstel van de samenroepende kerk ligt om meer dan 1 adviseur te benoemen i.p.v. 1 zoals tot nu toe altijd gebruikelijk was
5. omdat er straks een hele invasie van secundi zal plaatsvinden om deputaten ACOBB/Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen van De Gereformeerde Kerken in Nederland te vervangen bij de behandeling van de bespreking over de GKN zodat we wel op 20 deelnemers aan de bespreking gaan komen
6. omdat er toch nog twee extra agendapunten binnen zijn gesmokkeld
7. omdat het voor het eerst is dat De Gereformeerde Kerk Lutten e.o. de samenroepende kerk is

De Gereformeerde Kerk Lutten e.o.?
Hoor ik dat goed. Ja, dat hebt u goed gehoord. Sinds ruim een maand heeft de kerk van Bergentheim/Bruchterveld een nieuwe naam en ook een nieuw logo. De oude naam gaf al lang niet meer aan dat er uit veel meer plaatsen dan Bergentheim en Bruchterveld broeders en zusters lid zijn van onze kerk, maar ook broeders en zusters uit Dedemsvaart, Emlichheim in Duitsland, Hoogeveen, Hardenberg, Rheezerveen, Balkbrug, De Krim, Laar in Duitsland, Schuinesloot, Vinkenbuurt, Lutten en Gramsbergen en ons kerkgebouw staat al jaren in Lutten.
De afgevaardigden hebben in de uitnodiging ons prachtige nieuwe logo al kunnen bewonderen. Voor iedereen: het nieuwe logo en de uitleg daarvan treft u aan in het komende nummer van De Bazuin, beslist de moeite waard om te lezen!

Een maand geleden, 6 juni, hebben wij herdacht dat het 75 jaar geleden is dat het D-Day was. Operatie Overlord was begonnen. Decision Day, een beslissende dag met grote gevolgen omdat daar, menselijkerwijs gesproken, alles van af hing of Europa inderdaad bevrijd zou kunnen worden. En onder Gods zegen is dat dan ook gebeurd. Het kwaad werd opgerold door de geallieerde legers, ten koste van vele doden en gewonden en vermisten, en een jaar later was Europa bevrijd van de terreur en de tirannie van het Nazisme en konden mensen weer in vrijheid leven. Iets waar we terecht nog steeds bij stil mogen staan en waar we bovenal God nog elke dag dankbaar voor mogen zijn.

Bij de dropping van de parachutisten in Normandië op D-Day kregen zij iets speciaals mee in hun broekzak. Omdat het midden in de nacht was en donker en slecht weer en er ook veel heggen en obstakels op de wegen waren kon je niet altijd goed zien of diegene die je tegenkwam na je landing vriend of vijand was. Daarom kregen de parachutisten een klikker mee dit dit geluid maakte: klikklak. Wanneer je dat geluid maakte herkende de vriend dat en beantwoorde met datzelfde geluid: klikklak. Dan wist je samen dat het goed was en dat je veilig was vanwege dat geluid, dan was het een vriend en geen vijand. Belangrijk was dus in dit geval het geluid, om uit te maken: waar moet ik zijn en waar ben ik veilig.

We hebben zojuist Johannes 10 gelezen. Daar gaat het ook over geluid, namelijk de stem van de goede Herder, zoals de Here Jezus dat hier in deze tekstverzen uitlegt. Waar Zijn stem wordt gehoord, daar moet je zijn, daar ben je veilig. Maar, er zijn zoveel kerken en dus ook zoveel geluiden en overal klinkt de stem van de goede Herder zegt men, waar moet je dan wezen? De stem van de goede Herder is gelukkig te herkennen, net als bij de parachutisten dat klikgeluid een herkenning van geluid was. De stem van de goede Herder is te herkennen in de Bijbel, samengevat in de belijdenisgeschriften en uitgewerkt in de kerkorde.

De Bijbel.
In de Bijbel klinkt de stem van de goede Herder, de Bijbel is die stem. Wanneer de Bijbel niet langer van kaft tot kaft wordt aangenomen als waarheid, maar als daar zaken aan toe worden gevoegd of van af worden gehaald dan klinkt die stem niet meer in zijn volle omvang, dan wordt de stem aangepast aan hedendaagse inzichten, naar eigen interpretaties. Nieuwe hermeneutiek heet dat. Gebrek aan inzicht veroorzaakt door gebrek aan kennis leidt gauw tot ongehoorzaamheid aan wat God van ons vraagt en tot ongehoorzaamheid om te leven naar Zijn wil.
Bij de discussie over de vrouw in het ambt waarbij men geen stelling durft in te nemen, wordt de volgende opmerking nog wel eens gemaakt: “ik geloof, ervaar dat de vrucht van de Geest (Galaten 5) in mij woont en dan komt alles wel goed, dan zal God wel voor Zijn kerk zorgen”. Het is geweldig als je dat rotsvaste geloof mag hebben, maar het is wel de helft van het verhaal. Men vergeet dan de eigen verantwoordelijkheid die de Heere ons ook heeft gegeven. Dat openbaart zich bijvoorbeeld in het evenwicht tussen Belofte en Eis, Christus en de Wet, in rechtvaardigmaking en heiligmaking, in geloven en gehoorzamen. Aan die verantwoordelijkheid van gehoorzamen mag niemand zich onttrekken. Dat betekent uit dankbaarheid leven naar de geboden van de Heere, dat betekent ook een juiste kerkkeuze maken, want je bent medeverantwoordelijk voor de koers van jouw kerk en je bent ook verantwoordelijk voor je eigen kerkkeuze.
Ook een veel voorkomende opvatting is: God is liefde en als je Jezus maar volgt, daar gaat het toch om? Dat wordt dan vaak uitgewerkt in mensgerichte prediking, in horizontalisme, heb elkaar lief, zorg goed voor je medemens, enz.
Ook hier weer, het is een halve waarheid. Natuurlijk, God is liefde en we moeten onze Heiland volgen. Maar het ontbreekt ook hier aan de tweede helft van de waarheid, namelijk het zojuist genoemde evenwicht tussen Belofte en Eis, rechtvaardigmaking en heiligmaking, tussen geloven en gehoorzamen.
Onze Verbondsgod heeft een verbond met ons gesloten met een belofte en een eis. En dat laatste wordt meestal gebagatelliseerd of geminimaliseerd. Hier dient wel bij opgemerkt te worden dat wij uit onszelf dat gehoorzamen geenszins in ons hebben. Laat daar geen misverstand over bestaan. Maar wij mogen er wel voor bidden en dan zal God ons het willen

en het werken geven, uit genade, want, zegt Paulus in Filippenzen 2 vers 13, “het is God, Die in u werkt, zowel het willen als het werken, naar Zijn welbehagen”.

De Belijdenisgeschriften.
De belijdenisgeschriften, de drie formulieren van eenheid, spreken Gods Woord na. Ook daar kun je de stem van de goede Herder herkennen. Tot op de dag van vandaag zijn ze in al hun ouderdom nog hyperactueel. Het is ongelooflijk wat de Heer ons heeft willen geven via onze voorvaderen in deze rijke geschriften. Zij leggen Gods Woord helder uit, zetten ons op het spoor van het herkennen van de ware kerk, sporen ons aan Hem te dienen naar Zijn wil, helpen ons de troost en de bemoediging te verstaan uit de Bijbel, en om dwalingen ook heden ten dage te ontdekken en aan de kaak te stellen.

De Kerkorde.
De kerkorde geeft ons handvatten om de vrede en de orde in ons kerkelijk samenleven te borgen, zoals de Heere die ook van ons vraagt in Zijn Woord. En dat alles is hard nodig om stand te houden tegen de aanvallen die de satan voortdurend op de kerk richt. Die aanvallen worden steeds heftiger, denk aan het drijven van de homo- en transgenderlobby, de pogingen om vrijheid van onderwijs aan banden te leggen, de schande die over je wordt uitgeroepen wanneer je Gods norm vooropstelt, zoals bijvoorbeeld bij de Nashvilleverklaring, het volstrekte onbegrip wanneer je als verloofd stel niet gaat samenwonen of bij elkaar slaapt, en zo kun je nog wel een poos doorgaan.
De bereidheid om echt rekening te houden met de Bijbel en met principiële standpunten van Christenen die luisteren naar de stem van de goede Herder is minimaal geworden in politiek en maatschappij en in vele kerken om ons heen.

Zijn wij nu in de DGK zulke scherpslijpers? Pretenderen wij de enige ware kerk te zijn? Zijn wij keurmeesters van andere kerken? Zijn wij harde, liefdeloze mensen. Allemaal beelden die wel eens opduiken wanneer je het over de DGK hebt. Nee, wat wij willen is de Schrift van kaft tot kaft, van Genesis 1 tot en met Openbaring 22 voor betrouwbaar en waarachtig houden. Daar mag geen jota of tittel vanaf worden gehaald of aan worden toegevoegd, Openbaring 22: 18 en 19. Daar staan wij voor en dat heeft niets met liefdeloosheid of scherpslijperij enz. te maken maar alles met het willen dienen en liefhebben van onze God en het liefhebben van de naaste als onszelf. En wij zijn ons ook bewust dat we zondige mensen zijn met tekortkomingen en gebreken, maar we weten ons ook ongeloofrijk rijk met het Evangelie van verzoening en verlossing dank zij Jezus Christus die voor al onze zonden volkomen heeft betaald.

En wanneer we die stem van onze goede Herder herkennen bij een andere kerk dan hebben we de dure plicht, ja dan is het een roeping van Godswege, Johannes 17: 11, waar de Here Jezus in het hogepriesterlijk gebed bidt: “opdat zij één zullen zijn zoals Wij”, om de eenheid te zoeken en die te realiseren. Heel concreet komt dat aan de orde bij de samensprekingen met de GKN, waar deze buitengewone Synode over zal vergaderen. Wanneer we op het punt komen van gezamenlijke herkenning, is het de dure plicht wederzijds om aan de eenwording handen en voeten te geven. Een in waarheid. Vanuit gehoorzaamheid aan God. En ook om voor de buitenwacht, zoals verontrusten in andere kerken, een duidelijk signaal af te geven: u hoeft niet langer te kiezen en op eenwording te wachten, dat heeft de Heere al aan Zijn gemeente uit genade geschonken, vanwege de weg van gezamenlijke herkenning van de stem van de goede Herder.

Tenslotte. Bij iedereen die in dit proces van eenwording betrokken wordt moet ook ruimte en aandacht zijn voor gevoelens en emoties die er kunnen leven, daar mag je niet zo aan voorbij gaan. In dit soort processen komt het er erg op aan om met liefde en genegenheid elkaar te bejegenen of, om met Filippenzen 2 te spreken, om de gezindheid van Christus te laten zien, eensgezind te zijn, dezelfde liefde te hebben, één van ziel en één van gevoelen, niets uit eigenbelang of eigendunk doen, maar in nederigheid de één de ander voortreffelijker achten dan zich zelf, niet alleen oog hebben voor wat van jezelf is , maar ook oog hebben voor wat van een ander is. Dan mag je onder de zegen van onze Hemelse Vader dit traject ingaan en van Hem alles verwachten.

Geachte broeders afgevaardigden, vandaag kan het een Decision Day, een beslissende dag met grote gevolgen zijn. Geve de Heere u Zijn wijsheid en Zijn kracht door Zijn Geest, en laat u zich zo gebruiken als instrument in Zijn hand.

Hiermee verklaar ik deze buitengewone Generale Synode Lutten van de Gereformeerde Kerken in Nederland 2019 voor geopend.

Th.J. Boersma, preses van de samenroepende kerk, De Gereformeerde Kerk Lutten e.o.

Artikel 2: Credentie en presentie

De geloofsbrieven van de classes Noord-Oost en Zuid-West worden onderzocht door de samenroepende kerk. Deze worden in orde bevonden.

De afvaardiging is als volgt:

Van de classis Noord-Oost:

Primi:

Ds. M. Dijkstra	Mariënberg	DGK Emmen/Assen en Mariënberg
Ds. M.A. Sneep	Zuidhorn	DGK Groningen
Oud. Th.J. Boersma	Hoogeveen	DGK Lutten
Oud. K. Schaak	Hardenberg	DGK Lutten
Oud. E.A. Rodenboog	Niebert	DGK Opeinde
Oud. J.A. Sikkens	Tolbert	DGK Groningen

Secundi:

Oud. H. Folkers	Mussel	DGK Emmen/Assen
Oud. J. Gunnink	Ten Boer	DGK Groningen
Oud. P. van Pijkeren	Hooghalen	DGK Emmen/Assen
Oud. H.C. Ravensbergen	Emmen	DGK Emmen/Assen
Oud. A.F. Weening	Opeinde	DGK Opeinde
Diak. M. Lamberink	Mariënberg	DGK Mariënberg

Tertius:

Oud. B. Wimmenhove	Stedum	DGK Groningen

Van de classis Zuid-West:

Primi:

Ds. E. Heres	Dalfsen	DGK Dalfsen
Ds. C. Koster	Bleiswijk	DGK Lansingerland
Ds. S. de Marie	Zwolle	DGK Zwolle
Oud. J.H.P. Ensing	Voorthuizen	DGK Amersfoort
Oud. M.W. Menninga	Zoetermeer	DGK Lansingerland
Oud. B. Lourens	Dalfsen	DGK Dalfsen

Secundi:

Oud. F.W. Velthuis	Dalfsen	DGK Dalfsen
Oud. J.D. Groenendijk	Bleiswijk	DGK Lansingerland
Oud. T.M. de Marie	Zwolle	DGK Zwolle
Oud. H.C. de Marie	Elst	DGK Amersfoort
Oud. H.C. de Marie	Leusden	DGK Amersfoort
Oud. K.K. Snippe	Zwolle	DGK Zwolle

Tertius:

Oud. H.J. Mooibroek	IJsselmuiden	DGK Zwolle

Artikel 3: Verkiezing moderamen

Voorafgaand aan de stemming voor het moderamen krijgen de afgevaardigden de gelegenheid om zich voor te stellen. Daarna vindt in meerdere rondes de schriftelijke stemming plaats voor het moderamen. In het moderamen worden verkozen:

Preses:	oud. Th.J. Boersma
Assessor:	ds. S. de Marie
Scriba 1:	ds. M. Dijkstra
Scriba 2:	oud. K. Schaak

Artikel 4: Constituering van de vergadering

De preses van de samenroepende kerk, br. Th.J. Boersma, verklaart de buitengewone synode van De Gereformeerde Kerken voor geconstitueerd. Hij nodigt de andere leden van het verkozen moderamen uit om zitting te nemen.

ACTA

van de

buitengewone Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld) Lutten 2019

Artikel 1: Beloften

De preses verzoekt de afgevaardigden in te stemmen met de belofte:
'Ik vraag u, broeders afgevaardigden, om uw instemming te betuigen met de aangenomen belijdenis van de kerken en te beloven om het werk ter synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de Kerk.
Ik verzoek de afgevaardigden om te verklaren dat ze aldus beloven door hoofd voor hoofd te antwoorden met 'ja' en daarbij te gaan staan.'
Alle primi afgevaardigden leggen deze belofte staande af.

Artikel 2: Benoeming adviseurs en quaestor van de buitengewone synode

De samenroepende kerk heeft voorgesteld om te benoemen als adviseurs: ds. H.W. van Egmond, ds. H.G. Gunnink en dr. P. van Gurp. Ds. H.W. van Egmond heeft laten weten dat hij vanwege zijn gezondheid niet aanwezig kan zijn.
Verder heeft de samenroepende kerk voorgesteld om br. E. Korevaar te benoemen als quaestor van de synode. De voorstellen worden met algemene stemmen aangenomen.

Besluit: de buitengewone Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 6 juli 2019 te Heemse, besluit om:

- **ds. H.G. Gunnink en dr. P. van Gurp te benoemen tot adviseurs van de synode**
- **br. E. Korevaar te benoemen tot quaestor van de synode.**

Vervolgens leggen ds. H.G. Gunnink en dr. P. van Gurp ook de belofte staande af.

Artikel 3: Pers

Van de redactie van De Bazuin wordt het verzoek om de verslaglegging van synodezitting te publiceren in De Bazuin goedgekeurd, met inachtneming van de voorwaarden, zoals die staan in de huishoudelijke regeling (zie acta GS Hasselt, blz. 198).

Artikel 4: Geluidsopname

De buitengewone Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 6 juli 2019 te Heemse, besluit dat voor het notuleren van de vergadering door scriba 1, het is toegestaan om van deze vergadering een geluidsopname te maken, mits die na vaststelling van de notulen vernietigd worden.

Artikel 5: Vaststelling agenda

Na korte schorsing van de vergadering voor moderamenoverleg, hervat de preses de vergadering. Naast de behandeling van de herkenning van de GKN staan er op de agenda twee extra zaken betreffende het spreekconsent en een brief met een voorstel van Deputaten Liturgische Voorzieningen. Hoewel het niet gebruikelijk is om op een buitengewone synode extra agendapunten te behandelen, stelt het moderamen voor om deze twee extra zaken ontvankelijk te verklaren en als eerste te behandelen.

Wat betreft het spreekconsent wordt na bespreking voorgesteld om het ontvankelijk te verklaren, met daarbij de opmerking dat het om een grote uitzondering gaat om precedentwerking te voorkomen. Dit voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

De buitengewone Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland in vergadering bijeen op 6 juli 2019

overweegt:

1. Het verzoek valt buiten de opdracht tot de bijzondere generale synode.

2. De GS Heemse 1984/5 in artikel 117 heeft betreffende het afwijzen van bezwaren tegen een incidentele afwijking van art. 30 KO uitgesproken, dat afwijking van de regels geboden kan zijn, indien het profijt van de kerk dat eist, mits de uitzonderlijke afwijking van de geldende regel behoorlijk wordt geargumenteerd.
3. Het verzoek heeft groot nut en profijt voor de kerken gezien de nood aan predikanten in de kerken en de omstandigheid dat een student nog vóór de reguliere generale synode in de omstandigheid komt dat hij zijn gemeentestage heeft afgerond waarbinnen hij spreekconsent heeft verkregen in de gemeente van de stage (DGK Groningen) en vervolgens spreekconsent kan aanvragen bij classis ZW voor de resterende maanden van zijn studie.
4. Bij een dergelijke aanvraag kan de classis ZW alleen spreekconsent verlenen als een generale synode de besluiten van de GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914 (tijdelijk) buiten werking stelt.

Besluit:
in afwijking van de beoogde agenda van deze buitengewone synode, om het verzoek van de Classis Zuid-West inzake het spreekconsent voor studenten, in behandeling te nemen.

Gronden:
1. Afwijking van de kerkorde kan geboden zijn indien het profijt van de kerken dit eist, zie GS Heemse, artikel 117.
2. Er is t.a.v. de onderhavige zaak sprake van een onbedoelde en ongewilde omissie.

Stemming: besluit genomen met algemene stemmen.

Vervolgens het tweede extra stuk, de brief met voorstel van Deputaten Liturgische Voorzieningen. Het moderamen merkt op dat deze zaak ook de GKN raakt. Daarbij komt als we er nu niet in toestemmen, dan wordt het pas op de volgende synode in 2021. De vraag is of het dan nog wel kan. Enkele afgevaardigden hebben er moeite mee om dit stuk ontvankelijk te verklaren op deze buitengewone synode. Hebben deputaten niet ruimte genoeg om zelfstandig verder te werken? Deputaten merken op dat de samenwerking met de GKN erg heeft geholpen in dit proces. Daardoor is er meer mogelijk bij drukkerij Jongbloed. Deputaten benadrukken dat een besluit van de synode nodig is om verder te kunnen werken. Er wordt opgemerkt dat het om een praktische zaak gaat. Er is geen leerkwestie mee gemoeid en het is geen zwaar-kerkelijke zaak. Deputaten zoeken hierin steun bij de kerken en ze hebben geprobeerd het via de kerkelijke weg aan de orde te stellen.
De vergadering gaat unaniem akkoord om dit in behandeling te nemen.

De buitengewone Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland in vergadering bijeen op 6 juli 2019 besluit in afwijking van de beoogde agenda van deze buitengewone synode de brief van deputaten liturgische voorzieningen in behandeling te nemen

Gronden:

1. De urgentie om deputaten het mandaat te geven ligt in het feit dat er nu een mogelijkheid is om de HSV + kerkboek beschikbaar te krijgen en de volgende reguliere synode pas in 2021 samenkomt.
2. Verder zou uitstel tot de volgende synode de samenwerking met de GKN benadelen die deze uitgave voor de invoering van de HSV binnen eigen kerkverband nodig heeft
3. Het gevraagde mandaat kan alleen een synode leveren terwijl het in het belang van de kerken is om over deze uitgave spoedig te kunnen beschikken
4. Afwijking van de kerkorde kan geboden zijn indien het profijt van de kerken dit eist, zie GS Heemse, artikel 117.
5. Het gaat om de uitvoering van een praktische zaak en niet om een leerstellige kwestie en zal derhalve geen precedentwerking hebben.

Artikel 6: Behandeling van de ingekomen stukken

6.1. Brief van classis Zuid-West inzake spreekconsent

Materiaal: Verzoek van de Classis Zuid-West inzake het verlenen van spreekconsent

De buitengewone Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland in vergadering bijeen op 6 juli 2019

overweegt:
1. GS Amsterdam 1908 (art. 60) en GS Den Haag 1914 (art. 77 sub.c.) verbieden het spreken van een stichtelijk woord door studenten. GS Emmen 2009 besloot (art. 37 Besluit 1) dat deze besluiten buiten het kader van de opleiding geldig blijven.
2. GS Emmen 2009 overwoog (overweging 10 in artikel 59) dat spreekconsent voor studenten buiten het directe kader van de opleiding mogelijk is voor maximaal één jaar.
3. Wat GS Emmen heeft uitgesproken betekent dat een student wel in het kader van zijn opleiding, de gemeentestage, spreekconsent kan krijgen, maar niet in omstandigheden die buiten het kader van de opleiding vallen.
4. De besluiten van de GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914 zijn echter in het verleden veelvuldig buiten werking gesteld vanwege de nood van de kerken ten aanzien van het predikantentekort.

Besluit:
de besluiten van GS Amsterdam 1908 (art. 60) en GS Den Haag 1914 (art. 77 sub c.) m.b.t. het spreken van een stichtelijk woord door studenten buiten het directe kader van de opleiding tot de eerstvolgende generale synode buiten werking te stellen.

Grond:
De nood in de kerken t.a.v. de preekvoorziening die in het verleden grond was voor een tijdelijke buitenwerkingstelling van betreffende synodebesluiten, geldt nog steeds

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

6.2. Brief van deputaten Liturgische voorzieningen

Materiaal: Tussentijds rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen met verzoek om mandaat te krijgen om het Gereformeerd Kerkboek te herdrukken in combinatie met de Herziene Statenvertaling

In de bespreking gaat het vooral over de financiering van de herdruk van de kerkboeken in combinatie met HSV. Is financiering een taak voor deputaten financieel beheer (DFB)? Moet de synode hiertoe mandaat verlenen? Opgemerkt wordt dat deputaten zelf aangeven dat ze meerdere mogelijkheden zien. Daarom is het niet nodig dat de synode DFB hiertoe opdracht geeft. We kunnen dit in de vrijheid van de deputaten laten.

De buitengewone Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland in vergadering bijeen op 6 juli 2019

Overweegt:

1. dat er een tekort aan Gereformeerde Kerkboeken is
2. dat er tweedehands weinig tot geen kerkboeken te krijgen zijn
3. dat kerkboeken een belangrijk onderdeel in ons kerkelijk leven zijn
4. dat er nu een kans is om op korte termijn nieuwe kerkboeken in combinatie met een HSV te krijgen
5. dat dit ook tegen een gunstige en betaalbare prijs is
6. dat dit alleen mogelijk is door samen met GKN een bestelling te plaatsen en aan te sluiten bij het lopende proces van Jongbloed

Besluit:

1. om het Gereformeerd Kerkboek in de huidige vorm te laten herdrukken in combinatie met een HSV.
2. om deputaten opdracht te geven om samen met GKN tot herdruk van HSV en Gereformeerd Kerkboek te komen
3. om deputaten een mandaat te geven om, indien nodig, met een financier de herdruk te regelen en te financieren.

Gronden:

1. Op korte termijn zijn er Gereformeerde Kerkboeken in goede staat nodig.
2. Er is nu een betaalbare en haalbare optie door samen te werken met de GKN.

De vergadering neemt ook dit besluit met algemene stemmen.

6.3. Tussentijds rapport en aanvullend rapport met voorstel van deputaten ACOBB

Materiaal: - Brief van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) Dalfsen 6 oktober 2018.
- Tussentijds rapport en aanvullend rapport van deputaten ACOBB met betrekking tot werkzaamheden in de contacten met de GKN.

Aanwezige deputaten:	ds. M. Dijkstra, ds. E. Heres, ds. C. Koster, br. B. Lourens, ds. S. de Marie, ds. M.A. Sneep.
Afwezige deputaat:	ds. H.W. van Egmond

De synode besluit eerst dat de primi-afgevaardigden die zitting hebben in het deputaatschap ACOBB worden vervangen door hun secundi. De vergadering stemt hier unaniem mee in.
De volgende secundi nemen plaats aan de tafel: Oud. H. Folkers, Mussel; Oud. J. Gunnink, Ten Boer; Oud. F.W. Velthuis, Dalfsen; Oud. J.D. Groenendijk, Bleiswijk; Oud. T.M. de Marie, Zwolle; Oud. K.K. Snippe, Zwolle.
De preses vraagt hen instemming te betuigen met de aangenomen belijdenis van de kerken en te beloven het werk ter synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de kerk. Deze broeders beloven dit waarbij ze gaan staan.

De preses geeft dit agendapunt in bespreking.
Eerst worden deputaten ACOBB in de gelegenheid gesteld om toelichting te geven op de rapporten. Namens deputaten voert ds. M.A. Sneep het woord. We zijn heel dankbaar dat we hier vandaag zijn om hierover te spreken. Ook zijn we dankbaar dat deputaten ad art. 49KO besloten hebben om te komen tot deze buitengewone synode. Het is een belangrijk moment, ook voor de kerken.
Als je het rapport ziet, kan toch het idee naar boven komen dat het wat uit de lucht komt vallen. Een kort rapport, waar niet veel verslag van gesprekken in staat. Toch is het een heel traject geweest dat we als deputaten hebben afgelegd met de GKN. De GS Groningen heeft 27 febr. 2015 besloten om op niveau van het kerkverband na te gaan of er een mogelijkheid bestaat om tot eenheid met de GKN te komen. Na die tijd hebben er best wel veel gesprekken plaatsgevonden. Het eerste oriënterende gesprek heeft plaatsgevonden op 28 januari 2016. Het eerste inhoudelijke gesprek met de GKN vond plaats op 17 februari 2017. Toen is gesproken over plaats van de kerkorde. Dat kreeg een vervolg op 3 juli 2017. Op 18 september 2017 hebben we doorgesproken over het Schriftgezag en het fundament van de kerk. Op 4 december 2017 spraken we over de katholiciteit van de kerk. Dat kreeg een kort vervolg op 5 maart 2018. De gesprekken die in 2019 hebben plaatsgevonden op 6 maart en 7 mei, waarin vooral het laatste gesprek op de inhoud inging, waren een afsluiting van het laatste onderwerp dat we in maart 2018 zijn gestart. Namelijk over de katholiciteit van de kerk en daarbij ook de plaats en het functioneren van het kerkverband en kerkelijke besluiten.
We hebben in het rapport ook iets geschreven over de scheuringen en schorsingen. Dat was ook in de instructie opgenomen om het een plaats te geven in de gesprekken. Deputaten hebben gemeend, en we hebben dat ook met de GKN besproken die daar mee instemden, dat het het beste was om over de scheuringen en schorsingen te spreken op plaatselijke niveau. Het is geen taak van deputaten om op kerkverbandelijk niveau, waar je ook op een afstand staat van plaatselijke situaties, daar inhoudelijk over te spreken. Daarom hebben deputaten uitgesproken om dat op plaatselijk niveau te bespreken, nadat we elkaar erkend of herkend hebben als kerken van Christus.

Deputaten concluderen dat we goede, inhoudelijke gesprekken hebben gehad met de broeders van de GKN, waarin we elkaar vonden op Schrift en belijdenis. Deputaten ervaren dat als een verhoring van het gebed. De Heere heeft ons tot hiertoe gebracht. We hebben ons werk gedaan in het geloof dat het Christus Zelf is die zijn kerk bouwt en vergadert. We

mochten ons werk in de afgelopen maanden dan ook doen in afhankelijkheid van Hem. En daarom leggen we vandaag onze adviezen en ons rapport met vrijmoedigheid in uw midden neer. Met daarbij onze diepste wens en ons gebed dat de Heere dit wil zegenen.

Algemene bespreking
Gevraagd wordt hoe het kan dat de gesprekken met deputaten van de GKN in 2019 vlotter gingen dan daarvoor. Het lijkt erop dat er een verandering in houding is gekomen. Hoe zien deputaten dat? Deputaten zien dat als gebedsverhoring van de Heere. We hebben daar samen jaren voor gebeden. Er is over en weer wantrouwen geweest. We zien het als verhoring van gebeden dat de Heere het zo geleid heeft dat harten zijn geneigd en dat we op een goede en inhoudelijke manier met elkaar als broeders konden samenspreken. Dan hoef je niet na te speuren wie veranderd is, DGK of GKN, maar mag je verwonderd constateren dat de Heere gebeden verhoort. De Heere heeft gegeven dat we op basis van Schrift en belijdenis elkaar echt gevonden hebben. Daarvan zijn deputaten overtuigd en daar zijn we dankbaar voor.

Verder wordt gevraagd of er bij de GKN nog sprake is van een pluriforme kerkvisie, zoals de acta van GS Groningen dat destijds verwoordde. Deputaten hebben in de gesprekken over de katholiciteit van de kerk de broeders van de GKN hierover concreet bevraagd en er over doorgesproken met een goede uitkomst. We hebben elkaar gevonden in artikel 27 t/m 29 NGB. Daaraan zijn we gebonden en daaraan moeten we elkaar houden.
Gevraagd wordt wat de betekenis is van ‘herkenning’ en of we dat niet al jaren geleden hebben gedaan. Deputaten stellen in hun rapport voor om de GKN te herkennen als kerken van Christus. We hebben ons daarbij aangesloten bij de woordkeuze van de GKN. Zij deden hetzelfde richting onze kant. Verder hebben we jaren geleden uitgesproken dat we de GKN herkennen als kerken van Christus die ‘willen’ staan op het fundament. Het verschil en de ontwikkeling is nu dat we zeggen dat ze ‘staan’ op het fundament van apostelen en profeten.

Een afgevaardigde merkt op dat deputaten voorstellen de scheuringen en schorsingen op plaatselijk niveau te gaan bespreken. Wat schorsingen betreft heeft hij daar begrip voor. Maar hoe zit het met de scheuringen? Raakt dat niet de katholiciteit van de kerk en de wettigheid van het ontstaan van diverse gemeenten? Een andere afgevaardigde vindt het belangrijk dat de scheuringen en schorsingen in het vervolg nog besproken moeten worden. Deputaten geven aan dat dit inderdaad alles met de katholiciteit van de kerk te maken heeft. Het is wat dat betreft een wonder dat we nu spreken met kerken die gedeeltelijk zijn ontstaan uit scheuringen en schorsingen en dat we met hen kunnen komen tot eenheid. Daarin zien we eigenlijk de omgekeerde beweging. Dat zegt ontzettend veel over de katholiciteit van de kerk. Als het gaat over de scheuringen en schorsingen binnen gemeenten, moet dat plaatselijk zijn beslag krijgen en dan kan er ook inhoudelijk over doorgesproken worden.

Opgemerkt wordt dat de gesprekken met de GKN duidelijk hebben gemaakt dat er binnen het kerkverband van de GKN geen ruimte is om publiek opvattingen bekend te maken waardoor de historische betrouwbaarheid van Genesis 1-3 in twijfel wordt getrokken. Er wordt gevraagd hoe de GKN kerkrechtelijk omgaat met onschriftuurlijke gepubliceerde opvattingen. Deputaten geven aan dat we over de concrete zaak in deze synode niet

uitgebreid moeten gaan spreken. Daarover is op de GS Lansingerland gesproken en dat is afgehandeld. Wat betreft het kerkrechtelijk omgaan met onschriftuurlijke publicaties, daarover kunnen we als deputaten met vrijmoedigheid zeggen dat de GKN gereformeerd willen zijn zoals wij dat willen zijn. Ze willen ook wat dit betreft gewoon de kerkorde hanteren. Deputaten zien dat de GKN niet alleen in de letter gereformeerd willen zijn, maar ook in de praktijk. Ze hebben het voorlopig kerkverband achter zich gelaten en zijn een echt kerkverband geworden met een synodevergadering e.d. Dat is een positieve en dankbare ontwikkeling.

Enkele broeders vragen hoe het zit met het lidmaatschap van de GKN van de ICRC. Deputaten antwoorden dat de GKN geen lid is van de ICRC. Wel zijn ze als toeschouwer op een vergadering aanwezig geweest van de EuCRC. We hebben dat in de bespreking met de GKN aan de orde gesteld en we hebben enkele nieuwe gezichtspunten aan hen voorgelegd. Dat wilden ze serieus overwegen.

Deputaten merken vervolgens op dat er veel punten kunnen zijn waarover je vragen kunt hebben en over kunt spreken. Maar voor deputaten is de basis waarop we met elkaar spreken leidend geweest. De basis waarop we elkaar vinden is de binding aan Schrift en belijdenis. Er kunnen dan nog punten zijn die aan de orde moeten komen, maar die je niet allemaal hoeft of kunt oplossen, voordat je tot herkenning kunt overgaan. Dat zijn punten die herkenning niet in de weg mogen staan. Bepaalde zaken kunnen ook in een later stadium een plek krijgen in het verdere proces van eenwording.

Gevraagd wordt waarom deputaten geen volledig verslag geven van hun laatste gesprek met de GKN, maar slechts een bloemlezing. Dat maakte het lastig bij de voorbereiding. Zou het voor de kerken niet beter zijn om door middel van een uitgebreid verslag helder te hebben waar de eenheid op gebaseerd is? Dan kan er ook meegeleefd en gebeden worden. Deputaten antwoorden dat dit in het verleden ook niet werd gedaan door de deputaten. Wanneer deputaten in de afgelopen jaren verantwoording aflegden van de gesprekken aan synodes, hebben we altijd op een verkorte wijze de gesprekken gerapporteerd. Want anders krijg je lange notulen en gespreksverslagen, waaruit het moeilijk is om achteraf de dingen op een goede manier te taxeren. Dingen zijn immers gezegd in een bepaalde setting, op een manier die je begrijpt als je de vergadering hebt bijgewoond. Als je achteraf dan zoiets leest, kan dat makkelijk verkeerd worden geïnterpreteerd. Wel willen deputaten wat betreft het laatste gesprek ook verwijzen naar het gesprek dat we al eerder hebben gehad met de GKN over de katholiciteit van de kerk. Daarvan is verslag gedaan in de acta van de GS Lansingerland. Dat kunt u vandaag ook in uw beoordeling meenemen.

Vervolgens vraagt een broeder hoe deputaten zien hoe het kerkelijk leven en de kerkorde in de praktijk functioneert bij de GKN. De deputaten geven aan dat ze daarover hebben gesproken met de GKN. Vanaf het begin was het een voorlopig kerkverband. Vanuit onze GS Groningen kwamen er vragen over hoe dat nou zat. Of ze wel bereid waren om als zelfstandige kerken samen te leven in het kerkverband en zich daarbij ook te houden aan de afspraken. Als deputaten mochten wij vaststellen dat ze gericht zijn op het samenleven naar de kerkorde. Hierin zien we nu een positieve ontwikkeling. We zien dit functioneren in de kerkelijke vergadering die ze hebben. Ze zijn aanspreekbaar op Schrift en kerkorde. Als deputaten willen we daar een voorbeeld van noemen. Een gemeente van de GKN had een aantal extra gezangen en formulieren. Dat gaf discussie binnen de GKN. Er moest over

gesproken worden hoe ze binnen het kerkverband hiermee om moesten gaan. Na enige tijd is hier op kerkverbandelijk niveau een besluit over genomen, om met elkaar vast te leggen wat toegestaan is en wat niet. Dat hebben ze niet aan de vrijheid van de kerken overgelaten. Het is dus niet zo dat bij de GKN een bepaalde vrijheid is om als kerken op liturgisch gebied maar wat te doen. Nee, er liggen kerkelijke afspraken aan ten grondslag, naar art. 67 van de Kerkorde. Dat is voor deputaten belangrijk geweest. Zulke dingen moet je kerkelijk ijken, zodat je daarop met elkaar aanspreekbaar bent. Dit was o.a. een aandachtspunt van de GS Lansingerland om over te spreken met de GKN. We zijn daar op een goede manier uitgekomen.

Verschillende afgevaardigden spreken hun dankbaarheid uit voor de gesprekken en de voortgang. Wantrouwen is omgezet in vertrouwen. Dat er vandaag gesproken kan worden over herkenning van de GKN als kerken van Christus. Deputaten hebben helder gemaakt dat de basis is gewaarborgd, want er is sprake van binding aan Schrift, belijdenis en kerkorde. Daarmee is het fundament gewaarborgd en is er een basis om met de GKN verder te gaan. Verder is het slotartikel van de kerkorde belangrijk. Laten we de GKN meten met de maat waarmee wijzelf ook graag gemeten willen worden. We moeten kerken niet beoordelen op losse uitspraken van deze of gene, maar we moeten oordelen op grond van publieke belijdenisgeschriften.

De preses geeft het woord aan de adviseurs.
Dr. P. van Gurp merkt op dat hij uitzag naar deze synode. We hebben gebeden of de Heere dit wilde geven. Het verbaast me om te horen dat er gevraagd wordt ‘hoe kan dit’? Bij wonderen moet je niet vragen hoe dat kan. De Heere kan alles. Hij zorgde voor verandering van inzicht. We moeten ons realiseren dat die verandering van inzicht ook bij ons kan gebeuren. Hij werkt ook in ons hart. Dat moeten we beleven en vorm geven. Bij de Vereniging in 1892 waren er ook moeilijke verschillen. Maar het is gezegend. Het is opmerkelijk toen de Vereniging werd gerealiseerd dat er weinig vragen over en weer werden gesteld. Over de kerkvisie waren toen vragen. Maar van K. Schilder heb ik geleerd dat er wel twintig kerkvisies kunnen zijn. Dat is niet belangrijk. Het gaat om de belijdenis, om de binding aan Schrift en belijdenis. Daarop kun je elkaar aanspreken. Als we uitspreken dat we de GKN herkennen als kerken die zich binden aan Schrift en belijdenis, dan is dat een bijzondere uitspraak en zegen van de Heere. We moeten eindigen in dankbaarheid dat DGK en GKN zo ver mochten komen. We mogen afhankelijk blijven van de zegen van de Heere. Als we deze weg gaan mogen met al onze zonden en gebreken, mogen we rekenen dat de Heere zal zorgen dat het goed komt.

Ds. H.G. Gunnink zegt dat deputaten t.a.v. drie kernzaken schrijven dat er eenheid is: Schrift, belijdenis en kerkorde, dan is in feite daar alles mee gezegd. Dat is beslissend. Dan is het wel goed om over bepaalde zaken door te praten. Er is waardering voor de deputaten en voor het rapport.

Vervolgens geeft de preses het eerste voorstel, besluit 1 van deputaten in stemming. Hij leest het voorgestelde besluit voor.

Na enkele aanpassingen wordt het volgende besluit in stemming gegeven.

De buitengewone Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland in vergadering bijeen op 6 juli 2019 neemt de volgende besluiten:

Besluit 1
De Gereformeerde Kerken (hersteld) herkennen de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) als kerken van Christus, staande op het fundament van apostelen en profeten.

Gronden bij besluit 1
De gehouden samensprekingen tussen de deputaten van DGK en de deputaten van GKN hebben duidelijk gemaakt dat er

1. eenheid is in het omgaan met het gezag van de Heilige Schrift
2. eenheid is in de binding aan de gereformeerde belijdenis
3. eenheid is in het zicht op kerkorde en het functioneren van het kerkverband.

De vergadering stemt met 12 stemmen voor en gaat dus unaniem akkoord met besluit 1 en bij behorende gronden.

Besluit 2
Aan de synode van de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) met grote dankbaarheid dit besluit mee te delen met het dringende verzoek ook van haar kant de weg tot het realiseren van de kerkelijke eenheid te blijven volgen.

De vergadering stemt met 12 stemmen voor en neemt dus unaniem dit besluit aan.

Vervolgens geeft de preses de praktische uitwerking van het genomen besluit in bespreking. Hij geeft eerst deputaten het woord. Deputaten noemen enkele aanpassingen in besluit 3 en de gronden.

Een afgevaardigde vindt het belangrijk dat plaatselijke kerken mee kunnen komen. In de tekst van het besluit staan woorden als ‘haastig’ en ‘zo snel mogelijk’. Dat is goed, maar het moet ook zorgvuldig gebeuren. Verder vraagt hij zich af wat je moet doen als niet-kerkscheidende zaken uiteindelijk niet tot consensus komen. Wat is dan de volgende stap? Verder wordt gevraagd of deputaten eerst willen doorspreken over zaken die kerkverbandelijk belemmering geven en pas daarna op plaatselijk niveau toenadering kan worden gezocht?
Opgemerkt wordt dat er nog veel werk is te doen. Dat moet niet haastig worden gedaan, maar in alle zuiverheid. De volgende synode is in 2021. Dat is een mooie tijd om de dingen te doen en beslagen ten ijs te komen.

Een adviseur wijst op de situatie in 1892. Toen ontstonden de Christelijke Gereformeerde kerken, omdat er nogal wat mensen waren die het er niet mee eens waren. Hun klacht was dat de plaatselijke kerken niet werden gehoord. Laten we er voor oppassen dat dit niet weer gebeurt. Verder wordt gewezen op belangrijke praktische zaken die aan de orde moeten komen. Zoals: de Opleiding tot de Dienst van het Woord; erkenning van wederzijdse kerkenraden; de afspraak om geen nieuwe gemeenten te stichten op plaatsen waar al een gemeente is; de naamgeving van de verenigde kerken; het afgeven van attestaties; het

openstellen van de kansels; de kerkelijke grenzen; het werken met kerkelijke vergaderingen. Geadviseerd wordt ook om deputaten carte blanche te geven om te werken. In een instructie kun je niet alles benoemen wat bestaan kan.

Deputaten krijgen de gelegenheid om te reageren. Een aantal broeders vragen hoe het straks allemaal samen gaat. We spreken landelijk met elkaar, maar ook plaatselijk gaan we toenadering zoeken. Deputaten hebben daar nu nog niet echt een antwoord op. Want het proces dat we ingaan, heeft nog niet eerder plaatsgevonden. Het is voor ons ook zoeken hoe het moet gaan. We denken dat direct contact met de deputaten van de GKN hierover belangrijk is. We moeten hierin samen een weg zoeken. Goede communicatie van deputaten naar de kerkenraden en andersom is heel belangrijk. We willen daarvoor nog een wijziging voorstellen bij besluit 3. Het genoemde punt over zorgvuldigheid onderschrijven deputaten. We stellen voor bij besluit 3a toe te voegen (het cursieve gedeelte): 'in overleg met deputaten van de GKN de route te bespreken waardoor kerkelijke vereniging in *alle zorgvuldigheid* zo haastig als mogelijk gestalte kan worden gegeven en daarbij ook te spreken over plaatselijke toenadering.' En dan toe te voegen punt aan punt c (de cursieve tekst): de plaatselijke kerken zoveel mogelijk van de ontwikkelingen op de hoogte te brengen. En ook kunnen *plaatselijke kerken zaken aanreiken aan deputaten ACOBB*.
Er zijn verder veel punten genoemd door de adviseurs. Deputaten stellen voor om nu niet al die punten te gaan vastleggen. We gaan die allemaal meenemen. Geef deputaten de ruimte om dat te bespreken met de GKN. En kerkenraden kunnen in dit proces ook hun input geven. Het voordeel hiervan is dat je de betrokkenheid vanuit de kerken bevordert, en ze kunt meenemen in het proces.

Tijdens de verdere bespreking wordt gevraagd of deputaten het betrekken van plaatselijke kerken duidelijker kunnen verwoorden. Mag een kerk zelf iets ondernemen, of kan dat alleen in afstemming met deputaten? We moeten geen scheefgroei krijgen.
Opgemerkt wordt dat wanneer er veel onduidelijkheden voor deputaten zijn, er eerst met de GKN overleg zou moeten worden en een plan van aanpak op te stellen. Vervolgens kunnen de kerken aan het werk worden gezet. Deputaten carte blanche geven, is niet verstandig, omdat er toch iemand moet beslissen of wat is aangedragen ook besprekenswaardig is. Moet een synode daar dan niet leiding aan geven?
Verder wordt gevraagd of deputaten kunnen nadenken hoe we er mee om moeten gaan als er geen consensus komt in zaken die niet-kerkscheidend mogen zijn. Wat doen we dan?

Deputaten adviseren om een voorbeeld te nemen aan 1892. Toen was het zo dat deputaten volhielden en door bleven praten. We mogen ook rekenen op een reactie van de synode van de GKN die in november vergadert. En verder wat betreft zaken die niet van kerkscheidende aard zijn, laten we denken aan 1892: de plaatselijke kerken die over niet-kerkscheidende zaken nog in gesprek moeten, laten ze daar de tijd voor nemen. Het heeft toen op sommige plaatsen tot in de jaren 30 geduurd voordat het plaatselijk één kon worden, terwijl de kerkverbanden toen dus landelijk al één waren. Laten ook wij de tijd nemen om op plaatselijk niveau rustig te praten, als dat nodig is. En laat deputaten doen wat ze hebben te doen, in de punten die aangedragen zijn. Er zijn veel zaken om over te spreken.

Enkele afgevaardigden vragen welke taak plaatselijke kerken hebben en hoe zich dat verhoudt tot het werk van deputaten. Mogen deputaten plaatselijke kerken aansturen en aansporen in toenadering tot de GKN?

Na overleg geven deputaten aan dat we met veel vragen zitten, waarop we geen antwoorden hebben. Deputaten willen na de zomer met de deputaten van de GKN om de tafel zitten, om samen door te spreken over de liggende punten. Naar aanleiding daarvan kunnen we de plaatselijke kerken informeren.
Deputaten willen een aanvulling doen op het voorgestelde besluit 3a. Daarmee willen deputaten tegemoet komen aan de vergadering voor wat betreft de onduidelijkheid over de route die gelopen wordt. Besluit 3a gaat over die route: "*in overleg met deputaten van de GKN de route te bespreken waardoor kerkelijke vereniging in alle zorgvuldigheid zo haastig als mogelijk gestalte kan worden gegeven en daarbij ook te spreken over plaatselijke toenadering.*" Dat artikel willen we dan vervolgen met deze tekst: "*Zodra er duidelijkheid is over deze route zullen de deputaten de plaatselijke kerken zo spoedig mogelijk informeren*."
De deputaten hebben dus voor ogen om eerst met de landelijke deputaten van de GKN door te spreken over de route die we samen gaan. Dan kunnen we als deputaten vervolgens de kerken informeren over wat we besproken hebben en de route voorleggen. Dat willen we met deze toevoeging ondervangen. Verder is het ook goed om vanuit het genomen besluit 1 met vertrouwen naar de toekomst uit te kijken. Dat je samen in vertrouwen verder mag gaan. Dat vraagt van de synode vertrouwen en van deputaten dat ze op een goede wijze er invulling aan geven en dat deputaten ook ruimte krijgen om hun werk te doen.

Een broeder heeft een aantal amendementen op de besluiten 1 t/m 3. Hij deelt die uit en licht ze toe. De amendementen op de besluiten 1 en 2 worden door niemand gesteund. Die worden daarom niet in stemming gebracht. Zijn amendement op besluit 3 betreffende een aantal tekstuele toevoegingen wordt wel gesteund. Bij de stemming blijkt dat een meerderheid niet achter dit amendement staat en daarmee is het verworpen.

De preses brengt besluit 3 in stemming.

De buitengewone Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland in vergadering bijeen op 6 juli 2019 neemt ook het volgende besluit:

Besluit 3
Aan deputaten ACOBB opdracht te geven het gesprek met de GKN voort te zetten; aan de deputaten de volgende instructie te geven, dit vervangt instructie 17 van de GS Lansingerland:

a. in overleg met deputaten van de GKN de route te bespreken waardoor kerkelijke vereniging in alle zorgvuldigheid zo haastig als mogelijk gestalte kan worden gegeven en daarbij ook te spreken over plaatselijke toenadering. Zodra er duidelijkheid is over deze route zullen de deputaten de plaatselijke kerken zo spoedig mogelijk informeren.
b. In gesprek alle overige punten die kerkverbandelijke eenheid in de weg kunnen staan, aan de orde te stellen en zo mogelijk weg te nemen.
c. de plaatselijke kerken zoveel mogelijk van de ontwikkelingen op de hoogte te brengen. En ook kunnen plaatselijke kerken zaken aanreiken aan deputaten ACOBB
d. beschikbaar te zijn om advies en hulp te bieden aan de plaatselijke kerken in haar toenadering tot de kerken van de GKN, indien de plaatselijke kerken daarom vragen
e. In geval van positieve bevindingen zonodig aan deputaten ad art. 49KO voor te leggen of er reden is om een buitengewone of vervroegde synode bij een te roepen met een termijn van 2 maanden voor het indienen van het rapport

Gronden bij besluit 3

1. Aangezien er in fundamenteel opzicht geen gronden zijn die het kerkelijk gescheiden zijn van beide kerkverbanden rechtvaardigen, dienen eventuele belemmeringen, vanwege de opdracht van Christus tot kerkelijke eenheid, zo spoedig mogelijk weggenomen te worden.
2. Het wegnemen van belemmeringen die plaatselijk de eenheid in de weg kunnen staan is primair een zaak van de plaatselijke gemeente.
3. Deputaten ACOBB komen, aangezien zij betrokken waren bij de kerkverbandelijke contacten, het meest in aanmerking om vraagbaak te zijn en waar nodig hulp te bieden.

Met 11 stemmen voor en 1 stem tegen neemt de vergadering dit besluit aan.

Artikel 7: Benoemingen

Er zijn geen benoemingen te verrichten.

Artikel 8: Vaststelling van de acta

Het moderamen zal de acta opstellen en aan de vergadering toesturen.
Verder zal het moderamen de GKN informeren met de genomen besluiten. De scribae van de plaatselijke kerken worden geïnformeerd met een kanselafkondiging en ook zal hen worden verzocht dit mee te nemen in het dankgebed. Verder wordt er een persbericht opgesteld voor de media.

Artikel 9: Aanwijzen van de samenroepende kerk voor de volgende Generale Synode

De Generale Synode Lansingerland heeft DGK Lutten e.o. aangewezen als samenroepende kerk voor de in 2021 te openen Generale Synode.

Artikel 10: Censuur art. 48 KO

Hier wordt door geen van de broeders gebruikt van gemaakt.

Artikel 11: Persoonlijke rondvraag

Niemand heeft iets voor de rondvraag.

Artikel 12: Sluiting

De preses spreekt een dankwoord uit aan het kostersechtpaar van de Hessenwegkerk. Zij hebben ons voortreffelijk bediend en gediend met heerlijke soep o.a. Hij bedankt br. E.H. Lamberink voor de begeleiding op het orgel. DKG Lutten wordt bedankt voor de voorbereiding van deze buitengewone vergadering. De adviseurs en deputaten worden bedankt voor hun inbreng. En de afgevaardigden voor hun bijdrage. Bovenal komt de Heere dank toe dat we tot deze besluiten konden komen. Onder zijn zegen mogen we het vervolgtraject ingaan.

Vervolgens dankt de assessor de preses dat hij op een voortreffelijke wijze leiding gaf aan een mooie maar ook lastige vergadering.
De assessor geeft op om te zingen Gez. 31:1 en 3. Daarna gaat hij voor in dankgebed.
Ten slotte wenst de preses allen wel thuis en sluit de vergadering.

Het moderamen:

Th.J. Boersma,	preses
S. de Marie,	assessor
M. Dijkstra,	scriba I
K. Schaak,	scriba II

ACTA

van de Generale Synode van

De Gereformeerde Kerken

in Nederland

Lutten 2021-2022

BIDSTOND

Dienst van Woord en gebed, gehouden op vrijdag 24 september 2021 op de vooravond van de generale synode, belegd door de raad van De Gereformeerde Kerk te Lutten.

Vrijdagavond 24 september heeft de raad van DGK Lutten de gemeente samengeroepen tot een dienst van Woord en gebed ter gelegenheid van het samenkomen van de generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland op zaterdag 25 september 2021. Ook afgevaardigden en broeders en zusters uit verschillende gemeenten in het land konden hierbij aanwezig zijn.

In deze dienst ging voor ds. M.A. Sneep. Hij was preses van de generale synode te Lansingerland 2017-2018. Hij bediende het Woord van God uit Openbaring 8:1-5 met als thema en verdeling:

Bidstond in de hemel

1. Het belang ervan
2. De aanvaarding ervan
3. De verhoring ervan

In deze dienst werd onder dankzegging Gods zegen en bijstand gevraagd voor de arbeid van de generale synode.

PRO ACTA

Opening

Namens de Raad van De Gereformeerde Kerk te Lutten, die door de Generale Synode van Lansingerland 2017-2018 was aangewezen als samenroepende kerk voor de volgende generale synode, opent br. K. Schaak op zaterdag 25 september 2021 om 10.00 uur de vergadering. Hij laat zingen van Psalm 68:1,8 en 13 en leest voor uit Gods Woord Jes. 55 en Efeze 4:1-16. Daarna gaat de voorzitter voor in gebed en spreekt hij het volgende openingswoord uit.

Broeders afgevaardigden, aanwezigen op de tribune,

Onlangs vierden wij in Lutten het heilig avondmaal. De week daarvoor mochten wij naar Gods Woord luisteren naar aanleiding van Openbaring 14 met als thema; "avondmaal vieren in de eindtijd". Zo start vandaag ook de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Lutten e.o., in de eindtijd, hoever in de eindtijd weten we niet.

Het is wonderlijk hoe én dát de HEERE ons samenbrengt als broeders afgevaardigden en als broeders en zusters als getuigen. Door allerlei beperkende maatregelen werd ons samenkomen keer op keer uitgesteld, juist vandaag zijn er maatregelen opgeheven waardoor er geen beperkingen zijn voor aanwezigen.

Het is ook wonderlijk dat de HEERE ons samenbrengt. Iedere afgevaardigde heeft zo zijn gedachten bij de komende tijd; hoe zal het gaan, mooi dat we zo bij elkaar kunnen komen als gelovigen, komt het wel goed met verschillende onderwerpen.

Het is wonderlijk en troostvol tegelijk om te zien en te ervaren dat Christus zorgt voor Zijn kerk, Hij gaat met ons dóór de eindtijd tót Zijn komst. Hij doet dat door het werk van zondige mensen.

Een leven voor de HEERE vraagt om een hart vol berouw en bekering. Niet eenmalig maar dagelijkse bekering is nodig.

Christus Zelf roept ons op tot bekering; Mattheus 3:2 en 11, 4:17 en 10: 7. Die bekering vraagt in de eerste plaats om het verlossende werk van Christus te erkennen en ons leven naar Hem te richten. Het is een totaal omgooien van ons leven; van onszelf, van de wereld náár Christus. Wij moeten helemaal vernieuwd en veranderd worden. Een bekering zoals de apostel Paulus daarover schrijft in de brief aan de Romeinen, hoofdstuk 12 vers 2: "En wordt niet aan deze wereld gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is".

In Handelingen 2 zet Petrus hiertegenover gelijk dat als dit besef, dit geloof, deze wil in ons is. Als wij daadwerkelijk en helemaal ons richten tot Jezus Christus er dan ook daadwerkelijk en helemaal vergeving voor ons is. Christus leert ons dat zelf in het evangelie naar de beschrijving van Lukas 24: 47.

Petrus wijst vervolgens naar de doop als de afwassing van zonden (in de Naam van Jezus Christus) en daarbij ook nadrukkelijk de Heilige Geest als Hem die wij zo nodig hebben om ons leven te vernieuwen.

We worden dus niet zomaar opgeroepen om ons te bekeren, we horen óók waartoe wij ons moeten bekeren en we krijgen de beloften dat onze zonden afgewassen zijn en dat de Heilige Geest ons geschonken wordt.

Deze bekering is niet eenmalig. Nee deze bekering moet ons steeds weer opnieuw verkondigt worden, door de prediking, in de kerk. Deze boodschap kan niet te vaak verkondigt worden want wij kunnen domweg niet zonder. Het is ook geen boodschap die ons depressief hoeft te maken. De klacht dat diensten zo somber zijn als het altijd maar over onze zonden gaat, is een gevaarlijke. In feite wordt dan ontkent wat wij hiervoor zagen. Onze rijkdom is dat door het besef en onze dagelijkse bekering (dit alles gegeven door de Heilige Geest) wij ook deel hebben aan het offer van Christus. Dat belijden wij als kerk en onder dat evangelie komen wij wekelijks bij elkaar als gemeente in de erediensten.

We lazen zojuist uit de brief van Paulus aan de gemeente in Efeze. Tot nu toe heeft de apostel de lezers gewezen op de grote genade van God, in het werk van de Here Jezus Christus en de verlossing door Hem. De lezers, en daar horen wij ook toe, mogen delen in die verlossing. Het besef en het geloof in die rijke genade en die verlossing moet de gelovigen brengen tot een leven dat in overeenstemming daarmee is. Door de Heilige Geest worden wij gedrongen tot een leven ín dankbaarheid én uít dankbaarheid. Paulus vermaant de lezer vanaf ons hoofdstuk tot een heilig leven in alle verhoudingen.

Paulus begint daarvoor bij de eenheid van de gemeente, niet één in regels en gebruiken maar één in het leven naar Gods Woord. Wij zijn daarin afhankelijk van de door God geschonken Heilige Geest. Wij hebben dagelijks te bidden om de aanwezigheid, de werking van Zijn Geest in ons en ons ook daadwerkelijk laten leiden door Die Geest. Dan kan het niet anders dat wij nederig zijn, lankmoedig (geduldig, niet snel boos/geïrriteerd worden). Het betekent ook dat daarmee de eenheid wordt bewaard; naast de Heilige Geest is er dan (alléén dán) geen plaats voor andere geesten; kwade geesten, wereldse geesten. Laten we onze (eigen) boosheid dan niet te snel verwarren met "heilige toorn".

Net als dat God niet op te delen is in een Vader, een Zoon en een heilige geest zo is ook Zijn gemeente en daarmee een kerkverband niet op te delen. Eén in geloven, één in belijden, één in leven.

Vanaf vers 7 beschrijft Paulus hoe God de onderlinge verbondenheid onder ons bewaart. Niemand van ons kan zich beroepen op een grotere volmaaktheid waardoor de één zich boven de ander zou kunnen verheffen. Nee Christus deelt een ieder zoveel als nodig is, zodat wij elkaar nodig hebben, en de één de ander helpt waardoor alle afzonderlijke gave bij elkaar gebracht wordt.

Daarbij horen we gelijk het vermaan om wat wij hebben niet voor ons zelf te gebruiken of te houden maar in te zetten in Zijn dienst.

De verscheidenheid van gave is bedoeld en heeft als doel om tot eenheid te komen binnen de gemeente maar ook kerkverbandelijk.

Paulus noemt dan de ambten zoals wij die vanuit Gods Woord kennen. Zij hebben gave gekregen van God om deze ambten te vervullen. Niet tot eigen eer en glorie, niet naar eigen inzicht en belang. Maar juist om de kudde tot eenheid te brengen. De komende periode zal er weer veel vergaderd en overlegt worden binnen de Gereformeerde Kerken. Dat levert het gevaar op dat we ons laten leiden door vergaderstructuren en een volle vergaderagenda. Laten we met elkaar niet vergeten en daarop ook toezien bij elkaar dat wij boven dat alles het pastorale van ons ambt van levensbelang voor de kudde is.

Ik las in de serie "verkenningen" (over kerk en kerkrecht) van J. Kamphuis dat alles valt en staat bij de pastorale bearbeiding van Christus's gemeente. De eenheid en vrede binnen de kerk wordt niet in de eerste plaats gediend aan de vergadertafel (kerkenraad/classis/synode) maar door de zuivere Woordverkondiging en pastorale bearbeiding.

Dat brengt tot de "eenheid in het geloof" en zal nodig zijn tot de jongste dag, de uitoefening van de ambten naar Gods wil, zal de gemeente behoeden voor gevaren; we worden niet heen en weer geslingerd op de golven van het leven, we worden gewapend tegen de aanvallen van de wereld, de duivel en uiteraard ons eigen vlees.

De waarheid van God moet zo vaststaan in ons, zodat wij niet meer aan het wankelen worden gebracht. Alleen in Christus staan wij sterk.

Paulus sluit af door ons nogmaals Christus voor te houden; Hij heeft onze verlossing verdient, Hij "verdient" onze totale toewijding. Hij verwijst hier naar het lichaam; opgebouwd uit verschillende leden maar ieder lichaamsdeel staat alle andere lichaamsdelen ten dienste. Door ons te stellen onder de ware bediening van het Woord en daar met elkaar uit te leven blijft het lichaam gezond, daar hoort ook de onderlinge liefde bij. Vanuit die liefde zien we naar elkaar om en vragen elkaar om hulp, binnen de gemeente, de classis en het landelijk verband. Vanuit die liefde worden de ambten bedient. Waar deze liefde ontbreekt zal er geen gemeente bloeien maar wordt ze verwoest.

Laat het ons gebed en voornemen zijn om elkaar in liefde te bevragen, te overtuigen, tot opbouw van Christus lichaam.

Broeders afgevaardigden, broeders en zusters op de tribune, hiermee verklaar ik, namens de kerk van DGK Lutten e.o. de Generale Synode DGK voor geopend. Ik heet u allen van harte welkom op één van de mooiste en oudste locaties van Heemse.

De Sint-Lambertuskerk in Heemse, ook wel het witte kerkje genoemd, is een kerkgebouw van de Protestantse Gemeente Hardenberg-Heemse. We danken de PKN voor het gebruik van deze locatie.

De plek (ik citeer Wikipedia) waar nu de kerk staat, is al honderden jaren een plek van zingeving en religie. Oorspronkelijk was dit een Saksische offerplaats. De grote zwerfsteen die voor de kerk ligt, is vermoedelijk gebruikt als offersteen.

Tussen 750 en 762 zouden de zendelingen Lebuïnus en Marcellinus hier een christelijke kerk gesticht hebben. De houten kapel werd kort na 1200 vervangen door een gebouw bestaande uit ijzeroersteen. Niet geheel duidelijk is of de toren ook al in de dertiende eeuw werd gebouwd of pas in de vijftiende eeuw met vrijgekomen stenen door een ingrijpende verbouwing. Het in de kerk aanwezige doopvont dateert wel uit de dertiende eeuw. De kerk was tot 1610 gewijd aan Lambertus van Maastricht.

Constituering vergadering

De samenroepende kerk onderzoekt de geloofsbrieven. Deze worden in orde bevonden. Na verschillende verkiezingsrondes komt het volgende moderamen tot stand. De preses is ds. E. Heres, assessor ds. M.A. Sneep, eerste scriba is ds. C. Koster en tweede scriba ds. M.

Dijkstra. Daarna wordt de vergadering geconstitueerd. De afvaardiging is samengesteld, zoals hieronder weergegeven.

Van de classis Noord-Oost is de volgende afvaardiging.

	Naam	**Woonplaats**	**Kerk**
Primi	Oud. J. Bouwhuis	Bergentheim	Lutten
	Oud. T.L. Bruinius	Hooghalen	Assen
	Ds. M. Dijkstra	Assen	Assen
	Oud. L.M. Prins	Woudbloem	Groningen
	Oud. K. Schaak	Hardenberg	Lutten
	Ds. M.A. Sneep	Zuidhorn	Groningen
Secundi	Oud. H.O. Boerema	Hoogezand	Groningen
	Oud. H.C. Ravensbergen	Emmen	Emmen
	Oud. G.A.E. Rodenboog	Ten Boer	Groningen
	Oud. S. te Velde	Hoogeveen	Lutten
	Oud. J. Wieringa	Ten Boer	Groningen
	Oud. B. Wimmenhove	Stedum	Groningen

Van de classis Zuid-West is de onderstaande afvaardiging.

	Naam	**Woonplaats**	**Kerk**
Primi	Ds. E. Heres	Dalfsen	Dalfsen
	Ds. C. Koster	Bleiswijk	Lansingerland
	Oud. F.W. Velthuis	Dalfsen	Dalfsen
	Oud. A. van Egmond	Bleiswijk	Lansingerland
	Oud. K.J. Trip	Zwolle	Zwolle
	Oud. B. Lourens	Dalfsen	Dalfsen
Secundi	Oud. P. Dijkstra	Dalfsen	Dalfsen
	Oud oud. C. Houweling	Bergschenhoek	Lansingerland
	Oud. M.O. Houweling	Bleiswijk	Lansingerland
	Oud oud. M.W. Menninga	Zoetermeer	Lansingerland
	Oud. E. Korevaar	Wezep	Zwolle
	Oud. D. van Pijkeren	Dalfsen	Dalfsen

ACTA

van de Generale Synode van

De Gereformeerde Kerken

in Nederland

Lutten 2021-2022

ACTA

HOOFDSTUK 1 - ALGEMEEN

Artikel 1.01 Beloften en benoemingen

De preses ds. E. Heres leest de volgende belofte voor:

> *Ik vraag u, broeders afgevaardigden, om uw instemming te betuigen met de aangenomen belijdenis van de kerken en te beloven om het werk ter synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de kerk.*

De afgevaardigden worden verzocht om te verklaren dat ze aldus beloven door hoofd voor hoofd te antwoorden met 'ja' en daarbij te gaan staan. Alle primus afgevaardigden leggen deze belofte staande af in de eerste zitting op zaterdag 25 september 2021. Twee secundi, brs. C. Houweling en J. Wieringa, leggen deze belofte af in de vergadering van 30 oktober 2021. Br. Wimmenhove legt als secundus 5 maart 2022 deze belofte af. Brs. E. Korevaar, D. van Pijkeren, G.A.E. Rodenboog leggen zaterdag 7 mei 2022 de belofte af. En zaterdag 21 mei 2022 leggen brs. P. Dijkstra en H.C. Ravensbergen de belofte af.

Als adviseurs worden benoemd ds. H.G. Gunnink, ds. S. de Marie en ds. P. van Gurp. Zij zullen per onderdeel door de synode worden gevraagd om de synode met adviezen te dienen. Als quaestor wordt benoemd br. Sj. van der Meulen. Ds. P. van Gurp legt 30 oktober 2021. Ds. H.G. Gunnink legt zaterdag 7 mei 2022 de belofte af.

Artikel 1.02 Sluitingsdatum en verslaglegging

De synode besluit dat zaterdag 25 september 2021 de sluitingsdatum is voor ingekomen stukken. Eén uitzondering wordt gemaakt, namelijk voor eventuele de stukken die binnenkomen met betrekking tot het laatste rapport van deputaten ACOBB. Hiermee wil de synode de kerkenraden ruimte geven om kennis te nemen van het rapport en eventueel te reageren. Zij mogen reageren tot uiterlijk zaterdag 6 november 2021.

Br. D.J. Bolt heeft het verzoek ingediend om van de openbare vergaderingen van de synode impressies weer te geven en die te plaatsen op de website eeninwaarheid.nl. De synode willigt zijn verzoek in.

Artikel 1.03 Vergaderlocatie en commissies

Besloten wordt dat de volgende zittingen van deze generale synode worden gehouden in het kerkgebouw in DGK Dalfsen. En de volgende vier commissies worden aangewezen met de volgende onderwerpen en bemanning.

Commissie 1 Rapport deputaten ZSM, voorstel inzake evangelisatie en zending

T.L. Bruinius, B. Lourens, L.M. Prins

Commissie 2 Alle overige zaken, die niet voorbereid worden door commissie 1, 3 en 4

Ds. M.A. Sneep, A. van Egmond

Commissie 3 BBK

K. Schaak, ds. M. Dijkstra, B. Lourens

Commissie 4 ACOBB

K.J. Trip, F.W. Velthuis, J. Bouwhuis

Artikel 1.04 Benoeming samenroepende kerk volgende synode

De synode besluit DGK Dalfsen aan te wijzen als samenroepende kerk voor de volgende synode DV in 2024.

De samenroepende kerk zal in samenwerking met het deputaatschap voorbereiding volgende generale synode ervoor zorgen dat alle afgevaardigden naar die synode de huishoudelijke regeling ontvangen.

V.l.n.r.: ds. M. Dijkstra, P. Dijkstra, K.J. Trip, H.C. Ravensbergen, F.W. Velthuis, K. Schaak, ds. M.A. Sneep, ds. E. Heres, L.M. Prins, A. van Egmond, J. Bouwhuis, ds. C. Koster. Foto genomen op de zesde en laatste zitting van de synode, dd. 21 mei 2022, door D. Koster te Wezep.

HOOFDSTUK 2 - KERKREGERING

Artikel 2.01 Zorg inzake Seksueel Misbruik

Materiaal:	Rapport deputaten Zorg inzake Seksueel Misbruik Commissierapport Aanvullend rapport van deputaten ZSM Commissierapport nav aanvullend deputatenrapport ZSM
Deputaten	Br. P. Drijfhout, br. H.D. Hoving, zr. J. van der Wal-de Haan, br. A. van Egmond (secundus). Br. Hoving heeft zich later teruggetrokken als deputaat, de secundus werd vanaf dat moment erbij betrokken.
Commissie	Brs. T.L. Bruinius, B. Lourens, L.M. Prins
Adviseur	Ds. H.G. Gunnink, wegens ziekte heeft hij schriftelijk advies gegeven

Verslag van de zitting op zaterdag 16 oktober 2021.

De deputaten worden hartelijk bedankt voor hun uitvoerige rapport. Uit het rapport blijkt dat er goede en diepgaande studie is gemaakt van de problematiek: zorg bij seksueel misbruik in kerkelijke relaties. Deputaten hebben de werkwijzen en protocollen van andere kerkgenootschappen bestudeerd en daar hun winst mee gedaan. De commissie en deputaten zijn van mening dat de generale synode zich eerst moet uitspreken over de vraag of aansluiting bij een externe instantie mogelijk en verantwoord is of niet.

Er volgt een brede bespreking, met name over de kerkrechtelijke aspecten van het deputatenrapport en het te volgen beleid voor de toekomst. Is het in Bijbels opzicht verantwoord om in deze gevoelige materie een externe stichting advies te laten geven dat al of niet bindend is voor een kerkenraad? En is het haalbaar om een eigen meldpunt, klachtencommissie en beroepingscommissie te organiseren in ons kleine kerkverband, met weinig mankracht en veel (familie)banden?

De vraagt leeft of het niet mogelijk is om een combinatie te maken van route 1 en 2, zoals de commissie dat voorstelt. Dat je geen directe interkerkelijke samenwerking aangaat met een externe partij, maar tegelijk wel gebruik maakt van hun expertise.

De synode besluit om deputaten te vragen om nog tijdens deze synode met bovenstaande vraag aan de slag te gaan. Deputaten zeggen dit toe.

Verslag van de zitting op zaterdag 5 maart 2022.

Verslag De deputaten hebben naar aanleiding van de vorige synodevergadering verder onderzoek gedaan naar het Meldpunt Misbruik Reformatorische Kerken van de Gereformeerde Gemeente, Gereformeerde Gemeente in Nederland en de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Op lange termijn kan mogelijk gebruik worden gemaakt van hun klachtencommissie. De deputaten worden gevraagd voor de volgende vergadering nog een aantal vragen uit te zoeken, zodat dan tot besluitvorming kan worden overgegaan.

Verslag van de zitting op zaterdag 7 mei 2022.

Deputaten geven aan dat er misschien wel gebruik gemaakt kan worden van de klachtencommissie van het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische kerken (LMSMRK), maar daar is nog niet met zekerheid iets over te zeggen op dit moment. De

commissie (zonder br. Bruinius) geeft aan dat een belangrijk aspect in de discussie op de synode was het verschil van inzicht of er wel of niet een eigen klachtencommissie moet komen. De commissie doet een voorstel om geen klachtencommissie uit ons eigen kerkverband te benoemen gezien de omvang van ons kerkverband. Daarna kan besluit 2 worden genomen over de vraag bij welke organisatie we willen aansluiten: bij het Hulpverleningscentrum van de kleine kerken (HKK) of bij het LMSMRK. Maar aangezien aansluiten bij het LMSMRK op korte termijn in ieder geval betekent dat je toch tijdelijk een eigen klachtencommissie moet hebben stelt de commissie voor om aan te sluiten bij de HKK.

Hierop volgt een bespreking. In de bespreking wordt duidelijk dat de uitspraak van de klachtencommissie bij het HKK niet strikt, juridisch bindend is, al heeft het uiteraard wel een morele verplichting om als kerkenraad je naar de uitspraak te voegen. In de vergadering wordt de moeite geuit om met het HKK samen te werken, omdat daar ook kerken bij zitten die het Woord van God steeds meer loslaten. Hoe kan je samenwerken, juist in zaken van opzicht en tucht, met kerken waar je zelf bewust uit bent gegaan? Aan de andere kant wordt aangegeven dat er meerdere kerken bij dit HKK zijn aangesloten en dat deze samenwerking geen binding betekent als het gaat om schrift, belijdenis of wat betreft het toepassen van opzicht en tucht. Ook vraagt een afgevaardigde zich af of de HKK niet dichter bij ons staat wat betreft visie op God, mens en verbond dan de LMSMRK.

Besluit 1. De Generale Synode, bijeen op 7 mei 2022, besluit om geen klachtencommissie uit leden van ons eigen kerkverband aan te stellen.
Gronden

1. Het is niet aannemelijk gemaakt dat er voor een klachtencommissie weinig werk zou zijn. Als er meerdere klachten zijn is een onafhankelijke (niet uit leden van het eigenkerkverband) klachtencommissie wenselijk.
2. In ons kleine kerkverband met allerlei familiebanden is het niet wenselijk om een klachtencommissie aan te stellen met leden uit alleen ons kerkverband.
3. De commissie is zich bewust dat er op korte termijn geen mogelijkheid is om bij het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken via een klachtencommissie een klacht ter behandeling neer te leggen. Overigens is er wel een mogelijkheid, maar dan moeten we ons aansluiten bij het Hulpverleningscentrum van de kleine kerken. Het is wel de vraag of de interkerkelijkheid zo zwaar weegt dat deze route onbegaanbaar is.

Besluit 2. De Generale Synode, bijeen op 7 mei 2022, besluit aansluiting te zoeken bij het Hulpverleningscentrum van de kleine kerken.

Gronden

1. Het is van groot belang dat er op korte termijn de aanpak van de problematiek rond het seksueel misbruik in kerkelijke relaties geregeld wordt.
2. Hierdoor wordt tegemoet gekomen aan de gewenste voorwaarde dat er een onafhankelijke klachtencommissie moet komen

Besluiten 3 t/m 6. Verder besluit de Generale Synode, bijeen op 7 mei 2022,

3. deputaten ZSM opdracht te geven te werken aan het aanstellen van vier vertrouwenspersonen, twee mannen en twee vrouwen, uit het eigen kerkverband.

4. informatie in te winnen en onderzoek te doen naar het instellen van een professioneel ervaren deskundige, als gemeentecoördinator.
5. deputaten te machtigen om de aan te stellen vertrouwenspersonen en klachtencommissieleden alle benodigde informatie en cursussen aan te bieden (tot een max. bedrag van €1000,- per persoon) die voor een goed functioneren nodig zijn en de deputaten op te dragen hen daarin zo goed mogelijk te begeleiden.
6. deputaten op te dragen aan de hand van de bereikte resultaten en van hun verdere onderzoek de kerken in kennis te stellen via de kerkbladen.

Gronden

1. De beschikbaarheid van vertrouwenspersonen binnen het eigen kerkverband kan maken dat de drempel minder hoog is om melding te dien van misbruik.
2. het is wenselijk dat kerkenraden en gemeenten, in een geval van seksueel misbruik door een ambtsdrager (of andere functionaris binnen de gemeente) op deskundige wijze worden begeleid.
3. De werkers in zaken van ZSM dienen zich gedragen te mogen weten door het kerkverband en dienen over de benodigde middelen te kunnen beschikken.

De besluiten worden als volgt genomen
Besluit 1: 6 voor, 2 onthouding, 3 tegen, 1 buiten stemming
Besluit 2: 6 voor, 5 tegen, 1 buiten stemming
Besluit 3: 10 voor, 1 onthouding, 1 buiten stemming
Besluit 4: 11 voor, 1 buiten stemming
Besluit 5: 7 voor, 2 tegen, 2 onthoudingen, 1 buiten stemming
Besluit 6: 11 voor, 1 buiten stemming
Ds. E. Heres en br. F.W. Velthuis willen graag in de acta opgenomen hebben dat ze tegen besluit 1 en 2 hebben gestemd.

Artikel 2.02 Deputaten ADCW

Materiaal	Rapport deputaten Archief en documentatiecentrum en website (ADCW) Verzoeken tot ontheffing uit het deputaatschap, herinneringen om documenten aan te leveren voor het archief en informatie over de nieuwe website Commissierapport
Deputaten	Brs. L. Kampinga, T.M. de Marie, R.B. Sikkens en R. Tigelaar. Brs. Kampinga en Tigelaar waren ter vergadering aanwezig.
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

De commissie en deputaten geven een korte toelichting over de rapporten. De controle van het archief heeft nog nooit plaatsgevonden, mogelijk komt dit omdat dit wat verstopt genoteerd staat in de huishoudelijke regeling van de synode. Deputaten doen de suggestie om de controle van het archief expliciet op te nemen in de instructie van deputaten.

De deputaten ervaren frustratie over het feit dat de archiefstukken zo moeizaam worden gedeeld met de deputaten. Ze spreken de hartelijke wens uit dat kerken en deputaatschappen hier in de toekomst anders mee om zullen gaan.

Er wordt doorgesproken over zaken met betrekking tot de AVG en wijze van archivering (digitaal of analoog). Het belang en voordeel van digitaal werken en archiveren wordt breed

gevoeld op de vergadering. Bij het vaststellen van de instructie zal er daarom bijzondere aandacht zijn voor het voorstel wat deputaten hebben gedaan in hun rapport.

De voorzitter uit namens de vergadering grote dankbaarheid voor het werk van de deputaten en in het bijzonder van de archivaris, br. L. Kampinga.

Artikel 2.03 Deputaten ad art. 49 KO

Materiaal	Rapport deputaten ad art. 49 KO Commissierapport
Deputaten	Brs. A. van Egmond, ds. H.G. Gunnink, ds. E. Heres, ds. S. de Marie en W.J. Sikkens. Brs. van Egmond en ds. Heres zijn aanwezig ter vergadering.
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Er is door deputaten advies gegeven inzake het verzoek van ds. Lameris om toegelaten te worden tot de dienst van het Woord. Deputaten zijn betrokken geweest bij het bijeenroepen van de buitengewone synode Lutten 2019 en ze hebben advies gegeven inzake het verzoek van emeritaat van ds. S. de Marie. Ook zijn aan de classis Zuid West adviezen gegeven bij het peremptoir examen van ds. P. Heres en bij het verzoek van emeritering van ds. E. Heres, waarbij deputaten in beide gevallen ook positief kon adviseren. De synode spreekt haar hartelijke dank uit richting de deputaten voor de verrichte arbeid.

Artikel 2.04 Commissie Goede Diensten

Materiaal	10.02 Rapportage commissie van Goede Diensten Rapport commissie 2
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Op verzoek van de kerkenraad van de kerk te Mariënberg (de Ark) is er op 24 september 2020 een gesprek geweest tussen afgevaardigden van de commissie en van de kerkenraad. Al snel bleek dat aan de verwachtingen van de kerkenraad niet kon worden voldaan waarop het gesprek is beëindigd. Aan de kerkenraad is nog meegegeven dat hij zich eventueel zou kunnen wenden tot de eerstvolgende synode.

In de bespreking wordt de vraag gesteld om de commissie opnieuw aan te stellen, om contact te zoeken met deze gemeente. De vergadering is van mening dat genabuurde gemeenten, de classis Noord-Oost en deputaten ACOBB beschikbaar zijn voor contact met deze gemeente of zelf contact met deze gemeente kunnen zoeken, als daartoe aanleiding is. Een aparte commissie wordt op dit moment niet nodig geacht.
De Generale Synode, bijeen op 5 maart 2022, besluit om de commissie van Goede Diensten te danken voor haar werk en per direct op te heffen.

Gronden
1. Uit het rapport is helaas gebleken dat het geen zin heeft om de commissie van Goede Diensten te laten voortbestaan.
2. Als er positieve ontwikkelingen zijn binnen de gemeente te Mariënberg (de Ark) dan zijn deputaten ACOBB hiervoor de aangewezen instantie.

Dit besluit wordt met 11 stemmen genomen, er is 1 onthouding.

HOOFDSTUK 3 - EREDIENST

Artikel 3.01 Liturgische voorzieningen

Materiaal	Rapport deputaten Liturgische Voorzieningen Commissierapport Aanvullend rapport van deputaten LV
Deputaten	Brs. C. van Egmond en K. Schaak en zr. E. Godschalk-Wielenga. Brs. van Egmond en Schaak waren ter vergadering aanwezig.
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Er waren meer Bijbels gedrukt dan in eerste instantie werd gedacht, waardoor er extra boeken beschikbaar kwamen en er bij de verkoop uiteindelijk meer geld overbleef dan verwacht. Er zijn nog zo'n 420 bijbels beschikbaar bij de Bijbelstudiebond voor de verkoop. En de kerken hebben ook totaal nog zo'n 500 extra Bijbels op voorraad als reserve. Verder melden deputaten dat er een aantal nieuwe preken van predikanten van het kerkverband opgenomen zijn in het digitale bestand op internet.

Er is een voorstel om de goedgekeurde preken zonder wachtwoord beschikbaar te stellen op het internet. Hiertoe wordt een amendement ingediend, als aanvulling op besluit 2: "En de goedgekeurde perken zonder wachtwoord online beschikbaar te maken." Dit amendement wordt met vijf tegen zeven stemmen verworpen. Het commissievoorstel wordt unaniem aangenomen.

Besluit 1. De Generale Synode van Lutten 2021, bijeen op zaterdag 16 oktober 2021, besluit om het deputaatschap liturgische voorzieningen op te heffen en de website met het preekarchief onder te brengen bij het deputaatschap Archief- en Documentatiecentrum en Website (ADCW).

Verslag van de zitting op zaterdag 5 maart 2022.

Er ligt een aanvullend rapport van deputaten ter bespreking. Vanuit de afgevaardigden komt één vraag: hoeveel drukken heb je ongeveer nodig voor Jongbloed voordat ze tot een herdruk overgaan? Antwoord: zo'n 2000, maar dat zijn inschattingen, geen harde toezeggingen. In de bespreking wordt aangegeven dat de kerkboeken nu beschouwd worden als eigendom van de Bijbelstudiebond.

De onderstaande vier besluiten, inclusief overwegingen, worden unaniem genomen.

De synode overweegt

1. dat de landelijke voorraad in beheer bij de Bijbelstudie Bond voor de komende vijf jaar groot genoeg lijkt te zijn om de gemeenten te voorzien
2. dat een aantal plaatselijke kerken zelf voldoende voorraad heeft
3. dat het voor de komende jaren daarom niet nodig is om tot herdruk van het Gereformeerd Kerkboek met HSV over te gaan
4. dat er nu onduidelijkheid is bij de Bijbelstudiebond over aan wie verkocht mag worden
5. dat Deputaten Financieel Beheer vanwege de voorfinanciering betrokken zijn geweest bij het proces

Besluit 2. De Generale Synode, bijeen op 5 maart 2022, besluit

1. dat het Gereformeerd Kerkboek met HSV ook beschikbaar wordt gesteld voor verkoop aan mensen buiten DGK
2. dat de verkoop geschiedt tegen de afgesproken prijzen
3. dat de Bijbelstudiebond de verkoop van de kerkboeken blijft faciliteren
4. dat de Bijbelstudiebond ieder half jaar een verkoopoverzicht naar Deputaten Financieel Beheer stuurt.

HOOFDSTUK 4 – BINNENLANDSE BETREKKINGEN

ARTIKEL 4.01 DEPUTATEN ACOBB

Materiaal	Twee deputatenrapporten ACOBB, dd. 1 juni 2021 en 21 september 2021 Twee brieven van GKN, dd. 9 oktober 2018 en 3 december 2019 Verschillende brieven van kerkenraden en kerkleden Brief van HGK Bunschoten-Spakenburg Eén brief van persoon buiten kerkverband Commissierapport
Deputaten	ds. M. Dijkstra, ds. E. Heres, ds. C. Koster, br. B. Lourens, ds. S. de Marie en ds. M.A. Sneep
Commissie	J. Bouwhuis, K.J. Trip, F.W. Velthuis
Adviseur	Ds. H.G. Gunnink

Er zijn verschillende brieven binnengekomen, allen worden ontvankelijk geacht. Van één ingekomen brief oordeelt de synode dat die niet ontvankelijk is, omdat de schrijver geen deel uitmaakt van het kerkverband van DGK. Ook is er een brief binnengekomen van de HGK Bunschoten Spakenburg. Gezien de bijzondere situatie besluit de synode om deze brief mee te nemen in de bespreking, omdat deze gemeente zich betrokken weet bij het werken aan eenheid tussen de kerkverbanden DGK en GKN.
Er wordt doorgesproken over de vraag of de synode niet nu al de GKN zal erkennen als kerken van Christus, conform besluit 1 van het deputatenrapport. Aan de ene kant wordt aangegeven dat de besluiten van GKN niet van doorslag zijn voor DGK om GKN wel of niet te erkennen. Als de synode inderdaad van oordeel is dat de inhoud en de lijn van het deputatenrapport goed is, waarom zou je dan ook niet ronduit en positief uitspreken dat DGK de GKN erkent als kerken van Christus? Aan de andere kant wordt aangegeven dat het de bedoeling is om in gezamenlijkheid met GKN het besluit van wederzijdse erkenning uit te spreken en de erkenning en vereniging ook qua tijd dicht bij elkaar te houden. De deputaten zijn met dit voorstel gekomen ook met het oog op de eenheid binnen eigen kerkverband. En verder dat instemming geven aan de inhoudelijke lijn van het deputatenrapport een zeer positief signaal is naar buiten toe.

Over de verschillen tussen DGK en GKN, zoals benoemd in het deputatenrapport, zal in de toekomst doorgesproken moeten worden in het verenigde kerkverband. De zaken zijn inderdaad niet kerkscheidend, maar tegelijk ook niet van ondergeschikt belang.

Ter tafel ligt het commissievoorstel en een tegenvoorstel van brs. G.A.E. Rodenboog en J. Wieringa, waarin wordt voorgesteld om GKN ronduit te erkennen als kerken van Christus. Br. K. Schaak vraagt om meer bedenktijd om alles op zich in te laten werken. Er wordt een korte ronde gegeven over zijn vraag naar extra bedenktijd en daarna wordt daarover gestemd. Met 11 stemmen voor om nu te gaan stemmen en 1 tegen gaat de synode nu tot stemming over.

Uitspraak 1 t/m 3. De synode van DGK, bijeen op 7 mei 2022,

1. heeft met teleurstelling kennisgenomen van het feit dat het binnen de GKN niet haalbaar is gebleken om een buitengewone GS samen te roepen.
2. stemt in met de inhoudelijke lijn van het aanvullend rapport van deputaten ACOBB/EGB.
3. spreekt uit dat in ondergeschikte zaken die niet strijdig zijn met Gods Woord en de gereformeerde belijdenis, wederkerig de een de ander broederlijk draagt.

Gronden bij uitspraak 3

1. De DGK/GKN zijn te kennen als ware kerk van Christus aan de hand van de kenmerken: de onderhouding van de zuivere prediking van het Evangelie; de onderhouding van de zuivere bediening van de sacramenten; de oefening van de kerkelijke tucht;
2. De verschillen in de kerkelijke praktijk tussen beide kerkverbanden op het gebied van kerkregering (vrouwenstemrecht), en liturgie (formulieren- liederen en leespreken), rechtvaardigen niet om langer gescheiden op te trekken

Besluit 1. De synode van DGK, bijeen op 7 mei 2022, besluit een brief naar de GS van de GKN te sturen met daarin verwoord dat DGK de hartelijke wens heeft en de verplichting ziet jegens Jezus Christus, het hoofd van de kerk, om verder te werken aan kerkelijke eenheid met de GKN.

Gronden

1. DGK en GKN zijn te kennen als ware kerk van Christus aan de hand van de kenmerken van art. 29 NGB: De onderhouding van de zuivere prediking van het Evangelie; de onderhouding van de zuivere bediening van de sacramenten; de oefening van de kerkelijke tucht.
2. De gesprekken van de afgelopen jaren tussen wederzijdse deputaten hebben dit bevestigd.
3. De verschillen in praktijk die er tussen beide kerkverbanden zijn, rechtvaardigen niet om langer gescheiden op te trekken.

Besluit 2. De synode van DGK, bijeen op 7 mei 2022, besluit om deputaten ACOBB opdracht te geven de contacten met de deputaten van de GKN voort te zetten en op verzoek ook met de plaatselijke kerken.

Gronden

1. In de aanloop naar de komende synode van de GKN kunnen er zaken zijn die om toelichting of nadere bespreking vragen.
2. Het wegnemen van belemmeringen die plaatselijk de éénheid in de weg kunnen staan is primair een zaak van de plaatselijke kerken, maar de deputaten kunnen daarin begeleiden.
3. Deputaten ACOBB komen, aangezien zij betrokken zijn bij de kerkverbandelijke contacten, het meest in aanmerking om vraagbaak te zijn en waar nodig hulp te bieden.

Uitspraak 1 wordt genomen met 7 stemmen voor en 5 tegen en uitspraak 2 en 3 worden unaniem genomen. Besluit 1 en 2 worden unaniem genomen. Daarmee is het voorstel van de commissie aangenomen en komt het tegenvoorstel te vervallen. Ds. M.A. Sneep, ds. E. Heres, ds. C. Koster en br. B. Lourens worden in de stemming vervangen door hun secundi, omdat zij deputaten zijn.

In de vergadering van zaterdag 21 mei 2022 wordt de volgende brief vastgesteld, om te versturen aan de synode van GKN.

Aan: De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN)
p/a deputaat-scriba br. J.F. de Leeuw
Prinsesselaan 11
3851 XM Ermelo
info@gereformeerdekerkennederland.nl

Van: De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland (DGK)
p/a M. Dijkstra, scriba 2
Stedesingel 16
9408HL Assen
0592-788671
predikant@mdijkstra.com

Onderwerp: Besluit GS Lutten inzake de GKN

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Graag laten we u via deze weg weten wat de Generale Synode van Lutten in haar zitting op 7 mei j.l. naar aanleiding van het gezamenlijke rapport van deputaten ACOBB en EGB heeft besloten met betrekking tot kerkelijke eenwording tussen DGK en GKN.

We zijn dankbaar en blij dat op de synode in een goede en positieve sfeer is gesproken over de inhoud van de rapportage en over de voorstellen die de deputaten ACOBB en EGB in hun gezamenlijke rapport hebben gedaan. De synode is dankbaar voor het werk dat in de afgelopen jaren onder Gods zegen gedaan mocht worden door de deputaten ACOBB en EGB en voor de (vele) constructieve gesprekken die er zijn geweest tussen de beide deputaatschappen.
Tijdens de vergadering kwam naar voren het hartelijke verlangen om in gehoorzaamheid aan het hoofd van de kerk, Jezus Christus, verder te gaan richting kerkelijke eenheid met de broeders en zusters van de GKN.

In lijn met het rapport van de gezamenlijke deputaten hecht de synode er aan om de vervolgstappen naar kerkverbandelijke eenheid gezamenlijk met de GKN te doen in een parallel traject van beide kerkverbanden en gelijktijdige synodes uitlopend op een gecombineerde synodevergadering van beide kerkverbanden. Helaas is het zo gelopen dat er van dit gezamenlijke vervolgtraject (nog) geen sprake kon zijn. Dat is dan ook de reden dat de synode (nog) geen erkenning van de GKN heeft kunnen uitspreken. Maar het is het hartelijke verlangen en het vurig gebed van de synode dat via deze weg de wederzijdse erkenning toch zo spoedig als mogelijk kan worden uitgesproken en DGK en GKN kunnen verenigen!

We zien dit als onze oecumenische roeping, om in liefde tot Jezus Christus, in gehoorzaamheid aan het Woord en de wil van de Vader er alles aan te doen om toe te

werken naar kerkelijke eenwording en zo als kerken en broeders en zusters gezamenlijk te mogen optrekken in die ene, heerlijke dienst aan onze Drie-enige God.

We wensen u veel wijsheid en krachten toe bij uw vergadering en besluitvorming. We hopen van harte dat er zo snel mogelijk een gezamenlijk vervolg mag komen richting kerkelijke eenwording. Want broeders, ons hart gaat naar u uit!

Met een hartelijke broedergroet,
namens de synode DGK Lutten,

ds. E. Heres, preses
ds. M.A. Sneep, assessor
ds. C. Koster, eerste scriba
ds. M. Dijkstra, tweede scriba

Bijlage

1. Besluiten inzake GKN

HOOFDSTUK 5 – OPLEIDING

Artikel 5.01 Deputaten opleiding tot de dienst des Woords

Materiaal	Rapport van ODDW inzake werkzaamheden (deels vertrouwelijk) Aanvullend rapport van ODDW ivm nieuwe studenten Kascontrole 2016-2017 ODDW en bibliotheek Kascontrole 2018-2020 ODDW en bibliotheek Commissierapport
Deputaten	Brs. J. Houweling, ds. M. Dijkstra, J.C. Sikkens, J.G. Sikkens-Hoving, W.J. Heeringa
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Verschillende onderwerpen krijgen de aandacht in de bespreking. Grote waardering en dankbaarheid wordt uitgesproken voor het werk van de Opleiding en de deputaten ODDW. Er is dankbaarheid aan de Heere over het feit dat student P. Heres zijn opleiding kon volgen en afronden binnen de kerken en dat recent twee nieuwe studenten zich hebben aangemeld bij de opleiding.

In de bespreking komende volgende zaken aan de orde. Het is een goede zaak als studenten niet alleen de studie doormaken, maar tijdens hun studie samen optrekken met andere studenten. Daarom wordt er waardering uitgesproken voor het voorstel van deputaten hieromtrent. De voorkeur van de commissie gaat uit naar, als dat mogelijk is, intensieve en directe samenwerking met de opleiding van de GKN.

In lijn hiermee wordt het voorstel van de commissie door de commissie en in overleg met de deputaten aangepast.

Er wordt een voorstel ingebracht om een commissie in het leven te roepen die de catechisatiemethodes van br. T.L. Bruinius en ds. F. Bijzet vergelijkt en kijkt wat een werkbare oplossing is. Besloten wordt om dit over te laten aan de wijsheid van hen die betrokken zijn bij het tot stand komen van deze catechisatiemethodes.

Met betrekking tot de bibliotheek wordt uitgesproken aan de ene kant het belang van het verminderen van het aantal boeken in de bibliotheek en aan de andere kant dat het ook niet de bedoeling is om alle boeken weg te doen. Met voorzichtigheid en wijsheid zal worden gekeken naar de vraag welke boeken bewaard moeten worden, zodat met meer efficiëntie en met minder kosten gewerkt kan worden in de toekomst.

De voorgestelde besluiten worden unaniem aangenomen, ds. M. Dijkstra houdt zich als deputaat buiten stemming.

De generale synode van De Gereformeerde Kerken besluit:

1. Deputaten curatoren te bedanken voor hun werk in de afgelopen verslagperiode en hen decharge te verlenen over de periode 2016 t/m 2020 voor de Opleiding en de Bibliotheek.
2. Dat deputaten curatoren het door hen voorgestelde stappenplan inzake de Bibliotheek kunnen uitvoeren.
3. Dat vooruitlopend op vereniging van DGK en GKN intensief samenwerking wordt gezocht met GKN door uitwisseling van docenten en studenten. De statuten zullen worden aangepast om dit mogelijk te maken. Dat deputaten betrokken worden bij de vorming van een gezamenlijke theologische opleiding wanneer DGK en GKN verenigen of bij het onderzoeken van mogelijkheden tot samenwerking tussen de

respectievelijke opleidingen indien het (op korte termijn nog) niet tot vereniging komt.
4. Dat de nieuwe studenten de klassieke talen en het vak Methodologie in de eerste twee studiejaren kunnen volgen aan de TUA.

Gronden

1. Deputaten curatoren hebben naar vermogen gehandeld in de afgelopen verslagperiode.
2. De financiën zijn op orde.
3. Het voorgestelde stappenplan zal uitwijzen of het nodig is om een Bibliotheek in stand te houden met de huidige omvang.
4. Prioriteit dient gegeven te worden aan het lesgeven aan de Opleiding tot de dienst des Woords in eigen beheer. Daar waar dit niet kan moet zoveel mogelijk aangesloten worden bij onderwijs dat gegeven wordt naar gereformeerde maatstaven.

Verslag van de zitting op zaterdag 5 maart 2022.

Deputaten hebben een instructie voorgesteld. In de instructie wordt alle ruimte gegeven aan de deputaten om de studenten te voorzien in hun onkosten. Commissie 2 wordt gevraagd om in overleg met deputaten ad art. 19 hun toekomstige instructie nog wat uit te werken, zodat er enig zicht komt op een kader, een richting en een plafondbedrag voor deputaten ad art. 19 KO.

Artikel 5.02 Deputaten ad art. 19 KO

Materiaal	Rapport deputaten ad art. 19 KO
	Kascontrole van deputaten ad art. 19 KO
	Commissierapport
Deputaten	Brs. Joh. Horst, J.A. Sikkens en M. van Veen. Br. Sikkens is ter vergadering aanwezig.
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Verslag van de zitting op zaterdag 16 oktober 2021.

De deputaten hebben de steunverlening aan één student in de afgelopen jaren naar behoren geregeld. Het quotum is de laatste jaren gehandhaafd op €7,50 per ziel. Een quotum voor 2021 werd gezien de financiële reserve niet nodig geacht.

Deputaten vragen expliciet in de nieuwe instructie voor de deputaten op te nemen om te onderzoeken of de huidige regeling nog passend is om studenten te voorzien in hun dagelijkse levensbehoeften. De deputaten zijn bereid om zelf hiertoe een voorstel in te dienen voor zo'n aanvullende instructie lopende deze synode. De synode dankbaar gebruik van dit aanbod en stemt daar unaniem mee in.

De controle over de financiën over bovengenoemde periode is uitgevoerd en de kascontroleurs stellen voor om decharge te verlenen aan deputaten.

Besluit. De Generale Synode van Lutten 2021, bijeen op zaterdag 16 oktober 2021, besluit onder dank voor het geleverde werk aan de deputaten ad art. 19 KO decharge te verlenen voor het door hun gevoerde beleid.

Grond. De door deputaten verrichte werkzaamheden zijn in overeenstemming met de instructie. Tevens is over de desbetreffende periode een kascontrole uitgevoerd.

Dit besluit wordt unaniem genomen.

Verslag van de zitting op zaterdag 21 mei 2022.

De commissie heeft overleg gehad met de deputaten en doen een voorstel voor de regeling Studiefinanciering Theologische Studenten (bijlage B van het deputatenrapport). De commissie licht toe dat als richtlijn voor de berekening van de voorschotten nu gebruikt gaat worden de rijksregeling, zoals dat vervat is in de Wet studiefinanciering 2000 en haar uitvoeringsvoorschriften, die naar analogie worden toegepast op 'onze' studenten. De vergadering stemt hiermee in. De voorgestelde gewijzigde regeling wordt unaniem aangenomen.

HOOFDSTUK 6 – BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN

Artikel 6.01 Deputaten BBK

Materiaal:	Rapport deputaten BBK
	Aanvullend rapport deputaten BBK
	Bezwaarschrift van ds. S. de Marie en br. J. Horst
	Bezwaarschrift van br. H.C. de Marie uit Leusden
	Bezwaarschrift van LRCA mbt rapport deputaten BBK
	Bezwaarschrift van LRCA mbt besluit GS Lansingerland
	Brief van LRCA
	Reactie van deputaten BBK op de drie bezwaarschriften
	Commissierapport
	Reactie van LRCA op de reactie van deputaten
	Binnengekomen brief van ds. Z. Toth dd. 4 febr. 2022
Deputaten	brs. P. Dijkstra, ds. M.A. Sneep, ds. H.G. Gunnink, ds. C. Koster, D.J. Bolt, Joh. Houweling en zr. R. Sollie-Sleijster. Dr. P. van Gurp was de adviseur van het deputaatschap. Brs. Dijkstra, Sneep, Koster, Bolt en Houweling waren ter vergadering aanwezig.
Commissie	Brs. B. Lourens, ds. M. Dijkstra en K. Schaak

Verslag van de zitting op zaterdag 30 oktober 2021.

De LRCA heeft een brief aan de synode verstuurd met het verzoek om die brief op de openingszitting van de synode, dd. 25 september 2021, te laten voorlezen. De synode besluit in de openingszitting om de brief niet voor te lezen, omdat de brief inhoudelijk uitgebreid ingaat op de materie die 30 oktober 2021 aan bod komt. Tijdens de vergadering van 30 oktober wordt op verzoek van enkele afgevaardigden de brief voorgelezen ter vergadering.

De bezwaarschriften van LRCA zijn ontvankelijk, net als het aanvullend deputatenrapport van BBK en de reactie van deputaten BBK op drie bezwaarschriften. De ontvankelijkheid van een tweetal ingekomen bezwaarschriften van leden van DGK vraagt enige bespreking. Besloten wordt om deze twee bezwaarschriften ontvankelijk te verklaren en inhoudelijk mee te nemen in de bespreking, maar ze worden niet apart als ingekomen stukken geagendeerd en besproken.

Eerst beperkt de bespreking zich tot alles wat betrekking heeft op de zusterkerkrelatie met de LRCA. Verspreid over de informatieve ronde, de eerste en tweede ronde ontspint zich een intensieve en inhoudelijke discussie over het ontstaan en bestaan van de LRCA en de zusterkerkrelatie van DGK en LRCA.

Verschillende facetten passeren de revue. Er wordt doorgesproken over de kerkelijke praktijk van de OPC en de wijze waarop de heiligheid van de avondmaalstafel daar wordt bewaakt. En ook of en hoe de praktijk in zusterkerken van CanRC effect hebben op de CanRC. En daarbij ook wanneer je dan de roeping en plicht hebt om je af te scheiden van de kerk als de heiligheid van de avondmaalstafel naar je overtuiging in het geding is. Besproken wordt of en in welke mate er sprake is van verval in de CanRC, mede door hun

zusterkerkrelatie met o.a. de OPC. En de vraag wordt gesteld of de situatie in Canada en Amerika vergelijkbaar is met de recente ontwikkelingen in Nederland en het verval wat zichtbaar is geworden binnen de GKv.

Het voorstel van deputaten en commissie is om de zusterkerkrelatie met LRCA op dit moment nog wel te handhaven, maar te besluiten dat predikanten van DGK daar niet meer mogen voorgaan. Naar aanleiding van de eerste besprekingsronde wordt dit voorstel door de commissie gewijzigd. Het voorstel is hetzelfde gebleven, alleen kunnen predikanten van DGK nog wel voorgaan in LRCA. De commissie wijzigt dit om verschillende redenen. Met het oog op de ingrijpende gevolgen die het oorspronkelijke voorstel zou hebben, omdat er dan geen predikant meer is die kan voorgaan in LRCA. Ook met het oog op de jarenlange verbondenheid met LRCA en verantwoordelijkheid die daar ook nu nog uit voortvloeit. De commissie wil een extra mijl met LRCA meelopen. Ook is de hoop dat hiermee ruimte wordt gecreëerd om het inhoudelijke gesprek met LRCA aan te gaan over het te nemen synodebesluit. En om de interne spanning in DGK niet onnodig te laten oplopen. Conceptbesluit 1 wordt ingekort en luidt nu als volgt: "De zusterkerkrelatie met LRCA op dit moment nog te handhaven."

Wat verder aandacht krijgt in de discussie is de wijze waarop LRCA spreekt over de Westminster Standards en of dat zich wel of niet in overeenstemming is met de belijdenis omtrent de katholiciteit van de kerk (art. 27-29 NGB). Hierbij wordt verwezen naar de roeping om aan de ene kant af te scheiden van hen die niet van de kerk zijn en aan de andere kant de eenheid te zoeken en te bewaren met ieder die het Woord van God liefheeft en gehoorzaamt.

Na de informatieve ronde en de twee inhoudelijke rondes wordt besloten om de stemming en definitieve besluitvorming uit te stellen naar een volgende vergadering, zodat alle afgevaardigden zich kunnen bezinnen op het besprokene. Nu is de algemene indruk dat de meerderheid achter het gewijzigde voorstel van de commissie staat. In de volgende zitting zal meteen worden overgegaan tot besluitvorming.

Vervolgens wordt punt F van het commissierapport in bespreking gegeven, daarvoor vraagt niemand het woord. Besloten wordt om de definitieve besluitvorming inzake F eveneens mee te nemen in de volgende vergadering, waarbij dan meteen kan worden overgegaan tot besluitvorming.

Verslag van de zitting op zaterdag 5 maart 2022.

De informatieve ronde en de twee inhoudelijke rondes hebben in de vorige vergadering plaatsgevonden inzake de zusterkerkrelatie met LRCA. Toen is afgesproken om in de volgende vergadering meteen over te gaan tot stemming en definitieve besluitvorming. Daarom stelt de preses voor om te gaan stemmen. Eén afgevaardigde geeft aan dat z.i. de vergadering nog niet toe is aan besluitvorming en vraagt ruimte voor een spreekronde. Dit verzoek wordt in bespreking gegeven. Drie broeders zijn voor nieuwe spreekruimte, negen zijn tegen. Daarna wordt het hele besluit in stemming gegeven.

De synode constateert

1. dat uit het contact met LRCA is gebleken dat de LRCA in haar visie afwijkt van de gereformeerde leer over de katholiciteit van de kerk, waar het gaat om kerken die de Westminster Standards als belijdenis hebben.
2. dat er geen grond was en is om zich af te scheiden van de CanRC

De Generale Synode van Lutten 2021, bijeen op zaterdag 5 maart 2022, besluit

1. De zusterkerkrelatie met LRCA op dit moment nog te handhaven.
2. De LRCA op te roepen terug te keren tot het onderhouden van de gereformeerde belijdenis ten aanzien van de katholiciteit van de kerk
3. De LRCA op te roepen de gereformeerde kerkorde te aanvaarden, zoals die van toepassing is in de CanRC
4. De LRCA op te roepen zonder voorwaarden terug te keren naar de CanRC.
5. De deputaten opdracht te geven om de LRCA hierin optimaal te begeleiden

Gronden

1. LRCA wijkt af van de gereformeerde leer als het gaat om de belijdenis van de katholiciteit van de kerk. Binnen een zusterkerkrelatie heeft DGK dan roeping om de LRCA daarop aan te spreken en op te roepen tot bekering.
2. Er is niet aangetoond dat in de CanRC de gereformeerde leer niet meer werd of wordt bewaard, beleden of verdedigd
3. Er was en is geen sprake van een algemeen en breed verval in de CanRC
4. De gemeenteleden hadden geen grond om zich af te scheiden van de CanRC
5. Het vermeende afval is door LRCA onvoldoende via de kerkelijke weg aan de orde gebracht toen men nog lid was van de CanRC
6. In overeenstemming met art. 27, 28 en 29 NGB zullen de gelovigen zich bij de kerk moeten voegen op iedere plaats waar God haar gesteld heeft.

Er zijn tien broeders voor en twee tegen, waarmee het besluit is aangenomen. Br. C. Houweling en br. Wieringa stemmen als secundi in plaats van ds. C. Koster en ds. M.A. Sneep, omdat ze deputaten BBK zijn.

Br. A. van Egmond geeft een stemverklaring. Hij heeft een andere visie op de WC dan LRCA, maar neigde de vorige vergadering ertoe om tegen het voorstel te stemmen. Wat hem op andere gedachten heeft gebracht is met name de scherpe veroordeling door DGK over CanRC in het verleden. Is toen wel echt goed zicht geweest op de situatie van CanRC? Want er is op dit moment geen breed verval zichtbaar bij CanRC, je ziet juist dat de CanRC trouw is, de zusterkerkrelatie met GKV is bijvoorbeeld verbroken. Daarom heeft hij voor het voorstel van commissie en deputaten gestemd.

Ook br. T.L. Bruinius geeft een stemverklaring. Hij heeft grote moeite met dit besluit en hij geeft aan dat het hem in strijd brengt met de belofte die hij heeft afgelegd bij het begin van de synode. Hij geeft aan de vergadering van de synode te verlaten. Hij staat er niet voor open om hierover te spreken met de vergadering of met het moderamen. Na een korte bespreking verlaat br. Bruinius de vergadering. Vanaf dit moment neemt br. Wimmenhove zijn plek in als secundus van de classis Noord-Oost.

Op zaterdag 7 mei 2022 is er in comité een korte bespreking over de brief die het moderamen dd. 18 maart 2022 aan br. T.L. Bruinius heeft gestuurd en zijn antwoord van 21 maart 2022.

Artikel 6.02 Appelschriften inzake BBK

Vervolgens worden de appelschriften in stemming gegeven.

De synode overweegt

1. LRCA kan en mag als buitenlandse zusterkerk toezien op DGK. In het kader van deze relatie ligt het in de rede om dit appel in behandeling te nemen.
2. Het appel voldoet aan de voorwaarden die gelden voor een correct appelschrift en het is tijdig ingediend in de kerkelijke weg.
3. Het onderhavige besluit van de GS Lansingerland is al uitgevoerd door deputaten BBK en heeft ook duidelijkheid gegeven over een aantal zaken betreffende het verzoek van DGK Dalfsen destijds en wat LRCA in dit appelschrift beweert.
4. Het met elkaar in gesprek gaan over vragen die er wederzijds kunnen leven is een Schriftuurlijke zaak die dienstbaar wil zijn aan de opbouw van de kerk van Christus.
5. Contacten en zaken met betrekking tot buitenlandse zusterkerken lopen krachtens artikel 47KO via de Generale Synode en/of de daarvoor benoemde deputaten en niet rechtstreeks tussen kerken of via mindere vergaderingen.
6. DGK Dalfsen had het recht om na hun Vereniging met DGK in revisie of appel te gaan tegen de toen vigerende besluiten binnen

Besluit 1. De Generale Synode, bijeen op zaterdag 5 maart 2022, besluit

niet te voldoen aan verzoek 1 van LRCA dat de GS Lansingerland de brief van DGK Dalfsen onontvankelijk had moeten verklaren en dat dit besluit nietig zou moeten zijn.

Gronden

1. LRCA vraagt om aanpassing van besluit 6.02 van de GS Lansingerland, maar zij komt niet met dusdanig nieuwe of terechte argumenten die verandering van besluit 6.02 van de GS Lansingerland rechtvaardigen.
2. De GS Lansingerland noemt in grond 2 bij besluit 2: als er redenen tot zorg zijn binnen een zusterkerk relatie, kunnen zaken met de zusterkerk worden besproken.
3. DGK Dalfsen heeft het onder 2 genoemde gedaan volgens de daarvoor geldende kerkordelijke bepalingen in art. 47 KO waar gesproken wordt over de relatie met buitenlandse kerken.
4. De LRCA is een buitenlandse zusterkerk en valt onder de bepaling van art. 47KO, waarbij het contact niet rechtstreeks tussen kerken verloopt, maar dit via de Generale Synode en/of daarvoor benoemde deputaten verloopt.
5. Hoor en wederhoor toepassen inzake vragen van DGK Dalfsen over LRCA was een reden van het besluit van de GS Lansingerland.
6. DGK Dalfsen verzocht slechts om gesprek om duidelijkheid te krijgen over een aantal belangrijke punten over LRCA .
7. De bewering van DGK Dalfsen dat de kerkelijke weg nog open lag voor LRCA was wel degelijk relevant voor de GS Lansingerland, omdat dit de wettigheid en katholiciteit van de kerk raakt.
8. Deputaten hebben uit de gesprekken met LRCA aangetoond dat de zorgen en vragen die er leefden over de katholiciteit van de kerk en de visie op het hanteren

van de Drie Formulieren van Enigheid en de Westminster Standards bij LRCA terecht waren.

9. DGK Dalfsen had het recht om na hun Vereniging met DGK in revisie of appel te gaan tegen de toen vigerende besluiten binnen DGK.

Besluit 2. De Generale Synode, bijeen op 5 maart 2022, besluit

niet te voldoen aan verzoek 2 van LRCA dat de door GS Lansingerland gegeven gronden 1, 3 en 4 bij besluit 2 betreffende de brief van DGK Dalfsen ongeldig zijn en deze besluiten dus niet genomen hadden mogen worden.

Gronden

1. De gronden bij besluit 1 hierboven.
2. De synode besloot om het gesprek aan te gaan met LRCA over hun actuele visie op de katholiciteit van de kerk, de rechtmatigheid van hun afscheiding en hun kerkelijke positie nú. In dat gesprek kon informatie uit het verleden gedeeld worden.
3. Van lichtvaardig en onverhoord oordelen is dan ook geen sprake.
4. LRCA toont niet aan dat in de CanRC de gereformeerde leer niet meer werd of wordt bewaard, beleden of verdedigd.
5. Er was en is geen sprake van een algemeen en breed verval in de CanRC.
6. Het vermeende afval is door LRCA onvoldoende via de kerkelijke weg aan de orde gebracht toen men nog lid was van de CanRC.
7. LRCA toont niet aan dat genoemde gronden onschriftuurlijk zijn of strijdig zijn met de belijdenis en kerkorde.
8. Omdat er op de GS Emmen veel onduidelijk was over de situatie in de CanRC besloot de GS Groningen dat deputaten in contact zouden treden met de CanRC te Abbotsford om wederhoor toe te passen met betrekking tot de gang van zaken rond de vrijmaking van Abbotsford.

11 stemmen voor, 1 onthoudt zich van stemmen, waarmee bovenstaande twee besluiten zijn aangenomen.

Ds. M.A. Sneep, ds. C. Koster en br. T.L. Bruinius worden vervangen door secundi, namelijk resp. brs. Wieringa, C. Houweling en Wimmenhove.

Artikel 6.03 Overige contacten

De Generale Synode, bijeen op 5 maart 2022, besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen

Besluit 2 tav. CanRC

1. het contact met de CanRC voortzetten en zo mogelijk intensiveren

Besluit 3 tav FRCSA

1. het contact voortzetten met de FRCSA en zo mogelijk intensiveren waarbij ook aandacht is voor hun visie op DGK op dit moment
2. verder spreken over contacten die de FRCSA en de GKSA op lokaal niveau met elkaar hebben
3. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC

Besluit 4 tav FRCA

1. het contact met de FRCA voortzetten om te komen tot herstel van een zusterkerkrelatie
2. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC

Besluit 5 tav. EPC NI:

1. het contact met de EPC NI voortzetten

Besluit 6 tav EPC EW

1. het contact met de EPC EW voortzetten
2. door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.

Besluit 7 tav FCS(c)

1. het contact met de FCS(c) voortzetten.

Besluit 8 tav RCK en de kerk van ds. Song:

1. de contacten niet worden voortgezet vanwege een kloof in cultuur en taal.
2. Dat zowel RCK als de kerk van ds. Song hierover een brief van synode Lutten ontvangen waarin dit wordt uitgelegd en dat we hen opdragen aan de zorg van onze Heere Jezus Christus

De vergadering geeft aan BBK ter overweging mee om RCK en ds. Song nog de mogelijkheid te bieden voor contact als zij dat op prijs stellen. En verder dat het goed zou zijn om dit besluit ook aan de FRCA te communiceren.

Besluit 9 tav BERG Giessen

1. Onderzoeken – zo mogelijk samen met deputaten van de GKN – of het contact met BERG Giessen kan worden voortgezet.

Besluit 10 tav ERE (Evangéliumi Református Egyház Oekraine):

1. Het contact met ERE kerken zo mogelijk intensiveren om hen (nog) beter te leren kennen zodat een verantwoord kerkelijk contact kan worden aangegaan. Daartoe wordt een onderzoek gedaan naar de praktijk t.a.v. kerkelijke contacten en hun vormgeving zoals dat gebeurt in de CanRC en FRCA.
2. De kerkelijke situatie van gereformeerden en presbyterianen en hun relaties daar verder in kaart te brengen.
3. Binnen DGK kerken deze kerken plaatselijk/landelijk voor het voetlicht halen zodat zij gesteund kunnen worden in gebed en met activiteiten.

De deputaten geven een korte toelichting bij de recent binnengekomen brief van ds. Toth. De vergadering neemt de brief voor kennisgeving aan.

Besluit 11 tav Reformed Presbyterian Church of Central and Eastern Europe (RPCCEE):
1. Het contact met de RPCCEE voortzetten.

Besluit 12 tav webmagazine 'Reformed Continua'
1. Het webmagazine minimaal 1x per jaar uitbrengen.
2. Informatie verstrekken over onze kerken en ontwikkelingen in en buiten onze kerken.
3. Deze informatie dient erop gericht te zijn dat Engelstalige kerken goed geïnformeerd worden over de kerkelijke situatie in met name Nederland.
4. informatie verstrekken, indien nodig, over contacten met andere buitenlandse kerken.

De besluiten 8 en 12 worden unaniem genomen.
De besluiten 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 worden met 11 stemmen voor en één onthouding aangenomen.
Besluit 2.2 uit het commissievoorstel vervalt met 4 stemmen voor, 7 stemmen tegen en 1 onthouding.
Besluit 2.3 vervalt met 2 stemmen voor, 9 tegen en 1 onthouding.
Besluit 5.2 wordt door de commissie voor vervallen verklaard.
Besluit 13 wordt door deputaten, na bespreking, teruggetrokken en wordt dus niet in stemming gegeven.
Dat betekent dat alle besluiten, zoals hierboven weergegeven, zijn aangenomen.

HOOFDSTUK 7 – APPELZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN

Artikel 7.01 Revisieverzoek DGK Zwolle inzake leespreken

Materiaal Revisieverzoek van DGK Zwolle inzake leespreken, art. 3.01 van GS Lansingerland, besluit 1B en C

Commissierapport

Commissie Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

De kerkenraad heeft een onvolkomenheid opgemerkt in bovengenoemd besluit waardoor het werk van deputaten liturgische voorzieningen met betrekking tot het plaatsen van leespreken zijns inziens deels stil kwam te liggen. De kerkenraad stelt daarom een aanvulling voor op het besluit van GS Lansingerland, zodat preken van predikanten van de lijsten 1 en 2 van GS Emmen 2009/2010 zonder toetsing van kerkenraden vooraf door deputaten liturgische voorzieningen op de website geplaatst kunnen worden, zoals dat voorheen gebruikelijk was.

De synode constateert dat, gezien het feit dat het deputaatschap liturgische voorzieningen is opgeheven en kerkenraden in aanmerking komende preken direct kunnen laten plaatsen op de website waar het prekenarchief zich bevindt, de noodzaak vervalt om het besluit van GS Lansingerland aan te vullen op de door de kerkenraad voorgestelde wijze.

Artikel 7.02 Appel inzake publicatie kerkenraad

Materiaal 7.02 bezwaarschrift br. H. Plaggenmars d.d. 22 december 2020 tegen uitspraak van de classis Noord Oost

Rapport commissie 2

Commissie Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Br. Plaggenmars heeft in september 2018 bezwaar aangetekend bij de kerkenraad van DGK Hasselt e.o. in verband met een publicatie van het publieke schrijven van GS Lansingerland 2017/2018 inzake de situatie zoals die zich in de gemeente van Mariënberg had voltrokken.
Nadat zijn bezwaar door de kerkenraad werd afgewezen is hij in beroep gegaan bij de classis Zuid West. Nadat ook deze classis op 18 december 2018 zijn bezwaar had afgewezen tekende hij beroep aan bij de classis Noord Oost. Op 16 december 2019 oordeelde de classis Noord Oost dat de classis Zuid West juist had gehandeld door niet te voldoen aan het bezwaar van br. Plaggenmars.
Naar aanleiding van deze laatste uitspraak tekent br. Plaggenmars nu bezwaar aan bij de generale synode tegen de uitspraak van de classis Noord Oost.

Overwegingen

1. GS Hasselt 2011/2012 heeft in Artikel 2.07 Besluit 2 geregeld dat bij het in beroep gaan tegen één van de classes inzake een particuliere appelzaak conform art. 31 KO (eerste lid), de andere classis functioneert als meerdere vergadering m.b.t. de rechtspraak.

2. Dit werd zo geregeld omdat de generale synode in het vervolg eens in de drie jaar zou gaan vergaderen.
3. Uit het bezwaar van br. Plaggenmars blijkt dat hij deze regel kent, want hij is in beroep gegaan tegen een uitspraak van de classis Zuid West bij de classis Noord Oost.
4. Dit houdt in dat de beroepsweg voor br. Plaggenmars daarmee ten einde is. Op de generale synode zijn nl. alleen afgevaardigden van de beide classes aanwezig die al uitspraak hebben gedaan inzake de ingebrachte bezwaren.

De Generale Synode, bijeen op 5 maart 2022, besluit om dit bezwaar niet ontvankelijk te verklaren en br. Plaggenmars hiervan schriftelijk in kennis te stellen.

Grond

1. Appellant heeft al bij de classis Zuid West en de classis Noord Oost bezwaar aangetekend m.b.t. dezelfde zaak. Daarmee is de appelprocedure in de huidige situatie, waarbij de generale synode is samengesteld uit afgevaardigden uit de classis Zuid West en de classis Noord Oost, ten einde. (zie GS Hasselt Artikel 2.07 Besluit 2)

Artikel 7.03 Appel inzake opheffen DGK Hasselt

Materiaal	7.03 bezwaarschrift br. H. Plaggenmars d.d. 23 december 2020 tegen besluit van de classis Zuid West Rapport commissie 2
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Br. Plaggenmars heeft in september 2018 bezwaar aangetekend bij de kerkenraad van DGK Hasselt tegen het besluit om de kerkelijke gemeente op te heffen. Zijn bezwaar handelt met name over de manier waarop deze opheffing heeft plaatsgevonden. Nadat zijn bezwaar door de kerkenraad werd afgewezen is hij in beroep gegaan bij de classis Zuid West. Nadat ook de classis Zuid West op 18 december 2018 zijn bezwaar had afgewezen tekende hij beroep aan bij de classis Noord Oost. Zijn bezwaarschrift is gedateerd op 3 november 2020 en zat niet bij de stukken. De classis Noord Oost heeft ten aanzien van dit bezwaarschrift op 11 december 2020 geoordeeld dat deze niet ontvankelijk was omdat het niet werd ingediend bij de eerstvolgende vergadering van de appelinstantie (classis Noord Oost) nadat de classis Zuid West uitspraak had gedaan. De classis Noord Oost verwees hierbij naar deze uitspraak van GS Dordrecht 1893:
"Beroep tegen enige uitspraak van een kerkelijke vergadering moet vóór de eerstvolgende samenkomst van de meerdere vergadering, waarop men zich beroept, geschieden met kennisgeving aan de scriba van de vergadering, door wier besluit men zich bezwaard acht. Van elke uitspraak moet hiervan worden kennis gegeven aan de belanghebbende."

Nadat zijn bezwaar niet ontvankelijk werd verklaard door de classis Noord Oost is br. Plaggenmars alsnog in beroep gegaan bij de generale synode tegen de uitspraak van de classis Zuid West.

Overweging

1. Br. Plaggenmars gaat in zijn bezwaarschrift niet in op het niet ontvankelijk verklaren van zijn bezwaar door de classis Noord Oost, maar tekent nu wel bezwaar aan bij de generale synode tegen de uitspraak van de classis Zuid West op 18 december 2018. Dit is opmerkelijk te noemen omdat br. Plaggenmars in

zijn bezwaarschrift schrijft: "Als reactie op de vraagstelling aan de Classis N/O naar GS Hasselt 2011 artikel 2.07 om besluiten van Classis Z/W voor onjuist te verklaren is blijkens het bericht van 16 december j.l. uitgesproken dat dit schriftelijk verzoek niet ontvankelijk is." Hieruit blijkt dat br. Plaggenmars weet wat is afgesproken ten tijde van GS Hasselt 2011/2012 inzake de appelinstantie en dat hij die weg heeft gevolgd.
2. Maar omdat hij bijna twee jaar heeft gewacht met het indienen van een bezwaarschrift bij de classis Noord Oost zonder hiervoor blijkbaar goede redenen aan te voeren heeft deze met een beroep op de uitspraak van GS Dordrecht 1893 terecht geoordeeld dat het niet ontvankelijk was.
3. De reden hiervoor is dat men niet te pas en te onpas mag appelleren bij een volgende appelinstantie. Daarvoor moeten er zwaarwegende redenen zijn en dit moet ook blijken uit het feit dat men zo snel mogelijk tegen een bepaald besluit in beroep gaat. Uit het feit dat br. Plaggenmars bijna twee jaar heeft gewacht om in appel te gaan bij de classis Noord Oost blijkt wel dat het door hem aangevoerde bezwaar niet van zodanige aard is dat het besluit van de classis Zuid West onoverkomelijk zou zijn voor hem.

De Generale Synode, bijeen op 5 maart 2022, besluit om dit bezwaar niet ontvankelijk te verklaren en br. Plaggenmars hiervan schriftelijk in kennis te stellen.

Gronden
1. De classis Noord Oost heeft terecht het bezwaarschrift van br. Plaggenmars tegen de uitspraak van de classis Zuid West inzake het opheffen van de gemeente te Hasselt niet ontvankelijk verklaard, omdat dit veel te laat werd ingediend.
2. Uit het veel te laat indienen blijkt wel dat er geen zwaarwegende redenen zijn voor br. Plaggenmars om in appel te gaan.
3. De opheffing van de gemeente van Hasselt is drie jaar geleden gepasseerd. Nu nog bezwaar aantekenen tegen de manier waarop dit is gebeurd heeft geen zin gezien de onomkeerbaarheid van deze opheffing.

ARTIKEL 7.04 verzoek en revisieverzoek Mariënberg (de Ark)

Materiaal Verzoek van DGK Mariënberg e.o. (de Ark) om een gesprek, dd. 6 april 2022

Revisieverzoek van DGK Mariënberg e.o. (de Ark) tav. een aantal besluiten van GS Lansingerland, genomen op 16 december 2017, brief gedateerd op 6 april 2022

Het moderamen stelt voor om deze stukken niet ontvankelijk te verklaren, vanwege de veel te late inzending ervan, aangezien de sluitingsdatum 25 september 2021 is. De kerkenraad van Mariënberg (de Ark) geeft weliswaar aan dat zij niet op de hoogte waren gebracht van de start van deze synode, maar het moderamen acht dit geen valide argument, omdat redelijkerwijs is aan te nemen dat Mariënberg (de Ark) had kunnen weten dat drie jaren na de laatste synode (Lansingerland 2017-2018), waar zij zelf aanwezig waren, de volgende synode zou samenkomen. En appellant had de samenroepende kerk van deze synode (DGK Lutten) dus al in 2020 kunnen aanschrijven. De vergadering neemt het voorstel van het moderamen unaniem over, de stukken zijn niet ontvankelijk.

Er zal een brief worden gestuurd aan Mariënberg (de Ark), waarin zij worden gewezen op de mogelijkheid van een gesprek met de dichtstbijzijnde kerk van DGK en deputaten ACOBB.

HOOFDSTUK 8 – PRESENTATIE, PUBLICATIE EN COMMUNICATIE

Artikel 8.01 Voorstel inzake Zending en Evangelisatie

Materiaal	Brief van classis ZW met het voorstel om te komen tot een deputaatschap van de generale synode inzake zending en evangelisatie Commissierapport
Commissie	Brs. T.L. Bruinius, B. Lourens, L.M. Prins
Adviseur	Ds. H.G. Gunnink, wegens ziekte heeft hij schriftelijk advies gegeven

DGK Dalfsen heeft bij de classis Zuid-West een voorstel ingediend, wat de classis overnam en heeft ingediend bij de generale synode. In het rapport worden goede Bijbelse overwegingen gepresenteerd om over te gaan tot het instellen van een generaal deputaatschap Zending en Evangelisatie. De prioriteit van zending en evangelisatie ligt bij de plaatselijke kerken, maar deputaten kunnen met hun werk dienstbaar zijn aan de kerken.

Vanuit de gedachte dat het voorstel van classis Zuid-West wat uitgebreid is voor een eerste deputaatschap wordt een amendement ingediend, waarin het oorspronkelijke voorstel wordt ingeperkt. Het amendement wordt, na een kleine aanpassing, in stemming gegeven. Er zijn zeven stemmen voor het amendement en vijf tegen, waarmee het amendement is aangenomen. Het geamendeerde voorstel wordt unaniem aangenomen.

Besluit. De Generale Synode van Lutten 2021, bijeen op zaterdag 16 oktober 2021, besluit een Deputaatschap Zending en Evangelisatie in te stellen met als opdracht:

1. De plaatselijke kerken te dienen bij de bezinning op en de uitvoering van haar taak op het gebied van zending en evangelisatie.
2. De ontwikkelingen op missionair gebied bij te houden en daarover informatie te verstrekken aan de kerkenraden.
3. Rapport uit te brengen aan de volgende generale synode, waarin een evaluatie plaatsvindt en eventuele voorstellen worden gedaan.

Gronden

1. Vanwege de directe opdracht van Christus Zelf, in Mattheus 28:19,20, behoort de verbreiding van het Evangelie tot de centrale taken van Christus' kerk.
2. Het opgang brengen van bezinning in de kerken kan bijdragen aan de uitvoering van de missionaire opdracht die de kerk heeft.
3. Er hebben zich in de afgelopen jaren vele ontwikkeling voorgedaan op missionair gebied. Het is van belang dat de plaatselijke kerken daarvan op de hoogte zijn.

Artikel 8.02 Brief van Gezinsblad Bazuin

Materiaal	8.03 Brief inzake het Gezinsblad De Bazuin, dd. 19 januari 2021 Rapport van commissie 2
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

Van het Raadscollege en de Redactie van het Gezinsblad De Bazuin is een brief ontvangen met de mededeling dat uitvoering is gegeven aan het uitbrengen van De Bazuin. Daarnaast wordt melding gemaakt van frustratie en irritatie, omdat het door de synode van Lansingerland opgestelde Statuut in de praktijk aanleiding geeft tot moeiten. Om dit in de toekomst te voorkomen stellen Raad en Redactie voor om het Statuut op een aantal plaatsen aan te passen om op basis daarvan een gezonde organisatie in te richten die het mogelijk maakt vruchtbaar en eensgezind samen te werken.

De synode overweegt

1. Het huidige Statuut geeft in Artikel 13 aan dat wijzigingen van het Statuut door de generale synode kunnen worden aangebracht op voorstel van het Raadscollege en/of de Redactie.
2. Het Raadscollege en de Redactie zijn beiden van mening dat wijzigingen van het Statuut noodzakelijk zijn om beter met elkaar samen te werken.

De Generale Synode, bijeen op 5 maart 2022, besluit om het Statuut van Gezinsblad De Bazuin te wijzigen overeenkomstig het voorstel van het Raadscollege en de Redactie van De Bazuin.

Grond

1. Het Raadscollege en de Redactie van De Bazuin geven beiden aan dat wijziging van het Statuut noodzakelijk is om een vruchtbare en eensgezinde samenwerking in de toekomst mogelijk te maken.

Dit besluit wordt unaniem genomen.

HOOFDSTUK 9 – FINANCIËN EN BEHEER

Artikel 9.01 Deputaten Financieel beheer

Materiaal	Rapport deputaten Financieel Beheer Verslag kascontrole periode 2017-2020 Commissierapport Aanvullende informatie van deputaten FB
Deputaten	Brs. E. Korevaar, H.J. Mooibroek, J. Noort. Brs. Korevaar en Mooibroek waren aanwezig ter vergadering.
Commissie	Brs. A. van Egmond en ds. M.A. Sneep

De deputaten en de commissie worden hartelijk bedankt voor het gedane werk. De instructie zal iets worden aangepast, zodat duidelijk is dat eenmaal in de drie jaar de administratie van de drie achterliggende jaren van Deputaten Financieel Beheer zal worden gecontroleerd. De controle zal plaatsvinden door de classis die hiervoor door de generale synode is aangewezen. De controlerende classis zal schriftelijk verslag doen van zijn bevindingen voor aanvang van de eerstvolgende generale synode, met een voorstel inzake het verlenen van décharge.

De synode besluit om de boekwinst, die gemaakt is bij de aanschaf en verkoop van de bijbels, toe te voegen aan de reserve van deputaten financieel beheer en deze middels verlaging van het quota weer terug te geven aan de kerken.

De kascontrole heeft plaatsgevonden over de periode van 2017 tot en met 2020. Naar aanleiding van het positieve voorstel van de kascontrole besluit de synode decharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid van 2017 t/m 2020. De penningmeester en het deputaatschap wordt hartelijk bedankt voor hun gedane arbeid. Ook de broeders die de kascontrole hebben uitgevoerd worden bedankt voor hun werk.

Een bespreking volgt over de mantelpolis bij Zwitserleven ten behoeven van het emeritaat van de predikanten. Vanwege wijzigingen in het pensioenstelsel in Nederland is het noodzakelijk om hierover na te denken, om dit pensioenfonds betaalbaar te houden. Wat de door deputaten voorgestelde wijziging concreet betekent is echter niet duidelijk voor de vergadering. De deputaten zullen tijdens deze synode een duidelijke beschrijving maken over de problematiek, zodat in een volgende zitting daarover verder kan worden doorgesproken.

Verslag van de zitting op zaterdag 5 maart 2022.

De deputaten worden bedankt voor hun aanvullende informatie. Het is mogelijk dat in 2024 de pensioenadviseur een toelichting geeft op de huidige situatie die dan ingaat vanaf 1 januari 2026. Vanaf 2021 tot en met 2025 is de pensioenopbouw 1.25% ipv 1.75%, dit vanwege wettelijke verplichting. Vanaf januari 2026 gaat het naar een nieuwe pensioenopbouw met weer 1.75% pensioenopbouw en een andere regeling.

De mantelpolis wordt vanaf 1 januari 2026 herzien en aangepast, zodat het voldoet aan het nieuwe pensioenstelsel, dat bij de wet verplicht is. Op de vergadering wordt hierover gesproken. Kan de financiële belasting voor het emeritaat verspreid worden over de kerken? De nieuwe regeling van Nu Pensioen is laag in de kosten, en de predikanten zelf moet keuzes maken in de belegging. De uiteindelijke uitkering is niet met zekerheid te

zeggen, omdat het afhangt van je belegging. Overstappen naar een andere mantelpolis kan niet zomaar en er zijn volgens deputaten geen voordelen. Het is belangrijk dat de kerkenraden zich verantwoordelijk weten in de zorg om het emeritaat van hun predikanten.

Het voorstel van deputaten wordt in stemming gegeven en wordt met 8 stemmen voor aangenomen, er is 1 stem tegen en er zijn 3 onthoudingen.

De afgevaardigden zijn unaniem voor een extra instructie aan deputaten, waarbij deputaten de opdracht krijgen om onderzoek te doen naar een herziening van de pensioenregeling, zoals bijvoorbeeld gezamenlijk in het kerkverband gedragen kosten voor de emeritering.

HOOFDSTUK 10 – SLOTHANDELINGEN

Artikel 10.01 Toespraak van de preses, ds. E. Heres

Toespraak bij de slotzitting, op zaterdag 21 mei 2022

Broeders afgevaardigden, broeders en zusters,

We zijn gekomen tot het einde van de Generale Synode van Lutten.

In vergelijking met de vorige synode waarvan ik preses was, heeft deze synode veel minder zittingen gekend. De synode van Groningen 2014-2015 telde 11 zittingen.

De synode van Lutten heeft haar werkzaamheden kunnen afronden in 6 zittingen.

Toch was tijdsduur van deze synode langer dan die van de synode van Groningen.

Zo'n twee maanden zelfs. Van 25 september 2021 tot 21 mei 2022.

Dat het zo lang heeft geduurd, dat heeft alles te maken met de coronapandemie, waar de wereld en waar ook ons land zeker twee jaar onder gebukt is gegaan. Een aantal keren moest een geplande zitting worden uitgesteld vanwege de overheidsmaatregelen. Dit voorjaar ook nog eens vanwege daadwerkelijke ziekte van een paar moderamenleden. En dan heb ik nog niet eens genoemd dat ook het begin van deze synode vele maanden uitgesteld moest worden, vanwege corona. Tegelijk zijn we de HERE dankbaar dat Hij gedurende het afgelopen jaar ons bewaard heeft.

In dit slotwoord zal ik niet uitvoerig terugblikken op alles wat deze synode gedaan heeft.

Ik ga wel even terug naar het begin. Het begin in de Aerninckhof, het bijgebouw bij het witte kerkje te Heemse, of de Lambertus-kerk.

Daar heeft de preses van de samenroepende kerk, br. K. Schaak, het Woord van God gelezen uit Jesaja 55 en uit Efeziërs 4. Daar heeft hij gesproken, vanuit het Woord, over de eenheid in het geloof, over de liefde voor de waarheid van God, en over onze totale toewijding aan de Here Jezus Christus. Daar sprak hij ook de woorden: *'Laat het ons gebed en voornemen zijn om elkaar in liefde te bevragen, te overtuigen, tot opbouw van Christus lichaam'.*

Ik meen te mogen zeggen dat wij ook in die geest hebben mogen vergaderen. Zeker, er zijn enkele zittingen geweest waarin verschil van inzicht een flinke rol heeft gespeeld. Zelfs zo dat een broeder afgevaardigde gemeend heeft te moeten stoppen met zijn synodewerk. Daarover hebben we uitgesproken dat we dat zeer betreuren. Toch mogen we zeggen dat we tot op grote hoogte in een goede broederlijke harmonie hebben mogen vergaderen. Op enkele besluiten na was er grote eenstemmigheid.

En wat gaan we dan doen in een slotwoord? Lovende woorden spreken over al het werk dat deze synode heeft mogen verzetten? Of moeten we in dit slotwoord vooral de schaduwkanten van deze synode benoemen? Broeders afgevaardigden, broeders en zusters, ik kies voor een andere weg. Ik vestig in mijn slotwoord de aandacht op dat ándere slotwoord. Ik bedoel het slotwoord van het gebéd, dat Christus Zelf ons geleerd heeft. Het onze Vader.

Aan het begin van elke synodezitting hebben we het Woord van de HERE opengedaan.

In drie zittingen hebben we geluisterd naar één van de beden van het Onze Vader…

14 dagen geleden, bij de 5e zitting ging het over de derde bede: 'Uw wil geschiede'.

Wij hebben het werk in deze synode biddend gedaan. Alle vergaderingen hebben wij ons in gebed gericht tot Hem die in de hemel alle dingen regeert. Deze synode is begonnen

met een bidstond. Als het goed is heeft deze synode vergaderd temidden van een biddende kerk.

Als we bidden, vragen we veel van de HERE. Dat mag ook. Dat laat Christus ook zien in dat gebed dat Hij ons geleerd heeft.

Maar, bidden is niet alleen dat we de HERE om iets vragen. Bidden is ook de HERE prijzen met lovende woorden! Daarom is het slotwoord van het Onze Vader ook zo bijzonder.

Want daar vinden we de aanbidding in het 'Onze Vader'. De lofverheffing, de doxologie.

Hier tilt Christus Zijn biddende kerk bóven het vrágen uit! Het gebed bereikt hier het niveau van het lied, de jubelklank van het geloof! *'Want van U HERE is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid'!*

Moeten we misschien soms eerlijk erkennen, dat we vaak helemaal niet in de stemming zijn voor een juichende zin. Ook niet als het gaat om synodewerk. We zien wel redenen om het synodewerk biddend aan de HERE voor te leggen. Biddend om Zijn zegen.

Maar een eerbetoon, met lof en jubel, zijn we daar wel zo mee bezig?

Het lijkt mij daarom goed om ons slotwoord even stil te staan bij de inhoud van die machtige slotwoorden, die Christus ons in de mond legt.

Want het zijn geen lóze lovende woorden. Nee, ze geven kort en bondig de werkelijkheid aan! 'Onze God is Koning! De God en Vader van onze Here Jezus Christus is de enige waarachtige God. En Hij regeert in deze woelige wereld. Zijn Koninkrijk staat vast, Zijn heerschappij omvat de loop der tijden! En van deze Koning is veel te verwachten.

Hij beschermt en bewaart Zijn volk als de schapen van Zijn kudde. Wij kunnen soms zo veel verwachten van ónze menselijke uitspraken, beslissingen en besluiten. Maar de HERE is het die zorgt voor Zijn volk. Hij is dichtbij met Zijn goddelijke kracht. De arm van de HERE is sterk. Hij doet machtige werken tot verlossing van Zijn volk.

Hij is de Almachtige. Zijn sterke rechterhand doet grote dingen. Hij is opgewassen tegen de machten en de satanische krachten die zich keren tegen de kerk. Deze God, die de hemelse Vader is van Zijn kinderen, komt ongeschonden door de geschiedenis. En dát is ook de héérlijkheid van de HERE! Daar staat in het Grieks het woord 'doxa', dat slaat op de betoning van de majesteit van God. Dat is de eer en de glans van de HERE.

Hij de waarachtige God, houdt de geschiedenis werkelijk is Zijn hand en stuurt haar volgens Zijn raadsplan. Het Boek Openbaring laat het ook zien dat de Heerlijkheid van God zó dan ook bezongen wordt. '*De koninkrijken van de Heere zijn van onze Heere en van Zijn Christus geworden, en Hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid!*' (Openb. 11:15).

En de kerk, het volk van de HERE, mag staan in de glans van die heerlijkheid.

We moeten goed bedenken dat de slotwoorden van het Onze Vader de woorden zijn die Christus Zelf ons op de lippen legt. Dit zal het antwoord zijn van de kerk, op alles wat de HERE beloofd heeft. Het is de lof van mensen die hun kracht niet zoeken bij zichzelf.

Wij zeggen dat synodebesluiten 'van kracht' zijn geworden. Oké, daarmee bedoelen we dat ze vanaf heden gelden. Maar, als we maar goed beseffen, de kracht is van God, de Vader.

Dat is de belijdenis van mensen, en ja ook van kerkelijke vergaderingen, die zich van één ding heel goed bewust zijn, en dat is: dat wij van onszelf heel erg zwak zijn, en dat ons werk broos en zwak mensenwerk is, met zonden bevlekt.

Als we bedenk in wat voor tijd we leven. In wat voor tijd de kerk leeft.

Hoe zal dat piepkleine kerkverband het vol houden, juist op dat laatste traject van de geschiedenis, waar de Bijbel van zegt, dat de duivel met grote grimmigheid op de aarde is neergedaald. Met zijn demonische krachten heeft de satan het juist op de kerk gemunt.

De slotwoorden van het Onze Vader zijn de woorden die direct volgen op de zesde

bede. Ze zijn daar zelfs nadrukkelijk aan gekoppeld. 'Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze', 'want'!...

Juist omdat de macht van de satan nog zo sterk is, daarom grijpen wij ons dankbaar vast, aan U, Vader, die wél machtig bent. Machtig om ons op het spoor van de verlossing te houden..

En als we weten, dat de kerk het zo zwaar heeft in de eindtijd, en je ziet hoe de doodsvijanden permanent op de loer liggen en actief zijn, ja ook in alle kerkelijke werk, dan kan het toch niet anders, dan dat je uitbundig wordt voor die Koning van de kerk, die de kracht en de majesteit heeft om haar erdoor te helpen!

De apostel Paulus zegt in Efeziërs 6, als het er op aan komt, hebben we niet te worstelen met

bloed en vlees, maar er is een strijd, waarin de tegenstander een tactiek hanteert die

effectiever is dan tanks, houwitsers en automatische geweren. En dat is het oeroude strijdmiddel van de verzoeking, van de verleiding. Verleiden, dat is een strijdmethode die veel minder grijpbaar is. We zien het enorme kerkelijke verval in de vrije en rijke Westerse wereld. We zien de enorme leegloop van christelijke kerken. Honderden kerkgebouwen worden voorgoed gesloten. Vrijzinnige theologie en nieuwe hermeneutiek heeft het gezag van Gods Woord ondermijnd. In de vrije Westerse landen waart de geest van Sodom en Gomorra rond. Wat móet je dan moet je sterk staan om het vol te houden.

En dan verwachten we misschien toch te veel van onszelf. Als er maar goede besluiten worden genomen. 'Als de kerkenraad maar die koers vaart'. En, 'als de synode maar die richting kiest' En natuurlijk moeten er goede besluiten genomen worden. Daar hebben we op deze synode ook om gebeden. Ook in de woorden van het Onze Vader zelf!

Maar tenslotte klemmen we ons biddend vast aan de beloften van de HERE. Hij géét de overwinning. *'Want van Hem is het Koninkrijk, en de kracht en de heerlijkheid'!*

De vorst van de duisternis zal alles proberen om het werk van God, juist ook daar waar men naar het Woord van God wil leven en handelen en besluiten, te ondermijnen en zo mogelijk te vernietigen. Maar weet dit, broeders afgevaardigden: de macht van de HERE is sterker!

En het is *de heerlijkheid* van de HERE, dat Hij niet zal rusten voordat hij Zijn werk voltooid heeft. De macht van Gods werk gebleken bij Christus. Kijk maar naar Golgotha, naar Pasen en naar de Hemelvaart van Christus! De goddelijke krachten die daar vrijgekomen zijn.

Dáár is gebleken dat de kracht van de HERE opgewassen is tegen de machten van de satan, van de zonde en de dood. Daarom, u, wij,.. we kunnen bemoedigd adem halen. Ook als we misschien wat vermoeid terugzien op een synode die lang geduurd heeft.

Op deze slotdag van de Synode van Lutten kunnen we ons afvragen: Wat is nu het belang van deze synode? Welke plaats zal óns vergaderwerk hebben in het grote geheel van de geschiedenis van Góds kerkvergaderend werk. De kranten in Nederland besteden geen aandacht aan dit synodewerk, op misschien een heel klein berichtje na.

Broeders afgevaardigden, het werk, dat hier in alle kleinheid en gebrekkigheid, en met zonde behept, is gedaan, zullen we niet ónderschatten. Maar wij moeten het zeker ook niet óverschatten. Niet onderschatten, want ook dat werk, dat een deputaat misschien in stilte op een late avond gedaan heeft, het werk van een controlecommissie die de boeken

gecontroleerd heeft, de afgevaardigde die na zijn dagelijkse werk op een avond de stukken doorpluist.…

Het mag gelovig gezien worden als radertjes in het grote geheel van Gods kerkvergaderend werk. De apostel Paulus zegt in het slot van 1 Corinthe 15: Dat wat gelovig gedaan is, in dienst van Christus, in trouw aan Zijn Woord, dat is geen vergeefse arbeid.

Maar aan de andere kant moeten wij ons synodewerk ook beslist niet óverschatten.

Er zijn in de afgelopen tijd veel woorden geschreven, gelezen en gesproken.

Er zijn uitvoerige deputatenrapporten geschreven. Moderamen en Commissies hebben vergaderd, al dan niet digitaal. Het aantal emails dat ik ontvangen heb, die verband houden met de synode nadert de 550. En alle vroegen ze aandacht en vaak ook om een reactie.

En zo zal het meesten van u zijn vergaan. Er is veel werk verzet.

Maar, zullen wij niet vergeten dat het niet gaat om ons, en niet om óns werk. Het gaat om Jezus Christus en om Zijn werk. Ménsen kunnen het Verlossende Woord niet spreken voor de Kerk en de wereld. We mogen ons gelovig aansluiten bij de geloofsjubel van de kerk, dat slotwoord van het gebed dat Christus ons leert: *'Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid'.*

Zonder volledig of uitvoerig te willen zijn, wil ik nu toch enkele feiten voor het voetlicht halen. Als je kijkt naar het aantal dagen dat de synode vergaderd heeft, zes in totaal, dan zou je kunnen denken, dat is toch niet zoveel werk geweest. Maar dat zou een misverstand zijn.

Alle afgevaardigden hebben zitting gehad in een commissie en hebben veel voorbereidend werk gedaan om de behandeling van agendapunten goed voor te bereiden.

Daar is veel tijd en energie in gaan zitten. Daarvoor willen we de broeders hartelijk bedanken.

Ook wil ik hier nogmaals, namens de kerken, bedanken voor al het werk dat door de verschillende deputaatschappen gedaan is, in de periode sinds de vorige synode.

Deze synode heeft een deputaatschap op kunnen heffen. Het is altijd mooi als dat kan. Dat betreft het deputaatschap 'Liturgische voorzieningen'. Maar er is ook een nieuw deputaatschap ingesteld. Dat is het deputaatschap Zending en evangelisatie. De synode heeft hiervan gezegd: Vanwege de directe opdracht van Christus Zelf, in Mattheus 28:19,20, behoort de verbreiding van het Evangelie tot de centrale taken van Christus' kerk.

Het is goed dat voor die centrale taak van de kerk nu ook op landelijk kerkverbandelijk niveau aandacht komt. Er zijn belangrijke besluiten genomen terzake van de binnenlandse betrekkingen en dan denk ik natuurlijk aan de besluiten t.a.v. de weg naar kerkelijke vereniging met de GKN. En ook terzake van de buitenlandse betrekkingen zijn er belangrijke besluiten genomen. Daarbij denk ik aan de besluiten m.b.t. de zusterkerkrelatie met de LRCA.

Verder zou ik kunnen noemen de besluiten over zaken met betrekking tot seksueel misbruik in kerkelijke relatie. Besluiten t.a.v. van de Opleiding, en de Bibliotheek en niet te vergeten het besluiten t.a.v. het familieblad De Bazuin.

Het is niet aan mij vanaf deze plaats over al de besluiten een oordeel uit te spreken. Geve de HERE Zijn zegen over de besluiten die genomen zijn. En als straks de Acta verschenen zijn, dan is het oordeel aan de kerken.

Deze synode gaat de geschiedenis in als de Synode van Lutten. Maar na de bidstond en de eerste zitting in de Aerninckhof in Heemse hebben wij het gebied van Lutten niet meer aangedaan. De vergaderingen zijn gehouden hier in Dalfsen. Niettemin is het de synode van Lutten gebleven en willen we nogmaals de samenroepende kerk van Lutten hartelijk bedanken voor al het werk dat verzet is om deze synode voor te bereiden.

Vervolgens hebben wij het goed gehad hier in Dalfsen. Dank aan de kerk van Dalfsen die het kerkgebouw ter beschikking stelde voor de synodevergaderingen. Wij willen in het bijzonder bedanken de koster en zijn vrouw, broeder en zuster Wienen en ook anderen, die hier in Dalfsen er aan hebben meegewerkt dat alles goed verliep. De verzorging was bijzonder goed. Met koffie en thee in de pauzes. En telkens in de middagpauze die voortreffelijke lunch.

Wij roemen de heerlijke soep, volgens het recept van zr. Wienen. Na één van de vergaderingen was zr. Wienen echt verbaasd dat de beide pannen soep helemaal leeg waren.

Dat kon toch eigenlijk niet,… Want het was zeker dat er genoeg gemaakt was voor alle afgevaardigden, secundi en deputaten. Nou het verbaasde mij helemaal niet dat zelfs het laatste beetje soep nog onder uit de pan was gehaald!..

Ik bedank mijn mede-moderamenleden. Er is veel overleg geweest. In fysieke bijeenkomsten, maar ook d.m.v. Zoom-vergaderingen. Goed overleg binnen het moderamen is van groot belang voor het welslagen van de vergaderingen. Ieder heeft naar eigen vermogen en inzicht zich enorm ingezet voor een goed verloop en goede uitkomsten van deze synode. We waren het in verreweg de meeste dingen met elkaar eens. Maar niet in alle. We zijn blij dat ds. Dijkstra na een periode van retraite weer hersteld is. Ik acht het een groot goed dat we als moderamen als team uitstekend hebben kunnen samenwerken.

Ik wil hier ook de adviseurs van de synode noemen. Ds. Van Gurp heeft op 100-jarige leeftijd nog actief deelgenomen als adviseur. Dat was op de zitting van 30 oktober. Slechts enkele weken daarna heeft de HERE ds. Van Gurp na een kort ziekbed uit dit aardse leven weggenomen. In de 4e zitting, op 6 maart jl., hebben ook als synode stilgestaan bij het overlijden van ds. Van Gurp. Verder bedanken we ds. H.G. Gunnink die ook bereid was de synode te dienen met zijn adviezen.

Broeders afgevaardigden, wij gaan dadelijk de Synode van Lutten sluiten. Wij danken de HERE, voor de goedheid en de genade die Hij ons bewezen heeft. Hij gaf gezondheid en kracht. Wij leggen het werk van deze synode en de toekomst van de kerk in Gods handen.

Geve Hij Zijn zegen en moge Hij het werk van onze handen bevestigen.

Ik keer nog even weer terug naar die slotwoorden van het gebed dat Christus ons geleerd heeft. Maar dan nu dat allerlaatste slotwoord. Dat is dat kleine woordje ‘amen’.

U weet dat ‘slotwoordje’ dat hier ook straks zal klinken als het slotgebed zal worden uitgesproken, dat is maar niet een signaalwoordje, waarmee wij onderling elkaar aangeven dat het gebed ten einde is. Nee, het is ons geloofswoord dat we ook als synode tegen God de Vader zeggen. We bevestigen daarmee onze geloofsverwachting. Ja want we weten de inhoud van ons gebed veilig in Vaders handen. Wij bidden in het volle bewustzijn dat wij zwakke mensen zijn. Maar, HERE, van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid.

Nu kúnnen we als laatste ook ‘amen’ zeggen. Niet omdat onze werken zo goed zijn. Maar omdat we nu zeker mogen weten dat alles in goede handen is, Váders handen!

Hij houdt vast aan de beloften van Zijn verbond. Zijn Naam zál worden grootgemaakt, Zijn Koninkrijk zál komen, Zijn wil zál worden volbracht. Onderweg naar de grote dag waarop ook de kerkgeschiedenis tot een einde zal zijn gekomen. Wij mogen in óns slotwoord niet de les vergeten van het slotwoord van het Onze Vader. Dat is de les dat alles zal uitlopen op de lof voor God en op Zijn eer. De lóf op God. En op Zijn machtige werk. Wij hebben alle reden, ook aan het einde van deze synode, om met lovende woorden de HERE te eren over Zijn Koninkrijk, Zijn kracht en Zijn heerlijkheid. En die lof, die aanbidding, die heeft de toekomst!

Het sméékgebed zal eens verdwijnen, het vragen zal eens ophouden. Maar de aanbidding blijft, in eeuwigheid. Wij weten niet hoeveel synodes er nog gehouden moeten worden, voordat Christus terugkomt. Ons leven is kwetsbaar. De kerk, ook ons kerkverband is zwak en kwetsbaar. Maar het werk van God gaat voort en komt tot voltooiing en loopt uit op de eeuwige heerlijkheid. De apostel Johannes heeft het gezien en hij heeft ervan getuigd. Ik denk aan Openbaring 5 en Openbaring 19. Alle schepselen hoorde hij zeggen: 'Hem die op de troon gezeten is, en het Lam, zij de lof en de eer en de heerlijkheid en de kracht, tot in alle eeuwigheden'. En de dieren zeiden 'amen'. En de 24 oudsten zeggen 'amen'.

En de engelen zeggen het ook. En 'amen', dat zeggen ook wíj!

Artikel 10.02 Toespraak van de assessor, ds. M.A. Sneep

De assessor dankt de voorzitter voor zijn kundige leiding en inzet, niet alleen tijdens de zes synodezittingen, maar ook in het contact binnen het moderamen. De voorzitter wordt toegewenst dat hij nu echt mag gaan genieten van zijn emeritaat.

Artikel 10.03 Overdenkingen van de preses, ds. E. Heres

Openingswoord GS Lutten, 2e zitting, 16 oktober 2021

Broeders afgevaardigden, broeders en zusters,
Agenda's. Ze spelen een belangrijke rol in ons leven.
Naast je werkagenda, je persoonlijke agenda, heb je ook de kerkelijke agenda. Vandaag hebt u als synode de taak de agenda voor deze tweede zitting behandelen. Maar, wat staat er voorop in al onze agenda's? Waar gaat het uiteindelijk om in dit overgeorganiseerde leven? Ook in ons overgeorganiseerde kerkelijke leven? Juist ook in de kerk, lopen we het risico, dat we heel wat van plan zijn, maar dat we het belangrijkste, dat we de hoofdzaak, uit het oog verliezen. Ik heb er voor gekozen bij de opening van de zittingen van deze synodes kort iets te zeggen n.a.v. de bede's uit het gebed dat Christus Zelf ons geleerd heeft. De eerste bede is, zoals u weet: 'Uw naam worde geheiligd'. Christus Zelf heeft ons een gebed geleerd. En Híj zegt het: Gods Naam moet geheiligd worden! Dát is het eerste! Dat is het eerste dat gebeuren moet. Voorop in onze agenda's. De Naam van God staat in de Bijbel voor God Zélf! En aan die Naam is alles verbonden wat God gedaan heeft in het verleden. Al Zijn daden en zijn deugden. De Naam van God moet eeuwig lof ontvangen! We hebben Psalm 115 gelezen. Er waren heidenen, die de spot dreven met de godsdienst in Israël. Bij het volk van de HERE, daar hebben ze helemaal geen afgodsbeelden. En er zijn tijden geweest, waarin de heidenen zeiden: 'Waar is toch jullie God'. Maar tegenover die spot maakt Psalm 115 heel duidelijk waar het op staat: Heidenen hebben overal hun afgodsbeelden bij zich. Overal vind je hun beelden. Maar prik er wel doorheen, door die onzin. Ze lijken wel echt, maar ze zijn het niet.

Maar de HERE is de wáre God. Hij is de God die leeft. Hij is de Vader die in de hemel woont. Hij heeft zijn volk op ongelooflijke wijze geholpen. Zijn Naam moet alle eer ontvangen! Maar, hoe kóm je zover dat je de HERE gaat loven om zijn wérken? Psalm 115 werd gezongen bij de viering van het Pascha, die gedachtenismaaltijd, waar de grote werken van God herdacht werden. De heidenen mochten dan spotten met die bijzondere godsdienst zonder béélden. Maar Israël wist dat zij door de HERE Zelf uit Egypte gevoerd waren.
Hij is de God van hun bevrijding! Het was Gods eigen werk, dat ze droogvoets door de Rode Zee konden trekken. De HERE heeft Zijn Naam geheiligd in de geschiedenis van Zijn volk.
Het heerlijkst heeft God zijn heiligheid getoond in het zenden van Zijn Zoon. Gods unieke verlossingswerk liep uit op Goede Vrijdag en Pasen. Het bloed van onze Verlosser vloeide om ons te bevrijden uit het diensthuis van de zonde. Uit het slavenhuis van de satan. Dat werk van Gods barmhartigheid, daar raak je niet over uitgepraat….
Wij weten het uit Zijn Woord. We weten het ook uit de geschiedenis van de wereld en van de kerk. Zelfs de blinden kunnen tasten dat dát wat het Woord van God aangekondigd heeft, dat dat ook gebeurt. God heiligt Zijn Naam, ook in de oordelen die over de wereld gaan.
De HERE heiligt Zijn Naam door met vaart op weg te zijn naar de jongste Dag. Haast huiveringwekkend is de gedachte dat wij daarbij betrokken zijn, als wij bidden. God heiligt Zijn Naam in de barmhartigheid die Hij bewijst. Als je tot rust mag komen, omdat Christus al je schuld op Zich genomen heeft, zodat je vrij voor God mag staan. God heiligt Zijn doordat Hij Zijn kerk bewaart en beschermt tegen alle verdrukking in en dwars door alle beproeving heen. Wat geeft de HERE ons nog veel mogelijkheden in ons land. Wat is er nog steeds veel ruimte, ondanks alle dreiging van machten die zich keren tegen christenen die trouw het Woord van God willen vasthouden. Vandaag mogen we als synode spreken over evangelisatie en zending. Er zijn landen waar christenen monddood worden gemaakt. Dat is in ons land nog steeds niet zo. We mogen spreken over de wijze waarop wij de ruimte die er nog steeds is zullen gaan benutten. Inderdaad wij gaan ons buigen over onze agenda. Maar hoe zullen we dat goed doen? Inderdaad: 'Gods Naam moet eeuwig lof ontvangen.' Maar hoe zal voorkomen worden dat wij,.. bij al onze vergadertechniek, het belangrijkste uit het oog verliezen…
Daarom is dit gebed zo belangrijk. 'Vader, laat Uw Naam geheiligd worden!' 'Neig ons hart, HERE, en voeg het saam tot de vrees van uwe Naam!' Laat al ons vergaderwerk gericht zijn op de eer van God de Vader. Dat mogen wij bidden, met een beroep op Hem, die op unieke wijze de Naam van de Vader geheiligd heeft. Hij volbracht, waar wij het lieten afweten.
Jezus Christus, Hij staat ook garant voor de verhoring van dit gebed.
Gods Naam zál eeuwig lof ontvangen!

Openingswoord GS Lutten, 3e zitting, 30 oktober 2021

Bij de opening van de 2e zitting van deze synode heb ik kort iets gezegd over de eerste bede van het Onze Vader. Vanmorgen, bij de opening van de derde zitting iets over de tweede bede. 'Uw Koninkrijk kome'. In de vergaderingen van de synode zijn we bezig met kerkelijke zaken. Maar deze bede gaat over het Koninkrijk van God. Wat is het verband tussen kerkelijke zaken en het Koninkrijk van God? Is de kerk hetzelfde als het Koninkrijk van God? Nee, het Koninkrijk van God is breder dan de kerk. Maar, de Kerk is wél de centrale plaats in dat Koninkrijk. De kerk heeft de sleutelpositie in dat Koninkrijk! Als je spreekt over het Koninkrijk van God, dan moet je allereerst spreken over de Here

Jezus Christus. De Zoon des mensen, de Messias, die beloofd is in het Oude Testament. Het oude Paradijs is gesloten.
Het koningschap van Adam en Eva is te gronde gegaan, door zonde en rebellie tegen God.
Maar God belooft de komst van de grote Koning, de Zoon des mensen, zoals de profeet Daniël van Hem profeteert. En als Hij dan kómt, Jezus Christus, de grote Zoon van David…. Wat merk je dan van Zijn koninkrijk? Nou dit: het Evangelie wordt gepreekt! Het Evangelie van het Koninkrijk! Het Woord van het Koninkrijk dat gepreekt wordt, gaat over de genade van God, over de verzoening van de zonden! En om binnen te gaan in het Koninkrijk, moet je nederig genoeg zijn om dat Woord gelovig te aanvaarden. Geloof en bekering!
Het gebed 'U koninkrijk kome' heeft allereerst betrekking op ons zelf, ieder persoonlijk. De krachten van Gods genadeheerschappij moeten allereerst in óns eigen leven aan het werk.
Maar, u weet, als de Heidelbergse Catechismus de tweede bede van het Onze Vader uitlegt, dan komt ook de kerk ter sprake. 'Uw Koninkrijk kome', dat wil ook zeggen: 'Bewaar en vermeerder Uw kerk'. En als je dan kijkt bij de teksten onder Zondag 48, dan zie je daar ook staan: Psalm 122 vers 6 en 7. De Psalm die gelezen hebben en die we ook zingen.
'Bidt om vrede voor Jeruzalem, laat het goed gaan met hen die u liefhebben'. 'Laat vrede binnen uw vestingwal zijn, rust in uw burchten'. Bidden om vrede voor Jeruzalem, dat gaat samen op met 'het goede zoeken' voor Jeruzalem, voor de kerkstad.
Maar, wanneer gáát het goed met de kerkstad? Vrede voor de kerkstad, wanneer ís die er? Wannéér gaat het goed met de kerk? Nou, het gaat goed als er niet geknoeid wordt met het Woord, met de bediening van de verzoening. Als het Evangelie van Jezus Christus, als het Woord van God trouw wordt bewaard en zuiver wordt gepreekt. Als de zonden in de kerk niet worden goedgepraat en verdoezeld, maar als ze worden weggewassen door het zoenbloed, langs de weg van geloof en bekering. Het gaat goed met de kerk als de rechterstoelen niet worden verschoven, de zetels van het huis van David. Maar als het recht van Christus haar loop heeft in een zuivere oefening van de kerkelijke tucht, waardoor het leven vernieuwd wordt en geheiligd. Dat zijn de twee pijlers onder de vrede van de kerk. Waarheid en recht!
Het gaat verkeerd met de kerk als daarmee wordt geknoeid, als de tucht niet meer wordt geoefend volgens de bedoeling van Christus, of als trouwe dienaren van Christus worden vervolgd, dan verdwijnt de vrede van Jeruzalem.
Door de eeuwen heen heeft de satan met zijn sluwe plannen zich gekeerd tegen het kerkvergaderend werk van Christus. Dan werd het licht van het Evangelie verduisterd en de zaak van Gods Koninkrijk fel aangevallen. Morgen is het Hervormingsdag. De HERE gaf mensen als Maarten Luther en Johannes Calvijn. Hij nam hen in dienst om te maken dat de kerk toch weer terugkeerde naar de Schriften, het Woord van de vrije genade.
De HERE heeft ook door de eeuwen heen getoond dat Hij Zijn kerk inderdaad bewaart! Ménsen kunnen de kerk niet bewaren en vermeerderen. Dat moet de HERE doen. Dat héέft Hij ook gedaan. En Hij doet het nog. Ondanks alle aanvallen van de satan, is het Woord van het Koninkrijk over heel de aarde gegaan, tot aan de verste stranden is de Naam van Koning Christus gevestigd en hebben mensen zich gebogen onder het zachte juk van Christus.
Het Koninkrijk van God is er wérkelijk, in deze wereld. Wat kan je verwonderd en dankbaar wezen, over het werk van onze Koning. Vruchten van geloof, van trouw, eerbied en liefde-betoon, door de Heilige Geest, die werkt met het Evangelie van het Koninkrijk.
Maar tegelijk ervaren we voortdurend dat het volkomen Koninkrijk er nog niet is.

Het is onze ervaring dat de satan steeds feller tekeer gaat. De kerk wordt telkens in de crisis gebracht. Er zoveel verdrietig makende gebrokenheid. Ook al ons kerkelijk doen en laten is met zonden bevlekt. Als wij menen iets goed te doen, dan moeten wij toch in ootmoed bidden om vergeving van onze zonden en tekortkoming. En dan is het een wonder als de HERE met een kromme stok toch een rechte slag slaat. Daarom is dit gebed zo nodig: 'Vader, laat Uw rijk komen in heerlijkheid'. Tot twee keer toe las ik in de stukken die vandaag op tafel liggen de woorden van de tweede bede: 'Uw Koninkrijk kome'. Inderdaad, laten wij in die biddende houding het werk ter hand nemen. Met deze woorden houd ik deze derde zitting van de synode van Lutten voor geopend.

Openingswoord 4e zitting synode van Lutten 5 maart 2022

Wij houden de 4e zitting van de Synode van Lutten in een barre tijd. Daarbij denk ik natuurlijk aan de vreselijke dingen die gebeuren in Oekraïne.
In Oekraine wordt nu al meer dan een week op brute wijze bloed vergoten door de legers van een niets ontziende despoot. Voor iemand als Putin telt het leven van mensen niet.
Ik heb ervoor gekozen vanmorgen Psalm 93 te lezen. Eén van de 'Koningspsalmen'.
Dat slaat hier op de grote macht van God, het wereldwijde bestuur van Zijn schepping.
In vers 1 en 2 ligt een sterk accent op het scheppingswerk van God.
Wil je de Koninklijke majesteit van de HERE zien, kijk dan maar naar de degelijkheid en de evenwichtigheid van de schepping! God, de Almachtige, heeft alles in de wereldruimte geschapen. Wat een structuur, wat een evenwicht! De HERE heeft alle zonnestelsels, sterren en planeten gemáákt! En Hij kent ze bij name. Die God is Koning. Niet pas vanaf een bepaald moment. Nee maar, van oudsher. Van eeuwigheid.
Broeders, dat is héél bemoedigend. Waarom? Nou, als deze God, de HERE, de God van het verbond, Koning is, als Hij regeert, dan hoef je als kind van God, niet bang te zijn. Want Hij weet wel wáár Hij naar toe wil met deze wereld, met Zijn volk. Dat de HERE Koning is, dat klinkt als een jubelroep door heel de Bijbel. Maar het moet niet een loze uitspraak zijn, niet een krachteloze belijdenis. Joh. Calvijn heeft in zijn commentaar op Psalm 93 er al voor gewaarschuwd, dat het zo vaak blijft bij een belijdenis met de mónd. 'De HERE is koning'.
Het gáát er om dat je de wérkelijkheid van dit woord gebruikt als een schild voor je bezorgde gedachten. Het beeld van de wereld is in een week tijds compleet veranderd. De schokkende beelden uit Oekraïne zijn onvoorstelbaar treurig. De angst voor de 3e WO loert door Europa. De aandelen worden minder waard, de prijzen stijgen. Wat gaat er gebeuren? Maar, broeders en zusters, de wereld wordt niet geregeerd vanuit Moskou, en ook niet vanuit Washington, of Beijing, of Brussel. De HÉRE in Koning! Hij bepaalt het.
Zijn troon staat vast, van oudsher. Overigens is er genoeg aanleiding om bezorgde en bange mensen te zijn. Dat blijkt wel als je de Psalm verder leest, in vers 3:
'Stromen verheffen, o HERE, stromen verheffen hun stem, stromen verheffen hun bruisen'.
Gaat het hier over het geweld van wilde rivieren? Het donderende geraas van een woeste branding met hoge golven? Ja, dat is wel de primaire betekenis. Maar, de betekenis ligt ook dieper. Rivieren, waterstromen en zeeën, zijn in de Bijbel meer dan eens het beeld van volkeren, volken en machten die vijandig tegenover de HERE staan.
De volkerenzee is voortdurend in beweging. Denk aan Egypte, Assur en Babel. Zij verhieven zich in hoogmoed. Zij vergrepen zich aan het eigendom van God.
Maar, de woedende golven en de waterstromen lopen altijd stuk op de troon van God.
Zijn heerschappij staat rotsvast! De God-vijandige wereld moet zich schikken naar het beleid van God. En vandaag? Ook vandaag lijkt het dat menselijke machten de dienst uitmaken.

Er is veel rumoer in de wereld. 'Stromen verheffen, o HERE, stromen verheffen hun stem'. Maar groter dan het geweld van de machten, is de HERE heerlijk in de hemel! Alleen, laat nu niemand denken dat de oppositie tegen de HERE zich geconcentreerd heeft in landen als Rusland, China, of Noord-Korea. Het boek Openbaring spreekt over de géést van Babel, die door de wéreld waart! De geest van het beest. Dat is een geest van wetteloosheid, van brutale geestelijke oppositie tegen God. De babelcultuur. En waar is die vandaag te vinden? Nou, laten we dan vooral denken aan de Westerse landen. Daar is de babelcultuur tot hoge ontwikkeling gekomen. Maar, broeders en zusters, Psalm 93 vestigt onze aandacht op de wérkelijkheid. De dichter wijst omhóóg. 'De HERE in de hoogte is machtiger dan het bruisen Van machtige wateren'. 'In de hoogte'! Daar is vandaag onze Here Jezus Christus!
Dóór Hem, door Jezus Christus, regeert de Vader. Onze Koning is in heerlijkheid, in de troon van de Vader. Die wetenschap geeft nú troost en houvast aan de kerk op aarde.
Want nu weten wij, dat in werkelijkheid niets ons knecht en niets ons terroriseert.
Immers, de grote terreuractie van de satan is eens grondig aangepakt. Dat drama is al tot een beslissing gebracht op Golgotha! Gelovige kinderen van God mogen zich gekocht en betaald weten door het bloed van het Lam. Hetzelfde Lam dat de zegels van de boekrol opent (Openbaring 5). Hij is die Koning die regeert. Dat maakt ook dat wij in de rust van het geloof vandaag ons werk kunnen doen. Ik wil tenslotte nog iets zeggen over vers 5: Hier wordt bezongen hoe betrouwbaar deze Koning is, in Zijn liefde voor Zijn volk. Hij heeft het Woord van Zijn openbaring gegeven. En Gods getuigenissen zijn betrouwbaar, zeer betrouwbaar!
'Uw getuigenissen', dat is het regeerplan van God. Het is heel het Woord van God. Gods getuigenissen spreken van verlossing en van heil. Waar moet je dat zoeken? Nou, daarvoor moet je zijn in het Huis van God! In de kerk. Het huis van God is gekroond, gesierd met heiligheid! Echte rust in een woelige wereld, heb je als je mag schuilen bij het Woord van die Koning, die Zijn volk laat delen in Zijn heil. Als héiligheid het sieraad is van Gods huis, dan ligt daarin de oproep tot een leven in heilig respect voor het Woord van God. Godvrezend leven. Ook in ons werk ter synode. Het Woord is betrouwbaar! Als we daar gelovig aan vasthouden, door de kracht van Gods genade, dan kunnen we in gelovig vertrouwen aan de slag gaan. Temidden van deze barre tijd.

Openingswoord GS Lutten, 5e zitting, 9 april 2022

Bij de opening van de 2e en de 3e zitting van deze synode heb ik iets gezegd, respectievelijk, over de eerste en de tweede bede van het Onze Vader. Vanmorgen, bij de opening van de vijfde zitting iets over de dérde bede. 'Uw wil geschiede'.
Die wil 'moet geschieden'. 'Uw wil moet gebeuren', zo luidt de letterlijke vertaling van dit gebed in Mattheus 6 vers 10. Waarop heeft 'de wil van God' betrekking?
Gaat het over de dingen die gebéuren? Wat God wil mét ons en mét de wereld?
Óf gaat het over de dingen, die gedáán moeten worden, dus wat God ván ons wil.
Het mag duidelijk zijn dat de derde bede toch vooral gaat over de goede wil van God die gedáán moet worden. Je ziet ook, dat dat de uitleg is die de Catechismus geeft in HC 49. God heeft al vanaf begin, aan de mens, Zijn goede wil bekendgemaakt. De mens is goed geschapen. Met een goede wil. In het begin was het voor Adam een vreugde om de wil van God te doen. Dóór en ná de zondeval is onze goede wil bedorven. Maar God is er nog steeds met Zijn goede wil! Die is gelijk gebleven. En Hij wil het ook weer helemaal goed en mooi hebben. We lezen in het Woord van God een machtig plan voor de verlossing. Een góéd plan. Dáár heb je nu de goede wil van God ten voeten uit. Christus is gekomen om die wil van God te volbrengen. Het staat letterlijk zo in Psalm 40. Het zijn de woorden van de grote Zoon van David: 'Zie, Ik kom om Uw wil te doen'. Onze Here Jezus Christus

kón het. Maar het was bepaald geen kleinigheid. De geschiedenis van Christus' lijden laat het wel zien. Denk aan de doodsnood in de Hof van Gethsémane. Dat gebed: 'Vader, indien U wilt, neem deze beker van Mij weg. Maar niet Mijn wil, doch Uw wil geschiede!' Wat heeft Christus een heerlijk Middelaarswerk volbracht. Maar Gods goede wil, Zijn plan van heil, houdt niet op bij het kruisoffer van Christus. Houdt niet op bij de verzoening van de zonden. Nee, Gods wil is óók dat zijn volk weer lééft voor Hém. Christus maakt dat wij Zijn woorden zullen gaan ná-bidden. 'Laat het zo zijn dat in ons leven Uw wil volbracht wordt'! Ja juist ook in ons kerkelijk leven. 'Leer mij naar Uw wil te handelen'. Dat zijn mooie woorden in Psalm 86. Maar, wat blijkt het vaak moeilijk te zijn om onze eigen wil te verloochenen en de wil van God zonder enig tegenspreken te doen. Wat is zelfverloochening? Nou, dat we onze eigen gedachten en inzichten ondergeschikt maken aan de geopenbaarde wil van de HERE, de wil van de Vader! Over de wil van de Vader heeft de Here Jezus bijzondere dingen gezegd in Marcus 3 vanaf vers 33. Als Hij rondgekeken heeft, als Hij Zijn Hand heeft uitgestoken over die kring van kijkende en lúisterende leerlingen, dán zegt Hij: Kijk, dát is Mijn Familie.
Die mensen daar, die Zich aan Jezus Christus toevertrouwen. En die geen Woord van Hém willen missen, díe doen de wil van God. Dát is het grote kenmerk van het huisgezin van God op aarde: Daar vind je de 'luisterende leerlingen', die ál hun geloofsaandacht op Christus richten. Daar vind je de mensen die hun verlossing hélemaal van Jezus Christus verwachten! Artikel 29 van de NGB zegt het zó: 'Zij nemen voortdurend hun toevlucht tot het bloed, de dood, het lijden en de gehoorzaamheid van de Here Jezus, in Wie zij vergeving van hun zonden hebben, door het geloof in Hem'. Datzelfde belijdenisartikel zegt ook, dat de 'Familie met de grote F' zich 'richt naar het zuivere Woord van God en alles wat daarmee in strijd is verwérpt'. Váders wil is in die Familie de énige Wet! Maar Vaders wil ís nu juist allereerst: Jezus Christus erkennen als het enige Hoofd. Om Hém heen zitten, Hém in echt geloof omhelzen. Christus aanschouwen in het geloof.
Leerlingen van Hem zijn, dat is vandáág toch:
Héél de Schrift blijven bewaren. Niet knoeien met die Bijbelgedeelten waar de wereld schamper ongelovig over doet. Blijven bij de zuivere verkondiging van dat Woord.
Het sacrament van de Doop en het sacrament van het Avondmaal heilig houden.
Vasthouden aan het zuiver bedienen van de christelijke tucht. 'Vaders wil doen', dat is: Buigen onder het juk van Christus. Dat is geen knellend keurslijf. Nee, dat is het zachte juk van Hem, die zondaren verlost door Zijn bloed, én door Zijn Geest. En dát geeft ook eenheid in die geestelijke familiekring. Samenbinding, gemeenschap der heiligen.
Wij gelóven de gemeenschap der heiligen, vrucht van het werk van Christus.
Die eenheid wordt niet gebouwd op het feit dat de nood van de tijd christenen, hoe verschillend hun belijdenis ook is, naar elkaar toedrijft. Eenheid wordt dáár gevonden waar gelovige kinderen van God samen bouwen op het vaste en gezaghebbende Woord van God.
Christus zegt: Mijn broeders, dat zijn zíj, die de wil doen van Mijn Vader in de hemel.
Vaders wil is óók, dat er éénheid is, in waarheid! 'Komt ziet hoe goed, hoe lieflijk is het als zonen van Israëls huis, als broeders samenwonen'. Wie dat onnodig tegenstaat, zíj of wíj, die laadt een zware schuld op zich. Wat zullen er grote dingen gebeuren, als er weer gebukt wordt voor de majesteit van Christus' Woord: 'Al wie doet de wil van God, die is mijn broeder en zuster en moeder'! Eén ding blijft vaststaan: Eens is die Familie met hoofdletter F voltooid.
Zondig mensenwerk kan dat níet tegenhouden. Gods plannen falen niet!
´Het werk der eeuwen dat Zijn Geest omspant, volvoert Zijn Hand´. Laten wij in dat geloofsvertrouwen ons werk doen in deze 5e zitting van de Synode van Lutten.
Met deze woorden houd ik deze vergadering voor geopend.

Openingswoord GS Lutten, 6e zitting (slot), 21 mei 2022

Broeders, broeders en zusters,
We hebben Psalm 127 gelezen en twee verzen gezongen.
We mogen ervan uitgaan dat deze psalm gezongen werd door mensen die op weg waren naar Jeruzalem. Het is een bedevaartslied. Vanuit het omliggende land Palestina ging de tocht omhoog naar de Godsstad. Als de kerkmensen Jeruzalem naderen, dan zingen zij! 'Als de HERE het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen zijn bouwers'.
Wat wordt bedoeld met dat huis? Nou de tempel. Dat allereerst.
De tempel in de kerkstad Jeruzalem. Daar is door heel veel mensenhanden aan gebouwd. Maar in wérkelijkheid bouwt de HERE. Dat deed Hij al in de tijd van Salomo.
Salomo, de dichter van deze Psalm. Je kan praten over 'de tempel van Sálomo', als we maar wél beseffen, het is de HÉRE die de tempel bouwt! Daar zijn heel wat bouwers bij ingeschakeld, maar we moeten altijd goed in de gaten houden, het zou allemaal tevergeefs zijn als de HERE Zélf niet bouwt. Dat geldt later ook na de ballingschap, als het volk terug mag keren, als de HERE herstel geeft, kerkherstel, dan ligt de tempel in puin. Maar de HERE geeft nieuwe mogelijkheden. Van de Israëlieten wordt de volle inzet gevraagd, om te bouwen aan het Huis van de HERE. Maar de HÉRE moet het doen. Hij moet het huis bouwen!
Dat geldt zeker ook voor het Huis van God in het Nieuwe Testament, dat is de gemeente van Christus, de kerk van het NT. Wat geweldig als de HERE ook telkens weer herstel geeft, terugkeer, reformatie. Wat een vreugde als er geloofsenthousiasme is en als er volop liefde is voor het werk van de HERE. Wat geweldig als de HERE blijdschap geeft als er zicht mag zijn op een kerkelijke vereniging. Maar ook dán geldt, de HERE moet het huis bouwen, anders is alles tevergeefs. Als het gebouw van de kerk af zou hangen van mensen, dan zou er vooral afbraak zijn. Wat een treurigheid als je bedenkt dat het vooral ménsen zijn die de kerk af kunnen breken. Als er getornd wordt aan het gezag van het Woord van God. Als menselijke belangen gekoesterd worden bóven het belang van de zaak van God uit. Als er gebroken wordt zonder grond. Maar dwars daardoor heen blijft de HERE Zijn kerk bouwen.
Op weg naar het doel, de voltooiing. Die grote schare, die niemand tellen kan.
Wat is het een wonder, dat we door de genade van God mee mogen bouwen.
Wij mogen ook deze laatste zitting van de Synode van Lutten zien in het teken van Gods bouwwerk aan Zijn kerk in deze wereld. Er moeten instructies worden vastgesteld.
Er moeten deputaten worden benoemd, die in de komende tijd, op weg naar een nieuwe synode werk zullen gaan doen, namens het kerkverband. Ook in de inter-synodale periode zal er gewerkt worden. Laat dat bouwen mogen zijn volgens de bouwlijnen die zijn uitgezet. Voor de bouwtekening moet je wezen in het Woord van God. De bouwstijl voor de kerk is geopenbaard in de Bijbel. Als we bouwen naar uitwijzen van Zijn heilig Evangelie, dán bouwen wij niet tevergeefs. Broeders, ook het werk in deze slotzitting van de synode hoeven we niet te doen in eigen kracht, het is God Zelf die krachten geeft. Hij wil werken door Zijn Geest, de Geest van Pinksteren. Bouwen aan de kerk, mee vergaderen in het kerkvergaderend werk dat mogen we doen in het vaste geloofsvertrouwen, dat de voltooiing komt!
Met deze woorden houd ik deze zesde zitting van de Synode van Lutten voor geopend.

HOOFDSTUK 11 – HUISHOUDELIJKE REGELING

Samenroepende kerk

De samenroepende kerk zal, in overleg met deputaten Voorbereiding Volgende Synode, en zoveel mogelijk in overeenstemming met eventuele aanwijzingen door de vorige synode gegeven:

1. met advies van de classis tijd en plaats van de eerstkomende synode vaststellen en zes maanden vóór de datum van de synode een oproep doen uitgaan door aan kerken en classes bekend te maken:
    a. de vastgestelde tijd en plaats van de eerstkomende synode,
    b. het postadres waar stukken voor de agenda worden ingewacht,
    c. dat drie maanden vóór de aanvang van de synode een eerste informatie zal worden verstrekt over de zaken van de agenda van de synodale vergadering, de sluitingsdatum voor het indienen van stukken voor de agenda, en deze stellen op drie weken vóór de vastgestelde tijd van aanvang van de synode;
    d. dat de synode zelf zal beoordelen of zij na de sluitingsdatum in bijzondere gevallen nog stukken zal aanvaarden en in behandeling nemen;
    e. dat de classes afgevaardigden dienen te benoemen en hun namen met postadres en e-mailadressen ter beschikking te stellen aan de samenroepende kerk uiterlijk twee maanden voor aanvang van de synode;
    f. dat, totdat er vier classes zijn, de afvaardiging van elke classis bestaat uit zes broeders primus-afgevaardigden en zes broeders secundus-afgevaardigden, namelijk drie predikanten en drie ouderlingen, en dat er ouderlingen afgevaardigd worden voor zover er geen predikanten beschikbaar zijn;
    g. dat, indien er vier classes of meer zijn, de afvaardiging van elke classis bestaat uit vier broeders primus-afgevaardigden en vier broeders secundus-afgevaardigden, namelijk twee predikanten en twee ouderlingen, en dat er ouderlingen afgevaardigd worden voor zover er geen predikanten beschikbaar zijn.

2. Voorzieningen treffen
    a. die een efficiënt werken van de synode mogelijk maken; hierbij dient aandacht te worden besteed zowel aan een goede accommodatie voor het houden van plenaire zittingen, het werk van de commissies en de administratieve dienstverlening, inclusief ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van de leden van het moderamen;
    b. in verband met verzorging van de leden der synode;
    c. een lijst samenstellen van de documenten die zij ontvangt ten behoeve van de generale synode die is ingedeeld in de volgende rubrieken: 1. Algemeen / Leer; 2. Kerkregering; 3. Eredienst; 4. Betrekkingen Binnenlandse kerken en overheid; 5. Opleiding; 6. Betrekkingen Buitenlandse Kerken; 7. Appelzaken en revisieverzoeken; 8. Presentatie, Publicatie en Communicatie; 9. Financiën en Beheer; 10. Varia.
    d. een duidelijke omschrijving bevat van de hoofdinhoud van voorstellen en verzoeken.

3. Informatie verstrekken
    a. aan alle kerken, classes, afgevaardigden, adviseur, alsmede aan deputaten voor de correspondentie met de buitenlandse kerken, ter kennisgeving aan deze kerken, omtrent de zaken van de agenda en de huishoudelijke regeling;
    b. aan het betreffende deputaatschap omtrent appelschriften en revisieverzoeken
    c. via de website van de kerken omtrent de agenda, de lijst van documenten, de rapporten van deputaten voor zover deze niet vertrouwelijk zijn en geschikt zijn voor verspreiding via het internet en de huishoudelijke regeling.

Schematisch is dat als volgt:

Soort synodestuk	**Betreffend deputaatschap**	**Afgevaardigden, primi en secundi, en adviseur(s)**	**Kerken**	**Website publicatie**
Agenda, concept-agenda		X	X	X
Appelschriften	X			
Revisieverzoeken	X	X	X	
Rapporten, openbaar		X	X	X (mits geschikt voor verspreiding via internet)
Rapporten, vertrouwelijk		X	X	
Brieven algemeen	X	X		
Huishoudelijke regeling van de synode		X	X	X
Acta		X	X	X Voor zover deze vastgesteld en openbaar zijn.

4. zo nodig drie maanden vóór de datum van de synode de classes nogmaals verzoeken afgevaardigden naar de generale synode te benoemen en de samenroepende kerk de namen, postadressen en e-mailadressen tenminste twee maanden voor aanvang van de generale synode toe te sturen;

5. in overleg met de archiefbewarende kerk zorgdragen dat de in het generale archief voor synodale werk beschikbaar gehouden exemplaren van de Acta van de voorgaande synoden sedert 1996 ter plaatse van de vergadering aanwezig zijn;

6. na de sluitingsdatum voor het indienen van stukken de concept-agenda vaststellen; in deze concept-agenda worden alle kerkordelijk overeengekomen punten opgenomen en de bijbehorende lijst van ingekomen stukken, aangevuld met wat tot de sluitingsdatum is binnengekomen; Dit zal als volgt worden vastgesteld:
    a. opening namens de samenroepende kerk
    b. onderzoek van de credentiebrieven en presentie
    c. verkiezing van het moderamen

d. constituering van de vergadering
e. betuiging van instemming met de aangenomen belijdenis der kerken
f. benoeming van de adviseur(s) en betuiging van instemming conform vorige punt.
g. vaststelling van het de agenda van de synode
h. behandeling van de ingekomen stukken en rapporten
i. benoemingen
j. vaststelling van de Acta. en de Handelingen
k. aanwijzing van de samenroepende kerk voor, alsmede tijd en plaats van de volgende synode
l. censuur naar art. 48 KO
m. rondvraag
n. sluiting

7. twee weken vóór de opening der synode een uitnodiging sturen aan de primi-afgevaardigden, met mededelingen over plaats en tijd van bidstond en opening synode.;
8. op de avond voorafgaande aan de opening van de synode een bidstond beleggen. De voorganger is in principe de preses van de vorige synode; indien deze geen predikant is zal de samenroepende kerk als voorganger in deze dienst een predikant uitnodigen.
9. op de vastgestelde tijd en plaats:
    a. de synode op christelijke wijze openen,
    b. de credentiebrieven onderzoeken en daarover rapport uitbrengen,
    c. de verkiezing leiden van het moderamen, achtereenvolgens van de preses, de assessor, de eerste en de tweede scriba,
    d. de leiding overdragen aan de door de synode gekozen preses,
    e. de agenda met alle bijbehorende stukken overdragen aan het moderamen.

Moderamen

Het moderamen zal

1. bestaan uit een preses, een assessor, een eerste en een tweede scriba;
    a. De *preses* leidt de zittingen der synode overeenkomstig hetgeen bepaald is in art. 34 K.O. Krachtens zijn verantwoordelijkheid voor een ordelijke en efficiënte wijze van werken tijdens de plenaire zittingen ziet hij ook toe op de voorbereiding van die zittingen.
    b. De *assessor* staat de preses bij in de leiding en vervangt hem in voorkomende gevallen. Ook draagt hij zorg voor de contacten met de pers in welke vorm dan ook. Hij behartigt in overleg met de quaestor van de synode de materiële en financiële belangen der synode. Hij draagt er zorg voor, dat de voor het archief bestemde stukken aan de archivaris ter hand worden gesteld.
    c. De *eerste scriba* houdt aantekening van het verhandelde. Hij maakt de Acta gereed. Telkens wanneer een gedeelte in concept gereed is, legt hij dit ter vaststelling aan de vergadering voor. Hij kan bij zijn werkzaamheden worden ondersteund door één of twee personen die tot taak hebben de vastgestelde Acta te verwerken tot de definitieve Acta voor uitgave.
    d. De *tweede scriba* verzorgt de inkomende en uitgaande correspondentie. Hij draagt er zorg voor dat de stukken de leden van de synode tijdig bereiken. In voorkomende gevallen vervangt hij de eerste scriba;
2. na kennisneming van de agenda de vergadering dienen met voorstellen als genoemd onder 4;
3. toezien op de naleving van het door de synode vastgestelde werk- en tijdschema;

4. zo spoedig mogelijk de vergadering een voorstel doen met betrekking tot het doen drukken van de Acta;
5. zodra voor een bepaald deputaatschap deputaten kunnen worden aangewezen, de vergadering dienen met een voordracht ter benoeming;
6. de commissies en personen aan wie punten van het agendum ter voorbereiding zijn toevertrouwd, van advies dienen inzake een efficiënte wijze van werken;
7. de quaestor voorzien van een overzicht van de namen van de ingestelde deputaatschappen (naam samenroeper, diens telefoonnummer, adres en woonplaats); tevens geeft het moderamen daarbij aan of het deputaatschap gerechtigd is een eigen quotum aan de kerken te vragen;
8. zo spoedig mogelijk na aanvang van de synode die classis waar de eerstvolgende synode gehouden zal worden, verzoeken een samenroepende kerk aan te wijzen en dit kenbaar te maken aan de synode die op dat moment vergadert.

Adviseurs

1. Eén of meerdere ervaren emeritus predikanten worden uitgenodigd voor het geven van eventuele adviezen, of één of meerdere broeders, die naar het oordeel van de synode in staat is adviezen te geven die waardevol zijn voor het gehele kerkverband. De adviseur geeft zijn adviezen in de vrije discussie op de plenaire zitting. Is bij een bepaalde zaak de deskundige inbreng van een adviseur gewenst, dan wordt deze op voorstel van of in overleg met het moderamen verzocht deel te nemen aan het werk van de commissie aan welke deze zaak van advies is toevertrouwd.
2. de dienaar (dienaren) des Woords van de samenroepende kerk zal (zullen) door de preses worden uitgenodigd de zittingen van de synode als adviseur(s) bij te wonen. Deputaten worden door de synode uitgenodigd om bij de behandeling van op hun deputaatschap betrekking hebbende zaken aanwezig te zijn, eventueel het woord te voeren en advies te geven.
3. Ten dienste van de adviseurs gelden de volgende bepalingen:
    a. zo spoedig mogelijk na de opening van de synode zal een voorlopig werk- en tijdschema verstrekt worden aan de adviseur(s);
    b. aan het eind van elke vergaderweek of vergaderzitting zal een zo gedetailleerd mogelijk werkschema voor de volgende vergaderweek of vergaderzitting aan de adviseur(s) verstrekt worden;
    c. in geval adviezen wenselijk en/of noodzakelijk worden geacht, zal dit telkens bij het verstrekken van dit werkschema worden vermeld, onder overlegging van de benodigde werkstukken
    d. een advies over de zaak zelf wordt in de eerste besprekingsronde ingebracht. In een tweede of derde ronde dient het advies zich te beperken tot eventueel ingediende tegenvoorstellen en amendementen;

Werkschema

De synode zal bij haar werkzaamheden de volgende orde in acht nemen:

1. nadat het moderamen heeft zitting genomen verzoekt de preses de leden van de synode en de aanwezige adviseurs door op te staan van hun zitplaatsen te beloven al hun arbeid ter synode te zullen verrichten in onderworpenheid aan de Heilige Schrift en in gebondenheid aan de aangenomen Belijdenis; deze belofte zal ook worden gevraagd indien iemand voor het eerst als vervanger ter synode aanwezig is;
2. het moderamen neemt kennis van de agenda en dient de vergadering met een voorstel inzake de sluitingstermijn voor het aanvaarden van stukken voor de agenda;
3. nadat de vergadering een besluit heeft genomen betreffende het onder 2 genoemde voorstel wordt zij geschorst teneinde het moderamen gelegenheid te geven voor breed overleg inzake de verdere werkwijze der synode, waaronder een schema van de

volgorde en het tijdsbestek voor het afhandelen van de agenda, en inzake de huishoudelijke zaken, waaronder de benoeming van een quaestor;

4. nadat de vergadering inzake de onder 3 genoemde voorstellen heeft aanvaard, wordt een begin gemaakt met de afhandeling van de agenda;
5. na afhandeling van de punten van de agenda wordt de roepende kerk voor de volgende generale synode aangewezen. De preses houdt de censuur naar art. 48 K.O., spreekt een slotwoord en sluit de vergadering naar art. 29 K.O.

Vergadertechniek

1. Rapporten en adviezen, die tijdig aan de leden werden verstrekt, zullen niet worden voor gelezen maar dadelijk in behandeling worden genomen. De preses begint daarbij met een korte weergave van de conclusies, adviezen of verzoeken in de stukken. Voorgestelde besluiten worden tezamen met de voorgestelde gronden, voorgelezen.
2. Bij de bespreking ziet de preses erop toe, dat terminologische of redactionele kritiek, die vooraf schriftelijk bij de rapporteur kon worden ingediend, niet in de plenaire zitting wordt uitgebracht. Wel zal bij deputaten- of commissierapporten aan de leden eerst de gelegenheid worden geboden aan de opstellers vragen te stellen over eventuele inhoudelijke onduidelijkheden. De opstellers van het rapport krijgen vervolgens gelegenheid deze vragen te beantwoorden.
3. Niet dan bij uitzondering en met goedvinden van de vergadering geeft de preses meer dan twee spreekronden over dezelfde zaak. Adviseurs die uitgenodigd zijn door de synode, kunnen uitgenodigd worden deel te nemen aan de discussieronden. De preses zal de spreektijd zo rantsoeneren, dat verwacht kan worden dat afhandeling plaats vindt binnen de voor deze zaak geplande tijd. In de eerste ronde is het niet mogelijk in te gaan op wat door een vorige spreker is gezegd. Tijdens de tweede ronde kan worden ingegaan op hetgeen door sprekers in de eerste ronde is gezegd. Tegenvoorstellen en amendementen zullen als regel tijdens de tweede ronde worden ingediend. Voorstellen en amendementen kunnen alleen worden ingediend door leden die naar art. 32 KO stemrecht hebben.
4. Voorstellen en amendementen dienen schriftelijk aan de scriba ter hand gesteld te worden. Een voorstel of amendement komt alleen voor behandeling in aanmerking wanneer het door tenminste één lid wordt gesteund.
5. Wie een voorstel of amendement heeft ingediend heeft het recht, voordat de discussie gesloten wordt, in te gaan op hetgeen gezegd is tijdens de discussie.
6. Bij stemming zullen eerst aan de orde komen de amendementen, vervolgens de oorspronkelijke voorstellen en de tegenvoorstellen, waarbij als regel het oorspronkelijke voorstel voorrang krijgt. Indien een voorstel een aantal onderdelen bevat en de preses deze onderdelen eerst afzonderlijk in stemming brengt, zal hij daarna het voorstel in zijn geheel aan een eindstemming onderwerpen.
7. Voorstellen en tegenvoorstellen zullen door de preses altijd tezamen met de gronden worden geformuleerd en in de vergadering worden gepresenteerd voorafgaand aan de stemming. Zo nodig zullen de scriba en de assessor de preses bijstaan bij het tot stand komen van deze formulering.
8. Besluiten worden zo mogelijk met algemene stemmen genomen. Is dit niet mogelijk, dan wordt beslist overeenkomstig hetgeen de meeste stemmen hebben goedgevonden.
9. In geval van appel of revisie blijven buiten stemming degenen die lid waren van de vergadering, welke het omstreden besluit nam, of die deze vergadering vertegenwoordigen. Bij staking van stemmen is een voorstel verworpen.
10. Over zaken wordt in de regel mondeling gestemd. Tenzij benoemingen met goedvinden van de vergadering geschieden op enkelvoudige voordracht van het moderamen, worden personen schriftelijk verkozen. Om verkozen te worden verklaard moet iemand de volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen hebben verkregen. Blanco stemmen worden niet meegeteld bij het bepalen van de volstrekte meerderheid. Indien nodig wordt na twee vrije stemmingen een

herstemming gehouden tussen hen, die de meeste stemmen hebben verkregen. Staken hierbij de stemmen, dan wordt de oudste in leeftijd voor verkozen verklaard.

11. Wie overwegende bezwaren heeft tegen een genomen besluit, heeft het recht zijn tegenstemmen in de acta te doen aantekenen. Hij kan ook verzoeken hierbij de aard van zijn bezwaren aan te duiden. De synode zal hierover per geval oordelen.
12. Wie bezwaar heeft tegen een beslissing van de preses, kan zich op de synode beroepen. In dat geval zal zijn bezwaar terstond in behandeling komen.

Rapporten

Elk deputaatschap, dat een rapport indient, levert dit zowel in Word als in PDF-format aan. Het PDF format wordt aan de afgevaardigden gestuurd voor bestudering. De andere versie gaat naar de nieuwe scriba voor opname in de Acta.

Website

Op de website van de kerken wordt een tabblad gemaakt waaronder documenten worden gepubliceerd die bestemd zijn voor de generale synode.

De te publiceren documenten zijn 1. de rapporten van deputaten voor zover deze niet vertrouwelijk zijn en geschikt zijn voor verspreiding via het internet en 2. de acta van de generale synode voor zover deze vastgesteld en openbaar zijn.

Gerechtigd tot het plaatsen van documenten op de website zijn: voor aanvang van de generale synode: de samenroepende kerk. Gedurende de looptijd van de generale synode: het moderamen van de generale synode. Na beëindiging van de generale synode: de deputaten voorbereiding volgende generale synode, zijnde het moderamen van de gehouden generale synode.

Acta

Het opstellen van de Acta voor publicatie na de synode dient snel en efficiënt te gebeuren. Daarmee zal reeds tijdens de zittingen een begin worden gemaakt. De scriba zal, eventueel met assistentie van kerkleden, aangewezen door de samenroepende kerk, de vastgestelde Acta-tekst van de zittingen direct samen met te publiceren bijlagen, zoals rapporten, in een cumulatief Acta-document ordenen en onderbrengen.. Tegen het einde van de synode zijn de Acta dan voor een groot deel in te publiceren vorm, gereed.

Toegankelijkheid

1. De vergaderingen van de synode zijn toegankelijk voor leden van De Gereformeerde Kerken. Met toestemming van het moderamen kunnen ook andere personen de vergaderingen bijwonen.
2. Behalve in geval van beoordeling van personen zal de synode niet dan bij volstrekte noodzaak in besloten zitting vergaderen. Indien zij in comité vergadert, zullen allen die niet als afgevaardigden, als adviseurs of op uitnodiging van de synode aanwezig zijn, de vergadering verlaten.
3. Aan vertegenwoordigers van pers, radio of televisie kan de vergadering toestemming verlenen een verslag of reportage van openbare zittingen te maken en deze in de publiciteit te brengen. Deze toestemming zal slechts worden verleend, wanneer de volgende voorwaarden aanvaard worden:
    a. de verslaggevers/reporters blijven zelf verantwoordelijk voor hun weergave;
    b. de verslaggevers/reporters verplichten zich onjuistheden in hun weergave via het medium, waarvan zij voor hun weergave gebruik maakten, te rectificeren in de door het moderamen gestelde vorm;

c. het moderamen heeft altijd vooraf inzage in de te publiceren stukken en behoudt zich het recht voor de stukken te censureren met het recht op wijzigen of te verbieden dat tot publicatie van bepaalde zaken wordt overgegaan;
d. journalisten zullen tekenen voor akkoord met de door de vergadering gestelde regels.

Deputaten van de Generale Synode

1. Bij het benoemen van deputaten zal de synode de volgende richtlijnen aanhouden: De benoemde deputaten zullen:
    a. op uitnodiging van de door de synode aangewezen samenroeper(s) zo spoedig mogelijk bijeenkomen om hun werkzaamheden te regelen zo, dat deze binnen de daarvoor gestelde tijd tot een goed einde gebracht kunnen worden;
    b. hun werkzaamheden verrichten in gebondenheid aan de door de synode omschreven opdracht;
    c. van hun handelingen schriftelijk rapport uitbrengen aan de eerstvolgende synode. Zij dienen er naar te streven aan hun rapport conclusies te verbinden, die dermate bondig geformuleerd zijn dat ze in aanmerking komen voor een directe behandeling ter synode;
    d. tenzij de synode anders bepaald heeft, hun rapport uiterlijk vier maanden vóór de bijeenkomst van de eerstvolgende synode indienen bij de roepende kerk;
    e. indien krachtens een beslissing van de synode toezending aan de kerken dient plaats te vinden, het rapport zo tijdig toezenden, dat het de kerken bereikt binnen de in de opdracht van deputaten gestelde termijn;
    f. de onkosten, verbonden aan het verrichten van de hun opgedragen werkzaamheden, vergoed krijgen nadat zij een begroting hebben ingediend bij deputaten Financieel Beheer en van hen goedkeuring hebben ontvangen. Dit geldt niet voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords;
    g. deputaten Financieel Beheer en Opleiding tot de Dienst des Woords zullen van hun financiën verantwoording doen aan de synode aan welke zij hun rapport uitbrengen, met daarin opgenomen het controleverslag van de aangewezen classis (zie 10.1.h.).
2. Voor deputaten geldt:
    a. dat een deputaat lid in volle rechten moet zijn van De Gereformeerde Kerken;
    b. dat een deputaat als hij geen lid in volle rechten meer is zelf allereerst actie moet ondernemen om zijn deputaat zijn te doen beëindigen.

Classes en kerken met een taak

De synode zal aan het eind van de behandeling van haar agenda een aantal classes en kerken aanwijzen die belast worden met de controle van de boeken van de onderstaande deputaatschappen. De hieronder genoemde classes of kerk zal op de onderstaande synode een rapportage van hun controle indienen:

Archivaris: GS 2024: DGK Zwolle
GS 2027: DGK Opeinde

Opleiding tot de Dienst des Woords en Deputaten Ad. Art. 19 KO:
GS 2024: classis Noord-Oost
GS 2027: classis Zuid-West

Financieel Beheer: GS 2024: classis Zuid-West
GS 2027: classis Noord-Oost

De synode heeft, naar art. 69 KO, voor het eventueel uitschrijven van een bededag bij toerbeurt de volgende classes aangewezen: classis Zuid-West. De synode heeft als samenroepende kerk voor de in 2024 te openen Generale Synode aangewezen: De Gereformeerde Kerk te Dalfsen.

Deputaten voor voorbereiding van de volgende generale synode

De leden van het moderamen van de synode zullen, na de sluiting van haar zittingen, als haar deputaten:

1. uitvoering geven aan de besluiten van de synode, voor zover deze niet aan andere deputaten werd opgedragen;
2. de tekst van het laatste deel van de Acta, dat niet meer aan de synode kon worden voorgelegd, vaststellen, de Acta voorzien van een inhoudsopgave en de Acta zo spoedig mogelijk na sluiting van de synode doen drukken en verzenden;
3. de samenroepende kerk voor de volgende synode van advies dienen bij de uitvoering van hetgeen bepaald is ten aanzien van de taak van de kerk;
4. de concept-agenda als volgt opstellen:
5. opening namens de samenroepende kerk
6. onderzoek van de credentiebrieven en presentie
7. verkiezing van het moderamen
8. constituering van de vergadering
9. betuiging van instemming met de aangenomen belijdenis der kerken
10. benoeming van de adviseur(s) en betuiging van instemming conform punt 5.
11. vaststelling van de agenda van de synode
12. behandeling van de ingekomen stukken en rapporten
13. benoemingen
14. vaststelling van de Acta
15. aanwijzing van de samenroepende kerk voor, alsmede tijd en plaats van de volgende synode
16. censuur naar art. 48 KO
17. rondvraag
18. sluiting

Vaststelling

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken (hersteld) op 21 mei 2022

Namens de Generale Synode,

Ds. E. Heres, preses

Ds. M.A. Sneep, assessor

Ds. C. Koster, eerste scriba

Ds. M. Dijkstra, tweede scriba

Aanwezigen ter synode Lutten 2021-2022

25 september 2021	Alle primi afgevaardigden zijn aanwezig.
16 oktober 2021	Alle primi afgevaardigden zijn aanwezig.
30 oktober 2021	Alle primi afgevaardigden aanwezig. Verder zijn aanwezig als secundus brs. C. Houweling en J. Wieringa. Als adviseur is aanwezig ds. P. van Gurp.
5 maart 2022	Alle primi afgevaardigden zijn aanwezig. Verder brs. C. Houweling, J. Wieringa en B. Wimmenhove.
7 mei 2022	Alle primi afgevaardigden zijn aanwezig, behalve ds. M. Dijkstra en br. T.L. Bruinius. Als secundi zijn aanwezig de brs. C. Houweling, D. van Pijkeren, G.A.E. Rodenboog E. Korevaar, J. Wieringa en B. Wimmenhove. Als adviseur is aanwezig ds. H.G. Gunnink. Ds. S. de Marie is als adviseur afwezig.
21 mei 2022	Alle primi afgevaardigden zijn aanwezig, behalve br. T.L. Bruinius en br. B. Lourens. Brs. P. Dijkstra en H.C. Ravensbergen zijn als secundi aanwezig.

COMMISSIERAPPORTEN

Commissierapport

m.b.t. het voorstel van de classis Zuid-West tot het instellen van een generaal deputaatschap Zending en Evangelisatie

Aan: de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
p.a. scriba II
predikant@mdijkstra.com

Van: Commissie 1 van de Generale Synode
p.a. samenroeper
bruinhoog31@gmail.com

Inhoud

1. Commissie
2. Beoordeling verzoek
   a. Ontvankelijkheid
   b. inhoud
3. Aanbeveling/advies aan synode

1. **COMMISSIE**

Het het voorstel van de classis Zuid-West tot het instellen van een generaal deputaatschap Zending en Evangelisatie is behandeld door Commissie 1.
Leden van de commissie:

T.L. Bruinius
B. Lourens
L. M. Prins

Er is geen overleg geweest met de aangewezen adviseurs.

2. **BEOORDELING VERZOEK**

A. ONTVANKELIJKHEID

DGK Dalfsen heeft namens de classis Zuid-West de generale synode gediend met een helder en compact rapport. Het rapport is op tijd binnen gekomen bij de roepende kerk en is in de kerkelijke weg op de generale synode gebracht.
De commissie concludeert dat het verzoek ontvankelijk is.

B. INHOUD

In het rapport worden goede bijbelse overwegingen gepresenteerd om over te gaan tot het instellen van een generaal deputaatschap Zending en Evangelisatie.
Het bijgevoegde concrete voorstel is, zo meent de commissie, correct en compleet.

De commissie heeft geen vragen bij het verzoek. Er is geen aanleiding om bepaalde zaken uit het verzoek te lichten voor nadere bespreking.

3. **Aanbeveling/advies**

De commissie beveelt de generale synode aan om over te gaan tot het instellen van een deputaatschap Zending en Evangelisatie en daartoe de in het verzoek voorgestelde besluit met gronden over te nemen en in het vervolg van de synode een instructie vast te stellen en deputaten te benoemen.

Voorstel Besluittekst:

De Generale Synode van Lutten 2021 besluit een Deputaatschap Zending en Evangelisatie in te stellen met als opdracht:

1. De plaatselijke kerken te dienen bij de bezinning op en de uitvoering van haar taak op het gebied van zending en evangelisatie.
2. Kerkenraden en gemeenteleden materiaal, middelen en methoden aan te reiken voor de uitvoering van hun roeping tot evangelisatie in woord en daad.
3. De mogelijkheden en openingen voor eigen zendingswerk te onderzoeken in reeds bereikte of ook in nog niet bereikte gebieden. Daarbij dient vooral ook de mogelijkheid van binnenlandse zending betrokken te worden.

4. De ontwikkelingen op missionair gebied bij te houden en daarover informatie te verstrekken aan de kerkenraden.
5. Missionaire initiatieven van plaatselijke kerken te begeleiden, te coördineren en te ondersteunen.
6. Rapport uit te brengen aan de volgende generale synode, waarin een evaluatie plaatsvindt en eventuele voorstellen worden gedaan.

Gronden:

1. Vanwege de directe opdracht van Christus Zelf, in Mattheus 28:19,20, behoort de verbreiding van het Evangelie tot de centrale taken van Christus' kerk.
2. Niet elke plaatselijke kerk kan die opdracht op eigen kracht uitvoeren. Dienstverlening en ondersteuning vanuit een landelijk deputaatschap kan helpen in de uitvoering van de missionaire taak.
3. Er hebben zich in de afgelopen jaren vele ontwikkeling voorgedaan op missionair gebied. Het is van belang dat de plaatselijke kerken daarvan op de hoogte zijn.
4. Door begeleiding en coördinatie kan 'wildgroei' worden voorkomen. Ook in het uitoefenen van missionaire taak van de kerk is goede orde van belang (1 Kor. 14:40).

Met broederlijke groet, u Gods zegen wensend bij al uw beraadslagingen,

T.L. Bruinius

Commissierapport

m.b.t. het Rapport Deputaten Zorg Seksueel Misbruik in kerkelijke relaties

Aan: de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
p.a. scriba II
predikant@mdijkstra.com

Van: Commissie 1 van de Generale Synode
p.a. samenroeper
bruinhoog31@gmail.com

inhoud

1. Commissie
2. Beoordeling rapport
3. Aanbevelingen/adviezen/voorstellen

1. COMMISSIE

Het "Rapport Deputaten Zorg Seksueel Misbruik in kerkelijke relaties" is behandeld door Commissie 1.

Leden van de commissie:

T.L. Bruinius
B. Lourens
L. M. Prins

Er is geen overleg geweest met de aangewezen adviseurs.

2. BEOORDELING RAPPORT

De betreffende deputaten hebben de generale synode gediend met een omvangrijk, grondig en veelomvattend rapport. Uit het rapport blijkt dat er goede en diepgaande studie is gemaakt van de problematiek: zorg bij seksueel misbruik in kerkelijke relaties. Deputaten hebben de werkwijzen en protocollen van andere kerkgenootschappen bestudeerd en daar hun winst mee gedaan.

Allereerst is de commissie dan ook van mening dat deputaten grote waardering en dank toekomt voor het samenstellen van het rapport.

a. Het rapport bevat naar het oordeel van de commissie een aantal zaken waar de synode zich over zou moeten buigen en besluiten nemen.

1. In haar eindoordeel komt het deputaatschap tot de conclusie dat de weg naar aansluiting bij de bestaande hulporganisaties binnen de kleine gereformeerde kerken, dit op grond van de achtergrond van protocollen, een vermeend conflict met de KO, doordat de kerkenraad een deel van zijn (dienende) macht in handen legt van de klachtencommissie.
   Verder is er de vraag: betekent aansluiting bij de bestaande hulporganisaties dat we interkerkelijk samenwerken ?

2. Wat betreft de achtergrond van protocollen:
   Op pag. 9 van het rapport vinden we de volgende alinea:
   "Hoewel het misbruik zich om mensen centreert en wel de verbondskinderen, menen we dat we vooraf toch duidelijk moeten aangeven dat in dit misbruik allereerst het Hoofd van de Kerk, Christus, smaad aangedaan wordt. Daarmee wordt het leed dat kinderen van het verbond aangedaan wordt bij seksueel misbruik in pastorale relaties niet aan de kant gezet, maar plaatst het dit lijden wel binnen de kaders waarin de Schrift de mens plaatst. Lijden dat kinderen van God aangedaan wordt, is een aanranding van het beeld van God, zoals dat in Gen. 1:26 beschreven wordt. Daarbij is dat lijden ook niet alleen een persoonlijke menselijke zaak, maar iets wat heel de gemeente aangaat. Door alleen nadruk te leggen op de kerk als veilige plaats voor mensen ligt het uitgangspunt o.i. meer in de sociale medemenselijke sfeer dan in de sfeer die vanuit Gods Woord naar ons toekomt."

Dit uitgangspunt functioneert in de voorlichting over en preventie van seksueel misbruik, maar schiet tekort in de hulpverlening aan het slachtoffer van misbruik. Dit is derhalve ook geen argument om de protocollen af te wijzen.

3. Deputaten beschrijven op de pagina's 10 , 11 en 12 de vraag naar interkerkelijkheid van de hulpverlening. Is het mogelijk om eventueel aan te sluiten bij de kleine gereformeerde kerken? Deputaten stellen vast dat dit in strijd kan zijn met het gereformeerde kerkrecht. (Pag. 11 "Het Geref. Kerkrecht (KO)"). Op pag. 16 trekken deputaten de conclusie dat de hulpverlening op het terrein van seksueel misbruik gezocht moet worden binnen de kerk. Dit komt ook ter sprake op pag. 19 en 20, "eindconclusie".

   De synode dient een uitspraak te doen of er werkelijk een conflictsituatie ontstaat met de KO, als er aansluiting is bij de bestaande klachtencommissie in de kleine gereformeerde kerken.
   Deze uitspraak is cruciaal voor de vervolgstappen, indien de synode besluit dat er een conflictsituatie ontstaat, dan is het onvermijdelijk om zelf de benodigde instanties in te stellen.

4. Dat brengt ook de vraag met zich mee of zich in de kerken voldoende deskundigheid beschikbaar is. Deputaten zijn nog niet werkelijk op zoek gegaan naar die beschikbaarheid.
   Als de synode besluit dat de hulpverlening inderdaad binnen de kerken moet plaatsvinden, met eventueel gebruik van expertise van derden, beveelt de commissie aan dat onderzoek naar beschikbaarheid opgenomen wordt in de instructie van een volgend deputaatschap.

Hier komen we op het punt dat de synode zich eerst moet uitspreken over de het vermeende conflict met de KO, en het interkerkelijke aspect.
Hier kunnen we twee wegen volgen:

Route 1:

Voorstel tot besluit:

De GS Lutten, bijeen… spreekt uit dat aansluiting bij een bestaand hulpverleningscentrum in strijd is met het Geref. Kerkrecht.
Overwegingen:

1. *Een hulpverleningscentrum is zinvol als eerste aanspreekpunt indien er een klacht wordt ingediend.*
2. *Het instellen van een eigen hulpverleningscentrum is voor een klein kerkverband te hoog gegrepen (vergt veel mankracht).*

3. *In de hulpverleningsorganisaties van de andere kerken, zowel binnen de PKN als de hulpverleningscentra van de kleine kerken hebben de klachtencommissies vergaande bevoegdheden inzake o.a. tuchtoefening. Dit is in strijd met de KO .*
4. *Binnen ons kerkverband kan worden volstaan met een klachtencommissie.*

Voorstel tot besluit:

De Generale Synode te Lutten bijeen…besluit tot het instellen van een klachtencommissie.
Deze commissie wordt gevormd door het college van 4 vertrouwenspersonen voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. Deputaten zullen deze klachtencommissie met raad en daad bijstaan.

3. VOORSTELLEN

Voorstel tot besluit

De Generale synode, bijeen …
besluit:

1. *het voorliggende rapport te aanvaarden als uitgangspunt voor de bespreking, besluitvorming en vervolginstructies;*
2. *een vervolgstudie in te stellen naar de verhouding tussen het leed van slachtoffers en de aanranding van het beeld van God;*
3. *geen aansluiting te zoeken bij de hulpverleningsinstanties van de kleine kerken omdat de klachtencommissies bij de kleine gereformeerde kerken bevoegdheden hebben op het gebied van vermaning en tucht die in strijd zijn met het gereformeerd kerkrecht. Deze uitspraak maakt deel uit van de instructies van een volgend deputaatschap;*
4. *het deputaatschap op te dragen een vervolgstudie in te stellen naar de verantwoordelijkheid van de kerkenraad;*
5 *een nieuw deputaatschap op te dragen om profielschets, functieomschrijving, protocollen, klachtencommissie en beroepscommissie definitief uit te werken;*
6. *een nieuw deputaatschap op te dragen tot het vormen van een klachtencommissie en beroepscommissie*.

Route 2.

Voorstel tot besluit

Overwegingen:

1. **Aansluiting bij hulpverleningsinstanties van de kleine kerken leidt niet tot een conflict met de KO**.

Motivatie:

- de bevoegdheden van de klachtencommissie kent zijn grenzen. Zij bepaalt of een klacht ontvankelijk en gegrond is, aan **dit** oordeel is de kerkenraad gebonden. Voor de afhandeling brengt zij advies uit, zo veel mogelijk in overeenstemming met de KO.
- Het slachtoffer komt met een hulpvraag, daar spreekt de KO zich niet over uit.
- De kerkenraad is vaak partij in de zaak van seksueel misbruik, zij oordeelt dan over zichzelf.
- Seksueel misbruik valt onder het Nederlands Strafrecht .

2. **Aansluiting bij hulpverleningsinstanties van de kleine kerken leidt niet tot interkerkelijke samenwerking.**

Motivatie:

- Er wordt alleen op gebied van hulpvraag met andere kerken samen gewerkt, dit betekent niet automatisch dat op andere gebieden ook samen gewerkt moet worden.

Besluit:

De Generale Synode Lutten, bijeen…enz

Besluit:

1. **de deputaten op te dragen aansluiting te zoeken bij het hulpverleningscentrum van de kleine gereformeerde kerken.**

Gronden:

- het opzetten van een eigen hulpverleningscentrum vraagt veel mankracht en expertise, dit is moeilijk op te brengen binnen een klein kerkverband.
- de onafhankelijkheid van de hulpverleners is beter gewaarborgd in een groter geheel dan in een klein kerkverband (ons kent ons / veel familiebanden).

2. **de deputaten op te dragen per classis minstens twee vertrouwenspersonen aan te wijzen, aan te sturen en te begeleiden met behulp van bestaande protocollen. De verdeling m/v van de vertrouwenspersonen dient evenredig te zijn.**

Gronden:

- deze opdracht staat nog open
- de meeste slachtoffers van seksueel misbruik zijn vrouwelijk, voor hen is een vrouwelijk aanspreekpunt beter.

Met broederlijke groet, u Gods zegen wensend bij al uw beraadslagingen,

T.L. Bruinius

Uit: Generale regeling voor de klachtencommissie seksueel misbruik in kerkelijke relaties.
(site: GKv)

KLACHTENCOMMISSIE

Artikel 4 **Samenstelling klachtencommissie**

1. De klachtencommissie dient zodanig te zijn samengesteld dat een deskundige, onpartijdige en onafhankelijke behandeling van klachten zoveel mogelijk gewaarborgd is.
2. De klachtencommissie, bestaat minimaal uit drie en maximaal uit vijf leden. De juridische, gedragswetenschappelijke, pastorale en zo mogelijk de kerkrechtelijke deskundigheid dienen in de klachtencommissie vertegenwoordigd te zijn. In de samenstelling van de klachtencommissie wordt gestreefd naar een evenredige verdeling van mannen en vrouwen, maar in geval van een oneven aantal verdient het de voorkeur meer vrouwen dan mannen te hebben.
3. De leden van de commissie worden benoemd door deputaten Seksueel Misbruik in Kerkelijke Relaties resp. de Commissie Meldpunt Seksueel Misbruik. Benoeming van de commissieleden geldt voor drie jaar. Herbenoeming is maximaal viermaal mogelijk. De zittingsduur van een lid, dat is benoemd op een tussentijds opengevallen plaats, is gelijk aan de duur van de resterende zittingsperiode van het lid in wiens plaats de benoeming plaatsvindt. Deputaten respectievelijk de Commissie Meldpunt Seksueel Misbruik kan een benoeming om dringende redenen tussentijds beëindigen.

Artikel 5 **Bevoegdheid en taak klachtencommissie**

1. De klachtencommissie is bevoegd kennis te nemen van een klacht indien klager en aangeklaagde voldoen aan de begripsomschrijvingen in artikel 1.
2. De klachtencommissie heeft tot taak:
- bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op ontvankelijkheid (vereisten zie artikel 8);
- bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op gegrondheid;
- de kerkenraad van haar oordeel op de hoogte te stellen en met advies ter zake te dienen.
3. De klachtencommissie kan zich laten bijstaan door externe adviseurs, zo nodig uit andere kerkgenootschappen.
4. De klachtencommissie is bevoegd klager en aangeklaagde op te roepen om te worden gehoord.
5. De klachtencommissie is bevoegd getuigen of andere deskundigen op te roepen om te worden gehoord.

Artikel 6 **Geheimhouding**

De leden van de klachtencommissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn verplicht geheimhouding te betrachten ten aanzien van alles wat zij in het kader van een klachtbehandeling te weten zijn gekomen en waarvan zij de vertrouwelijkheid hebben moeten begrijpen

Artikel 14 **Beoordeling klacht en verdere afdoening**

1. De commissie doet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk acht weken na de laatste hoorzitting uitspraak omtrent de gegrondheid van de klacht.
2. Acht de klachtencommissie de klacht ongegrond, dan deelt zij dit gemotiveerd schriftelijk mee aan de klager, de aangeklaagde en de kerkenraad.
3. Acht de klachtencommissie de klacht gegrond, dan deelt zij dit, onder overlegging van een samenvatting van het beroepschrift en de bevindingen tijdens het onderzoek, gemotiveerd schriftelijk mee, en - in geval van een advies voor afdoening - onder toevoeging van dat advies, aan de klager, de aangeklaagde en de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort of, in voorkomende gevallen, de gemeente waar het misbruik zich heeft voorgedaan. Het oordeel van de klachtencommissie over de gegrondheid van de klacht is bindend voor de kerkenraad.
4. Indien de klachtencommissie behalve een uitspraak over de gegrondheid van de klacht tevens een advies uitbrengt met betrekking tot de verdere afdoening, zal zij zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de in Kerkorde/het Akkoord van Samenleven aangegeven tuchtmaatregelen

Commissierapport

m.b.t. het Aanvullend Rapport Deputaten Zorg Seksueel Misbruik in kerkelijke relaties

Aan: de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

p.a. scriba II

predikant@mdijkstra.com

Van: Commissie 1 van de Generale Synode

p.a. samenroeper

bruinhoog31@gmail.com

Inhoud

1. Aanvullend rapport
2. Beoordeling rapport
3. Voorstellen

1. Aanvullend rapport

Op 18 februari 2022 ontving Commissie 1 van de GS Lutten via de scriba van de GS het aanvullend rapport van deputaten ZSM.

Aan Commissie 1 werd verzocht:

- Wil de commissie dit aanvullend rapport van deputaten ZSM voorbereiden voor de synodevergadering van 5 maart? We zouden graag zien dat u met concrete voorstellen komt ter behandeling.
- kan de commissie een poging doen om in overleg met deputaten ZSM dit aanvullend rapport verder te concretiseren? We denken dan aan:

o het aanvullend rapport noemt een landelijke vertrouwenscommissie. Kunt u nadenken over namen voor deze vertrouwenscommissie en met een voorstel komen?

o Ook vermeldt het rapport een klachtencommissie. Mogelijk is het te vroeg, maar het zo mooi zijn als het lukt om met een concreet voorstel te komen met namen.

o Met beide hiervoor genoemde punten zou de GS een eerste stap kunnen zetten. Anders zou er eerst weer 3 jaar gewacht moeten worden.

- Verder gaat het in het aanvullend rapport met name over zorg seksueel misbruik mbt ambtsdragers. We missen in het rapport echter dat het breder is: namelijk kerkelijke relaties. Daaronder vallen bijvoorbeeld ook jeugdleiders, catecheten etc. Daar gaat het rapport niet op in. Het lijkt ons goed daar aandacht voor te hebben en eventueel met concrete voorstellen c.q. wijzigingen te komen.

2. Beoordeling rapport

De leden van Commissie 1 hebben kennis genomen van de inhoud van het rapport. Zij menen dat dit in overeenstemming is met de vervolgopdracht die de GS aan deputaten ZSM heeft gegeven op de GS van 16 oktober 2021.

In tegenstelling tot wat in het verzoek wordt opgemerkt is de commissie van mening dat he trapport de zorg m.b.t. seksueel misbruik breder ziet dan alleen m.b.t. ambtsdragers. Onder "Werkprocedure van het Meldpunt" staat het volgende:

> "Het veld dat het Meldpunt bestrijkt, is veel breder dan seksueel misbruik door ambtsdragers of kerkelijke werkers.
> Ook leden van de kerken die op een andere manier in een gezagspositie verkeren, bijv. koster, leider jeugdvereniging, enz. en/of familieleden ingeval van huiselijk geweld en incest worden, als dit door een beller ingebracht wordt, bij de intake betrokken."

Commissie 1 meent dat dit goed is.

De commissie beveelt de synode aan om dit aanvullend rapport onder dank aan deputaten te aanvaarden en over te nemen als richtlijn voor de instelling en werkwijze van een Meldpunt Seksueel Misbruik in kerkelijke relaties

3. Voorstellen

N.a.v. het aanvullend rapport stelt de commissie aan de synode voor om de volgende besluiten te nemen.

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op 5 maart 2022, besluit:

1. dat het aanvullend rapport van Deputaten ZSM, incl. bijlage, richtlijn zal zijn voor de werkwijze m.b.t. melding en hulpverlening bij seksueel misbruik in kerkelijke relaties.
   Grond:

De Gereformeerde Kerken hebben een regeling voor seksueel misbruik in kerkelijke relaties nodig; het aanvullend rapport schetst daartoe een goede en bruikbare mogelijkheid.

2. deputaten op te dragen de mogelijkheid nader te onderzoeken of en hoe in gevallen van misbruik de kerken gebruik kunnen maken van het landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken.
   Gronden:
   a. Samenwerking met bovengenoemd meldpunt sluit zeer goed aan bij de Bijbelse normen en overtuigingen zoals die in De Gereformeerde Kerken aangehangen worden.
   b. Samenwerking met of aansluiting bij dit Meldpunt lijkt een reële mogelijkheid.
   c. Samenwerking met dit Meldpunt borgt volledige onafhankelijkheid wanneer een melding of klacht beoordeeld moet worden.
   d. Genoemd meldpunt maakt gebruik van professionals op meerdere betrokken terreinen en van professionele christelijke organisaties.

3. aan deputaten op te dragen, hangende het onderzoek naar samenwerking en/of aansluiting, na te gaan of nu al gebruik kan worden gemaakt van de diensten van bovengenoemd meldpunt.
   Grond:
   Formalisering van een eventuele samenwerking of aansluiting lijkt een tijdroven traject; het is zaak om met het bieden van de mogelijkheid tot hulpverlening niet te lang te wachten.

4. hangende het onderzoek naar samenwerking of aansluiting, vier vertrouwenspersonen aan te stellen, twee mannen en twee vrouwen, uit het eigen kerkverband.
   Grond:
   Het aanstellen van eigen vertrouwenspersonen kan de drempel voor een melding en/of hulpvraag verlagen.

5. dat een klachtencommissie wordt ingesteld die bij misbruik ingeschakeld kan worden.
   Deze klachtencommissie werkt volgens de volgende procedure:
   Als er een klager/klaagster (na contact met een vertrouwenspersoon) een klacht wil indienen kan hij/zij dit doen bij de klachtencommissie. Deze formuleert een oordeel over de klacht en een gekwalificeerd advies dat zij aan de klager/klaagster en de betreffende kerkenraad doet toekomen. De kerkenraad is vervolgens de instantie die eventuele maatregelen kan nemen/opleggen. Beroep tegen de uitspraak van de kerkenraad is mogelijk in de kerkelijke weg.
   Gronden:
   a. Wanneer een melder/klager het kerkelijk traject wil ingaan is daarvoor een onafhankelijke klachtencommissie nodig die de zaak met een gekwalificeerd advies kan voorleggen aan de betreffende kerkenraad.
   b. De kerkelijke afhandeling ligt uiteindelijk bij de betreffende kerkenraad, die zo nodig maatregelen kan treffen in het kader van opzicht en tucht.
   c. Er is de mogelijkheid van beroep nodig m.b.t. het besluiten en handelen van een kerkenraad.

6. aan deputaten op te dragen dat alle kerkenraden en leden van de kerken in het kerkverband voorgelicht worden over de aangenomen regeling.
   Grond:
   Kerkleden moeten te allen tijde weten hoe te handelen wanneer zij geconfronteerd worden met seksueel misbruik in kerkelijke relaties.

7. aan deputaten op te dragen dat er materialen beschikbaar komen voor voorlichting en preventie, en daarbij o.a. gebruik te maken van personen en cursussen zoals die door genoemd meldpunt worden ontwikkeld.
   Grond:
   Het is belangrijk om seksueel misbruik in kerkelijke relaties zo mogelijk te voorkomen, daarbij is goede voorlichting onmisbaar.

8. in geval van misbruik door ambtsdragers een adviseur/procesbegeleider aan te stellen die de kerkenraad van advies dient.
   Grond:
   Tijdens een procedure is het belangrijk dat zowel ambtsdragers als gemeente begeleid en zo nodig beschermd worden.

9. dat de bekostiging van de trajecten inzake seksueel misbruik in kerkelijke relaties worden bekostigd via een landelijke omslag per ziel, via het Deputaatschap Financieel Beheer; en dat DFB daartoe op de e.v. generale synode een quotum voorstelt.
   Grond:
   Het is denkbaar dat de uitvoering van een traject tot hoge kosten zal leiden die niet alle kerken in het kerkverband kunnen dragen.

10. het deputaatschap ZSM te machtigen om met het genoemde meldpunt alle nodige contacten te onderhouden, de kerken daarover te informeren en te adviseren en alles te doen wat nodig is om de beoogde regeling z.s.m. te realiseren.
    Grond:
    a. Het is nodig dat het deputaatschap een zekere vrijheid van handelen heeft en niet voor iedere handeling een kerkelijke vergadering moet raadplegen.
    b. Het deputaatschap kan zich, zoals gebruikelijk, verantwoorden op de e.v. generale synode.

11. dat, wanneer toch binnen de termijn dat de generale synode weer vergadert, voor een maatregel, naar het oordeel van deputaten, instemming van het kerkverband nodig is, deputaten die instemming kunnen vragen van de classes.
    Gronden:
    a. Het is denkbaar dat er voor bepaalde afspraken instemming van de kerken nodig is.
    b. Uitvoering van de regeling moet niet te lang op zich laten wachten.
    c. De classes vergaderen iedere drie maanden.

Met broederlijke groet, u Gods zegen wensend bij al uw beraadslagingen, namens Commissie 1,

T.L. Bruinius

Commissierapport

m.b.t. het Aanvullend Rapport Deputaten Zorg Seksueel Misbruik in kerkelijke relaties (ZSM) II

Aan: de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

p.a. scriba II

predikant@mdijkstra.com

Van: Commissie 2 van de Generale Synode

Geachte broeders,

Commissie 2 heeft zich gebogen over het aanvullend rapport (II) van de deputaten ZSM. De deputaten waren gevraagd om op een aantal vragen vanuit de vergadering verder uit te zoeken.

Uit het nader onderzoek van de deputaten blijkt dat

1. de Stichting De Schuilplaats geen klachtencommissie kent. Wel een professionele vertrouwenspersoon. Deze kan echter alleen via het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken worden ingeschakeld
2. Aansluiting bij de Reformatorische kerken is op korte termijn niet mogelijk.
3. Samenwerking met het Meldpunt is mogelijk, maar er is geen beroep op hun klachtencommissie mogelijk.

Helaas roept dit rapport bij ons gevoelens van teleurstelling op.

Over de klachtencommissie, opgezet in ons eigen kerkverband zijn er op de vergadering van de synode kritische vragen gesteld.
De deputaten zijn van oordeel dat, op grond van het feit dat een meerderheid zich niet heeft uitgesproken tegen het aanstellen van een eigenklachtencommissie, dat deze weg begaanbaar wordt geacht.
Omdat er geen stemming is geweest over het aanstellen van een eigen klachtencommissie lijkt ons dit geen valide argument.
Ook de gronden waarop de deputaten voorstellen om te komen tot een eigen klachtencommissie roepen vragen op.

a. Het mag geen reden zijn dat er in de afgelopen jaren zich geen zaken hebben voorgedaan waardoor de deputaten in het leven zijn geroepen. Immers er is in de kerken nog geen enkele route aangegeven waardoor klachten ter behandeling kunnen worden neergelegd. Het vermoeden dat een klachtencommissie weinig werk zal hebben is niet gebaseerd op welke grond dan ook.
   Ook al zou er geen klacht zijn, dan nog is dit geen valide argument. Als er een klacht komt moet de zaak goed geregeld zijn.
b. Dat er in onze kerken de nodige expertise aanwezig is om een klachtencommissie te kunnen bemensen neemt niet weg dat de handicap van een klein kerkverband met allerlei familierelaties blijft. Deputaten hebben op deze vraag dan ook geen antwoord kunnen geven.

De commissie stelt voor

1. om geen klachtencommissie uit leden van ons eigen kerkverband aan te stellen.

gronden:

a. Het is niet aannemelijk gemaakt dat er voor een klachtencommissie weinig werk zou zijn. Als er meerdere klachten zijn is een onafhankelijke (niet uit leden van het eigenkerkverband) klachtencommissie wenselijk.
b. In ons kleine kerkverband met allerlei familiebanden is het niet wenselijk om een klachtencommissie aan te stellen met leden uit alleen ons kerkverband.

De commissie is zich bewust dat er op korte termijn geen mogelijkheid is om bij het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken via een klachtencommissie een klacht ter behandeling neer te leggen.
Overigens is er wel een mogelijkheid, maar dan moeten we ons aansluiten bij het Hulpverleningscentrum van de kleine kerken.
Het is wel de vraag of de interkerkelijkheid zo zwaar weegt dat deze route onbegaanbaar is.

2. De commissie stelt voor aansluiting te zoeken bij het Hulpverleningscentrum van de kleine kerken.

grond:

1. Het is van groot belang dat er op korte termijn de aanpak van de problematiek rond het seksueel misbruik in kerkelijke relaties geregeld wordt.
2. Hierdoor wordt tegemoet gekomen aan de gewenste voorwaarde dat er een onafhankelijke klachtencommissie moet komen.

Met hartelijke broedergroet,
commissie 2:
B. Lourens
L. Prins

Voorstel tot besluiten:

De Generale Synode van Lutten bijeen in 2e zitting op 16 oktober '21, besluit

1. *het voorliggende rapport van Deputaten ZSM te aanvaarden als uitgangspunt voor de bespreking, besluitvorming en vervolginstructies.*

   Grond: Deputaten hebben op adequate wijze gevolg geven aan de instructies van de GS van Lansingerland en na diepgaande studie en zorgvuldig onderzoek hun adviezen gegeven.

2. *tot het instellen van een Meldpunt Seksueel Misbruik. Dit meldpunt wordt gevormd door een college van 4 vertrouwenspersonen voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. Deputaten ZSM zullen het Meldpunt tot stand brengen en met raad en daad bijstaan.*

   Grond: Binnen het eigen kerkverband van DGK is een eigen instantie onmisbaar voor leden die slachtoffer zijn van seksueel misbruik in kerkelijke relaties en eventueel voor hen die daarvoor worden aangeklaagd.

3. Deputaten ZSM op te dragen, na onderzoek van de mogelijkheden hiertoe, alles in het werk te stellen om te komen tot participatie met het Reformatorisch Meldpunt.

   Grond 1. : Het in stand houden van een van een eigen Meldpunt vraagt mankracht, expertise en onafhankelijkheid. Voor e.e.a. is beter een beroep te kunnen doen op onafhankelijke deskundige instanties buiten de eigen kring.

   Grond 2. : Het Reformatorisch Meldpunt wil zichzelf stellen op de grondslag van Schrift en belijdenis en kan een beroep doen op deskundige instanties als *De Vluchtheuvel* en Stichting *De Schuilplaats.*

   Grond 3. : Het Reformatorisch Meldpunt doet geen afbreuk aan de kerkelijke zelfstandigheid van het eigen Meldpunt en is daaraan complementair.

4. Deputaten op te dragen per classis twee vertrouwenspersonen aan te wijzen, aan te sturen en te begeleiden met behulp van bestaande protocollen. De verdeling m/v van de vertrouwenspersonen dient evenredig te zijn. Deze vertrouwenspersonen vormen ook het Meldpunt Seksueel Misbruik, zoals bedoeld in voorstel 2.

5. Deputaten opdracht te geven nader onderzoek te doen naar protocollen, klachtenregeling en beroepsregeling enz. en deze c.q. aan te passen en te implementeren.

   Grond: Deputaten geven in hun rapport aan dat er t.a.v. verschillende aspecten nog nader onderzoek te worden gedaan en waar nodig aan uitvoering gewerkt.

Commissierapport
m.b.t. het Rapport deputaten BBK

Aan: de Generale Synode van De gereformeerde Kerken in Nederland
p/a scriba II

Van Commissie 3

De commissie:
Ds. M. Dijkstra
B. Lourens
K. Schaak

A. Materiaal

6.01 Rapport deputaten BBK
6.02 Aanvullend Rapport BBK
6.03 reactie van deputaten op de bezwaarschriften.
Ingekomen stukken Abbotsford: Bijlagen A t/m I en de brieven 1-3
Stuk 7.06 – objections tot Synod Lutten 2021 mbt rapport BBK
Stuk 7.08 – Brief LRCA aan GS Lutten
Stuk 7.09 – Bezwaarschrift LRCA to synod Lutten 2021
7.04 bezwaarschrift ds. De Marie en br. J. Horst
7.05 Bezwaarschrift br. H.C. de Marie

B. Ontvankelijkheid

B1. Stukken van deputaten BBK
Het rapport van deputaten BBK en het aanvullend rapport zijn tijdig binnen gekomen bij de synode. Deputaten doen verslag van hun werkzaamheden. De commissie acht de stukken 6.01 en 6.02 ontvankelijk.
Stuk 6.03 is een reactie van deputaten BBK op drie bezwaarschriften, te weten van de LRCA; ds. de Marie en br. J. Horst; br. H.C. de Marie. Deputaten willen met hun reactie de synode dienen. Hoewel dit stuk na de sluitingsdatum is binnengekomen, wil de commissie voorstellen om dit stuk ontvankelijk te verklaren omdat deputaten de mogelijkheid hebben om te reageren op bezwaren tegen hun rapport en werkzaamheden. Daarmee wordt de voorbereiding en de bespreking gediend. De commissie wil deze reactie van deputaten BBK dan ook gebruiken bij de beoordeling van de toegewezen stukken.

B2. Stukken van de LRCA
Wat betreft de stukken 7.06 en 7.09 van de LRCA het volgende. Deze zijn:
- tijdig binnen gekomen bij de samenroepende kerk.
- Het is in de kerkelijke weg op de synode terecht gekomen
- De stukken vallen onder de regeling voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelaties met kerken in het buitenland zoals de GS Groningen deze heeft vastgesteld (art. 6.04, pag. 48-49).
- De stukken voldoen aan de richtlijnen voor het indienen van bezwaarschriften.

De commissie acht beide stukken ontvankelijk voor behandeling op de synode.

Wat betreft stuk 7.08 van de LRCA, dit is een brief aan de Synode Lutten 2021 met het verzoek of deze voorgelezen kan worden op de openingszitting van de synode. Daarover heeft de synode besloten om dat niet te doen, omdat de brief inhoudelijk ingaat op de materie die op 30 oktober aan bod komt.
De commissie stelt voor om dit stuk wel ontvankelijk te verklaren, maar niet voor te lezen op 30 oktober. Alle afgevaardigden kunnen er kennis van nemen en de inhoudelijke punten die gemaakt worden komen allemaal aan de orde tijdens de bespreking van de rapporten en bezwaren.

B3. De bezwaarschriften van ds. S. de Marie en br. J. Horst en br. H.C. de Marie
Formeel gesproken is het zo dat deputaten BBK rapporteren aan de synode. De synode heeft de taak de werkzaamheden van deputaten te beoordelen. De synode zal over de werkzaamheden en de voorstellen van deputaten een besluit nemen. Als dat is gebeurd gaan de besluiten, de acta naar de kerken en kerkleden toe. Dan kunnen zij reageren op de besluiten van de synode. In die zin acht de commissie de bezwaarschriften van deze broeders prematuur. Wel proeft de commissie hierin grote bewogenheid en betrokkenheid van de broeders bij de LRCA en zorg over het rapport BBK.
De commissie vindt dat formeel, kerkrechtelijk gezien deze bezwaarschriften onontvankelijk zijn en niet behandeld behoeven te worden op de synode. Daarentegen vindt de commissie het ook van belang nu deze belangrijke zaak behandeld gaat worden om wel kennis te nemen van deze bezwaarschriften en tegelijk van de reactie van deputaten hierop. De commissie stelt voor om deze bezwaarschriften wel ontvankelijk te verklaren, maar ze voor kennisgeving aan te nemen. De commissie heeft deze stukken dan ook op die wijze meegenomen in haar rapport.

C. Inleiding

De commissie spreekt allereerst haar waardering en dank uit voor het vele werk dat de deputaten BBK in de afgelopen jaren hebben mogen verrichten.
Commissie 3 realiseert zich dat het bijna ondoenlijk was om al het materiaal met betrekking tot de LRCA in een korte tijd zich eigen te maken.
Door de grote hoeveelheid materiaal waarin de argumenten voor en tegen de drie hoofdlijnen (zie onder 2) is het geheel wel complex geworden. In veel documenten wordt in andere bewoordingen hetzelfde betoogd.
Wij zijn ons er van bewust dat we alle " ins en outs" van het rapport en de ingediende bijlagen en bezwaren in dit rapport niet uitvoerig kunnen bespreken. We houden ons aan de hoofdlijnen zoals die zich in het materiaal aan ons voordoen.

D. Rapport BBK - Contacten met de LRCA

D1. Korte inhoud van het rapport:

Er zijn in het rapport, onzes inziens, drie hoofdlijnen in het rapport te onderscheiden met betrekking tot katholiciteit van de kerk:

a. Katholiciteit in verband met het wel of niet (ongewijzigd) hebben van de Westminster Standards als belijdenisgeschrift.
b. Katholiciteit in verband met de kerkelijke weg die LRCA heeft gelopen
c. Katholiciteit in verband met de zusterkerkrelatie die de CanRC hebben met de OPC (met betrekking tot een " open avondmaal")

D2. Samenvatting en oordelen commissie

D.2.1 punt a – Katholiciteit in verband met het hebben van de Westminster Standards

Ten aanzien van **punt a** geeft het deputatenrapport in hun argumentatie (kort weergegeven) o.a. aan:

De LRCA veroordeelt elke kerk die de Westminster Standards (WS) als belijdenis heeft als valse kerk, als zo'n kerk na waarschuwing de WS niet wil vervangen door of aanpassen aan de DFE.
Deputaten hebben hen voorgehouden dat de Gereformeerde Kerken altijd de WS als gereformeerde confessie hebben beoordeeld. Ook de eerste synode van DGK (Mariënberg 2005) heeft zich in die zin uitgesproken. Door de jaren heen werd en wordt contact gezocht met kerken die de DFE en/of de WS als confessie hebben.
GS van Lansingerland sprak dit opnieuw uit, in lijn met uitspraken van de synode Groningen van DGK: "buitenlandse kerken zullen niet veroordeeld worden op ondergeschikte punten inzake belijden, liturgie, kerkorde of kerkelijke praktijk" (zie instructie 2). Met dit besluit van de synode Lansingerland is de LRCA het niet eens en zij wijzen dit besluit dan ook af.

Daartegenover stelt de LRCA: er is geen onderzoek gedaan naar de interpretatie van de Westminster Standards als belijdenis in de OPC. Tegelijkertijd is er geen onderzoek gedaan naar hoe de Westminster Standards in de praktijk functioneren als belijdenis in de OPC. De veroordeling door de deputaten van de LRCA voor haar steun aan het meerderheidsrapport betekent ook een veroordeling van haar eigen leden die dit rapport hebben geschreven en dezelfde opvattingen hebben.
Op basis van het bovenstaande is het duidelijk dat deputaten een vals getuigenis afleggen van de LRCA wanneer zij beweren dat de LRCA *"elke kerk die de Westminster Standards als bekentenis had ... een valse kerk"* noemt (zie 2.4 — voorlaatste alinea en 2.7 — tweede alinea van hun Rapport).

Oordeel van de commissie

Op de synodes Groningen en Lansingerland is uitvoerig gesproken over de Westminster Standards. Er zijn naar het oordeel van de commissie geen redenen om hier de WS nader te bespreken. Op grond van wat er in beide synodes is gezegd en besloten zal de LRCA zich bij de besluiten van de meerdere vergadering hebben neer te leggen. De LRCA wijzen deze besluiten echter af.

Het valt in dit kader dan ook te plaatsen dat LRCA tijdens de GS Groningen een aanpassing voorstelde van de regels van zusterkerkrelaties. LRCA gaf aan dat zij bezwaren had tegen de regels van Leeuwarden 1990 zoals die door onze kerken zijn aangenomen. De bezwaren van LRCA tegen de regels van Leeuwarden hielden verband met: de aangebrachte verruiming m.b.t. het hebben van een andere confessie dan de drie formulieren van enigheid; vervolgens het wijzigen van de aangenomen confessies en tenslotte het toestaan van meerdere zusterkerkrelaties met buitenlandse kerken in dezelfde regio.
De LRCA heeft er voor gepleit om het meerderheidsrapport m.b.t. de WS aan te nemen. Hierin staat onder meer dat, wanneer er een zusterkerkrelatie aangegaan wordt, eerst de belijdenis (WS) moet worden aangepast. Daaruit blijkt dat er geen erkenning kan zijn van kerken die de WS onverkort en ongewijzigd als belijdenis hebben. En dus, volgens het meerderheidsrapport en de LRCA, valse kerken zijn.
Ook geeft de LRCA aan dat, wanneer er contact is met een kerk die de WS als belijdenisgeschriften heeft, eerst grondig moet worden doorgesproken over de verschillen die er zijn tussen de WS en de DFE. Dit geeft aan dat er geen relatie kan komen met kerken die de WS niet willen aanpassen. Deze visie LRCA heeft alles te maken met de katholiciteit van de kerk.
Dat blijkt ook uit wat de GS Emmen destijds concludeerde als belangrijke grond onder de wettigheid van de vrijmaking van LRCA: '*dat het aangaan van een zusterkerkrelatie door de CanRC met zowel de OPC als de URC valse dwalingen (kerk, verbond, prediking) in de kerk gebracht hebben, die de ambtsdragers niet hebben willen zien. Deze dwalingen zouden het hart van het evangelie in het*

hele leven in de kerkgemeenschap raken', Acta GS Lansingerland. Er zou zelfs sprake zijn van min of meer volledige verbastering van de CanRC, Acta GS Groningen. Dwalingen en verbastering zouden het gevolg zijn van het hebben van de WS als belijdenisgeschrift.

Deputaten schrijven terecht in hun reactie op de bezwaren dat hier door LRCA een "rookgordijn" wordt gelegd: '*In de bezwaarschriften wordt gewezen op een concluderende zin waar LRCA zich in kan vinden: "het is volgens LRCA mogelijk om een zusterkerkrelatie aan te gaan met kerken die het inhoudelijk eens zijn met de Drie Formulieren van Eenheid, hun leden binden aan de confessie en op goede wijze toezien op het avondmaal, ondanks dat ze de WS als belijdenis hebben". Echter, deze uitspraak van LRCA kan zomaar fungeren als een rookgordijn. Want in dit citaat lijkt het, dat het voor de LRCA mogelijk is om een zusterkerkrelatie aan te gaan met presbyteriaanse kerken. Maar duidelijk is toch wel dat de LRCA alleen dan een zusterkerkrelatie met presbyteriaanse kerken kan aangaan als die presbyteriaanse kerken bereid zijn afstand te doen van (onderdelen van) hun belijdenis. En wat blijft er dan nog over van wat wij als kerken hebben uitgesproken "dat de Here Christus zijn kerk onder verschillende volken, die elk door hun bijzondere geografische ligging, historie en cultuur zijn bepaald, vergadert, zodat buitenlandse kerken om verschillen op ondergeschikte punten inzake wijze van belijden, liturgie, kerkorde en praktijk niet veroordeeld zullen worden*" (pag. 2, punt 4).

De commissie acht de conclusies van deputaten inzake de visie van LRCA op de katholiciteit van de kerk gegrond en daarmee terecht. Deputaten concluderen: '*de LRCA veroordeelt de WC als geheel als een document waarin (naast veel goeds ook) dwaalleer wordt geleerd. En kerken die de WC bewust ongewijzigd en onweersproken als belijdenis hanteren kan de LRCA niet erkennen als kerken van Christus, louter en alleen al om het feit dat zij de WC belijden. Op dit punt staat de visie van LRCA lijnrecht tegenover wat het kerkverband van DGK hierover heeft uitgesproken*.'

D.2.2 punt b – katholiciteit in verband met de kerkelijke weg van LRCA

Ten aanzien van **punt b** geeft het deputatenrapport in hun argumentatie (kort weergegeven) o.a. aan:
LRCA geeft aan dat de beweringen tijdens voorgaande synodes dat hun afscheiding vroegtijdig was onjuist zijn, omdat zij van mening zijn destijds de kerkelijke weg *volledig* bewandeld te hebben. De deputaten hebben zich beijverd de onjuistheid daarvan - en zoals dat door de GS Emmen is verwoord - aan te tonen, maar de LRCA wijst alle bewijs af.
LRCA geeft aan dat op het moment dat Chatham de appelweg veranderde (individuele kerkleden kunnen alleen via mindere vergaderingen naar de synode) er voor hen geen appel meer mogelijk was: een classis bijvoorbeeld heeft niets van doen met zaken die op de generale synode thuishoren.

Echter, volgens de deputaten, is dit een onjuiste voorstelling van zaken. Inderdaad, gaat het niet aan dat een classis bijvoorbeeld besluit of er een kerkelijke relatie wel of niet wordt aangegaan met een ander kerkverband, dat ligt op het niveau van de kerken in het algemeen, dus van de generale synode waar alle kerken bijeen zijn. Maar individuele kerken kunnen wel *bezwaar* aantekenen tegen synodebesluiten op dit gebied, zij kunnen aantonen dat verkeerde argumenten zijn gebruikt. Daarmee gaan ze niet zitten op de stoel van de generale synode maar oefenen hun kerkrecht naar art. 31 KO uit.
Dat geldt ook voor bezwaarde kerkleden. Weliswaar kunnen zij niet meer direct appelleren bij een volgende synode maar wel via de door Neerlandia/Chatham aangegeven indirecte appelweg.
In het gesprek van de deputaten met de deputaten van de CanRC werd hier door de CanRC het volgende opgemerkt:

> *De CanRC legt uit: Tot het midden van de jaren negentig konden individuele leden synodes aanschrijven. Gezien het feit dat kerkelijke vergaderingen bijeenkomsten van kerken zijn, en*

niet van kerkleden, is de benadering toen veranderd. Nu kan een lid een synode benaderen via de plaatselijke kerkenraad of via de weg van beroep als hun kerkenraad hun zorgen niet overneemt en zij zich hierdoor onterecht behandeld voelen.

Na onderzoek en gesprekken met de LRCA concluderen deputaten BBK dat de afscheiding van LRCA *voortijdig* is geweest. LRCA heeft niet duidelijk kunnen maken dat beroep niet meer mogelijk was en dat de kerkelijke weg daadwerkelijk *volledig* was bewandeld.

Oordeel van de commissie

De visie van het *volledig* hebben bewandeld van de kerkelijke weg door LRCA is de facto één van de belangrijkste redenen geweest voor de afscheiding van LRCA van de CanRC. Dat was voor de GS Emmen immers zwaarwegend in de beoordeling van de wettigheid van de vrijmaking van LRCA. Deputaten BBK stelden destijds dat de CanRC volledig verbasterd zouden zijn. We citeren uit de acta van de GS Lansingerland: 'Over de verbastering van de CanRC heeft de commissie op de synode van Groningen het volgende geschreven: "*De verbastering kwam met name daarin naar voren dat men zich niet meer door Schrift, belijdenis en kerkorde liet aanspreken in de kerkelijke vergaderingen. De* ***kerkelijke weg was geheel uitgelopen en ook verder afgesloten. Dat maakte deze zaken tenslotte, doordat ook door de plaatselijke kerkenraad de tucht gebruikt was tegen de appellanten, kerkscheidend*** *(vet door commissie). De verbastering blijkt met name uit het niet meer willen luisteren en terugkeren naar Woord en belijdenis, nadat jarenlang gegronde bezwaren zijn ingebracht. De onschriftuurlijke besluiten werden tenslotte opgedrongen, en het protest ertegen landelijk en plaatselijk het zwijgen opgelegd. Op de vergadering van GS Emmen bleek de informatie hierover toereikend en overtuigend" (Acta GS Groningen, blz. 336).'*

Hier wordt duidelijk hoe zwaarwegend het punt van het volledig gelopen hebben van de kerkelijke weg en de verbastering van de CanRC waren. In hun rapport verklaarden onze deputaten tijdens de GS Emmen nota bene dat dat zij geen duidelijk helder beeld hebben van de situatie in de CanRC en wat daar leeft. En ook dat er nog geen duidelijkheid is in hoeverre de Canadese kerken werkelijk verbasterd zijn (acta Emmen, blz. 117). Op dezelfde synode 4 maanden later, na een bezoek van deputaten aan de LRCA, wordt gerapporteerd dat t.a.v. de wettigheid van de vrijmaking van Abbotsford een belangrijk punt is: **de blokkering voor kerkleden om met een bezwaar tegen een synode uitspraak rechtstreeks naar de synode te gaan** (vet door commissie). Zo werd de kerkelijke weg voor de bezwaarden afgesloten (acta Emmen, blz. 120). Na langdurige bespreking wordt vervolgens door de GS Emmen vastgesteld dat de vrijmaking van LRCA wettige gronden kent en de kerkelijke weg tot het einde toe doorlopen was.

Dat is echter in het licht van de kennis van nu destijds een *onjuiste* en misschien ook wel een te snelle conclusie geweest. Deputaten BBK tonen dat ook uitvoerig aan in hun rapport aan de GS Lutten. De kerkelijke weg was niet tot het einde toe doorlopen, maar die weg lag nog weldegelijk open, vgl. ook de acta van de GS Lansingerland. Er was voor de LRCA nog een mogelijkheid om bij een meerdere vergadering – via een kerkenraad of toch ook persoonlijk als de kerkenraad het niet met hun bezwaar eens is – in appel te gaan.

Na veel (onbeantwoorde – of afgewezen) appels naar de verschillende synodes van de CanRC, constateren wij in hun schrijven dat er uiteindelijk in is berust waardoor van verder appel is afgezien. Dit in aanmerking genomen was de afscheiding echter voorbarig. Bovendien roept de handelswijze en het schrijven van LRCA over het afscheiden serieuze vragen op bij de commissie. Op pagina 6, punt 6 van stuk 7.06 (objections tot Synod Lutten) zegt LRCA dat wanneer kerkenraden onschriftuurlijke besluiten uitvoeren en zo bezwaarde leden in een situatie van onschriftuurlijke compromissen dwingen, **er afscheiding aan het wordt opgedrongen** (vet door commissie). Hoe verhoudt zich dat tot de katholiciteit van de kerk en de schriftuurlijke roeping tot het bewaren van de eenheid (Ef. 4) als de kerkelijke weg nog *niet volledig* bewandeld is? Juist ook om in die weg de eventuele onschriftuurlijke

besluiten en praktijken aan de orde te stellen. Geldt dat er voor elke uitvoering van een zondig besluit de roeping is om 'boem' te breken met de plaatselijke CanRC?

Naar het oordeel van de commissie wordt onterecht een recht voor die roeping gezocht in de kerkgeschiedenis (vrijmaking 1944) en bij wat een persoon in de context van die tijd schreef (prof. S. Greijdanus). De grote vraag is echter: zijn beide situaties (1944 en LRCA 2004) identiek en is één op één toepasbaar wat iemand als prof. Greijdanus schreef? Een vergelijking met de vrijmaking van '44 is o.i. niet terecht omdat er in die tijd sprake was van de specifieke situatie dat appel niet mogelijk was vanwege de totaal ontwrichte rechtsgang in de kerken door jarenlang hiërarchisch optreden van meerdere vergaderingen en het zgn. 'nieuwe kerkrecht'. Waar kon men nog heen (Psalm 11)? Er was in die strijd sprake van schorsing en afzetting van gereformeerde predikanten. De situatie in Nederland toén kan niet op deze manier een op een overgezet worden op die in het buitenland nu of in 2004. Daar krijgen we letterlijk en figuurlijk brokken van. Datzelfde onterechte beroep op de historie zien we in wat de in de bezwaren genoemd wordt over prof. Greijdanus. Daar wordt gesteld dat hij in 1944 met zijn bezwaren wél rechtsreeks naar de Generale Synode kon gaan. Maar ook hier wordt o.i. onvoldoende recht gedaan aan de situatie die er toen lag (zie hierboven), waardoor Greijdanus zich wel tot de GS moést richten.
Deputaten BBK laten zien dat er voor LRCA weldegelijk nog een weg was waar men heen kon en móest – artikel 31KO kent immers niet slechts een appelrecht, maar ook een christelijke plicht daartoe. Maar LRCA heeft zélf de kerkelijke weg afgesloten. Door niet meer de kerkelijke weg te gaan. En ook door hun afscheiding. De vraag of verder appelleren zin zou hebben doet niet ter zake. Het gaat hier om het fundamentele punt: het recht van afscheiding en de plicht tot het bewaren van eenheid.

Deputaten BBK concluderen terecht op pag. 18 van hun rapport: '*De bezwaarden beschuldigen de kerkenraad van Abbotsford ervan dat hij hen gedwongen heeft de kerk te verlaten, waarmee ook de kerkelijke weg (zo zij daarop al wilden gaan) voor hen zou zijn opgebroken. Echter, een onschriftuurlijk besluit dat in de praktijk dus ook verkeerde gevolgen heeft, hoeft en mag niet onmiddellijk tot een afscheiding te leiden zolang er nog mogelijkheden zijn deze binnen de kerken en volgens het kerkrecht te bestrijden.*'
Deputaten BBK leggen de vinger er bij in hun reactie op de drie bezwaarschriften dat cruciaal is dat de broeders aan de kerkenraad Abbotsford vroegen om *alsnog* hun *onvoldoende inhoudelijk behandelde* zaak op de synode van Smithers te brengen. […] De GS Chatham 2004 heeft niet wezenlijk / essentieel / aanzienlijk zich beziggehouden met de verzoeken en overwegingen van het appel van de kerkenraad van Abbotsford, en daarom kunnen deze verzoeken niet als afgehandeld worden beschouwd en zijn de besluiten niet bindend (stuk 6.03, pag. 4-5, punt 5). De bezwaarden uit Abbotsford zijn een klein stukje nog de kerkelijke weg gegaan, 6.03, pag. 5, punt 8. Maar ze hebben die kerkelijke weg ***niet voortgezet***. **Dat was niet omdat deze kerkelijke route uitgelopen was, maar omdat – zoals ze dat zélf zeggen – 'we probably would have done that if we were not involved in compromise. But we were forced to practice unscriptural discisions. So that was nog possible. Just like in 1944… there was an instant liberation… there was no process of appeal'**, vgl. reactie dep. BBK, pag. 7, punt 16.

De commissie schreef al dat beoordeling door de GS Emmen van de wettigheid van de vrijmaking van LRCA nauw verbonden is aan het vermeende volledig bewandelen van de kerkelijke weg en de vermeende verbastering van de CanRC. Beide zaken – de wettigheid ivm de kerkelijke weg én de verbastering van de CanRC – doet de commissie in het licht van de kennis van nu ernstige vragen stellen bij het besluit van de GS Emmen toen. De commissie deelt dan ook de conclusie van deputaten zoals verwoord op pag. 20 van het rapport: '*De synode van Lansingerland had al uitgesproken dat de GS van Emmen en de GS van Groningen ten onrechte hebben gesteld dat de mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg aan leden van de CanRC ontnomen is. En dat in de uitspraken van de GS Emmen en de GS Groningen wel beschuldigingen van de LRCA aan het adres van*

de CanRC over het verval zijn geuit en overgenomen, maar deze zijn nog niet allemaal bewezen of onderbouwd.
Nu dit gesprek gevoerd is kunnen wij als deputaten concluderen dat de afscheiding van LRCA voortijdig is geweest. LRCA heeft niet duidelijk kunnen maken dat beroep niet meer mogelijk was. Ook na uitgebreide uitwisseling van gedachten blijft LRCA bij het standpunt dat hun afscheiding niet voortijdig was. Volgens hen was beroep niet meer mogelijk. Deputaten concluderen daarnaast dat het algeheel verval in verleden en heden binnen de CanRC ook na dit gesprek van deputaten met LRCA niet bewezen noch onderbouwd is door LRCA.'

D.2.3 punt c - katholiciteit in verband met de zusterkerkrelatie die de CanRC hebben met de OPC

Ten aanzien van **punt c** geeft het deputatenrapport in hun argumentatie o.a. aan:
Wat deputaten verder constateren is dat LRCA zich op dit standpunt stelt: alles wat je accepteert bij je zusterkerk, dat accepteer je ook in je eigen kerkverband. Dat is de reden dat de LRCA niet alleen de OPC veroordeelt om een praktijk waar LRCA principiële moeite mee heeft, maar één op één ook de CanRC op grond van diezelfde praktijk in OPC veroordeelt alleen vanwege de zusterkerkrelatie. Terwijl die praktijk niet getolereerd wordt door de synodes van de CanRC in het eigen kerkverband. Het is de commissie niet duidelijk hoe het nu precies zit met de toegang tot het avondmaal.
Deputaten lijken zichzelf tegen te spreken in hun rapport:

> *Bijvoorbeeld, de OPC laat gelovigen aan het Avondmaal uit een andere gemeente zonder een belijdenisattestatie, maar alleen met een woordelijke waarschuwing vanaf de kansel. Dit is in de ogen van LRCA een verkeerde, onschriftuurlijke praktijk. LRCA noemt dit zelfs een 'open avondmaal.' Echter, de LRCA veroordeelt de CanRC vanwege deze praktijk in OPC. Terwijl de CanRC nog steeds Avondmaalsbriefjes gebruikt om mensen toe te laten aan het Avondmaal. Hierin zie je dat deze redenering van LRCA onjuist is. Want wat de OPC (hun zusterkerk) doet, dat accepteert en bespreekt de CanRC wel binnen de zusterkerkrelatie, maar zij maken daar zelf als kerkverband andere keuzes in* (pag. 13, stuk 6.01).

Terwijl aan het eind van het rapport in een gesprek met dep. CanRC wordt vermeld over toelating tot het Heilig Avondmaal:

> *De CanRC-leden zullen voor het grootste deel het avondmaal in hun eigen gemeente vieren; een praktijk van 'avondmaalsbriefjes' zoals in het verleden in de GKv bestaat niet. Volgens KO-artikel 61 zal de kerkenraad alleen degenen toelaten die openbare belijdenis van het gereformeerde geloof hebben afgelegd en een godvruchtig leven leiden. Hoe de kerkenraad dit bepaalt, is aan de kerkenraad, al moet worden opgemerkt dat degenen die met een goed attest van een zusterkerk komen, zullen worden toegelaten. Het betekent dat twee ouderlingen van een kerkenraad af en toe een gesprek zullen hebben, of dat de kerkenraad gebruik zal maken van een "omgekeerd attest": waarbij een persoon zijn geloofsovertuiging bevestigt door een document te ondertekenen dat vervolgens naar zijn eigen kerk wordt gestuurd (getuigenis van leer en leven wordt ontvangen van gemeenteleden die de persoon kennen)*, (pag. 173 en 177 rapport BBK).

De LRCA ondersteunt hun visie op de avondmaalspraktijk in de OPC met wat in de Richtlijnen voor de Openbare Eredienst (van de OPC) staat, waarin gesteld wordt dat de predikant: "niet verplicht is om de exacte taal van de beoogde formulieren te gebruiken, die als passend worden voorgesteld. Hij kan deze of soortgelijke formulieren toepassen in eigen vrijheid en goddelijke wijsheid als de opbouw van de mensen dit vereisen."
In feite is er geen uniforme procedure voor het beschermen van het Avondmaal in de OPC.
Verder: In dezelfde paragraaf beschrijft de OPC een "typische "praktijk waar de predikant eerst aan het Avondmaal uitnodigt "degenen die (a) zijn gedoopt, (b) publiek hun geloof voor de kerk hebben

beleden, en (c) momenteel leden zijn in een goede standing van een "evangelische" kerk” en vervolgens “door te waarschuwen degenen die niet aan deze vereisten voldoen om niet deel te nemen.”

Oordeel van de commissie:
Uit de documenten van de OPC met betrekking tot het Heilig Avondmaal blijkt dat er wel eisen worden gesteld aan hen die aangaan. Ook is er vermaning aan degenen die niet aan de vereisten voldoen.
Voor het deelnemen aan het avondmaal gelden in de OPC andere regels, waar best vraagtekens bij te plaatsen zijn. Deputaten geven aan dat het gesprek tussen CanRC en OPC hierover nog gaande is. Het is deputaten niet duidelijk geworden in hoeverre de praktijk van de toelating tot het avondmaal van de OPC en CanRC van elkaar verschillen. Zie ook bovenstaande twee citaten. Terwijl het in ogen van de commissie wel om belangrijke dingen gaat.

Het verdient aanbeveling dat de deputaten in het gesprek met de CanRC aandacht vragen voor de toelating tot het avondmaal. En dat ook dit in hun contacten met de OPC aan de orde gesteld wordt. Daarbij komt nog dat er ook in overweging meegenomen mag worden dat de FRCA, in contacten met de Presbyterian Churches of Australia een zusterkerkrelatie met de PCA hebben afgewezen juist in verband met een daar heersend “open avondmaal”. Maar de FRCA heeft wel een levende zusterkerkrelatie met de CanRC, waarbij de zusterkerkrelatie van de CanRC met de OPC blijkbaar geen breekpunt is in deze relatie. Dat kan duiden dat “ het open avondmaal” in de OPC door de FRCA anders beoordeeld wordt dan hoe het in de PCA functioneert.

D3. Conclusie commissie

De commissie vindt dat deputaten aan hun opdracht c.q. instructies hebben voldaan. Het gesprek met de LRCA is geweest. Evenals gesprek met de CanRC. Er is uit de wederzijdse contacten een helder beeld ontstaan met betrekking tot de ingenomen standpunten. Uit hun rapport blijkt dat de LRCA op onjuiste gronden de eenheid met de CanRC verbroken heeft**.**

D4. Voorstel besluiten voor de synode

De commissie heeft ook kennisgenomen van het voorstel besluit van deputaten BBK inzake de zusterkerkrelatie met LRCA. Deputaten stellen namelijk voor om de zusterkerk nog wel te handhaven op dit moment, maar het wel ingrijpend te wijzigen.
Deputaten willen regel 4 en 5 van de zusterkerkrelatie opschorten.
De regels 4 en 5 van de zusterkerkrelatie luiden als volgt:

- 4. De kerken zullen elkaars attestaties aanvaarden, wat ook betekent het toelaten van de leden van de desbetreffende kerken tot de sacramenten op vertoon van die attestaties.
- 5. De kerken stellen in principe de kansels voor elkaars predikanten open met inachtneming van de bepalingen, voor het eigen kerkverband aanvaard.

Dit zal met name voor LRCA ingrijpend en moeilijk zijn. Maar de commissie vindt dat de uitleg en verantwoording van deputaten voor deze wijziging in de zusterkerkrelatie duidelijk is. Enerzijds zien we een houding van christelijk geduld en liefde om LRCA te helpen om de weg terug te vinden naar de CanRC. Anderzijds ligt er ook de conclusie uit de gesprekken en het onderzoek van deputaten die ook vraagt om bepaalde reactie c.q. stappen. Niet alleen van ons richting LRCA. Maar hierdoor hopelijk ook van LRCA naar de CanRC. De commissie denkt dat het voorstel van deputaten om regel 4 en 5 op te schorten hierin een goede weg is. Tegelijk wil de commissie voorstellen om er een extra, 5^{e} besluit bij te nemen uit betrokken, pastoraal oogpunt. Om LRCA hierin te helpen.

De commissie (3) stelt de synode voor om in te stemmen met de constateringen en het besluit en de gronden met betrekking tot de LRCA zoals voorgesteld door de Deputaten BBK, waarbij zij voorstelt een besluit 5 toe te voegen.

De synode constateert

1. dat uit het contact met LRCA is gebleken dat de LRCA in haar visie afwijkt van de gereformeerde leer over de katholiciteit van de kerk, waar het gaat om kerken die de Westminster Standards als belijdenis hebben.
2. dat er geen grond was en is om zich af te scheiden van de CanRC

De synode besluit

1. de zusterkerkrelatie met LRCA op dit moment nog te handhaven, maar de regels 4 en 5 voor het onderhouden van een zusterkerkrelatie op te schorten.
2. de LRCA op te roepen terug te keren tot het onderhouden van de gereformeerde belijdenis ten aanzien van de katholiciteit van de kerk
3. De LRCA op te roepen de gereformeerde kerkorde te aanvaarden, zoals die van toepassing is in de CanRC
4. De LRCA op te roepen zonder voorwaarden terug te keren naar de CanRC.
5. De deputaten opdracht te geven om de LRCA hierin optimaal te begeleiden

Gronden

1. LRCA wijkt af van de gereformeerde leer als het gaat om de belijdenis van de katholiciteit van de kerk. Binnen een zusterkerkrelatie heeft DGK dan roeping om de LRCA daarop aan te spreken en op te roepen tot bekering.
2. Er is niet aangetoond dat in de CanRC de gereformeerde leer niet meer werd of wordt bewaard, beleden of verdedigd
3. Er was en is geen sprake van een algemeen en breed verval in de CanRC
4. De gemeenteleden hadden geen grond om zich af te scheiden van de CanRC
5. Het vermeende afval is door LRCA onvoldoende via de kerkelijke weg aan de orde gebracht toen men nog lid was van de CanRC
6. In overeenstemming met art. 27, 28 en 29 NGB zullen de gelovigen zich bij de kerk moeten voegen op iedere plaats waar God haar gesteld heeft.

E. Rapport BBK – Overige contacten

E1. Algemeen en enkele opmerkingen

Eerst wil de commissie opmerken dat door het deputaatschap BBK opnieuw zeer veel werk is verzet. Dat vertaalt zich ook in een uitgebreide rapportage die vele bladzijden telt. En het vele aantal keren dat er vergaderd is. De commissie merkt dankbaar op dat het deputaatschap BBK zich aan haar instructies, gegeven door GS Lansingerland gehouden heeft.
De commissie doet de volgende aanbeveling. Doordat er veel tijd en energie door deputaten BBK gestoken is in de relatie met de LRCA zijn de contacten met de EPC-NI, FCS, RCK wat blijven liggen. Het is van belang om deze contacten opnieuw op te pakken. Daarbij kan de instructie van de GS Lansingerland gevolgd worden.

Deputaten zijn er ook niet aan toegekomen om het webmagazine Reformed Continua te publiceren. De commissie stelt voor om hier de nodige aandacht aan te geven en dit webmagazine aan te houden.

Ten aanzien van de contacten met de CanRC stelt de commissie voor dat deputaten met de CanRC doorspreken over de toelating tot het Heilig Avondmaal, zowel bij de CanRC en de OPC en hoe het zich verhoudt tot de heiligheid van HA.
Zij zullen het gesprek met de CanRC en de LRCA aangaan met betrekking tot de terugkeer van de LRCA tot de CanRC. Deputaten zullen dit proces optimaal ondersteunen gezien de christelijke verantwoordelijkheid die er is ten aanzien van de LRCA.

De commissie stemt in met het voorstel van deputaten BBK om de contacten met RCK Korea evenals de kerk van ds. Song niet verder voort te zetten met name vanwege met een kloof in cultuur en taal.

E2. Besluitvorming

De commissie stelt voor dat de GS de volgende besluiten neemt m.b.t. het deputaatschap BBK.

Voorstel besluit 1 t.a.v. LRCA: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. LRCA. Zij zullen:

1. de zusterkerkrelatie met LRCA kunnen handhaven, waarbij de regels 4 en 5 voor het onderhouden van een zusterkerkrelatie worden opgeschort. Daarbij rekeninghoudend met het besluit van de GS t.a.v. de LRCA
2. de LRCA optimaal begeleiden voor het terugkeren naar de CanRC.

Voorstel besluit 2 t.a.v. CanRC: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de CanRC. Zij zullen:

1. het contact met de CanRC voortzetten en zo mogelijk intensiveren
2. met de CanRC doorspreken over de toelating tot het Heilig Avondmaal, zowel bij de CanRC en de OPC en hoe het zich verhoudt tot de heiligheid van HA.
3. het gesprek met de CanRC en de LRCA aangaan met betrekking tot de terugkeer van de LRCA tot de CanRC. Deputaten zullen dit proces optimaal ondersteunen gezien de christelijke verantwoordelijkheid die er is ten aanzien van de LRCA

Voorstel besluit 3 t.a.v. FRCSA: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de FRCSA. Zij zullen:

1. het contact voortzetten met de FRCSA en zo mogelijk intensiveren waarbij ook aandacht is voor hun visie op DGK op dit moment
2. verder spreken over contacten die de FRCSA en de GKSA op lokaal niveau met elkaar hebben
3. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC

Voorstel besluit 4 t.a.v. FRCA: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de FRCA. Zij zullen:

1. het contact met de FRCA voortzetten om te komen tot herstel van een zusterkerkrelatie
2. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC

Voorstel besluit 5 t.a.v. EPC NI: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de EPC NI. Zij zullen:

1. het contact met de EPC NI voortzetten
2. door gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.

Voorstel besluit 6 t.a.v. EPC EW: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de EPC EW. Zij zullen:

1. het contact met de EPC EW voortzetten
2. door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.

Voorstel besluit 7 t.a.v. FCS(c): de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de FCS(c). Zij zullen het contact met de FCS(c) voortzetten.

Voorstel besluit 8 t.a.v. RCK en de kerk van ds. Song: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit t.a.v. de RCK en de kerk van ds. Song dat:

1. de contacten niet worden voortgezet vanwege een kloof in cultuur en taal.
2. Dat zowel RCK als de kerk van ds. Song hierover een brief van synode Lutten ontvangen waarin dit wordt uitgelegd en dat we hen opdragen aan de zorg van onze Heere Jezus Christus

Voorstel besluit 9 t.a.v. BERG Giessen: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. BERG Giessen. Zij zullen onderzoeken – zo mogelijk samen met deputaten van de GKN – of het contact met BERG Giessen kan worden voortgezet.

Voorstel besluit 10 t.a.v. ERE (Evangéliumi Református Egyház Oekraine): de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de ERE. Zij zullen:

1. Het contact met ERE kerken zo mogelijk intensiveren om hen (nog) beter te leren kennen zodat een verantwoord kerkelijk contact kan worden aangegaan. Daartoe wordt een onderzoek gedaan naar de praktijk t.a.v. kerkelijke contacten en hun vormgeving zoals dat gebeurt in de CanRC en FRCA.
2. De kerkelijke situatie van gereformeerden en presbyterianen en hun relaties daar verder in kaart te brengen.
3. Binnen DGK kerken deze kerken plaatselijk/landelijk voor het voetlicht halen zodat zij gesteund kunnen worden in gebed en met activiteiten.

Voorstel besluit 11 t.a.v. Reformed Presbyterian Church of Central and Eastern Europe (RPCCEE): de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. de RPCCEE. Zij zullen het contact met de RPCCEE voortzetten.

Voorstel besluit 12 t.a.v. Web magazine 'Reformed Continua': de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. het Web magazine 'Reformed Continua':

1. Het webmagazine minimaal 2x per jaar uitbrengen.
2. informatie verstrekken over onze kerken en ontwikkelingen in en buiten onze kerken.
3. Deze informatie dient erop gericht te zijn dat Engelstalige kerken goed geïnformeerd worden over de kerkelijke situatie in met name Nederland.
4. informatie verstrekken, indien nodig, over contacten met andere buitenlandse kerken.

Voorstel besluit 13 t.a.v. het aangaan van nieuwe contacten: de Generale Synode Lutten, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021 besluit dat deputaten BBK het volgende zullen doen t.a.v. het aangaan van nieuwe contacten:

1. Zij zullen zich bezinnen op de vraag wat de juiste manier is om een nieuw contact met een kerk of kerkverband in het buitenland te zoeken, aan te gaan of uit te breiden. En welke rol daarin weggelegd is voor de plaatselijke kerken en de kerkelijke weg, mede gelet op artikel 30 van de kerkorde.
2. Zij zullen van deze bezinning tijdig rapport uit brengen aan de synode

E3. Voorstel instructies voor Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK)

De commissie is het eens met de voorstellen die deputaten doen t.a.v. de instructies op pag. 31. De commissie stelt voor de volgende instructies vast te stellen voor deputaten BBK:

1. Zij zullen ten aanzien van de LRCA de zusterkerkrelatie met LRCA handhaven, waarbij de regels 4 en 5 voor het onderhouden van een zusterkerkrelatie worden opgeschort. Daarbij rekeninghoudend met het besluit van de GS t.a.v. de LRCA. En zij zullen de LRCA optimaal begeleiden voor het terugkeren naar de CanRC.

2. Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid om de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, belijdenis (waaronder wordt verstaan de Drie Formulieren van eenheid en/of de Westminster Confessie) en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met kerken in het buitenland, die bij instructie nr. 1 en 4 worden genoemd. Dit in overeenstemming met de regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelaties met kerken in het buitenland. Op ondergeschikte punten inzake belijden, liturgie, kerkorde of kerkelijke praktijk zullen buitenlandse kerken niet veroordeeld worden.

3. Het doel van deze contacten is om het bijbels-gereformeerde karakter van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen. Met de bedoeling dat deze kerken erkennen dat dit voortkomt uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken.

4. Zij zullen ten aanzien van de CanRC het volgende doen:

a. het contact met de CanRC voortzetten en zo mogelijk intensiveren
b. met de CanRC doorspreken over de toelating tot het Heilig Avondmaal, zowel bij de CanRC en de OPC en hoe het zich verhoudt tot de heiligheid van HA.
c. het gesprek met de CanRC en de LRCA aangaan met betrekking tot de terugkeer van de LRCA tot de CanRC. Deputaten zullen dit proces optimaal ondersteunen gezien de christelijke verantwoordelijkheid die er is ten aanzien van de LRCA.

5. Zij zullen ten aanzien van de FRCSA het volgende doen:
    a. het contact voortzetten met de FRCSA en zo mogelijk intensiveren waarbij ook aandacht is voor hun visie op DGK op dit moment
    b. verder spreken over contacten die de FRCSA en de GKSA op lokaal niveau met elkaar hebben
    c. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC.

6. Zij zullen ten aanzien van de FRCA het volgende doen:
    a. het contact met de FRCA voortzetten om te komen tot herstel van een zusterkerkrelatie
    b. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC.

7. Zij zullen ten aanzien van de EPC-NI het volgende doen:
    a. het contact met de EPC NI voortzetten
    b. door gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.

8. Zij zullen ten aanzien van de EPC-EW het volgende doen:
    a. het contact met de EPC EW voortzetten
    b. door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.

9. Zij zullen ten aanzien van de FCS(c) het contact met de FCS(c) voortzetten.

10. Zij zullen ten aanzien van BERG Giessen onderzoeken – zo mogelijk samen met deputaten van de GKN – of het contact met BERG Giessen kan worden voortgezet.

11. Zij zullen ten aanzien van ERE het volgende doen:
    a. Het contact met ERE kerken zo mogelijk intensiveren om hen (nog) beter te leren kennen zodat een verantwoord kerkelijk contact kan worden aangegaan. Daartoe wordt een onderzoek gedaan naar de praktijk t.a.v. kerkelijke contacten en hun vormgeving zoals dat gebeurt in de CanRC en FRCA.
    b. De kerkelijke situatie van gereformeerden en presbyterianen en hun relaties daar verder in kaart te brengen.
    c. Binnen DGK kerken deze kerken plaatselijk/landelijk voor het voetlicht halen zodat zij gesteund kunnen worden in gebed en met activiteiten.

12. Zij zullen ten aanzien van de RPCCEE het contact voortzetten.

13. Zij zullen een digitaal webmagazin uitgeven, Reformed Continua. Ten aanzien van dit blad zullen deputaten het volgende doen:
    a. Het webmagazine minimaal 2x per jaar uitbrengen.
    b. informatie verstrekken over onze kerken en ontwikkelingen in en buiten onze kerken.
    c. Deze informatie dient erop gericht te zijn dat Engelstalige kerken goed geïnformeerd worden over de kerkelijke situatie in met name Nederland.
    d. informatie verstrekken, indien nodig, over contacten met andere buitenlandse kerken.

14. Voor het aangaan van nieuwe contacten zullen deputaten:
    a. zich bezinnen op de vraag wat de juiste manier is om een nieuw contact met een kerk of kerkverband in het buitenland te zoeken, aan te gaan of uit te breiden. En welke rol daarin weggelegd is voor de plaatselijke kerken en de kerkelijke weg, mede gelet op artikel 30 van de kerkorde.
    b. van deze bezinning tijdig rapport uit brengen aan de synode.

15. Zij zullen antwoorden op reacties van de kant van buitenlandse kerken die betrekking hebben op de zusterkerkrelatie met onze kerken. Zij zullen kerkleden die tijdelijk in het buitenland verblijven, op hun verzoek dienen met adviezen m.b.t. kerkgang en deelname aan het kerkelijk leven ter plaatse.

16. Zij stellen aan het begin van hun activiteiten een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.

17. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.

18. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

19. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

20. Zij zullen, met het oog op het meeleven van de kerkleden, geregeld publiek informatie verstrekken over de voortgang van hun arbeid. Zij kunnen bijvoorbeeld weergeven teksten van de toespraken bij bezoek aan buitenlandse kerken of indrukken van het kerkelijk leven in andere kerken. Minstens eenmaal per jaar zal er informatie worden verstrekt.

F. Appel LRCA tegen artikel 6.02 Acta GS Lansingerland – stuk 7.09

F1. Korte inhoud van het appel

LRCA tekent appel aan tegen het besluit van de GS Lansingerland zoals verwoord in de acta in artikel 6.02. Dat handelt over het verzoek van DGK Dalfsen inzake de zusterkerkrelatie met de LRCA. LRCA vindt dat de GS Lansingerland in dit artikel onvoldoende rekening zou hebben gehouden m et het materiaal in de rapporten van deputaten BBK van de GS Emmen en met de besluiten van de GS Emmen in 2010 en de GS Groningen in 2015. Daarom zou dit artikel strijden met het Woord van God en de kerkorde.

F2. Besluit 6.02 van de GS Lansingerland (pag. 20-24)

Besluit 1
De Generale Synode Lansingerland van De Gereformeerde Kerken (hersteld) in vergadering bijeen op 21 april 2018 te Hasselt besluit de brief van DGK Dalfsen ontvankelijk te verklaren en in behandeling te nemen samen met het rapport van commissie 5.

Grond:
Vanwege de zorgen en vragen die er leven met betrekking tot de visie van de LRCA op de katholiciteit van de kerk.

Besluit 2
De Generale Synode Lansingerland van De Gereformeerde Kerken (hersteld) in vergadering bijeen op 21 april 2018 te Hasselt besluit:

1. De GS erkent dat de GS van Emmen en de GS van Groningen ten onrechte hebben gesteld dat de mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg aan leden van de CanRC ontnomen is.
2. om met de zusterkerk te Abbotsford het gesprek aan te gaan over de katholiciteit van de kerk met betrekking tot de rechtmatigheid van haar afscheiding en haar kerkelijke positie van nu.
3. om met de Canadese deputaten verder door te spreken over het ontstaan en bestaan van de LRCA.

Gronden:

1. Uitspraken van de LRCA over kerken die de Westminster Standards als belijdenisgeschriften hebben roepen de nodige vragen op over hun visie op de katholiciteit van de kerk.
2. In het kader van een zusterkerkrelatie kun je, als er redenen zijn voor zorgen, dat bespreekbaar maken met de zusterkerk.
3. In de uitspraken van de GS Emmen en de GS Groningen zijn wel beschuldigingen van de LRCA aan het adres van de CanRC over het verval geuit en overgenomen, maar deze zijn nog niet allemaal bewezen of onderbouwd.
4. Bij het onderzoek naar de beweegredenen van de LRCA om tot afscheiding van de CanRC te komen zijn de CanRC niet voldoende gehoord.

F3. Voorstel overwegingen en besluiten

F3.1 Overwegingen

- LRCA kan en mag als buitenlandse zusterkerk toezien op DGK. In het kader van deze relatie ligt het in de rede om dit appel in behandeling te nemen.

- Het appel voldoet aan de voorwaarden die gelden voor een correct appelschrift en het is tijdig ingediend in de kerkelijke weg.
- Het onderhavige besluit van de GS Lansingerland is al uitgevoerd door deputaten BBK en heeft ook duidelijkheid gegeven over een aantal zaken betreffende het verzoek van DGK Dalfsen destijds en wat LRCA in dit appelschrift beweert.
- Het met elkaar in gesprek gaan over vragen die er wederzijds kunnen leven is een Schriftuurlijke zaak die dienstbaar wil zijn aan de opbouw van de kerk van Christus.
- Contacten en zaken met betrekking tot buitenlandse zusterkerken lopen krachtens artikel 47KO via de Generale Synode en/of de daarvoor benoemde deputaten en niet rechtstreeks tussen kerken of via mindere vergaderingen.
- DGK Dalfsen had het recht om na hun Vereniging met DGK in revisie of appel te gaan tegen de toen vigerende besluiten binnen DGK.

F3.2 Besluiten en gronden

Voorstel besluit ten aanzien van verzoek 1 uit het appel van de LRCA: de Generale Synode, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021, besluit niet te voldoen aan verzoek 1 van LRCA dat de GS Lansingerland de brief van DGK Dalfsen onontvankelijk had moeten verklaren en dat dit besluit nietig zou moeten zijn.

Gronden:

1. LRCA vraagt om aanpassing van besluit 6.02 van de GS Lansingerland, maar zij komt niet met dusdanig nieuwe of terechte argumenten die verandering van besluit 6.02 van de GS Lansingerland rechtvaardigen.
2. De GS Lansingerland noemt in grond 2 bij besluit 2: als er redenen tot zorg zijn binnen een zusterkerk relatie, kunnen zaken met de zusterkerk worden besproken.
3. DGK Dalfsen heeft het onder 2 genoemde gedaan volgens de daarvoor geldende kerkordelijke bepalingen in art. 47 KO waar gesproken wordt over de relatie met buitenlandse kerken.
4. De LRCA is een buitenlandse zusterkerk en valt onder de bepaling van art. 47KO, waarbij het contact niet rechtstreeks tussen kerken verloopt, maar dit via de Generale Synode en/of daarvoor benoemde deputaten verloopt.
5. Hoor en wederhoor toepassen inzake vragen van DGK Dalfsen over LRCA was een reden van het besluit van de GS Lansingerland.
6. DGK Dalfsen verzocht slechts om gesprek om duidelijkheid te krijgen over een aantal belangrijke punten over LRCA .
7. De bewering van DGK Dalfsen dat de kerkelijke weg nog open lag voor LRCA was weldegelijk relevant voor de GS Lansingerland, omdat dit de wettigheid en katholiciteit van de kerk raakt.
8. Deputaten hebben uit de gesprekken met LRCA aangetoond dat de zorgen en vragen die er leefden over de katholiciteit van de kerk en de visie op het hanteren van de Drie Formulieren van Enigheid en de Westminster Standards bij LRCA terecht waren.
9. DGK Dalfsen had het recht om na hun Vereniging met DGK in revisie of appel te gaan tegen de toen vigerende besluiten binnen DGK.

Voorstel besluit ten aanzien van verzoek 2 uit het appel van de LRCA: de Generale Synode, in vergadering bijeen op 30 oktober 2021, besluit niet te voldoen aan verzoek 2 van LRCA dat de door GS Lansingerland gegeven gronden 1, 3 en 4 bij besluit 2 betreffende de brief van DGK Dalfsen ongeldig zijn en deze besluiten dus niet genomen hadden mogen worden.

Gronden:

1. De gronden bij besluit 1 hierboven.
2. De synode besloot om het gesprek aan te gaan met LRCA over hun actuele visie op de katholiciteit van de kerk, de rechtmatigheid van hun afscheiding en hun kerkelijke positie nú. In dat gesprek kon informatie uit het verleden gedeeld worden.
3. Van lichtvaardig en onverhoord oordelen is dan ook geen sprake.
4. LRCA toont niet aan dat in de CanRC de gereformeerde leer niet meer werd of wordt bewaard, beleden of verdedigd.
5. Er was en is geen sprake van een algemeen en breed verval in de CanRC.
6. Het vermeende afval is door LRCA onvoldoende via de kerkelijke weg aan de orde gebracht toen men nog lid was van de CanRC.
7. LRCA toont niet aan dat genoemde gronden onschriftuurlijk zijn of strijdig zijn met de belijdenis en kerkorde.
8. Omdat er op de GS Emmen veel onduidelijk was over de situatie in de CanRC besloot de GS Groningen dat deputaten in contact zouden treden met de CanRC te Abbotsford om wederhoor toe te passen met betrekking tot de gang van zaken rond de vrijmaking van Abbotsford.

Commissierapport van het (aanvullend)rapport deputaten ACOBB.

Aan: de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland.
p/a Scriba 2 Ds. M. Dijkstra.

Van: Commissie 4
Br. J. Bouwhuis
Br. J. Trip
Br. F.W. Velthuis

Dit rapport is een herziene versie van het vorige- en het minderheidsrapport, de commissie hoopt zo de synode beter dienstbaar te kunnen zijn voor wat betreft de bespreking van deze zaak.

Materiaal.

4.01	Verzoek tot herkenning GKN	4.08	Aanvullend rapport deputaten ACOBB/EGB
4.02	Gesprek DGK – GKN	4.09	Reactie DGK Opeinde
4.03	Rapport deputaten ad art. 49 KO	4.10	Reactie DGK Zwolle
4.04	Deputaten rapport ACOBB	4.11	Reactie DGK Lutten
4.04 1	Brief kerkenraden – ACOBB	4.12	Reactie DGK Assen/Emmen
4.05	Brief E. Lamberink	4.13	Brief HGK Bunschoten/Spakenburg
4.06	Brief J. Bos	4.14	Reactie H. Oosterhuis
4.07	Brief P. Bos		

Uitgangspunten zijn de besluiten genomen op de buitengewone Generale Synode (Lutten) van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 6 juli 2019

Ontvankelijkheid.

Het deputatenrapport ACOBB (4.04) en het aanvullend rapport ACOBB/EGB (4.08) zijn voor de sluitingsdatum van 25 september jl. binnengekomen. Daarin rapporteren zij hun werkzaamheden. Daarom vindt de commissie dat deze stukken ontvankelijk zijn.

Er zijn een drietal brieven binnengekomen, de stukken 4.05, 4.06 en 4.07. Ook deze zijn voor de sluitingsdatum binnengekomen, echter is het een reactie op een deputatenrapport.
Toch wil de commissie voorstellen dat de stukken 4.05 en 4.07 ontvankelijk worden verklaard om meegenomen te worden in de bespreking.
Van de brief van J. Bos (4.07) vindt de commissie dat deze niet ontvankelijk is. J. Bos maakt immers geen deel meer uit van h et kerkverband van DGK.

De Generale Synode heeft tijdens zijn openingsvergadering, 25 september 2021, besloten de kerken in de gelegenheid te stellen om te reageren op het aanvullend rapport ACOBB/EGB.
Daarvan is de sluitingsdatum vastgesteld op 6 november jl. Er zijn verschillende reacties binnengekomen, de stukken 4.09, 4.10, 4.11, 4.12, 4.13 en 4.14, allemaal voor de sluitingsdatum van 6 november.
De commissie stelt voor de stukken 4.09, 4.10, 4.11, 4.12 en 4.14 ontvankelijk te verklaren.

Als reactie is ook een brief binnengekomen van de HGK Bunschoten Spakenburg. (4.13)
Gezien de bijzondere situatie wil de commissie toch voorstellen deze brief gewoon te behandelen en mee te nemen in de bespreking.
Dit omdat deze gemeente zich betrokken weet bij het werken aan eenheid tussen de kerkverbanden DGK en GKN.

Inleiding.

Er is veel werk verzet door deputaten ACOBB alsook door deputaten EGB. Er ligt een opdracht: Werken aan eenheid van allen die "gewoon gereformeerd" willen zijn, op grond van Schrift en belijdenis. Nu, in het bijzonder de kerkverbanden DGK en GKN, werken van herkenning naar erkenning. De commissie spreekt zijn waardering uit over het werk dat door de deputaten verricht is, met name de onderlinge samenwerking tussen ACOBB en EGB, die broederlijk genoemd mag worden is hierin opvallend. De commissie is van mening dat deputaten gehandeld hebben naar de instructies.

Rapport ACOBB/EGB

Voor ons ligt een uitgebreid rapport. In de rapportage is te lezen de vooruitstrevendheid en de 'hunkering' elkaar als kerkverbanden DGK en GKN te willen erkennen. Dat is ook de opdracht, niet alleen van de synodes van beide kerkverbanden, maar juist van de Heer van de kerk, Jezus Christus. *"Zo snel mogelijk en zorgvuldig"* zijn rekbare uitdrukkingen.
Dat is een zaak die ook de GS voor ogen moet hebben en moet meenemen in zijn overwegingen. Deputaten geven in het voorwoord aan: *"Mede door deze gesprekken is tussen de afvaardiging van beide kerkverbanden het vertrouwen in elkaar gegroeid en het verlangen toegenomen om daadwerkelijk samen één te zijn".*
De commissie is ervan overtuigd dat **"Vertrouwen"** het sleutelwoord is, vertrouwen kun je uitspreken, dat is één. Vertrouwen is ook doen, dat is twee.

Schorsingen/afzettingen.
De commissie stelt vast dat beide kerkverbanden hun oorsprong hebben vanuit de vrijmakingen 2003/2004. Dat er na enkele jaren al scheuringen en breuken ontstaan is dan treurig te noemen, daarbij komt al het feit dat vertrouwen geschaad is en wantrouwen daarvoor in de plaats is gekomen.
Zoals gezegd zijn er scheuringen en breuken ontstaan door o.a. schorsingen, waarbij de commissie van oordeel is dat het niet ging om kerkscheidende zaken (Schrift en belijdenis), maar veelal om "gebrokenheid" van menselijk handelen.
Toch is de commissie van mening dat de GS deze zaken goed moet overwegen, immers schorsen en afzetten zijn tuchtmaatregelen en tucht behoort tot een kenmerk van de ware kerk.

Deputaten stellen dat eerst nodig is dat we wederzijds en wederkerig onze gemeenschappelijke schuld en schaamte voor de HEERE en naar elkaar toe uitspreken.
Dat is belangrijk om vertrouwen te winnen, maar de commissie vraagt zich dan af wat er met gezamenlijke schuld en schaamte wordt bedoeld, dat wordt in het rapport eigenlijk niet uitgesproken.

Wanneer bedoeld wordt de daadwerkelijke schorsingen, dan gaat de commissie ervan uit dat er bedoeld wordt dat we elkaar destijds niet hebben kunnen vasthouden.
Over schorsingen en afzettingen: deputaten stellen voor dat deze van tafel gaan.
De uitdrukking “van tafel” kan verschillend worden geïnterpreteerd. De commissie wil voorstellen dat met deze uitdrukking gezegd wordt dat met de erkenning van beide kerkverbanden ook niet meer over schorsingen gesproken wordt, d.w.z. we komen er niet meer op terug en die zaken overgeven aan het oordeel van onze hemelse Vader?

Bespreekpunten.
Vertrouwen is geschonden en vertrouwen is er nog niet weer, dat kan nog jaren duren.
Er zijn twee kerkverbanden die één willen zijn op grond van Schrift en belijdenis. Zij gaan naast elkaar, maar niet met elkaar vanwege verschillen die in de loop van de tijd zo gegroeid zijn. Daarover moet na erkenning, eenwording, doorgesproken worden, stellen ook deputaten vast.
Dan gaat het over zaken als: leespreken, gezangen en liturgische formulieren, contacten binnen- en buitenland, synodebesluiten 2003-2021 en vrouwenkiesrecht. Zogenaamde middelmatige zaken.

Leespreken: We mogen vaststellen dat er in beide kerkverbanden meestal eigen predikanten kunnen voorgaan. We hopen dat in de toekomst predikanten over en weer zullen voorgaan, zeker na erkenning van elkaar.

Gezangen en liturgische formulieren: Bij DGK zijn deze zaken op synodaal niveau vastgesteld en synodebesluiten zijn gegrond op Schrift en belijdenis. Bij DGK is ook één lijn te zien binnen de kerken, wanneer het gaat om deze liturgische zaken.
Deputaten stellen dat dit ook bij de meeste GKN kerken het geval is m.u.v. GKN Kampen en GKN Dalfsen, zij hebben een uitzonderingspositie. De commissie denkt te kunnen zeggen dat verandering in liturgische zaken zwaar weegt bij de gemeenten van DGK. Daar zal zeker een aandachtspunt liggen voor verdere aandacht en bespreking na hereniging

Contacten binnenlands- en buitenlandse kerken: Deputaten zien voor zich de werkwijze zoals ook in 1892 bij de vereniging, een gezamenlijke bearbeiding van ieders eigen zusterkerken. Dat is volgens de commissie een mooi streven en stelt ook voor om eenzelfde werkwijze te hanteren.

Synodebesluiten 2003 – 2021: Deputaten stellen vast dat er binnen DGK een doorgaande lijn is voor wat betreft synodale uitspraken, bij GKN kerken met een verschil in geschiedenis, zijn ook besluiten vanuit het verleden die voor vast en bondig gehouden worden, verschillend.
De commissie zou willen voorstellen dat, na erkenning en eenwording er een deputaatschap benoemd, vanuit de beide verbanden met de opdracht synodebesluiten te onderzoeken op Schriftuurlijkheid en met voorstellen te komen op een eerste gezamenlijke synode na de synode waar uitgesproken is elkaar te erkennen.

Vrouwenkiesrecht:
Hiervan kan de commissie zeggen dat deputaten een duidelijke weergave van de bespreking hebben gegeven. Toch ligt er binnen DGK een synodebesluit, waaraan we dus gebonden zijn. Deze zaak vergt zeker een verdere bespreking, omdat hier verschillend over wordt gedacht.

Toekomst.
Opdracht was: *"Zo snel mogelijk en zorgvuldig."* Commissie stelt dat dat gelukt is, er is doorgewerkt waar kon. Er moet nog doorgewerkt worden, op landelijk niveau maar ook plaatselijk. Het is onze bede dat deze zaak van vereniging een zaak mag worden van eenwording van alle ware kerken.

Het deputatenrapport was erop gericht dat er een buitengewone GS vanuit de GKN samengeroepen zou worden, zo mogelijk tijdens de periode waarin ook de GS Lutten 2021/22 zou vergaderen.
We moeten nu vaststellen dat dit niet meer haalbaar is, daarom wil de commissie voor nu voorstellen uit te spreken dat:

1. **De synode van DGK bijeen op 7 mei 2022 met teleurstelling kennis heeft genomen van het feit dat het binnen de GKN niet haalbaar is gebleken om een buitengewone GS samen te roepen.**

2. **De synode van DGK bijeen op 7 mei 2022 stemt in met de inhoudelijke lijn van het aanvullend rapport van deputaten ACOBB/EGB.**

En besluit:

Besluit 1.
Een brief naar de GS van de GKN te sturen met daarin verwoord dat DGK de hartelijke wens heeft en de verplichting ziet jegens Jezus Christus, het hoofd van de kerk, om verder te werken aan kerkelijke eenheid met de GKN.

Gronden: 1. DGK en GKN zijn te kennen als ware kerk van Christus aan de hand van de kenmerken van art. 29 NGB: De onderhouding van de zuivere prediking van het Evangelie; de onderhouding van de zuivere bediening van de sacramenten; de oefening van de kerkelijke tucht.
2. De gesprekken van de afgelopen jaren tussen wederzijdse deputaten hebben dit bevestigd.
3. De verschillen in praktijk die er tussen beide kerkverbanden zijn, rechtvaardigen niet om langer gescheiden op te trekken.

Besluit 2.
Deputaten ACOBB opdracht te geven de contacten met de deputaten van de GKN voort te zetten en op verzoek ook met de plaatselijke kerken.

Gronden: 1. In de aanloop naar de komende synode van de GKN kunnen er zaken zijn die om toelichting of nadere bespreking vragen.
2. Het wegnemen van belemmeringen die plaatselijk de éénheid in de weg kunnen staan is primair een zaak van de plaatselijke kerken, maar de deputaten kunnen daarin begeleiden.

3. Deputaten ACOBB komen, aangezien zij betrokken zijn bij de kerkverbandelijke contacten, het meest in aanmerking om vraagbaak te zijn en waar nodig hulp te bieden.

Een citaat uit het boekje van dr. W.G. de Vries, Woord en Wereld, nr. 12 “De vrijmaking in het vuur.”:

Een Godvrezend voorbeeld.

Er bestaat wellicht geen moeilijker zaak dan het verenigen van kerken en kerkgroepen die tientallen jaren afzonderlijk hebben geleefd. Niet alleen principiële, maar ook zakelijke en emotionele factoren spelen een grote rol.
Zo schreef in 1990 dr. W.G. de Vries in een cahier van “Woord en Wereld” waarin hij uitgebreid inging op de relatie met de Nederlands Gereformeerde Kerken.
Maar stel dat onder Gods gunst een verantwoorde hereniging in het gezichtsveld komt, wat moet dan wel en wat niet meer aan de orde komen?
In 1939 heeft prof. K. Schilder zich ook met dergelijke vragen bezig gehouden. Zoals bekend was hij een hardnekkig bestrijder van de leer van de pluriformiteit van de kerk, waarin men zich neerlegt bij het bestaan van allerlei kerkelijke instituten naast en tegenover elkaar.
Welke wapens dienen daartegen gehanteerd te worden?

(Schilder)”Wapen in dien strijd kan nimmer zijn een halsstarrig alleen maar wijzen op fouten van een voorgeslacht, of van een kring van tijdgenoten, die, zeg 15 jaar geleden, zich misgrepen hebben, naar onze mening. Want hoezeer het napluizen van zulke fouten soms onvermijdelijk, en, als ’t heus uitpluizen is, ook leerzaam moge zijn, het kan toch niet volstaan voor wie de Pinkstergeest in zijn opmars naar de eenheid der kerkelijke samenleving zoveel mogelijk bijhouden wil en Hem daarin dienstbaar wezen wil”.

Schilder maakt dit concreet met betrekking tot de Hervormde Kerk:
“Indien, om maar bij Nederland te blijven, morgen aan den dag de Ned. Herv. Kerk, ook al zou haar synode geen (wetenschappelijk ingedacht) oordeel willen geven over 1834 en 1886 (afscheiding en doleantie), voor de toekomst zich zou willen vastleggen op de gereformeerde belijdenis (en dus ook kerkregering), dan zouden we dadelijk moeten samenleven”.

Schilder motiveert dit aldus:
“Niet de handelingen van eertijds, doch de houding van heden beslist. Dagelijks rust op onze schouders de roeping om te doen wat in ons vermogen ligt tot het onder één dak samenbrengen van wat op goeden grond daaronder hoort. Het mag niet aan ons liggen, indien mensen, die God naar zijn Woord willen dienen en belijden, met ons niet kerkelijk samenleven.
Ja, maar, zal men zeggen, hoe moet het dan met bepaalde schorsingen die zijn uitgesproken in het verleden? Onze afgescheiden voorouders hebben met dit vraagstuk ook te maken gekregen. Zware beschuldigingen werden wederzijds geuit. Schorsingen werden voltrokken. Zo waren er kruiskerken ontstaan die alle orde en regel verwierpen. Een provinciale vergadering had in 1838 zelfs besloten de ambtsdragers van Zwolle, Kampen en Zalk te

schorsen. Deze geschorsten zouden door een commissie van vermaning nog worden bezocht en bij volharding in hun kwaad van hun ambt vervallen worden verklaard.
Toch vond er in 1869 een bijna totale hereniging tussen de afgescheidenen en kruiskerken plaats. Ik weet niet of en hoe over allerlei schorsingen is gesproken. Zou men die niet voor de Here hebben neergelegd en het oordeel aan Hem hebben overgelaten?
De nadruk viel erop dat men elkaar over en weer als gereformeerde belijders herkende en erkende. De synode van Middelburg van 1869 sprak over een vereniging, '… zonder voorwaarden, zonder oude feiten of vroegere geschiedenissen op te halen, vergeten en vergeven hetgeen achter ons ligt en zich strekken naar hetgeen voor ons ligt".

Dit ligt anders dan bij de door de synodaal Gereformeerde Kerken beoogde samensprekingen. Wanneer zij teruggekeerd waren tot de gereformeerde leer en kerkregering, dan zou over schorsingen en geschorsten zelf niet langer meer gesproken zijn. Daarom werd op de vrijgemaakte synode van Groningen 1946 met grote dankbaarheid op een uitlating van prof. Dr. K. Schilder gewezen, in de openbare zitting gedaan:
"Indien het komt tot gedachtewisseling, zullen we 't heel weinig hebben over de geschorsten, en evenmin over de schorsingen, maar heel veel over de kerkrechtelijke theorieën, die achter deze schorsingen liggen".

()Let wel, dit werd indertijd gezegd door een hoogleraar, die zich op het hart getrapt voelde door zijn schorsing en afzetting. Maar wie weer één is in geloof en belijdenis kan veel vergeven en vergeten.
()Geen enkele voorwaarde, schreven we, dan trouw aan Schrift, confessie en kerkorde.
Het is dan ook geen nieuwe voorwaarde, wanneer gevraagd wordt deze trouw concreet te maken. Dat deden afgescheidenen en dolerenden in 1892, toen ze het breken met de Hervormde Kerk als opdracht van Schrift en belijdenis vaststelden. Daarmee zette men zich niet vast op en 'historisch feit', het was juist trouw betonen aan de confessie.
Die trouw zoeken we bij onszelf en bij anderen.

Tegenvoorstel brs. Rodenboog en Wieringa inzake ACOBB

De synode van DGK bijeen op 7 mei 2022

1. Stelt met teleurstelling vast dat het nog niet is gekomen tot een gezamenlijke synode van DGK en GKN waarin de besluiten van de gezamenlijke deputaten (ACOBB/EGB) konden worden bekrachtigd en in werking gaan.

2. Stelt vast dat de inhoudelijke gronden om over te gaan tot erkenning van elkaar als kerken van Christus, zoals genoemd in het aanvullende rapport van deputaten ACOBB/EGB, niet zijn veranderd.

En besluit:

Besluit 1. De synode van DGK bijeen op 7 mei 2022 stemt in met het aanvullend rapport van deputaten ACOBB/EGB.

Besluit 2. Besluit om over te gaan tot erkenning van de GKN als ware kerken van Christus die staan en bouwen op het fundament van apostelen en profeten.

Besluit 3. Een brief naar de GS van de GKN te sturen met daarin verwoord dat DGK de oprechte en hartelijke wens heeft en de verplichting ziet jegens Jezus Christus, het Hoofd van de kerk, om gestalte te geven aan kerkelijke eenheid met de GKN.

Gronden:

1. DGK en GKN zijn te kennen als ware kerk van Christus aan de hand van de kenmerken van art. 29 NGB: De onderhouding van de zuivere prediking van het Evangelie; de onderhouding van de zuivere bediening van de sacramenten; de oefening van de kerkelijke tucht.

2. De gesprekken van de afgelopen jaren tussen wederzijdse deputaten hebben dit bevestigd.

3. De verschillen in praktijk die er tussen beide kerkverbanden zijn, rechtvaardigen niet om langer gescheiden op te trekken.

4. Het niet gelijktijdig vergaderen van beide synodes mag geen belemmering zijn om over te gaan tot erkenning.

Bijlage 1, Voorstel inzake deputaatschap Zending en Evangelisatie

De Gereformeerde Kerk Dalfsen (hersteld)
Scriba:
B. Lourens
Henri Dunantstraat 81
7721HR Dalfsen
0529-432739
0638602745
scriba@gereformeerde-kerk-dalfsen.nl

Dalfsen, 21 maart 2020

Aan de Generale Synode Lutten 2021
p/a/ de samenroepende Kerk DGK Lutten

Geachte broeders,

in de bijlage vindt u in de bijlage een verzoek, namens de classis Zuid-West met het voorstel aan de Generale Synode Lutten 2021 om te komen tot een generaal deputaatschap Zending en Evangelisatie.

Met hartelijke broedergroet,

B. Lourens, h.t. scriba

Voorstel tot het instellen van een generaal deputaatschap Zending en Evangelisatie

Overwegingen:

Er ligt voor de kerk van Christus een duidelijke opdracht, de blijde boodschap van het Evangelie te doen uitgaan in deze wereld, zoals als de Here Jezus Christus na Zijn opstanding het heeft laten optekenen in Mattheus 28: 19,21: *'Ga dan heen, onderwijs al de volken, en doopt hen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, en leert hen alles wat ik u geboden heb, in acht te nemen.'*

De Gereformeerde Kerken (hersteld) zagen zich vanaf 2003 voor de taak gesteld vrijwel het gehele kerkelijke leven en de kerkelijke structuur opnieuw op te bouwen. In de achterliggende jaren is er veel energie gestoken in de opbouw van het kleine kerkverband, welke ook te doen kreeg met tegenslagen. Belangrijke taken als zending en evangelisatie kwamen op een laag pitje te staan. Veel werk kwam neer op schouders van weinigen.

Kerk, zending en evangelisatie horen bij elkaar en het verlangen groeit deze taken weer ter hand te nemen. Om de evangelisatie- en zendingscommissies landelijk te ondersteunen is een landelijk deputaatschap wenselijk.

De ontkerkelijking ontwikkelt zich in Nederland in een razend tempo. Veel inwoners van ons land weten niet wie God daadwerkelijk is. Vierentwintig procent (CBS-cijfer) van de Nederlandse bevolking heeft een migratieachtergrond. De dag van de HERE is voor veel mensen als een gewone werkdag geworden. Elk jaar keren 100.000 mensen kerken de rug toe. Oorzaken zijn vaak onbekend, maar Woordverlating binnen veel kerken heeft zeker invloed op de kerkverlating. Dit alles is een onderdeel van de geestelijke strijd tussen het slangen en het vrouwenzaad.

Met dankbaarheid mag gesteld worden dat in ons kerkverband de rust in zeker zin is weer gekeerd. Een goed moment dit werk weer op te pakken onder de zegen van de HERE.
Alle mensen moeten Gods goede nieuws horen, ook de inwoners van Nederland. Nederland is een zendingsgebied geworden. Als kerk leven we van en bij de boodschap van het Evangelie. De Here Jezus heeft gezegd dat we daarvan wereldwijd moeten getuigen. Dat doen we als het goed is persoonlijk in onze eigen omgeving, maar ook gemeenschappelijk door te zoeken naar goede mogelijkheden voor zending en evangelisatie in bereikte en onbereikte gebieden.

Een generaal Deputaatschap Zending en Evangelisatie kan zich richten op het ondersteunen en adviseren van de kerkelijke gemeenten bij het invullen van het plaatselijke evangelisatiewerk. Dit kan zij onder meer doen door voorlichting, het verstrekken van materiaal en mogelijk te bieden tot gerichte cursussen.
Voor het zendingswerk kan het deputaatschap de weg banen om als kerken in het kerkverband gezamenlijk deze veel omvattende taak op te pakken.

Voorstel Besluittekst:

De Generale Synode van Lutten 2021 besluit een Deputaatschap Zending en Evangelisatie in te stellen met als opdracht:

1. De plaatselijke kerken te dienen bij de bezinning op en de uitvoering van haar taak op het gebied van zending en evangelisatie.
2. Kerkenraden en gemeenteleden materiaal, middelen en methoden aan te reiken voor de uitvoering van hun roeping tot evangelisatie in woord en daad.
3. De mogelijkheden en openingen voor eigen zendingswerk te onderzoeken in reeds bereikte of ook in nog niet bereikte gebieden. Daarbij dient vooral ook de mogelijkheid van binnenlandse zending betrokken te worden.
4. De ontwikkelingen op missionair gebied bij te houden en daarover informatie te verstrekken aan de kerkenraden.
5. Missionaire initiatieven van plaatselijke kerken te begeleiden, te coördineren en te ondersteunen.
6. Rapport uit te brengen aan de volgende generale synode, waarin een evaluatie plaatsvindt en eventuele voorstellen worden gedaan.

Gronden:

1. Vanwege de directe opdracht van Christus Zelf, in Mattheus 28:19,20, behoort de verbreiding van het Evangelie tot de centrale taken van Christus' kerk.
2. Niet elke plaatselijke kerk kan die opdracht op eigen kracht uitvoeren. Dienstverlening en ondersteuning vanuit een landelijk deputaatschap kan helpen in de uitvoering van de missionaire taak.
3. Er hebben zich in de afgelopen jaren vele ontwikkeling voorgedaan op missionair gebied. Het is van belang dat de plaatselijke kerken daarvan op de hoogte zijn.
4. Door begeleiding en coördinatie kan 'wildgroei' worden voorkomen. Ook in het uitoefenen van missionaire taak van de kerk is goede orde van belang (1 Kor. 14:40).

Bijlage 2, (Aanvullend) rapport deputaten Liturgische Voorzieningen

DEPUTATEN LITURGISCHE VOORZIENINGEN
VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

---

26 april 2021

Aan:
De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Onderwerp: rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen

Geachte broeders,

Als Deputaten Liturgische voorzieningen zijn wij verheugd dat wij aan u ons rapport mogen aanbieden. Het rapport is gebaseerd op de instructie die wij ontvangen hebben van de Generale Synode, gehouden te Lansingerland 2018. In de rapportage geven we eerst de instructie weer. Na de bespreking van de instructie volgt ons voorstel.

We wensen u bij al uw beraadslagingen de genade van de HERE toe.

Met broedergroeten,

Deputaten Liturgische voorzieningen

Namens hen,
C. van Egmond
K. Schaak
E. Godschalk-Wielenga

E. Godschalk-Wielenga, secretaris

Zwolle, 26 april 2021

RAPPORT DEPUTATEN LITURGISCHE VOORZIENINGEN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

1. De deputaten 3
2. De instructies aan de deputaten 3
3. Deelrapportages van de instructies 4
   - 3.1. Gereformeerd Kerkboek, ad instructie 1 4
   - 3.2. Bijbelteksten in overeenstemming brengen, ad instructie 8 5
   - 3.3. Preekarchief, ad instructie 2,4,5,6 5
   - 3.4. Samenvoeging lijst 1 en 2, ad instructie 3 5
   - 3.5. Rapportage, ad instructie 7 5
   - 3.6. Archief 5
4. Voorstellen 5
   - 4.1 Voorstel: om het deputaatschap Liturgische Voorzieningen op te heffen 5
5. Slotwoord 6

Bijlage 1: Offerte Jongbloed 7
Bijlage 2: Overeenkomst overdracht rechten GKv 8
Bijlage 3: Afspraken met Bijbelstudiebond en DFB 9

1. De deputaten

De deputaten zijn aangesteld door de Generale Synode van Lansingerland 2017-2018 van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Als deputaten zijn benoemd de broeders C. van Egmond en K. Schaak en zuster E. Godschalk-Wielenga.

2. De instructies aan de deputaten

De Generale Synode van Lansingerland 2017-2018 heeft aan deputaten de volgende opdrachten gegeven:

Aan deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen blijvend acht geven op de behoefte in de kerken aan nieuwe exemplaren van het Gereformeerde Kerkboek en zich blijven vergewissen van de beschikbaarheid ervan; zo nodig nemen zij maatregelen die de beschikbaarheid ervan bevorderen.
2. Zij zullen de kerken dienen met het beschikbaar stellen van voldoende catechismuspreken en preken die bestemd zijn voor bijzondere gelegenheden als gedenkdagen van heilsfeiten, bid- en dankstonden, en voor de voorbereiding voor de viering van het Heilig Avondmaal. Zij zullen de behoefte hieraan van tijd tot tijd blijven peilen.
3. Zij zullen t.a.v. de eventueel te lezen preken de preken die nu op de twee lijsten met namen van predikanten staan, samenvoegen tot één lijst van preken en daar worden de preken van predikanten van het kerkverband van DGK aan toegevoegd
4. Zij zullen de gegevensbank (laten) onderhouden, verbeteren, en aanvullen met preken in overeenstemming met het besluit van GS Lansingerland 2018:
Preken die in aanmerking komen voor toevoeging aan de lijst van preken uit Besluit 1a, voldoen aan de volgende voorwaarden:
- Ze zijn gemaakt door predikanten die voor 1 september 2003 een wettige roeping hadden in onze kerken.
- Ze zijn gemaakt voor 1 september 2003.
- Ze zijn met een positief advies van een kerkenraad doorgegeven aan deputaten Liturgische Voorzieningen
5. Zij zullen de preekbestanden op de website van de kerken (laten) en zo ter beschikking stellen aan de kerken.
6. Zij zullen de kerken oproepen mee te werken onder leiding van deputaten aan het digitaliseren van preken in overeenstemming met de richtlijnen welke door de Generale Synode zijn vastgesteld.
7. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
8. Zij zullen onderzoek doen naar de technische en juridische mogelijkheden en de kosten om de Bijbelteksten in het Gereformeerd Kerkboek in overeenstemming te brengen met de Herziene Statenvertaling (art. 3.07 besluit 4 GS Groningen).
9. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

3. Deelrapportages van de instructies

De volgende paragrafen bevatten de deelrapportages van de instructies.

3.1. Gereformeerd Kerkboek, ad instructie 1

Een afgevaardigde van de GKN nam begin 2019 contact op met deputaten Liturgische Voorzieningen. GKN heeft de HSV vrijgegeven voor gebruik in de kerken. Omdat ook zij het tekort aan Gereformeerde kerkboeken bemerkten, leek hen dit een goed moment om contact op te nemen met uitgeverij Jongbloed. Hun vraag was of wij gezamenlijk met hen het gesprek aan wilden gaan, omdat zij hadden gehoord dat ook wij daarmee bezig waren.

Na een aantal gesprekken tussen deputaten van GKN en DGK en Jongbloed lag er een voorstel tot herdruk op tafel. Tijdens de bijzondere Synode van juli 2019 is dit voorstel besproken en heeft de synode besloten dat tot herdruk van het Gereformeerd Kerkboek in de huidige vorm met HSV over mocht worden gegaan.

De gemeenteleden in de kerken werd de mogelijkheid geboden om zich in te schrijven voor een kerkboek. Hier is enthousiast van gebruik gemaakt. Veel kerken hebben zelf nog een voorraad voor de toekomst genomen. Het aantal bestelde kerkboeken plus een landelijke kerkvoorraad is aan Jongbloed doorgegeven om gedrukt te worden.
De landelijke voorraad is van belang, omdat Jongbloed aangegeven heeft dat het nogmaals laten herdrukken in een kleinere oplage niet haalbaar zal zijn en ook niet door hen gedaan zal worden. Het is dus van belang een redelijke voorraad te hebben voor de toekomst. Uiteindelijk werden in maart 2020 de kerkboeken door de drukker geleverd aan deputaten en konden ze worden verspreid over de kerken.

Deputaatschap Financieel Beheer (DFB) heeft zich bereid verklaard om de kosten voor te financieren. De kerkleden die kerkboeken besteld hadden, betaalden deze aan hun kerkenraad die vervolgens de meegeleverde totaalfactuur van deputaatschap Liturgische Voorzieningen betaalde aan deputaatschap Financieel Beheer. Een groot deel van de voorgeschoten kosten werd zo terugbetaald aan dit deputaatschap. Zij blijft op dit moment wel de kosten dragen voor de landelijke voorraad. Zodra daar een kerkboek uit wordt verkocht, wordt dat bedrag op rekening van DFB teruggestort.

Deputaten Liturgische Voorzieningen hebben nagedacht wie de voorraad het beste zou kunnen beheren en de verkoop zou kunnen afhandelen. Zij hebben uiteindelijk de Gereformeerde Bijbelstudiebond bereid gevonden om deze taak op zich te nemen. De reden hiervoor is dat zij ook de schetsen uit voorraad verkopen en daardoor een goede organisatiestructuur hebben om ook de kerkboeken te kunnen verkopen. De landelijke voorraad ligt op dit moment voor een deel opgeslagen bij de Bond en voor een deel bij een kerklid van DGK. De Bijbelstudiebond zal ieder half jaar een verkoopoverzicht naar Deputaatschap Financieel Beheer sturen.

Van belang is nog te weten dat er contacten zijn geweest met de GKv over de rechten van het kerkboek. De GKv heeft de rechten van het Gereformeerd Kerkboek formeel overgedragen aan DGK/GKN. Jongbloed heeft rechten van de HSV met het bestuur van de HSV geregeld en de rechten van de psalmen die uit het Liedboek voor de kerken komen met de ISK..

3.2. Bijbelteksten in overeenstemming brengen, ad instructie 8

In het gesprek met Jongbloed is toen de vraag gesteld of het mogelijk zou zijn om de Bijbelteksten in het Gereformeerd Kerkboek in overeenstemming te brengen met de HSV. Helaas was het niet mogelijk om in het bestand waarover Jongbloed beschikt wijzigingen aan te brengen.
In de rapportage aan de Bijzondere Synode van juli 2019 is over de mogelijk- en onmogelijkheden van deze optie ook geschreven. Besloten is op die synode om het kerkboek in de huidige vorm te laten herdrukken.

3.3. Preekarchief, ad instructie 2,4,5,6

Op de synode 2018 van Lansingerland is besloten dat preken die toegevoegd kunnen worden aan de website aan een aantal criteria moeten voldoen, zie hiervoor ook instructie 4. Op de website staat een aantal nog niet getoetste preken die gemaakt zijn door GKv predikanten en die van recentere datum zijn dan de meeste preken op de site. Volgens het besluit van de synode moeten preken die op de site komen te staan voorzien zijn van een positief advies van een kerkenraad. Deputaten hebben de kerkenraden opgeroepen om deze preken te toetsen en aan te geven of ze voldoen aan de criteria. Bij positief advies worden de preken op de website geplaatst. Sinds januari 2019 zijn er 12 preken beoordeeld en van positief advies voorzien.

Ook zijn de predikanten uit het kerkverband gevraagd om preken aan te leveren voor de website. Een aantal predikanten heeft daarvoor toezeggingen gedaan maar er zijn nog geen preken van hun hand aangeleverd. Op dit moment staan er 2736 preken op de website.

3.4. Samenvoeging lijst 1 en 2, ad instructie 3

Tot en met de vorige synode bestonden er 2 lijsten met namen van predikanten met preken. Conform instructie 3 van de bovenstaande instructies, zijn deze lijsten samengevoegd tot 1 lijst.

3.5. Rapportage, ad instructie 7

Deputaten bieden bij deze het rapport aan.

3.6. Archief, ad instructie 9

Naar de archivaris zal dit rapport worden gestuurd. Ook zullende volgende documenten naar de archivaris worden gestuurd:

- Offerte van Jongbloed m.b.t. de kerkboeken
- Contract met GKv betreffende overdracht rechten
- Afspraken met Bijbelstudiebond en DFB

Tenslotte willen wij op deze plaats deputaten van GKN en uitgeverij Jongbloed hartelijk bedanken voor de constructieve en broederlijke samenwerking die mocht leiden tot een mooie herdruk van het Gereformeerd kerkboek in combinatie met een HSV.

4. Voorstellen

4.1 Voorstel: om het deputaatschap Liturgische Voorzieningen op te heffen

Overwegende

1. dat aan een belangrijke instructie, namelijk herdruk van het kerkboek, is voldaan
2. dat er heel veel preken op de website staan
3. dat het aan de kerkenraden is om preken te toetsen en met positief advies aan te dragen voor plaatsing op de website
4. dat predikanten preken aanbieden via persoonlijke en gemeentelijke websites
5. dat predikanten preken aanbieden per email of in boekvorm aan de kerkenraden
6. dat deputaten Liturgische Voorzieningen daar weinig aan kunnen bijdragen

Besluit

De Generale Synode van Lutten 2021 besluit

1. om deputaten Liturgische Voorzieningen op te heffen
2. om de website met het preekarchief onder te brengen bij het deputaatschap Archief- en Documentatiecentrum en Website (ADCW)

Gronden

1. Deputaten Liturgische Voorzieningen hebben aan de instructies voldaan.

5. Slotwoord

Deputaten wensen en bidden de Generale Synode te Lutten een gezegende vergadering toe.

Deputaten Liturgische Voorzieningen,

C. van Egmond
K. Schaak
E. Godschalk-Wielenga

Aanvullend rapport deputaten Liturgische Voorzieningen, n.a.v. synodevergadering 16 oktober 2021

Deputaten hebben van de synode op 16 oktober 2021 opdracht gekregen om aanvullend onderzoek te doen naar de volgende zaken met betrekking op het Gereformeerd Kerkboek met HSV:

1. Welke mogelijkheden zijn er tot eventuele herdruk bij Jongbloed?
2. Hoeveel aanvragen voor verkoop van kerkboeken zijn er concreet van buiten DGK?
3. Informeren bij kerkenraden hoeveel kerkboeken zij verwachten nodig te hebben de komende vijf jaar.

Ad1.

Jongbloed heeft aangegeven dat het mogelijk is om tot een extra herdruk te komen van het Gereformeerd Kerkboek met HSV. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de minimale afnameverplichting zal zijn. Gezien de huidige prognose vanuit de kerken, is het niet aannemelijk dat de bestelling groot genoeg zal zijn om tot herdruk over te gaan. Ook is er contact geweest met GKN. Daar is de behoefte ook niet heel groot op dit moment (100 stuks voor 2022). Zij hebben geïnformeerd bij de gemeenten buiten DGK en GKN die mogelijk interesse zouden kunnen hebben voor het Gereformeerd kerkboek met HSV. Daar is de onzekerheid nog groot, mogelijk zou dat ook 100 exemplaren op kunnen leveren voor 2022.

Het is goed om te weten dat de optie tot herdruk wel mogelijk is in de toekomst. Een optie zou zijn om de inventarisatie bij een bestaand deputaatschap of bij de Bijbelstudiebond onder te brengen. Eén keer in de twee jaar zou dan bij de kerken kunnen worden gevraagd naar de behoefte aan Bijbels. Bij genoeg vraag zou dan samen met GKN weer contact met Jongbloed kunnen worden gezocht.

Ad2.

Uit navraag bij de Bijbelstudiebond blijkt dat er concreet twee keer een aanvraag van buiten DGK is geweest. Een keer via iemand van DGK en één keer rechtstreeks. Er zijn toen per keer vijf bijbels met kerkboek verkocht. Wel is er vanuit de gemeente van Ds. Wiersma geïnformeerd naar de bijbels/kerkboeken. Gevraagd is of het mogelijk is om ze gereduceerd te kopen bij een grotere oplage (op dit moment dertig stuks). In het algemeen is ons advies om de kerkboeken aan niemand tegen gereduceerd tarief te verkopen. De huidige prijs is de kostprijs en de prijs van de kerkboeken in combinatie met HSV is al heel laag. Het zou ook scheef zijn ten aanzien van de mensen die al eerder een exemplaar gekocht hebben.

Ad3.

Aan de kerken is gevraagd wat hun huidige voorraad is en wat zij verwachten nodig te hebben in de komende vijf jaar. Een aantal kerken heeft een eigen voorraad die ruim genoeg is voor de komende vijf jaar. Daarnaast is er een aantal kerken dat verwacht extra kerkboeken nodig te hebben vanuit de landelijke voorraad. Het totaal aantal verwachte exemplaren dat de kerken nodig denken te hebben, komt op 263 voor de komende vijf jaar. Daarnaast houden deputaten rekening met ca 100

exemplaren dat door kerkleden aangeschaft zal worden vanwege verlies of slijtage. Het totaal aantal komt daarmee op 363 exemplaren.
De huidige voorraad van de Bijbelstudiebond is 428 exemplaren. Dat betekent dat de huidige voorraad van DGK naar verwachting groot genoeg is voor de komende vijf jaar.

Deputaten willen de kerken dringend verzoeken om niet in één keer een grote voorraad bij de Bijbelstudiebond op te kopen om de eigen plaatselijke voorraad op peil te houden. Hamsteren is niet gewenst en zorgt ervoor dat andere kerken achter het net vissen. Door kleine bestellingen aan te nemen wordt alleen het nodige aangekocht en blijven de kerkboeken zo lang als mogelijk beschikbaar voor iedereen.

Het is een feit dat bijna alle DGK'ers op dit moment een kerkboek met HSV in hun bezit hebben. De meeste kerken hebben ook zelf nog een kleine voorraad. Gezien de huidige landelijke voorraad zou het mogelijk zijn om de verkoop aan mensen buiten DGK toe te staan. Indien de verkoop van kerkboeken vrijgegeven zal worden aan mensen buiten DGK, willen deputaten er wel op wijzen dat op op is. Er is niet zomaar een herdruk.

Tenslotte is het goed als de synode zou vaststellen wie er verantwoordelijk is/wordt voor het beheer van de kerkboeken. De Bijbelstudiebond bewaart en verkoopt ze, Deputaatschap Financieel Beheer heeft de kosten voorgeschoten maar is niet verantwoordelijk voor het beheer de kerkboeken. Deputaten zijn van mening dat de kerkboeken van de kerken zijn en dat die verantwoordelijk zijn. Daarom is het goed dat **de synode** besluit aan wie de kerkboeken verkocht kunnen worden. Dan is het voor de Bijbelstudiebond ook duidelijk welke verzoeken om bijbels met kerkboek zij kunnen inwilligen.
Graag zouden we willen dat de synode daar duidelijke uitspraken over doet zodat het voor alle betrokken partijen helder is.

Voorstel

De generale synode van Lutten

<u>Overwegende:</u>

1. dat de landelijke voorraad in beheer bij de Bijbelstudie Bond voor de komende vijf jaar groot genoeg lijkt te zijn om de gemeenten te voorzien
2. dat een aantal plaatselijke kerken zelf voldoende voorraad heeft
3. dat het voor de komende jaren daarom niet nodig is om tot herdruk van het Gereformeerd Kerkboek met HSV over te gaan
4. dat er nu onduidelijkheid is bij de Bijbelstudiebond over aan wie verkocht mag worden
5. dat Deputaten Financieel Beheer vanwege de voorfinanciering betrokken zijn geweest bij het proces

<u>Besluit:</u>

1. dat het Gereformeerd Kerkboek met HSV ook beschikbaar wordt gesteld voor verkoop aan mensen buiten DGK
2. dat de verkoop geschiedt tegen de afgesproken prijzen
3. dat de Bijbelstudiebond de verkoop van de kerkboeken blijft faciliteren

4. dat de Bijbelstudiebond ieder half jaar een verkoopoverzicht naar Deputaten Financieel Beheer stuurt.

We wensen u bij al uw beraadslagingen de genade van de HERE toe.

Met broeder- en zustergroeten,

Deputaten Liturgische voorzieningen

C. van Egmond

K. Schaak

E. Godschalk-Wielenga

Bijlage 3, Brieven van synode GKN aan synode DGK dd. 06-10-2018 en 03-12-2019

Generale Synode Dalfsen 6 oktober 2018

Gereformeerde Kerken Nederland (GKN)

deputaat-scriba: J.F. de Leeuw
Prinsesselaan 11, 3851 XM Ermelo
Tel. 06-53672343, E-mail: j.f.deleeuw@online.nl

Aan: de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken (hersteld)
Samenroepende kerk DGK Bergentheim/Bruchterveld en omstreken,
Scriba A. Hutten
Luttersweg 37
7782 TA De Krim
scriba@dgk-bergentheim-bruchterveld-eo.nl

Betreft: **Besluit Generale Synode Dalfsen 6 oktober 2018**

Dalfsen, 6 oktober 2018.

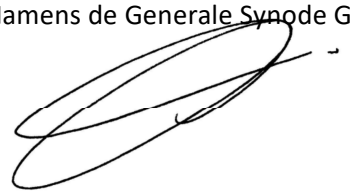
Geachte broeders,
In het kerkelijke seizoen 2017/2018 hebben onze deputaten Eenheid Gereformeerde belijders samen met uw deputaten ACOBB op uitnodiging van uw Generale Synode van Groningen 2014/15 een serie gesprekken gevoerd. Naar aanleiding van de rapportage van deze gesprekken hebben de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) besluiten genomen.

Voor de besluitvorming hebben wij ons gebaseerd op een gezamenlijke verklaring van beide deputaatschappen, gedaan op 17 februari 2017. In een gezamenlijk persverslag is uitgesproken dat **Schrift en belijdenis het fundament van de kerk vormen en dat de kerkorde, kerkelijke rechtspraak en kerkgeschiedenis niet tot het fundament behoren.**

Allereerst is uitgesproken om u te herkennen als kerken van Christus, staande op het fundament van apostelen en profeten. Niet in ieder opzicht denken we helemaal gelijk, maar het is ook niet het fundament van de kerk dat we het in alles eens zijn. Wij verheugen ons zeer dat wij deze dingen in het huidige geestelijke klimaat mogen opmerken en we verwonderen ons.

Het door uw voorgangers bedoelde gesprek bevat, conform de meegegeven agendapunten, een mengeling van fundamentele en niet-fundamentele zaken. Omdat alle fundamentele zaken uit die agenda inmiddels besproken zijn, kan het door uw voorgangers bedoelde gesprek uiteraard niet worden voortgezet zonder een uitspraak uwerzijds dat ook de GKN worden herkend als kerken van Christus, staande op het fundament van apostelen en profeten. Anders zouden wij immers een onkatholieke weg kiezen in de richting van een mogelijke vereniging?
Wij dringen er bij u op aan deze uitspraak te doen.

Met broedergroeten,
Namens de Generale Synode GKN Dalfsen 6 oktober 2018

Ds. L. Heres, scriba

Een afschrift van deze brief wordt gestuurd naar deputaten ACOBB

BIJLAGE

Besluit Generale Synode Dalfsen 6 oktober 2018.

1. De Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) herkennen De Gereformeerde Kerken (hersteld) (DGK) op basis van hun publieke belijdenis en op de gevoerde gesprekken als kerken van Christus, staande op het fundament van apostelen en profeten.

   Gronden:
   1. De DGK erkennen het gezag van heel de Schrift
   2. De DGK binden zich aan de gereformeerde belijdenis
   3. Er zijn verschillen in opvatting over de kerk, maar zolang er niet boven Schrift en belijdenis wordt gebonden, vallen die binnen de bandbreedte van de katholieke kerk

2. Het door DGK bedoelde gesprek kan niet worden hervat zonder de uitspraak van DGK dat de GKN herkend worden als kerken van Christus, staande op het fundament van apostelen en profeten.

   Gronden:
   1. Er is uitvoerig gesproken over de leer over de kerk en over het Schriftgezag, waarbij ook de opvattingen van prof. J. Douma zijn besproken. Daarmee zijn de fundamentele onderwerpen uit de agendapunten van de kant van DGK behandeld. Samen met wat publiek aan informatie over de GKN verkrijgbaar is, levert dat voldoende materiaal om tot een dergelijke uitspraak te komen.
   2. Alle overige agendapunten die de DGK willen bespreken, behoren tot de categorie kerkorde, kerkelijke rechtsspraak en kerkelijke geschiedenis en zijn volgens een gezamenlijk persverslag van niet-fundamentele aard. Dit deel van het gesprek hoort daarom niet gevoerd te worden voordat er van beide zijden herkenning is uitgesproken.
   3. Door een dergelijke uitspraak door DGK wordt de nodige helderheid verschaft over hoe zij de GKN beschouwen en zou de betiteling 'schismatieke kerken' duidelijk weersproken zijn.
   4. Voor eventuele verkennende contacten op een later moment biedt de instructie van het deputaatschap Eenheid Gereformeerde belijders voldoende ruimte en is geen nadere opdracht van de Generale Synode nodig.

3. Op basis van de herkenning van de DGK als kerken die staan op het fundament van Schrift en belijdenis kan samenwerking worden gezocht op het terrein van ethische onderwerpen e.a.

   Gronden:
   1. Terwijl voortgang van het gesprek in de toekomst mogelijk wordt geacht, kan het bereikte resultaat de kerken over en weer helpen om in publieke verdediging van het geloof en praktische vorming van het christen zijn elkaar van dienst te zijn.

Generale Synode 2 november 2019

Gereformeerde Kerken Nederland (GKN)

deputaat-scriba: J.F. de Leeuw
Prinsesselaan 11, 3851 XM Ermelo
Tel. 06-53672343, E-mail: j.f.deleeuw@online.nl

Aan: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken (hersteld), Lutten 2021
p/a de scriba van de samenroepende kerk
e-mail scriba@dgk-lutten.nl

Betreft: **gesprek DGK GKN**

Ermelo, 3 december 2019.

Geachte synode,

Met dankbaarheid heeft de synode van de GKN kennis genomen van het besluit van de buitengewone Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland (DGK), bijeen op 6 juli 2019, om de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) te herkennen als kerken van Christus, staande op het fundament van apostelen en profeten. Daarmee is de weg vrij om, zoals aangegeven in besluit 2 van de synode van de GKN d.d. 6 oktober 2018, het gesprek met uw deputaten ACOBB voort te zetten.
Graag informeren wij u over het besluit dat de synode van de GKN op 2 en 30 november heeft genomen.

Besluit
De synode besluit aan deputaten Eenheid gereformeerde belijders opdracht te geven het gesprek met deputaten ACOBB van de DGK voort te zetten. De synode geeft daarvoor aan de deputaten de volgende instructie:

a. In overleg met deputaten ACOBB van de DGK te bespreken hoe kerkelijke eenheid op een zorgvuldige manier gestalte kan worden gegeven.
b. In het gesprek alle onderwerpen aan de orde te stellen die besproken moeten worden om te komen tot één kerkverband.
c. In het gesprek rekening te houden met de moeiten en pijnpunten die er in plaatselijke kerken en bij broeders en zusters liggen.
d. Aan de GS van oktober 2020 de bevindingen te rapporteren en de synode te dienen met advies hoe verder te gaan,

Gronden

a. Alle gelovigen zijn geroepen de eenheid van de kerk te onderhouden (o.a. art. 28 NGB)
b. Met de wederzijds uitgesproken herkenning zijn er geen fundamentele gronden die het samen gaan in één kerkverband in de weg staan en het voortzetten van de gesprekken tussen beide kerkverbanden verhinderen.
c. In de gemeente van Christus behoort alles in goede orde te gebeuren. (o.a. art 1 Kerkorde)
d. Naast veel wat overeenkomt zijn er inhoudelijk en organisatorisch ook zaken in de praktijk van beide kerkverbanden, die van elkaar verschillen. Over deze zaken zullen afspraken moeten worden gemaakt om te komen tot een samenleven in één kerkverband.
e. In een aantal kerken in beide kerkverbanden liggen moeiten en pijnpunten vanwege ervaren aangedaan onrecht. Aan zeer dat er ligt en door broeders en zusters wordt meegedragen mag niet voorbij worden gegaan.

Met broedergroet,
Ds. J.R. Visser, scriba GS 2 november 2019

Bijlage 4, Rapport deputaten ad art. 49 KO

Aan : de samenroepende kerk, DGK Lutten, van de generale synode van De Gereformeerde Kerken in 2021.
Onderwerp : Rapport van deputaten ad artikel 49 K.O. inclusief 2 bijlagen

Inhoudsopgave:

1. Inleiding en instructie.
2. Samenstelling deputaatschap
3. Werkzaamheden
4. Financiën
5. Slot
2 Bijlagen

1. Inleiding en instructie

Onderstaand vindt u het verslag van de werkzaamheden die na GS Lansingerland 2017/2018 door ons deputaatschap zijn verricht.
De door GS Lansingerland 2017/2018 opgestelde instructie voor ons deputaatschap luidt als volgt:

1. Zij zullen de classes bijstaan in alle gevallen waarbij de kerkorde dit voorschrijft, en op verzoek van de classes bij bijzondere moeilijkheden. Zo zullen zij hulp bieden bij situaties als: het ontslag van een predikant van zijn verbintenis aan een gemeente en ontheffing uit het ambt (art. 14, 15 KO), bij de toelating van predikanten uit andere kerken, bij de toelating van afgezette predikanten en moedwillige verlating van predikanten uit de gemeenten. De adviezen aan een classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.

2. Zij, of enkelen van hen, zullen toezicht houden op het peremptoir examen van aanstaande predikanten. Zij kunnen vragen stellen tijdens het peremptoir examen aan de kandidaat. Zij zullen mede beraadslagen en adviseren. De adviezen aan de classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. De classis besluit over het toelaten van de kandidaat tot de bediening van het Woord en de heilige sacramenten. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.

3. Zij zullen de tijdelijke wijzigingen in de KO die naar het besluit van de GS Mariënberg 2005 zijn genomen, controleren op hun uitvoerbaarheid en werkzaamheid voor zover deze nog van kracht zijn. Zij zullen bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode zo nodig een verzoek indienen om die artikelen van de KO die tijdelijk gewijzigd zijn opnieuw te bezien en – indien dit nodig is - te herformuleren.

4. Wanneer bepaalde zaken niet kunnen wachten tot de eerstvolgende Generale Synode omdat ze zeer complex zijn of grote moeite oproepen in de kerken, of omdat omstandigheden in het kerkverband wijzigingen in de aanpassingen van de KO vereisen, zullen zij bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode een verzoek indienen om een vervroegde Generale Synode bijeen te roepen.

5. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.

6. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel beheer.

7. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen. Dit na toestemming van Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode.

8. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

2. Samenstelling deputaatschap

Door de GS Lansingerland 2017/2018 werden de volgende broeders in het deputaatschap benoemd:
Als primi: A. van Egmond (samenroeper), ds. H.G. Gunnink, ds. E. Heres, ds. S. de Marie, W.J. Sikkens.
Als secundi: Ds. M. Dijkstra, ds. H.W. van Egmond, ds. C. Koster, ds. M.A. Sneep.

3. Werkzaamheden

- De classis Noord Oost verzocht ons om haar in haar vergadering van 17 mei 2019 van advies te dienen bij de beoordeling van het gesprek met dominee P.F. Lameris inzake zijn heuglijke verzoek om toegelaten te worden tot de dienst des Woords binnen De Gereformeerde Kerken. Een afvaardiging van deputaten heeft op 17 mei 2019 een positief advies uitgebracht aan de classis Noord Oost om dominee Lameris toe te laten tot de dienst des Woords in De Gereformeerde Kerken. De classis Noord Oost heeft in lijn met dit advies besloten.

- Deputaten ACOBB verzochten ons op 15 mei 2019 per email, b**ijlage 1**, om een vervroegde generale synode bijeen te laten roepen door de samenroepende kerk. Dit in verband met het positieve en dankbaar stemmende verloop van de gesprekken met afgevaardigden van de GKN. Op 17 mei 2019 hebben wij ons over dit verzoek gebogen en besloten om aan dit verzoek gehoor te geven. Met een brief d.d. 18 mei 2019 hebben wij ons daarom gewend tot de samenroepende kerk (DGK Lutten) van de eerstkomende generale synode met het verzoek om een vervroegde generale synode bijeen te roepen. Deze brief is als **bijlage 2** toegevoegd aan dit rapport.
  Om de kerken en alle kerkleden op de hoogte te stellen van deze verheugende ontwikkelingen hebben wij de scriba's verzocht om op 19 mei 2019 de volgende kanselafkondiging te doen:

  In de afgelopen week werd bekend dat de gesprekken die door deputaten Binnenlandse Betrekkingen zijn gevoerd met woordvoerders van de GKN een positieve en dankbaar stemmende uitkomst hebben.
  In verband hiermee is door deputaten ad artikel 49 van de kerkorde besloten om de samenroepende kerk van de eerstvolgende generale synode te verzoeken om op zo kort mogelijke termijn een vervroegde generale synode bijeen te roepen.
  Op deze buitengewone synode zal dan het rapport van de deputaten Binnenlandse Betrekkingen met betrekking tot de gesprekken met de GKN behandeld worden.

- De classis Zuid West verzocht ons om in haar vergadering van 12 september 2019 haar van advies te dienen inzake het verzoek van dominee S. de Marie aan zijn kerkenraad en de classis Zuid West om hem per 11 december 2019 emeritaat te verlenen. Een afvaardiging van deputaten heeft op 12 september 2019 in de vergadering van de classis Zuid West een positief advies uitgebracht inzake de emeritaatsverlening aan dominee De Marie. De classis Zuid West heeft in lijn met dit advies besloten.

Tot zover een verslag van onze arbeid betrekking hebbend op instructie 1, 2 en 4.
Instructie 3, over eventuele herziening van kerkordeartikelen, behoefde geen uitvoering omdat dit niet aan de orde was.

4. Financiën.

Deputaten hadden geen conceptbegroting van tevoren opgesteld zoals instructie 5 vermeld. Wel heeft een van hen i.v.m. de gemaakte reiskosten een declaratie ingediend bij deputaten Financieel Beheer voor een bedrag van € 86,64.

5. Slot

Wij zijn de HERE dankbaar voor het feit dat wij in alle rust nu ons werk konden doen. Ons vorige verslag werd immers gestempeld door de verdrietige situatie die DGK Mariënberg in de greep had.
Hoe bijzonder is het dan dat nu onderdeel van het verslag mag zijn dat ds. Lameris toegelaten kon worden tot de dienst des Woords en dat er zelfs meegewerkt kon worden aan de toenadering tussen twee kerkverbanden. Ons gebed is dat ook de komende generale synode onder de zegen van de HERE een positieve bijdrage kan leveren aan de eenwording van broeders en zusters die samen de HERE willen dienen naar Zijn eis!

Deputaten wensen u bij al uw besprekingen en overwegingen de wijsheid van onze trouwe God en Vader toe!

Met hartelijke broedergroet,
Deputaten ad artikel 49 K.O.

Namens hen;

A. van Egmond (samenroeper)

Bleiswijk, 28 januari 2021

Bijlage 1

Geachte broeders,
In opdracht van de Generale Synode Lansingerland hebben deputaten ACOBB op 7 mei jongstleden een gesprek gevoerd met de deputaten Eenheid Kerkelijke Belijders van de GKN. Dit naar aanleiding van de brief van de Generale Synode van de GKN naar onze synode met daarin de vraag aan onze synode om uit te spreken dat DGK de GKN herkennen als kerk van Christus.

Het gesprek van 7 mei heeft er toe geleid dat wij, deputaten ACOBB, de vrijmoedigheid hebben om u te verzoeken een vervroegde synode bijeen te laten roepen.
Zie hiervoor bijgevoegd document met daarin de motivatie voor ons verzoek.

Het zou zeer aan te bevelen zijn dat er nog voor de zomervakantie een vervroegde synode bij elkaar te laten komen. Wij hebben begrepen dat deputaten art. 49 komende vrijdag bij elkaar hopen te zijn ivm vergadering classis N/O; wij vragen u dan ook om hier, mogelijk aanstaande vrijdag, al een besluit over te willen nemen. Uw verzoek aan de samenroepende kerk, te weten DGK Bergentheim/Bruchterveld kan dan zaterdag bij hen liggen zodat zij spoedig daarop de classes daarvan op de hoogte kunnen stellen.
De classis Zuid-West vergadert DV. 6 juni 2019 en de classis Noord-Oost de week daarop.

Met hartelijke broedergroet,
namens deputaten ACOBB,
B. Lourens, secretaris

Bijlage 2

Aan: de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld,
scriba A. Hutten

Van: deputaten ad artikel 49 K.O.

Onderwerp: verzoek tot bijeen roepen vervroegde generale synode

Bleiswijk, 18 mei 2019

Geachte broeders,

Deputaten ACOBB hebben ons per brief d.d. 15 mei 2019 laten weten dat er in verband met de positieve en dankbare uitkomst van de gesprekken die er zijn geweest met woordvoerders van de GKN alle reden is om een vervroegde generale synode te houden. Zij hebben ons dan ook voorgesteld om een vervroegde generale synode bijeen te roepen.
(De brief van de deputaten ACOBB, waarin u nadere motivatie kunt lezen voor hun verzoek, hebben wij als bijlage bij deze brief gevoegd.)

Gezien de motivatie van deputaten ACOBB zijn wij het hartelijk eens met hun zienswijze.

Wij verzoeken u dan ook, als samenroepende kerk van de eerstvolgende generale synode, om in verband met de dankbaar stemmende uitkomst van de gesprekken met woordvoerders van de GKN en in overleg met de classis waartoe u behoort, een vervroegde generale synode bijeen te roepen.
Deze synode heeft dan als enige te behandelen agendapunt de rapportage van deputaten ACOBB met betrekking tot de GKN.

Gezien de positieve ontwikkelingen nu en de voortdurende opdracht van de Koning van de kerk, onze Here Jezus Christus, om zo spoedig mogelijk bijeen te brengen wat bij elkaar hoort, zou het mooi zijn als deze vervroegde generale synode al voor de aanstaande zomervakantie gehouden wordt.

Wij begrijpen dat het bijeen roepen van een vervroegde generale synode op zo korte termijn een ingrijpend iets is en ook organisatorisch het nodige van u zal vragen.
U kunt echter voor de voorbereiding van het een en ander een beroep doen op Deputaten Voorbereiding Volgende Synode die u met raad en daad terzijde zullen staan.

Onze bede tot de HERE onze God is dat Hij Zijn zegen wil verbinden aan alle inspanningen die ondernomen worden om tot eenwording met de GKN te komen.
Wij bidden u wijsheid en kracht van de HERE toe bij al uw ambtelijke arbeid.

Met hartelijke broedergroet,
deputaten ad artikel 49;
Ds. E. Heres, ds. H.G. Gunnink, ds. S. de Marie, W.J. Sikkens.

Namens hen; A. van Egmond

Bijlage 5, (Aanvullend) rapport deputaten ACOBB (en EGB)

Aan : De samenroepende kerk van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland,
De Gereformeerde Kerk te Lutten,
Anerweg-Noord 70
7775 AT Lutten

Van : Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Betreft: Voortgangsrapport met betrekking tot werkzaamheden in de contacten met de GKN.

Dalfsen, 31 januari 2021

Geachte broeders,
Hiermee ontvangt u ons rapport betreffende de werkzaamheden die door ons in opdracht van GS Lutten 2019 met betrekking tot de contacten met de GKN zijn uitgevoerd.

NB, het definitieve rapport van de samensprekingen is nog niet klaar. Deputaten DGK en GKN werken samen hard aan concrete voorstellen richting de synodes van beide kerkverbanden. Wij zullen die voorstellen zo spoedig mogelijk in een aanvullend rapport aan de kerken doen toekomen.

Samenstelling deputaatschap
De samenstelling van het deputaatschap is als volgt:
Voorzitter: ds. M.A. Sneep
Secretaris/penningmeester: br. B. Lourens
Ds. H.W. van Egmond – heeft in juni 2020 vanwege gezondheidsredenen ontheffing gevraagd.
Ds. M. Dijkstra
Ds. E. Heres
Ds. C. Koster
Ds. S. de Marie

Geachte broeders,

Wij zijn de Heere dankbaar dat Hij in de afgelopen periode de gelegenheid en de krachten heeft gegeven om de door u aan ons opgedragen werkzaamheden te verrichten.

Op de synode van Lutten 2019 d.d. 6 juli 2019 is besloten dat deputaten ACOBB het gesprek met de GKN voort zetten. De deputaten krijgen de volgende instructie mee:

a. in overleg met deputaten van de GKN de route te bespreken waardoor kerkelijke vereniging in alle zorgvuldigheid zo haastig als mogelijk gestalte kan worden gegeven en daarbij ook te spreken over plaatselijke toenadering. Zodra er duidelijkheid is over

deze route zullen de deputaten de plaatselijke kerken zo spoedig mogelijk informeren.
b. In gesprek alle overige punten die kerkverbandelijke eenheid in de weg kunnen staan, aan de orde te stellen en zo mogelijk weg te nemen.
c. de plaatselijke kerken zoveel mogelijk van de ontwikkelingen op de hoogte te brengen. En ook kunnen plaatselijke kerken zaken aanreiken aan deputaten ACOBB
d. beschikbaar te zijn om advies en hulp te bieden aan de plaatselijke kerken in haar toenadering tot de kerken van de GKN, indien de plaatselijke kerken daarom vragen
e. In geval van positieve bevindingen zo nodig aan deputaten ad art. 49KO voor te leggen of er reden is om een buitengewone of vervroegde synode bij een te roepen met een termijn van 2 maanden voor het indienen van het rapport

Gronden bij besluit 3
1. Aangezien er in fundamenteel opzicht geen gronden zijn die het kerkelijk gescheiden zijn van beide kerkverbanden rechtvaardigen, dienen eventuele belemmeringen, vanwege de opdracht van Christus tot kerkelijke eenheid, zo spoedig mogelijk weggenomen te worden.
2. Het wegnemen van belemmeringen die plaatselijk de eenheid in de weg kunnen staan is primair een zaak van de plaatselijke gemeente.
3. Deputaten ACOBB komen, aangezien zij betrokken waren bij de kerkverbandelijke contacten, het meest in aanmerking om vraagbaak te zijn en waar nodig hulp te bieden.

Werkzaamheden

Uit de vergadering van deputaten ACOBB d.d. 27 augustus 2019:

De besluiten van GS Lutten worden geëvalueerd. Met dankbaarheid wordt geconstateerd dat we verder gaan op de weg naar kerkelijke eenheid met de GKN.
Verder wordt uitvoerig doorgesproken over de komende gesprekken. Er wordt geïnventariseerd welke gesprekspunten aan de orde zullen moeten komen (o.a. omgaan met de door DGK geanalyseerde synodebesluiten van de GKv -tot 2003; zondagsrust, actief vrouwenkiesrecht, liedboekliederen, status/functie van concept handreiking eenheid gereformeerde belijders, deelname aan de ICRC, scheuringen en schorsingen, buitenlandse betrekkingen (CanRC)).

Uit de vergadering van deputaten ACOBB d.d.17 december 2019:

Naast enkele zaken van algemene orde wordt voornamelijk verder doorgesproken over de komende gesprekken met de GKN.
Met nadruk wordt er op gewezen dat de weg naar kerkelijke eenwording niet te lang moet duren. Zo haastig mogelijk, maar ook zorgvuldig.
Helaas wordt ook geconstateerd dat uit ons eigen kerkverband soms een negatief beeld van de GKN wordt geschetst. Dat is teleurstellend.
Verder wordt doorgesproken over enkele aarzelingen die er zijn (hoe gaat men in de GKN in de praktijk om met de KO?). In een brief van de GKN wordt aangegeven dat er bij hen geen fundamentele gronden meer zijn die eenheid in de weg staan. Van belang is dat er van te voren geen sfeer van wantrouwen mag zijn naar elkaar toe. Wel is duidelijk dat de gemeenten in beide kerkverbanden in het proces moeten worden meegenomen.

Het hoort bij de instructie van ACOBB om verontruste groeperingen binnen de GKv bij te staan. In dat kader wordt ook het helpen bij preekbeurten in de aanstaande afgescheiden kerk te Bunschoten Spakenburg besproken. De classis Zuid-West zal zich hierover moeten uitspreken.

Uit de vergadering met deputaten EGB van 29 januari 2020:

Met dankbaarheid wordt van beide kanten de wederzijdse besluiten van de synodes gememoreerd. In deze vergadering worden de lijnen voor de volgende besprekingen uitgezet.
Er wordt afgesproken dat er een lijst met gesprekspunten wordt opgesteld. Hiervan wordt door twee voorzitters (een uit ACOBB en een uit de EGB) een rubricering gemaakt.
Er worden afspraken gemaakt over de weg naar verzoening.

Verder wordt besloten dat er twee brieven worden opgesteld voor resp. de (GKv)kerk van Capelle a/d IJssel Noord en Bunschoten Spakenburg (ds. H.Sj. Wiersma).

Uit de vergadering van deputaten ACOBB d.d. 6 februari 2020

Vanuit de DGK Amersfoort is ter voorbereiding op de gemeentevergadering een aantal vragen gesteld naar aanleiding van de gesprekken met de GKN. Deze worden uitvoerig besproken. Deputaten ds. C. Koster en ds. E. Heres en ds. M.A. Sneep zullen deze vergadering bijwonen en de antwoorden op de gestelde vragen toelichten.
Ook van DGK Lutten zijn enkele vragen gesteld. Met name over de breuk die is ontstaan in Hardenberg en de andere schorsingen en onwettige afscheidingen. Deze zullen schriftelijk worden beantwoord.
Het voorgangsgesprek met EGB wordt verder voorbereid.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB en EGB d.d.17 maart 2020

In deze vergadering staat centraal de inventarisatie van de bespreekpunten die door beide deputaatschappen – na inbreng van enkele kerkenraden –door de beide voorzitters is opgesteld.
Er is een indeling gemaakt van punten die besproken moeten worden voor de wederzijdse erkenning en punten die na de eenwording verder kunnen worden besproken

Uit de vergadering van deputaten ACOBB d.d.31 augustus 2020

Uitgebreid wordt stilgestaan bij de situatie rond de Gereformeerde Kerk hersteld te Spakenburg-Noord. Daarbij komt aan de orde het voorgaan van predikanten van DGK en de GKN in de diensten van deze afgescheiden gemeente.
De GKh te Spakenburg heeft aangegeven zo spoedig mogelijk eenheid te willen zoeken met zowel DGK als de GKN.
Verder ligt er van de kant van de GKN een notitie op tafel, geschreven op persoonlijke titel door een van de deputaten van de GKN. Het heeft de titel: 5 V' s. Deze is als bijlage toegevoegd aan dit rapport.

De indeling in bespreekpunten die aangedragen zijn door de beide voorzitters wordt juist bevonden.
Over de scheuringen en schorsingen is er een schema gemaakt dat alleen bedoeld is om de problematiek in kaart te brengen (plaatselijk of landelijk).

Uit de vergadering van deputaten ACOBB en EGB d.d.2 september 2020

Er wordt gesproken over het voorgaan in de kerk van de Gereformeerde Kerk hersteld in Spakenburg. Vanuit DGK wordt naar het besluit van Classis Z.W. een stichtelijk woord gesproken. Vanuit de GKN is hier geen kerkelijke afspraak over gemaakt maar gaan wel predikanten voor.
Voortgang gesprekken met de GKN:
De notitie 5 V's wordt goed ontvangen en is een prima leidraad voor het geestelijke niveau van de gesprekken.
Uitvoerig wordt de notitie van de beide voorzitters besproken waarin de zaken die spelen bij scheuringen en schorsingen worden opgesomd.
Er wordt doorgesproken over de wijze waarop de komende plaatselijke gesprekken tot toenadering gevoerd zouden moeten worden. Afgesproken is dat er per gemeente (waar zich een scheuring heeft afgespeeld) twee deputaten (van elk kerkverband 1) beschikbaar zijn om het gesprek te begeleiden.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB en EGB d.d.16 september 2020

1. Kerkelijke eenheid
Ter tafel ligt een " routekaart", een document waarin de te volgen route om te komen tot kerkelijke eenheid wordt uitgestippeld.(zie bijlage)
Van belang is dat de belemmeringen die er nog zijn in de komende tijd worden weggenomen.

Er zal een brief naar de kerkenraden worden opgesteld na goedkeuring door de synode van de GKN, waarin deze routekaart wordt opgenomen.

2. Hersteld Gereformeerde Kerk te Bunschoten Spakenburg. (HGH-BS)

De predikant (ds. H.Sj. Wiersma) en twee ouderlingen zijn voor een gesprek aanwezig.
Ds. Wiersma geeft een overzicht van de ontwikkelingen in de GKV te Spakenburg, die geleid hebben tot de afscheiding van deze kerk.
De HGK-BS geeft aan dat ze zich graag willen aansluiten bij het verband van DGK of de GKN, maar dat ze nog geen keus willen maken tussen beide kerkverbanden.
Zij dringen er op aan dat er zo spoedig mogelijk eenheid komt tussen DGK en de GKN.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB en EGB d.d.2 december 2020

Gemeld wordt dat er op enkele plaatsen al onderlinge gesprekken zijn gevoerd door kerkenraden van beide kerkverbanden.

<u>Bespreekpunten</u>

Als uitgangspunt voor de bespreking wordt de KO genomen. Hierin staan de onderlinge afspraken waar de beide kerkverbanden zich aan willen houden.
a. Omgaan met synodebesluiten die in de GKv genomen zijn voor 2003 en daarna.
Er is door DGK in meerdere synodebesluiten over de jaren heen een groot aantal GKv synodebesluiten beoordeeld. Een deel is vervallen verklaard, een deel is gehandhaafd, en een deel is niet langer van toepassing.
Deze beoordeling zal de GKN ter hand worden gesteld. Hoe nu bij de vereniging hiermee verder te gaan, is een zaak die niet door de deputaten wordt beslist, maar op beide synoden zal moeten worden behandeld. Een voorstel is dat er door de synoden een apart deputaatschap wordt ingesteld om zich hierover te buigen en de synoden van advies te dienen.
Een andere mogelijkheid is om eerst na de vereniging de huidige binding per gemeente te handhaven, om zo mogelijk binnen 3 jaar daar op een synode een eensgezind besluit over te kunnen nemen.

b. Het zelfde geldt ook voor het actief vrouwenkiesrecht. In DGK is het GKv besluit hierover van GS Ommen 1993 afgewezen en vervallen verklaard. In de GKN volgen de meeste gemeenten dezelfde lijn, maar hebben twee van hen door de GKN synode de vrijheid gekregen dit wel toe te passen.

Voor sommigen is het een middelmatige zaak, voor anderen een principiële.
Een aantal argumenten voor zowel het ene als het andere standpunt wordt aangedragen.

Deputaten zullen hun wederzijdse synoden voorstellen deze zaak na de vereniging van DGK en GKN door een deputaatschap te laten onderzoeken om binnen 3 jaar op een synode hierover een eensgezind besluit te nemen.
Het is wel een zaak die zorgvuldig bestudeerd moet worden. Het moet de vrede in de kerken dienen.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB d.d. 23 maart 2021

Op deze vergadering worden de aandachtspunten besproken die aan de orde zullen komen op 24 maart, het vervolggesprek met deputaten EGB van de GKN.Het blijkt dat er op enkele plaatsen al wel door deputaten is gesproken met kerkenraden, o.a. GKN Zwijndrecht, DGK Lutten, DGK Dalfsen. Er zijn ook enkele afspraken gemaakt o.a. met de GKN Hardenberg.
Over het vrouwenkiesrecht wordt gediscussieerd. Er ligt wel een synodebesluit van GS Mariënberg, waar we aan gebonden zijn. De weg van revisie ligt altijd open langs de kerkelijke weg.
Over de andere bespreekpunten wordt doorgesproken: de synodebesluiten van de GKV in de periode 1993-2003, de te zingen liederen, het preeklezen, de opleiding tot de dienst van het Woord.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB en EGB d.d. 24 maart 2021
Eerst volgt een rapportage van de gesprekken die gevoerd zijn met kerkenraden van:

Zwijndrecht: door de coronamaatregelen is dit digitaal gebeurd. Er bleek tussen beide kerken (Zwijndrecht en Lansingerland) geen belemmering te bestaan om te komen tot eenwording. Er waren nog wel aarzelingen over hoe men binnen DGK omgaat met de KO.
Vastgesteld werd dat DGK en de GKN dezelfde KO hanteren en daarnaar willen leven.
Hardenberg-Lutten
Met name in de GKN Hardenberg wordt de pijn van de scheuring (2007) en de gebeurtenissen in 2016/17 gevoeld. Bij DGK Lutten heeft men begrip voor de moeiten van de broeders die in 2007 geschorst zijn. Deze broeders worden echter nu in Lutten niet als geschorst gezien.
Met de GKN Hardenberg wordt verder doorgesproken.
Zwolle: hier is nog geen gesprek geweest met als oorzaak de coronaperikelen.
Dalfsen: met de kerkenraad van DGK Dalfsen is een positief gesprek geweest. Met de GKN Dalfsen moet nog gesproken worden.

Uitvoerig wordt er in de vergadering doorgesproken over het actief vrouwenkiesrecht. In kerken van DGK mogen vrouwen niet stemmen, bij de meeste kerken van de GKN ook niet, maar bij sommige gemeenten is het wel toegestaan.
Er is overeenstemming over het feit dat dit wel of niet stemmen door vrouwen niet kerkscheidend is. Een besluit hierover wordt nu niet genomen, maar wordt in handen gelegd van de aanstaande gezamenlijke synode. Daar zal een studiedeputaatschap zich over deze en andere zaken buigen.

De routekaart wordt doorgenomen.

Na de lunch komen er gasten uit enkele kerken van de GKv aan tafel. Zo zijn er afgevaardigden uit de Hersteld Gereformeerde Kerk te Bunschoten-Spakenburg (HGK-BS). De HGK-BS is een zelfstandige gemeente die de ontwikkelingen nauwlettend volgt. Er wordt van die zijde nadrukkelijk gevraagd om spoedig tot eenheid te komen.
Verder zijn er broeders uit Rijnsburg, en Haren en de predikanten P. Storm en F.J. Bijzet op persoonlijke titel.
Deze broeders geven een overzicht van de moeiten die zij ondervinden en vragen de deputaten om advies en hulp. Zij worden broederlijk opgeroepen zich aan te sluiten bij of GKN of DGK. Hoe langer er gewacht wordt, hoe verder de gemeenteleden afglijden.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB d.d. 13 april 2021
De bijeenkomst van 24 maart wordt geëvalueerd. Het bleek dat op die vergadering er eigenlijk geen concrete vervolgstappen zijn genomen.
Om het proces wat meer in gang te zetten wordt een voorstel geformuleerd wat er op neer komt dat uit gesproken wordt om tot wederzijdse erkenning te komen. De verschillende overgebleven punten die er nog liggen zullen door een gezamenlijke synode verder worden behandeld.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB en EGB d.d. 21 april 2021
Er wordt uitgesproken dat er op basis van eenheid een gemeenschappelijke praktijk gevormd wordt die eenheid en rust brengen in alle kerken. Ook wordt genoemd dat er een verschil wordt geproefd in hoe er gedacht wordt over het wezen en het welwezen van de kerken, wat voor sommige behoort tot het wezen is voor anderen het welwezen. Er wordt

doorgesproken over wat eenheid nu precies betekent in de praktijk voor de vormen in de kerk.

De notitie *Van herkenning naar erkenning* wordt na enkele aanpassingen als persverslag naar buiten gebracht.

Het stemt de deputaten tot dankbaarheid aan de Heere dat de gesprekken mochten leiden naar dit besluit om aan de beide synodes (van DGK en de GKN) voor te stellen uit te spreken elkaar wederzijds te erkennen als ware kerken van Christus.

Uit de vergadering van deputaten ACOBB en EGB d.d. 19 mei 2021
Het belangrijkste onderdeel van deze vergadering is het opstellen van een gezamenlijk rapport naar beide synodes. Dit wordt nog verder uitgewerkt.

Overig
Er is aandacht geschonken aan de verjaardagen van het Koninklijk Huis. Er zijn namens de deputaten ACOBB felicitatiebrieven verstuurd en voor de prinsessen Amalia, Alexia en Ariane zijn er fraaie kaarten verzonden.
De Koning en Koningin hebben voor deze felicitaties hun dank (schriftelijk) kenbaar gemaakt.

Namens deputaten ACOBB

Ds. M.A. Sneep	br. B. Lourens
Voorzitter	secretaris

Bijlage. 5 V's

"Vertrekpunt"

Als de rode draad voor de komende tijd dienen de volgende 5V's: verzoening, vergeving, vertrouwen, verbinding en vereniging.

a. verzoening
Waar moet om Christus' wil verzoening plaatsvinden? Nu we elkaar herkend hebben en hebben geconstateerd dat de twee huizen op één en hetzelfde fundament staan, moeten we oog hebben voor onze gemeenschappelijke schuld, waar het scheuring en verdeeldheid betreft. Daarbij speelt niet alleen de grootheid 'kerk' of 'kerkverband' een rol, maar heeft ook de enkeling een aandeel gehad. Er is in bepaalde publicaties en persoonlijk optreden ontwrichtend gewerkt. Dat vraagt om verzoening.

b. vergeving
Er zal om Christus' wil vergeving geschonken moeten worden. Hoe gaan we daarmee om? Wat mogen we van elkaar verwachten? Hoe kunnen we elkaar daarin de hand reiken, wanneer vergevingsgezindheid ontbreekt?

c. vertrouwen

Geschonden relaties brengen wantrouwen met zich mee. Dat raakt ook het vertrouwen in het Hoofd van de kerk. Welk gezelschap verzamelt Hij om zich heen? Wat mogen we van Hem verwachten en wat betekent dat voor onze onderlinge omgang? Christelijk samenzijn mag ook betekenen, dat we zorg delen. Om elkaar te verstaan en daar samen kracht in te vragen, of Hij ook het onderling vertrouwen wil versterken. Hoe werken we daar aan? Kan het bijvoorbeeld helpen om de kansels open te stellen voor elkaar..?

d. verbinding
Wanneer twee één worden, moeten we de inventaris bezien. Wat is er in Gods huis bij DGK en GKN dat verbinding nodig heeft (opleiding, e.a.)? Wat is er in verbondenheid met SERK en RTS, Canada e.d. dat ons straks in eenheid zal verbinden? Waar zijn we de HERE in deze contacten en verbindingen dankbaar voor? Laten we het onder woorden brengen. Vijf + één studenten bijvoorbeeld zijn een zegen van God. Wat wil Hij dat we samen voor en met hen doen?

e. vereniging
In het zoeken naar en vormen van eenheid, zal het tot vereniging komen. Dat moeten een vereniging zijn, waarin alle dank, alle lof, alle vertrouwen alleen in Hem rust. Niet in kerkelijke afspraken, instructies, etc., maar in Hem. Het moet een dag van blijdschap in de HERE zijn. Hoe verenigen we ons in Hem?

AANVULLEND RAPPORT DEPUTATEN ACOBB/EGB

Deputaten EGB

Br. J. Hartog

Ds. L. Heres

Ds. A. Jongeneel

Ds. R. Visser

Ds. R. van der Wolf

Deputaten ACOBB

Ds. M. Dijkstra

Ds. E. Heres

Ds. C. Koster

Br. B. Lourens

Ds. S. de Marie

Ds. M.A. Sneep

20 september 2021

Inhoud

rapport deputaten ACoBB/EGB 1

1. Woord vooraf 3

2. Opdracht 3

2.1. Inleiding 3

2.2. Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) 4

2.3. De Gereformeerde Kerken (hersteld) 4

3. Uitkomsten 5

3.1. Inleiding 5

3.2. Leespreken 6

3.3. Gezangen en liturgische formulieren 7

3.4. De huidige contacten met binnen- en buitenlandse kerken 8

3.5. Synodebesluiten 2003-2021 8

3.6. Vrouwenkiesrecht 9

3.7. Scheuringen en schorsingen 11

3.8. Terugblik en voorstellen tot besluitvorming 11

4. Bijlage 16

1. Woord vooraf

Het doel van dit aanvullend rapport is om de kerken op de hoogte te brengen van de laatste uitkomsten van de gesprekken die deputaten ACOBB en deputaten EGB namens hun eigen opdrachtgever hebben gevoerd. Zoals al eerder in verschillende persverklaringen naar buiten is gebracht, zijn deputaten de HEERE dankbaar voor de wijze waarop de gesprekken hebben plaatsgevonden. Beide deputaatschappen hebben in de afgelopen jaren in opdracht van en namens de kerken meerdere gesprekken met elkaar gevoerd. Mede door deze gesprekken is tussen de afvaardiging van beide kerkverbanden het vertrouwen in elkaar gegroeid en het verlangen toegenomen om daadwerkelijk samen één te zijn.

Wij zijn de HEERE dankbaar dat Hij gaf dat wij als wederzijdse deputaten, in een tijd van afval en geestelijk verval, elkaar mochten vinden bij de waarheid van Gods Woord. Wij hopen dit in het vervolg van dit rapport ook te onderbouwen, zodat ook kerkbreed het vertrouwen en het verlangen naar kerkelijke eenheid mag groeien. Een verlangen gewerkt door de Heilige Geest die ons door het Woord de woorden van de Heere Jezus op het hart bindt die tot Zijn Vader gebeden heeft, dat Zijn kinderen één zijn.

Dit aanvullend rapport bevat de gezamenlijke conclusies, voorstellen en aanbevelingen van beide deputaatschappen die zij aan hun eigen synodes doen. Beide deputaatschappen hopen dat met de inhoud van dit rapport de kerken adequaat geïnformeerd worden. Wij hebben ons werk mogen doen in het besef dat het met zonden bevlekt en gebrekkig was. Maar tegelijk in verwondering en dankbaarheid dat de HEERE ons toch nader tot elkaar heeft gebracht. Omdat wij ervaren hebben dat de HEERE ons tot hiertoe heeft geholpen, leggen wij ons rapport in vertrouwen in het midden van de kerken neer. Het is ons gebed of de HEERE het werk van deputaten wil zegenen. Zodat het dienstbaar mag zijn aan de opbouw van de kerken, de komst van Gods koninkrijk en zo tot verheerlijking van Gods Naam.

Deputaten zijn zich ervan bewust dat de kerkleden zelf niet aanwezig waren tijdens deze gesprekken en dat u het moest doen met de soms te summiere berichtgeving van deputaten. Wij bieden onze oprechte excuses aan voor zover wij daarin tekort zijn geschoten. Wij hopen dat dit aanvullend rapport voorziet in de informatie waar de kerken op wachten en die zij nodig heeft om tot weloverwogen besluiten te komen die in de ogen van de HEERE welbehaaglijk zijn.

2. Opdracht

2.1. Inleiding

Bijna drie jaar geleden heeft de synode van de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) op 6 oktober 2018, De Gereformeerde Kerken (hersteld) (DGK) herkend als kerk van Christus staande op het fundament van apostelen en profeten. Op 6 juli 2019 nam de buitengewone generale synode Lutten van de Gereformeerde Kerken in Nederland van haar kant ook het besluit om de Gereformeerde Kerken Nederland te herkennen als kerken van Christus, staande op het fundament van apostelen en profeten. Beide deputaatschappen kregen inhoudelijk dezelfde instructie mee. Namelijk om het gesprek voort te zetten en te bespreken hoe kerkelijke eenheid op een zorgvuldige manier gestalte kon worden gegeven. En in het gesprek alle onderwerpen aan de orde te stellen die besproken moeten worden om te komen tot één kerkverband. Hierbij diende ook rekening te houden geworden met de moeiten en pijnpunten die

er in plaatselijke kerken en bij broeders en zusters liggen. Volledigheidshalve volgen hierbij de instructies die aan beide deputaatschappen zijn meegegeven:

2.2. Gereformeerde Kerken Nederland (GKN)[1]

De Gereformeerde Kerken Nederland namen in haar landelijke vergadering van twee november 2019 het volgende besluit:

Besluit

De synode besluit aan deputaten Eenheid gereformeerde belijders opdracht te geven het gesprek met deputaten ACOBB van de DGK voort te zetten. De synode geeft daarvoor aan de deputaten de volgende instructie:

a. In overleg met deputaten ACOBB van de DGK te bespreken hoe kerkelijke eenheid op een zorgvuldige manier gestalte kan worden gegeven.
b. In het gesprek alle onderwerpen aan de orde te stellen die besproken moeten worden om te komen tot één kerkverband.
c. In het gesprek rekening te houden met de moeiten en pijnpunten die er in plaatselijke kerken en bij broeders en zusters liggen.
d. Aan de GS van oktober 2020 de bevindingen te rapporteren en de synode te dienen met advies hoe verder te gaan.

Gronden

a. Alle gelovigen zijn geroepen de eenheid van de kerk te onderhouden (o.a. art. 28 NGB)
b. Met de wederzijds uitgesproken herkenning zijn er geen fundamentele gronden die het samen gaan in één kerkverband in de weg staan en het voortzetten van de gesprekken tussen beide kerkverbanden verhinderen.
c. In de gemeente van Christus behoort alles in goede orde te gebeuren. (o.a. art 1 Kerkorde)
d. Naast veel wat overeenkomt zijn er inhoudelijk en organisatorisch ook zaken in de praktijk van beide kerkverbanden, die van elkaar verschillen. Over deze zaken zullen afspraken moeten worden gemaakt om te komen tot een samenleven in één kerkverband.
e. In een aantal kerken in beide kerkverbanden liggen moeiten en pijnpunten vanwege ervaren aangedaan onrecht. Aan zeer dat er ligt en door broeders en zusters wordt meegedragen mag niet voorbij worden gegaan.

2.3. De Gereformeerde Kerken (hersteld)[2]

De synode van de gereformeerde kerken (hersteld) nam in haar synodevergadering van 6 juni 2019 het besluit om de GKN te herkennen als kerken van Christus en besloten vervolgens:

Besluit

[1] Acta GS GKN 2 november 2019 (geraadpleegd via website: gereformeerdekerkennederland.nl)
[2] Acta buitengewone synode 2019 (geraadpleegd via website: dgkh.nl).

Aan deputaten ACOBB opdracht te geven het gesprek met de GKN voort te zetten; aan de deputaten de volgende instructie te geven, dit vervangt instructie 17 van de GS Lansingerland:
a. in overleg met deputaten van de GKN de route te bespreken waardoor kerkelijke vereniging in alle zorgvuldigheid zo haastig als mogelijk gestalte kan worden gegeven en daarbij ook te spreken over plaatselijke toenadering. Zodra er duidelijkheid is over deze route zullen de deputaten de plaatselijke kerken zo spoedig mogelijk informeren.
b. In gesprek alle overige punten die kerkverbandelijke eenheid in de weg kunnen staan, aan de orde te stellen en zo mogelijk weg te nemen.
c. de plaatselijke kerken zoveel mogelijk van de ontwikkelingen op de hoogte te brengen. En ook kunnen plaatselijke kerken zaken aanreiken aan deputaten ACOBB
d. beschikbaar te zijn om advies en hulp te bieden aan de plaatselijke kerken in haar toenadering tot de kerken van de GKN, indien de plaatselijke kerken daarom vragen e. In geval van positieve bevindingen zonodig aan deputaten ad art. 49KO voor te leggen of er reden is om een buitengewone of vervroegde synode bij een te roepen met een termijn van 2 maanden voor het indienen van het rapport.

Gronden

1. Aangezien er in fundamenteel opzicht geen gronden zijn die het kerkelijk gescheiden zijn van beide kerkverbanden rechtvaardigen, dienen eventuele belemmeringen, vanwege de opdracht van Christus tot kerkelijke eenheid, zo spoedig mogelijk weggenomen te worden.
2. Het wegnemen van belemmeringen die plaatselijk de eenheid in de weg kunnen staan is primair een zaak van de plaatselijke gemeente.
3. Deputaten ACOBB komen, aangezien zij betrokken waren bij de kerkverbandelijke contacten, het meest in aanmerking om vraagbaak te zijn en waar nodig hulp te bieden.

3. Uitkomsten

3.1. Inleiding

Op basis van hun eigen instructie hebben beide deputaatschappen hun werk gedaan waarvan de uitkomsten in deze paragraaf beschreven worden. Vanaf de wederzijdse herkenning tot op de dag van het schrijven van het rapport hebben er acht gezamenlijke vergaderingen plaatsgevonden. Gedurende het proces richting wederzijdse *herkenning* is door beide synodes uitgesproken (zie hierboven) dat er geen fundamentele gronden zijn / of in fundamenteel opzicht geen gronden zijn[3] die het kerkelijk gescheiden optrekken rechtvaardigen. Deze uitspraak kunnen wij ook na de bespreking van de bestaande verschillen bevestigingen.

In dat kader hebben wij al eerder gerefereerd aan een uitspraak van onze voorvaderen op de christelijk gereformeerde synode van Amsterdam 1892: "*dat men geen kerkelijke vereniging mocht weigeren om redenen, waarom men een kerkelijke vereniging niet zou mogen verbreken.*"

Tegelijk zijn beide deputaatschappen overigens niet van mening dat de besproken punten onbelangrijk (kunnen) zijn/waren voor het kerkelijk samenleven. Hoewel verschillen in praktijk niet kerkscheidend zijn en geen belemmering zijn voor eenwording, kunnen ze wel het samengaan in één kerkverband in de weg staan, wanneer elkaars argumenten niet bekend/besproken zijn. Vandaar hebben deputaten ook uitgebreid en intensief over diverse zaken doorgesproken. Zaken/bepaalde prakijken zijn volgens deputaten niet kerkscheidend wanneer je ze niet rechtstreeks uit de Heilige Schrift of uit het verband van

[3] Beide schrijfwijzen komen overeen met tekst volgens de synodes van respectievelijk de GKN en DGK.

de Heilige Schrift kunt opmaken of dermate van minder gewicht zijn dat met een verschillende visie of praktijk de kenmerken van de kerk niet ter discussie staan.

Hieronder zullen we de onderwerpen die aan de orde geweest zijn bij langslopen. Hierbij hanteren wij telkens hetzelfde stramien:

1. Wat is de huidige praktijk binnen beide kerkverbanden?
2. Een korte weergave van de bespreking hierover binnen deputaten.
3. Een voorstel tot besluit hoe hiermee om te gaan.

Hierbij moet opgemerkt worden dat er naast de hierna te bespreken onderwerpen nog andere onderwerpen zijn die bij eventuele samensmelting van beide kerkverbanden aan de orde zullen komen omdat deze te maken hebben met de inrichting van het kerkelijk leven. Hierbij denken deputaten bijvoorbeeld aan de opleiding tot de dienst van het Woord, inrichting van classes etc.

3.2. Leespreken

3.2.1. De huidige praktijk binnen DGK

Door DGK is een besluit genomen m.b.t. welke preken binnen het kerkverband gelezen mogen worden. Dit betreft preken van de huidige actieve en emeritus predikanten alsmede preken die:

• Gemaakt zijn door een predikant die voor 1-9-2003 een wettige roeping in de kerken had, en;

• Gemaakt zijn voor 1-9-2003 en;

• Door een plaatselijke kerkenraad zijn getoetst op schriftgetrouwheid en;

• Met positief advies door de KR aan deputaten zijn gezonden.

3.2.2. De huidige praktijk binnen GKN

Binnen de GKN hebben de kerken in gezamenlijkheid afgesproken dat de verantwoordelijkheid voor de te lezen preken ligt bij de plaatselijke kerken. De kerken die aangesloten zijn bij het kerkverband van de GKN hebben ieder hun eigen regels als het om leespreken gaat. Alhoewel op dit moment vooral preken van predikanten in de GKN gelezen worden zijn er verschillen. Er worden preken gelezen die 60 jaar of meer geleden zijn gemaakt. Maar ook meer actuele preken die in de GKv of buitenlandse gereformeerde kerken zijn gehouden. Er zijn ook kerken die besloten hebben dat alleen preken van predikanten uit het eigen kerkverband gelezen worden (o.a. Assen/Kornhorn, Zuidhorn). Bij het uitzoeken van preken wordt door de kerken c.q. preeklezers geput uit diverse digitale voorraden. Op dit moment vooral uit de prekenpoule met preken van GKN predikanten en beeld en geluidsopnamen van in de GKN gehouden preken. Ook wordt er nog altijd gebruikgemaakt van DGK bestanden met goedgekeurde preken van een aantal GKv predikanten.

Naar aanleiding van een voorstel voor het in kaart brengen van beschikbare voorraden leespreken is door de GS van maart 2016 besloten:

Dat het in kaart brengen van beschikbare voorraden leespreken, alsmede het doen van voorstellen voor het aanvullen van die voorraden en het opzetten door de kerken van een gezamenlijke voorraad, geen taak is van de kerken gezamenlijk.

De gronden voor dit besluit zijn:

De kerkenraad is verantwoordelijk voor de bediening van het woord in de ere diensten (Kerkorde art. 10, 16, 21, 55, 65, 66 en 68).

In de jaarlijkse kerkvisitatie in alle kerken zullen visitatoren onderzoeken of de ambtsdragers ieder voor zich en gezamenlijk hun ambt trouw vervullen, zich houden aan de zuivere leer, de aangenomen orde in alles naleven en de opbouw van de gemeente zo goed ze kunnen met woord en daad bevorderen.

3.2.3. Korte weergave van de bespreking

De praktijk binnen de GKN is steeds meer dat er preken worden gelezen van predikanten die op dit moment lid zijn van de GKN. Ook binnen DGK worden steeds vaker preken gelezen van predikanten van het eigen kerkverband. Dit heeft vooral te maken met de actualiteit van de preken. De hoop is dat in de toekomst voldoende predikanten zullen zijn om het Woord te bedienen, zodat minder vaak een preek gelezen hoeft te worden. Beide deputaatschappen zijn het er over eens dat de primaire verantwoordelijkheid voor de Woordbediening rust bij de kerkenraad. De huidige praktijk binnen beide kerkverbanden is verschillend maar niet kerkscheidend.

3.2.4. Voorstel tot besluit

Voor het voorstel tot besluit zie 3.8.

3.3. Gezangen en liturgische formulieren

In 2019 is vanuit DGK en vanuit de GKN besloten tot het laten uitgeven van de Bijbel in de Herziene Statenvertaling in combinatie met het gereformeerd Kerkboek. Het Gereformeerd kerkboek is een geheel ongewijzigde herdruk van de uitgave 1986/1987.

3.3.1. De huidige praktijk binnen DGK

Binnen de DGK is afgesproken dat de kerken het Gereformeerd kerkboek (1986/87) gebruiken met de daarin opgenomen gezangen en formulieren.

3.3.2. De huidige praktijk binnen GKN

Binnen de GKN wordt door de kerken ook het Gereformeerd kerkboek (1986/87) gebruikt. Door de kerken van Kampen en Dalfsen wordt naast het Gereformeerd Kerkboek ook gebruik gemaakt van een door hen aan de Schrift getoetste selectie van enige liederen uit het liedboek en uit de bundel van 90 gezangen. Deze selectie is afkomstig uit de tijd dat de gemeente van Kampen behoorde bij het kerkverband van de gereformeerde kerken (vrijgemaakt). In de bijlage bij dit rapport is de selectie van deze gezangen opgenomen. Binnen het kerkverband van de GKN neemt de gemeente van Kampen/Dalfsen op dit gebied een uitzonderingspositie in die op synodaal niveau door de GKN is geijkt en is ingekaderd.

3.3.3. Korte weergave van de bespreking

De bovengenoemde uitzondering heeft te maken met de eigen historie van besluiten en kerkelijke praktijk die de gemeente van Kampen had op het moment dat zij toetrad tot het – toen nog - voorlopig kerkverband van de GKN. Een uitzondering die op kerkelijke vergaderingen ook binnen de GKN tot discussie heeft geleid. Maar waarvan de kerken uiteindelijk constateerden dat het huidige verschil in praktijk niet bevredigend is, maar tegelijk niet kerkscheidend mag zijn. Binnen de GKN als ook binnen de DGK zijn op synodaal niveau hierover afspraken gemaakt (conform art. 67 KO). Van zowel de kant van DGK als de GKN wordt genoemd dat deze uitzondering onbevredigend, maar niet kerkscheidend is. In beide kerkverbanden is er over het algemeen een grote mate van overeenstemming op het gebied van liturgie. Ook voor dit punt geldt dat de huidige situatie wat betreft beide deputaatschappen niet kerkscheidend is.

3.3.4. Voorstel tot besluit

Voor het voorstel tot besluit zie 3.8.

3.4. De huidige contacten met binnen- en buitenlandse kerken

3.4.1. de huidige praktijk binnen DGK

DGK heeft op dit moment één zusterkerkrelatie en wel met de LRCA. Er is een verzoek gedaan aan de kerken in Australië (FRCA) om te komen tot een zusterkerkrelatie. Verder is er op gemeenteniveau (kerk van Opeinde) informeel contact met een kerk (ERE) in de Oekraïne. In eigen land zijn er op dit moment geen gesprekken met andere kerken.

3.4.2. de huidige praktijk binnen GKN

De GKN heeft op dit moment een zusterkerkrelatie met de SERK (kerk in Duitsland). Er is tevens een verzoek tot een zusterkerkrelatie uitgegaan aan de FRCA, en de CanRC. Daarnaast is de GKN waarnemer van de EUCRC en leeft er de wens om lid te worden van de ICRC. In het eigen land is er een gesprek geweest met de afvaardiging van de CGK en is er in het verleden een gesprek geweest met een afvaardiging van de HHK. Deze gesprekken waren informerend van karakter en vinden in de regel één maal per jaar plaats.

3.4.3. korte weergave van de bespreking

Besproken is dat ten tijde van de vereniging in 1892 beide kerken hun eigen Buitenlandse zusterkerkrelaties meebrachten. Waarbij afgesproken werd om deze contacten na de vereniging in gezamenlijkheid te bearbeiden. Deze werkwijze zien beide deputaatschappen ook voor zich bij vereniging van de kerkverbanden DGK en GKN.

3.4.4. Voorstel tot besluit

Voor het voorstel tot besluit zie 3.8.

3.5. Synodebesluiten 2003-2021

3.5.1. de huidige praktijk binnen DGK

DGK hebben alle synodebesluiten van de GKv vanaf 1993 tot aan 2002 bestudeerd en verschillende daarvan af moeten wijzen. Er is in DGK dus een doorgaande lijn vanuit het verleden v.w.b. synodale uitspraken. Uiteraard hebben de kerken na 2003 hun eigen kerkelijke jurisprudentie waaronder de toetsing van de synodale besluiten tussen 1993-2002.

3.5.2. de huidige praktijk binnen GKN.

Omdat de voorgeschiedenis van verschillende GKN gemeenten binnen het kerkverband van de GKN verschillend is, zijn ook de besluiten vanuit het verleden die gemeenten voor vast en bondig houden verschillend. Er is dus niet sprake van een gezamenlijke voorgangster (synode). De GKN heeft hierover besloten om geen voorgangster aan te wijzen. In de praktijk van het kerkelijk leven betekent dit dat er kleine verschillen zijn tussen de verschillende gemeenten op het gebied van: het gebruik van liturgische formulieren bij openbare geloofsbelijdenis en huwelijksbevestiging, het zingen van een aantal gezangen, en de wijze waarop de zusters van de gemeente bij het verkiezen van ambtsdragers ingeschakeld worden.

Echter dit wordt niet als belemmering gezien om elkaar als kerken van Christus te aanvaarden en kerkverbandelijk samen te leven.

3.5.3. korte weergave van de bespreking

Hoe om te gaan met kerkelijke besluiten die van elkaar verschillen is van belang bij ineensmelting van beide kerkverbanden. Deputaten hebben zich allereerst en voornamelijk geconcentreerd op de vraag of de kerkelijke verschillen in praktijk die er tussen beide kerkverbanden bestaan 'kerkscheidend' zijn met het oog op 'erkenning'. Wanneer het gaat om eventueel vereniging is helder dat DGK gemeenten niet gebonden zijn aan besluiten genomen door de GKN en andersom dat de GKN kerken niet gebonden zijn aan de besluiten genomen door DGK synoden. Er zijn verschillende opties hoe hier mee om te gaan.

De eerste optie is om al de kerkelijke besluiten in de tijd tussen 2003 tot aan het moment van vereniging vervallen te verklaren. Echter wellicht zijn er besluiten genomen waar kerken zeer aan hechten en niet zonder zouden willen. Dit geldt bv. ook voor de beoordeling door DGK van de GKv besluiten van 1993-2003. Een andere optie is om zaken die in de ogen van de kerken niet ongeregeld kunnen blijven op tafel te leggen en ingezamelijkheid hierover een besluit te nemen.

3.5.4. Voorstel tot besluit

Voor het voorstel tot besluit zie 3.8.

3.6. Vrouwenkiesrecht

3.6.1. De huidige praktijk binnen DGK

DGK hebben aan het begin van de vorming van haar kerkverband besloten om de besluiten van de GS Ommen 1993 en GS Berkel en Rodenrijs 1996 t.a.v. het vrouwenstemrecht, vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn. Voorts, dat de kerken in dit opzicht handhaven het besluit van Groningen-Zuid 1978, artikel 287. Dit laatste besluit houdt in dat vrouwen binnen DGK geen stemrecht hebben.

3.6.2. De huidige praktijk binnen GKN

Bij de vorming van het kerkverband van de GKN hadden de toenmalige kerken die samenwerking binnen één verband zochten verschillende achtergronden. Een aantal kerken hadden zich gebonden aan het besluit omtrent vrouwenstemrecht zoals genomen op de GS Mariënberg 2005. Andere gemeenten waren dat niet. De synode van GKN heeft toen afgesproken om de kleine verschillen die er op dat moment in de praktijk tussen de kerken waren, waaronder de wijze waarop de zusters van de gemeente bij het verkiezen van ambtsdragers ingeschakeld worden, geen belemmering vormen om elkaar als kerken van Christus te aanvaarden en kerkverbandelijk samen te leven. De wijze waarop zusters van de gemeenten bij het verkiezen van ambtsdragers worden ingeschakeld is dus overgelaten aan de plaatselijke kerken.

3.6.3. Korte weergave van de bespreking

De belangrijkste vraag die een rol speelt bij de verkiezing van ambtsdragers is of het uitbrengen van een stem door een vrouw gelijkstaat aan het gezag uitoefenen over de man. Wie hier bevestigend op antwoordt, zal hoogstwaarschijnlijk tegen vrouwenstemrecht zijn. Wie hier ontkennend op antwoordt, zal waarschijnlijk voor zijn. In tegenstelling tot bijv. vrouw-ambt, waarbij de Schrift direct antwoord geeft, is dat bij het stemrecht voor vrouwen niet het geval. Gereformeerden in binnen- en buitenland komen hierbij tot verschillende conclusies. Maar het is goed mogelijk dat bij de totstandkoming van deze verschillende conclusies, door beiden het Bijbels onderwijs wordt onderschreven. En dat in de besluitvorming verankerd wordt dat de vrouw in de gemeente geen gezag mag uitoefenen over de man. Aan de orde komt onder andere de minderheids-meerderheidsrapporten die hebben gediend op de synode van 1978 Groningen-Zuid. Uit deze rapporten blijkt dat er ook toen in de kerken verschillend over werd gedacht, maar dat tegelijk in beide rapporten (met verschillende uitkomsten) de Schrift voluit is gehonoreerd, terwijl de één de ander niet beschuldigde van onschriftuurlijke exegese van de Schrift.

In de bespreking komen diverse gedachten naar voren. O.a. dat het toekennen van stemrecht voor zusters in de gemeente in de tijd van de GKV tot stand is gekomen in een tijd van verdergaande emancipatie. Van beide kanten (DKG als GKN) wordt duidelijk dat ook in deze materie het de Schrift is die de doorslag geeft. De vraag echter is: komt vanuit de Schrift en dus met Goddelijk gezag naar ons toe dat zusters in de gemeente hun stem niet mogen uitbrengen bij de verkiezing van ambtsdagers? Met andere woorden: is het uitbrengen van een stem, spreken met gezag.

De besluiten van DGK en GKN laten zien dat hier verschillend over wordt gedacht. Terwijl uit de jurisprudentie en de gesprekken hierover blijkt dat zowel DGK als GKN de Schrift ook in deze materie voluit het laatste Woord willen geven. Hoewel het stemrecht voor vrouwen geen onbelangrijke kwestie is en ook binnen de kerken en gezien het verleden ook enige gevoeligheid met zich meedraag, wordt van beide kanten opgemerkt dat het geen kerkscheidende zaak is die erkenning in de weg staat. Van belang wordt geacht om in de toekomst ook hierin gezamenlijk een weg te vinden.

Hierbij wordt opgemerkt dat ook hier vertrouwen in elkaar een belangrijke rol speelt (2 Thess. 3: 4). Want, ook in de huidige kerkelijke situatie, zowel binnen GKN als DGK, is er de mogelijkheid om een besluit over vrouwenstemrecht via de gebruikelijke kerkelijke weg aan de orde te stellen, zodat de kerken zich hierover gezamenlijk uit kunnen spreken.

3.6.4. Voorstel tot besluit

Voor het voorstel tot besluit zie 3.8.

3.7. Scheuringen en schorsingen

De meeste kerkenraden hebben geen plaatselijke moeiten die vragen om verdere bespreking of hulp van deputaten. Sommige kerkenraden hebben aangegeven dat ze wel graag de hulp en begeleiding van de deputaten willen gebruiken om scheuringen en schorsingen met daarbij komende moeiten, pijn, verdriet en beschadigingen plaatselijk verder uit te spreken. In sommige situaties zijn de gesprekken al langere tijd gaande, op andere plekken staat het om praktische redenen nog in de startblokken en is er een eerste overleg geweest tussen deputaten en de betrokken kerkenraden.

Ook al is dit proces nog niet afgerond, toch menen deputaten, dat dit de landelijke erkenning en vereniging niet in de weg hoeft te staan. Wat dit betreft is allereerst nodig, dat we wederzijds en wederkerig onze gemeenschappelijke schuld en schaamte voor de HEERE en naar elkaar toe uitspreken. De grond om uit elkaar te gaan en van elkaar weg te groeien lag niet in een verschillend omgaan met Schrift en belijdenis. Dat nu te mogen constateren vervult ons allereerst van dankbaarheid over Christus' voortgaand kerk-vergaderend werk. Het brengt tegelijk ook tot het besef, dat we ons moeten verootmoedigen. Blijkbaar hebben we elkaar niet vast kunnen houden in die liefvolle verhouding die onze Heiland van ons vraagt.

Erkenning van elkaar als ware kerken van Christus betekent ook erkenning van elkaars ambten en van elkaars ambtsdragers. Met deze erkenning zijn de schorsingen van tafel, al zal daarmee de pijn en het verdriet uit het verleden uiteraard nog niet verdwenen zijn.

Maar deze uitgangspunten lijken ons wel de enige goede basis te vormen, om ook plaatselijk de gesprekken verder te voeren. Door elkaar als kerken en als ambtsdragers volledig en ruimhartig te erkennen kan je weer groeien in aanvaarding van elkaar, vertrouwen in elkaar en een veilige omgang met elkaar. Landelijke erkenning betekent dus ook niet dat er over plaatselijke moeiten, zorgen, pijn en verdriet niet meer gesproken hoeft te worden. Ook tijdens en na de vereniging (op bovenlokaal niveau), kan in alle rust, liefde en geduld plaatselijk met elkaar verder doorgesproken worden, waar dat nodig is.

3.8. Terugblik en voorstellen tot besluitvorming

3.8.1. Terugblik

In deze paragraaf willen wij gezamenlijk voorstellen doen voor de synodes van de GKN/DGK. De bovenstaande weergave van de bespreking lijkt misschien kort. En de onderstaande voorstellen richting onze beide synodes zijn mogelijk summier in uw ogen. Toch kijken de beide deputaten terug op een intensieve periode, waarin veel en grondig met elkaar is doorgesproken. Het lijkt ons goed om dit nog tot slot kort toelichten, voordat we de onderstaande voorstellen formuleren.

Na de wederzijdse herkenning in resp. 2018 en 2019 en de gesprekken die deputaten in opdracht van de kerken hebben gevoerd, zijn beide deputaatschappen de HEERE van harte dankbaar dat wij tot de

conclusie mochten komen dat wij, ondanks verschillen in kerkelijke praktijk, bij elkaar de kenmerken van de ware kerk mochten opmerken. En dat daarom de kerken vrijmoedig over kunnen gaan tot het erkennen van elkaar als kerken van Christus, om langs die weg samen verder gestalte te geven aan ineensmelting/vereniging van beide kerkverbanden. In de gesprekken die deputaatschappen in opdracht van de kerken mochten voeren werd duidelijk dat beide kerkverbanden staan op het fundament van apostelen en profeten en in gehoorzaamheid aan Gods Woord en in gebondenheid aan belijdenis en de kerkorde. Deze conclusie en onze voorstellen zijn tot stand gekomen door inhoudelijk en uitgebreid gesprek. Want er is in de gezamenlijke geschiedenis die GKN en DGK (gedeeltelijk) samen deelden veel gebeurd: dankbare dingen, maar ook zijn er veel moeiten geweest die voor een belangrijk deel aanleiding is geweest dat twee kerkverbanden gescheiden optrekken. Deze scheuringen met daarbij soms ook schorsingen hebben van weerskanten veel pijn, verdriet gegeven. Er zijn mensen en gemeenten beschadigd waarvan de kerkelijke wonden nog steeds niet geheeld zijn. Het heeft ook geleid tot wederzijds wantrouwen. Vragen als: wil DGK binden boven de Schrift? Of heerst er in de GKN een independentistische geest? Deze vragen zijn in alle eerlijkheid en vanuit het verlangen te komen tot een eenheid in waarheid, aan de orde geweest. Vragen die dan ook op de achtergrond bij het bespreken van de verschillende onderwerpen meespeelden en waar we in de besprekingen aandacht voor hebben gehad en elkaar ook op bevraagd hebben. Deze vragen en bespreking kun je niet formuleren in een verslag of in een conclusie, maar vraagt wel tijd om echt naar elkaar te luisteren, elkaar goede vragen te stellen en elkaar goed begrijpen. Als deputaten terugkijken op de besprekingen, dan heeft dat veel tijd gevraagd van de vergaderingen, wat zich niet direct vertaalt in uitgebreide verslagen. Maar wat wel als resultaat heeft dat we met dankbaarheid bij onszelf opmerken dat het vertrouwen in elkaar en het verlangen naar eenheid tussen beide kerkverbanden is gegroeid. Wij zien dat als een geschenk van de Heere, wat Hij op ons gebed wilde geven.

Op dit moment vinden er op plaatselijk niveau nog steeds gesprekken plaats tussen gemeenten van DGK en GKN. En dat is ook noodzakelijk en goed. De vrede van Jeruzalem wordt dáár gevonden waar het recht van de HEERE woont. En daarbij geldt ook dat niemand van ons wil dat wat er gebeurd is nog een keer gebeurt. Om in vertrouwen samen verder te gaan als gemeente, maar ook voor kerkleden persoonlijk die betrokken zijn geweest bij de conflicten uit het verleden is het belangrijk om de gesprekken waar dat nodig is ook plaatselijk te voeren en voort te zetten. Bij zo'n proces van eenwording kan het niet blijven bij een besluit dat op de synode wordt genomen en de kerken vervolgens 'alleen maar' ratificeren. Dit proces zal juist ook plaatselijk gedragen moeten worden met gevouwen handen en een luisterend oor. Zodat juist ook plaatselijk ruimte kan komen voor vergeving, verzoening, heling van wonden en verzachting van littekens, herstel van vertrouwen en vereniging. Vragen als: hoe had het anders gekund of zelfs gemoeten komen hierbij aan de orde.

Gedurende de gesprekken op landelijk niveau is het vertrouwen in elkaar verder gegroeid. Bij het bespreken van de verschillende onderwerpen bleek dat wij elkaar vonden bij de waarheid van Gods Woord en de gereformeerde belijdenis. En bleek steeds weer dat beide kerken niets liever willen dan de alleenheerschappij van Christus in de kerk. Hij is het Hoofd en niemand anders. En juist omdat Hij het Hoofd van de kerk is waaraan wij beiden gehoorzaam willen zijn, groeide het besef en het vertrouwen dat dan ook Zijn lichaam niet gedeeld en verscheurd mag zijn (Joh. 17: 20-21).

Deputaten beseffen dat zij bevoorrecht waren om deze gesprekken te voeren en beseffen daarmee ook dat u deze gesprekken niet heeft gevoerd. Wij hopen dat dit rapport bijdraagt en de kerken meeneemt naar een gezamenlijke toekomst van beide kerkverbanden die de beide deputaatschappen voor zich zien. Daarom willen wij de kerken dienen met de volgende voorstellen tot besluitvorming.

3.8.2. Voorstellen tot besluitvorming

In deze paragraaf willen wij gezamenlijk voorstellen doen voor de synodes van de GKN/DGK.

Deputaten stellen voor dat de beide synoden uitspreken:

Dat in ondergeschikte zaken die niet strijdig zijn met Gods Woord en de gereformeerde belijdenis, wederkerig de een de ander broederlijk draagt.

Gronden

1. De DGK/GKN zijn te kennen als ware kerk van Christus aan de hand van de kenmerken: de onderhouding van de zuivere prediking van het Evangelie; de onderhouding van de zuivere bediening van de sacramenten; de oefening van de kerkelijke tucht;
2. De verschillen in de kerkelijke praktijk tussen beide kerkverbanden op het gebied van kerkregering (vrouwenstemrecht), en liturgie (formulieren- liederen en leespreken), rechtvaardigen niet om langer gescheiden op te trekken.

Aangezien wederzijdse erkenning van Godswege de plicht tot vereniging inhoudt, stellen deputaten voor dat er – naar analogie van de Vereniging van 1892 - eerst principebesluiten worden genomen op de afzonderlijke synoden van GKN en DGK die in dezelfde tijdsperiode bijeenkomen, waarbij er onderling afstemming is door het beiderzijds ter synode toelaten van elkaars afgevaardigden.

Daarbij is van belang dat op deze beide synoden het geheel aan besluiten (besluit 1-3) wordt afgerond, zodat erkenning en vereniging op elkaar aansluiten. Als er na onderlinge afstemming beiderzijds gelijkluidende principebesluiten zijn genomen , kan - zoals besluit 3 beoogt –een aansluitende gezamenlijke synode deze besluiten bekrachtigen en in werking doen gaan.

Deputaten stellen voor dat beide synoden op bovengenoemde wijze het volgende besluiten:

Besluit 1:

De synode van de xxxx bijeen op xxxx besluit om de DGK/GKN te erkennen als ware kerken van Christus die staan en bouwen op het fundament van apostelen en profeten.

Gronden:

1. De DGK/GKN zijn te kennen als ware kerk van Christus aan de hand van de kenmerken van art. 29 NGB: de onderhouding van de zuivere prediking van het Evangelie; de onderhouding van de zuivere bediening van de sacramenten; de oefening van de kerkelijke tucht;
2. De gesprekken in de afgelopen jaren tussen wederzijdse deputaten hebben dit bevestigd.
3. De verschillen in praktijk die er tussen beide kerkverbanden zijn rechtvaardigen niet om langer gescheiden op te trekken.

Besluit 2:

De synode van de xxx bijeen op xxx besluit dat erkenning van DGK/GKN inhoudt:

1. **Erkenning van elkaars ambten en ambtsdragers**
2. **Openstelling van de kansels voor elkaars dienaren van het Woord**
3. **Aanvaarding van elkaars attestaties**

Besluit 3:

De synode besluit om, zodra wederzijdse erkenning van DGK en GKN als ware kerken heeft plaatsgevonden, in onderling overleg zo spoedig mogelijk een gezamenlijke synode te beleggen, die tot taak heeft om vereniging van beide kerkverbanden tot stand te brengen.

Op deze gezamenlijke synode zullen de volgende zaken aan de orde komen:

1. Het inrichten van één kerkverband met zijn mindere en meerdere vergaderingen
2. Het opstellen van richtlijnen voor plaatselijke vereniging. Het tijdstip en de wijze van ineensmelting van twee gemeenten op dezelfde plaats wordt overgelaten aan het oordeel van de betreffende kerkenraden en classis.[4]
3. Het instellen van een of meerdere deputaatschappen die *na vereniging* de daaropvolgende synode zullen dienen met voorstellen.

Hierbij dient aandacht te zijn voor de volgende zaken:

a. de omgang met leespreken,
b. de omgang met het zingen van gezangen en liturgische formulieren die binnen beide kerkverbanden worden gebruikt (e.e.a. naar o.a. art. 54, 59, 67, 70, 78 en 82 van de KO),
c. de omgang met de besluiten van de gereformeerde kerken tussen 1993 en 2021 die gebruikt kunnen worden (hierbij kan eventueel gebruik gemaakt worden van eerdere beoordeling van de besluiten (1993-2003) die gediend hebben binnen de DGK),
d. de omgang met het vrouwenkiesrecht binnen het nieuwe kerkverband (hierbij neemt het studiedeputaatschap haar uitgangspunt in de heilige Schrift en betrekt zij in haar adviezen de minder- en meerderheidsrapporten die hebben gediend op de synode van Groningen 1978; de besluiten van Ommen 1993, Berkel 1996, en DGK Mariënberg 2005/2006 over vrouwenstemrecht en de GKN synode van 2016).
e. Het afstemmen van de contacten met binnenlandse kerken
f. Het afstemmen van de contacten met buitenlandse kerken

[4] Zie voor iets dergelijks de acta CGK synode Leeuwarden 1891.

g. Het komen tot een gezamenlijke opleiding tot de dienst des Woords

Grond bij besluit 3

1. Het is de opdracht van de HEERE dat Zijn kinderen die één zijn in geloof ook daadwerkelijk samen één lichaam vormen (1. Kor. 12 en Ef. 4).
2. De eenheid van de kerken ligt niet in eenvormigheid, maar eenheid in het kerkelijk samenleven dient wel de vrede in de kerken (art. 32 NGB en art. 67 KO).

4. Bijlage

Getoetste en vrijgegeven liederen binnen de gemeente Kampen/Dalfsen GKN:

14 De Heer is mijn Herder
26 Daar is uit ’s werelds duistre wolken
78 Laat me in U blijven, groeien, bloeien
95 Nu bidden wij met ootmoed en ontzag
107 Wie zich hovaardig heffen
124 Nu daagt het in het oosten
213 Lof zij God in de hoogste troon
215 Christus, onze Heer, verrees
262 ‘Op, waakt op!’ zo klinkt het luide
293 Wat de toekomst brengen moge
296 Ik kom met haast, roept Jezus’ stem
300(minus vers 5) Eens als de bazuinen klinken
316 Blijf bij ons, Jezus, onze Heer
328 Here Jezus om uw woord
367 Wij bidden u Gods zegen toe
392 Blijf mij nabij, wanneer het duister daalt
397 O God die droeg ons voorgeslacht
409 Laat ons de Heer lofzingen
423 Ach, blijf met uw genade
429 Wie maar de goede God laat zorgen
432 Wat God doet dat is welgedaan
434 Lof zij de Heer, de almachtige Koning der ere
442 Jezus, ga ons voor
444 Grote God wij loven U
456 Zegen ons, Algoede
457 Heilig, heilig, heilig
470 Wat vlied’ of bezwijk, getrouw is mijn God
473(minus verzen 6-9) ’Neem mijn leven, laat het, Heer

Uit de 90 Gezangen:

52 Daar juicht een toon, daar klinkt een stem
56 U zij de glorie, opgestane Heer
79 Heer, ik kom tot U
81 Groot is uw trouw, o Heer, mijn God en Vader
83 ‘k Heb geloofd en daarom zing ik
84 Ik bouw op U, mijn schild en mijn Verlosser
86 Op bergen en in dalen
89 Vaste rots van mijn behoud.
En ook van twee formulieren uit het Gereformeerd Kerkboek 2008 te weten: a. Formulier voor de openbare belijdenis van het geloof b. Huwelijksformulier.

Bijlage 6, Rapport deputaten ad art. 19 KO

DEPUTAATSCHAP AD ARTIKEL 19 K.O. van
DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

Secretaris: J.A. Sikkens, Tolbert
E-mail: jaapsikkens@hotmail.com

==========

Groningen, 1 februari 2021

Aan: de samenroepende kerk GS Lutten 2021
p/a de heer R. Prins.
Kamferbekestraat 15
7773 CS Hardenberg
Mail: synodedgk@gmail.com

Betreft: toezending rapport

Geachte broeder,

Bijgaand doen wij u toekomen het rapport van Deputaatschap ad Artikel 19 K.O.

Met broedergroet en hoogachting,

w.g. Joh. Horst, voorzitter w.g. J.A. Sikkens, secretaris

Rapport aan de Generale Synode te Lutten 2021 van Deputaten ad Artikel 19 KO.
periode: 06-2018 t/m januari 2021
datum: 1 februari 2021

1. Inleiding

Deputaten zijn aangesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland Lansingerland 2017-2018, in haar vergadering van 2 juni 2018. Als deputaten zijn benoemd de broeders

- Joh. Horst (samenroeper);
- J.A. Sikkens
- M. van Veen
- C. Houweling (secundus)

In de periode waarover deputaten verslag afleggen mocht één student financieel ondersteund worden.

2. Instructie aan de deputaten

Van de Generale Synode te Lansingerland ontvingen deputaten de volgende instructie:

1. Zij zullen overeenkomstig art. 19 van de kerkorde waar nodig de studenten aan de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken financiële ondersteuning bieden volgens de daartoe vastgestelde regeling. Zij dienen daarbij de bepalingen van de regeling studiefinanciering in acht te nemen. Ingeval van onvoorziene en ingrijpende ontwikkelingen op het gebied van de rijksstudiefinanciering zullen zij naar bevind van zaken handelen. Zij zullen daarbij doel en uitgangspunt van de kerkelijke steunverlening in het oog dienen te houden.
2. Zij houden zo spoedig mogelijk na hun benoeming een constituerende vergadering waarin zij uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester verkiezen en treffen daarbij een regeling voor vervanging van hun functie indien de omstandigheden dat wenselijk maken.
3. Zij zorgen voor het aanvragen van de benodigde bankrekeningen en bepalen welke personen tekeningbevoegdheid hebben.
4. Zij dragen er zorg voor om aan studenten en aankomende studenten voldoende informatie te bieden betreffende de mogelijkheden tot financiële ondersteuning. Zij verstrekken daarbij aanvraagformulieren aan de ingeschreven studenten en aan allen die daartoe een verzoek indienen.
5. Met gegadigden voor steunverlening die zich voor het eerst melden, zal door de deputaten een gesprek betreffende hun schriftelijke aanvraag worden gevoerd. Voorts zullen de deputaten gedurende de periode jaarlijks een of meer gesprekken voeren met de betrokken studenten betreffende hun financiële situatie.
6. Aan studenten aan wie reeds leningen zijn verstrekt en die nog staan ingeschreven aan de Opleiding, wordt ongevraagd een aanvraagformulier toegezonden.
7. Binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van de benodigde gegevens stellen deputaten de steunbedragen vast. Deputaten controleren de juistheid van de aangeleverde gegevens. Zo nodig corrigeren zij achteraf op basis van nader verstrekte gegevens de berekeningen. Zij zorgen voor een goed archiefbeheer van de door hen ontvangen bescheiden en van de afschriften van de correspondentie.
8. Zij stellen een steunfonds hulpbehoevende studenten in, waarvoor zij binnen de kerken gelden werven. Er is als reserve een bedrag van maximaal €50.000 per jaar beschikbaar.
9. Zij doen volgens een (zo mogelijk meerjaren-) begroting de nodige uitgaven en heffen daartoe een quotum van de kerken.
10. Zij vergaderen tenminste tweemaal per jaar en verder wanneer twee of meer deputaten dat wenselijk achten.

11. Zij laten elk jaar hun financiële verantwoording controleren door één van de kerken van de classis die door de synode is aangewezen.
12. Zij dragen er zorg voor dat vijf jaar nadat de studieschuld van een predikant of student geheel is kwijtgescholden, c.q. afgelost, het desbetreffende dossier wordt vernietigd.
13. Zij geven van al hun werkzaamheden en van hun financiële beheer een schriftelijk rapport aan de eerstvolgende Generale Synode; zij verzenden dat rapport en de bijbehorende verklaring van de controle van de administratie, uiterlijk vier maanden voor de aanvang van de Generale Synode, aan de samenroepende kerk en de kerken, waarbij de vertrouwelijkheid inzake de personen gewaarborgd is.
14. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

3. Rapportages in volgorde van de instructies

De volgende paragrafen bevatten deelrapportages m.b.t. de instructies.

3.1 Financiële ondersteuning

Deputaten mochten in overstemming met haar opdracht over de periode t/m december 2020 steun verlenen aan één student.

3.2 Constituerende vergadering

Deputaten hebben in haar constituerende vergadering op 2 november 2018 br. Joh. Horst verkozen tot voorzitter, br. J.A. Sikkens tot secretaris, br. M. van Veen tot penningmeester.

3.3 Bankrekeningen en autorisatie

In bedoelde bankrekeningen is voorzien. De autorisatie van betalingen gebeurt door penningmeester en voorzitter, een vierogen-principe wordt systeemtechnisch afgedwongen.

3.4 Informatie aan (aankomende)studenten

In de periode waarover deputaten verslag leggen, heeft zich één student gemeld. Deputaten hebben met hem de regeling doorgesproken. Na afronding van de formaliteiten is deze broeder financieel gesteund binnen de hiervoor geldende richtlijnen van het deputaatschap.

3.5 Steunverlening Hulpbehoevende Studenten

Zie punt 3.4. Door deputaten is contact gehouden met deze student vanuit de doelstelling van het deputaatschap. In onderling overleg heeft daarom een bijstelling van de ondersteuning plaatsgevonden.

3.6 Vaststelling termijn voor steunverlening

Niet aan de orde geweest.

3.7 Vaststellen steunbedragen en archiefbeheer

Voor de genoemde broeder is het bepalen van het steunbedrag geschiedt in overeenstemming met de Regeling, die door het deputaatschap voor het laatst is vastgesteld in 2016.

3.8 en 3.9 Steunfonds Hulpbehoevende Studenten

In bijlage A is informatie opgenomen met betrekking tot de financiële situatie van het steunfonds, zowel de begrotingen als ook de staat van baten en lasten over de jaren 2018 t/m 2020. Uit de verslagen blijkt dat over deze jaren steun is verleend.

Van de kerken binnen het kerkverband zijn quota geheven, deze zijn door de kerken ook voldaan. Periodiek wordt in De Bazuin opgeroepen om ook het Steunfonds Hulpbehoevende Studenten te gedenken door het geven van giften.

Op basis van informatie uit het kerkverband hebben deputaten het goed gedacht het quotum van € 5,- te verhogen naar € 7,50 per ziel in 2017. Dit quotum is gehandhaafd in de jaren 2018-2020, waarbij jaarlijkse beoordeling heeft plaatsgevonden van de daadwerkelijke en mogelijke steunverlening in samenhang met de dan aanwezige liquide middelen.

Op de GS Lansingerland is besloten om een reserve van maximaal € 50.000 aan te houden. Omdat de steunverlening van de huidige broeder nog doorloopt tot en met het moment waarop de broeder daadwerkelijk het ambt gaat bekleden, acht het deputaatschap het niet noodzakelijk om voor 2021 nog een quotum te heffen. Het nieuw aan te stellen deputaatschap kan vervolgens in 2021 een besluit nemen over het al dan niet instellen van een quotum voor de navolgende jaren.

3.10 Vergaderdata

Deputaten hebben vergaderd op:

- 2 november 2018;

- 6 maart 2020;

- 4 december 2020.

Het aantal vergaderingen werd door deputaten passend geacht, gelet op de beperkte omvang van de steunverlening over de periode waarover verslag wordt gedaan. In de tussentijd heeft middels mailverkeer tussen deputaten overleg plaatsgevonden over voortgang steunverlening alsmede over inkomende en uitgaande stukken.

3.11 Controle

De controle over de financien over bovengenoemde periode is nog niet uitgevoerd. Een afspraak voor de kascontrole is gemaakt op DV 11 februari 2021. Deputaten zullen over de uitslag hiervan separaat rapporteren.

3.12 Kwijtschelding

Hiervoor wordt verwezen naar de paragrafen 3.8 en 3.9.

3.13 Schriftelijke rapportering aan eerstkomende Synode

Met onderhavig rapport wordt aan deze instructie voldaan.

3.14 Overdracht archieven na zes jaren aan de archivaris van de Generale Synode.

Door deputaten is gewerkt aan het opschonen en completeren van het archief. Het archief tot en met kalenderjaar 2020, inclusief deze rapportage, zal worden overgedragen aan de archivaris.

4. Voorstel

4.1 Voorstel tot decharge voor deputaten

Besluit

De Generale Synode verleent aan de deputaten ad art. 19 KO decharge voor het door hun gevoerde beleid.

Gronden

De door deputaten verrichte werkzaamheden zijn in overeenstemming met de instructie. Tevens is over de desbetreffende periode een kascontrole uitgevoerd (zie punt 3.10).

5. Slotwoord

Deputaten hebben met vreugde hun werk gedaan. Deputaten zijn de kerken en de broeders en zusters dankbaar voor de ontvangen steun t.b.v. onze studenten aan de Opleiding tot de Dienst des Woords. Deputaten hopen en bidden dat de opgebouwde gelden ten goede zullen komen aan broeders die de Opleiding tot de Dienst des Woord volgen om te dienen in de kerken in Nederland.

Deputaten wensen en bidden de Generale Synode te Lansingerland een gezegende vergadering toe.

De deputaten ad Artikel 19 KO

Joh. Horst, voorzitter

J.A. Sikkens, secretaris

M. van Veen, penningmeester

Bijlagen: **A.** Financiële situatie

- resultatenrekeningen 2018-2020
- begroting 2021

B. Voorstel regeling studiefinanciering theologische studenten

RESULTAAT 2020 / BEGROTING 2021

Deputaten Ad Art. 19: Fonds fin. Ondersteuning Theologische Studenten

BETAALREKENING

BATEN					LASTEN				
		RESULTAAT		BEGROOT			RESULTAAT		BEGROOT
		2020		*2021*			*2020*		*2021*
Saldo 1-1	€	7.067,33	€	10.472,47	Voorschot	€	7.253,12	€	6.600,00
Bijdragen kerken	€	10.357,50	€	-	Boekengeld	€	1.090,00	€	600,00
Giften	€	1.517,00	€	-	Onkosten deputaten	€	-	€	-
Collecten	€	-	€	-	Bankkosten	€	126,24	€	132,00
Van spaar	€	-	€	7.811,78					
			€	-	Saldo 31-12	€	10.472,47	€	10.952,25
Totaal	€	18.941,83	€	18.284,25	Totaal	€	18.941,83	€	18.284,25

SPAARREKENING

BATEN					LASTEN				
		RESULTAAT		BEGROOT			RESULTAAT		BEGROOT
		2020		*2021*			*2020*		*2021*
Saldo 1-1	€	50.500,00	€	50.513,13	Naar betaal	€	-	€	7.811,78
Van betaal	€	-	€	-					
Rente	€	13,13	€	-	Saldo 31-12	€	50.513,13	€	42.701,35
Totaal	€	50.513,13	€	50.513,13	Totaal	€	50.513,13	€	50.513,13

RESULTAAT 2018 / BEGROTING 2019

Deputaten Ad Art. 19: Fonds fin. Ondersteuning Theologische Studenten

BETAALREKENING

BATEN					LASTEN				
		RESULTAAT		BEGROOT			RESULTAAT		BEGROOT
		2018		*2019*			*2018*		*2019*
Saldo 1-1	€	7.476,57	€	6.979,82	Voorschot	€	7.500,00	€	7.500,00
Bijdragen kerken	€	6.519,96	€	8.000,00	Boekengeld	€	135,00	€	600,00
Giften	€	2.220,00	€	-	Onkosten deputaten	€	25,21	€	-
Van spaar	€	1.500,00	€	-	Bankkosten	€	122,70	€	150,00
Diversen	€	-	€	-	Naar spaarrekening	€	2.953,80	€	-
					Saldo 31-12	€	6.979,82	€	6.729,82
Totaal	€	17.716,53	€	14.979,82	Totaal	€	17.716,53	€	14.979,82

SPAARREKENING

BATEN					LASTEN				
		RESULTAAT		BEGROOT			RESULTAAT		BEGROOT
		2018		*2019*			*2018*		*2019*
Saldo 1-1	€	49.000,00	€	50.500,00	Naar betaal	€	1.500,00	€	-
Van betaal	€	2.953,80	€	-					
Rente	€	46,20	€	13,13	Saldo 31-12	€	50.500,00	€	50.513,13
Totaal	€	52.000,00	€	50.513,13	Totaal	€	52.000,00	€	50.513,13

RESULTAAT 2019 / BEGROTING 2020

Deputaten Ad Art. 19: Fonds fin. Ondersteuning Theologische Studenten

BETAALREKENING

BATEN					LASTEN				
		RESULTAAT		BEGROOT			RESULTAAT		BEGROOT
		2019		*2020*			*2019*		*2020*
Saldo 1-1	€	6.979,82	€	7.067,33	Voorschot	€	12.006,24	€	7.703,12
Bijdragen kerken	€	11.032,50	€	10.372,50	Boekengeld	€	600,00	€	600,00
Giften	€	1.200,00	€	540,00	Onkosten deputaten	€	-	€	-
Collecten	€	345,57	€	-	Bankkosten	€	146,14	€	150,00
Diversen	€	261,82			Terugstorting DGK Emmen			€	720,00
			€	-	Saldo 31-12	€	7.067,33	€	8.836,71
Totaal	€	19.819,71	€	17.979,83	Totaal	€	19.819,71	€	18.009,83

SPAARREKENING

BATEN					LASTEN				
		RESULTAAT		BEGROOT			RESULTAAT		BEGROOT
		2019		*2020*			*2019*		*2020*
Saldo 1-1	€	50.500,00	€	50.513,13	Naar betaal	€	-	€	-
Van betaal	€	-	€	-					
Rente	€	13,13	€	-	Saldo 31-12	€	50.513,13	€	50.513,13
Totaal	€	50.513,13	€	50.513,13	Totaal	€	50.513,13	€	50.513,13

Bijlage B: Regeling studiefinanciering theologische studenten

Regeling betreffende de studiefinanciering voor studenten van De Gereformeerde Kerken in Nederland, artikel 19 KO

Begripsomschrijving
Artikel 1
In deze regeling worden verstaan onder
" De Gereformeerde Kerken in Nederland": De Gereformeerde Kerken in Nederland zoals bijeengekomen in de Generale Synode van Mariënberg 2005-2006.
"deputaten": de generale deputaten naar Artikel 19 van de kerkorde, benoemd door de generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland;
"opleider": degene die door de synode benoemt is voor de coördinatie van de Opleiding.
"student": hij die de opleiding tot de Dienst des Woords bij een door deputaten aangewezen instelling volgt dan wel als cursist de vooropleiding volgt;
"studiejaar": de periode van 1 september van het jaar t/m 31 augustus van het daarop volgende jaar;
"gezinstoeslag": de wettelijke toeslag voor de student die gehuwd is of gehuwd is geweest;
"boekentoelage": het bedrag dat gedurende de in deze regeling bedoelde periode wordt toegekend aan een student, dat bestemd is voor de opbouw van een theologische bibliotheek.

Financiële steun in de vorm van voorschotten
Artikel 2
Deputaten verlenen de financiële steun aan studenten die staan ingeschreven bij de Opleiding en die het voornemen hebben dienaar des Woords te worden van een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of van een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2.

Artikel 3
1. Deputaten verlenen de financiële steun per studiejaar in de vorm van renteloze voorschotten die in maandelijkse termijnen aan de student worden uitbetaald.
2. Geen financiële steun zal worden verleend aan de student die een lening bij een derde aangaat, waardoor hij in een ongewenste schuldverhouding komt te staan.
3. Deputaten kunnen ondersteuning verlenen in de vorm van een boekentoelage van maximaal € 1.200 per studiejaar, behoudens het bepaalde in art. 7.

Overeenkomstige toepassing wettelijke regeling
Artikel 4
1. Richtlijn voor de berekening van de voorschotten is de rijksregeling vervat in de Wet studiefinanciering 2000 en haar uitvoeringsvoorschriften die naar analogie worden toegepast.
2. In situaties waarin de richtlijn voor de berekening van de voorschotten naar analogie van de rijksregeling vervat in de Wet studiefinanciering 2000 niet voorziet, wordt de hoogte van de voorschotten wordt bepaald~~t~~ naar gelang de financiële behoefte van de student.
~~2. Richtlijn voor de berekening van de voorschotten is de rijksregeling vervat in de Wet studiefinanciering 2000 en haar uitvoeringsvoorschriften die naar analogie worden toegepast.~~
3. a. Bij de berekening van de aanvullende financiering ~~overeenkomstig die wet~~ nemen deputaten in aanmerking de ~~wettelijke regels betreffende de ouderlijke bijdrage en de~~ financiële draagkracht van de student en van zijn eventuele echtgenote.
~~b. Indien de ouderlijke bijdrage in het kader van de Wet studiefinanciering 2000 in haar geheel wordt toegerekend aan een of meer andere studerenden uit het ouderlijk gezin zullen deputaten bij het bepalen van de voorschotten ten behoeve van de bij hen aanvragende student(en) de ouderlijke bijdrage buiten beschouwing laten.~~

Categorieën studenten
Artikel 5
1. Voor de toekenning van voorschotten kan in aanmerking komen:
A. *de student die ingevolge de Wet studiefinanciering 2000 aanspraak kan maken op het studievoorschot voor wetenschappelijk onderwijs en die tevens aanspraak zou kunnen maken op aanvullende financiering krachtens die wet.*
Aan hem kunnen voorschotten worden verleend ter grootte van het deel van de aanvullende financiering dat tot een schuldverhouding als bedoeld in art. 3 lid 2 zou leiden, vermeerderd met een boekentoelage gedurende de in deze regeling bepaalde periode, behoudens het bepaalde in art. 7;

B. *de student die tijdens zijn studie gedurende de maximale wettelijke periode een studievoorschot als bedoeld onder A heeft genoten, maar die volgens deze regeling nog aanspraak op financiële steun kan maken.*
Aan hem kunnen voorschotten worden verleend ter grootte van ~~het wettelijke studievoorschot vermeerderd met de wettelijke aanvullende financiering,~~het geen bepaald is in artikel 4.2 eventueel nog vermeerderd met de boekentoelage gedurende de in deze regeling bedoelde periode. ~~Voorschotten betreffende de gezinstoeslag worden slechts toegekend indien de student gehuwd is of geweest is en hij de leeftijd van 24 jaar heeft bereikt,~~ Deputaten kunnen ten aanzien van zo'n student bij zijn verzoek om financiële steunverlening bepalen dat de hem verleende voorschotten geheel of ten dele behoren te worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 14;

C. *de student die bij de aanvang van het studiejaar anders dan door veronachtzaming van de*
wettelijke voorschriften geen aanspraak kan maken op studiefinanciering krachtens de Wet
studiefinanciering 2000 en die volgens deputaten op bijzondere gronden wel aanspraak heeft
op financiële steun.
Aan hem kunnen voorschotten worden verleend als bedoeld onder B, behoudens het bepaalde in Artikel 8. Deputaten kunnen ten aanzien van zo'n student bij zijn eerste verzoek om financiële steunverlening bepalen dat de hem verleende voorschotten geheel of ten dele behoren te worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 14;

D. *de student uit de categorie A of C, doch die is ingeschreven voor de vooropleiding. Ten aanzien van een student voor de vooropleiding is van toepassing het bepaalde in Artikel 8.*

2. Ten behoeve van een student die afkomstig is uit een buitenlandse kerk waarmee De Gereformeerde Kerken in Nederland kerkelijke gemeenschap oefenen naar Artikel 47 van de kerkorde, kan eveneens steun overeenkomstig deze regeling worden toegekend, indien ten aanzien van de medefinanciering van de studiekosten namens of ten behoeve van zo'n kerk met deputaten een overeenkomst is gesloten. De steunverlening aan zo'n student kan plaats vinden zolang hij het voornemen heeft onmiddellijk na het voltooien van zijn studie dienaar des Woords te worden bij een van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Tijdsduur van de voorschotten
Artikel 6
1. Renteloze voorschotten worden, behoudens het bepaalde in lid 2, in lid 6 en in Artikel 8, toegekend gedurende ten hoogste zeven achtereenvolgende studiejaren, gerekend van het begin van de theologische studie. ~~. Aan een student die ten behoeve van zijn studie aanvullende financiering op grond van de Wet op de studiefinanciering heeft genoten kunnen alsnog voorschotten worden verleend mits hij schriftelijk verklaart van de wettelijke aanvullende financiering af te zien van het deel van de aanvullende~~

~~financiering dat tot een schuldverhouding als bedoeld in art. 3 lid 2 zou leiden. De voorschotten worden dan verleend gedurende de in de eerste volzin bedoelde periode verminderd met de studietijdvakken waarover hij bovenbedoelde aanvullende financiering heeft ontvangen~~.
2. Indien de opleider meent dat de steunverlening aan een ingeschreven student na het verstrijken van de in lid 1 bedoelde periode moet worden voortgezet, brengt hij die informatie en zijn advies tijdig schriftelijk en geargumenteerd ter kennis van de deputaten die daaromtrent zo spoedig mogelijk beslissen. Indien deze tot voortzetting van de steun besluiten, zal deze bestaan uit een renteloze lening die geheel moet worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 14.
3. Renteloze voorschotten ten behoeve van een gehuwde student betreffende de gezinstoeslag worden binnen de in de vorige leden bedoelde periode toegekend gedurende een tijdvak van ten hoogste drie achtereenvolgende studiejaren, tenzij deputaten in overleg met de opleider anders beslissen.
4. Aan een student die na zijn masters-examen zijn studie voortzet kunnen deputaten gedurende twee jaren 'voortgezette studie' financiële, steun verlenen. De opleider brengt zijn advies tijdig schriftelijk ter kennis van deputaten die zo spoedig mogelijk over voortzetting van de steunverlening beslissen. In bijzondere gevallen kunnen deputaten de termijn van twee jaren verlengen. Deputaten zijn bevoegd aan de steunverlening gedurende de voortgezette studie voorwaarden te verbinden welke o.m. kunnen inhouden dat de dan verleende voorschotten geheel of ten dele moeten worden terugbetaald overeenkomstig het bepaalde in Artikel 14.
5. Renteloze voorschotten voor de boekentoelage worden toegekend gedurende de studiejaren.
6. Wanneer een voorschot gewijzigd moet worden of een studieperiode niet het gehele studiejaar omvat, wordt aan elke maand een twaalfde deel van het jaarbedrag toegerekend.
7. De voorschotten worden verleend tot uiterlijk het tijdstip waarop de student nadat hij afgestudeerd is en nadat hij de kerkelijke examens heeft afgelegd, voor rekening van een kerk komt. Hierbij wordt een termijn van drie weken in acht genomen met een uitloop naar maximaal zes weken. Daarbij geldt de voorwaarde dat de student binnen drie weken nadat hij is afgestudeerd bij de betrokken classis schriftelijk zijn preparatoir examen heeft aangevraagd; van zijn aanvrage behoort hij terstond een afschrift te zenden aan de deputaten. Indien hij binnen dertien weken na de datum van het met goed gevolg afgelegde preparatoir examen geen beroep van een kerk heeft ontvangen of geen enkel op hem uitgebracht beroep heeft aanvaard, wordt in het algemeen de steunverlening beëindigd op het tijdstip dat deze periode is verstreken.
8. De steunverlening aan een student wordt beëindigd als deputaten menen dat zijn studie, mede gezien de informatie van de opleider, onvoldoende vorderingen vertoont. Eveneens als deputaten constateren dat hij bij herhaling tekort schiet in het verstrekken van de door de opleider en/of deputaten aan hem gevraagde informatie. Zij kunnen dan eventueel de steunverlening tijdelijk of geheel staken.

Vooropleiding
Artikel 7
1. De duur van de vooropleiding wordt niet in aanmerking genomen bij het vaststellen van de in Artikel 6 bedoelde perioden voor een student die tot de theologische studie is toegelaten.
2. Deputaten kunnen aan studenten aan de vooropleiding een boekenvergoeding toekennen voor studieboeken die specifiek nodig zijn voor die opleiding, tot een maximum van € 600,-.
3. De periode gedurende welke de steun aan een student aan de vooropleiding kan worden verleend kan, gerekend van het tijdstip van inschrijving (voor de vooropleiding) ten hoogste dertien maanden bedragen. Van deze bepaling kan slechts worden afgeweken als aan deputaten wordt aangetoond dat de studie door ziekte of andere voor deputaten aanvaardbare bijzondere omstandigheden is vertraagd.

Verzoeken om financiële steun
Artikel 8
1. Hij die financiële steun verlangt behoort daartoe een verzoek in te dienen bij de deputaten als regel vóór 15 maart van het jaar waarin het studiejaar aanvangt.
2. Daartoe behoort gebruik te worden gemaakt van een door deputaten vastgesteld formulier.

Overeenkomst
Artikel 9
1. Indien aan een student renteloze voorschotten worden toegekend, behoort hij een overeenkomst met deputaten aan te gaan volgens het bij deze regeling vastgestelde "Model overeenkomst". Daarbij verklaart hij de ontvangen bedragen schuldig te zijn aan de kerken en die tijdig af te lossen behoudens kwijtschelding, een en ander overeenkomstig de bepalingen van deze regeling.

Informatie aan de student
Artikel 10
1. Deputaten stellen een student die om financiële steun heeft verzocht uiterlijk drie weken na het nemen van hun beslissing op zijn aanvraag schriftelijk hiervan in kennis.
2. Indien tijdens of na afloop van een studiejaar blijkt dat de verschuldigde ouderbijdrage of de draagkracht van de student of van zijn echtgenote aanzienlijk afwijkt van de raming zullen deputaten de berekening van de voorschotten kunnen herzien. Van zo'n herziening zullen zij de betrokken student zo spoedig mogelijk schriftelijk verwittigen. Deputaten zijn bevoegd de verschillen in uitkomsten met de student te verrekenen.
3. Deputaten stellen een student die steun ontvangt zo spoedig mogelijk schriftelijk en geargumenteerd in kennis van hun beslissing de financiële steunverlening te staken of te beëindigen.

Verzoek om herziening van beslissing
Artikel 11
l. Een student kan schriftelijk en met redenen omkleed aan deputaten verzoeken om herziening van hun beslissing ten aanzien van de hem al of niet toegekende steun, uiterlijk drie maanden na de dagtekening van hun beslissing. Hij behoort een dergelijk verzoekschrift in te zenden door bemiddeling van zijn opleider.
2. Deputaten beslissen op een dergelijk verzoekschrift binnen twee maanden nadat het is ingediend. Het bepaalde in lid 1 van Artikel 11 is van overeenkomstige toepassing. Op zijn verzoek stellen zij voordat zij een beslissing nemen de student in de gelegenheid zijn verzoek om herziening mondeling toe te lichten.

Informatie aan deputaten
Artikel 12
1. Een student die financiële steun vraagt of ontvangt, is verplicht alle medewerking te verlenen aan de deputaten en de door hen ter uitvoering van deze regeling noodzakelijk geachte gegevens betreffende zijn financiële draagkracht schriftelijk binnen de gestelde termijnen te verstrekken.
2. Hij behoort de noodzakelijke gegevens op het in Artikel 8 bedoelde aanvraagformulier te verstrekken zoveel mogelijk naar de toestand bij het begin van het studiejaar, c.q. kalenderjaar. Kunnen die nog niet volledig worden omschreven dan behoort hij die schriftelijk aan de deputaten door te geven zodra dat wel mogelijk is. Indien in de loop van het studiejaar wijzigingen optreden in de persoonlijke omstandigheden, de woonsituatie of de inkomenspositie van de student of zijn eventuele echtgenote, behoort hij de wijzigingen zo spoedig mogelijk schriftelijk aan zijn deputaten door te geven.
3. Een student behoort ten aanzien van de bestemming van de hem toegekende boekentoelage behoorlijk overleg te plegen met zijn deputaten. Daartoe behoort hij elk kwartaal schriftelijk aan hen een overzicht te verstrekken van door hem aangeschafte of aan te schaffen studieboeken.

4. Een student die steun ontvangt behoort, als zijn deputaten hem daarom verzoeken, tijdig en in voldoende mate aan hen schriftelijk of mondeling informatie te verstrekken over de voortgang van zijn studie.
5. De student dient zijn deputaten onverwijld schriftelijk in te lichten wanneer hij zijn studie in de theologie afbreekt of anderszins in omstandigheden komt te verkeren waardoor de toekenning en uitkering van voorschotten vervalt.

Informatie van de opleider
Artikel 13
De opleider zal jaarlijks in de maand februari de deputaten informeren over de studieresultaten van de studenten aan wie voorschotten worden verleend. Blijkt uit die informatie en uit het contact met de student dat zijn studieresultaten onvoldoende zijn, doch meent de opleider dat de steunverlening toch moet worden voortgezet, dan deelt hij dat schriftelijk en geargumenteerd tijdig mede aan de deputaten, die daarna zo spoedig mogelijk beslissen over de voortzetting van de steunverlening.

Terugbetaling van voorschotten
Artikel 14
1. Een student die voorschotten heeft ontvangen, behoort deze geheel of ten dele aan deputaten terug te betalen in de leden 2 en 3 omschreven gevallen.
2. Terugbetaling dient, naar gelang deputaten beslissen, geheel of ten dele plaats te vinden als:
a. de student ondanks herhaalde aanmaning nalaat te voldoen aan een door deputaten op grond van deze regeling ten aanzien van hem getroffen hebben regeling;
b. als de student ondanks herhaalde aanmaning nalaat (nalaten) een of meer daar omschreven informatieonderdelen aan deputaten te verstrekken.
3. Terugbetaling dient voorts plaats te vinden als de student:
a. behoort tot de in Artikel 5 lid 1 onder B of C bedoelde categorie of verkeert in de situatie als bedoeld in Artikel 6 lid 2 of lid 4, indien en voor zover deputaten dat ten aanzien van hem hebben besloten;
b. zijn studie afbreekt of daarvan wordt uitgesloten;
c. niet langer voornemens is dienaar des Woords te worden bij een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2;
d. na voltooide opleiding zich niet binnen de gebruikelijke tijd beroepbaar laat stellen of dan niet beroepbaar gesteld wordt binnen De Gereformeerde Kerken in Nederland of een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2, behoudens de in Artikel 6 lid 4 bedoelde postdoctorale studie;
e. na beroepbaarstelling geen van de op hem uitgebrachte beroepen aanvaardt of na aanvaarding van een beroep zich alsnog terugtrekt en geen ander beroep aanneemt;
f. na beroepbaarstelling zich als lid onttrekt aan of wordt afgesneden van een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of van een buitenlandse zusterkerk waartoe hij behoort;
g. na beroepbaarstelling een beroep aanneemt naar een buitenlandse kerk behoudens het bepaalde in artikel 5 lid 2;
h. dienaar des Woords geworden is en zich als lid onttrekt aan een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of de buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2, waartoe hij behoort, of wordt afgezet naar de Artikelen 79 en 80 van de kerkorde of ophoudt dienaar des Woords te zijn naar Artikel 15 van de kerkorde.
4. In het geval bedoeld in lid 3 onder b geldt de terugbetalingsplicht slechts voor het bedrag dat openstaat na kwijtschelding van een gedeelte van de voorschotten naar tijdsevenredigheid overeenkomstig het bepaalde in Artikel 15. De terugbetalingsplicht geldt voorts in alle gevallen waarin achteraf blijkt dat te hoge voorschotten zijn verstrekt, tot het bedrag van het te veel betaalde.
5. Het verschuldigde bedrag is ineens opvorderbaar. Stuit aflossing ineens op bezwaren, dan kunnen deputaten bij een met redenen omkleed verzoekschrift toestaan dat terugbetaling plaats vindt in een aantal door hen te bepalen termijnen en onder door hen

te stellen voorwaarden. De periode van terugbetaling omvat maximaal 35 jaar. Het bedrag dat jaarlijks moet worden terugbetaald wordt vastgesteld op basis van de financiële draagkracht van de schuldplichtige. Deputaten kunnen op grond van onvermogen van die aansprakelijke personen een resterend schuldbedrag oninbaar verklaren.
6. Bepalingen betreffende de terugbetalingsplicht zijn opgenomen in de in Artikel 9 bedoelde overeenkomst.

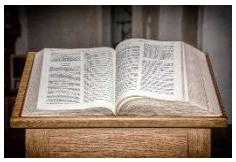
Kwijtschelding
Artikel 15
1. De som van de in totaal aan een student verstrekte voorschotten, voor zover die zijn verschuldigd overeenkomstig het bepaalde in Artikel 14 lid 1 en voor zover ze niet moeten worden terugbetaald krachtens lid 2, lid 3 of lid 4 van dat Artikel, wordt door deputaten kwijtgescholden. De kwijtschelding geschiedt in 35 jaarlijkse achtereenvolgende termijnen, gerekend vanaf het tijdstip waarop de student, die zijn opleiding heeft voltooid is bevestigd als dienaar des Woords in een van De Gereformeerde Kerken in Nederland of een buitenlandse zusterkerk als bedoeld in Artikel 5 lid 2.
2. Kwijtschelding vindt ook plaats wanneer de student, kandidaat of dienaar des Woords overlijdt of door langdurige invaliditeit niet in staat zal zijn om zijn studie te voltooien of werkzaamheden als dienaar des Woords te verrichten, dan wel uit dien hoofde als dienaar des Woords is geëmeriteerd. De hierboven bedoelde invaliditeit dient te worden aangetoond door twee medische verklaringen, waarvan in ieder geval één niet door de eigen huisarts is afgegeven. Andere bijzondere omstandigheden kunnen deputaten eveneens aanleiding geven tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.
3. Van elke kwijtschelding verwittigen deputaten onverwijld schriftelijk de student, kandidaat of dienaar des Woords of in voorkomende gevallen zijn nabestaanden.

Hardheidsclausule
Artikel 16
Deputaten zijn bevoegd op advies van de opleider ten aanzien van een student of kandidaat tegemoet te komen aan een bijzondere situatie of aan onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van deze regeling voordoen, en daarbij af te wijken van de voorgaande bepalingen.

Onvoorziene gevallen
Artikel 17
In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslissen deputaten.

Titel
Artikel 18
Deze regeling kan worden aangehaald als `Regeling studiefinanciering theologische studenten'.

Bijlage 7, (Aanvullend) rapport deputaten Opleiding tot de dienst van het Woord

Deputaten-curatoren
Opleiding
tot de
Dienst des Woords

Secretaris: J.G. Sikkens- Hoving
Meester J. Tuintjerstraat 21,
9356 BK, Tolbert
0594-699 288
annegreetsikkens@hotmail.com

Aan: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
De scriba van De Gereformeerde Kerk te Lutten.

Geachte broeders,
Deputaten-curatoren van de Opleiding tot de Dienst des Woords leggen bij deze verantwoording af van hun werkzaamheden. De HEERE heeft het werk van de deputaten-curatoren willen zegenen. Het rapport is gebaseerd op de instructie die we ontvangen hebben van de Generale Synode Groningen 2017/2018.
De deputaten-curatoren hebben hun werk gedaan volgens de instructie die aan de deputaten-curatoren is meegegeven door de Generale Synode.
Onze rapportage bestaat uit twee delen, namelijk een openbaar gedeelte en een vertrouwelijk deel. In het vertrouwelijke deel is persoonsgebonden informatie opgenomen.
U treft in de bijlage het financiële overzicht van de jaren 2017-2020 met de begroting voor 2021 aan.
Onze dank gaat uit naar de HEERE, onze Almachtige God en Vader in Jezus Christus, die krachten en wijsheid gaf voor het werk waarvan u in dit rapport een samenvatting vindt. Wij bidden dat uw besluitvorming eraan mag bijdragen dat in onze kerken mannen beschikbaar komen, die bekwaam zijn om het Woord van onze God te verkondigen. Wij vertrouwen erop dat de HEERE, Die ons roept, getrouw is. Hij zal het doen.

Graag vragen wij u om bij het opstellen van de agenda van de synode een moment op te nemen waarop wij als deputaten ODDW én de Opleider ds. De Marie aandacht kunnen geven aan het afscheid van ds. Van Gurp, die vanaf het allereerste moment tot aan de laatste student (tot op heden) toe een belangrijke bijdrage heeft mogen leveren aan de opleiding.

We wensen u bij al uw beraadslagingen de wijsheid en de genade van de HEERE toe.

Met broedergroeten,

Deputaten-curatoren Opleiding tot de Dienst des Woords,

J. Houweling, voorzitter
J.G. Sikkens-Hoving, secretaris
Ds. M. Dijkstra, algemeen adjunct
W.J. Heeringa
J.C. Sikkens, penningmeester

1. De deputaten-curatoren

De deputaten-curatoren zijn aangesteld door de Generale Synode van Lansingerland van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in haar vergadering van 2 juni 2018 te Zwolle.
Als deputaten-curatoren zijn als primi benoemd de broeders ds. M. Dijkstra, W.J. Heeringa, J. Houweling, B. Lourens en E.A. Rodenboog, en als secundi broeder J.C. Sikkens en zr. J.G. Sikkens-Hoving. Deputaten hebben in hun eerste vergadering benoemd: br. J. Houweling tot voorzitter, br. B. Lourens tot secretaris, br. J.C. Sikkens tot penningmeester en ds. M. Dijkstra tot algemeen adjunct van het deputaatschap. Br. W.J. Heeringa is benoemd als afgevaardigde van deputaten-curatoren in het comité Kerkdag.
In de loop van het jaar 2019 heeft br. E. Rodenboog ontheffing gevraagd wegens persoonlijke omstandigheden. Br. B. Lourens heeft in november 2020 wegens gezondheidsredenen ontheffing gevraagd. Desgevraagd hebben de secundi, br. J.C. Sikkens en zr. J.G. Sikkens-Hoving erin bewilligd deze broeders in het deputaatschap te vervangen.

2. Instructie van de synode 2017-2018

Artikel I.02 Instructie deputaten-curatoren Opleiding tot de Dienst des Woords (ODDW).
Aan de deputaten-curatoren is opgedragen:

1. Zij zien er op toe dat alle partijen handelen in overeenstemming met het door de synode vastgestelde Statuut voor de Opleiding.
   Alle partijen hebben gehandeld conform het Statuut voor de Opleiding zoals dat vastgesteld is door de GS Hasselt.
2. Zij zien er op toe dat er structureel opleiding plaatsvindt door het College van Opleiding.
   Er is structureel opleiding gegeven aan de enige student in de periode juli 2017 - september 2020. Deputaten-curatoren hebben in dezen contact gehouden met de opleider en de betreffende student.
3. Zij informeren de kerken over de mogelijkheden van de opleiding. Op deze wijze zullen zij broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.
   Er is door deputaten-curatoren in 2020 een bericht naar de kerken gezonden waarin aandacht is gevraagd voor het zoeken van nieuwe studenten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords. Op de kerkdag 2019 is tevens een korte presentatie gehouden waarin hierop ook gewezen is
4. Zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen zij het College van Opleiding in hun werkzaamheden.
   Hiervoor dient het overleg tussen deputaten-curatoren en de Opleider en de bibliothecaris, dat heeft plaatsgevonden.
5. Zij bespreken met het College van Opleiding elk half jaar het studieprogramma en de studievoortgang van de studenten aan de hand van het halfjaarlijks rapport van de opleider betreffende de planning van de onderwijsmomenten, de leerstof en het jaarlijks af te nemen examen.
   Er is op 13 november 2018 overleg geweest met de opleider en de bibliothecaris. Op 22 oktober 2020 met de opleider.

6. Zij brengen aan iedere synode omtrent het sub 4 genoemde rapport uit, de rapportage over de studievoortgang van de studenten geschiedt vertrouwelijk.
   Zie hiervoor dit rapport.
7. Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met de opleider.
   Deze frequentie is niet gehaald. Er zijn wel gesprekken geweest met de opleider.
8. Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
   Dit is niet structureel eens per jaar gebeurd. Er zijn wel gesprekken geweest met docenten en opleidingsmedewerker.
9. Zij hebben de bevoegdheid om, in overleg met de opleider, het geven van onderwijs bij te wonen.
   Er is een college van de opleider aan student Heres bijgewoond.
10. Zij hebben de bevoegdheid om, op voordracht van de opleider, één of meer overige medewerkers te benoemen en een daarbij passende vergoeding toe te kennen.
    De emerituspredikanten ds. H.G. Gunnink en ds. H.W. van Egmond zijn als medewerkers benoemd.
11. Zij bezoeken tenminste eenmaal per jaar de studenten om met name over hun motivatie en confessionele trouw te spreken.
    Met br. P. Heres zijn deze gesprekken gevoerd.
12. Zij staan met raad en daad terzijde de broeders die de studie theologie of een, nader te bepalen, opleiding in de klassieke talen volgen, en indien nodig hebben zij daarover contact met de opleider en kerkenra(a)d(en) van de broeders.
    Is niet van toepassing geweest.
13. Zij zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan de samenroepende kerk van de eerstkomende generale synode om een bijzondere of vervroegde Generale Synode bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.
    Niet van toepassing geweest.
14. Zij ondersteunen de opleider bij de opbouw van de bibliotheek en dragen zorg voor de instandhouding van de bibliotheek en plegen daartoe overleg met de opleider.
    Gesprekken over de bibliotheek hebben veel tijd van het deputaatschap gevergd.
15. Zij zullen onderzoek (laten) doen naar het digitaliseren van de boeken in de bibliotheek, waarbij eventueel een selectie gemaakt moet worden tussen boeken die op papier aanwezig moeten blijven in de bibliotheek en boeken die na digitalisering verwijderd kunnen worden. Het uitwerken van deze plannen zal in nauw overleg gebeuren het College van Opleiding. Voor het digitaliseren is een budget van € 10.000 beschikbaar.
    Er is na veel overleg besloten niet over te gaan tot de aanschaf van apparatuur om te digitaliseren, maar er is een plan van aanpak opgesteld, waarbij o.a. allereerst wordt nagegaan welke boeken nuttig zijn om te bewaren en/of te digitaliseren en welke boeken reeds digitaal beschikbaar zijn. Een en ander heeft vertraging opgelopen. De bibliotheek is enkele malen opgeschoond (dubbele exemplaren zijn verwijderd). Op dit moment is de opleider bezig de niet (meer) relevante werken uit de bibliotheek te verwijderen. Onder paragraaf 7 is het stappenplan nader toegelicht.
16. Zij zullen per jaar verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen. De penningmeester van het deputaatschap zal daartoe jaarlijks zijn boeken laten controleren door een classis die hiervoor door de synode is

aangewezen. Vier maanden voor aanvang van de eerstkomende synode zal het deputaatschap een financiële begroting en de verantwoording van de financiële middelen zoals deze zijn goedgekeurd door de controlerende classis, aan de roepende kerk doen toekomen.
Dit is gebeurd.

17. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
Hiertoe dient dit rapport.
18. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.
Hieraan is voldaan.
19. Deputaten zullen omzien naar invulling van de oudtestamentische vakken (Canoniek OT, Historia Revelationis OT, Exegese OT)
Ds. H.W. van Egmond en ds. H.G. Gunnink zijn hiervoor benaderd door de opleider.

3. Docenten:

*Overeenkomsten***.**

- dr. P. van Gurp.
Het aangepaste vrijwilligerscontract zoals goedgekeurd door de GS Groningen is in 2017 door dr. P. van Gurp getekend. Ds. Van Gurp heeft aangegeven dat hij zijn activiteit als docent, nu br. Heres afgestudeerd is, vanwege zijn hoge leeftijd neerlegt.
- br. T.L. Bruinius.
Hij heeft een vaste aanstelling voor 50% van de werktijd. Deze aanstelling is beëindigd op 28-02-2021 i.v.m. zijn pensionering. Br. Bruinius zal een contract krijgen voor de gewerkte uren.
- ds. S. de Marie.
De Opleider ds. S. de Marie is voor 20% van zijn tijd door de kerkenraad van DGK Zwolle e.o. uitgeleend aan de Opleiding. Zijn arbeidscontract is daarom met de kerkenraad van Zwolle. Deputaten betalen de kerkenraad voor het aandeel van 20%. Jaarlijks wordt met de kerkenraad van Zwolle deze inzet geëvalueerd. Het contract is beëindigd in verband met de emeritering van ds. De Marie. Hij heeft nu een vrijwilligerscontract.
- ds. E. Heres.
Heeft een contract voor de gewerkte uren, ondertekend in 2017.
- ds. H.G. Gunnink
heeft een contract voor de gewerkte uren. Ds. Gunnink heeft aangegeven na het afstuderen van br. P. Heres het docentschap niet verder op zich te willen blijven nemen.
- ds. H.W. van Egmond
Heeft een contract voor de gewerkte uren.

4. Kandidaat-docenten

Er zijn op dit moment geen kandidaat docenten. Naar nieuwe docenten wordt omgezien.

5. Studenten

-**Student P. Heres.**
Br. P. Heres heeft zich in juni 2016 aangemeld voor de Opleiding. Na zijn bachelor aan het Hersteld Hervormd seminarie (behaald in juni 2017) heeft hij volledig de studie aan de eigen Opleiding gevolgd.
Op zaterdag 7 november heeft br. Heres met goed gevolg zijn preparatoir examen afgelegd. De classis heeft dientengevolge mogen besluiten dat hij een jaar lang mag proponeren.

6. Overleg met het College van Opleiding

Er is er met de opleider ds. S. de Marie overleg gevoerd op 13-11-2018 en 22-11-2020.
In dat overleg is gesproken over de voortgang aan de Opleiding en de bibliotheek. De studiegids is aangepast tot op 2019. Deze staat op de website en is aan dit rapport als bijlage toegevoegd.
De samenwerking met de opleider ervaren deputaten-curatoren als positief.

7. Opleidingsbibliotheek.

De door de GS-Groningen nieuw benoemde bibliothecaris, br. T.L. Bruinius, is bezig uitvoering te geven aan zijn nieuwe functie als bibliothecaris (onder verantwoordelijkheid van de Opleider).

-*Status bibliotheek.*
De situatie rond de bibliotheek heeft relatief veel tijd gevergd van de deputaten-curatoren. Het blijft een punt van zorg dat de kosten, met name de huur van het gebouw aan de Branderweg te Zwolle (te) hoog wordt gevonden. De huur is dit jaar verhoogd. Aandacht vraagt het feit dat in de afgelopen jaren er niet of nauwelijks boeken zijn uitgeleend aan predikanten en/of kerkleden. Er wordt ook van de bibliotheek als studieruimte weinig gebruik gemaakt.

Onder meer in de acta Hasselt 2011 is omschreven:

- dat het uit oogpunt van efficiency van belang is de bibliotheek van de Opleiding tot de dienst des Woords te vrijwaren c.q. te ontdoen van boeken of media die niet passen bij het beoogde doel van de collectie.

Er is ons niet gebleken dat sinds 2011 er met dit voornemen al iets is gedaan.
Daarom is besloten hier verder concreet mee aan de slag te gaan.
Hiertoe is aan de hand van de oorspronkelijk geformuleerde doelstelling van de bibliotheek een stappenplan opgezet.

Doelstelling van de Bibliotheek van de Opleiding tot de Dienst des Woords:

1 Het ter beschikking stellen aan studenten en predikanten van boeken/literatuur die door dezen moeilijk zelf aan te schaffen (kunnen) zijn.
2 Het verzamelen en conserveren van zoveel mogelijk nuttige theologische werken voor de toekomst

3. Het op een toegankelijke manier ter beschikking stellen van boeken/literatuur aan leden van DGK.

Overwegende:
1. dat er in de afgelopen jaren door studenten of predikanten niet of nauwelijks gebruik gemaakt is van boeken en/of literatuur en van de faciliteiten van de bibliotheek;
2. dat er in de afgelopen jaren nauwelijks boeken en/of literatuur uit de bibliotheek geleend zijn door kerkleden;
3. de opdracht van de laatste GS om onderzoek te doen naar digitaliseren waarbij eventueel een selectie gemaakt moet worden tussen boeken die op papier aanwezig blijven en boeken die na digitalisering verwijderd kunnen worden;
4. of er ruimte in de bibliotheek moet worden vrijgehouden voor vergaderingen (opleiding, onderwijs aan studenten, houden van themadagen e.d.) en het een werkplek is voor medewerkers van de bibliotheek;

vragen de Deputaten-curatoren van de Opleiding tot de Dienst van het Woord zich af of het wel een verantwoorde financiële last legt op het kerkverband van DGK om een ruimte te blijven huren voor een bibliotheek van de huidige omvang.

Hierbij is door deputaten het volgende stappenplan opgesteld, namelijk:
1. De predikanten van het kerkverband van DGK wordt gevraagd – of fysiek of door middel van de beschikbare catalogus – na te gaan welke van de boeken en/of literaire werken, die nu in de bibliotheek aanwezig zijn, beslist in de bibliotheek ten behoeve van de opleiding bewaard moeten blijven, fysiek of in digitale vorm. Hierbij is het ook van belang dat deputaten nagaan welke afspraken c.q. beloften gedaan zijn aan schenkers van collecties (van bijv. stichting 'Het theologisch boek' of van predikanten).
2. Van de overige boeken wordt bepaald welke, fysiek of digitaal, moeten worden bewaard buiten de bibliotheek van de Opleiding, die onder meer in de plaatselijke bibliotheken kunnen worden opgenomen.
3. De rest kan dan verwijderd worden (hoe en waar dan ook)
4. Onderzocht zal moeten worden welke boeken, die digitaal beschikbaar moeten blijven, al elders digitaal beschikbaar zijn (bijv. in de Koninklijke Bibliotheek of de bibliotheek van de TU te Kampen).
5. Onderzocht moet worden of de te digitaliseren boeken door middel van eigen aan te schaffen apparatuur gedigitaliseerd moeten worden of dat dit wordt uitbesteed.
6. Wanneer duidelijk is welke omvang de boeken hebben die primair voor de Opleiding nodig zijn en wanneer duidelijk is welke omvang de boeken hebben die bestemd zijn voor algemeen gebruik, moet bepaald worden wat de impact is van de "algemene" boeken en daarbij moet overwogen worden of de bibliotheek niet alleen voor het primaire doel alleen beschikbaar moet blijven. Overwogen moet worden of de boeken, die bestemd zijn voor algemeen gebruik, niet beter alle gedigitaliseerd kunnen worden, mede doordat de toegankelijkheid daardoor voor de kerkleden toeneemt.
7. Op basis van de uitkomst van het voorgaande moet worden onderzocht welke ruimte er dan nog minimaal beschikbaar moet blijven voor de overgebleven bibliotheekboeken.
8. Omdat de huidige bibliotheek ook ruimte biedt voor vergaderingen, lesruimte/themadagen moet in de nieuwe situatie gekeken worden of een dergelijke

aparte ruimte nodig is, of dat elders (bijv. in een kerkzaal) deze ruimte geboden kan worden.

8. Kerkdag.

Deputaat W.J. Heeringa heeft namens deputaten zitting in het Kerkdag-comité. De jaarlijkse kerkdagen worden gehouden in de maand september. In 2019 werd de kerkdag gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk te Lansingerland. In 2020 is de kerkdag, vanwege de coronacrisis niet gehouden.

9. Financieel

Opleiding
Bij deze rapportage zijn als bijlagen bij de rapportage de financiële overzichten toegevoegd vanaf de periode 2017 tot en met 2020 en de begroting van 2021

Met dankbaarheid aan de HEERE mogen wij constateren dat de opleiding in de afgelopen jaren voldoende financiële middelen had om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.
Ook is in de afgelopen jaren het quotum dat geheven werd van de kerken binnen het verband niet gewijzigd.
De opleiding heeft een ruime constante financiële buffer.
De boeken van 2016/2017 zijn gecontroleerd in 2018 door DGK Lutten. En hiervan is de classis Noord-Oost op de hoogte gebracht. Helaas was de controle te laat om de stukken in te dienen bij de vorige synode.
In opdracht van de classis ZW zijn de boeken gecontroleerd van 2018 tot en met 2020. Hiervan zal verslag worden gedaan in een brief die door de classis ZW naar u toe gestuurd zal worden.
Deputaten verzoeken de GS om hen wat betreft de financiën 2016 tot en met 2020 decharge te verlenen.

De bibliotheek
De bibliotheek is onderdeel van de opleiding. Hiervoor is wel een aparte bankrekening, zodat helder is wat een bibliotheek van deze omvang kost voor het kerkverband.
De gelden kwamen niet alleen van de opleiding maar ook mochten we geld ontvangen in de vorm van particuliere giften en via collecten. Hierdoor bleef de investering die de opleiding zelf moest doen aan de bibliotheek beperkt. Wel zien we in de afgelopen jaren de giften afnemen.
Daarnaast hebben deputaten documentatie ook een klein deel van de bibliotheek gehuurd voor al de werken die zij verzameld hebben.
De boeken over 2016/2017 zijn gecontroleerd door DGK Lutten in opdracht van de classis NO. Een brief waarin daarover verslag wordt gedaan zal de classis NO uw vergadering doen toekomen. De boekjaren 2018 en naar verwachting 2020 zullen gelijktijdig met die van de opleiding worden gecontroleerd.

Deputaten verzoeken de GS om hen wat betreft de financiën over 2016 en 2020 decharge te verlenen.

10. Voorstellen.

Docenten
Nu ds. van Gurp en ds. Gunnink geen onderwijs meer verzorgen binnen de opleiding, is er een aantal vakken waarvoor er momenteel geen docent is. (zie ook bijlage 'vakken en docenten ODDW 2021') De deputaten hebben verschillende mogelijkheden verkend, die elk voor- en nadelen hebben. We leggen de volgende mogelijkheden ter overweging aan de synode voor zonder zelf een keuze te maken:

1. de opleiding op dezelfde voet continueren en voor de vakken die voorheen gegeven werden door ds. Van Gurp en ds. Gunnink hoe dan ook 'nieuwe' docenten vinden binnen DGK. In het laatste overzicht van vakken en docenten is te zien dat enkele vakken overgenomen worden door ds. De Marie en br. Bruinius. Verder zullen enkele vakken gegeven kunnen worden door Ds. Van Egmond en Ds. Heres. Maar er blijven vacatures voor enkele vakken welke nog niet door de eigen predikanten en docenten zijn in te vullen. Deze vakken zullen extern ingekocht moeten worden, waarbij gekozen kan worden dat de student dan vanuit de eigen opleiding (intern) begeleiding hierbij krijgt. Deputaten willen hierbij wel opmerken dat ze voorkeur geven om in het bijzonder de vacante vakken 'Exegese OT' en 'Exegese NT' niet extern, maar zélf/intern of evt. door predikanten GKN te laten doceren. Daarbij is een bredere verdeling met meer docenten binnen de opleiding gewenst o.a. in verband met te veel afhankelijkheid van enkele personen, zowel voor de continuïteit als de visie en koers van de opleiding.

2. vooruitlopend op samensmelting van DGK en GKN besluiten om intensief samen te werken door uitwisseling van docenten en studenten. Daarvoor zullen wel de statuten van de opleiding aangepast moeten worden. In samenhang met dit punt willen deputaten de synode ook verzoeken om deputaten te betrekken bij de vorming van een gezamenlijke theologische opleiding wanneer DGK en GKN verenigen, of bij het onderzoeken van mogelijkheden tot samenwerking tussen de respectievelijke opleidingen indien het (op korte termijn nog) niet tot vereniging komt.

3. de studenten (geheel of gedeeltelijk) laten opleiden aan de Canadian Reformed Theological Seminary in Hamilton (Ontario, Canada). We menen dat nu de CanRC geen zusterkerkrelatie meer heeft met de GKV, deze optie de overweging waard is. Bovendien zal dit de vaardigheden van de studenten in het gebruik van de Engelse taal verbeteren, zodat zij ook betere toegang krijgen tot de Engelstalige theologische literatuur. Voordeel is ook dat 'onze' studenten hier de mogelijkheid hebben om contact te hebben met andere studenten, zoals studenten (vroeger) in Kampen contact met elkaar hadden. De invloed van dit onderlinge contact op de vorming moet niet onderschat worden.

Invulling van de opleiding als er geen studenten zijn

Momenteel zijn er echter geen studenten. De deputaten doen de aanbeveling om bij gebrek aan studenten de opleiding niet te laten inslapen, maar liever te continueren en (tijdelijk) in te zetten voor

1. het toerusten van ambtsdragers;
2. het toerusten van broeders en zusters die catechisatie geven;
3. het toerusten van broeders en zusters die binnen de kerken bijbelonderwijs geven op scholen en bijbelscholen;
4. het bieden van nascholing aan de predikanten;
5. het toerusten van gemeenteleden tot evangelisatiewerk.

Bibliotheek
Deputaten stellen voor het stappenplan als voorgesteld voor de Bibliotheek verder uitvoering te geven om uiteindelijk te komen tot een weloverwogen en (financieel) verantwoorde beslissing over de juiste omvang, locatie en huur van ruimte voor de bibliotheek en ruimte voor vergaderen en lesruimte/themadagen.

11. Slotwoord

De afgelopen periode 2017-2020 hebben deputaten-curatoren hun werk in dankbaarheid mogen doen. Deputaten-curatoren zijn het College van Opleiding, ds. S. de Marie, ds. E. Heres, ds. P. van Gurp, ds. H.G. Gunnink, ds. H.W. van Egmond en broeder T.L. Bruinius, erkentelijk voor al hun activiteiten, waaronder de themadagen en het onderwijs dat zij gegeven hebben.
We zijn ook heel dankbaar dat in 2016 broeder P. Heres zich inschreef aan de Opleiding. Hij mocht op 7 november 2020, na het peremptoir examen officieel zijn diploma ontvangen. Een eerdere diploma-uitreiking kon vanwege corona niet doorgaan.

Deputaten zijn de HEERE dankbaar voor de eigen Opleiding, hoe klein die ook is en hoe gering de krachten ook zijn. Dankbaar ook dat ds. P. van Gurp tot nog toe, ondanks zijn hoge leeftijd en afnemende krachten, toch diverse onderwijstaken kon blijven vervullen onder de zegen van de HEERE.
Ook zijn deputaten dankbaar dat ds. Van Egmond en ds. Gunnink in de afgelopen periode, samen met de andere docenten en medewerkers, hun bijdrage konden leveren aan het opleiden van student P. Heres. En verder dat ds. De Marie na zijn emeritaat verbonden kan en wil blijven aan de opleiding als Opleider en docent en dat daarnaast br. Bruinius, die recent zijn pensioengerechtigde leeftijd bereikte, zich wil blijven inzetten voor de opleiding. Door het afscheid van ds. Van Gurp en ds. Gunnink ontstaan er vacatures. Ons gebed is dat ook hieraan goede invulling gegeven mag worden door predikanten en/of in combinatie met het inkopen van vakken. Zo mogen we de HEERE ook bidden en smeken om Zijn zegen over het werk aan de Opleiding, om dat dienstbaar te maken aan Zijn kerkvergaderend werk. En of Hij op zijn tijd nieuwe studenten/broeders wil geven, die verlangen naar het ambt van predikant en dat zo de Opleiding nieuwe broeders kan opleiden tot de Dienst des Woords.

Deputaten wensen en bidden de Generale Synode te Lutten een gezegende vergadering toe.

Deputaten-curatoren Opleiding tot de Dienst des Woords,

J. Houweling, voorzitter
J.G. Sikkens-Hoving, secretaris
ds. M. Dijkstra, algemeen adjunct
W.J. Heeringa, afgevaardigde in kerkdag-comité
J.C. Sikkens, penningmeester

Bijlagen

Bijlage A: Vergaderingen van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
Bijlage B: Financieel verslag Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords
Bijlage C: Financieel verslag Opleidingsbibliotheek
Bijlage D: Vakken en Docenten ODDW 2021 met brief van de opleider d.d. 10-04-2021
Bijlage E: Studiegids Opleiding tot de Dienst des Woords
Bijlage F: Vertrouwelijk verslag College van Opleiding tot de Dienst des Woords, 2018-2020.

Bijlage A: Vergaderingen van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Periode 2018 t/m 2021:

1e vergadering 11-10-2018	Deputaten curatoren
2e vergadering 13-11-2018	Deputaten curatoren met opleider en bibliothecaris
3e vergadering 21-05-2019	Deputaten curatoren
4e vergadering 21-09-2019	Deputaten curatoren
5e vergadering 13-11-2019	Deputaten curatoren met kerkenraad Zwolle
6e vergadering 14-03-2020	Deputaten curatoren
7e vergadering 22-10-2020	Deputaten curatoren met opleider
8e vergadering 18-01-2021	Deputaten curatoren
9e vergadering 15-02-2021	Deputaten curatoren
10e vergadering 12-04-2021	Deputaten curatoren

Bijlage B: Financieel verslag Deputaten Opleiding tot de Dienst 2021

Deputaat Opleiding tot de Dienst des Woords van DGK

Financieel overzicht

Balans

ACTIVA	werkelijk 31-12-2017	werkelijk 31-12-2018	werkelijk 31-12-2019	werkelijk 30-12-2020	begroot 1-1-2021
Giro	€ 1.146,89	€ 5.793,07	€ 3.439,13	€ 11.052,19	€ 11.052,19
Spaarrekeningen	€ 75.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00
Totaal	€ 76.146,89	€ 85.793,07	€ 83.439,13	€ 91.052,19	€ 91.052,19

PASSIVA	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	30-12-2020	30-12-2021
Algemene reserve	€ 79.446,52	€ 76.146,89	€ 85.793,07	€ 83.439,13	€ 91.052,19
Wijziging algemene reserve	€ -3.299,63	9.646,18	€ 2.353,94-	€ 7.613,06	€ 5.425,00
Totaal passiva	**€ 76.146,89**	**€ 85.793,07**	**€ 83.439,13**	**€ 91.052,19**	**€ 96.477,19**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Baten	Werkelijk 2017	werkelijk 2018	Werkelijk 2019	werkelijk 2020	Begroting 2021
Quotum	€ 49.080,02	€ 49.640,00	€ 54.120,00	€ 55.380,00	€ 35.475,00
Collecten	€ 569,65	€ -	€ 31,50	€ 593,27	€ 100,00
Giften	€ 13.389,06	€ 25.578,91	€ 10.635,71	€ 9.278,30	€ 9.000,00
Diversen/acties	€ 62,94	€ -	€ -	€ -	€ 50,00
Rente	€ 141,80	€ 63,99	€ 13,42	€ -	€ -
Totaal	€ 63.243,47	€ 75.282,90	€ 64.800,63	€ 65.251,57	€ 44.625,00

Lasten	2017	2018	2019	2020	2021
Inkoop EC's (2)		€ -	€ -	€ -	€ 2.500,00
Opleiding (3)	€ 58.307,63	€ 58.651,58	€ 58.673,37	€ 45.936,82	€ 26.000,00
Bibliotheek Opleiding	€ 7.500,00	€ 6.500,00	€ 8.000,00	€ 11.500,00	€ 10.000,00
Kosten deputaten	€ 580,27	€ 323,63	€ 296,24	€ 37,80	€ 500,00
Overige	€ 155,20	€ 161,51	€ 184,96	€ 163,89	€ 200,00
Totaal	€ 66.543,10	€ 65.636,72	€ 67.154,57	€ 57.638,51	€ 39.200,00

Resultaat	**€ 3.299,63-**	**€ 9.646,18**	**€ 2.353,94-**	**€ 7.613,06**	**€ 5.425,00**

Toelichting

(2) Inkoop van onderwijs bij onderwijsinstellingen, zoals de TUA en HHS.

(3) Opleiding: salarissen en kosten van opleider en docenten.

Vastgestelde quotum per lid:	
2017	€ 40,00
2018	€ 40,00
2019	€ 40,00
2020	€ 40,00
2021	€ 25,00

Bijlage C: Financieel verslag Opleidingsbibliotheek 2021

OPLEIDINGSBIBLIOTHEEK					
Financiele overzicht 2018-2020					
Begroting 2021					
Balans					
ACTIVA	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
spaar	€ 5,20	€ 2.000,00	€ -	€ -	€ -
Giro	€ 1.337,90	€ 1.053,64	€ 338,06	€ 1.666,34	€ 1.716,34
Totaal	€ 1.343,10	€ 3.053,64	€ 338,06	€ 1.666,34	€ 1.716,34
PASSIVA	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Algemene reserve	€ 1.425,08	€ 1.343,10	€ 3.053,64	€ 338,06	€ 1.666,34
Wijziging algemene reserve	€ 81,98-	€ 1.710,54	€ -2.715,58	€ 1.328,28	€ 50,00
Totaal passiva	€ 1.343,10	€ 3.053,64	€ 338,06	€ 1.666,34	€ 1.716,34
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN					
	werkelijk	**werkelijk**	**werkelijk**	**werkelijk**	**begroot**
Baten	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
rente spaarrekening	€ 0,01	€ -	€ -	€ -	€ -
verhuur*	€ 450,00	€ 450,00	€ -	€ 900,00	€ 450,00
giften kerken	€ 1.274,90	€ 749,40	€ 500,62	€ 550,00	€ 500,00
Giften	€ 2.787,00	€ 6.475,00	€ 975,00	€ 1.285,00	€ 1.000,00
opleiding	€ 7.500,00	€ 6.500,00	€ 8.000,00	€ 11.500,00	€ 10.000,00
divers	€ 734,88	€ 20,19	€ 22,50	€ -	€ 100,00
Totaal	€ 12.746,79	€ 14.194,59	€ 9.498,12	€ 14.235,00	€ 12.050,00
Lasten	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
huur	€ 9.229,62	€ 9.304,68	€ 9.504,30	€ 10.328,59	€ 10.500,00
facilitaire kosten*	€ 277,00	€ 602,50	€ 312,02	€ 334,20	€ 400,00
aanschaf/ reparatie boeken literatuur	€ 1.207,55	€ 439,50	€ 173,00	€ -	€ 100,00
Bibliotheek-ICT	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 100,00
bank en verzekeringskosten	€ 614,60	€ 637,37	€ 724,38	€ 743,93	€ 800,00
kosten beheer bibliotheek	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 100,00
totaal	€ 12.828,77	€ 12.484,05	€ 12.213,70	€ 12.906,72	€ 12.000,00
Resultaat	€ 81,98-	**€ 1.710,54**	**€ 2.715,58-**	**€ 1.328,28**	**€ 50,00**
*verhuur: aan deputaten documentatie					
*Facilitaire kosten: Koffie/thee, inrichting bibliotheek, Internet					

Bijlage D: Vakken en Docenten ODDW 2021 met brief van de opleider d.d. 10-04-2021

Van: College van Opleiding

Aan: Deputaten ODDW

10 april 2021

Geachte deputaten,

Hierbij ontvangt u als aanvulling op ons reeds toegezonden verslag een actueel overzicht van de vakken van de opleiding met de docenten. Een aantal vakken zal extern moeten worden ingekocht; het betreft de oudtestamentische vakken, exegese NT, tekstkritiek en evangelistiek / missiologie. De begeleiding van de studenten bij het onderwijs in genoemde vakken zal nog nader moeten worden ingevuld. Momenteel heeft de opleiding geen student.

Aanvullend zij nog opgemerkt, dat de oude talen Grieks en Latijn in het algemeen in een vooropleiding aan de orde komen. Deze vakken dienen extern te worden ingevuld.

Het vak Hebreeuws valt in de Opleidingstijd maar wordt ook uitbesteed.

Namens het College van Opleiding,

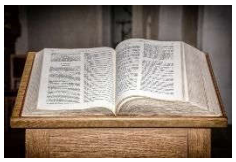
Met broedergroet,

dr. S. de Marie, opleider

			DOCENT
I	**ALGEMENE INLEIDING THEOLOGIE**		
	I.1.	INLEIDING IN DE TEHOLOGIE /GEESTELIJKE VORMING	**dr. S. de Marie**
	I.2.	BIJBELKENNIS	**T.L. Bruinius**
	I.3.	BIJBELSE OUDHEIDKUNDE	**T.L. Bruinius**
II	**BIBLIOLOGIE**		
	II.1.	HERMENEUTIEK 1	**dr. S. de Marie**
	II.2.	HERMENEUTIEK 2	**dr. S. de Marie**
	II.3.	CANONIEK & HISTORIA REVELATIONIS OUDE TESTAMENT	**EXTERN***
	II.4.	CANONIEK & HISTORIA REVELATIONIS NIEUWE TESTAMENT	**dr. S. de Marie**
	II.5.	EXEGESE OUDE TESTAMENT	**EXTERN***
	II.6.	EXEGESE NIEUWE TESTAMENT	**EXTERN***
	II.7.	TEKSTKRITIEK	**EXTERN**
II	**EKKLESIOLOGIE**		
	III.3.	KERKGESCHIEDENIS	**T.L. Bruinius**
	III.2	KERKRECHT	**ds. E. Heres**
IV	**DOGMATOLOGIE**		
	IV.1.	SYMBOLIEK	**ds. H. van Egmond**
	IV.2.	DOGMATIEK	**dr. S. de Marie**
		DOGMATIEK 6 – O.A. GENADEVERBOND	**ds. H. van Egmond**
	IV.3	ETHIEK	**dr. S. de Marie**
V	**AMBTELIJKE VAKKEN**		
	V.1	DIACONIOLOGIE ALGEMEEN	**T.L. Bruinius**
	V.2.	HOMILETIEK	**ds. E. Heres (evt.)**
	V.3.	LITURGIEK	**T.L. Bruinius**
	V.4.	POIMENIEK	**T.L. Bruinius**
	V.5.	CATECHETIEK + STAGE	**T.L. Bruinius**
VI	**MISSIOLOGIE**		
	VI.1.	EVANGELISTIEK / APOLOGETIEK / MISSIOLOGIE	**EXTERN***
	VI.2.	GODSDIENSTWETENSCHAP / ELENCTIEK	**EXTERN***
VII	**OVERIGE VAKKEN**		
	VII.1.	FILOSOFIE	**ds. H. van Egmond**
	VII.2.	PERSOONLIJKE AMBTSGERICHTE VORMING	
		VII.2.1. LEIDINGGEVENDE VAARDIGHEDEN / GESPREKS-TECHN.	**T.L. Bruinius**
		VII.2.2. ZELFREFLECTIE EN REACTIE OP FEEDBACK	**dr. S. de Marie**
	VII.3	LOGOPEDIE	**EXTERN**

*** met begeleiding intern**

Deputaten-curatoren
Opleiding
tot de
Dienst des Woords

Secretaris: J.G. Sikkens- Hoving
Meester J. Tuintjerstraat 21,
9356 BK, Tolbert
0594-699 288
annegreetsikkens@hotmail.com

Datum: 23-08-2021

Aan: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
De scriba van De Gereformeerde Kerk te Lutten.

Geachte broeders,

Hierbij ontvangt u van ons een aanvulling op de rapportage welke aan u eerder is toegezonden. Deputaten-curatoren van de Opleiding tot de Dienst des Woords hebben middels de eerder toegezonden rapportage verantwoording afgelegd van hun werkzaamheden. Maar met blijdschap kunnen wij u meedelen dat er kort ná het definitief maken en toesturen van het rapport belangrijke wijzigingen hebben plaatsgevonden.

De opleiding tot de dienst des Woords is een tijd zonder studenten geweest en onze rapportage gaat op die zorg in en er zijn voorstellen gedaan om gedurende de periode zonder studenten de Opleiding een andere invulling/rol te geven. Maar dit blijkt niet meer van toepassing.

Deputaten zijn blij u te kunnen laten weten dat recent twee jonge broeders zijn toegelaten tot de Opleiding tot de dienst des Woords na een positief toelatingsgesprek en met een positief attest van hun kerkenraad, namelijk br. E.H. (Erik) Lamberink en br. E.B. (Berend) Schaak. Beide broeders zijn lid van DGK Assen.

Br. Lamberink kan meteen fulltime beginnen. Hij hoopt het eerste jaar de vakken Grieks, Hebreeuws, Latijn (keuzevak) en het vak Methodologie te volgen aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA). Daartoe zijn al afspraken gemaakt met de TUA. Naast de talen volgt hij binnen onze eigen Opleiding onder andere Inleiding in de Theologie, Bijbelkennis en Bijbelse oudheidkunde.

Br. Schaak hoopt het eerste jaar op deeltijdbasis een aantal vakken binnen onze eigen Opleiding te volgen. In het tweede jaar hoopt hij zich fulltime aan de studie te kunnen wijden.

Ook is er al een gesprek geweest met dep. Art 19 en kunnen wij met dankbaarheid vermelden dat ons is aangegeven dat er ook op financieel vlak (in ieder geval voor de eerste periode) voldoende vertrouwen kon worden gegeven richting beide broeders om de Opleiding fulltime te volgen. Er zijn middelen beschikbaar om deze studenten te ondersteunen op financieel vlak waar mogelijk en noodzakelijk.

We mogen de beide broeders bemoedigen met de woorden van 1 Timotheüs 3:1: 'Dit is een betrouwbaar woord: als iemand verlangen heeft naar het ambt van opziener, begeert hij een voortreffelijk werk.' Laat het ons gebed zijn dat de Heere het verlangen van deze broeders

wil zegenen, dat Hij hen gezondheid, krachten en de leiding van Gods Geest wil geven, en dat na de studie ook de roeping mag volgen. Laten we ook vragen om kracht en wijsheid voor hun opleiders.

Als deputaten hebben wij alle kerkenraden van de kerken in het kerkverband van dit goede nieuws op de hoogte gebracht. Ook is er een artikel in de Bazuin voorbereid, zodat het zo breed mogelijk in de kerken en onder de leden bekend is en men kan meeleven en de broeders en de Opleiding met de docenten in gebed kan opdragen aan de Heere.

Omdat dit gevolgen heeft voor enkele onderdelen in het rapport dat wij u hebben toegezonden zullen wij puntsgewijs de aanpassingen hieronder formuleren. Wij vragen u dit als aanvulling aan het rapport te beschouwen en mee te nemen bij de behandeling van het rapport.

Met broedergroeten,

Deputaten-curatoren Opleiding tot de Dienst des Woords,

J.G. Sikkens-Hoving, secretaris
J. Houweling, voorzitter
Ds. M. Dijkstra, algemeen adjunct
W.J. Heeringa
J.C. Sikkens, penningmeester

Aanvullingen ten opzichte van het rapport Deputaten-curatoren van de Opleiding tot de Dienst des Woords:

5. Studenten

Twee jonge broeders zijn toegelaten tot de Opleiding tot de dienst des Woords na een positief toelatingsgesprek en met een positief attest van hun kerkenraad, namelijk br. E.H. (Erik) Lamberink en br. E.B. (Berend) Schaak. Beide broeders zijn lid van DGK Assen.

Br. Lamberink kan meteen fulltime beginnen. Hij hoopt het eerste jaar de vakken Grieks, Hebreeuws, Latijn (keuzevak) en het vak Methodologie te volgen aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA). Daartoe zijn al afspraken gemaakt met de TUA. Naast de talen volgt hij binnen onze eigen Opleiding onder andere Inleiding in de Theologie, Bijbelkennis en Bijbelse oudheidkunde.

Br. Schaak hoopt het eerste jaar op deeltijdbasis een aantal vakken binnen onze eigen Opleiding te volgen. In het tweede jaar hoopt hij zich fulltime aan de studie te kunnen wijden.

10. Voorstellen.

Vooropleiding
In de studiegids wordt voor de vakken Grieks en Latijn de voorwaarde gesteld dat de kandidaat-student in het bezit is van een diploma van een vooropleiding welke tevens een bewijs is van een met goed resultaat gevolgde opleiding klassieke talen (Latijn en Grieks). Deputaten hebben met de Opleider hierover doorgesproken. De vooropleiding wordt tegenwoordig niet meer aangeboden door de TUK of TUA. De vooropleiding wordt tegenwoordig geïntegreerd in de eerste twee studiejaren. Daarom is het voorstel om de klassieke talen ook voor onze studenten in de eerste twee studiejaren te integreren. Een tweede voorstel is daarbij, om ook het vak Methodologie op wetenschappelijk niveau te volgen aan de TUA. Reden is dat de Opleiding verwacht dat dit vak positief zal bijdragen aan de wetenschappelijke en persoonlijke vorming van de studenten.

Omdat er binnen de eigen opleiding geen docenten hiervoor beschikbaar zijn worden de vakken Grieks, Hebreeuws, Latijn (keuzevak) en het vak Methodologie ingekocht en gevolgd aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA).

Door de vakken te integreren in de eerst twee studiejaren is er ook een goede begeleiding van de studenten vanuit de eigen Opleiding, gelijktijdig met het volgen van de vakken extern. Binnen de opleiding zal er door docenten en Opleider extra aandacht zijn voor het begeleiden van de studenten ook t.a.v. de externe vakken, reflectie daarop en toetsen op basis van Schrift en belijdenisgeschriften, omdat die niet gedoceerd worden binnen of vanuit de eigen gereformeerde kerken.

Bij de twee nieuwe studenten wordt al op deze wijze invulling gegeven aan de integratie van de klassieke talen in het eerste studiejaar en wordt in overleg tussen Opleider en student op maat de studielast per student bepaald aan de hand van wat mogelijk is.

Het voorlopige programma voor het **eerste** studiejaar ziet er als volgt uit:

Vak	**Student**	**Onderwijsinst.**	**Studielast (uren)**
Grieks	EL	TUA	350
Latijn	EL	TUA (keuzevak)	280
Hebreeuws	EL	TUA	140
Methodologie	EL	TUA	70
Inleiding Theologie	EL, BS	ODDW	266
Bijbelkennis	EL, BS	ODDW	174
Bijbelse Oudheid	EL, BS	ODDW	74
Kerkgeschiedenis alg.	EL, BS	ODDW	47
Kerkgeschiedenis 5 (2003)	EL, BS	ODDW	89
Hermeneutiek 1	EL	ODDW	64
Nader in te vullen	EL, BS	ODDW	ca. 50
Totaal			**1600**

In het **tweede** studiejaar begint student Schaak (BS) met de talen aan de TUA (zoals boven) en rond student Lamberink (EL) de TUA-vakken af. Daarnaast wordt er door ODDW vakken gegeven.

Invulling van de opleiding als er geen studenten zijn

Deze paragraaf in het rapport is momenteel niet meer van toepassing en komt te vervallen.

Bijlage 8, (Aanvullend) rapport deputaten BBK

RAPPORT VAN DEPUTATEN BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN

AAN DE GENERALE SYNODE

LUTTEN SEPTEMBER 2021

Bleiswijk, mei 2021

Joh. Houweling (voorzitter)
ds. C. Koster (secretaris)
ds. M.A. Sneep
ds. H.G. Gunnink
br. D.J. Bolt
br. P. Dijkstra
zr. H.G. Sollie-Sleijster
adviseur dr. P. van Gurp

1. INLEIDING

De deputaten doen hierbij verslag van hun werkzaamheden, die na het sluiten van de GS Lansingerland (2017-2018) zijn gedaan.

1.1 INSTRUCTIES

De opdracht van de GS Lansingerland 2017-2018 heeft het deputaatschap BBK met de volgende instructies belast:

1. Zij zullen ten aanzien van de LRCA de zusterkerkrelatie voortzetten volgens de aangenomen regels voor zusterkerkrelaties. Daarbij rekening houdend met het besluit van de GS t.a.v. het verzoek van DGK Dalfsen.
2. Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid om de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, belijdenis (waaronder wordt verstaan de Drie Formulieren van eenheid en/of de Westminster Confessie) en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met kerken in het buitenland, die bij instructie nr. 1 en 4 worden genoemd. Dit in overeenstemming met de regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelaties met kerken in het buitenland. Op ondergeschikte punten inzake belijden, liturgie, kerkorde of kerkelijke praktijk zullen buitenlandse kerken niet veroordeeld worden.
3. Het doel van deze contacten is om de wettigheid van de recente vrijmaking en van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen en hen te verzoeken deze wettigheid te erkennen als voortvloeiende uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken.
4. Zij zullen contacten onderhouden, blijven zoeken, of zo mogelijk intensiveren met de volgende kerken omdat God ons roept tot eenheid op grond van Schrift en belijdenis: de Free Reformed Churches of Australia (FRCA), die Vrye Gereformeerde Kerke in Suid Afrika (VGKSA ofwel de FRCSA, Zuid-Afrika), de Evangelical Presbyterian Church North-Ireland (EPC NI, Noord Ierland), de Evangelical Presbyterian Church England and Wales (EPC EW), de Free Church of Scotland (Continuing) (FCS(c)), de Reformed Churches in Korea (RCK, Korea), de kerk van ds. Song in Korea, de Bekennende Evangelisch-Reformierte Gemeinde in Giessen (BERG Giessen in Duitsland) en de Evangelical Reformed Church (ERE, Zuid-West-Oekraïne).
5. Zij zullen in het contact met de onder punt 4 genoemde kerken waar nodig deze blijven waarschuwen op grond van Gods Woord dat het contact dat die kerken wensen te behouden met de GKv, niet verenigbaar is met contact met De Gereformeerde Kerken.
6. Zij zullen ten aanzien van de Canadian Reformed Churches (CanRC) het volgende doen:
    1. het contact met de CanRC voortzetten;
    2. doorspreken over de situatie rond de LRCA waar DGK een zusterkerkrelatie mee heeft, waarbij tevens de interne kerkelijke ontwikkelingen, die samenhangen met de vrijmaking van de LRCA, aan de orde gesteld zullen worden.

3. Zij krijgen de mogelijkheid tot meerdere meetings met de CanRC deputaten, daarbij rekening houdend met het besluit van de GS ten aanzien van het verzoek van DGK Dalfsen.

7. Zij zullen ten aanzien van de VGKSA/FRCSA het volgende doen: 1. Zij spreken hun teleurstelling erover uit dat het ontstaan en bestaan van DGK nog steeds als prematuur en onwettig wordt gezien, zonder dat de VGKSA een deugdelijke onderbouwing voor haar standpunt geeft en ondanks hun bezwaren richting de GKv. 2. zij zullen ook erkennen de gemeenschappelijke zorgen die DGK en VGKSA hebben met betrekking tot ontwikkelingen in de GKv; 3. zij spreken verder over contacten die de VGKSA en de GKSA op lokaal niveau met elkaar hebben. Daarbij rekening houdend met het besluit van de GS t.a.v. het verzoek van DGK Dalfsen.
8. Zij zullen ten aanzien van de FRCA het volgende doen: het contact met de FRCA voortzetten om te komen tot herstel van een zusterkerkrelatie. Deputaten kunnen toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC. Daarbij rekening houdend met het besluit van de GS t.a.v. het verzoek van DGK Dalfsen.
9. Zij zullen ten aanzien van de EPC-NI het volgende doen:
    1. door middel van verdere gesprekken onderzoeken of het kan komen tot herstel van een zusterkerkrelatie.
    2. De rapporten met betrekking tot de WS kunnen als studierapporten worden gebruikt bij deze contacten.
10. Zij zullen ten aanzien van de EPC-EW het volgende doen:
    1. Het contact met hen voort te zetten en door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.
    2. De rapporten met betrekking tot de WS kunnen als studierapporten worden gebruikt bij deze contacten.
11. Zij zullen ten aanzien van de FCS(c) het volgende doen:
    1. Door middel van verdere gesprekken onderzoeken of het kan komen tot herstel een zusterkerkrelatie.
    2. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.
    3. De rapporten met betrekking tot de WS kunnen als studierapporten worden gebruikt bij deze contacten.
12. Zij zullen ten aanzien van de RCK en ds. Song het volgende doen:
    1. de contacten met zowel RCK als ook ds. Song voorlopig aan te houden.
    2. nader onderzoek te doen om zo mogelijk meer duidelijkheid te krijgen over de situatie tussen RCK en ds. Song. Daarbij ook overleg te hebben met de FRCA en de CanRC.
    3. Door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.
13. Zij zullen ten aanzien van de BERG Giessen het volgende doen:
    1. Het contact (in eerste instantie schriftelijk) met hen voort te zetten en door verdere correspondentie te onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van deze contacten kan de volgende synode verdere besluiten nemen.

2. In deze (schriftelijke) contacten zal aan de orde komen de visie van BERG Giessen op het avondmaal in samenhang met hun visie op de toelating tot het avondmaal;
3. Hierbij tevens te corresponderen met BERG Giessen over verbond en verkiezing om meer duidelijkheid te krijgen over hun visie in het licht van Schrift en belijdenis en met het oog op de praktische consequenties daarvan voor het kerkelijk leven.

14. Zij zullen ten aanzien van de Evangelical Reformed Church (ERE) het volgende doen:
    1. door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan.
    2. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.
    3. Bij deze contacten met ERE waar nodig DGK Opeinde te betrekken, vanwege de betrokkenheid die deze gemeente al heeft bij ERE.
15. Zij zullen ten aanzien van het Web Magazine het volgende doen:
    1. Het webmagazine minimaal 2x per jaar uitbrengen.
    2. informatie verstrekken over onze kerken en ontwikkelingen in en buiten onze kerken.
    3. Deze informatie dient erop gericht te zijn dat Engelstalige kerken goed geïnformeerd worden over de kerkelijke situatie in met name Nederland.
    4. Informatie verstrekken, indien nodig, over contacten met andere buitenlandse kerken.
16. Zij zullen in hun contacten o.a. gebruik maken van Engelstalige documenten waarin de gronden voor de Vrijmaking 2003 en de wettigheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland worden uiteengezet, en waarin dient uit te komen dat De Gereformeerde Kerken zoals bijeen in Emmen 2009, de begeerte hebben de eenheid te onderhouden met de bovengenoemde zusterkerken. Daarin zal gebruik gemaakt worden van vertalingen van de synodebesluiten van GS Mariënberg 2005, GS Zwolle 2007, GS Emmen 2009, en GS Hasselt 2011 aangaande oude synodebesluiten 1993-2003. Zo nodig kan tevens nog gebruik gemaakt worden van één of meerdere van de volgende documenten: a. de brochure 'Do not take Words away from this Book of Prophecy' (verweerschrift tegen de GKv brochure 'Not beyond what is written' en antwoord op het appel van de GKv d.d. 2006), b. 'Deed of Liberation or Return' (Akte van Vrijmaking of Wederkeer) d.d. september 2003, c. de brochure 'Let us repent' (Laten wij ons bekeren) d.d. februari 2003, de 'Call to Reformation' d.d. februari 2003.
17. Zij zullen antwoorden op reacties van de kant van buitenlandse kerken die betrekking hebben op de zusterkerkrelatie met onze kerken. Zij zullen kerkleden die tijdelijk in het buitenland verblijven, op hun verzoek dienen met adviezen m.b.t. kerkgang en deelname aan het kerkelijk leven ter plaatse.
18. Zij stellen aan het begin van hun activiteiten een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.
19. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
20. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

21. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.
22. Zij zullen, met het oog op het meeleven van de kerkleden, geregeld publiek informatie verstrekken over de voortgang van hun arbeid. Zij kunnen bijvoorbeeld weergeven teksten van de toespraken bij bezoek aan buitenlandse kerken of indrukken van het kerkelijk leven in andere kerken. Minstens eenmaal per jaar zal er informatie worden verstrekt.

1.2 UITVOERING

In opdracht van de synode hebben deputaten zich vooral met de volgende zaken beziggehouden. Tussen haakjes is met nummers aangegeven met welke instructies deze zaken samenhangen.

1. Voortzetting van de zusterkerkrelatie met de LRCA en de daaruit voortvloeiende schriftelijke contacten, daarbij rekening houdend met het besluit van de GS t.a.v. het verzoek van DGK Dalfsen. (1)
2. Contacten onderhouden met de FRCA (7 en 8)
3. Contacten met de FRCSA (7)
4. Contacten onderhouden met de deputaten CanRC (6)
5. Correspondentie gevoerd met de EPC-NI en de EPC-EW en de Free Church of Scotland (continuing) (9, 10 en 11)
6. Correspondentie gevoerd met Rev. DongSup Song uit Korea (12)
7. Contact voortgezet met de ERE (14)

1.3 DEPUTAATSCHAP

Het deputaatschep telde zeven leden. Br. Joh. Houweling (voorzitter), ds. C. Koster (secretaris), ds. M.A. Sneep, ds. H.G. Gunnink, br. D.J. Bolt, br. P. Dijkstra, zr. H.G. Sollie-Sleijster en adviseur dr. P. van Gurp.

Deputaten hebben op de volgende data vergaderd: 25-07-2018 (ontmoeting met ds. Z. Toth); 02-09-2018; 06-12-2018; 18-03-2019; 29-04-2019; 14-06-2019; 29-10-2019; 09-01-2020 (ontmoeting met afgevaardigden van FRCA, FRCSA, CanRC); 08-09-2020; 07-10-2020 (digitale ontmoeting met deputaten van FRCA); 24-10-2020 (digitale ontmoeting met de kerkenraad van LRCA, inhoudelijk gesprek mbt synodeopdracht); 18-02-21 (digitale ontmoeting met deputaten van CanRC); 23-02-2021 (digitale ontmoeting met LRCA, soort kerkvisitatie); 28-04-2021.

2. LIBERATED REFORMED CHURCH ABBOTSFORD (LRCA)

2.1.INSTRUCTIE

Voor de instructie, zie hierboven onder 1.1.

2.2. BESLUITEN VORIGE SYNODE M.B.T. DE ZUSTERKERKRELATIE

De GS Lansingerland heeft op 21 april 2018 besloten:

1. De GS erkent dat de GS van Emmen en de GS van Groningen ten onrechte hebben gesteld dat de mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg aan leden van de CanRC ontnomen is.

2. Om met de zusterkerk te Abbotsford het gesprek aan te gaan over de katholiciteit van de kerk met betrekking tot de rechtmatigheid van haar afscheiding en haar kerkelijke positie van nu.

3. Om met de Canadese deputaten verder door te spreken over het ontstaan en bestaan van de LRCA.

Met als gronden bij dit besluit:

1. Uitspraken van de LRCA over kerken die de Westminster Standards als belijdenisgeschriften hebben roepen de nodige vragen op over hun visie op de katholiciteit van de kerk.

2. In het kader van een zusterkerkrelatie kun je, als er redenen zijn voor zorgen, dat bespreekbaar maken met de zusterkerk.

3. In de uitspraken van de GS Emmen en de GS Groningen zijn wel beschuldigingen van de LRCA aan het adres van de CanRC over het verval geuit en overgenomen, maar deze zijn nog niet allemaal bewezen of onderbouwd.

4. Bij het onderzoek naar de beweegredenen van de LRCA om tot afscheiding van de CanRC te komen zijn de CanRC niet voldoende gehoord. (Acta blz. 23, 24)

Deze besluiten zijn vertaald en aan de LRCA bekend gemaakt. Graag willen we in dit verband ook wijzen op de volgende synodebesluiten inzake de studierapporten. De synode van Groningen die bij besluit 6.01 uitsprak dat

> *beide rapporten over de Westminster Standards als studierapporten konden worden gebruikt bij contacten met buitenlandse kerken die deze geloofsbelijdenissen hebben*.

Hierbij werden de volgende gronden genoemd:

> *3. In de geschiedenis van contactoefening van De Gereformeerde Kerken in Nederland met buitenlandse kerken is het hebben van de Westminster Standards als belijdenisgeschriften nooit als een onoverkomelijk bezwaar gezien.*

4. In contacten met buitenlandse kerken die de Westminster Standards als belijdenisgeschriften hebben zal eerst en vooral duidelijk moeten worden of de kerkelijke praktijk overeenkomstig Gods Woord is. Bij positieve constatering hiervan is verder gesprek mogelijk over inhoudelijke verschillen tussen de onderscheiden belijdenissen. Van kerken die Gods Woord als Waarheid belijden mag immers verwacht worden dat zij aanspreekbaar zijn op wat zij in hun belijdenisgeschriften als samenvatting van Gods Woord uitspreken.

En de synode Lansingerland 2018 sprak uit (besluit 6.01 en grond 5):

niet te voldoen aan het verzoek van LRCA om het minderheidsrapport te verwerpen en alleen het meerderheidsrapport aan te nemen om in contacten met Presbyterianen te gebruiken.

Grond 4 bij besluit 6.01 GS Groningen spreekt voor zich en wijst een goede weg inzake contacten met kerken die de WS als belijdenisgeschrift hebben.

2.3. CORRESPONDENTIE

In opdracht van de synode hebben deputaten uitgebreid gecorrespondeerd met LRCA. Eerst is er een uitgebreide schriftelijke communicatie geweest. Daarna is er een gesprek geweest via de digitale weg over de katholiciteit van de kerk. Verder vond, zoals gebruikelijk sinds de synode van Groningen, een soort kerkvisitatiegesprek plaats. Een fysiek bezoek is tot heden niet mogelijk geweest, vanwege de corona-maatregelen. Ook is er een adviesvraag van LRCA gekomen richting BBK, maar deputaten hebben LRCA aangegeven dat ze voor deze adviesvraag bij de Classis Zuid-West terecht konden.

Hieronder volgt een overzicht van het contact. De brieven kunt u vinden in bijlage 1 van dit rapport en de notulen van het gesprek met LRCA in bijlage 2.

2018-12-11, BRIEF VAN BBK AAN LRCA

In de eerste brief van BBK aan LRCA hebben deputaten een zevental vragen gesteld aan LRCA over de onderwerpen die passen binnen de opdracht van de synode. In een bijlage bij deze brief hebben deputaten de mening van LRCA letterlijk weergegeven, zoals dat te vinden is in publiek toegankelijke documenten. De voorlopige conclusie van deputaten op grond van de uitlatingen van LRCA zelf is in die brief aan LRCA als volgt geformuleerd: "Op grond van al het bovenstaande stellen wij vast dat u de Westminster Confession als geheel veroordeelt als een document waarin (naast veel goeds) ook dwaalleer wordt geleerd. En dat u kerken die de Westminster Confession bewust ongewijzigd en onweersproken als belijdenis hanteren niet kunt erkennen als kerken van Christus, louter en alleen al om het feit dat zij de Westminster Confession belijden."

2019-02-28, BRIEF VAN LRCA AAN BBK

LRCA geeft in zijn schrijven aan dat ze door het schrijven van deputaten perplex zijn, omdat zoveel jaren na het besluit van de synode van Emmen in 2010 nog steeds vragen leven over de afscheiding in Abbotsford.

Ze geven aan dat ze het niet eens zijn met de vergaande uitspraken en conclusies, zoals de deputaten die hebben verwoord in hun vragen en bijlage. Ze wijzen er met name op dat ze nooit een presbyteriaanse kerk (die de WC of WS als belijdenis heeft) bij voorbaat

willen veroordelen. LRCA verwijst naar NGB art. 29 en zegt dat je alleen een kerk een valse kerk mag noemen, nadat ze een tijdlang een Schriftuurlijk getuigenis hebben verworpen. Verder wijst LRCA er op dat de OPC (waarmee de CanRC een zusterkerkrelatie heeft) baptisten als lid van hun kerk en aan het Avondmaal toelaat, terwijl dit in strijd is met de WC. Daaruit concludeert LRCA dat deze handelswijze een relativering is van de hele gereformeerde leer.

De LRCA wijst deputaten erop dat er in DGK twee tegenstrijdige studierapporten liggen, die gebruikt worden in contact met presbyteriaanse kerken. Echter, zegt LRCA, wordt door deze twee tegenstrijdige studierapporten het getuigenis van DGK ondermijnd. Waarbij LRCA verwijst naar 1 Kor. 14:8 "Want ook als de bazuin een onherkenbaar geluid geeft, wie zal zich gereedmaken voor de strijd?"

LRCA geeft aan dat er in de WC ruimte is voor een aantal dwalingen die strijdig zijn met Schrift en de Drie Formulieren van Enigheid, zoals ook het meerderheidsrapport heeft aangewezen. En LRCA geeft aan dat er zonder het oplossen van de verschillen tussen de DFE en WC (zoals de zekerheid van het geloof, twee verbonden, onzichtbare kerk en de pluriformiteit van de kerk) het onmogelijk is om het eens te worden met kerken die de WC hebben als belijdenis.

Verder wijst LRCA erop dat de Presbyteriaanse kerken in Noord-Amerika hun leden niet binden aan hun eigen belijdenis.

Over de kerkelijke weg die LRCA gegaan is zegt LRCA dat deputaten de gang van zaken niet goed begrijpen. Het appelproces begon na de synode van CanRC in 2001. Twee leden hadden een appelschrift voorbereid, welke de kerkenraad van CanRC in Abbotsford overnam en zond aan de synode van CanRC in 2004. Die synode verwierp het appel. Er was geen nieuwe grond voor een nieuw appel, naar art. 33 van de KO. In een brief van 4 oktober 2005 hebben leden van de CanRC de kerkenraad aangeschreven als laatste stap in hun appelproces, omdat de kerkenraad het hoogste gezag heeft in de kerken. Maar, zo geeft LRCA aan, omdat de kerkenraad van CanRC Abbotsford de onschriftuurlijke besluiten heeft geaccepteerd kwamen de bezwaarde gemeenteleden in gewetensnood. Bovendien ging de kerkenraad de synodebesluiten ook uitvoeren, door kanselruil met predikanten van kerken uit deze nieuwe zusterkerkrelatie en door gasten toe te laten aan het avondmaal zonder attestatie. Toen hiertegen geprotesteerd werd reageerde de kerkenraad door een verkozen ouderling niet te bevestigen, die niet met een goed geweten aan het avondmaal kon met zo'n gast. Ook werd een lid onder censuur gezet als reactie op zijn Schriftuurlijk getuigenis met betrekking tot de consequenties van de onschriftuurlijke synode besluiten.

In 2006 doen de broeders tweemaal een appel op de Classis Pacific East tegen de kerkenraad omdat deze in hun ogen 'ontoereikend' (inadequate) reageert op hun bezwaren.

Tot slot stelt de LRCA negen vragen aan BBK.

2019-03-23, BRIEF VAN BBK AAN LRCA

Een korte brief van deputaten, waarin ze aangeven dat ze zich voorbereiden op een antwoord op de brief van LRCA en dat een reis naar LRCA wordt uitgesteld, omdat nu blijkt dat het gesprek eerst verder voorbereid moet worden via schriftelijke communicatie.

2019-05-03, BRIEF VAN BBK AAN LRCA

In deze brief leggen deputaten er de vinger bij dat de synode van Groningen 2014-2015 duidelijk stelling koos ten opzichte van de WS door de WS niet te veroordelen als een confessie die niet in alle delen gereformeerd is. Een zusterkerkrelatie met een kerk die de WS heeft is dus mogelijk. En ook verwijzen deputaten naar de synode van Lansingerland 2017-2018. Toen werd een voorstel van LRCA besproken, waarin LRCA voorstelde om het meerderheidsrapport (van het studierapport van de meerderheid van deputaten, dat gediend heeft op de synode van Groningen) te aanvaarden en het minderheidsrapport te verwerpen. Dat voorstel van LRCA is duidelijk door de synode verworpen.

Deputaten geven aan dat het antwoord van LRCA van 28 februari 2019 laat zien dat het standpunt van LRCA en de synode van Lansingerland tegenover elkaar staan. Immers, DGK geeft aan dat het feit dat kerken de WC als belijdenis hebben geen obstakel is om een zusterkerkrelatie aan te gaan. Terwijl LRCA het feit dat kerken de WC als belijdenis hebben wel als een obstakel ziet om een zusterkerkrelatie aan te gaan. Want de LRCA geeft zelf aan dat de WC eerst veranderd moet worden, voordat een zusterkerkrelatie aangegaan kan worden.

Verder stellen deputaten vijf aanvullende vragen aan LRCA. Ook heeft de brief opnieuw een bijlage, dit is een iets aangevulde versie van de bijlage zoals die werd verzonden bij de eerste brief van deputaten, met een ongewijzigde conclusie van deputaten.

Met dit schrijven wilden de deputaten vooral aangeven dat DGK niet een onduidelijk getuigenis heeft, als het gaat over de Westminster Standards en het contact met presbyteriaanse kerken. En de vijf vervolgvragen hebben de bedoeling om de discussie verder tot de kern te brengen.

2019-05-23, BRIEF VAN LRCA AAN BBK

LRCA geeft aan dat de conclusie van deputaten ‘completely false’ is, omdat ze niet een kerk met de WC veroordelen zonder een degelijke en eerlijke discussie te hebben over de afwijking in leer en praktijk. Ook is LRCA perplex dat de WC wordt verdedigd door deputaten als een volledig gereformeerde belijdenis, zonder dat is ingegaan op het boekje van ds. Hofford over deze materie.

Als reactie op de vragen van deputaten geeft LRCA aan dat de OPC een open avondmaal heeft, wat strijdig is met de Schrift en de gereformeerde leer. De LRCA verdedigt de kerkelijke weg die gegaan is in de CanRC. Er is door leden van CanRC Abbotsford inderdaad geen tweede keer in appel gegaan bij de synode. Maar dit was kerkrechtelijk niet mogelijk, stelt de LRCA. Omdat individuele leden met hun appel naar de classis moeten gaan, terwijl een zusterkerkrelatie geen zaak is van de classis, maar van de synode. LRCA houdt dit vol, ook al is aan te tonen dat individuele leden in de CanRC wel de mogelijkheid hebben de volledige kerkelijke weg via de classis te gaan.

En verder zegt LRCA onder andere dat de CanRC kerken van Lincoln en Attercliffe wel in appel zijn gegaan bij de synode van 2007, maar hun (ontvankelijk) appel inhoudelijk is afgewezen.

Op de vraag of dan nu alle plaatselijke kerken van CanRC valse kerken zijn geworden, omdat ze de oproep van LRCA hebben verworpen, zegt LRCA als reactie: daar lijkt het wel op (Engels: “To these questions we answer that it appears that way”).

Er worden enkele zaken genoemd om het verval in de CanRC in het jaar 2007 te bewijzen.

2019-09-05, BRIEF VAN LRCA AAN BBK

Eerst corrigeren ze een uitspraak uit de brief van 28 februari 2019 en geven aan dat het mogelijk is volgens LRCA om een zusterkerkrelatie aan te gaan met kerken die het inhoudelijk eens zijn met de DFE, hun leden binden aan de confessie en op goede wijze toezien op het Avondmaal, ondanks dat ze de WS als belijdenis hebben.

Verder gaat LRCA in dit schrijven uitgebreid in op voorbeelden uit de CanRC, die duidelijk moeten maken dat de CanRC in verval is. Ze noemen onder andere het onontvankelijk verklaren van de brief van LRCA aan de synode, het beperken van het recht van appel, het aangaan van een zusterkerkrelatie met RCNZ, ERQ, enz. en het lidmaatschap van NAPARC, het niet aangaan van zusterkerkrelatie met DGK, toestaan van het actieve vrouwenstemrecht, het toelaten van gasten aan het Avondmaal zonder dat ze lid zijn van een zusterkerk.

2019-11-08, BRIEF VAN BBK AAN LRCA

Deputaten geven de gevraagde informatie over het contact tussen DGK en GKN. Verder geven deputaten aan dat de manier waarop OPC het avondmaal viert niet te omschrijven valt als een open avondmaal, wel dat het anders is dan hoe wij het doen met het gebruik van attestaties. Verder dat de deputaten van mening zijn dat de LRCA niet de volledige kerkelijke weg is gegaan bij hun afscheiding, dit wordt uitgewerkt in de bijlage van die brief. Dat deputaten concluderen dat LRCA alle CanRC kerken als valse kerken beschouwt. Dat de argumenten voor het verval in de CanRC kerken in 2007 niet bewezen zijn uit officiële synodestukken, naast het reeds bekende punt van de zusterkerkrelaties. Datzelfde geldt voor het verval van de CanRC kerken op dit moment, de deputaten zijn niet overtuigd door de bewijzen van LRCA.

Deputaten hebben geprobeerd antwoord te geven op de vragen van LRCA, maar dat hebben ze gedaan in het besef dat ze slechts namens de kerken kunnen spreken. Daarom moesten ze erg beperkt blijven in hun antwoorden.

De brief sluit af met de conclusies van deputaten, waarin ze aangeven dat DGK bereid is om contact te zoeken en onderhouden met kerken die de DFE hebben als wel met kerken die de WS hebben, omdat Jezus Christus zijn kerk vergadert uit verschillende naties met verschil in geschiedenis en cultuur en dat ze daarom niet veroordeeld worden op ondergeschikte punten inzake wijze van belijden, liturgie, kerkorde en praktijk.

Ook geven deputaten aan dat het niet zo is dat de deputaten geheel geen zorgen hebben over de ontwikkelingen in de CanRC en de contacten met derden. Maar als er bij zusterkerken van CanRC dwalingen blijken te zijn, dan is het niet perse zo dat die dwalingen ook in de CanRC aanwezig zijn, noch dat de CanRC daardoor in diep verval zijn geraakt. Onze kerken hebben immers de regel dat “wanneer er sprake is van relaties met derden, zorgvuldig dient te worden nagegaan, wat deze relaties voor de desbetreffende kerk betekenen om zo de waarde, de zin en eventueel de wijze van aangaan en/of oefening van een zusterkerkrelatie te beoordelen.”

Deputaten sluiten hun brief af met de volgende conclusies. Wat betreft de katholiciteit van de kerk: de LRCA veroordeelt de WC als geheel als een document waarin (naast veel goeds ook) dwaalleer wordt geleerd. En kerken die de WC bewust ongewijzigd en onweersproken

als belijdenis hanteren kan de LRCA niet erkennen als kerken van Christus, louter en alleen al om het feit dat zij de WC belijden. Op dit punt staat de visie van LRCA lijnrecht tegenover wat het kerkverband van DGK hierover heeft uitgesproken.

Wat betreft de kerkelijke weg: de LRCA is de kerkelijke weg niet ten einde toe gegaan. De afscheiding in 2007 van de CanRC is daarom in kerkrechtelijk opzicht onwettig geweest.

Na deze brief wachten deputaten nog op een antwoord van LRCA, daarna beschouwen deputaten de briefwisseling als afgerond en zal er een mondeling gesprek plaatsvinden.

2020-03-26, BRIEF VAN LRCA AAN BBK

De LRCA gaat uitgebreid in op de brief van deputaten. Hun brief mondt uit in drie conclusies, waarin ze ten eerste aangeven dat de OPC zijn eigen leden niet bindt aan de WC. Ten tweede dat deputaten niet zorgvuldig genoeg het besluit van de synodes van Hasselt 2012 en Groningen 2014/2015 hebben overwogen inzake de studierapporten, omdat de synode het meerderheidsrapport niet veroordeelt, terwijl LRCA het juist eens is met het meerderheidsrapport. En ten derde dat LRCA wel de kerkelijke weg is gegaan en dat het standpunt van deputaten volgens LRCA strijdt met de synodes van Emmen 2010 en Groningen 2015.

2020-09-14, UPDATE VAN BBK, TER INFORMATIE VAN DE KERKEN

De deputaten voelden zich geroepen om nu de kerken te informeren over de huidige stand van zaken, conform hun instructie (zie hierboven, instructie nr. 22). Daarom is er een update verschenen van deputaten met de conclusie, zoals die in november 2019 al aan LRCA is toegestuurd. Deze update is ook ter informatie aan LRCA toegestuurd.

2020-10-01, BRIEF VAN LRCA AAN BBK

LRCA geeft ten eerste aan dat ze het handelen van deputaten niet begrijpen, zowel in het afronden van de schriftelijke communicatie als het versturen van de update. Ten tweede dat ze het oneens zijn met de conclusie van deputaten inzake het standpunt van LRCA over de WC en ten derde over de kerkelijke weg die ze gegaan zijn.

2020-10-24, DIGITALE ONTMOETING LRCA EN BBK

In het gesprek komen in hoofdzaak drie onderwerpen aan bod. Allereerst geven deputaten een uitleg waarom de update is verstuurd en waarom ze niet op alle argumenten van LRCA inhoudelijk hebben gereageerd. Deputaten geven aan dat niet alle inbreng van LRCA relevant is voor deputaten en dat deputaten aan een beperkte opdracht van de synode zijn gebonden en dus niet in alles hun oordeel of reactie kunnen geven, bijvoorbeeld over de opvattingen van ds. Hofford m.b.t. de WS.

Vervolgens de visie van LRCA op de katholiciteit van de kerk. Daarin komt met name naar voren dat LRCA niet zozeer moeite heeft met de WC, maar met het feit dat presbyteriaanse kerken meestal hun leden niet binden aan hun belijdenis. En dat er een open avondmaalstafel is. Echter geven deputaten aan dat de moeite van LRCA wel degelijk zit in de WC, omdat volgens LRCA de dwalingen en verkeerde praktijken voortkomen uit de WC. LRCA geeft aan: wat je bij je zusterkerk toestaat, dat doe je zelf, daar ben je dus ook zelf volledig verantwoordelijk voor. Dit hebben deputaten bestreden, omdat CanRC niet de regels of praktijk officieel heeft overgenomen van OPC. Pas als de officiële regels veranderd

zijn en er bijvoorbeeld werkelijk een open avondmaal is in CanRC, dan kan je daar eventueel conclusies aan verbinden, maar niet eerder.

En als laatste is doorgesproken over de kerkelijke weg van LRCA. Hierin komt onder andere naar voren dat LRCA zegt dat de kerkelijke weg hen niet open stond, ook al zegt CanRC van wel. En dat je nergens in de kerkorde de eis ziet staan dat je tweemaal in appel moet gaan, voordat je jezelf mag afscheiden van de kerk.

2.4. BESPREKING INZAKE KATHOLICITEIT VAN DE KERK

De LRCA veroordeelt elke kerk die de WS als belijdenis heeft als valse kerk, als zo'n kerk na waarschuwing de WS niet wil vervangen door of aanpassen aan de DFE. Ook de CanRC zijn in hun visie tot valse kerken geworden, omdat deze kerken een zusterkerkrelatie met o.a. de OPC zijn aangegaan, hun appels met vermaan onontvankelijk hebben verklaard en geen enkele CanRC kerk zich sinds 2007 heeft willen aansluiten bij de afscheiding van de LRCA.

De LRCA heeft de DGK synode Lansingerland verzocht het meerderheidsrapport inzake de WS aan te nemen en het minderheidsrapport af te wijzen. Meerderheids- en minderheidsrapport waren als studierapporten aangenomen door de synode Groningen en konden gebruikt worden bij contacten met buitenlandse kerken met de WS. De synode Lansingerland heeft het verzoek van LRCA afgewezen. Beide rapporten kunnen nog steeds als studierapporten worden gebruikt. Dit acht LRCA onjuist en zij blijven bij hun standpunt dat de WCF geen gereformeerde confessie is.

Deputaten hebben hen voorgehouden dat de gereformeerde kerken altijd de WC als gereformeerde confessie hebben beoordeeld. Ook de eerste synode van DGK (Mariënberg 2005) heeft zich in die zin uitgesproken. Door de jaren heen werd en wordt contact gezocht met kerken die de DFE en/of de WS als confessie hebben. GS van Lansingerland sprak dit opnieuw uit, in lijn met uitspraken van de synode Groningen van DGK: "buitenlandse kerken zullen niet veroordeeld worden op ondergeschikte punten inzake belijden, liturgie, kerkorde of kerkelijke praktijk" (zie instructie 2). Met dit besluit van de synode Lansingerland is de LRCA het niet eens en zij wijzen dit besluit dan ook af.

Bovendien verwijt de LRCA DGK beide studierapporten niet te hebben geëvalueerd. Als dat wel was gebeurd, dan zou dat naar hun mening zijn uitgemond in afwijzing van het minderheidsrapport en aanneming van het meerderheidsrapport. Zij achten het meerderheidsrapport met de sterke veroordeling van de WS juist. Vandaar ook hun veroordeling van kerken met de WS als belijdenis en van kerken die met zulke kerken relaties aangaan.

In lijn met de uitspraken van de synode Mariënberg, Groningen en Lansingerland achten deputaten deze veroordeling van de WS, van kerken met de WS als belijdenis en van kerken die met deze kerken een relatie aangaan, in strijd met de katholiciteit van de kerk.

Deputaten constateren dat LRCA het algeheel verval in verleden en heden binnen de CanRC niet bewezen noch onderbouwd heeft. In het verleden heeft DGK teveel door de ogen van LRCA naar de CanRC gekeken. Uiteraard zijn er, zoals in elk kerkverband, zaken die reden geven tot zorg en waar je graag met elkaar over wilt doorspreken. Maar LRCA heeft geen besluiten van de GS van CanRC aangedragen, waarin zichtbaar is dat het kerkverband de Schrift loslaat.

Wat deputaten verder constateren, is dat LRCA zich op dit standpunt stelt: alles wat je accepteert bij je zusterkerk, dat accepteer je ook in je eigen kerkverband. Dat is de reden dat de LRCA niet alleen de OPC veroordeelt om een praktijk waar LRCA principiële moeite mee heeft, maar één op één ook de CanRC op grond van diezelfde praktijk in OPC veroordeelt alleen vanwege de zusterkerkrelatie. Terwijl die praktijk niet getolereerd wordt door de synodes van de CanRC in het eigen kerkverband.

Bijvoorbeeld, de OPC laat gelovigen aan het Avondmaal uit een andere gemeente zonder een belijdenisattestatie, maar alleen met een woordelijke waarschuwing vanaf de kansel. Dit is in de ogen van LRCA een verkeerde, onschriftuurlijke praktijk. LRCA noemt dit zelfs een 'open avondmaal.' Echter, de LRCA veroordeelt de CanRC vanwege deze praktijk in OPC. Terwijl de CanRC nog steeds Avondmaalsbriefjes gebruikt om mensen toe te laten aan het Avondmaal. Hierin zie je dat deze redenering van LRCA onjuist is. Want wat de OPC (hun zusterkerk) doet, dat accepteert en bespreekt de CanRC wel binnen de zusterkerkrelatie, maar zij maken daar zelf als kerkverband andere keuzes in.

LRCA wijst er op dat presbyteriaanse kerken hun leden niet binden aan hun belijdenis. Ook de OPC vraagt slechts om instemming met de 'system of doctrine' en niet met de woordelijke inhoud van de WC. Op grond hiervan verwijt LRCA dat de OPC (en daarmee dus ook de CanRC) een gebrek heeft aan confessioneel lidmaatschap. Echter wreekt zich hier dat LRCA te weinig oog heeft voor de geschiedenis die Christus is gegaan met presbyteriaanse kerken. Presbyteriaanse kerken vragen geen instemming met de woordelijke inhoud van de WS met een reden. De reden is, dat de WS zeer uitgebreid zijn verwoord. Veel uitgebreider dan de Drie Formulieren van Enigheid. En dat het onjuist is om te vragen om letterlijk in te stemmen met alles wat in de WS staat. Dat zou feitelijk betekenen een boven Schriftuurlijke binding. Daarom is de praktijk altijd dat ze instemming vragen met een 'system of doctrine'. Echter betekent instemming met een 'system of doctrine' niet automatisch dat er een ongebreidelde leervrijheid is. Dat kan wel, maar dat hangt erg af van de geschiedenis. Net zoals je in Nederland wel kerken hebt die de DFE als hun belijdenis hebben, maar wel leervrijheid kennen. De OPC is een presbyteriaanse kerk die instemming vraagt met de 'system of doctrine', maar is een zeer behoudend kerkverband. Als bewijs hiervan verwijzen deputaten naar de ICRC, waar juist de OPC heeft geïnitieerd om de GKV te schorsen als lid vanwege vrouwelijke ambtsdragers in de GKV. En daarbij benadrukken de deputaten nogmaals dat je ook in dit onderwerp niet meteen mag zeggen: wat OPC doet, doet CanRC ook. De OPC heeft wel de WS, waarbij instemming wordt gevraagd met een 'system of doctrine', maar de CanRC heeft de DFE als belijdenis en vraagt dáár instemming mee (en niet met een 'system of doctrine').

Deputaten concluderen dat de LRCA de katholiciteit van de kerk uit het oog heeft verloren. Daarmee wijkt de LRCA af van de gereformeerde leer en is in sektarisch vaarwater terechtgekomen. De LRCA veroordeelt kerken die trouw zijn in het bewaren van het Woord van God en het gereformeerd belijden, maar die niet de DFE als belijdenis hebben. Er is geen oog voor het historisch gegroeide onderscheid in confessies met weliswaar verschil in bewoordingen, maar eenheid in belijden. Onze kerken hebben terecht altijd gezegd, zoals ook is opgenomen in de regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelaties: "Daarbij zal er rekening mee moeten worden gehouden, dat de Here Christus zijn kerk onder verschillende volken, die elk door hun bijzondere geografische ligging, historie en cultuur zijn bepaald, vergadert, zodat

buitenlandse kerken om verschillen op ondergeschikte punten inzake wijze van belijden, liturgie, kerkorde en praktijk niet veroordeeld zullen worden; en dat wanneer er sprake is

van relaties met derden, zorgvuldig dient te worden nagegaan, wat deze relaties voor de desbetreffende kerk betekenen om zo de waarde, de zin en eventueel de wijze van aangaan en/of oefening van een zusterkerkrelatie te beoordelen;"

Het besluit van de synode van Emmen tot het aangaan van een zusterkerkrelatie met LRCA (een gemeente die elke kerk die de Westminster Standards als belijdenis had valse kerk noemde) was, zo zijn deputaten van mening, achteraf gezien te snel genomen. En dat dit niet eerder aan de kaak is gesteld is te betreuren. Dit had voorkomen kunnen worden door de plaatselijke CanRC in Abbotsford of de landelijke deputaten van CanRC te horen. Ook was het beter geweest meer oog te hebben voor de geschiedenis van de Gereformeerde Kerken vanaf de afscheiding in 1834, toen er zusterkerkrelaties werden onderhouden met kerken die de Westminster Standards als belijdenis hadden. En ook voor het besluit van de synode van Mariënberg, waarin zij deputaten betrekkingen buitenlandse kerken opdroeg te streven naar het aangaan van een zusterkerkrelatie met kerken die de Westminster Standards als belijdenis hebben.

Deputaten blijven bij hun conclusies inzake de katholiciteit van de kerk, zoals ze dat eerder gecommuniceerd hebben aan LRCA. Namelijk, de LRCA veroordeelt de WC als geheel als een document waarin (naast veel goeds ook) dwaalleer wordt geleerd. En kerken die de WC bewust ongewijzigd en onweersproken als belijdenis hanteren kan de LRCA niet erkennen als kerken van Christus, louter en alleen al om het feit dat zij de WC belijden. Op dit punt staat de visie van LRCA lijnrecht tegenover wat het kerkverband van DGK hierover heeft uitgesproken.

2.5. BESPREKING INZAKE KERKELIJKE WEG

Hier volgt een onderbouwing van onze conclusie inzake de kerkelijke weg.

De synode van Neerlandia 2001 (acta art. 45) besloot een zusterkerkrelatie aan te gaan met de Orthodox Presbyterian Church (OPC). De CanRC kerkenraad van Abbotsford had een appelverzoek ingediend bij de CanRC synode Chatham 2004 dat een extra zin (i.v.m. toelating tot het HA) in de overeenkomst met de OPC opgenomen diende te worden. De synode Chatham besloot dat dit niet gewenst was (ging boven de confessie uit). Dit appelschrift van de CanRC Abbotsford werd daarom afgewezen (art. 86 van de betreffende acta) en de kerkenraad van CanRC Abbotsford legde zich bij dit besluit neer. Ook bevestigde Chatham het besluit van Neerlandia dat individuele kerkleden bezwaren niet meer *rechtstreeks* bij een generale synode kunnen indienen maar daarvoor de weg kerkenraad-classis-regionale synode moeten volgen (Acta art. 20).

De kerkenraad van CanRC Abbotsford ratificeerde ook dit synodebesluit van Chatham.

Enkele leden, die zich later hebben onttrokken, vroegen de kerkenraad zich niet neer te leggen bij dit synodebesluit van Chatham en verzochten alsnog als kerkenraad hiertegen bij de volgende synode (de GS van Smithers 2007) in beroep te gaan. Dit verzoek werd door de kerkenraad van CanRC Abbotsford afgewezen. Vervolgens zijn deze latere LRCA leden met bezwaar tegen de behandeling van hun verzoek aan hun kerkenraad naar de classis gegaan. Dit werd tweemaal gedaan en tweemaal afgewezen (in 2006 door de classis Pacific East). De kerkenraad van CanRC Abbotsford beëindigde de uitgebreide briefwisseling met de bezwaarden op 31 mei 2007.

Hierna hebben deze bezwaarde leden zich niet met hun bezwaren tot een regionale synode gewend. De afwijzing van hun verzoek door de kerkenraad beschouwden zij als beslissend, immers de kerkenraad is de hoogste verantwoordelijke instantie. Tevens waren de bezwaarde leden ervan overtuigd dat zij niet bij de synode zelf in beroep konden gaan, omdat het aan individuele leden was ontzegd om rechtstreeks naar de synode in beroep te gaan. Via de kerkelijke weg de inhoud van hun zaak aankaarten achten ze kerkordelijk niet juist, omdat het een zaak betreft die niet op de classis of regionale synode thuishoort, maar alleen op de generale synode behandeld mag worden (art. 47 KO). De broeders zagen zich ook geconfronteerd met plaatselijke effectuering in Abbotsford van het besluit van de synode van Chatham en, volgens hun zienswijze, als gevolg daarvan ook met kerkelijke censuur. De hele situatie bracht de bezwaarde broeders tot de overtuiging dat ze nu geroepen waren om tot afscheiding over te gaan.

De LRCA wenst zich niet neer te leggen bij het besluit van de CanRC, dat individuele leden niet rechtstreeks, maar wel via classis en regionale synode met hun bezwaren naar de synode kunnen. LRCA vindt dat zij rechtstreeks naar de synode moeten kunnen gaan.

De indirecte weg (via classis etc.) achten zij onjuist, ook al was dit wel de afgesproken weg in CanRC. Echter, ook tegen het feit dat de kerkelijke weg toen zo ingericht was zijn de verontruste gemeenteleden niet de kerkelijke weg gegaan om bezwaren te maken daartegen.

Daarom hebben bezwaarden zich afgescheiden van hun plaatselijke CanRC en stichtten zij op 17 juli 2007 de LRCA. Zij waren van oordeel dat zij nu gedwongen werden tot onschriftuurlijke praktijken en dat door hen de kerkelijke weg geheel was afgelopen.

Sinds hun afscheiding stuurt LRCA wel appels aan de generale synodes van CanRC, maar die worden onontvankelijk verklaard. LRCA vindt dat de CanRC synodes hun appels wel in behandeling moeten nemen, ook al zijn zij al jaren geen lid meer van de CanRC. Zij roepen bovendien nog steeds de CanRC kerken op zich af te scheiden van het CanRC kerkverband.

LRCA wijst de constatering van de synode Lansingerland af dat hun afscheiding vroegtijdig was, omdat zij van mening zijn destijds de kerkelijke weg volledig bewandeld te hebben. De commissie heeft zich beijverd de onjuistheid daarvan aan te tonen, maar de LRCA wijst alle bewijs af.

Deputaten constateren dat de LRCA de volgende opvattingen heeft.

a. De kerkelijke weg met appels is al gegaan sinds 1977 toen de synode de OPC als ware kerk erkende.

b. De bezwaarden oordeelden dat een *ontvankelijk* appel door de kerkenraad van Abbotsford op de synode Smithers 2007 mogelijk moest zijn omdat de oorspronkelijke bezwaren van de kerkenraad van Abbotsford niet-wezenlijk (not substantiated) waren behandeld door Chatham 2004.

c. Nadat de kerkenraad van Abbotsford de besluiten van de synode Chatham had geratificeerd en vervolgens weigerde in appel te gaan bij Smithers was de kerkelijke weg ten einde toe gelopen, zo overeenkomstig art. 31 en 50 KO: art. 50 KO: The relation with churches abroad shall be regulated by general synod (In de Nederlandse art. 47 KO: Over de relatie met buitenlandse kerken beslist de generale synode.).

d. Het besluit van Chatham om *rechtstreekse* appels aan de generale synode door individuele kerkleden niet meer toe te staan (Acta art. 20) is ongereformeerd, het toont dat art. 31 KO wordt misverstaan.

e. In appel gaan bij Smithers tegen de wijziging van de appelweg werd niet gevraagd van de bezwaarden.

f. Starten door de bezwaarden van een nieuwe appelprocedure tegen Chatham zou in strijd zijn met art. 33 KO dat zegt: Matters once decided upon may not be proposed again unless they are substantiated by new grounds.[1]

g. Kerkelijke relaties zijn *generale synodezaken,* art. 50 KO (ons art. 47KO). Maar *Chatham* bepaalde dat individuele kerkleden bezwaren alleen nog via kerkenraad, classis en regionale synode bij de generale synode aanhangig konden maken. Een kerkelijk individu kan dus geen appel t.a.v. zulke zaken doen omdat mindere vergaderingen daar niet over gaan.

h. Door in lijn met de aanvaarde besluiten van Neerlandia en Chatham een gast toe te laten aan het Avondmaal die geen schriftelijke attestatie had werden de bezwaarden gedwongen deze praktijk te aanvaarden. Daarmee forceerde de kerkenraad de breuk.

i. De wijziging van de kerkelijke appelweg door Chatham (Acta art. 20) maakt overigens niets uit voor de gang van de kerkelijke weg: toen de kerkenraad van Abbotsford besloot geen appel op Smithers te doen was de kerkelijke weg volledig afgelopen.

j. Art. 31 KO geeft het recht om tegen besluiten van kerkelijke vergaderingen in te gaan maar het verplicht niet daartoe. Dat de bezwaarden persoonlijk niet appelleerden bij Smithers was dus niet tegen de KO.

Analyse

De bezwaarden/afgescheidenen stellen met nadruk dat door de aanvaarding door de kerkenraad van Abbotsford van het besluit van de synode Chatham en de weigering alsnog daartegen in appel te gaan bij de synode Smithers, de kerkelijk weg *voor de bezwaarden* geheel was afgelopen. Zij voeren daar argumenten voor aan die nader worden gewogen.

1 - Onontvankelijk naar art. 33 KO

De bezwaarden stellen dat na de beslissing van de kerkenraad van Abbotsford door hen een appel op de synode van Smithers niet meer kon omdat art. 33 zegt: Matters once decided upon may not be proposed again unless they are substantiated by new grounds.

Echter, de broeders stelden *zelf* in hun concept appel dat zij de kerkenraad aanboden, dat de argumenten in het oorspronkelijke appel *niet wezenlijk* (*'not substantively')* waren behandeld door Chatham. Het was dus alleszins zinvol en noodzakelijk om een appel te doen op Smithers om alsnog de argumentatie (verder) te laten behandelen en zo mogelijk het besluit van Chatham te herzien. Zo drongen de broeders bij de kerkenraad er op aan in beroep te gaan bij Smithers! Art. 33 is dus niet van toepassing in deze situatie.

Conclusie 1: Het beroep op art. 33 KO is onterecht.

[1] Nederlandse versie art. 33 KO: Wat eenmaal afgehandeld is, moet niet opnieuw aan de orde worden gesteld, tenzij men van oordeel is dat wijziging noodzakelijk is.

2 - Onontvankelijk naar art. 50

De kerkorde schrijft voor in art. 50: The relation with churches abroad shall be regulated by general synod. Volgens de bezwaarden was het dus níet mogelijk via de appelweg Kerkenraad-classis-regionale synode-generale synode te appelleren. Immers, de zaak van kerkelijke relaties regardeert niet de mindere vergaderingen, alleen de generale synode. Op het moment dat Chatham de appelweg veranderde (individuele kerkleden kunnen alleen via mindere vergaderingen naar de synode) was voor hen geen appel meer mogelijk: een classis bijvoorbeeld heeft niets van doen met zaken die op de generale synode thuishoren.

Echter, dit is een onjuiste voorstelling van zaken. Inderdaad, gaat het niet aan dat een classis bijvoorbeeld besluit of er een kerkelijke relatie wel of niet wordt aangegaan met een ander kerkverband, dat ligt op het niveau van de kerken in het algemeen, dus van de generale synode waar alle kerken bijeen zijn. Maar individuele kerken kunnen wel *bezwaar* aantekenen tegen synodebesluiten op dit gebied, zij kunnen aantonen dat verkeerde argumenten zijn gebruikt. Daarmee gaan ze niet zitten op de stoel van de generale synode maar oefenen hun kerkrecht naar art. 31 KO uit.

Dat geldt ook voor bezwaarde kerkleden. Weliswaar kunnen zij niet meer *direct* appelleren bij een volgende synode maar wel via de door Neerlandia/Chatham aangegeven *indirecte* appelweg[2]. Daarbij kunnen de mindere vergaderingen wel of niet instemmen met het appel. In het laatste geval kunnen de bezwaarden in 'hoger beroep' gaan bij de naast-hogere meerdere vergadering ('if *anyone',* in art. 31 KO).

Dat dit ook de praktijk is in de CanRC bewijzen appels van individuele kerkleden in de zaak van actief vrouwenkiesrecht.

Conclusie 2: Het beroep op art. 50 KO is onterecht.

3 - Onontvankelijk volgens de geschiedenis

De broeders menen dat hun bezwaren, als ze die wél hadden ingediend, onontvankelijk zouden zijn verklaard. Zij concluderen dat uit de onontvankelijk-verklaringen door de latere synoden (2010, 2013) van vergelijkbare appels.

Echter, deze argumentatie snijdt geen hout. Verzuim om de kerkelijke weg tot het einde toe te gaan kan niet worden gerechtvaardigd met het *achteraf* constateren uit synodaal gedrag dat de bezwaren onontvankelijk zouden zijn verklaard.

Bovendien waren de bezwaarden er in oktober 2005 nog van overtuigd dat ontvankelijkheid bij Smithers mocht worden verwacht, gezien het feit dat, zoals zij menen, hun bezwaren niet wezenlijk ('not substantively') door Chatham waren behandeld. Overigens, de geschiedenis heeft dat ook bewezen want soortgelijke bezwaren als van de bezwaarden (kerken van Lynden en Attercliffe) waren ontvankelijk bij Smithers.

Niemand kan weten wat het appel van de bezwaarden zou hebben uitgewerkt. Bovendien, eigen tekortkoming nu kan nooit worden gerechtvaardigd met handelen van anderen later.

[2] Vermeldenswaard is dat de situatie in de GKv vergelijkbaar lijkt, ook daar kunnen kerkleden alleen de indirecte appelweg gaan. Maar er is en fundamenteel verschil: in de GKv kan een mindere vergadering het appel *blokkeren* als de vergadering er niet mee instemt. Hetgeen ook de praktijk is.

Conclusie 3: Het achterwege laten van een appel op Smithers kan niet worden gerechtvaardigd met onontvankelijk-verklaringen door synodes na Smithers.

4 – Geen appelplicht volgens art. 31 KO

De bezwaarden menen dat na de aanvaarding van de Chatham-besluiten door de kerkenraad van Abbotsford, de kerkelijke weg volledig was afgelopen, *ook voor hen.* Er is naar hun overtuiging volgens art. 31 KO wel een appel*recht* maar geen appel*plicht.* En dus waren de bezwaarden ook niet verplicht zelf met hun bezwaren naar Smithers te gaan.

Echter, hier is sprake van een misverstaan. Art. 31 KO zegt inderdaad niet dat er bij elk bezwaar appel *moet* worden aangetekend. Als een kerkenraad of een individueel kerklid zijn bezwaar houdt maar tegelijk het besluit *met behoud van gevoelen* kan aanvaarden is hij niet verplicht om in beroep te gaan.

Maar het ligt anders bij genomen besluiten die bewijsbaar (art. 31!) in strijd zijn met de Schrift. Dan is het de *christelijke plicht* om de stem te verheffen en gebruik te maken van de legale kerkordelijke beroepsmogelijkheid. Waarschuwen tegen afwijken van de Schrift in leer en leven van mensen en kerken is voor ieder binnen zijn of haar mogelijkheden, geboden.

Dat klemt te meer als besluiten directe gevolgen hebben voor de praktijk. In het bijzonder zoals in Abbotsford waar de broeders naar hun oordeel *werden gedwongen* tot verkeerde praktijken en zich dus wel moesten afscheiden. Dan behoort alles in het werk te worden gesteld om de kerk van haar verkeerde weg terug te brengen.

De bezwaarden hebben dat niet gedaan. Zij hebben het bij een appel op de classis gelaten en zijn niet via de verdere kerkelijke weg naar de generale synode van Smithers gegaan.

Conclusie 4: In de situatie waarin de bezwaarden ervan overtuigd waren dat besluiten niet naar de Schrift waren hadden zij de kerkelijke weg niet moeten verlaten met een afscheiding maar deze verder vervolgen.

5 – Afscheidingsdwang

De bezwaarden beschuldigen de kerkenraad van Abbotsford ervan dat hij hen *gedwongen* heeft de kerk te verlaten, waarmee ook de kerkelijke weg (zo zij daarop al wilden gaan) voor hen zou zijn opgebroken.

Echter, een onschriftuurlijk besluit dat in de praktijk *dus* ook verkeerde gevolgen heeft, hoeft en mag niet onmiddellijk tot een afscheiding te leiden zolang er nog mogelijkheden zijn deze binnen de kerken en volgens het kerkrecht te bestrijden.

De moeite van de bezwaarden hoeft niet te worden gebagatelliseerd, maar zolang niet alle middelen waren uitgeput om verkeerde besluiten uit het midden van de kerken weg te nemen was een afscheiding voorbarig en in strijd met gereformeerd kerkelijk samenleven.

Conclusie 5: Ook in de situatie waarin de kerkenraad handelde naar de besluiten van de synode Chatham hadden de bezwaarden de kerkelijke weg kunnen gaan door niet alleen tegen de in hun ogen onvoldoende synodale behandeling van de bezwaren te appelleren maar ook tegen de gevolgen daarvan in de praktijk.

Besluiten DGK

De synode van Emmen 2009-2010 besloot met algemene stemmen de LRCA te erkennen als ware kerk en met haar een zusterkerkrelatie aan te gaan. Een van de gronden luidt:

> 'De leden van de CanRC hebben volgens het kerkrecht hun bezwaren, appèls en revisie verzoeken op de wettige manier ingediend. De mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg is hen ontnomen door een nieuw synodebesluit binnen de CanRC m.b.t. het indienen van bezwaarschriften aan de synode door kerkleden.'

Op basis van de voorgaande paragrafen moet het volgende worden overwogen. In de grond wordt gesproken van 'de leden van de CanRC', dat zijn de bezwaarde broeders, gezien de tekst, de bezwaarde broeders die de kerkenraad van Abbotsford probeerden te bewegen in appel te gaan bij de synode van Smithers.

De grond stelt dat deze leden 'volgens het kerkrecht hun bezwaren, appèls en revisie verzoeken op de wettige manier hebben ingediend. Echter, zij hebben dat als bezwaarden *juist niet gedaan en bewust niet willen doen.*

De grond stelt verder dat de bezwaarden 'de mogelijkheid ontnomen is om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg door een nieuw synodebesluit'. Dit is een volstrekte mistekening van de werkelijke situatie zoals hierboven al werd aangetoond. De broeders hebben steeds het recht gehad te appelleren tegen de in hun ogen onschriftuurlijke besluiten en praktijken. Alleen moesten zij het via de nieuwe afgesproken appelweg – via mindere vergaderingen – doen. Maar zij hebben dat *niet gewild:*

a. omdat zij de 'indirecte' appelweg veroordeelden als niet gereformeerd;

b. omdat zij vonden dat niet zíj maar hun kerkenraad behoorde te appelleren;

c. omdat zij meenden als bezwaarden niet verplicht te zijn te appelleren tegen het hun inziens onschriftuurlijk besluit van Chatham noch tegen de 'ongereformeerde' appelweg.

Conclusies

A. De bezwaarden van de kerk van Abbotsford hebben ten onrechte niet de kerkelijke weg tot het einde gevolgd.

B. De DGK synode van Emmen 2009-2010 heeft haar besluit een zusterkerkrelatie met de LRCA aan te gaan, ten onrechte onderbouwd met een grond waarin wordt gesteld dat de bezwaarden vóór hun afscheiding hun bezwaren, appels en revisieverzoeken op wettige manier hebben ingediend en dat hun de voortgang op de kerkelijke weg zou zijn ontnomen.

C. Het besluit om een zusterkerkrelatie aan te gaan met de LRCA moet op het punt van de door LRCA gevolgde kerkelijke weg worden heroverwogen.

2.6. CONCLUSIE

Wij als deputaten hadden de opdracht om met LRCA het gesprek aan te gaan over de katholiciteit van de kerk met betrekking tot de rechtmatigheid van haar afscheiding en haar kerkelijke positie van nu.

De synode van Lansingerland had al uitgesproken dat de GS van Emmen en de GS van Groningen ten onrechte hebben gesteld dat de mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg aan leden van de CanRC ontnomen is. En dat in de uitspraken van de GS Emmen en de GS Groningen wel beschuldigingen van de LRCA aan het adres van de CanRC over het verval zijn geuit en overgenomen, maar deze zijn nog niet allemaal bewezen of onderbouwd.

Nu dit gesprek gevoerd is kunnen wij als deputaten concluderen dat de afscheiding van LRCA voortijdig is geweest. LRCA heeft niet duidelijk kunnen maken dat beroep niet meer mogelijk was. Ook na uitgebreide uitwisseling van gedachten blijft LRCA bij het standpunt dat hun afscheiding niet voortijdig was. Volgens hen was beroep niet meer mogelijk.

Deputaten concluderen daarnaast dat het algeheel verval in verleden en heden binnen de CanRC ook na dit gesprek van deputaten met LRCA niet bewezen noch onderbouwd is door LRCA.

Verder heeft de synode van Lansingerland al gezegd dat uitspraken van de LRCA over kerken die de Westminster Standards als belijdenisgeschriften hebben de nodige vragen oproepen over hun visie op de katholiciteit van de kerk.

Na het gesprek van deputaten met LRCA zijn de zorgen over de visie van de LRCA op de katholiciteit van de kerk wat de deputaten betreft alleen maar toegenomen. Want de LRCA blijft bij haar afwijzende en veroordelende houding t.a.v. de WS en kerken met de WS als belijdenis. Daarbij veroordelen zij de CanRC vanwege het aangaan van banden met WS kerken. Ook een besluit van de synode van DGK met betrekking tot de Westminster Standards wordt door hen veroordeeld, want DGK heeft naar hun mening onjuist gehandeld door niet het meerderheidsrapport over de WS aan te nemen en tegelijk het minderheidsrapport af te wijzen.

Ook het gesprek met de deputaten van de CanRC hebben het bovenstaande beeld van deputaten op de LRCA bevestigd, zie hiervoor de paragraaf over de CanRC.

De deputaten zijn van oordeel dat zij hiermee aan hun opdracht hebben voldaan om het gesprek met de LRCA aan te gaan over hun visie op de katholiciteit van de kerk met betrekking tot de rechtmatigheid van haar afscheiding en haar kerkelijke positie van nu. En dat deputaten wat deze opdracht betreft decharge kan worden verleend

2.7 AANBEVELING

Als deputaten zijn we tegelijk ook van oordeel dat het niet goed zou zijn om het bij deze conclusies te laten. We zien het als onze verantwoordelijkheid om meer te zeggen naar aanleiding van het contact dat er geweest is met de LRCA. Zoals de synode van Lansingerland al gezegd had in één van de gronden bij het besluit: in het kader van een zusterkerkrelatie kan, als er redenen zijn voor zorgen, die bespreekbaar gemaakt worden

met de zusterkerk. Deze zorgen zijn, zoals genoemd, alleen maar bevestigd en toegenomen. Daarom willen deputaten een aanbeveling doen aan de synode.

Het besluit van de synode van Emmen tot het aangaan van een zusterkerkrelatie met LRCA (een gemeente die elke kerk die de Westminster Standards als belijdenis had valse kerk noemde) was in strijd niet alleen met de geschiedenis van de Gereformeerde Kerken vanaf de afscheiding in 1834, toen er zusterkerkrelaties werden onderhouden met kerken die de Westminster Standards als belijdenis hadden, maar ook met het besluit van de synode van Mariënberg, waarin zij deputaten betrekkingen buitenlandse kerken opdroeg te streven naar het aangaan van een zusterkerkrelatie met kerken die de Westminster Standards als belijdenis hebben.

Gezien de bovenstaande conclusies achten deputaten een ongewijzigde voortzetting van de zusterkerkrelatie met de LRCA in strijd met de regels voor de beoefening van de zusterkerkrelatie. Als wij die wel op ongewijzigde manier voortzetten, dan zouden wij als DGK het gevaar lopen eveneens op een sektarisch spoor terecht te komen.

Deputaten zijn tot de conclusie gekomen dat de LRCA geen enkele stap in de richting van verzoening met de CanRC wil zetten. LRCA houdt tot nu toe hardnekkig vast aan eigen gelijk en staat niet open voor argumenten die het tegendeel naar voren brengen. Dit brengt LRCA in een wereldwijd isolement en zo in strijd met de belijdenis van de katholiciteit van de kerk die Christus door de eeuwen heen vergadert, beschermt en onderhoudt.

Deputaten achten een onveranderde voortzetting van de zusterkerkrelatie met de LRCA onjuist en onverantwoord. Immers, de LRCA heeft in haar ontstaan en voortbestaan geen Schriftuurlijke grond en doet bovendien afbreuk aan het gereformeerd belijden inzake de katholiciteit van de kerk. Daarom is het onjuist om onveranderd elkaars attestaties te aanvaarden of mee te werken aan de geestelijke opbouw van deze gemeente.

Tegelijk zijn deputaten ook van mening dat wij nu geroepen zijn om in een houding van christelijk geduld en liefde niet per direct de zusterkerkrelatie te beëindigen. Op 14 november 2009 heeft de GS van Emmen besloten om een zusterkerkrelatie aan te gaan met LRCA. Sindsdien hebben DGK actief bijgedragen aan hun kerkelijk leven en vanwege de zusterkerkrelatie ook verantwoordelijkheid gedragen voor het bestaan van deze kerk. Als nu achteraf blijkt dat dat besluit in 2009 niet goed geweest was, zou het van ongepaste ijver getuigen om per direct alle kerkelijke banden met LRCA te verbreken. Nu heeft DGK ook de verantwoordelijkheid om LRCA verder te waarschuwen om niet op dit sektarische pad verder te gaan en hen te helpen om de weg terug te vinden op het katholieke pad van eenheid in de waarheid.

Het is daarom goed om de zusterkerkrelatie met LRCA op dit moment te handhaven, maar de relatie wel op een ingrijpende manier te wijzigen, namelijk door regel 4 en 5 van de zusterkerkrelatie op te schorten. Daardoor wordt DGK aan de ene kant beschermd voor de sektarische weg die LRCA gaat, terwijl aan de andere kant er wel ruimte wordt gecreëerd voor gebed voor en gesprek met LRCA, in de hoop dat de LRCA zich bekeert en terugkeert tot de CanRC.

De regels 4 en 5 van de zusterkerkrelatie luiden als volgt:

> 4. De kerken zullen elkaars attestaties aanvaarden, wat ook betekent het toelaten van de leden van de desbetreffende kerken tot de sacramenten op vertoon van die attestaties.

5. De kerken stellen in principe de kansels voor elkaars predikanten open met inachtneming van de bepalingen, voor het eigen kerkverband aanvaard

Deputaten doen de volgende aanbeveling aan de synode.

De synode constateert

1. dat uit het contact met LRCA is gebleken dat de LRCA in haar visie afwijkt van de gereformeerde leer over de katholiciteit van de kerk, waar het gaat om kerken die de Westminster Standards als belijdenis hebben.

2. dat er geen grond was en is om zich af te scheiden van de CanRC

De synode besluit

1. de zusterkerkrelatie met LRCA op dit moment nog te handhaven, maar de regels 4 en 5 voor het onderhouden van een zusterkerkrelatie op te schorten.

2. de LRCA op te roepen terug te keren tot het onderhouden van de gereformeerde belijdenis ten aanzien van de katholiciteit van de kerk

3. De LRCA op te roepen de gereformeerde kerkorde te aanvaarden, zoals die van toepassing is in de CanRC

4. De LRCA op te roepen zonder voorwaarden terug te keren naar de CanRC.

Gronden

1. LRCA wijkt af van de gereformeerde leer als het gaat om de belijdenis van de katholiciteit van de kerk. Binnen een zusterkerkrelatie heeft DGK dan roeping om de LRCA daarop aan te spreken en op te roepen tot bekering.

2. Er is niet aangetoond dat in de CanRC de gereformeerde leer niet meer werd of wordt bewaard, beleden of verdedigd

3. Er was en is geen sprake van een algemeen en breed verval in de CanRC

4. De gemeenteleden hadden geen grond om zich af te scheiden van de CanRC

5. Het vermeende afval is door LRCA onvoldoende via de kerkelijke weg aan de orde gebracht toen men nog lid was van de CanRC

6. In overeenstemming met art. 27, 28 en 29 NGB zullen de gelovigen zich bij de kerk moeten voegen op iedere plaats waar God haar gesteld heeft.

3. DE FREE REFORMED CHURCHES OF AUSTRALIA (FRCA)

Met de FRCA is contact geweest op 9 januari 2020 in Mennorode, op één van de buitenlanddagen van de GKv. Dit gesprek vond plaats samen met afgevaardigden van de CanRC en de VGKSA. Het verslag van dit gesprek treft u in bijlage 8 aan.

De afscheiding van de LRCA en onze zusterkerkrelatie met LRCA is voor de FRCA een blokkade om tot een zusterkerkrelatie met DGK te komen.

Met twee deputaten is ook digitaal contact geweest door middel van videobellen, om over en weer elkaar te informeren over de ontwikkelingen binnen beider kerkverbanden. Van deze ontmoeting zijn geen notulen gemaakt.

RAPPORT VAN DEPUTATEN FRCA AAN HUN SYNODE

In juni 2021 heeft FRCA de synode in Albany, West Australië. Als onze synode zal beginnen dan zal meer bekend zijn over wat de synode van FRCA besloten heeft. Voor dit moment willen we enkele dingen uit het deputatenrapport voor het voetlicht brengen.

FRCA werkt aan een nieuwe, moderne website van hun landelijk kerkverband.

Eén vraag waar deputaten van FRCA mee worstelen is: Hoe handelen we met meerdere zusterkerkrelaties als deze kerken zich in relatieve geografische nabijheid van elkaar bevinden (bijv. in hetzelfde land of dezelfde regio)? Na een achttal overwegingen komen deputaten met het volgende voorstel.

> Deputaten opdracht te geven om richtlijnen te ontwikkelen en aan de volgende synode voor te stellen, welke richtlijnen in lijn met Artikel 46 van de Kerkorde zijn, en daarbij besluiten en leidende principes van vorige synodes in overweging te nemen, en de vraag te behandelen met wie, hoe en wanneer een zusterkerkrelatie aan te gaan. Dit vraagt om input vanuit de kerken.

In het contact met de GKv viel het de FRCA deputaten op

> dat er op de synode van de GKv, in tegenstelling tot de vorige synode van de GKv, duidelijk een unaniem koor klonk dat dit besluit [m/v] wenst te handhaven. Opgemerkt moet worden dat twee vrouwelijke ouderlingen ook als afgevaardigden aanwezig waren. De deputaten waren dankbaar om te zien dat zij een verenigd front konden laten zien samen met de afgevaardigden van de Canadian Reformed Churches, de Free Reformed Churches van Zuid Afrika, de Orthodox Presbyterian Church en de GKSA (Doppers) van Zuid-Afrika.

De rapportage van FRCA deputaten over hun contact met DGK en GKN geven we hieronder integraal weer in het Nederlands.

> Twee afgevaardigden werden naar de Buitenlandweek van de GKv-synode gezonden, te weten ds. R.D. Anderson en br. B. Veenendaal. Deze week werd gehouden van dinsdag, 7 januari 2020 tot zaterdag 11 januari 2020. Tijdens deze week hebben de afgevaardigden afzonderlijk met de DGK en de GKN deputaten gesproken, samen met de afgevaardigden van Zuid Afrika en Canada. Deze bijeenkomsten verliepen erg positief. Vooral die met de DGK liet zien dat dit

kerkverband productief gesprekken met de GKN zocht en tegelijkertijd ook kritische gesprekken aanging met de LRCA (Abbotsford).

In oktober 2020 hebben ds. Anderson en br. Veenendaal afzonderlijke zoomgesprekken gevoerd met de DGK en de GKN. Bij deze vergaderingen werd het duidelijk dat zowel de DGK als de GKN heel serieus waren en samen bezig waren met gesprekken die tot eenheid van de twee kerkverbanden moeten leiden. Op hun laatste synodes in 2019 hebben beide verbanden elkaar als ware kerken herkend en vastgelegd dat er geen principiële verschillen tussen hun respectievelijke kerkverbanden bestaan. In verschillende plaatselijke gemeenten moet nog een aantal onderwerpen worden besproken voordat eenwording plaats kan vinden. De deputaten van beide kerkverbanden nemen contact op met deze plaatselijke gemeenten, zodat deze onderwerpen behandeld of opgelost kunnen worden. De deputaten zijn van mening dat niet alle onderwerpen volledig moeten zijn opgelost om eenheid tot stand te laten komen, maar wijsheid vereist om wel ruimte voor enige discussie open te laten. De ernstiger onderwerpen betreffen plaatsen waar leden van het ene kerkverband zijn vertrokken òf door excommunicatie, òf door het zich onttrekken aan het andere na ernstige onenigheid.

Wat de LRCA betreft heeft de DGK een publieke verklaring afgegeven, waarin zij [DGK] afstand neemt van hun [LRCA] overtuiging aangaande de Westminster Standards als niet-gereformeerd. De verklaring stelt ook vragen bij hun [LRCA] standpunt ten aanzien van de katholiciteit van de kerk en hun rechtvaardiging om de CanRC te verlaten. De LRCA verkeert momenteel in een positie waarin zij zich verdedigen tegen wat zij zien als ongegronde beschuldigingen door de DGK. De gesprekken tussen beide zijn op dit ogenblik nog aan de gang.

Deputaten achten de hun gegeven opdracht als afgerond, aangezien de synode Bunbury 2018 besloot de kerken in de gelegenheid te stellen voorstellen te doen over hoe met deze relatie verder te gaan.

Deputaten merken op dat mocht een kerk een voorstel indienen om het contact voort te zetten met het oog op het ontwikkelen van een zusterkerkrelatie, daar positief naar gekeken kan worden. Hoewel deze Nederlandse kerkverbanden geografisch niet dichtbij liggen, merken we op dat de DGK doorgaat met gebruik te maken van het werk van ds. Gunnink onder onze Indonesische zusterkerken en de GKN heeft aangegeven dat zij hulp van de FRCA in de toekomst zeer op prijs zouden stellen voor wat betreft hun theologische opleiding van toekomstige predikanten van het Evangelie.

Aanbevolen besluit

2. Om dank aan God uit te spreken voor de positieve ontwikkelingen richting eenheid van de DGK en de GKN en hen aan te moedigen voort te gaan met het toewerken naar een verenigd kerkverband.

Gronden

Beide kerken verklaren in alle opzichten trouwe kerken met de gereformeerde leer te zijn en beide kerken hebben elkaar herkend als ware kerken en werken naar eenwording toe.

Over de ontwikkelingen in de CanRC merken de deputaten van FRCA het volgende op in hun conclusies:

> Bij het volgen van de zorgen die naar voren waren gebracht ten aanzien van de Blessings Christian Church werd het deputaten duidelijk dat deze ontwikkelingen onderdeel vormen van een grotere dynamiek binnen de CanRC waarin verschillende zaken van kerkregering en liturgie diepgaand worden besproken en dat het daarom niet nodig noch gepast is in een nieuw mandaat te refereren aan een specifieke enkele kerk binnen de CanRC.
>
> Het is bemoedigend te zien dat binnen onze Canadian Reformed zusterkerken een wens bestaat om in discussie zijnde zaken op een gepaste en kerkordelijke wijze te behandelen. Hoewel sommige van deze zaken nog steeds intern worden besproken en behandeld in mindere vergaderingen, overwegen deputaten dat vanuit het perspectief van de FRCA dit proces gerespecteerd moet worden. Onze bestaande regels voor zusterkerkrelaties bevatten evenwel de bepaling: "De kerken zullen wederzijds op elkaar toezien dat zij niet afwijken van het gereformeerde geloof in leer, kerkregering, tucht en liturgie" (Regel 2),. Daarom overwegen deputaten dat een algemener mandaat waardevol is om er zeker van te zijn dat de FRCA goed op de hoogte blijft van eventuele veranderingen binnen de CanRC wat de bestaande praktijken inzake kerkregering en liturgie betreft.
>
> De Canadian Reformed Churches blijven grote trouw aan de Schrift vertonen en een wens om de Heere op een wijze te dienen die Hem behaagt. De relatie die wij met dit kerkverband hebben is op heel veel verschillende terreinen een rijke zegen voor de FRCA en we mogen dankbaar zijn voor het krachtig functioneren van deze zusterkerkrelatie.

Ook is goed om kennis te nemen van wat de deputaten FRCA opmerken met betrekking tot de OPC, naar aanleiding van brede bespreking in hun rapport met betrekking tot de OPC.

> 1. Dank aan God uit te spreken voor het gereformeerd getuigenis waarvan de OPC in de loop van haar geschiedenis blijk heeft gegeven, voor haar voortdurende afwijzing van theologische vrijzinnigheid, voor haar toewijding en trouw om confessioneel gereformeerd te zijn en haar toewijding en trouw aan het gezag en de waarheid van de heilige Schriften.
>
> 2. Op dit moment geen zusterkerkrelatie met de OPC na te streven.
>
> 3. Aanbevelingen van de kerken af te wachten over de waarde van het nastreven van kerkelijke contacten met de OPC los van de context van een zusterkerkrelatie:
>
> a. die wederzijdse hulp, bemoediging en vermaan mogelijk maken om als Gods kerken in deze wereld te leven;
>
> b. die het gereformeerde geloof bevorderen en elkaar bij te staan in het niet daarvan afwijken in leer, kerkregering, tucht en liturgie;
>
> c. die rekening houden met de geografische afstand en beperkte gelegenheden om elkaar persoonlijk te ontmoeten, met de verschillende omgangswijzen van kerkregering en met een verantwoord gebruik van tijd en beschikbaar budget.

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen het contact met de FRCA voortzetten om te komen tot herstel van een zusterkerkrelatie. Deputaten kunnen toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC.

4. FREE REFORMED CHURCHES OF SOUTH AFRICA (FRCSA, ZUID-AFRIKA)

Met de FRCSA is contact geweest op 9 januari 2020 in Mennorode, op één van de buitenlanddagen van de GKv. Dit gesprek vond plaats samen met afgevaardigden van de FRCA en de CanRC. Het verslag van dit gesprek treft u in bijlage 8 aan.

Met dankbaarheid merken deputaten op dat de toon van FRSCA richting GKV en daarmee ook richting DGK is veranderd, vanwege de diepe zorg die er leeft over de onschriftuurlijke koers van de GKV.

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen contacten onderhouden en zo mogelijk intensiveren met de FRSCA en verder spreken over contacten die de FRCSA en de GKSA op lokaal niveau met elkaar hebben.

CANADIAN REFORMED CHURCHES (CANRC)

Met de CanRC is contact geweest op 9 januari 2020 in Mennorode, op één van de buitenlanddagen van de GKv. Dit gesprek vond plaats samen met afgevaardigden van de FRCA en de VGKSA. Het verslag van dit gesprek treft u in bijlage 8 aan.

De afscheiding van de LRCA en onze zusterkerkrelatie met LRCA blijft voor de CanRC een blokkade om tot een zusterkerkrelatie met DGK te komen.

Verder hadden deputaten ten aanzien van deputaten CanRC de volgende opdracht:

4. Om met de Canadese deputaten verder door te spreken over het ontstaan en bestaan van de LRCA.

5. Bij het onderzoek naar de beweegredenen van de LRCA om tot afscheiding van de CanRC te komen zijn de CanRC niet voldoende gehoord. (Acta blz. 23, 24)

Dit gesprek heeft, vanwege de pandemie, plaatsgevonden via een videomeeting. De notulen van deze ontmoeting vindt u in bijlage 7, en zijn in het Engels en Nederlands te lezen. De CanRC ziet de LRCA niet als een valse kerk, maar de LRCA ziet de CanRC wel als een valse kerk. De synodes van de CanRC verklaren de brieven van LRCA onontvankelijk, vanwege de kerkrechtelijke afspraak dat deze brieven niet afkomstig zijn vanuit de CanRC zelf. Met betrekking tot de kerkelijke weg geven deputaten van CanRC aan dat de kerkelijke weg voor kerkleden wel open staat, maar dan via hun eigen kerkenraad of, als hun eigen

kerkenraad hun bezwaar niet overneemt, via de classis en particuliere synode naar de generale synode.

Wat betreft de viering van het Avondmaal. Met een attestatie Avondmaal vieren in een gemeente waar je te gast bent komt in de praktijk niet voor, omdat mensen over het algemeen in hun eigen gemeente het Avondmaal vieren. Volgens KO-artikel 61 zal de kerkenraad alleen degenen toelaten die openbare belijdenis van het gereformeerde geloof hebben afgelegd en een godvruchtig leven leiden. Hoe de kerkenraad dit bepaalt, is aan de kerkenraad. Zo zullen zij die met een goed attest van een zusterkerk komen, worden toegelaten. Met anderen hebben twee ouderlingen van de kerkenraad een gesprek. Een kerkenraad kan ook gebruik maken van een "omgekeerd attest": waarbij een persoon zijn geloofsovertuiging bevestigt door een document te ondertekenen dat vervolgens naar zijn eigen kerk wordt gestuurd (getuigenis van leer en leven wordt ontvangen van gemeenteleden die de persoon kennen).

De kwestie van kanselruil met niet-zusterkerken is een discussiepunt in de Canadese kerken. Momenteel is het niet toegestaan, zoals blijkt uit een recent besluit van Regionale Synode Oost, waartegen waarschijnlijk beroep zal worden aangetekend bij de Generale Synode. De kwestie zal ook aan de orde komen in een rapport aan de generale synode over het beoefenen van interkerkelijke betrekkingen.

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen het contact met de Canadian Reformed Churches (CanRC) voortzetten en zo mogelijk intensiveren.

EVANGELICAL PRESBYTERIAN CHURCH NORTHERN-IRELAND (EPC NI, NOORD IERLAND)

Aan dit kerkverband hebben wij in december 2018 een eerste brief gestuurd met informatie over de nieuwe samenstelling van ons als deputaten. Daar is echter nooit meer reactie op gekomen. Verder hebben wij ook geen initiatieven ontplooit om met hen verder in contact te komen.

Het zou goed zijn als dit contact in de komende tijd wel wordt opgepakt. Deputaten stellen daarom voor om een algemene instructie te geven om het contact voort te zetten. Om nog steeds te blijven spreken van het 'herstel van een zusterkerkrelatie' doet wat oneigenlijk aan, omdat het onderhand zo'n twintig jaren geleden is dat we voor het laatst een zusterkerkrelatie met hen hadden.

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen het contact met de EPC NI voortzetten.

EVANGELICAL PRESBYTERIAN CHURCH ENGLAND AND WALES (EPC EW)

Deputaten zijn uitgenodigd om een tweejaarlijkse vergadering van dit kerkverband bij te wonen in Cardiff. Deze zou plaatsvinden op 21 maart 2020 en als deputaten waren we aan het kijken of we praktische mogelijkheden hadden om op deze uitnodiging in te gaan en ter vergadering aanwezig te zijn. Maar vanwege het coronavirus is deze vergadering niet doorgegaan.

Verder is er wel door middel van email contact onderhouden met enkele afgevaardigden van dit kerkverband. Deze contacten beperkten zich tot het wederzijds informeren omtrent de ontwikkelingen in het eigen kerkverband.

Het zou goed zijn om in de komende tijd dit contact verder uit te diepen en, indien het mogelijk is en deputaten daartoe worden uitgenodigd, dat deputaten als gast bij een biannual meeting van de EPC EW aanwezig te zijn om te zien hoe het er in deze kerken aan toe gaat.

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen het contact met EPC EW voortzetten en door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.

DE FREE CHURCH OF SCOTLAND (CONTINUING) (FCS(C))

Aan dit kerkverband hebben wij in december 2018 een eerste brief gestuurd met informatie over de nieuwe samenstelling van ons als deputaten. Daar is wel een eerste reactie op gekomen, waarin werd aangegeven dat onze brief besproken zou worden op hun vergadering. Maar daarna hebben we niets meer vernomen. Wij hebben verder ook geen initiatieven ontplooid om dit contact uit te bouwen.

Het zou goed zijn als dit contact in de komende tijd wel wordt opgepakt. Deputaten stellen daarom voor om een algemene instructie te geven om het contact voort te zetten. Om nog steeds te blijven spreken van het ‘herstel van een zusterkerkrelatie’ doet wat oneigenlijk aan, omdat het onderhand zo’n twintig jaren geleden is dat we voor het laatst een zusterkerkrelatie met hen hadden.

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen het contact met de FCS(c) voortzetten.

DE REFORMED CHURCHES IN KOREA (RCK, KOREA)

De deputaten hebben zich bezonnen op de contacten met de kerken in Korea. In de huidige situatie zou je moeten onderzoeken wat er aan de hand is in de scheuring tussen de kerk van ds. Song en de RCK. Met beide kerken heeft DGK momenteel contact, maar de kerk van ds. Song is een afsplitsing van de RCK.

De deputaten ervaren een kloof tussen ons als kerken in Nederland en de kerken in Korea. Geen geestelijke kloof, maar wel een kloof als het gaat om taal, cultuur en geografische afstand. Helaas zorgt deze kloof ervoor dat normale communicatie met hen enorm lastig is. Tegelijk moeten we ons ook realiseren dat ons kerkverband klein is en onze krachten zeer beperkt. Daarom lijkt het de deputaten juist om deze contacten vanwege bovenstaande redenen niet voor te zetten.

Mogelijk dat de FRCA, die al langere tijd contacten hebben met de RCK en ook geografisch dichter bij hen zijn, van betekenis kunnen zijn voor deze kerken.

Deputaten hebben hun voornemen reeds schriftelijk kenbaar gemaakt aan RCK, daar is van hun kant een reactie op gekomen waarin de mogelijkheid wordt geboden met iemand te communiceren die beter Engels spreekt dan rev. Park (zie bijlage 5). Echter blijven deputaten bij hun voorstel, omdat het goed of beter spreken van de Engelse taal door enkelingen uit hun kerkelijke gemeenschap de kloof tussen taal, cultuur en geografische afstand niet voldoende wegneemt om op dit moment, met de huidige mogelijkheden en krachten, het contact op goede wijze voort te zetten.

VOORSTEL

Deputaten stellen voor dat de synode een brief schrijft aan de RCK, waarin bevestigd wordt dat de synode het voorstel van de deputaten heeft overgenomen. Dat betekent dat het contact niet wordt voortgezet vanwege genoemde redenen. En dat we deze kerken opdragen aan de zorg van onze Heere Jezus Christus.

DE KERK VAN DS. SONG IN KOREA

Voor deze kerk geldt hetzelfde als voor de voorstellen voor de RCK in Korea. Ds. Song heeft nog gereageerd op ons schrijven (zie bijlage 4), waarbij hij ook een schrijven doorstuurt dat hij ontvangen heeft van DGK Mariënberg (de Ark).

BERG GIESSEN

Met dit kerkverband is geen contact geweest in de afgelopen jaren. BERG Giessen heeft geen contact met ons gezocht en deputaten hebben dat ook niet zelf actief gelegd. Deputaten stellen voor de komende tijd te gebruiken om, mogelijk samen met deputaten van GKN, af te tasten of dit contact kan worden voortgezet.

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen aftasten, zo mogelijk samen met deputaten van GKN, of het contact met de BERG Giessen kan worden voortgezet.

DE EVANGELICAL REFORMED CHURCH (ERE, WEST-OEKRAÏNE)

In de Acta van de synode van Lansingerland is op pagina 264 de volgende opdracht aan BBK met betrekking tot (o.a) de Evangeliumi Reformatus Egyház (ERE) vermeld:

> *Zij zullen contacten onderhouden, blijven zoeken, of zo mogelijk intensiveren met de volgende kerken omdat God ons roept tot eenheid op grond van Schrift en belijdenis: … de Evangelical Reformed Church (ERE), West-Oekraine).*

Br. D.J. Bolt en P. Dijkstra hebben deze kerken in Oekraïne bezocht. In bijlage 6 is verslag gedaan van de BBK-activiteiten m.b.t. tot deze kerken. Op grond van hun bevindingen bevelen de deputaten het volgende aan:

1. Het contact met de ERE kerken zo mogelijk intensiveren om hen (nog) beter te leren kennen zodat een verantwoord kerkelijk contact kan worden aangegaan. Daartoe wordt verder onderzoek gedaan naar de praktijk t.a.v. kerkelijke contacten en hun vormgeving zoals dat gebeurt de CanRC en FRCA.
2. De kerkelijke situatie van gereformeerden en presbyterianen en hun relaties daar verder in kaart brengen.
3. Binnen de DGK kerken deze kerken plaatselijk/landelijk voor het voetlicht halen zodat zij gesteund kunnen worden in gebed en met activiteiten.

MAGAZINE REFORMED CONTINUA

De deputaten zijn er niet aan toegekomen om een magazine te publiceren.

KERKELIJKE CONTACTEN

Deputaten brengen onder de aandacht van de synode dat sommige van de huidige contacten met buitenlandse kerken niet via de kerkelijke weg op de tafel van de synode zijn gebracht en zo als opdracht aan deputaten zijn toevertrouwd. Dat geldt voor het contact met BERG Giessen, EPC EW, de kerk van ds. Song, ERE en LRCA. Dit kan als gevolg hebben dat deputaten teveel op zichzelf gaan functioneren buiten de plaatselijke kerken om. Bovendien vragen de deputaten zich af of deze praktijk wel in overeenstemming is met artikel 30 van de kerkorde.

VOORSTEL

Deputaten stellen de volgende instructie voor:

Zij zullen zich bezinnen op de vraag wat de juiste manier is om een nieuw contact met een kerk of kerkverband in het buitenland te zoeken, aan te gaan of uit te breiden. En welke rol daarin weggelegd is voor de plaatselijke kerken en de kerkelijke weg, mede gelet op artikel 30 van de kerkorde.

Zij zullen van deze bezinning tijdig rapport uit brengen aan de synode.

ALGEMENE OPMERKINGEN

Tot slot een algemene opmerking over de instructie van deputaten betrekkingen buitenlandse kerken. Gezien de ontwikkeling van de laatste jaren en het inzicht dat ook bij buitenlandse kerken aanwezig is over de ontwikkelingen bij de GKV, lijkt het deputaten onnodig om nog langer punt 5 en punt 16 in de instructie op te nemen. Ook zou punt 4 kunnen vervallen, omdat dit punt overbodig is. En punt 3 zou ook herzien kunnen worden, zodat de nadruk niet komt te liggen op de wettigheid van de vrijmaking uit GKV in het verleden, maar meer op het gereformeerde karakter van DGK in het heden.

Deputaten zijn verder van mening dat de vermelding van de studierapporten inzake de Westminster Standards achterwege kan blijven. Niet alleen omdat de studierapporten geen andere status hebben dan ander studiemateriaal dat ter beschikking is, maar ook omdat het in de contacten niet zozeer moet gaan over de Westminster Standards, maar over de vraag hoe de kerken hun confessie in de praktijk van vandaag uitwerken en handhaven in de kerken.

Deputaten hebben driemaal een update laten verschijnen (bijlage 3), in overeenstemming met instructie 22. Naar aanleiding van de derde persbericht dd. 14 september 2020 met informatie over het contact met LRCA kregen we reactie van een kerklid en een kerkenraad, waarop deputaten geantwoord hebben en verwezen naar dit deputatenrapport, voor de verantwoording van het gesprek en de conclusies van deputaten.

SLOT

Deputaten vonden het een voorrecht om bezig te zijn met contacten met kerken over de hele wereld. Door de pandemie heeft ons werk er anders uitgezien dan wij gedacht hadden. Maar dankzij de moderne middelen van communicatie kon het werk toch goede voortgang vinden. Met deze dankbaarheid dragen deputaten ons rapport aan de synode voor in de voortdurende bede dat Jezus Christus, de Koning van hemel en aarde, het Hoofd van zijn kerk, dat Hij met kracht voortgaat om zijn volk te vergaderen uit alle volk, land, taal en natie. Totdat uiteindelijk met zijn komst alles tot voleinding gebracht zal worden. Zijn koninkrijk kome!

BIJLAGEN

1. Briefwisseling DGK en LRCA vanaf december 2018 t/m oktober 2020
2. Notulen gesprek LRCA dd. 24 oktober 2020
3. Drie updates / persberichten, dd. 11 februari 2019, februari 2020 en 14 september 2020
4. Briefwisseling met ds. Song
5. Brief aan RCK
6. Rapportage bezoek ERE door brs. D.J. Bolt en P. Dijkstra
7. Notulen van de videovergadering met deputaten van de CanRC, dd. 18 februari 2021
8. Notulen van de vergadering met deputaten van CanRC, FRCA en FRCSA, dd. 9 januari 2020

Inhoudsopgave bijlage 1

2018-12-11	Brief van BBK aan LRCA	Eerste vragen
2019-02-28	Brief van LRCA aan BBK	Eerste antwoorden en vragen aan BBK
2019-03-23	Brief van BBK aan LRCA	Melding dat er een antwoordbrief komt
2019-05-03	Brief van BBK aan LRCA	Brief met vijf vervolgvragen aan LRCA
2019-05-09	Brief van LRCA aan BBK	
2019-05-17	Brief van BBK aan LRCA	
2019-05-23	Brief van LRCA aan BBK	Antwoorden op eerste vier vragen
2019-09-05	Brief van LRCA aan BBK	Antwoord op de vijfde vraag
2019-11-08	Brief van BBK aan LRCA	Antwoord en voorlopige conclusie
2020-03-26	Brief van LRCA aan BBK	Antwoord op conclusie BBK
2020-09-14	Brief van BBK aan LRCA	Ter informatie de ‘update van BBK’ toegestuurd
2020-09-14	Update van BBK, ter informatie van de kerken (Engelse versie verstuurd)	
2020-10-01	Brief van LRCA aan BBK	Reactie op de ‘update van BBK’

To: Liberated Reformed Church at Abbotsford
c/o R.T. van Laar, clerk
1595 Fadden Rd.
Abbotsford, BC, V3G 1T9, Canada
rtvanlaar@gmail.com

From: Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands
dsckoster@gmail.com

11 December 2018

Esteemed brothers in the Lord,

As you know synod Lansingerland has decided on the matter of our sister church relation with you as our sister church in Abbotsford and instructed us as deputies for Contact with Churches Abroad to start talks with you about the catholicity of the church in relation with the legitimacy of your secession and your present ecclesiastical position.

To execute this mandate we are planning a visit to you by three deputies in May 2019 so as to discuss the above mentioned decision with you as consistory. In preparation of this visit we would like you to answer the following questions beforehand in order to get more clarity in these matters.

The questions which we wish you to consider and answer are:

1. We observe, based on the documentation in the supplement (app. 1), that you condemn all churches, which don't comply with your secession, as false churches. And that you condemn all churches that don't have the Three Forms of Unity. And we observe that you condemn all churches, which regarding the admission to the Lord's Supper follow a different road from the one described in the Dort Church Order. How do you reconcile this with the catholic character of the church?

2. We observe that you are convinced that a church is only catholic, if that church has the Three Forms of Unity (TFU). How do you reconcile this with the catholic character of the church?

3. Is the rule for fencing the Lord's Table, as it is used by us, the only possible way according to Scripture and confession? And in connection with this, do you see no possibility of a justified difference between the practice in our own church federation and the one practised by a sister church?

4. Our synod has rejected your request to pronounce that the minority report on the Westminster Confession should be rejected. This decision means that the simple fact of having the Westminster confession is not an obstacle for DGK to engage in a sister church relationship. Do you agree with this decision? If not, why not?

5. The instruction of our deputation has been expanded so that we'll seek ecclesiastical unity with all who wish to live according to and based on Scripture and confession (i.e. the Three Forms of Unity and/or the Westminster Confession). Do you agree with this decision? If not, why not?

6. From the churchly documents it is clear that, after your appeal to Classis Pacific, you could have continued with your appeal to the broader assemblies. Why haven't you followed that path?

7. Your call to reform has been rejected by all local CanRC churches. Do you now see all CanRC churches as false churches?

It is our prayer that our faithful God may hold us close and keep us faithful in a world that has become more and more ungodly. May He continue to watch over you and give you His grace and blessings.

With brotherly greetings on behalf of the Committee for Churches Abroad of the DGK,
Rev. C. Koster, Secretary

Appendix
- LRCA concerning false churches

Letter 10-12-2018 from BBK DGK to LRCA – appendix 1.

LRCA concerning false churches

From report BBK to GS Emmen 2009
Questions from DGK for LRCA with answers from LRCA

Supplement 2: Questions for the consistory of the Liberated Reformed Church at Abbotsford

General, regarding the confession.

4. Are the different denominations you mentioned in the 'Act of secession and return', that use the Westminster Confession false churches?

(-) If a church consistently promotes and maintains the Westminster Confession in its doctrine and practices, despite admonitions, we would have to consider this church to be a false church.

5. Is the CANRC a false church because it has a sister-church relation with e.g. the OPC?

When we speak of a false church do we speak of an entire federation as a whole or do we speak about individual local churches? We believe that based on de second-last paragraph of Article 29 of the Belgic Confession we need to speak about individual local churches, in accordance with Reformed church polity. Then on the basis of this paragraph we believe that a number of Canadian Reformed Churches are false churches, but not based on their sister church relationship with the OPC and others, but based on their rejection of our testimony (the appeals and subsequent letters concerning the OPC and others).
Therefore we believe that each local church stands or falls based on its acceptance or rejection of biblical testimony. Even though a period of time may be required to determine the attitude of each local church, in the end "*by their fruits you shall know them*" (Matthew 7:20).
As we are still in contact with some Canadian Reformed Churches we do not, at this time, make a general declaration that *all* the Canadian Reformed Churches are false.

From Acts of Synod Groningen 2015, first round of discussion report (Art. 7.05)

The question whether all Westminster churches are false churches is not elaborated by Abbotsford, but also it is asserted that these churches do not maintain the Three Forms of Unity. Moreover that a church, which does not acknowledge the legitimacy of the secession at Abbotsford thereby has become a false church.

From Act of Secession and return (9-12-2007 – app. C: Some Critical Questions and Answers)

Q. 11.
One of the reasons cited for secession in Abbotsford is the refusal of the Abbotsford consistory to recognize the secession in Lynden. When you ask this do you not imply that the American Reformed Church of Lynden is a false church and that the federation of Canadian Reformed Churches is a federation of false churches?

On the basis of Article 28 B.C., those who seceded from the American Reformed Church of Lynden, after having fully completed the avenue of appeal, may rightly consider the American Reformed Church of Lynden to be a false church. At the same time we must remember that under Canadian Reformed church polity the consistory is the highest authority in the church. Therefore we believe

that it is premature to consider any other Canadian Reformed church false if there is no clear evidence of rejection of the scriptural and confessional principles at stake. The explicit and repeated refusal of the Canadian Reformed Church of Abbotsford to consider and interact with these scriptural and confessional issues renders it a false church also, and has therefore made secession *an act of obedience to God's revealed will*. (-)

Liberated Reformed Church at Abbotsford
C/O 2043 Jordan Place, Abbotsford, B.C., V3G 2C3

February 28, 2019

Deputies Contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
C/O Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands

Esteemed brothers in the Lord:

We are writing in response to your letter dated December 11, 2018.

We are thankful that Synod Lansingerland has decided to continue our sister church relationship that was originally entered into by Synod Emmen in 2010 and maintained by Synod Groningen in 2015.

Despite the above decisions by your Synods, you make a number of observations and ask a number of questions relating to the circumstances surrounding the secession in Abbotsford which occurred in 2007. In addition you inquire about our ecclesiastical position relating to the catholicity of the church.

As your sister in Christ we appreciate the importance of holding each other accountable to the standards of God's Word, and it is good that the rules for our sister church relationship make provision for this.

We are, however, perplexed that so many years after the decision of Synod Emmen in 2010, questions are still being raised about the secession in Abbotsford, especially after two of your Synods have declared our secession to be legitimate. Before we answer your questions it would be good for us to state, at the outset of this discussion, that all members of the consistory of the Liberated Reformed Church at Abbotsford have, by their signatures under the Form of Subscription (see Article 26 of the Church Order), indicated the following:

> *We, the undersigned, Ministers, Elders and Deacons of the Liberated Reformed Church at Abbotsford, do hereby, sincerely and in good conscience before the Lord, declare by this our subscription that we heartily believe and are persuaded that all the articles and points of doctrine, contained in the doctrinal standards of the Liberated Reformed*

Churches: the Belgic Confession, the Heidelberg Catechism, and the Canons of Dort, do fully agree with the Word of God.

We promise therefore diligently to teach and faithfully to defend the aforesaid doctrine, without either directly or indirectly contradicting the same by our public teaching or writing. We declare, moreover, that we not only reject all errors that militate against this doctrine, but that we are disposed to refute and contradict these and to exert ourselves in keeping the Church free from such errors. And if hereafter any difficulties or different sentiments respecting the aforesaid doctrine should arise in our minds, we promise that we will neither publicly nor privately propose, teach or defend the same, either by teaching or writing, until we have first revealed such sentiments to the Consistory, Classis and Synod, that the same may be examined by them, being ready always cheerfully to submit to their judgment under penalty in case of refusal, because of that very fact, to be suspended from our office.

And further, if at any time the Consistory, Classis or Synod, upon sufficient grounds of suspicion and to preserve the uniformity and purity of doctrine, may deem it proper to require of us a further explanation of our sentiments respecting any particular article of the above-mentioned doctrinal standards, we do hereby promise to be always willing and ready to comply with such request, under the penalty mentioned above, reserving for ourselves, however, the right of appeal in case we should believe ourselves aggrieved by the sentence and until such a decision is made upon such an appeal we will acquiesce in the determination and judgment already passed.

At the same time we understand that all office bearers in the DGK enter into a similar undertaking in accordance with the Church Order of Dort. Together with you we believe Article 27 of the Belgic Confession and Lord's Day 21 of the Heidelberg Catechism. Thus, on this basis we believe that our view of catholicity is identical. Therefore we may cheerfully make our defense to you as follows:

1a) You state, "*We observe, based on the documentation in the supplement, that you condemn all churches which don't comply with your secession, as false churches.*"

This is a far reaching statement for which you have not supplied any evidence. If a church is listening to and interacting with faithful testimony we would have no reason to call them a false church. In our answer to question 4, which you partially quoted in your Appendix, we referred to Article 29 of the Belgic Confession, which describes the false church as one which "*assigns more authority to itself and its ordinances than to the Word of God. It does not want to submit itself to the yoke of Christ. It does not administer the sacraments as Christ commanded in His Word,*

but adds to them and subtracts from them as it pleases. It bases itself more on men than on Jesus Christ. It persecutes those who live holy lives according to the Word of God and who rebuke the false church for its sins, greed and idolatries." Based on this Article a church could only be considered a false church if after a period of faithful testimony it has become apparent that this faithful testimony has been rejected. This is what we meant when we said that "*original testimony that was good has since been corrupted and watered down by the Canadian Reformed Churches.*"

1b) You also state, "*And that you condemn all churches that do not have the Three Forms of Unity.*"

This is also a far reaching statement for which you have not supplied any evidence. We do not believe that we have ever said this. If we have indeed made this statement we would appreciate your explanation of how or where we might have said this, so that we can make the appropriate clarification. At the same time we believe that it is appropriate to make use of the Three Forms of Unity to assist in judging the adherence to Scripture of other churches (see for example Rev. J. van Bruggen in The Church Says Amen, page 10, where he writes about the purpose of the confessions).

1c) You state, "*And we observe that you condemn all churches, which regarding the admission to the Lord's Supper follow a different road from the one described in the Dort Church Order.*"

You have not proven this statement. We do believe, however, that biblical principles require the use of some form of attestation for the admission of guests to the Lord's Supper (see Deuteronomy 19:15, Matthew 18:16, John 17:17-23, Acts 18:27, Romans 16:1-2, 1 Corinthians 11:17-34, 16:3, 2 Corinthians 13:1, Philippians 2:2). These biblical principles need to be respected so that only those are admitted to the Lord's Supper who have made profession of the Reformed faith and lead a godly life.

There are some who have suggested that our original appeal to General Synod 2004 was only about the admission of guests to the Lord's Supper. However a closer examination of the material we sent Deputies explaining the basis for the secession in Abbotsford will show that there was much more at stake. The correspondence will show that the matter of **confessional membership** was also very much in focus. The evidence for this can be found in the original appeal of the CanRC at Abbotsford to General Synod 2004.

It was stated in Consideration 4 of this original appeal that the *Acts of General Synod 1998*, Article 130, Considerations C.2 and C.3, outline a

number of reasons for amending the proposed agreement with the OPC which had been presented by the CanRC committee to General Synod, namely:

a) the agreement is too vague;

b) the agreement does not sufficiently address the differences;

c) the statement by Rev. J.J. Peterson to Synod 1998 that the OPC has the right to "*admit to membership and to the Lord's table* ***those who do not make profession of the Reformed faith***," is a contradiction of the OPC standard as contained in the Westminster Larger Catechism (Q & A 173) and to our standard as contained in the Heidelberg Catechism (Q & A 82), and therefore requires clarification by the OPC; and

d) the statement by the OPC Committee to the CCOPC that, "*We (OPC) affirm what you (CanRC) reject – that the church is competent to judge as valid and credible a confession of the Christian faith for communicant membership that is* ***not also in accord with the church's confession***" is not consistent with the statements made by Synod 2001 (see Article 45, Consideration 4.12) and therefore requires clarification by the OPC.

The above four reasons were not interacted with by either General Synod 2001 or General Synod 2004.

General Synod 1998 had one more reason that we neglected to quote (Acts of Synod 1998, Article 130, Consideration C.2). Synod stated that the CCOPC Proposed Agreement (which eventually was entered into by General Synod 2001) "***will not help the Orthodox Presbyterian Church to function in a manner that is suitable to one of the churches of the Reformation***."

The reason the above concerns were expressed is that the OPCs were admitting Baptists as members into the church and to the Lord's Supper, **contrary to the Westminster Confession**. As is stated in Consideration C.3 of this same Article, "*Rev. G.I. Williamson* [minister in the OPC] *reflects also the concerns of the CanRC* [at that time] *when he says about this same point, 'In the OPC ... persons are commonly admitted of whom the session* [= OPC consistory] *know nothing. I have never been able to see how this common practice can be reconciled which the clearly stated requirement of our confession* [referring to W.C. Chapter 29, Section 8]." Consequently it seems to us that the admission to membership and to the Lord's Supper of those who do not make profession of the Reformed faith **is nothing less than a relativization of the entire Reformed doctrine!**

In fact the decisions of the General Synods since 1998 show that they have become less and less concerned about the matters of fencing the Lord's Supper and confessional membership, as seen at General Synods 2007 (Article 131), 2010 (Article 34), 2013 (Article 43) and 2016 (Article 61). The most recent General Synod 2016 (Acts, Article 61, Consideration 3.5) states, "*When we enter EF we accept each other as faithful churches without qualifications. Differences that were noted and discussed prior to EF, but which did not hinder entering EF, do not require resolution. It is incorrect to speak of "outstanding differences." The word "outstanding" implies a need for resolution. Bringing up these issues repeatedly, without proper proof of necessity, is potentially damaging to sister church relationships. Discussion of these issues may take place naturally in the course of EF, but a specific mandate, identifying particular issues, need not be given.*"

We are not aware of any change in practice on the part of the OPC as a result of the discussions that have taken place. Instead it is the CanRC that has changed.

1d) You ask, "*How do you reconcile this with the catholic character of the church?*"

As is evident from our signatures under the Form of Subscription we believe that the Three Forms of Unity do fully agree with the Word of God. At the same time we do admit the possibility that there are other confessions which also fully agree with the Word of God. We maintain Article 27 of the Belgic Confession which states that "*this holy church is not confined or limited to one particular place or to certain persons, but is spread and dispersed throughout the entire world.* ***However it is joined and united with heart and will, in one and the same Spirit, by the power of faith.***"

2) You write, "*We observe that you are convinced that a church is only catholic, if that church has the Three Forms of Unity (TFU). How do you reconcile this with the catholic character of the church?*"

We do not understand the basis for this observation. As we have written in our answers to the various parts of your question 1, you have not supplied any evidence for this observation. We would appreciate your explanation of how you came to this observation.

3a) You ask, "*Is the rule for fencing the Lord's Table, as it is used by us, the only possible way according to Scripture and confession?*"

We don't know. We are open to the possibility that there are other ways, provided that the biblical principle that the eldership must supervise the Lord's Supper is respected (see our answer to 1c above).

3b) You also ask, "*And in connection with this, do you see no possibility of a justified difference between the practice in our own church federation and the one practiced by a sister church?*"

If the difference in practice does not negate the Scriptural requirement that the Lord's Supper be supervised by the eldership (see answer to 1c above), we would be prepared to accept it.

4) You write, "*Our synod has rejected your request to pronounce that the minority report on the Westminster confession should be rejected. This means that the simple fact of having the Westminster confession is not an obstacle for DGK to engage in a sister church relationship. Do you agree with this decision? If not, why not?*"

When we consider the contents of the two reports on the Westminster Confession that Synod Groningen has decided to use "*as study reports for contacts with foreign churches that have these confessions*" (Decision 3 of this Synod), we have difficulty understanding how these reports can function together in your discussions with churches that have the Westminster Confession.

Please recognize that we encourage contacts and discussions with churches that have the Westminster Confession. If however, in your contacts and discussions with these churches you make use of contradictory reports which say different things, your witness to these churches is undermined. "*For if the trumpet makes an uncertain sound, who will prepare for battle?*" (1 Corinthians 14:8).

While we must admit that there is much in the Westminster Confession that is reformed, there are a number of doctrines taught in the Westminster Confession which, as believed and practiced in North America, are in conflict with Scripture and the Three Forms of Unity. A number of these divergencies are brought forward and discussed in the Majority Report.

This is why we believe that it is important that we engage in discussions with every federation of churches that maintains the Westminster Standards concerning the divergencies between the Westminster Standards and the Three Forms of Unity. For example, Rev. Moesker of the CanRC has written, "***I wonder how compatible the Westminster Confession of Faith and the Belgic Confession of Faith really are concerning the confession of the church***" (see page 15 of his

unpublished article dated August 21, 1991). More recently, Rev. P.K.A. de Boer from the Free Reformed Churches of Australia has written in the Australian magazine Una Sancta about the difficulties with using the Westminster Standards as a basis for church unity. It is only through a thorough and honest discussion of these divergencies that we may become truly united in doctrine and practice and thus promote the catholicity of the church. You must understand that this is the LRCA consistory's motivation for their overture to adopt only the Majority Report on the Westminster Standards.

5) You write, "*The instruction of our deputation has been expanded so that we'll seek ecclesiastical unity with all who live according to and based on Scripture and confession (ie. the Three Forms of Unity and/or the Westminster Confession). Do you agree with this decision? If not, why not?*"

As we have stated in our Act of Secession and Return, "*we wish to exercise fellowship with all true Reformed believers and that we wish to unite with every assembly that is founded on God's infallible Word at whatever place God has brought them together.*" It is on the basis of what we believe and confess that we judge other churches.

If the majority study report has been accepted "*for contacts with foreign churches that have these confessions,*" it is within your mandate to make use of it. It is important to recognize the difficulties highlighted in this report regarding "the assurance of faith," the concept of a "double covenant," "the invisible church" and the "pluriformity of the church" as taught in the Westminster Standards. For without a resolution of these divergencies between the two sets of confessions it is impossible to come to an agreement with churches that have these confessions on what we believe and confess as the truth of God's Word.

More importantly, you should be aware that on the North American continent Presbyterian churches do not bind their members to their confessional documents as Reformed churches have historically done. This fact needs to be taken into account in your discussions with Presbyterian churches.

6) You write, "*From the churchly documents it is clear that, after your appeal to Classis Pacific, you could have continued with your appeal to the broader assemblies. Why haven't you followed that path?*"

Your question misunderstands the process of appeal that was followed. The process of appeal did not begin after 2004. It began after 2001. In 2002 two of our members prepared an appeal of the decision of General Synod 2001 which established ecclesiastical fellowship with the OPC.

This appeal was presented to the CanRC at Abbotsford, adopted by the consistory there, and sent by the consistory directly to General Synod 2004. The consistory's acceptance and adoption of our appeal meant that this appeal could be sent directly to General Synod 2004, without first having to go to Classis or Regional Synod.

Once General Synod 2004 had denied our appeal it became clear that we had no new grounds for another appeal, because, in accordance with Article 33 of the Church Order, "*Matters once decided upon may not be proposed again unless they are substantiated by new grounds.*"

Our letter to the consistory of the CanRC at Abbotsford dated October 4, 2005, which was an encouragement to continue in the line of its Appeal to Synod 2004, was actually the last step of the appeal process, for the consistory is the highest authority in the church.

The acceptance of the unscriptural decisions of General Synods 2001 and 2004 by the CanRC at Abbotsford in February 2006 placed us into an ethical dilemma. The decisions which the CanRC consistory had previously appealed as unscriptural had now been accepted. At the same time this consistory began to implement these unscriptural decisions by permitting pulpit exchanges with ministers from these new sister churches and admitting guests to the Lord's Supper without an attestation. When protests against these decisions were made the consistory responded by withdrawing the appointment of an elder who could not, in good conscience, participate in the celebration of the Lord's Supper when such a guest was admitted to the Lord's Supper, and by placing a member under church discipline in response to his faithful testimony concerning the consequences of these unscriptural General Synod decisions.

The period of time from the rejection of our letter by this consistory in February 2006 to the time of the secession in 2007 was spent in making every effort to help the CanRC consistory at Abbotsford understand the implications of the decision it made when it changed its original position and rejected our letter. You will understand that we wanted to do all that was in our power to avoid the necessity of having to secede.

The above information was brought to deputies BBK in our letter dated July 30, 2009 – see the section entitled "*Timeline of Appeal Process under Article 31 C.O.*" This information, together with copies of the supporting correspondence, should be available to you in your archives.

The appeals that were sent to Classis Pacific East in 2006 were not about the substance of the material that had previously been sent to General Synod. The reason these appeals were sent to Classis was to help the

consistory of the CanRC at Abbotsford to honestly interact with the material that was presented to it in our October 4, 2005 letter. This is evident from the text of the appeals themselves.

The first appeal to Classis dated February 13, 2006 was about the fact that the CanRC consistory at Abbotsford was seriously deficient in its interaction with our material. In its denial of our appeal the Classis stated that we had to complain about the lack of interaction to the consistory first. After an extensive series of correspondence with the consistory in an unsuccessful attempt to persuade them to honestly deal with the original material we had sent in our October 4, 2005 letter, we sent a second appeal about the lack of interaction to Classis dated August 9, 2006. However this time the denial of the appeal was accompanied by support for the consistory's responses and the claim that we were being unreasonable in our replies.

The text of these appeals and the related responses can be found on the internet at www.calltoreform.com.

It should be emphasized that at no time did we ask Classis for a judgment on the material itself. **The reason these appeals were not mentioned in our July 30, 2009 letter is that they did not function as part of the appeal process that was followed**.

7) You write, "*Your call to reform has been rejected by all local CanRC churches. Do you now see all CanRC churches as false churches?*"

We are unable to establish the truth of your observation. In October 2009 we sent packages of information to all the CanRCs in existence at that time. Out of more than 50 churches we have received approximately 10 responses, one of which made the claim that they had appealed the same matter on the same basis we did, but were hoping for a favourable result when they appealed to the next general synod. In the meantime the next general synod rejected their appeal and no further appeals were presented, yet they continued in the CanRC federation.

As the remaining churches in the federation did not respond to us we are not able make a conclusion about our call to reform to these churches.

Since that time we also sent letters to General Synods 2013 and 2016, however both of these letters were declared inadmissible. The Lord willing, we will write once more to General Synod 2019 and possibly also once more to all the CanRCs.

Referring back to our original appeal regarding the OPC, we stand with the CanRC Classis Ontario South in 1987 that Rev. Hofford and the Tri-

County Reformed Church have "*rightfully separated from the OPC.*" If we continue to accept this witness of Classis Ontario South, the refusal of the OPC to repent and change their practices would make them a false church. However the history of the CanRC contact with the OPC shows that the CanRC has sent mixed signals to the OPC, so that their testimony to the OPC has proven to be confusing and ineffective. As stated earlier, **the CanRC did not "*help the Orthodox Presbyterian Church to function in a manner that is suitable to one of the churches of the Reformation.*"**

In the meantime the deformation in the CanRCs has continued, unabated. The claim that there are no practical consequences taking place in the CanRC as a result of the general synod decisions we appealed is not true. OPC ministers are not bound to the confessions in the same manner that the CanRC ministers are, for they are only bound to the "system of doctrine" found in the Westminster Standards. We are not aware of any discussion of these divergent doctrines prior to these ministers preaching on CanRC pulpits. To our knowledge there are no restrictions on visiting OPC ministers preaching a doctrine of "covenant with the elect" or an "invisible church" or the "pluriformity of the church" as found in the Westminster Standards. However we are aware that OPC ministers have preached on CanRC pulpits. As a result the membership of the CanRC is becoming increasingly confused concerning the doctrine of the church due to the influence of church pluriformity – so much so that it does not understand its own confession. Regarding the practices in the CanRC, as time goes on we are aware that more CanRC churches are abandoning the requirement for presentation of an attestation as contained in Article 61 of the Church Order prior to admission to the Lord's Supper.

Brothers, it gives us no pleasure to label a church or a federation of churches "false." We care for our former CanRC brothers and sisters and we long for the unity we once had with them. We pray constantly for repentance on their part, so that they may realize the place and function of the reformed confessions in the life of the churches and how this unity, based on the reformed confessions is expressed at the Lord's Supper.

Thus far our responses to your questions. Should further elaboration be required or objections be raised to the content of our answers please let us know.

At the same time there are a number of matters about which we would also like to enquire.

1. When we wrote the church at Zwolle and Deputies BBK about the secession in Abbotsford, we supplied detailed evidence, including copies of general synod decisions and related correspondence to the general synod and with the consistory of the CanRC at Abbotsford to explain why

this secession was necessary. In the process you followed to determine your questions above, did you refer to this evidence, which we believe would be in your archives, and can you tell us what is lacking?

2. We observed that as Deputies you had sent a letter dated March 13, 2013 to the CanRC General Synod Carman 2013 as published in Volume 11 of your online magazine Reformed Continua. Do you still stand behind the contents of this letter and are you still seeking responses to this letter from the CanRC and CanRC deputies? If not why not?

3. We sent copies of our letters to the CanRC General Synods 2013 and 2016 to you at the time of writing (you should be able to find copies of these letters in your archives). While the CanRC general synods declared our letters inadmissible, we note that the GKV admitted your letter calling them to repent. Do you believe that it was appropriate for the CanRC Synods to declare our letters inadmissible? If so, why? If not, would you be willing to bring this matter to the CanRC deputies?

4. Based on the evidence we have provided in our original submissions to you in 2008 and 2009, the copies of our letters to the CanRC General Synods 2013 and 2016 (which should be in your archives) as well as the lack of response by CanRC Synod 2013 to the evidence you presented in your letter, would you not agree that the CanRC general synods have assigned more authority to itself and its ordinances than to the Word of God? If not, why not?

5. Do you not find it unreasonable that the CanRC General Synods have labeled you "schismatic" in 2007 and 2010 because they believed you were premature in your secession in 2003, but now maintain this label because you now have a relationship with us? If not, please explain.

6. We observe that at the first meeting of the I.C.R.C. in 1982 Dr. van Gurp presented a paper on the topic of "*The Unity of Faith as Gift and Mandate and Its Significance For the Reflection On Contacts and Rules With Other Churches.*" In this speech Rev. van Gurp was quoted as saying that, "when there are two true churches in the same land they must unite (so as to be under one Synod) within a given period of time. Do you believe that Rev van Gurp is correct here? If not, why not? Do you agree with the North American situation where a number of churches which recognize each other as true within the umbrella of NAPARC remain in separate federations? If you do, please explain. In addition, do you agree with the CanRC's practice of having sister churches in the same country but not uniting as one? How does the North American situation reflect the catholicity of the church?

7. We observe that Synod Groningen has accepted the majority report on the Westminster Confession "*as study report for contacts with foreign churches that have these confessions.*" On the basis of this acceptance how can you reconcile the difficulties highlighted in this report regarding "the assurance of faith," the concept of a "double covenant," "the invisible church" and the "pluriformity of the church" with the statement that the Westminster Confession is a "fully reformed confession"? Is it your intention to discuss these divergencies in your contacts with Presbyterian churches?

8. Do you approve of an open Lord's Supper with only a verbal warning? Do you approve of your sister churches having an open Lord's Supper with only a verbal warning? See for reference the attached OPC "*Report of the Committee to Study the Method of Admission to the Lord's Supper.*" If either of the above answers is yes how will you witness to the CanRC on this matter?

9. Do you believe that all members of the church should be bound to the church's confessions? If not, please explain why? Can you have a sister relationship with a church that does not bind its members to the church's confession? If so, please explain why.

Can we receive your written response at least four weeks before your visit?

We pray that our Lord will grant you the needed clarity of mind and wisdom to deal with the above responses and questions, and provide continued strength for all your work.

We look forward to meeting with you.

Yours in Christ,

J. van Laar,
President
Email: vanlaarfarms@gmail.com

J. Vantil,
Clerk
Email: johnvantil@shaw.ca

REPORT OF THE COMMITTEE TO STUDY THE METHOD OF ADMISSION TO THE LORD'S SUPPER

I BACKGROUND AND ACTIVITY

The Committee was erected and its members (Richard B. Gaffin, Jr., Robert D. Knudsen, and Thomas E. Tyson) elected by the 58th GA, on recommendation by the Committee On Ecumenicity and Interchurch Relations (Minutes, pp. 37-38,48-49). This recommendation came as a result of challenges to the prevailing method(s) of admission to the Lord's supper in the OPC by the Committee on Contact with the OPC of the Canadian Reformed Churches (CCOPC) and was in the interests of reaching unity on this matter.

From the outset the Committee has been uncertain as to how it ought to proceed, in particular as to how its work might advance and not simply repeat what is already being done by the CEIR in its discussions with the CCOPC. (Two members of the Committee, Gaffin and Tyson, are also members of the subcommittee of the CEIR consulting with the CCOPC.) Eventually we have decided that under the existing circumstances our work would be redundant. In our judgment, OPC responsibility to the Canadian Reformed Churches and their concerns is already being adequately discharged by the CEIR. As our report, then, we offer as information the following brief statement prepared for CEIR discussions with the CCOPC, slightly modified:

THE OPC AND SUPERVISION OF THE LORD'S SUPPER A BRIEF STATEMENT

1. Pertinent materials in the subordinate standards

1.1 Confession of Faith. In chapter 29, "Of the Lord's Supper," section 7 refers to "worthy receivers." Such persons are those who partake "inwardly by faith"; they are "true believers" (sec. 1).

In contrast, section 8 says that "ignorant and wicked men" ("all ignorant and ungodly persons") are "unworthy of the Lord's table" and "cannot, without great sin against Christ,... be admitted thereunto."

Beyond this proviso for exclusion, the only explicit administrative prohibition in this chapter, with respect to recipients, concerns private communion; those who minister the Supper are to do so "to none who are not then present in the congregation" (sec. 3).

Chapter 30, "Of Church Censures," stipulates among the disciplinary actions at the disposal of church officers, "suspension from the sacrament of the Lord's Supper for a season" (sec. 4).

1.2 Larger Catechism. Q. & A. 168-177 deal with the meaning of, administration of, and participation in the Lord's Supper. Explicit reference to those "that worthily communicate" is found in A. 168 and in Q. & A. 170, and much of what is found in these nine answers explains what worthy communication involves, particularly the self-examination and discernment requisite for such communication.

Minutes of the Sixtieth General Assembly (1993) *of The Orthodox Presbyterian Church. pp. 293-296.*

Q. 173 asks, "May any who profess the faith, and desire to come to the Lord's supper, be kept from it?" The answer is that "Such as are found to be ignorant or scandalous, notwithstanding their profession of the faith, and desire to come to the Lord's supper, may and ought to be kept from that sacrament, by the power which Christ hath left in his church,..

1.3 Shorter Catechism. Q. and A. 96-97 deal with the Lord's Supper. Q. 97 asks "What is required to the worthy receiving of the Lord's supper?" The answer focuses on the requirement "that they examine themselves of their knowledge to discern the Lord's body, . . ." and then warns against the danger of "coming unworthily,..

1.4 Form of Government. Chapter 13, "The Local Church and Its Session," section 7 states: "The session is charged with maintaining the government of the congregation. It shall oversee all matters concerning the conduct of public worship; . . . ."

1.5 Directory for Public Worship. Chapter 4, "The Celebration of the Sacraments," section 3 stipulates: "Since the sacraments are ordinances of the visible church, they are not to be administered except under the oversight of the government of the church. Moreover, in ordinary circumstances they are properly administered only in a gathering of the congregation for the public worship of God, ..."

Section C-2, the form to be read by the minister before the distribution of the elements in administering the Lord's Supper, declares:

> It is my solemn duty to warn the uninstructed, the profane, the scandalous, and those who secretly and impenitently live in any sin, not to approach the holy table lest they partake unworthily, not discerning the Lord's body, and so eat and drink condemnation to themselves. (The form then goes on in detail to assure that "this warning is not designed to keep the humble and contrite from the table of the Lord, as if the supper were for those who might be free from sin...," and concludes as follows:) Let us therefore, in accordance with the admonition of the apostle Paul, examine our minds and hearts to determine whether such discernment is ours, to the end that we may partake to the glory of God and to our own growth in the grace of Christ.

Earlier, Section A-5 states that the minister "is not required to use the exact language of the indented forms, which are suggested as appropriate. He may employ these or similar forms, using his own liberty and godly wisdom as the edification of the people shall require."

2. Observations and Commentary

2.1 Our subordinate standards have a manifest and sustained concern for worthy participation in the Lord's Supper, a concern defined, in part, by antithesis to unworthy participation. This two-sided, antithetical concern—to promote worthy and to prevent unworthy receiving, that is, to "fence" the Supper—is evidently based on the apostolic /covenantal concern expressed most explicitly in I Corinthians 11:27-34.

2.2 Administering the Supper, including fencing, is ordinarily the responsibility of the local session.

Minutes of the Sixtieth General Assembly (1993) *of The Orthodox Presbyterian Church, pp. 293-296.*

2.3 The most explicit directive concerning fencing, on its negative side, appears to be LC, A.173, which states that the "ignorant or scandalous,..., may and ought to be kept from that sacrament, by the power which Christ hath left in his church, —"

Crucial is the notion of ecclesiastical power expressed here. What is such authority? In brief, it is the exercise of "the keys of the kingdom," entrusted by the risen Christ to the church through his apostles, and ministered subsequently by those set apart to ruling office. Specifically—as the Reformation has made perennially clear, especially in opposing the clericalism of Rome — the authority of office is the authority of the (inscripturated) Word, no more, no less; church authority, in that sense, is ministerial or declarative.

Fencing the Supper, then, is a particular exercise of this declarative power.

2.4 How, specifically, is that power to be exercised? Notably, our standards do not stipulate a set procedure to be followed by the session. It seems fair to say that, so far as good order and spiritual welfare are concerned, the Supper is adequately fenced by using the form quoted above (DW 4.C.2), or an equivalent. That the Supper is to be fenced is mandatory. How that is to take place is, in large part, an *adiaphoron;* not even the form provided need be used verbatim. Each session has a measure of discretionary freedom and flexibility.

2.4.1 In fact, there is no uniform procedure for fencing the Supper in the OPC. A very few congregations may practice a form of "closed" communion, requiring visitors who wish to participate to be examined by the session in advance. Fairly typical is the practice where the minister supplements the reading of the form (1) by inviting to the Table those who (a) have been baptized, (b) have publicly professed their faith before the church, and (c) are currently members in good standing of an "evangelical" church, and (2) by warning those who do not meet these requirements not to participate. (There is a growing perception in some quarters of the church that (c) is less and less useful in view of the devaluation of the term *evangelical* in recent years.)

2.4.2 The OPC practice falls within the spectrum of fencing procedure that, historically, has been present in the mainstreams of the Reformed tradition; in both Continental and British-American churches, some have followed a more regulated (e.g., use of tokens, attestation letters, consistorial/sessional examination of visitors), others a less regulated policy (instruction and warning from the pulpit to both congregation and visitors). This spectrum, we believe, is legitimate and reflects the latitude allowed by Scripture. Again, that the Supper must be fenced is plain; how that is to be done is a matter of (biblically informed) judgment with room for differences.

2.5 What are the wider implications of the OPC position and practice for the doctrine of the church?

2.5.1 Does this approach reflect an "individualism," presumably bound up somehow with the invisible-visible church distinction? We think not. Admittedly, an unbiblical individualism is a real and pervasive threat to the life and integrity of the church, particularly in North America, and is not to be dismissed lightly. But, at the same time, it needs to be appreciated that in the most directly pertinent biblical passage (I Cor. 11:27ff.)—a passage, it should be noted, marked by

Minutes of the Sixtieth General Assembly (1993) *of The Orthodox Presbyterian Church*, pp. 293-296.

the apostle's concern to provide quite specific directives—the focus, so far as worthy participation is concerned, is not on those who administer and their responsibility to safeguard the Supper, but on the recipients and their need, individually, for self-examination; the accent here is on "individual" responsibility.

On a more general note, surely we must guard against polarizing or forcing a choice between the individual and the corporate (an unbiblical "corporatism," by the way, is by no means an imaginary danger, as church history makes plain). In God's covenant, surely, that choice represents a false dichotomy; only covenantal religion is able to hold the two considerations in balance and give each its due.

2.5.2 It is the conviction of the OPC that there are other churches, including non-Reformed churches, that are true churches, and that members in good standing in such churches do, however defectively, make a credible profession of faith in Christ and so ought to be welcomed to his Table in OPC congregations. There is, after all, only one Christian church (I Cor. 1:13; Eph. 4:4), and to that one church, by implication, comes the command to partake of the Lord's Supper (I Cor. 11:26). A controlling conviction of the OPC is that while the Supper must be rigorously exclusive so far as the world is concerned, for the church—subject to the provisions already noted—it must be as inclusive as possible.

II Recommendation: That the committee be dissolved.

Minutes of the Sixtieth General Assembly (1993) *of The Orthodox Presbyterian Church, pp. 293-296.*

To: Liberated Reformed Church at Abbotsford
c/o J. Vantil
JohnVantil@shaw.ca

From: Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands
dsckoster@gmail.com

March 23rd, 2019

Dear brothers,

Thank you for your letter of March 4th, 2019, with your answers to the questions which we asked in our letter of December 11th, 2018. We have discussed your letter in our meeting of March 18th.

As a result of this discussion we have decided to send you another letter with supplementary questions regarding your opinions, so as to get a really clear picture of your views. In this way we want to prepare our meeting with you.

Because time flies and it is already the second half of March, we suppose that it would be good to postpone our visit to you, possibly to next autumn. We as deputies are meeting again at the end of April and we'll send you our next letter as soon as possible after that meeting.

As you'll understand the time of our visit also depends on the speed of our mutual communication.

With brotherly greetings on behalf of the Committee for Churches Abroad of the DGK,
Rev. C. Koster,
Secretary

To: Liberated Reformed Church at Abbotsford
c/o J. Vantil
JohnVantil@shaw.ca

From: Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands
dsckoster@gmail.com

May 3rd, 2019

Dear brothers in the Lord,

Thank you for your letter (dated February 28, 2019, received on March 5, 2019) in which you answer the questions we asked you. These answers give us reason to ask your attention for the following.

We asked you a.o. the next two fundamental questions

> *4. Our synod has rejected your request to pronounce that the minority report on the Westminster Confession should be rejected. This decision means that the simple fact of having the Westminster confession is not an obstacle for DGK to engage in a sister church relationship. Do you agree with this decision? If not, why not?*
>
> *5. The instruction of our deputation has been expanded so that we'll seek ecclesiastical unity with all who wish to live according to and based on Scripture and confession (i.e. the Three Forms of Unity and/or the Westminster Confession). Do you agree with this decision? If not, why not?*

GS Groningen 2014-2015
At this synod two reports on the Westminster confession were dealt with, viz. the majority report and the minority report.

The committee proposed not to pronounce on these reports, but to give them to deputies BBK as study reports for their discussions with presbyterian churches. The majority report led to the conclusion that first the Westminster confession has to be adapted before a sister church relation can be attained. That became clear from the counter proposal:

> Synod declares that the Westminster Standards are not in all parts a reformed confession.
>
> Grounds
>
> 1. The ecclesiastical foundation of churches which enter into a relationship with each other, should in all parts be in full agreement with Holy Scripture.
> 2. The confession of churches which enter into a relation with each other, should in all parts be in full agreement with Holy Scripture (subscription form of pastors).
> 3. The study of the Westminster Standards has tested and compared parts of these confessions with Scripture and the three forms of unity (Acts p. 44).

Note the radical language: full agreement – in all parts. *That is certainly not the case with the Westminster confession, so the majority report says, but should certainly be the case. And therefore it is against Scripture and confession, when nevertheless a sister church relation is attained with a presbyterian church*.

That was clearly contrary to the proposal of the committee (Acts p. 45). The committee proposed for synod to decide to use both reports as study reports in contacts with foreign churches which have the Westminster confession. It gave a.o. the following grounds:

> 3. In the history of contacts of Reformed churches in the Netherlands with foreign churches it has never been seen as an insurmountable objection that they have the Westminster Standards as a confession.
> 4. In contacts with foreign churches which have the Westminster Standards as a confession, it should primarily become clear whether the churchly practice is in agreement with God's Word. When this is positively established, further talks can be opened about the differences in content between the respective confessions.

Synod adopted the proposal of the committee with 9-2 votes.

GS Lansingerland 2018
At this synod you submitted a request to adopt the majority report and to reject the minority report. Synod decided against your request with 10-1 votes, considering

> that to have or not to have the WS as a confession is as such not a good reason to make or not to make contacts for engaging in a sister church relation.

In the grounds synod refers to the decision of synod Groningen, ground 4 (see above) as a good way regarding contacts with churches which have the WS as a confession.

The questions which we asked you
So therefore our questions in our letter to you of December 11, 2018.

Your answer to them is clear. You inform us that indeed your opinion in judging a church is that the simple fact of having the WS as a confession, is obviously in contrast with what you see as a clear condition for entering a sister church relation, viz. that the confession must be in full agreement with Holy Scripture. And so your conclusion is that such a church cannot be considered as a true church, so that entering a sister church relation is in conflict with Scripture and confession.

This conclusion clearly clashes with the decision of our synod Lansingerland on your request to adopt the majority report as a pronouncement and to reject the minority report.

Synod Groningen pronounced itself against the above mentioned counter proposal (Acts Groningen, p. 44).

The decision of synod Lansingerland not to comply with your request, implies therefore that the simple fact of having the Westminster confession is not an obstacle for entering a sister church relation.

Synod charged us to seek sister church relations with churches which have the foundation of Scripture and confession (Three Forms of Unity and/or Westminster confession).

We asked you for a simple answer upon these two above mentioned questions, whether you agree with them.

Although you answer with a multitude of remarks, it is clear that your answer to both questions is a no. For you inform us that you have indeed the opinion that when judging a church the simple fact that this church has the Westminster confession as its confession, conflicts so much with the required full unity that such a church cannot be considered to be a true church of Christ and that entering a sister church relation is contrary to Scripture and confession.

You write:

> “It is only through a thorough and honest discussion of these divergencies that we may become truly united in doctrine and practice and thus promote the catholicity of the church.
>
> You must understand that this is the LRCA consistory’s motivation for their overture to adopt only the Majority Report of the Westminster Standards.”

What your aim is with such a discussion is obvious from your answer, in which you state:

> "For without a resolution of these divergencies between the two sets of confessions it is impossible to come to an agreement with churches that have these confessions on what we believe and confess as the truth of God's Word."

That means that in your view a sister church relation is only possible if the Westminster confession has been changed on the points mentioned by you. In the attachment to this letter you will find still more quotes from which we can establish the above mentioned.

Furthermore we would like to ask you a few more questions, before engaging in talks with you.

Question 1
It is Scriptural and necessary to guard the holiness of the Lord's Supper. Nowadays presbyterian churches don't use attestations, they guard the holiness of the Lord's Supper differently. The attachment to your letter describes how the Lord's Supper is guarded in the OPC, i.e. back in 1993. As churches we have never made a statement on this concrete instance, but in the history of our churches such a practice of celebrating the Lord's Supper has always been accepted and it was not judged as in conflict with Scripture. Indeed our instruction says: "On minor points concerning the way of confessing, liturgy, church order or ecclesiastical practice, foreign churches will not be judged." And we also must point out that this method of the OPC is certainly not to be described as an 'open communion', as said by you and also by our deputies in 2010.

Our question is: Is the method of celebrating the Lord's Supper in the OPC, as described in the OPC account of 1993, in your view in conflict or not in conflict with Scripture and the reformed confession?

Question 2
We understand the actual appeal procedure and conclude that there has only been one appeal on the denounced synod decision regarding the sister church relation with OPC, viz. at synod CanRC in 2004.

We establish that some members of the congregation in CanRC Abbotsford asked their consistory to request a revision of the in 2004 denied appeal of the CanRC consistory. From that we conclude that at that time the members in CanRC Abbotsford did indeed see the necessity of a revision request at the next synod in 2007. Therefore your argument, that it was no use asking for a revision, because of art. 33 CO, is not sustainable. However, when consistory did not want to ask synod for a revision, not a single member of the congregation asked for a revision, while it was certainly possible for individual members. For they had the possibility to go the ecclesiastical way from classis to regional synod to general synod of 2007.

In line with art. 31 CO those who are denied, but think that a decision is in conflict with God's Word or the CO, should appeal. And even more so, when it concerns the very far-reaching break with the church.

And later LRCA could not repair this omission in the ecclesiastical way, because you were no longer members of the CanRC and letters from LRCA to synod CanRC were justly declared inadmissible.

Our question is: Should not you yourselves as members primarily have gone the legal ecclesiastical way (classis, regional and general synod) before you liberated yourselves from the CanRC?

Question 3
We understand that you only condemn those churches in the CanRC with which you have been in contact and which have rejected your secession. Your answer on our first and seventh question is about the same answer you gave in 2010, at the time of synod Emmen 2009-2010 (see attachment of acts GS Emmen, p. 116):

> "When we speak of a false church do we speak of an entire federation as a whole or do we speak about individual local churches? We believe that based on the second-last paragraph of Art. 29 of the Belgic Confession we need to speak about individual local churches, in accordance with Reformed church polity. Then on the basis of this paragraph we believe that a number of Canadian Reformed Churches are false churches, but not based on their rejection of our testimony (the appeals and subsequent letters concerning the OPC and others). Therefore we believe that each local church stands or falls based on the acceptance or rejection of biblical testimony. Even though a period of time may be required to determine the attitude of each local church, in the end "by their fruits you shall know them" (Matthew 7:20). As we are still in contact with some Canadian Reformed Churches we do not, at this time, make a general declaration that all the Canadian Reformed Churches are false."

Now we are nine years further. Therefore our question to you is: the churches which have not reacted upon your call, have they now become false churches? And if so, has the entire CanRC as a whole become a false federation for you?

Question 4
The attachment to the report in our acts of GS Emmen 2009-2010 says the following (p. 105):

> "The matter of the sister church relation with both the OPC and the URC has big consequences for the CanRC. On the one hand the notion of pluriformity and an open Lord's Table are introduced in the church and on the other hand the struggle around covenant and baptism in 1944 is denied. Its practical results are already visible: 1. pulpit exchange; 2. exchange of church members with or without attestations; 3. open communion and 4. pastors and elders function without having signed the subscription form. The big consequences of these two matters are that false teachings are admitted in the pulpits; the administration of the sacraments happens without discipline and that also the discipline on preaching and life of the congregation can hardly be applied."

These are very far-reaching conclusions of our deputies at that time. However what misses in this deputy report as a whole is *proof* on which these conclusions are based. The only proof is the fact that preachers of sister churches are welcome in the pulpits of CanRC, as they should be in a sister church relation. But it is not known to us – beside the decision to enter into a sister church relation with the OPC and the URC and other church federations – that there is proof in which it becomes visible that at that time the CanRC itself erred on one of the above mentioned points. In this local instances are not convincing for us, but we are looking for concrete information, in which errors become visible in synod decisions, in the theological training of the CanRC or e.g. in official publications of CanRC pastors.

Since this was a fundamental point in your liberation, we ask you: can you as yet give us proof of the above mentioned matters in the CanRC in those days (2007)?

Question 5
In your last letter to us you contend further:

1. The deformation in the CanRC has continued unabated.
2. The doctrine about the church has become increasingly confusing in the CanRC.
3. Their own confession concerning the church is no longer understood.
4. More CanRC churches drop the attestation requirement.
5. The original testimony has been corrupted and watered down by the CanRC.

Can you give us proof that these matters occur today in the CanRC?

In conclusion
Our next meeting is planned for DV June 3, 2019. That is why we'd like you to react before May 20.

We wish you the wisdom and strength of the Lord in your ministry and in answering our questions.

With brotherly greetings on behalf of the Committee for Churches Abroad of the DGK,
Rev. C. Koster,
Secretary

Attachment

- LRCA on Westminster Confession and on churches with the Westminster Confession as foundation.

Attachment to letter BBK of DGK to LRCA – May 2019

LRCA on Westminster Confession and on churches with the Westminster Confession as foundation

You write in your letter (LRCA to deputies BBK of DGK, February 28, 2019, p. 6):

> "While we must admit that there is much in the Westminster Confession that is reformed, there are a number of doctrines taught in the Westminster Confession which, as believed and practiced in North America, are in conflict with Scripture and the Three Forms of Unity.
> A number of these divergencies are brought forward and discussed in the Majority Report."

This is in agreement with your answer in the attachment to the Acts of GS Emmen 2009-2010 to the question if the Westminster Confession is a reformed confession (Acts Synod Emmen, att. p. 114):

> "Though this confession contains many good things, by our signature on the subscription form we are forced to consider the implied errors as contrary to God's Word and the Three Forms of Unity."

In the Acts of Synod Emmen 2009-2010 we read the question (Acts Synod Emmen, att. p. 115):

"4. Are the different denominations you mentioned in the 'Act of secssion and return', that use the Westminster Confession false churches?" Your answer is then a.o. (Acts synod Emmen, att. p. 116):

> "[…] If a church consistently promotes and maintains the Westminster Confession in its doctrine and practices, despite admonitions, we would have to consider this church to be a false church."

At the same page (p.116) you speak about

> "the unscriptural doctrine in the WMC (Westminster Confession)."

And when question 8a asks: "Where in Canada and the US can we find true churches?", you answer:

> "Firstly we mention the Liberated Reformed Church at Abbotsford, BC. We'd like to believe that there are more churches that base themselves on the Three Forms of Unity."

In reply to the question: ”Do you have any proof that the pastors in e.g. the OPC are not preaching the pure gospel?”, you say a.o.:

> “How can we expect pure preaching if the OPC maintains the Westminster Standards?” (Acts Synod Emmen 2009-2010, att. p. 117).

In the acts of GS Hasselt 2011-2012 we read (art. 2.02, p. 128):

> “from the contacts with the LRC Abbotsford it has become clear that this confession (the Westminster Confession) has been the cause of many problems in the CANRC”

In the acts of GS Groningen 2014-2015 we read that a delegate of the LRCA gives the following advice to synod (art. 6.01, p. 44):

> “The evaluation of the Westminster Standards, as described in the majority report, should be the foundation of talks with presbyterian churches that have the Westminster Standards.”

And it is clear what the conclusion of the majority report is on the Westminster Confession and the Larger Catechism (p. 291):

> “We consider the way in which the WS elaborated matters of faith, like covenant and church, incompatible with the way in which the Three Forms of Unity reflect Scripture in these matters. Therefore these doctrines form a not to be underestimated danger for the church.”

No wonder the majority report logically results in the next two decision proposals (p. 216-217):

> Decision 1: “General Synod Groningen 2014 decides not to accept the Westminster Standards in an unchanged form as a common gound for entering foreign relations. This implies that the decision of Amersfoort 1967 art. 241 has been declared to be disposed of.
>
> Decision 2: “General Synod Groningen 2014 decides only to continue existing contacts with foreign churches with the Westminster Standards as foundation, if these churches after talks are prepared to adopt instead of the Westminster Standards the Three Forms of Unity òr to adapt the Westminster Standards by…” and then follow some possibilities.

On January 5, 2018, you sent a letter to synod Lansingerland with regard to the study reports on the Westminster Confession, in which you requested this synod:

> "we therefore overture General Synod Lansingerland to reject the minority report and to adopt only the majority report to be used in contact with Presbyterian churches."

As arguments you say a.o.:

> "The Westminster Standards do not teach the Scriptural understanding of the covenant. […] If we accept the Westminster Confession as a credible reformed confession while not disputing the wrong doctrine contained therein we inevitably undermine our own confession. Where the Westminster Confession contradicts the Three Forms of Unity (extensively covered in the majority report) we will not be able to teach the doctrine taught in this church properly. There will be inevitable conflict which will lead to an incorrect understanding of the church and of God's covenant. In this way we will not only fail to win over Presbyterians but also lose our own members."

In the same letter you continue:

> "It should be noted that the decision at Synod Emmen has already in principle decided against the minority report when it accepted the Report of the deputies concerning the LRC Abbotsford. It also accepted the attachment "An Unscriptural Binding" by Br. J. Vantil which exposes the incorrect doctrines contained in the Westminster Standards."

After discussion of the Westminster Confession this article of br. J. Vantil says:

> "When the CANRC consistories allow pastors of the above mentioned federations to preach in their pulpits, they allow doctrines of the above mentioned unscriptural doctrines in the CANRC, just like it happened back in 1905. Allowing such doctrines is in conflict with their assignment which in art. 55 CO states the following: "[…] Each consistory that accepts these decisions of synod [concerning sister church relations with various church federations, deputies], inclusive allowing the above mentioned unscriptural doctrice in their congregation, deceives the members. The Three Forms of Unity no longer function as forms of unity."

You continue in your answering letter to us (LRCA to deputies DGK, February 28, 2019, p. 7):

> "It is important to recognize the difficulties highlighted in this report regarding "the Assurance of Faith", the concept of a "double covenant", "the invisible church" and the "pluriformity of the church" as taught in the Westminster Standards. For without a resolution of these divergencies between the two sets of confessions it is impossible to come to an agreement with churches that have these confessions on what we believe and confess as the truth of God's Word."

Conclusion

Based on the above mentioned, we establish that you condemn the Westminster Confession in full as a document in which (along with many good things) false doctrine is taught.

And that you cannot acknowledge churches that consciously use the Westminster Confession unchanged and uncontradicted as their confession, as churches of Christ, simply and solely because of the fact that they confess their faith through the Westminster Confession.

Liberated Reformed Church at Abbotsford

C/O 2043 Jordan Place, Abbotsford, B.C., V3G 2C3

May 9, 2019

Deputies Contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
C/O Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands

Esteemed brothers in the Lord:

We are writing an initial response to your letter dated May 3, 2019.

In your letter you make a number of assertions and ask a number of additional questions to which you ask for a response by May 20, 2019. While we will do our utmost to provide a detailed response to you as soon as possible, we regret that it will not be possible to prepare this response by that date.

At the same time you will recall that we included nine questions at the end of our previous letter to you dated February 20, 2019 with the request that we receive your written response at least four weeks before your visit. We made this request on the understanding that you would visit us in May.

Considering that you have now delayed your visit, and to give us also an opportunity to ask supplemental questions as a result of your answers, we request that you supply us with answers to our questions by June 10, 2019.

In addition, we noticed that your letter to us was not signed. On the basis that this was an oversight we have admitted your letter. We therefore request that from now on, for all correspondence of this nature, you send us signed letters.

We wish you continued strength and the Lord's blessing on your work.

Yours in Christ,

J. van Laar,
President
Email: vanlaarfarms@gmail.com

J. Vantil,
Clerk
Email: johnvantil@shaw.ca

To Liberated Reformed Church at Abbotsford
c/o J. Vantil
JohnVantil@shaw.ca

From Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands
dsckoster@gmail.com

May 17, 2019

Dear brothers in the Lord,

Thank you for your initial response of May 9 to our letter of May 3, 2019. Although it is a provisional answer, we'd like to react briefly.

It is not our intention that you are going to give us an extensive detailed account of already well known matters. You already did this extensively in the past. The aim of our letter of May 3rd is that you give short answers to our questions. We wish to proceed and go-ahead with our synod's charge to ask you questions and communicate with you.

As to your questions to us, at our last meeting we did not have enough time to discuss them. We'll put them on the agenda for our next meeting. If your answers to our questions arrive in time, then we'll meet on June 3rd, or else it will be postponed to a later date.

We are looking forward to your answer, which we'd like to receive at short notice, so that we can discuss it at our meeting of June 3, 2019.

With brotherly greetings on behalf of the Committee for Churches Abroad of the DGK,

Rev. C. Koster
Secretary

Liberated Reformed Church at Abbotsford
C/O 2043 Jordan Place, Abbotsford, B.C., V3G 2C3

May 23, 2019

Deputies Contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
C/O Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands

Esteemed brothers in the Lord:

Thank you for your letter dated May 3, 2019 responding to our letter dated February 28, 2019 containing additional explanations and questions. We appreciate your providing us with additional background detail in relation to your questions, for this assists us in formulating meaningful answers.

However your letter dated May 17, 2019 has us perplexed. You claim that it is not your intention for us to give you "*an extensive detailed account of already well known matters*." Please be assured that we would not have done so if it had been evident from your questions that you have interacted with previously submitted material.

We note that in your response to our February 28, 2019 letter you start with the discussion surrounding the Westminster Confession and the fact that we see difficulties with certain formulations in the Westminster Confession, consistent with the majority report. At both Synod Groningen 2014-15 and Synod Lansingerland 2018 consistory has expressed its concern about the acceptance of two apparently contradictory study reports on the Westminster Standards. You have not explained how the presence of two apparently contradictory reports can serve the churches unless you make use of one and ignore the other.

In addition, we are alarmed that you have incorrectly characterized our position as stating that a church that has the Westminster confession cannot be a true church. <u>This characterization is completely false</u>. For at the same time you accurately quote us as saying, "*It is only through a thorough and honest discussion of these divergencies that we may become truly united in doctrine and practice and thus promote the catholicity of the church.*"

Do you not see what is wrong with your characterization? We <u>cannot</u> apply a syllogistic true/false distinction to a church that has the Westminster Confession (or any other confession for that matter) without having a thorough and honest discussion of divergencies in doctrine and practice to see what accords with God's Word.

As we have shown to the Deputies who reported to Synod Emmen in 2010, our history of contact with Presbyterian churches in North America is significantly different from yours in continental Europe. Our concerns over the Westminster Confession originate from the information presented in Rev. Hofford's little booklet entitled Open Communion in the OPC, a copy of which has been placed on the website of Reformed Continua. As Rev. Hofford had been a minister in the OPC for many years he is directly acquainted with the practices of the OPC. These concerns led Rev. Hofford and those with him to exchange the Westminster Confession for the Three Forms of Unity.

You will then understand that it is perplexing for us to hear a defence of the Westminster Confession as "a fully reformed confession" without receiving an interaction with the contents of Rev. Hofford's booklet.

Therefore we appreciate that you start your questions with the matter of the Lord's Supper.

Question 1

In this question you ask:
Is the method of celebrating the Lord's Supper in the OPC, as described in the OPC account of 1993, in your view in conflict or not in conflict with Scripture and the reformed confession?

We agree with your statement that, "*It is Scriptural and necessary to guard the holiness of the Lord's Supper.*" However at the same time we assert that the method of celebration of the Lord's Supper in the OPC, as described in the above referenced account, does not guard the holiness of the Lord's Supper, for what it describes is indeed "open communion" and in conflict with Scripture and the reformed confession.

We base this assertion on the following evidence:

A) Evidence from the document itself

1) At the end of paragraph 1.5 there is a reference to Section A-5 of the Directory for Public Worship, which states that the minister "*is not required to use the exact language of the indented forms, which are suggested as appropriate. He may use these or similar forms, using his own liberty and godly wisdom as the edification of the people shall require.*"

2) The OPC admits (see 2.4.1) that, "*In fact there is no uniform procedure for fencing the Supper in the OPC.*" This admission indicates the presence of a double standard or measure in the OPC, which is not pleasing in the eyes of the Lord (see Deuteronomy 25:13-16, Proverbs 20:23 and James 2:1-10).

3) In this same paragraph the OPC outlines a "typical" practice where the minister first invites to the Lord's Supper "*those who (a) have been baptized, (b) have publicly professed their faith before the church, and (c) are currently members in good standing of an 'evangelical' church*," and secondly "*by warning those who do not meet these requirements not to participate.*" As we have explained to you in our letter dated February 28, 2019 the public profession of faith referred to in (b) above need not include profession of the Reformed faith and need not accord with the church's confession (see our answer to 1c). The OPC itself admits that its use of the term 'evangelical' is "*less and less useful*" as it has knowingly admitted baptists to the Lord's Supper, as members in the church, and even permitted them to preach on the pulpit (see evidence provided in Appendix A of our submission to the CanRC General synod 2019). The "warning" referred to in this paragraph removes responsibility for the decision on whether to admit a guest to the Lord's Supper from the eldership to the guest. This practice is what we define as "open communion," which is contrary to what we believe and confess in Lord's Day 30.

4) The OPC gives reasons for this practice by setting forth its own vision of catholicity in paragraph 2.5.2. As you can see the OPC starts from the "*conviction*" that members in non-reformed church can make a "*credible profession of faith in Christ.*" This is expressed in the statement, "*There is, after all, only one Christian church, and to that one church, by implication, comes the command to partake of the Lord's Supper.*" It is clear from this statement that the OPC views the catholic church as pluriform, for there is no testing of the spirits to see whether they are of God (1 John 4). In this regard it is instructive to note that the Westminster Confession does not define the marks of the false church.

5) This 1993 document does not make any change in the OPC's Lord's Supper practice from the time of secession from the OPC of Rev. B.R. Hofford and those with him in 1983.

6) Paragraph 2.4.1 states, "*A very few congregations may practice a form of 'closed communion,' requiring visitors to be examined by the session in advance.*" It logically follows that if the OPC, in general, does not practice closed communion, then what it does practice must necessarily be considered to be open communion.

B. Evidence provided from CanRC major assemblies

1) The text of the "Complaint" by Rev. B.R. Hofford to the 50th General Assembly of the OPC in 1983 is available from the Synod archive on the website of the CanRCs - see Appendix IIE on pages 160 to 172 of the Acts of CanRC General Synod 1986.

2) General Synod 1986 set forth the following consideration which states that "*Although 'the committee considers that the GA has not allowed deviation from their standards, nor has it sanctioned heresy such as would require us to break off our relations with the OPC,' its recommendation that 'the Canadian Reformed Churches should use their ecclesiastical contact to address the OPC on this issue of fencing the Lord's table' indicates that the matter of fencing of the Lord's Supper is, indeed, a serious confessional divergency, which is a major issue of mutual concern*" (see Article 132, consideration b - emphasis added).

3) Your statement that "*As churches we have never made a statement on this concrete instance ...*" is reflected in what the Committee for Contact with the OPC itself stated (see Article 132, Observation 5). However this observation, that "*concerning our own practice of admission to the Lord's Supper, the committee concludes 'that our churches never adopted a general rule (in the Church Order) for admission of guests to the Lord's Supper, and that we therefore cannot ask this from the OPC either*'" was not accepted by Synod 1986.

4) For after detailing the practice in the CanRCs with respect to the admission to the Lord's Supper as regulated in Article 61 of the Church Order, General Synod 1986 also considered that, "*Although guests are not specifically mentioned in Article 61, C.O., the conclusion of the committee, Observation 5, cannot mean that Article 61, C.O. has no bearing on the admission of guests to the Lord's Supper. Synod considers that Article 61, C.O., is the rule which governs the admission of all those who seek to partake in the Lord's Supper*" (see Article 132, consideration d). Synod stated further that, "*The Canadian Reformed Churches have from the beginning of contact with the OPC considered the admission to the Lord's Supper as an essential matter of discipline*" (see Article 132, consideration e).

5) The failure of the CanRCs to follow up these major confessional divergencies at subsequent major assemblies provides evidence of how the CanRCs have regressed in their process of deformation by not maintaining their own confession. We ask you to consider the following:
   a) As stated above Synod 1986 considered that "*the matter of fencing of the Lord's Supper is, indeed, a serious confessional divergency, which is a major issue of mutual concern.*"
   b) Synod 1992 made the statement that, "*It should be agreed, however, that a general verbal warning alone is insufficient and that a profession of the reformed faith is required in the presence of the supervising elders from the guests wishing to attend the Lord's Supper*" (*Acts*, Article 72, Consideration A.1.e.i).
   c) As we have indicated in our previous correspondence Synod 1998 amended a proposed agreement with the OPC to include the above

statement from Synod 1992 and to require "*confirmation of a godly life*" (Acts, Article 130, Considerations C.3 and 4).

d) Synod 2001 abandoned the above amendment of Synod 1998 and went back to the original proposed agreement, and thereby entered into ecclesiastical fellowship with the OPC. At the same time Synod stated that, "*there is reason to continue to discuss these practices, but they cannot in the end be made a condition for ecclesiastical fellowship.*" Synod also stated that, "*According to our respective confessions, the implication of the principle is that supervision of the Lord's table involves more than a verbal warning for unrepentant sinners to abstain from the table (see Westminster Confession, Chapter 29, section 8; Larger Catechism q & a 173 and Heidelberg Catechism q & a 82)* (Acts, Article 45, Considerations 4.11 and 4.12).

e) Synod 2004 stated that, "*The important point is that we continue to engage in a brotherly and forthright discussion with the OPC concerning how the Lord's Table ought to be supervised, along with the matter of confessional membership*" (Acts, Article 86, Consideration 4.7).

f) Synod 2007 considered that the above mandate "*cannot be repeated because it does not take into account the decision of Synod Neerlandia to establish ecclesiastical fellowship with the OPC.*" Instead "*the outstanding matters of confessional membership and supervision of the Lord's table are to be raised where appropriate*" (Acts, Article 131, Consideration 3.5 and Recommendation 4.3).

g) Synod 2010 considered that it would "*not be proper to belabor these issues in discussions with the OPC.*" At the same time Synod considered that "*working toward a more unified position on these significant matters ought to be one of the goals of being churches in EF*" (Acts, Article 34, Consideration 3.4).

h) Synod 2016 considered that "*When we enter EF we accept each other as faithful churches without qualifications. Differences that were noted and discussed prior to EF, but which did not hinder entering EF, do not require resolution. It is incorrect to speak of "outstanding differences." The word "outstanding" implies a need for resolution. Bringing up these issues repeatedly, without proper proof of necessity, is potentially damaging to sister-church relationships. Discussion of these issues may take place naturally in the course of EF, but a specific mandate, identifying particular issues, need not be given*" (Acts, Article 61, Consideration 3.5).

i) As can be seen from the above digression it was not the OPC that changed, but the CanRCs. Over a span of 30 years the open communion in the OPC went from "*a serious confessional divergency, which is a major issue of mutual concern*" to no issue at all!

C. Evidence previously presented to you as Deputies BBK

We previously presented evidence to you on the place and function of the confessions in the OPC in relation to the admission to the Lord's Supper from the Acts of CanRC General Synod 1998, however thus far we have not seen an interaction with this evidence.

D. Evidence from your own history

In a speech to your Synod Groningen our delegates referred to an article by Rev. Heres regarding the reasons for the liberation of the DGK church at Dalfsen (see Volume 17, December 2014 issue of Reformed Continua, especially pages 6 and 7). Rev. Heres writes, "*However, what I do emphatically wish to mention, is the admission to the Lord's Supper of those who are not members of the Reformed Churches (liberated). The decisions of Synod Amersfoort-C, 2005 and Synod Zwolle-South 2008 on this matter, have been proposed as implementing decisions. It was, so it has been said, a compromise, thus worse could be prevented. But in reality, because of this regulation, there was no way of stopping things anymore. That has also become evident in practice: In many congregations one no longer asked or asks for the lawful attestation for the Lord's Supper. Members from different church denominations, such as the PKN (Protestant Church of the Netherlands), are welcomed to the Lord's Supper tables without any problems. One can in actual fact, speak of an open Lord's Supper. Does this concern a matter of minor importance? No it does not. Here the being-the-Reformed-Church is being disputed. Here the foundation of ecclesiastical unity is being disputed.*"

Rev. Heres then goes on to show how the three marks of the true church are being affected by these decisions and practices. He then states, "*The decisions concerning the Table of the Lord's Supper can only be explained by the fact that the doctrine of the pluriformity of the church is again being strongly defended and applied. In practice that means that everyone who calls himself a Christian, is to be considered as belonging to the large body of Christ and is authorized to take part in the celebration of the Lord's Supper. It doesn't really matter anymore to which church or denomination you belong. But those who speak and make decisions in this way, are no longer in accordance with Scripture and the Reformed confessions.*"

In light of the above, how is the above referenced practice of the GKV any different from that of the OPC? If you now accept this practice of the OPC, what happens to the validity of your own liberation?

Question 2

In this question you ask:
Should not you yourselves as members primarily have gone the legal ecclesiastical way (classis, regional and general synod) before you liberated yourselves from the CanRC?

As members of the consistory of the CanRC at Abbotsford we did send an appeal of the decision of Synod 2001 to enter into ecclesiastical fellowship with the OPC, as this decision was taken on a basis that was opposite to the decision of the previous Synod 1998. It should be noted here that Article 86 of General Synod 2004 admits that Synod 2001 did not interact with the decision of the previous Synod in taking this decision (see *Acts* of Synod 2004, Article 86, consideration 4.2). At the same time this Synod claims that it did not need to, for it asserts that the question of how the OPC supervises guests at the Lord's Table "*cannot in the end be made a condition for Ecclesiastical Fellowship*" (consideration 4.7). We therefore maintain that we did follow the legal ecclesiastical way and we are still doing so, in accordance with the Church Order.

We respond to the remarks that you have made as a preamble to your question as follows:

a) First of all, you should be aware that neither the CanRC nor the adopted Church Order knows of a "revision request." We do not understand the basis for your statement that "*the members in CanRC Abbotsford did indeed see the necessity for a revision request at the next synod in 2007.*" If the CanRC at Abbotsford had made the decision to appeal to Synod 2007, matters may have been delayed however the consistory did not make this decision.

b) At the same time you should be aware that the CanRC churches at Lincoln and Attercliffe appealed this very same decision to Synod 2007, but were not successful (see *Acts*, Synod 2007, Articles 55 and 83).

c) In the meantime Synod 2004 had rejected appeals against decisions of Synod 2001 which had restricted the right of individuals to address general synod. Yet you claim that members still "*had the possibility to go the ecclesiastical way from classis to regional synod to general synod of 2007.*" Your claim that this possibility existed is not valid, for we submit that the use of this possibility for the matter at hand is contrary to the Church Order.

d) Article 30 of the Church Order states that, "*A major assembly shall deal with those matters only ... which belong to its churches in common.*" As the matter under appeal involves all of the churches in common, the Church Order indicates that this appeal is inadmissible at classis or regional synod.

e) Article 50 of the Church Order states that, "*The relation with churches abroad shall be regulated by general synod.*" As the matter under appeal involves

relations with churches abroad, the Church Order indicates that this appeal is inadmissible at classis or regional synod.

f) Article 31 of the Church Order states that, "*If anyone complains that he has been wronged by the decision of a minor assembly, he shall have the right to appeal to the major assembly;* ...." The Church Order gives the right of appeal and, based on the subject matter, directs which assembly has to deal with it. We need to read what the Church Order says – not what synods or others have tried to read into it.

g) The consistory, as the only permanent ecclesiastical assembly, is indeed the highest authority in the church. When the consistory accepted and began to implement general synod decisions which it had previously judged to be contrary to the Word of God or the Church Order, we were placed into the same position as the churches were in 1944 when the Synod imposed decisions on covenant and baptism which were contrary to the Word of God.

h) Your claim that our letters to subsequent general synods were justly declared inadmissible does not make any sense for the following reasons:
   1) Article 31 of the Church Order specifically states "*If anyone complains ... he shall have the right to appeal* ...." The Church Order explicitly gives anyone, who has been touched by the decision of an ecclesiastical assembly, the right of appeal. This procedure was no longer followed by the CanRCs after Synod 1998.
   2) When the DGK Synod 2005 sent an appeal to GKV Synod 2007 it was still admissible, even though it was not properly answered.
   3) The CanRC synods' persistent refusal to receive letters and appeals of this nature shows the depth of the deformation that has occurred in this federation - in this respect it is worse than the GKV.

i) You are correct that the matter concerned a "*far reaching break.*" You will have noticed that we supplied much more information to the Abbotsford CanRC consistory in the hope of convincing it of the seriousness of the changes that had occurred in the federation of CanRCs and the need for standing fast on the basis of its original appeal. Much of this information had been presented to general synods in the past and was therefore inadmissible on the basis of Article 33 of the Church Order.

j) If consistory had continued in the line of its original appeal we would have stayed with the consistory. However when the consistory changed its position, admitted a guest to the Lord's supper without a lawful attestation, withdrew the appointment to office of a lawfully elected elder when he refused to participate in the consequences of this admission, and placed a member under church discipline for his faithful testimony, all of this based on these unscriptural general synod decisions, many of which had been appealed over and over, it became a matter of conscience for us. How could we not follow the words of Revelation

18:4 "*Come out of her, my people, lest you share in her sins, and lest you receive of her plagues*" once the consistory responded in its May 31, 2007 letter, "*We consider the matter finished.*"

k) The fact that a "break" had to occur is supported by Prof. K. Deddens and Rev. G. van Rongen where they say, "*After one has gone the full 'ecclesiastical way' … one has to accept the latest decision as yet – which does not create any insurmountable difficulties whenever it is not a matter of conscience – or he has to 'liberate' himself from the binding decision* (see their book Decently and in Good Order, page 63).

Question 3

You ask whether:
The churches which have not reacted upon your call, have they now become false churches? And if so, has the entire CanRC federation as a whole become a false federation for you?

To these questions we answer that it appears that way. We have difficulty seeing how a true church can continue to exist within a federation which insists on holding onto unscriptural general synod decisions, even after countless appeals from within its own circles. After nearly twelve years the CanRCs certainly know of our existence for it has even been written about in their magazine, *Clarion*.

Three successive general synods (2013, 2016 and 2019) have now refused to admit our material, contrary to the Church Order. Article 29 of the Belgic Confession defines the attributes of the false church where it states that it "*assigns more authority to itself and its ordinances than to the Word of God. It does not want to submit itself to the yoke of Christ. It does not administer the sacraments as Christ has commanded in His Word …. It bases itself more on men than on Jesus Christ.*"

Even so, we believe it is now incumbent for us to write the churches once more.

Question 4

You ask for proof that the *notion of pluriformity*, the introduction of *an open Lord's Supper table*, the denial of the struggle around *covenant and baptism*, *false teachings permitted* on the pulpits, and *lack of discipline* on preaching and in the life of the congregation has affected the CanRC's in 2007.

a) The struggle against pluriformity

This struggle began when Synod 1977 made the decision to call the OPC a true church without resolving outstanding divergencies in doctrine and practice. While the CanRCs did not, at this time, practice pluriformity, the decision to call

the OPC a true church did result in acceptance of the concept. For how else can two true churches exist side by side and yet not be one in faith?

This decision paved the way for the CanRC to get involved as a member of the ICRC (International Conference of Reformed Churches) in the 1980's. The resulting struggle over the meaning of "unity of faith" resulting in the Free Reformed Churches of Australia ending their membership in that organization.

The struggle deepened when the CanRCs entered into ecclesiastical fellowship with the PCK (Presbyterian Church of Korea) and the FCS (Free Church of Scotland) at Synod 1992. These churches, which were sister churches of the OPC, have identical practices as the OPC on the open Lord's Supper table and on confessional membership. The OPC complained about these decisions to the CanRCs at Synods 1995 and 1998, claiming that the CanRC was judging Presbyterian churches with a double standard – one for churches in North American and another for churches elsewhere in the world.

The acceptance of relationships of Ecclesiastical Fellowship with churches that live side by side without entering into full ecclesiastical unity represents the official acceptance and practice of church pluriformity. The GKV did this with the Christelijk Gereformeerd Kerken (CGK) and the Netherlands Gereformeerde Kerken (buiten verband). Following the GKV, by 2007 the CanRC had done this with the OPC, the United Reformed Churches (the URC), the Reformed Church in the U.S.A. (the RCUS) and l'Eglise Reformee du Quebec (the ERQ).

We were encouraged by the decision of Synod Hasselt in 2012 which, instead of entering into such a relationship with the church at Dalfsen, worked, under the Lord's blessing, for full ecclesiastical unity with the church at Dalfsen.

b) Covenant and baptism

None of the above sister churches have acknowledged the legitimacy of the Liberation in 1944 from unscriptural decisions regarding covenant and baptism. While the fact that the 1944 history is relatively unknown in these churches should not, by itself, prevent ecclesiastical unity, this history becomes important when evaluating the reactions of the OPC and the URC to the Federal Vision movement.

The URC Synod Schererville in 2007 gave a pastoral advice to reject the errors of those (among others) "who teach that all baptized persons are in the covenant of grace in precisely the same way such that there is no distinction between those who have only an outward relation to the covenant of grace by baptism and those who are united to Christ by grace alone through faith alone (HC Q&A21, 60; BC 29) (*Acts*, Article 72, Recommendations 1(f)). Not only does this statement from the URC Synod condemn sound doctrine as heresy, but it also

takes as starting point the same distinction that was identified in the Westminster Standards and by the General Synods in the Netherlands in 1942 and 1943.

For similar thinking can be found in the OPC. Answer 31 of the Westminster Larger Catechism states that "*The covenant of grace was made with Christ as the second Adam, and in him with all the elect as his seed.*" At the same time answer 166 of this same Catechism states that "*Baptism is not to be administered to any that are out of the visible church, and so strangers from the covenant of promise, till they profess their faith in Christ, and obedience to him, but infants descending from parents, either both, or but one of them, professing faith in Christ, and obedience to him, are in that respect within the covenant, and to be baptized.*"

The Westminster Standards incorrectly distinguish between a covenant of grace and a covenant of promise. They incorrectly take their starting point in a covenant of grace established with the elect and neglect the fact that the covenant of grace was established with believers and their seed (see Genesis 17:1-7, Acts 2:38-39, etc.).

c) False teachings permitted on the pulpits

The simple fact that ministers of these sister churches of the CanRCs are permitted on CanRC pulpits shows that the doctrines that are tolerated in these churches are permitted in the CanRCs as well. The presence of these ministers on CanRC pulpits, in the absence of full ecclesiastical unity, shows the acceptance of the notion of the pluriformity of the church in the CanRCs.

In discussions over unity with the URC, CanRC Synod 2007 also decided to relax the requirement for a seminary that is controlled by the churches (see *Acts*, Article 104). This step, together with the readiness of the CanRCs to call ministers from outside their federation will only accelerate the deformation. We will come back to this when we answer your last question.

d) Lack of discipline in the life of the CanRC congregations

Nowhere does this lack of discipline show itself more clearly than in the way the CanRC's have reacted to members' withdrawal from the church. Members who have left the church to join, for example, the Christian Reformed Church or a church upholding baptist doctrine are wished the Lord's blessing in their new church home. This problem began in the 1980's and only intensified in certain churches in the 1990's and the 2000's.

The CanRC decision to become a member of the North American Presbyterian and Reformed Council (NAPARC) has meant the acceptance, as true churches, of all the members of this organization, including those who believe in open communion, paedocommunion, women deacons, the framework hypothesis (interpretation of Genesis), etc.

As a result, the withdrawal of members from the CanRC to join any NAPARC church is no longer seen as a problem.

Question 5

You ask us for proof of the continuing deformation persisting in the CanRC. In consideration of your request to respond to you as soon as possible, and to give us an opportunity to evaluate the decisions of the latest CanRC General Synod 2019 which has just completed, we will send you our response to this question at a future date.

We wish you continued strength and the Lord's blessing on all your work.

Yours in Christ,

J. van Laar,
President
Email: vanlaarfarms@gmail.com

J. Vantil,
Clerk
Email: johnvantil@shaw.ca

Liberated Reformed Church at Abbotsford
C/O 2043 Jordan Place, Abbotsford, B.C., V3G 2C3

September 5, 2019

Deputies Contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
C/O Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands

Esteemed brothers in the Lord:

We acknowledge receipt of your letter dated June 24, 2019 responding to our letter dated May 23, 2019. You will recall that in the interest of expediting our response to you and to give us an opportunity to evaluate the decisions of the latest CanRC General Synod 2019, we reserved our answer to your Question #5 for a later date.

Before we address this question there are a number of matters about which we would like to obtain and give clarification.

Convening of Extra-Ordinary Synod

It has come to our attention that an extra-ordinary Synod was convened to clarify certain matters concerning potential unity with the Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN) which were originally established as a provisional federation.

Under the Rules for Sister Church Relations which we have mutually adopted we note Rule 3.3 "*The churches shall give account to each other regarding correspondence with third parties*," and Rule 3.7 "*The churches shall inform each other of the decisions taken by their broadest assemblies, if possible by sending each other their Acts or Minutes and, otherwise, at least by sending the decisions relevant to the respective churches (if possible in translation).*"

May we still expect some information regarding the agenda and the *Acts* of this extra-ordinary Synod?

Discussions with the CanRCs

We understand that as Deputies you have been in contact with the Subcommittee for Relations with the Netherlands of the CanRCs. We are therefore most disturbed at the following statement in the *Acts* of General Synod Edmonton 2019 of the CanRCs, Article 124, Observation 2.2, which reads:

> "*The DGK had attempted to set up a three-way meeting between themselves, the LRCA and the SRN, but the LRCA declined to participate.*"

We are not aware of any attempt to set up a three-way meeting with the participants indicated above, therefore the claim that the LRCA declined to participate is completely unfounded. It is possible that the CanRC *Acts* contain an error - therefore it may be necessary to obtain the necessary clarification from the CanRC. We would appreciate your attention to and clarification of this matter.

The CanRCs also show that they are confused about the reason for the existence of the existence of the LRCA, for Consideration 3.2 of this same Article reads:

> "*The relation the DGK have with the LRCA continues to be an impediment to increased relations between the CanRC and the DGK because the LRCA broke away from the CanRC precisely because of their opposition to our sister relationships with churches of Presbyterian identity.*"

This consideration is based on an observation by Synod 2013, (*Acts*, Article 190, Observation 3.2.5), that:

> "*Synod Emmen 2009-2010 of the RCR* [DGK] *decided to recognize the LRCA as a true church and enter into a sister church relationship. The grounds for this decision relate to the LRCA being a faithful church, the CanRC having entered into sister relations with the OPC and the URC and the fact that CanRC synods have made it impossible to appeal matters of ecclesiastical contact.*"

As we have previously communicated to you, these statements are not an honest description of what occurred. The liberation occurred in Abbotsford because the CanRC in Abbotsford refused to maintain the biblical principles set forth in its own appeal against CanRC decisions to establish ecclesiastical relationship with churches which do not maintain the reformed confessions and permit the practice of an open Lord's Supper table. We therefore would appreciate your attention to and clarification of this matter as well.

Clarification to answer given in our February 28, 2019 letter

Upon reflection, we revisit our answer to question #5 of your December 11, 2018 letter as contained in our February 28, 2019 letter.

In the middle paragraph of our answer to your question #5 we wrote:

> "*If the majority study report has been accepted "for contacts with foreign churches that have these confessions," it is within your mandate to make use of it. It is important to recognize the difficulties highlighted in this report regarding "the assurance of faith," the concept of a "double covenant," "the invisible church" and the "pluriformity of the church" as taught in the Westminster Standards. For*

without a resolution of these divergencies between the two sets of confessions it is impossible to come to an agreement with churches that have these confessions on what we believe and confess as the truth of God's Word."

We must admit that a portion of our answer may have been too strong. Instead of referring to doctrines highlighted in the majority report such as the "pluriformity of the church", etc., as taught in the Westminster Standards, we should have said that these doctrines such as the "pluriformity of the church", etc., are doctrines to which the Westminster Standards give room, as it is the presence of these doctrines which have opened the door for the practices of non-confessional membership and the open Lord's Supper in the OPC.

It is therefore possible to have a relationship with a federation of churches which gives evidence of an understanding of the aforementioned doctrines in accordance with the Three Forms of Unity, maintains confessional membership and administers a properly supervised Lord's Supper table, even though it may have the Westminster Standards as its confession.

We therefore amend the phrase in the above paragraph which reads, "*as taught in the Westminster Standards*" to "*to which the Westminster Standards give room.*"

Additions to answers given in our May 23, 2019 letter

In connection with Question #1 of your May 3, 2019 letter we neglected to mention two important documents under Part D "Evidence from your own history" on page 6 of our May 23, 2019 letter.

In the first place we refer you to the decision of your Synod Marienberg 2005 in *Acta*, Article 25J, regarding the Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA). In rescinding this decision Synod Marienberg cited the grounds of the Free Reformed Churches of Australia for not entering into a sister church relationship, namely, (i) that the PCEA admits ministers from outside their federation (such as Baptists) to the pulpit; and (ii) that people from outside the PCEA are admitted to the Lord's Supper on the basis of their own testimony.

In North America the practices of the OPC and the URC are identical to those described by the Free Reformed Churches of Australia as occurring in the PCEA, however the CanRCs have not taken the same position as the Free Reformed Churches of Australia have on this issue.

In the second place, in regard to concerns expressed over developments in North America, we refer you to an article by Dr. P. van Gurp in the March 8, 1995 issue of Reformanda, entitled, "*Ondergeschikte zaken.*" You will recall that in our previous letter we discussed our concerns about the Westminster Confession which came about as a result of the experience of Rev. Hofford. We are pleased to see an echo of these concerns in this article of Dr. van Gurp and we attach, for your information, a copy of the

letter by Sutton Bogedain which was referred to by Dr. van Gurp in "*Ondergeschikte zaken*" (see Appendix A).

Question 5 of your letter dated May 3, 2019

In this question you point to our contention that (1) the deformation in the CanRC has continued unabated, (2) the doctrine of the church has become increasingly confusing in the CanRC, (3) their own confession concerning the church is no longer understood, (4) more CanRC churches drop the attestation requirement, and (5) the original testimony has been corrupted and watered down by the CanRC, and then you ask us for proof that these matters occur today in the CanRC.

For evidence of continuing deformation in the CanRCs we draw your attention to the following:

a) We have previously supplied you with a copy of our letter to the CanRC General Synod Edmonton 2019 dated March 14, 2019 via email on April 15, 2019. You will note that even though we provided General Synod with extensive considerations to take this letter seriously, Synod persisted in declaring this letter inadmissible.

b) You will notice that in consideration (5) of the above letter we cited a number of examples of deformation in the CanRCs which had occurred since 2001 (see paragraphs (a) to (g) of this consideration) as follows:

   i) Limitation of the right of appeal (see *Acts* of Synod 2004, Article 20). This limitation is not only a symptom of deformation but a catalyst to further deformation in the CanRCs. This limitation undermines what we confess in Article 7 of the Belgic Confession and also what we maintain in Article 31 of the Church Order, that the authority of God's Word always stands above synod decisions. As we have indicated in our May 23, 2019 letter (see answer to question 2, paragraph d) this limitation forces individual members to act contrary to Scripture and to the Church Order, and thus contrary to their own conscience. The result of this decision is that the membership of the church is increasingly unaware of and disconnected to general synod decisions. Instead they are told to "leave it to the delegates – they are the ones who are responsible." Unless requested, members do not receive printed copies of the Acts of Synod anymore. While this is indeed a more subtle form of hierarchy, it is no less dangerous to the churches than that which was practiced by the synodical churches in 1944. The acceptance and implementation of unscriptural general synod decisions undermines the member's commitment that was made in his answer to in the first question of the Form for the Public Profession of Faith "*steadfastly to continue in this doctrine, rejecting all heresies and errors conflicting with God's Word.*"

ii) Entering into ecclesiastical fellowship with the Reformed Church of New Zealand (RCNZ) (see *Acts* of Synod 2007, Article 66). This decision was taken despite the fact that the RCNZ has a sister church relationship with the Christian Reformed Church of Australia, which relationship was an obstacle at that time for the Free Reformed Churches of Australia to have a sister relationship with the RCNZ.

iii) Entering into ecclesiastical fellowship with l'Eglise Reformee du Quebec (ERQ) (see *Acts* of Synod 2007, Article 75). This decision was taken despite the fact that the ERQs have an open Lord's supper, do not practice confessional membership, and do not restrict access to the pulpit (see Observation 2.4 of the above Article). In addition this decision runs counter to the prayer of Christ in John 17:21 "*that they all may be one*" and represents an obstruction to the goal of having unity within one federation of churches in the same country. Consequently this decision also promotes an unscriptural pluriformity of the church.

iv) Membership in the North American Presbyterian and Reformed Council (NAPARC) (see *Acts* of Synod 2007, Article 140). This decision was taken despite the fact that not all the member churches in NAPARC (for example, the Presbyterian Church in America (PCA)), have been recognized by the CanRC as true churches. In addition, no true unity of faith exists in this organization for there is an implicit acceptance of doctrine and practices which are contrary to Scripture and the Reformed confessions and, as a result, this organization promotes an unscriptural pluriformity of the church.

v) Denial of request for sister church relations with the DGK (see *Acts* of Synod 2007, Article 143). Instead Synod endorsed the conclusion of the Committee for Relations with Churches Abroad that the GKV had remained faithful (see Consideration 4.1). Even though much later Synod 2013 (see *Acts*, Article 190, Observation 3.2.4) admitted that the "*extensive information*" "*had not been fully studied ... in detail*" and also (see Consideration 4.8) that they "*did not take their expressions of concern seriously enough*" they continued to consider the DGK as "*schismatic*" due to their relationship with the LRCA (see Considerations 4.9 and 4.10). Yet nowhere do the CanRC synods explain how entering into a relationship with a foreign sister church can be considered schismatic.

vi) Decisions to permit the practice of women voting (see *Acts* of Synod 2010, Article 176, Synod 2016, Article 87 and Synod 2019, Article 63). We do not deem it necessary to write any more about this decision since you yourselves have rescinded this practice in accordance with the decision of your Synod Marienberg 2005, *Acta*, Article 25A. It is, however of interest to note that as Deputies you yourselves wrote the CanRC Synod 2013, "*In the RCNlib* [GKV], *we saw the first public signs of decline in the*

acceptance of women's voting (Synod Ommen 1993) and the introduction of hymns with unscriptural texts (Synod Berkel and Rodenrijs 1996). We see these same issues now reappearing in your churches. This is another indication of your being on the wrong path" (see Reformed Continua, Volume 11 - April 2013, page 9).

vii) Bypassing of the ecclesiastical assemblies as described in Consideration 5 (g) of our letter to the CanRC General Synod Edmonton 2019. Instead of following a process of appeal to deal with the deformation in the church that was brought about by a failure to maintain the reformed confessions and follow the Church Order, these failures are now being debated in a public forum. What has become clear from this discussion in the magazine *Clarion* is that the practices endorsed by Blessings Christian Church (a CanRC in Hamilton, Ontario), and evidently accepted by Classis Central Ontario (see Article 44 of the Church Order), have their origin in the CanRC's sister churches, the OPC and the URCs.

c) In addition to matters noted above, the *Acts* of CanRC Synod Edmonton 2019 show further evidence of deformation as follows:

i) Synod continues to maintain previous synods' decisions to end the discussions concerning confessional membership and the supervision of the Lord's Supper with sister churches which do not maintain confessional membership or properly supervise the Lord's Supper (see also part B.5.h on page 5 of our May 23, 2019 letter to you). This position is expressed in Articles 22, 60, and 86 of the *Acts* of Synod Edmonton 2019.

ii) In ending the relationship with the GKV, Synod Edmonton (see *Acts*, Article 41) observed that the ordination of females to office is the major reason for the termination of the sister church relationship with the GKV by other sister churches and the suspension of the GKV's membership in the ICRC (see Observation 2.2.8). At the same time Synod made a nuanced statement by considering that "*the marks of the true church cannot with confidence be said to be consistently present in these churches*" (Consideration 3.3). In its letter to the congregations and to their Synod 2021 (see *Acts*, Article 104) consistories and congregations are not exhorted to urgently "liberate" themselves from these unscriptural decisions (see Revelation 18:4) but instead to contend for the faith "*by calling your next synod to repent and return to the Scriptures....*" As Synod could just as easily have said that the marks of the true church could be said to be inconsistently present in the GKV, the decision to sever the relationship looks more like an act of abandoning what faithful remnant may remain in the GKV rather than of promoting true reformation. No mention was made of the 2003 liberation from unscriptural decisions of the GKV which resulted in the formation of the DGK and their call to the

members of the GKV to join this church in accordance with Article 28 of the Belgic Confession.

iii) In its denial of an appeal against condoning the remarriage of divorcees (see Matthew 5:32) in public worship services (see *Acts*, Article 93) Synod Edmonton considered that "*In this matter we can leave room for exegetical freedom and agree to disagree as brothers and sisters in the Lord*" (Consideration 3.4).

iv) In its acceptance of an overture to increase the number of Hymns (from 85 to 100 for now) without biblical warrant (see *Acts*, Article 142), Synod Edmonton gave a mandate to the Standing Committee for the Book of Praise to make recommendations on additional hymns using the Trinity Psalter Hymnal (jointly produced by the OPC and the URC) as a primary source. In connection with this Synods 2010 and 2013 had just added 19 new hymns to come to total of 85.

d) Other matters which show deformation in the CanRCs include the following:

i) Blessings given to members who depart to non-sister churches such as the Presbyterian Church of America (PCA). These blessings, in conflict with Article 28 of the Belgic Confession, started occurring in many CanRCs in the 1990's and have intensified to the present day.

ii) Dropping of the attestation requirement for attendance at the Lord's Supper (see evidence provided by Rev. Wes Bredenhof regarding the CanRCs in Langley and St. Albert in Appendix B). As we have since discovered, the evidence for this dates back to 2006, and is broader than our experience in the CanRC at Abbotsford. We also refer you to a letter dated January 17, 2010 and the use of a "Visitor Declaration Form" from Hamilton – Cornerstone CanRC to its congregation regarding the admission of members from non sister churches to the Lord's Supper in Hamilton (see Appendix C).

iii) Permission has been given to lecturers having dubious reformed credentials to lecture at the Canadian Reformed Theological Seminary. For example, Dr. Joel Beeke from Puritan Theological Seminary, who is a member of the Heritage Reformed Church (a non-sister church with its roots in the Gereformeerde Gemeenten), in his book Parenting by God's Power: How to Raise Children in the Covenant of Grace (see attached pages 17-22 in Appendix D, especially page 21) promotes a "double covenant" view by presupposing that not all children who have been baptized by believing parents are truly in the "*inner essence*" of the covenant of grace established by Christ with believers and their seed. The Canadian Reformed Theological Seminary, in its Heidelberg Catechism website, makes use of extensive contributions from Dr. Beeke

in its sermon archive, even though Dr. Beeke is not a member of a sister church. By the use of material from Dr. Beeke, the doctrinal errors which were exposed as unscriptural doctrine and rejected in 1944 are again taking root in the CanRCs.

iv) As previously mentioned at (b) (vii), recent discussion in the magazine *Clarion* about the practice of Blessings Christian Church lends legitimacy to the practice of having the pulpit open to baptist preachers and having the Lord's Supper open to guests from baptist churches. The extensive discussion in this CanRC magazine shows the considerable degree of support for this practice within the CanRCs (see sampling of articles attached in Appendix E).

v) A new perspective is emerging in the CanRCs on the timing of profession of faith. A minister in the CanRC, Rev. B. de Jong advocates paedo-communion from the age of 10 years old. Proof of this can be found at https://www.youtube.com/watch?v=nNP9HbW8hjE&feature=youtu.be (see the 32nd through 36th minutes of this presentation). This is a link to a video from the Canadian Reformed Theological Seminary conference in February 2019.

vi) In a speech sponsored by the Canadian Reformed Theological Seminary, Dr. Eric Watkins from the OPC discusses the wide perspectives within American Presbyterianism. In his speech he discusses the practice of paedo-communion in the OPC and the PCA. This speech can be found at https://www.youtube.com/watch?v=f8-ax7xZSQc&feature=youtu.be (while we recommend your listening to the entire speech, see especially the 26th minute through the 31st minute of this presentation). From the survey he took of 10 PCA churches and 10 OPC churches, he discovered that some have paedo-communion as early as ages 4 and 7.

vii) Doctrinal errors promoted in the CanRC are unchallenged. On the following website https://blessingshamilton.ca/sermon/romans-12-v3-8-the-church-of-christ.html, on June 11, 2017, Rev. Hilmer Jagersma had a sermon about the church. In this sermon (see the 8th to the 13th minutes) he states that, "*entrance to the church of Christ is not based on our particular church, our particular denomination and it is not even based on our particular doctrine*" "*unity does not mean uniformity*" "*doctrinal and confessional unity does not necessarily mean that you have unity in Christ*" "*There are people that gather in other churches, in different places, have different worship services and they hold to different confessional and doctrinal statements, people we have never met, people we have never worshipped with, and yet we have unity in Christ*" He says that the more we have this view, the understanding of this "*one body of Christ the more it will impact our view of other churches and other Christians.*" While he does not use the word "pluriformity" he defends it by saying that we need

to focus on the things we do agree on, the things that are fundamental, and that the things that we disagree on are secondary. He goes on to justify other Christians who pursue the same call in other churches.

Based on the above sampling of evidence it is clear that the doctrine of the church is no longer understood or maintained in the CanRCs, and that the original testimony (see our answer to 1a in our February 28, 2019 letter) has been corrupted and watered down by the CanRCs.

We are disappointed that you have not yet responded to the questions we had included in our February 28, 2019 letter. We are concerned that as Deputies you have accepted and worked with erroneous and incomplete information from the CanRC subcommittee without confirming with us the accuracy and validity of this information.

We hope and pray that the above concern will prove to be unfounded and we look forward to your reply.

We wish you continued strength and the Lord's blessing on all your work.

Yours in Christ,

J. van Laar,
President
Email: vanlaarfarms@gmail.com

J. Vantil,
Clerk
Email: johnvantil@shaw.ca

Appendix A

Clarion Vol. 44 No. 2

January 27, 1995

Dear Editor:

In all of the discussions about the relationship between the CanAmRC and the OPC we have struggled with the similarities and divergencies between the two. I suggest that the struggle will always be difficult because the divergences are not solely about a lot of the *content* but about its *structure*. It is about the covenant and the covenantal union of our (Three Forms) confessional documents.

Three comments keep buzzing around in my head. One comes from one of my professors at Westminster Seminary, the others are from close friends who are an elder and a minister in the OPC. The professor used to say that he could teach and prove Reformed doctrine from either set of documents, it was just easier from the Three Forms. The OPC minister is always ask-

ing me why a federation (he means the CanAmRC) so committed to 'Reformed and always reforming' has no specific confessional article about the covenant. These two comments point to the single solution and the diversity between the two communions.

As I see it the Westminster documents are structured on a scholastic, logic model that uses a building block method to build a confession. One doctrine is laid upon another as so many bricks laid upon each other to build a house. Each brick can be singled out, examined in isolation from the others. Hence the third buzzing comment (from the OPC elder), "The dearest doctrine of the Bible to me is. . . ." I've heard this remark often with regard to a hymn or passage of Scripture. Yet to me it seems an awkward statement at best.

Is Scripture not a unity, a whole? How can you isolate one passage or doctrine and say it is more or less to you than any other? To isolate any from the rest is like cutting out a piece from a tapestry, hanging it alone and saying, "This is my favorite piece, so I'll hang it here."

This also begins to explain why my OPC friend/pastor wants to see a confessional article about the covenant. Both men (most capable too) are trained to think in that systematic, brick by brick model. They know about historical-redemptive preaching and have read Schilder, et. al. But the systematic style is an infection which is systemic. It is as integrated into their thinking as the covenant is for us.

For most of them the covenant is one more doctrine to be added to the list. How it affects other doctrines can be set aside if necessary.

This is why the OPC can organize a summertime chapel with Baptists, Episcopalians, and Methodists (check the preaching schedule for the last few years of the Chapel, Ocean City, NJ) most of whom are former WTS students or associated in some adjunct way with WTS. It is also why they can continue relations with the PCA despite its views on baptism and the children of believers à la Charles Hodge and the Southern Presbyterian preachers Thornwell and Dabney of the last century (the one liner at WTS when I was there was 'little bitty vipers in covenant diapers').

But our Christian faith is not a brick house, but rather a tapestry. The reason we CanAmRC people do not require a "covenant" confessional article is because it is already woven into every article of our confession. Just as our preaching strives at every point to be redemptive-historical, our confession was written in the same manner. The confessional weave of our documents (even our Church Order forms) is essential to the warp and woof of our churches. It is the defining difference between our churches and their denomination.

Hence the reason why some so quickly point to the activities of the OPC and WTS which are a rejection of our understanding of the covenant, i.e., the trial and dismissal of the Rev. Norman Shepherd, the debacles at Blue Bell and Laurel. Each instance is inextricably connected to an incipient reformation that was founded on a Biblical understanding of the covenant. Were the reformers in each of those situations perfectly clear on this? Not always. But a careful examination of the facts will bear out the conclusion. (For a fuller study, consider the history of Princeton Seminary and the discussion about "Biblical theology," Charles Hodge, B.B. Warfield, and Geerhardus Vos; consider the vast number of times that Presbyterian and Reformed have tried to come to unity and could not. If you are perplexed why we cannot simply unify or work with the OPC, understand that the problem has been addressed for over three hundred years by each succeeding generation. (It has intensified for our churches because of 20th century advances in travel and communication technology.)

Now before anyone says I have a Dutch-honoring traditionalism, let me say this: I was born and baptized Presbyterian. I have been a member of four different Presbyterian denominations in both the North and South; I studied history under a Van Tillian, PCA professor; and attended WTS. This is no proof of my "great learning" but of my historical bias.

Logically I should prefer the Westminster Standards. But I have been persuaded by Scripture, Confession and other studies that without a proper grasp of the covenant you cannot come to a healthy future. And the future is what this is all about.

Does this mean that there is not a lot within the WCF and OPC that is worthwhile? No. It means that we are, historically, cousins. But our relationship is not a historical accident. It is the clear historical choice of the Scots, British, et. al., and their heirs to choose the WCF and reject the Three Forms, even as the Anglo-American Pilgrims rejected them. Just as we would write to the CRC for decades and ask them about 1944, so we must ask the Presbyterians, in a current way, What about the WCF? Both historical situations are questions about the covenant.

Brethren, our seventeen years of contact have not born the fruit of unity. It is not a lack of faithfulness on our part to follow Christ's call to unity. The structural integrity of the WCF as well as some of its "facts" are the stumbling block. Discussion about these are continually thwarted by the OPC in favor of discussions about church political and territorial questions. Until this is recognized and confessed, there can be no unity.

In this anniversary year of the Liberation let each household and each church decide how precious a Biblical understanding of the covenant is. Let each Consistory discuss its centrality to our faith. If you find you can occasionally put it aside and live Biblically, then unity with the OPC is not far off. But at what cost?

Your servant,
Sutton Bogedain

Appendix B

Rotundus.com

Home

What's the relationship between the PCA and the CanRC?

Submitted by David on Sun, 2006-07-02 16:36

This morning I finally managed to find the North Ridge Presbyterian Church (PCA). It was a little hard to find, as it does not have a building of its own, has no outside sign (this apparently is a also a restriction of their rental agreement as in the St. Albert CanRC), and is not a massive congregation.

I've had a little trouble finding anything official regarding the relationship between the PCA and the CanRC other than one rather ambiguous comment. However, the PCA is a member of NAPARC, an organization which includes as members the RCUS, the OPC, and the ERQ (which the CanRC considers sister churches). Apparently, through NAPARC there is a membership transfer agreement in place between these churches. I also heard when talking to people after the service that the pastor of the other PCA in town would be preaching at the local URC this evening, so the relationship between the URC and PCA also appears good (at least locally).

As far as names that you might recognize, according to Wikipedia the denomination's membership includes such individuals as R.C. Sproul, Ligon Duncan (president of the Alliance of Confessing Evangelicals), Marvin Olasky as well as (musically) Steven Curtis Chapman and at least one member of the group Caedmon's Call. These are just a few, though, of the denomination's 330000 members in around 1500 churches.

I've seen some churches in which there is modern music but no little to no theological depth, yet in this church modern instrumentation was using while still singing songs with meaning to them. This was also a church unafraid of modern technology. While hymnals were still distributed and lyrics to any songs outside the hymnals were printing in the liturgy sheet, an LCD projector was used to project lyrics.

0 Comments Rotundus.com Login

Recommend Tweet Share Sort by Best

Start the discussion...

LOG IN WITH OR SIGN UP WITH DISQUS ?

Name

Be the first to comment.

ALSO ON ROTUNDUS.COM

Chrome is getting cranky

2 comments • 2 years ago

Dave — Weird ... and now the page is rendering correctly again

Michael Munger on Slavery and Racism

2 comments • 3 years ago

Dave — I wasn't intending to suggest you (or Russ) were - merely that Democrats are highly overrepresented amongst professional historians. Or would you prefer that I'd noted that economists

What do you call your pastor?

1 comment • 4 years ago

Peter R — Surely the abbreviation for "Doctorandus" is "Drs", not "Ds", isn't it?

What's with all the time-travel TV shows lately?

1 comment • 2 years ago

Dave — And to think I missed a fourth time travel show - Travelers - albeit no time machine involved, only travelers from the future arriving.

Subscribe Add Disqus to your siteAdd DisqusAdd Disqus' Privacy PolicyPrivacy PolicyPrivacy

Wes Bredenhof
Mon, 2006-07-03 00:52
Permalink

PCA and CanRC

There is no official relationship of any sort between the PCA and CanRC. The closest we've come to having contact is through our observers at NAPARC. Some of our people have ended up in PCA churches here and there, both in Canada and the US.

David
Mon, 2006-07-03 13:27
Permalink

Hmn. So if there's no

Hmn. So if there's no official relationship is there any way that some visitors from the PCA might be permitted to partake of the Lord's Supper in the CanRC? I know that the Langley CanRC has given away books by people like R.C. Sproul before, so suppose that he decided to visit the church. Is this only available to members of other CanRCs or those the CanRCs has formally declared sister churches? Does it extend to churches that a sister church of the CanRC might consider a sister church? Would it possibly extend to a member of some non-denominational reformed church?

Wes Bredenhof
Mon, 2006-07-03 14:56
Permalink

PCA and Lord's Supper

I can only speak for the Langley church. We have a policy on admission to the Lord's Supper that does allow for the admission of guests who do not belong to a sister church. So long as there is no local PCA church (as far as I know, there is not anymore), somebody like R.C. Sproul would be welcome once he has been interviewed by the elders. And even if there is a local PCA church, we would still consider his request. In the past, Langley has admitted visitors from the

Netherlands who were members of Reformed churches that have no ties with the CanRC and have no churches in Canada.

David
Mon, 2006-07-03 14:58
Permalink

So long as there is no local

So long as there is no local PCA church (as far as I know, there is not anymore)

There's Christ the King in Surrey, and two additional PCAs in Vancouver.

Wes Bredenhof
Mon, 2006-07-03 15:31
Permalink

PCA in Surrey

I'd heard that Christ the King folded. Maybe that was just a rumour. Whatever the case may be, we'd still consider a request.

Scott
Tue, 2006-07-04 15:17
Permalink

St. Albert has the same

St. Albert has the same interview policy.

Appendix C

CORNERSTONE
Canadian Reformed Church

P.O. Box 99025 Heritage Green Postal Outlet • Stoney Creek • Ontario • L8J 1P0 • clerk@cornerstonecanrc.org

January 17, 2010

Dear Members of the Cornerstone Canadian Reformed Church,

Recently the consistory has received some letters in which members expressed concern about two recent decisions of the Consistory, i.e. the preaching of the Belgic Confession during the afternoon worship services, and the admittance of non-sister-church members to the Lord's Supper table at Cornerstone.

Members specifically questioned whether these decisions are in harmony with the Church Order. We would like to address this issue to the entire congregation to assure you that we believe that we are upholding the Church Order and we are pleased to offer the following explanations and clarifications.

Concerning the preaching from the Belgic Confession, reference is made to Article 52 of the Church Order.

> *The consistory shall call the congregation together for worship twice on the Lord's Day.*
>
> *The consistory shall ensure that, as a rule, once every Sunday the doctrine of God's Word as summarized in the Heidelberg Catechism is proclaimed.*

The phrase, "as a rule", indicates that exceptions may be made. The normal course of events would be regular preaching from the Catechism, but exceptions to include other confessions may also be allowed. The wording of the proposed Joint Church Order, which will be considered by Synod 2010, makes the distinction more clearly by stating, "*At one of the services each Lord's Day, the minister shall ordinarily preach the Word of God as summarized in the Heidelberg Catechism by treating the Lord's Days in sequence, and may give such attention also to the Belgic Confession and the Canons of Dort.*"

Please be reminded also that guest ministers who conduct afternoon services at Cornerstone will continue to preach from the Heidelberg Catechism.

Concerning the admittance of non-sister-church members to the Lord's Table at Cornerstone, reference is made to Article 61 of the Church Order, which reads as follows:

> *The consistory shall admit to the Lord's Supper only those who have made public profession of the Reformed faith and lead a godly life.*
>
> *Members of sister churches shall be admitted on the ground of a good attestation concerning their doctrine and conduct.*

We understand the first paragraph to be the general policy with regard to members of our local congregation. The consistory would have examined these members upon public profession of faith, and by means of regular elder visits could determine that they continue to lead a godly life. The second paragraph indicates that if you are a

member of a sister church, then there is a different rule or expectation. Such members are admitted to the table "*on the ground of a good attestation...*" They are not examined, but are accepted on the basis of our respect amongst one another as sister churches.

Let me quote excerpts from an informative article written by Rev. George Van Popta in 1993. The full article is available at http://spindleworks.com/library/vanpopta/LS_attend.htm.

> *As churches we have agreed upon two things by way of this article. First, baptized members of the congregation or new members are admitted to the table only upon having made a public profession of the Reformed faith and who show a godly walk of life. Second, members of sister churches are admitted by way of a good attestation from their consistory about their doctrine and conduct. We simply admit them on the basis of that testimony, no questions asked, no interview held. We honour the word of the elders of the sister church.*
>
> *There are no difficulties here. As churches we have agreed how we, in our local churches, will open the table to non-communicant or new members of the congregation, and to communicant members of sister-churches.*
>
> *The questions arise when we consider the admission of a guest from a non-sister-church. Understandably, the Church Order does not address this. The Church Order is a series of agreements between sister-churches living in a federation. We do not expect the Church Order to say things about members from other churches nor about other church groups.*
>
> *However, this does not automatically exclude guests from non - sister - churches. The freedom exists within the CanRC to admit such guests according to local arrangement. They can be admitted as long as a basic principle is guarded.*
>
> *This basic principle is that the elders as representatives of Jesus Christ who have been given the keys of the kingdom of heaven (Matthew 16:17-19), as servants of Christ and stewards of the mysteries of God (1 Cor. 4:1; cf. art. 30, 31 B.C.) must be the ones who exercise final judgment on who shall be admitted to the Lord's supper. The elders are obliged to guard the sanctity of the table (Form for the Ordination of Elders). As long as this basic principle is upheld it would seem good to admit a guest under the following conditions:*
>
> 1. *He makes request to the consistory at the earliest possible opportunity, preferably some time during the week preceding communion, so that the consistory or a delegation of it may be able properly to investigate the faith and conduct of the petitioner. This condition stresses the responsibility of the elders to exercise final judgment in opening and closing the table and enables them to do this task.*
> 2. *The consistory is satisfied that the petitioner meets the criteria explained in the three parts of self-examination. This condition will satisfy what our confessions in Lord's days 28-30 and article 35 of the Belgic Confession as well as the Form for the Celebration of the Lord's Supper teach about partaking in a worthy manner.*
>
> *This is the approach that Reformed churches have always taken in the matter of admitting guests from other church federations to the table. To verify this, let the reader consult H. Bouwman, Gereformeerde Kerkrecht, vol. 2 (Kampen: Kok, 1934) pp 390-392; F.L. Rutgers, Kerkelijke Adviesen, vol. 2 (Kampen: Kok, 1922) p. 156f (advice # 126), pp 159-166 (advice # 130).*

Other Reformed scholars echo the same sentiments.

In his Korte Verklaring van de Kerkenordening (Brief Explanation or Commentary of the Church Order) (Kampen: Kok, 1923, pp.270ff.) J. Jansen addresses the question, "*May attestations be accepted from churches that do not belong to the church federation, e.g., from Lutheran, Baptist, independent Reformed churches, Hervormde Kerk?*" He answers that: (a) ordinarily only attestations are received from churches within the federation; (b) attestations from churches which are not Reformed should not be accepted and; (c) attestations from Reformed churches unaffiliated with the federation should not necessarily be accepted, but may indicate "*that such persons only need to be examined if they agree with the Reformed confession.*"

Similarly, W.W.J. Van Oene in With Common Consent (Winnipeg: Premier, 1980) argues that an attestation issued by a non-sister church is "*not sufficient*" by itself to grant one permission to partake of the Lord's supper. Van Oene goes on to argue, "*We consider it quite well possible and certainly permissible that the consistory appoints a few brothers to examine the man and to see whether there is any impediment to his being permitted to partake of the holy Supper.*" To admit such guests after a satisfactory interview "*does not violate the provision made in Art.61*" (p.280).

Similarly, Clarence Bouwman in Spiritual Order for the Church (Winnipeg: Premier, 2000) argues that anyone who is not a member of the local church or one of its sister churches cannot attend the table of the Lord unless he has been "*examined by the consistory*" (p.151). Likewise, in Decently and in Good Order (The Reformed Guardian, No.21) G. Van Rongen argues in relation to those from "*another church that is not one of our sister-churches*" that the consistory shall "*investigate whether they 'confess that the doctrine of the Old and New Testament, summarized in the confessions and taught here in this Christian church, is the true and complete doctrine of salvation'*" (p.77).

There is similar advice given by F. Rutgers in Kerkelijk Adviezen (Kampen: Kok, 1922; pp.159-163).

Cornerstone Consistory has formulated specific procedures for members of NAPARC (North American Presbyterian and Reformed Churches) and ICRC (International Conference of Reformed Churches) because, although they are not formally "sister churches," the Canadian Reformed churches are members of both of these bodies, recognizing their members as faithful churches of our Lord Jesus Christ.

We thank you for expressing your concerns and for your conviction that matters must be attended to in good order in our church. We hope that this clarifies our decisions and we welcome any further comments or questions.

On behalf of the Cornerstone Consistory,

Ben Harsevoort
Vice-Chair

CORNERSTONE
Canadian Reformed Church
P.O. Box 99025 Heritage Green Postal Outlet • Stoney Creek • Ontario • L8J 1P0 • clerk@cornerstonecanrc.org

Visitor's Declaration[1]

for participation in the Lord's Supper at the

Cornerstone Canadian Reformed Church

Since you are our guest and not a communicant member of this congregation, you are not under the supervision of the elders of this church. It is, however, our duty to supervise the Lord's table lest anyone partake of the body and blood of Christ in an unworthy manner and thereby incur God's covenant anger (see 1 Cor.11:33ff). Because you have requested admission to our celebration of the Lord's Supper (and are a member of a non-sister church belonging to NAPARC or the ICRC), we ask you in the name of the Lord, humbly and sincerely, to declare the following before you partake:

1. *I am displeased with myself because of my sin (Heidelberg Catechism, Answer 81).*
2. *I trust that my sins are forgiven and that my remaining weaknesses are covered by the suffering and death of Christ (Heidelberg Catechism, Answer 81).*
3. *I desire more and more to strengthen my faith and amend my life (Heidelberg Catechism Answer 81).*
4. *I live a godly life (Church Order, Article 61).*
5. *I have made a public profession of the Reformed faith and believe all that is promised in the gospel which the articles of the Apostles Creed teach us in a summary (Church Order, Article 61; Heidelberg Catechism, Answer 22).*
6. *I am a member of a church belonging to NAPARC or the ICRC.*
7. *I understand that by participating in the Lord's Supper here I am expressing unity with the Cornerstone congregation through the crucified body and shed blood of Christ (1 Cor.11).*

Date _____ Your signature _____

Your name(s) _____ Your signature _____

[1] The signing of this declaration must be accompanied by the presentation of an attestation (or an acceptable equivalent) from the church of which the signatory is a member.

Appendix D

We must see that both we and our children are depraved. The Dutch Reformed Form for the Administration of Baptism says, "We with our children are conceived and born in sin, and therefore are children of wrath, insomuch that we cannot enter into the kingdom of God except we are born again." As a washing with water, baptism teaches us that we are unclean, and as the ordinance of Christ, baptism admonishes us to humble ourselves before God and seek our purification and salvation in Him alone, apart from ourselves and our own efforts.[4]

All this means that we are sinners trying to rear sinners. The sinless God entrusts sinful children to sinful parents. It is amazing that He would entrust us with such an assignment.

However, the Word of God gives us clear guidelines for the upbringing of our children and provides us with the necessary element of hope. God promises to bless and assist us in bringing up our children in the fear of the Lord, to the honor of His holy name (Ps. 128). Because our children are born to believing parents who are confessing members of the visible church, they are holy (i.e., set apart), although depraved by nature. Genesis 17 tells us that children of believers in the Old Testament were set apart by circumcision. We believe that under the New Testament, our children are set apart by baptism; therefore, the same promises made to children in the old covenant belong to our children in the new covenant: "For the promise is unto you, and to your children, and to all that are afar off, even as many as the Lord our God shall call" (Acts 2:39).

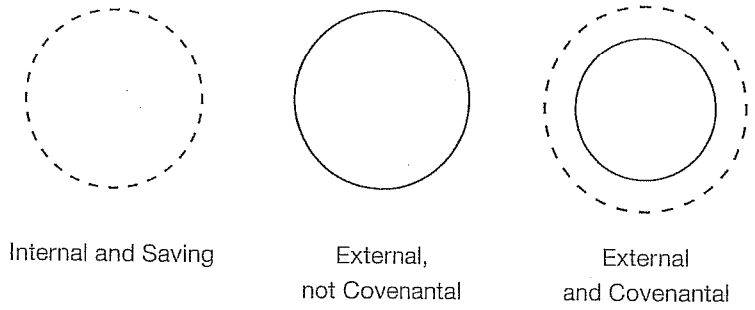
What exactly does God promise to us and to our children? How does *He* view our children today, under the gospel?

The Promise of the Covenant

In 1 Corinthians 7:14 we read, "For the unbelieving husband is sanctified by the wife, and the unbelieving wife is sanctified by the husband: else were your children unclean; but now are they holy." In a marriage between a believer and an unbeliever, the unbelieving partner is sanctified by the faith of the believing partner, and the children of such a marriage are not unclean but

holy. The same is true, of course, of the children of a marriage in which both husband and wife are believers.

What do these words *sanctified* and *holy* mean with respect to the children of believers? In the course of church history, there have been different answers. Let me present three of them, which represent different views of the covenant of grace.

1. Internal and saving. First, there is the view that the holiness of our children is *internal and saving*. In other words, this view holds that when children are born, we may assume that they will be saved, and it is God's normal way to save them in infancy. The internal and saving holiness view teaches that most covenant children are born in a regenerate state, or are regenerated in infancy, because they are children of the covenant. Those who espouse this view say these baptized children do not need to be born again because they already are; hence, they no doubt will come to faith in due time, if piously and religiously educated—unless they later reject the covenant and abandon the church.

Picture this view like a circle drawn with a dotted line. The circle represents both the covenant and salvation. Children born to believers are inside the circle from the womb. They are in the covenant, in the church, and assumed to be saved, and baptism is regarded as a sign and seal of their salvation.

This view, or similar versions of it, was held by Gisbertus Voetius (1589–1676), who was widely regarded as the most advanced theological leader of the Dutch Further Reformation—a position similar to John Owen, who was regarded as the theological prince of the Puritans, which was the English

parallel to the Dutch movement. Abraham Kuyper (1837–1920), the famous Dutch Reformed theologian who became prime minister in a coalition government (1901–1905), was influenced by Voetius in developing his own view, known as "presumptive regeneration," that is, that believing parents may presume their children are already regenerate or will become so as they grow up within the nurturing, covenant pale of the church. A similar view was set forth in the "Conclusions of Utrecht" by the synod of the Reformed Churches of the Netherlands (GKN) in 1905 and confirmed by the Christian Reformed Church in North America in 1908.[5]

The fruits of this view can be quite tragic. Children are not taught that they must be born again. Instead, they are treated as part of the family of God from the beginning. As a result, many grow up as nominal members of the church, thinking they are saved. They believe Reformed church doctrines and perform their duties as church members, but often appear to be strangers to the experiential inner life of grace. Knowing God personally is sometimes replaced with the "kingdom activities" of family, church, school, and community life. So much stress is laid on the privilege of inclusion in the covenant that it obviates the need for regeneration, true conversion, or any other part of personal Christian experience. As William Young points out, "Doctrinal knowledge and ethical conduct according to the Word of God are [then] sufficient for the Christian life without any specific religious experience of conviction of sin and conversion, or any need for self-examination as to the possession of distinguishing marks of saving grace."[6]

This raises serious questions about the perseverance of the saints. Some baptized young people, presumed to be regenerated, are religiously educated and make professions of faith, but end up leaving the church and falling away. They become covenant-breakers. Therefore, the circle must be drawn with a dotted line, not a solid line, because some slip out of the circle and are lost.

2. External, not covenantal. Second, some view the holiness of our children as *external and not covenantal.* In other words, this view holds that Paul in 1 Corinthians 7:14 was not saying children of believers have an internal holiness but only an external sanctity or legitimacy as the offspring and

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 333

heirs of their parents. In this view, the holiness of the children of believers has no connection with the covenant of grace. This view sees the covenant as a solid circle of salvation. The children of the church are born outside the circle and are excluded from the covenant until they are born again and profess faith in Christ.

Historically, this has been the Baptist view. They draw their understanding of baptism not from the covenant with Abraham (Genesis 17) but almost exclusively from the New Testament. They believe that while children were included in the Old Testament covenant, they are excluded from the New Testament covenant. My challenge to them is to show where the New Testament reveals such a change. The earliest churches of the New Testament included the children of believing parents in the fellowship in their assemblies, after the pattern of the church of the Old Testament (Eph. 6:1–4). Whole families were received into the church by baptism (Acts 16:31–33), as they had been formerly by circumcision (Gen. 17:23–27). It is difficult to believe that in the fullness of the gospel era, children of the New Testament church would have less place in the covenant than the children of Old Testament Israel.

One might think that this second view would tend to lead parents to regard their children as heathens, cut off from God and excluded from His church. The good news is that many Baptists, despite their weak view of the covenant, raise their children as if they were covenant children. In fact, sometimes they do a better job than those in Reformed churches. They bring their children to church, pray for and with them, talk to them about their souls, teach them the doctrines of grace, and train them well, offering them all the advantages of covenant nurture (except, of course, for the sacrament of baptism, which the Reformers taught is one of the primary means of grace). I admire the way many Reformed Baptists rear their children, even though I disagree with them at this point in their theology. I believe that they underestimate the power and scope of the covenant.

3. External and covenantal. The third view, the view I believe to be most biblical, is that our children have a holiness that is *external and covenantal.* Paul is not saying that all children of believers have an internal,

334 Bijlage 8, Deputatenrapport BBK

personal holiness. He is asserting that they are set apart from the world around them, and therefore they are included in the community of the covenant. As the biological offspring of believers, they have a physical and external relationship to the covenant from birth. God has extended His promises to them as well as to their parents, but these promises must be embraced with believing hearts. Covenant children cannot experience the truth and power of these promises so long as they are unregenerate, unbelieving, and impenitent.

This external and covenantal view maintains a balance between the first two views, thereby neither overestimating nor underestimating the covenant. Picture two circles, one inside the other. The inner circle is solid and represents salvation, the inner essence of the covenant. The outer circle is drawn with a dotted line and represents the covenant in an external way, as a visible community in the world. Our children are born into the outer circle but move into the inner circle only when they are born again. The outer circle is dotted because some do fall away. But the inner circle is solid because the truly saved persevere with Christ to the end. This accounts for the fact that some biblical texts describe the covenant as breakable (Ezek. 17:15–16; Zech. 11:10), and other passages present it as unbreakable (Ps. 89:34; Jer. 33:20–21).

This third view is held by many Reformed and Presbyterian churches. The Heidelberg Catechism declares that our children are "included in the covenant and church of God" (LD 27, Q. 74); and yet, like all fallen men, they are "wholly incapable of doing any good, and inclined to all wickedness" unless they are regenerated by the Spirit of God (LD 3, Q. 8). To be saved by Christ, they must be "ingrafted into Him and receive all His benefits, by a true faith," worked by the Holy Ghost in their hearts by the gospel (LD 7, Q. 20, 21). According to the Westminster Confession of Faith, "the visible church consists of all those throughout the world that profess the true religion, together with their children" (25.2). Therefore, "not only those that do actually profess faith in and obedience unto Christ, but also the infants of one or both believing parents are to be baptized" (28.4). Even so, the Westminster Shorter Catechism declares that "the sacraments become effectual

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 335

means of salvation . . . only by the blessing of Christ, and the working of his Spirit in them that by faith receive them" (Q. 91).

What are the practical implications of this external and covenantal view of the sanctity or holiness of our children?

The Practical Implications of the Covenant

It is one thing for a parent to believe the right things and another to put them into practice.[7] Some parents affirm the right doctrines but do not properly evangelize their children. They relegate that responsibility to church and school. Instead of putting the entire load on the church and school, we must accept responsibility for bringing up our children in the faith. We must engage in the thoughtful teaching and spiritual training of our children in our daily lives so they do not get the impression that true religion is something taught or practiced only at church for a few hours each week.

Another extreme is evidenced by parents who so badly want to see their children saved that they look for a shortcut to that end, so they can declare their work to be done. They lead their children through a few simple forms of prayer, obtain their "commitment," and assure them of their salvation without seeing its biblical fruits for a period of time, instead of offering them continued thoughtful, spiritual guidance toward it as a goal in life. It is so easy to fall into easy believism and premature professions of faith with children. These parents mean well, but this view can be profoundly damaging.

Other parents ignore the spiritual needs of their children altogether. Much to their shame, they even sidestep times when their children ask questions that offer precious opportunities to unfold spiritual truths. They don't say a thing. It is tragic to be everything else to one's child but not a guide in the way that leads to eternal life.

Parents also misrepresent the Lord when they do not expect Him to convert their children. They fall into the error of presumptive *un*regeneration, as if God does not normally convert the children of His people. Robert Murray M`Cheyne (1813–1843) said: "Let us pray for the children. Let us labour for the children. Let us hope for the children."[8] We must not stifle our children's

336 Bijlage 8, Deputatenrapport BBK

Appendix E Clarion Vol. 68 No. 4

Editorial Comment

As our readers will know there has been some interaction recently in this magazine between the Rev. Dr. Bill Dejong and Prof. Dr. Jason Van Vliet. After some discussion both brothers were of the opinion that some more in-depth attention should be given to the matter. As a result, they agreed to an article exchange with the topics being: "Pulpit and Table: Promoting Holiness and Hospitality" and "Pulpit and Table: The Limits of Exclusion and Embrace." Here follows the first instalment.

The Editor

Bill DeJong
Minister of the Blessings Christian Church at Hamilton, Ontario
billdejo@gmail.com

The Door to the Pulpit

Jealousy for the pulpit is no vice. The pulpit, after all, is the space where the Word of God is opened and where the Son of God is preached, and if the Word of God is misunderstood and misapplied and if the Son of God is misrepresented, the mission of the church is compromised and, worse, the name of Christ is publicly tarnished. The church ought to exercise no charity to those who peddle a false gospel.

In the tradition of the Canadian Reformed churches, godly jealousy for the pulpit is apparent in the strictures on access to the pulpit. No one can obtain a license to preach in the federation of churches apart from classical permission, and no one can be ordained to ministry without undergoing a series of intensive classical examinations. If the bar is set high for those who wish to practice law or medicine, why should it not be set high for those desirous of being officially ordained ambassadors for Christ?

An exceptional story

Many readers of *Clarion* know that Blessings Christian Church (hereafter, BCC), where I serve as a pastor, permitted the retiring pastor of the Stanley Avenue Baptist church (hereafter, SABC) to preach in one of its services. This decision has been misinterpreted by some to imply that BCC permits Baptists to preach from its pulpit. BCC has made no such decision, and therefore I'm happy to use this space not simply to reaffirm that point, but to retell the wonderful story.

In its quest to locate a suitable venue for worship, BCC entered into a dialogue with SABC about the prospect of renting its beautiful facilities. That dialogue progressed so well that SABC, in a display of exceptional hospitality and generosity, offered its building to BCC for its worship services and expressed a desire and intent to join BCC for worship. This is precisely what happened and, in one Sunday, our gathering for Sunday morning worship grew considerably by the addition of delightful, mostly elderly Baptist saints.

One reason the relationship between the two churches formed as well as it did is because of the warm and thick collegiality between the retiring pastor of SABC and the pastors of BCC. Our numerous dialogues not only generated mutual respect, but revealed a common commitment to the gospel, to the mission of the church, and to the so-called "doctrines of grace."

Given the fact that the SABC pastor was soon to retire and relocate elsewhere and that his congregation would no longer have opportunity to hear him preach again, BCC decided to open the door to the pulpit and invite him to preach to the congregation he loved and had served for years and to us, his newfound brothers and sisters in Christ. Before reaching this decision we at BCC studied the Church Order carefully and discovered, as many others have now, that there is nothing in the church order preventing a church

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 337

from granting a local (rather than federational) license to preach. We are thankful we made that decision and we were amply blessed by the preaching of SABC's now retired pastor!

Learning to love the Baptists

Will BCC invite a Baptist, godly in life and Reformed in doctrine, to preach again? There are presently no plans, but if the opportunity arises, I hope we will give it serious consideration. This might puzzle the reader. Aren't the Anabaptists guilty of heresy for denying the incarnation (BC, Art 18), erroneous for insisting on rebaptizing those baptized as infants (BC, Art 34), and condemnable for their seditious rejection of human government (BC, Art 36)?

Here we must follow the sage advice of the Heidelberg Catechism "in not condemning or joining in condemning anyone rashly and unheard" (LD 43, Q/A 112). The Anabaptists today (often compliant citizens and eager adherents of the doctrine of the incarnation) are unlike the Anabaptists then and the Baptists are significantly unlike both. If one studies the history of Baptist churches, one discovers that they were often founded not by those in the Anabaptistic tradition but by disenfranchised Presbyterians, for instance, or by Anglicans.

By the grace of God, there is today an entire demographic of Christian believers for which there is no exact parallel at the time of the Reformation – namely, gospel-oriented, faithful Baptists who agree with us on just about every single doctrinal issue except infant baptism (and the hermeneutics infant baptism implies). This claim, once suspect, is now so widely embraced in the Canadian Reformed churches today that for many it sounds platitudinous. It is not insignificant that a considerable percentage of textbooks used and recommended at the Canadian Reformed Theological Seminary are authored by Baptists (e.g., Norman Geisler, Andreas Köstenberger, Thomas Schreiner, etc.). Moreover, it is meaningful that so many members in Canadian Reformed churches are fed and encouraged by sound Baptist pastors whose teaching and preaching are sought and valued. Whereas Canadian Reformed folk in the past would limit their diet to Klaas Schilder, Benne Holwerda, and then Jelle Faber and Clarence Stam, many today are being fed by Alistair Begg, John MacArthur, John Piper, and Matt Chandler.

Is something being lost?

Some will attribute this trend, i.e., the reception of (Reformed) Baptist preachers into our hearts and homes, to the demise of doctrinal commitment within the Reformed churches. Critics will allege that the doctrine of infant baptism, once prized as a non-negotiable doctrine, is now relegated to the periphery, so much so that he who denies it is no longer denied by us.

But is there another way of seeing this? What really is being lost? The fact that Baptist preachers have elicited interest from those catechized in Reformed churches underscores a remarkable movement among many such preachers to an increasingly Reformed worldview. What is being lost is what is being shed by these Baptist preachers – namely, the Arminianism, the individualism, the culture-denying pietism, the Zwinglian view of sacraments, and the moralistic preaching that once characterized many Baptist churches.

What is being gained by these beloved Baptist preachers is a Reformed hermeneutic in which continuity between old and new covenant is increasingly affirmed and in which Christ is seen and preached, even from Old Testament narratives. What is being gained by these Baptist preachers is a Reformed worldview in which the world is being embraced not simply as the damned realm from which sinners must be rescued, but as God's creation which he intends to renovate and as an orbit in which political involvement and cultural participation are encouraged.

Given the popularity of these (Reformed) Baptist preachers, what is being lost among us? What is being lost is the unwarranted suspicion towards Christians that defies the trust that ought to be embedded in sincere Christian love (1 Cor 13:7) and the sectarianism with which Reformed Christians have sometimes misjudged others and secluded themselves. What is being lost is the sometimes abstract and purely doctrinal view of the Christian life, and the occasional devaluing of personal conversion and a personal relationship with Christ.

But what about infant baptism?

Growing in respect for, and admiration of, godly and sound Baptists is one thing, but isn't infant baptism still a distinguishing mark of the Reformed church? My roommate for four years was a Baptist (now a faithful Baptist pastor in Cambridge, ON) and I've read a fair amount of literature by Baptists. As much as I love the Baptists and have learned from them, I remain stubbornly convinced of infant baptism. Moreover, my conviction about infant baptism over the years has grown, not shrunk.

Is it possible, however, to fraternize and collaborate with Christians with whom we disagree about something substantial? I'm grateful John Calvin did not close the door on Lutherans for their distorted view of the sacraments. I'm grateful Klaas Schilder did not close the door on the

Kuyperians for their view of presumptive regeneration. For that matter, I'm glad that the apostle Paul did not close the door on Peter for his distorted view of table fellowship (see Gal 2:11ff.). "The most excellent teachers of the Church," the Second Helvetic Confession wisely teaches, "have differed among themselves about important matters without meanwhile the Church ceasing to be the Church because of these contentions. For thus is pleases God to use the dissensions that arise in the Church to the glory of his name, to illustrate the truth, and in order that those who are in the right might be manifest" (Ch 17).

Showing Baptist preachers the door

Jealousy for the pulpit is no vice. A sectarian refusal to recognize faithful believers as brothers and sisters in Christ, however, is. I think we in our federation should consider, much like our brothers and sisters in the Free Reformed and United Reformed churches have, whether there's a place for having sound and godly (Reformed) Baptists preach on occasion. Personally, I favour showing (Reformed) Baptists the door, and saying, "Here, let me open that for you. I'm eager to hear you preach the gospel to me."

Response to Dr. Bill De Jong

I express my appreciation that Dr. De Jong clearly explains his view on this topic. Allow me to respond briefly.

Anabaptists and Baptists

There are historical and doctrinal differences between European Anabaptists of the sixteenth century and North American Baptists in the twentieth century. For example, some, but not all, Anabaptists denied the incarnation (BC, Art 18). Most, if not all, Baptists today will fervently defend the incarnation.

But all of this does not change the main issue we're discussing. Both Anabaptists and Baptists "condemn the baptism of the little children of believers" (BC, Art 34). In our Belgic Confession we agree that this is a doctrinal "error." And office bearers in the Canadian Reformed churches have solemnly subscribed to "oppose, refute and help prevent such errors" (Form of Subscription).

Other topics, such as what can we learn from Baptists, are worthy of discussion, but we need to focus on the main issue.

Books, speeches, and the pulpit

The thrust of Dr. De Jong's argument seems to be this: if we can profit from books and conference speeches by Baptist preachers, why can't we have such a man on our pulpit, at least occasionally, and be edified in that way also? The answer lies in the opening paragraphs of his article. In the pulpit a man stands not as an author and not merely as a public speaker, but as an officially ordained *ambassador* of God. Therefore, if this man's doctrinal views deviate from the Word of this God in such a serious way that we, as churches, feel compelled to speak up publicly in our confession and call his views an "error," then out of respect for the God of all truth, we say, "You are most welcome to listen from the pew but not to preach from the pulpit."

URCNA & FRCNA

Dr. De Jong reports that, on occasion, Baptist preachers have preached on URC and FRC pulpits. He then suggests, if they can do it, why can't the CanRC? The URC church order speaks of "occasional pulpit exchanges" (Art 34). Similarly, the FRC church order refers to "visiting ministers" on a "one-time basis" (Art 5.J.4). Strikingly, though, in these articles their respective church orders speak about "faithful allegiance" or "fully subscribing" to the "Three Forms of Unity" for this to take place. *That* is the point: these churches agree to use the *same confessional standard* for an occasional preacher as they would for their own regular preachers.

Dr. De Jong concludes by saying he personally favours showing (Reformed) Baptist preachers the door to the pulpit and saying, "Here, let me open that for you." I respectfully submit that as local consistories we are obliged to use a *consistent confessional standard* for all preachers in our pulpits. If a man cannot, in good conscience, agree to the biblical truths we confess together in Lord's Day 27 and Belgic Confession Article 34, then we must say, "Please understand that we do this out of love for our Lord and for you, but we cannot open the door of the pulpit for you. Instead, if you would like, we would certainly be willing to help you understand how integral and beautiful household baptism is within God's sovereignly gracious work of redemption."

Jason Van Vliet

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 339

Jason Van Vliet
Principal and Professor of Dogmatics
at the Canadian Reformed Theological Seminary
in Hamilton, Ontario
jason.vanvliet@canrc.org

Promoting Holiness and Hospitality: The Pulpit

Back in the November 2, 2018 issue of *Clarion*, Dr. Bill De Jong and I exchanged questions and comments about the fact that the Blessings congregation in Hamilton, of which he is a co-pastor, opened their pulpit to a Baptist minister. Dr. De Jong voiced his concern that I may be failing to distinguish sufficiently between error and heresy. In my understanding he was saying that if this particular minister held to a *heresy*, he would not have been admitted to Blessings' pulpit; however, since he held to an *error*, and also understood that he should not speak about this error from the pulpit, it was acceptable for the consistory to welcome him to the pulpit. This topic certainly seems worthy of further discussion.

Defining the issue

So, what exactly are we speaking about? Theologians do sometimes distinguish between points of doctrine that are closer to the core of our faith and those that are not so central. Different words are used to describe this distinction: essential and non-essential articles of faith, fundamental and non-fundamental articles, or even first-order and second-order doctrines. It is commonly said that the essential articles of faith refer to truths such as our Triune God, the incarnation, and salvation by grace alone, while non-essential articles include doctrines such as the sacraments or the last things, also called eschatology. To deny a fundamental article of the faith is heresy; to reject a non-fundamental one is error.

Theologians may speak like this, but how do Scripture and our confessions refer to heresy and error? How should we deal with heresy and error, especially regarding admission to the pulpit? And how do we combine our calling, as church, to uphold the entire truth of Scripture and to be a welcoming community of believers?

Scripture

Error is a common word in Scripture. It can refer to moral error (Rom 1:27), ceremonial error (2 Sam 6:7), or doctrinal error (1 John 4:6). Closely related to this, the Holy Spirit also speaks about teachers, prophets, and apostles who promoted false doctrines (e.g., Matt 7:15; 2 Cor 11:13; 2 Pet 2:1). In other words, *error* is a broad category that covers a lot of different falsehoods and transgressions.

Yet what makes an error so wrong? It's not just that someone makes a theological mistake, like getting a problem wrong on a math test. No, there is something more at stake: either in whole or part, the God of all truth is being mispresented by the one committing the error. *That* is what makes it serious. Error stands opposed not only to the truth but also to the Spirit of God, who reveals that truth (1 John 4:1-6).

The word *heresy* is far less common in the Bible. In fact, in our English translations we only find it in one place, 2 Peter 2:1, where we read about false teachers who secretly bring in "destructive heresies." It refers to a particular group of people who hold to a distinctive set of teachings that are not in agreement with God's Word.

Simply put, Scripture does not speak of two clear categories: heresies and errors. Moreover, we certainly do not find any lists suggesting which falsehoods belong in which category. Neither do we find an indication that *heresy*, which is only used once, is a more serious kind of error. So, in certain contexts theologians may find it helpful to use a heresy-error distinction, but let's be clear that such a distinction is not explicitly found in, nor required by, God's own Word.

Confessions

Looking through our Three Forms of Unity we find that *heresy* is used to describe those who deny the Trinity, like

Marcion (BC, Art 9), the incarnation, like some Anabaptists (BC, Art 18), and original sin, like Pelagius (CD, III/IV 10).

Next, *errors* include those who deny the creation of angels and demons, like the Sadducees and Manichees (BC, Art 12), the providence of God, like Epicureans (BC, Art 13), infant baptism, like the Anabaptists (BC, Art 34), unconditional election, insuperable grace, and perseverance of the saints, like the Arminians (CD, Rejection of Errors), and original sin, like Pelagius (CD, II, RE 3).

We do well to note that our confessions label Pelagianism as both a heresy and an error. At a minimum, then, we should not to be too rigid about placing wrong teachings in one category or another. Furthermore, while *heresy* is used to describe false teachings that are at the core of our faith, such as the Trinity and the incarnation, so does the word *error*. Denying that God upholds and governs all things, like Epicureans did in centuries past and open theists do today, is definitely not a minor theological blunder. It strikes at the very heart of who our God is. All this to say that by using the word *error*, our confessions are not suggesting that the wrong teaching is, by definition, some kind of lesser fault.

Dealing with heresy and error

Still, when we are speaking to people it can be helpful to distinguish between *heresy* and *error*, as some theologians do. Obviously, we are going to have a different kind of conversation with a Jehovah's Witness, who denies the divinity of our Saviour, than we will with a Reformed Baptist, who cherishes the sovereignty of God's grace.

Yet whatever differences filter into our conversations, every communicant member in our churches has still made exactly the same vow to reject "*all* heresies *and* errors conflicting with God's Word" (Form for Public Profession of Faith; emphasis mine).

In addition, office bearers have taken an additional vow to "reject *all errors* conflicting with the doctrine expressed in these confessions [referring to the Three Forms of Unity] and. . . to oppose, refute and help prevent such *errors*" (Form for Subscription; emphasis mine). Again, even though the Belgic Confession labels believers-only baptism as an *error*, not a heresy, that does not change the bottom line that we have vowed before our God – and office bearers even doubly so – to reject this error. And do we really reject this error by opening our pulpit to someone who is publicly known to hold such an error? No, that would be a contradiction.

Differing weights and measures

However, what if a guest preacher, who is Baptist, fully understands that, while he is on a Reformed pulpit, he will not say anything to undermine the teaching of infant baptism? Wouldn't that be sufficient, especially since he's only a guest?

At first glance we might be inclined to agree with that line of thinking. After all, such a preacher may well deliver a great, scripturally-sound, gospel-centred sermon, and everyone goes home very edified. However, there are some verses in the Bible that compel us to give this a sober, second thought. In Proverbs 20:10 the Holy Spirit reminds us, "Unequal weights and unequal measures are both alike an abomination to the Lord" (see also 16:11; 20:23).

In our federation of churches, whenever we admit a man to the pulpit we specifically ask him whether he agrees, from the heart, with "the whole doctrine" contained in our confessions, the Three Forms of Unity, as a faithful summary of God's Word. Time and again, we use this standard, or measure, in our local congregations and our broader assemblies (CO, Art 26). Following due process, if the preacher agrees from the heart, the pulpit is open; if he does not, the pulpit is not open.

Now, if we start using a different measure for *guest* preachers, we might suppose that any negative consequences will be minor because they are just guests, preaching a time or two, and not even preaching about the errors in question. However, *coram Deo* outweighs consequences. Before God we must do our utmost to be consistent in the measurers we use, above all for the pulpit that proclaims his holy Word.

A welcoming community

Still, isn't there another side to all of this? We can be so careful to uphold the doctrinal purity of our pulpit, but what about extending a hand of Christian love, warmth, and fellowship, also to those who may not have the correct view on baptism but who nevertheless love the Lord and strive with all their heart and soul to serve him according to his Word?

Yes, hospitality is important. In fact, it is a divine command (Rom 12:13; 1 Pet 4:9) and a particular responsibility of office bearers (1 Tim 3:2). However, two things are important here. First of all, although hospitality can take on many different forms, the key way to show hospitality is by opening the front door of your home to someone, not

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 341

the "door" to your pulpit. The pulpit is the place where the primary key of the kingdom is administered, not the place where hospitality is exercised.

Secondly, in Scripture being hospitable means showing friendship or love to a stranger. If someone holds to a teaching that contradicts God's Word, true love compels us to work kindly and sincerely with that person to correct his misunderstanding, not to usher him up to the pulpit while he still holds to that error. True hospitality runs deep.

Summing up, yes, our churches must be welcoming, but the Lord has also given us the high calling to be "a pillar and buttress of the truth" (1 Tim 3:15). In this respect, perhaps the voice of John Calvin, a man who knew that "not all articles of doctrine are of the same sort" (*Institutes* 4.1.12), can guide us. He did not hesitate to declare that a denial of infant baptism is an "assault" on "the fortress of our faith" (4.16.22). May the Holy Spirit grant us all the same clarity and courage.

Response to Dr. Jason Van Vliet

I'm grateful for Dr. Van Vliet's willingness to engage me in this important discussion and for the diplomacy with which he does so. In this short rejoinder, I would like to respond to the points Dr. Van Vliet raises.

When it comes to terms such as "error" and "heresy," first of all, I think we're best helped by thinking of levels of discourse and then specifically biblical, confessional, and theological levels. Terms need not mean the same thing at each level and, in fact, there are many terms that mean something different at each level (e.g., regeneration).

When I in a previous exchange deployed the distinction between "heresy" and "error" I was thinking of these terms on the theological level. It is simply a fact, and I think Dr. Van Vliet grants this point, that a distinction must be made between wrong doctrine that *does not* jeopardize the authenticity of one's Christian profession and wrong doctrine that *does*. I think it is significant that the rejection of infant baptism *per se* belongs to the former category.

Dr. Van Vliet argues, secondly, that even if one were to concede that the rejection of infant baptism is in a category distinct from the rejection of divine sovereignty, church members have vowed to reject "all heresies and errors" as have office-bearers who have also promised to "oppose, refute, and help prevent such errors." For Dr. Van Vliet this implies that pulpit hospitality should not be shown to Baptist preachers.

I'm not convinced by the logic. I fail to see why "opposing, refuting, and helping prevent such errors" requires excluding godly and faithful (Reformed) Baptist preachers from Reformed pulpits. In fact, I think that if one were fully to embraces Dr. Van Vliet's logic, office-bearers ought to chastise members who read Baptist literature, listen to Baptist preachers, attend Ligonier and Banner of Truth conferences (which nearly always feature Baptist preachers), etc. Office-bearers should chastise the Canadian Reformed Theological Seminary professors for recommending Baptist books.

For years the late Dr. R.C. Sproul invited Baptists preachers to speak at the Ligonier conferences he organized. He even invited a Baptist preacher (John MacArthur) to speak at his funeral. Must we conclude from these invitations that Dr. Sproul was negligent in opposing, refuting, and helping prevent the error of the rejection of infant baptism? The more reasonable conclusion is that Dr. Sproul was so convinced of infant baptism, he wasn't threatened by Baptist preachers and that he was so fond of those godly and faithful Baptist colleagues that he wasn't afraid to provide them with a platform to speak to those seeking instruction in Reformed theology.

Perhaps local consistories are, as we claim in our church polity, sufficiently astute theologically to supervise the "doctrine and conduct" of the pastors (CO, Art 22) and in this vein able to make prudent judgements about pulpit access for their respective congregations.

Bill De Jong

Clarion Vol. 68 No. 5

Jason Van Vliet
Principal and Professor of Dogmatics
at the Canadian Reformed Theological Seminary
in Hamilton, Ontario
jason.vanvliet@canrc.org

Promoting Holiness and Hospitality: The Lord's Supper

The Lord's Supper is a high point in the life of a congregation. We celebrate a holy feast, hosted by our Saviour and providing much-needed nourishment for our souls. What could be better?

Sadly, controversy rather than joy sometimes permeates our discussions about this sacrament. Especially in connection with guests at the Lord's table, various questions arise. Are we required to use the time-honoured convention of travel attestations or is there room to admit guests after an interview by elders? Is there any place for self-attestation? If you are hoping to find definitive answers to all these questions in this article, I am afraid I will disappoint you.

This article has a specific focus. In the November 2, 2018 issue of *Clarion*, I asked why the Blessings consistory admitted a Baptist to their pulpit when we agree in Article 61 of our Church Order that to be admitted to the Lord's Supper someone must publicly profess "the Reformed faith." My question, then, was this: if we've agreed not to admit a Baptist to the Lord's table, how can we open the pulpit to a Baptist?

In his response, Dr. DeJong implied that my understanding of Article 61 may be questionable. Furthermore, he sensed that I had failed "to grapple with the apostle Paul's argument in Galatians 2 that to establish a bar of admission higher than faith in Christ is to deny the doctrine of justification by faith." Our goal is to take a closer look at these two matters.

Galatians 2

For now, my comments on Galatians 2 will be brief since I am not sure how Dr. DeJong wants to connect this chapter to the question at hand. So, I'll first listen to him and save further interaction for my response.

Allow me, though, to explain why I do not readily see the relevance of this passage to the matter we're discussing. In this chapter the apostle Paul admonishes his fellow apostle, Peter, who was caving into pressure from "the circumcision party" and shrinking back from "eating with the Gentiles" (v. 12). Here *eating* could simply refer to regular, household meals (Luke 15:2), but it could also include the Lord's Supper (as 1 Cor 5:11 implies).

If the Lord's Supper is in view, what exactly is happening? Peter is withholding *himself* for the wrong reason. Of all people, Peter should be fully convinced that in the new covenant Jews and Gentiles can eat together in regular meals and at the Lord's table. After all, the Lord gave *Peter* a vision, repeated three times (Acts 10:10-12, 16), that clearly demonstrates that the ceremonial laws of the Old Testament, including food laws and circumcision, had been fulfilled in Christ. Therefore, they were no longer in use (BC, Art 25).

Obviously, then, Peter should not withhold himself from eating with Gentiles. But how does this apply to the question of whether Baptists should be admitted to the Lord's table in a Reformed congregation? Peter is withholding *himself*; according to Article 61, the *consistory* should not admit someone who does not profess the Reformed faith. Those are two different things.

Also, the point is really that Peter and his fellow Gentile believers held *to the same belief*, even though Peter was *not acting* according to his better, God-given knowledge about Old Testament food laws. But how does this apply to the admission of Baptists to the Lord's Supper? That's a different question: is it proper before God for two parties, who are diametrically opposed on a major point of doctrine, to sit together at the Lord's table and celebrate unity?

Having said this, let me refrain from further comment until I've first heard Dr. De Jong's point of view.

1 Corinthians 11

One passage that speaks clearly about celebrating the Lord's Supper in an unworthy manner is 1 Corinthians 11. What was the problem? According to verse 18, it revolved

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 343

around "divisions." There were divisions between poor and rich because some went hungry and others became drunk (vv. 19-21). Back in chapter 1 we learn that this congregation was also plagued by "divisions" (v. 10) among groups who preferred one church leader over another. One cheered for Cephas while the other was loyal to Apollos.

The apostle Paul did not lightly shrug off these divisions over income levels or pastoral preferences. Instead, these differences had the potential to de-sacramentalize the Lord's Supper – "When you come together, it is *not* the Lord's supper that you eat" (11:20) – and turn it into a regular meal, albeit a rather unpleasant, fractured one.

If the apostle warned so strongly about socio-economic disparities and pastoral partialities at the Lord's table, what about disagreement on a major point of doctrine? Surely, it is more serious to disagree on whether the children of believers actually belong to God's covenant than it is to dispute about which pastor is preferable. Consequently, the way forward is *first* to resolve the doctrinal division and then one day, under the Lord's blessing, celebrate the sacrament together – something we should long for and work towards.

Article 61

The Canadian Reformed churches have agreed to a simple statement concerning admission to the Lord's Supper. "The consistory shall admit to the Lord's Supper *only* those who have made public profession of the Reformed faith and lead a godly life" (CO, Art 61; emphasis mine). This article is not a CanRC peculiarity. For example, the Free Reformed Churches of Australia and the Free Reformed Churches of North America have similar articles in their church orders (Articles 57 and 61, respectively). In fact, the wording of our Church Order goes back to the decades before the Synod of Dort. It's been around for more than 400 years now!

Of course, we can discuss *the exact procedure* by which a consistory will determine whether someone has met the two basic criteria: public profession of the Reformed faith and a godly walk of life. On that point, one consistory may do it in a slightly different way than the next. However, concerning *the standard* used, we have made a clear agreement and we must all honour it. After all, the Holy Spirit teaches us that our "yes" should be "yes" (James 5:12).

Some Baptists are adopting parts of the Reformed faith, especially a greater emphasis on God's sovereignty and the covenant, but it is not accurate to say that they publicly profess the Reformed faith. Baptism of covenant children is an integral part of the Reformed faith. Therefore, abiding by our church order, a consistory should not admit them to the Lord's Supper.

Hospitality

We are still left with a challenge, though. Sometimes guests arrive when the Lord's Supper is celebrated, and we run into awkward situations. If they have a travel attestation, it's all straightforward. But what if they come from some other church background? What if they sincerely believe in Christ and wish to participate but simply don't understand how we supervise the Lord's table? Our congregations might even offend some visitors.

Yes, these are valid concerns. Here are some things to consider. First of all, since hospitality is a divine command (Rom 12:13; 1 Pet 4:9), we should make a concerted effort to invite visitors into our homes on Sundays, and even pay special attention to this on Lord's Supper Sundays. At the same time, we should remember that our living rooms and kitchen tables are the normal venue for showing hospitality (compare Hebr 13:2 with Gen 18:1-8). The Lord's table, as a sacrament, has a different purpose: to refocus and strengthen our faith (LD 25).

Secondly, on Lord's Supper Sundays some congregations now include a well-worded paragraph for guests in their bulletin or liturgy sheet. This explains why and how the sacrament is supervised and assures guests that this does not imply any judgment on the sincerity of their faith. Such notifications are hospitable and commendable. This could be complemented with an effort to speak in person, as much as possible, with guests about this explanation. We may well discover that some of them appreciate the care taken to supervise the sacrament.

Thirdly, by definition sacraments are "holy, *visible* signs and seals" (LD 25). To be sure, there are added elements of touch and taste. The value of these additional aspects

CHURCH NEWS

AVAILABLE FOR CALL

The Council of the Aldergrove Canadian Reformed Church wishes to inform the churches that

Rev. Ken Wieske

is available for call among the churches. Rev. Wieske can be reached at ken.wieske@gmail.com

CALLED

The Legana Free Reformed Church has extended a call to:

Rev. Calvin Vanderlinde

of the Barrhead Canadian Reformed Church, Barrhead, Alberta

344 Bijlage 8, Deputatenrapport BBK

should not be diminished; they are very strengthening. At the same time, we should not forget that the Holy Spirit uses the *visible* aspect of the sacrament to fortify our faith. When baptism is administered, only one person receives the sacrament by touch, but the Spirit uses the visible sign of water to strengthen the entire congregation, including any guests who receive the sign with a believing heart. Similarly, with Lord's Supper only the communicant members (plus admitted guests) receive the sacrament, eating the crucified body of Christ and drinking his shed blood by faith (LD 28). But the Spirit also uses the visible signs of bread and wine to strengthen the faith of non-communicant members and any guests who are not admitted to the table. These guests are still greatly blessed by the sacrament just like our own children are.

If we think along these lines, we can responsibly maintain the holiness of the Lord's table, consistently uphold our own Church Order, and charitably extend hospitality to guests in our worship services.

Response to Dr. Jason Van Vliet

Once again, I'm grateful to Dr. Van Vliet for a clear presentation of his views and for his interest in this exchange. Regarding Galatians 2, Dr. Van Vliet misses the implications of Peter's refusal to have table fellowship with Gentiles. It isn't simply a failure to recognize that the ceremonials laws have been fulfilled in Christ; it is the implicit establishment of a prerequisite for table fellowship that transcends faith in Christ itself. By refusing to have table fellowship with Gentiles, Peter was communicating the message that only those who believed *and were circumcised* (and followed other Jewish customs) could be welcomed to the table. Paul regards the establishment of any prerequisite for table fellowship beyond faith in Christ to amount to a denial of justification only by faith (see vv. 15-16). It seems that this is precisely what is being done when professing Christians guests are barred from the Lord's table in Canadian Reformed churches either for not belonging to a Reformed church or for not holding to Reformed doctrine.

It's interesting to me that Dr. Van Vliet would appeal to 1 Corinthians 11 to support his claim that Baptists should not be welcomed to the Lord's table. What disturbed Paul about the Corinthians was not that rich and poor were eating together with unresolved differences, but that rich and poor were eating apart. In other words, socio-economic divisions did not need to be resolved before the Lord's Supper could be celebrated; rather, the Lord's Supper should be celebrated together *in spite of* socio-economic divisions. In short, resolution to socio-economic differences isn't required for a proper celebration of the Lord's supper; unity in socio-economic diversity is. Analogously, resolution to all doctrinal differences (among which there were many in Corinth) isn't required for a proper participation in the Lord's Supper; unity in theological diversity is.

I think I make the case in my article that the use of "Reformed" in Article 61 of the Church Order need not imply the exclusion of non-Reformed guests and I provide some historical examples in support of this claim. Perhaps I can conclude with some comments on hospitality. Dr. Van Vliet argues that hospitality should be shown to Baptists in our homes and not at the Lord's table. I would argue rather that the bounds of home hospitality should not exclude the unchurched and that the bounds of table hospitality should not exclude professing Christian believers. The sacrament of the Lord's Supper is a sacrament of Christian unity (or catholicity), not a sacrament of Christian parochialism (or sectarianism). "Because there is one loaf, we, who are many," Paul writes, "are one body, for we all share the one loaf" (1 Cor 10:17; NIV). Is that one body the Reformed church? Not only is that an unlikely conclusion; it is an impossible one, anachronistic as it is.

In conclusion, I'm extremely grateful to the editors of *Clarion* for creating space for this exchange and to Dr. Van Vliet in particular for his interest and feedback. It's clear that we think about things quite differently and I'm delighted that we can debate our differences on important matters with mutual respect and without rancor.

Bill DeJong

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 345

Bill DeJong
Minister of the
Blessings Christian Church
at Hamilton, Ontario
billdejo@gmail.com

The Invitation to the Table

Cultural anthropologists have long recognized the power of meals. Unless we are eating alone, we never leave a meal the same way we came. It's not simply that we walk away with a different chemical constitution, and perhaps a little more weight. When food is enjoyed around a table, relationships are forged, friendships are renewed, and sometimes enemies are disarmed. Given its social power, it's not surprising that Jesus prescribed a meal to function as a confirming ritual for believers.

In the history of the Canadian Reformed churches, the Lord's Supper was often celebrated at tables. In the discipline of liturgical studies this is sometimes called "the Scottish rite" because it was also the longstanding practice of the Scottish Presbyterians to be seated at tables in their celebrations of the Lord's Supper (a position some wanted codified in the Westminster Directory of Worship). Personally, I favour this way of celebrating the Lord's Supper (provided it's possible to include the whole congregation at one such table) because it reminds the congregation that this sacrament is a meal, a banquet.

But for whom is this banquet? In this article I will argue that the Lord's Supper should *not* be restricted to members of the Canadian Reformed churches and sister churches or even to those who are confessionally Reformed. The Lord's Supper is a banquet for God's family and therefore should be open to all of its members.

The biblical data

It's clear from many places in Scripture that the Lord's Supper is for the brothers and sisters of Christ in God's family. We ought not to show "table" hospitality to those who promote a false gospel (see 2 John 10). Those who pervert the grace of God are "blemishes" at the love feasts of the church (Jude 4), and those who stubbornly persist in sin should be barred from the Lord's table (1 Cor 5:8).

On the other hand, we ought to offer "table" hospitality to those who dedicate their lives to Christ (see 3 John 8). To fail to do so is reprehensible in the eyes of the apostles. The apostle John, for example, is disturbed by Diotrephes who, in wanting to occupy a position of privilege, "will not welcome us" and "refuses to welcome other believers" (3 John 9-10). Loving one another within the church is a key mark of the church (see 1 Thess 4:9-10). To hate a brother or sister, while claiming to be in the light, is to live in darkness (1 John 2:9-11), to forgo one's status as God's child (1 John 2:10), to be a murderer (1 John 2:15), and to prove that one does not know God (1 John 4:20).

One can now understand why the apostle Paul upbraided Peter in Antioch to his face. Out of fear for the circumcision group (who regarded circumcision as a boundary marker of God's people), Peter withdrew from eating with Gentile believers. It was as if Peter believed that to be accepted by God one needed something more than simply faith in Christ. This move on Peter's part was, for the apostle Paul, not simply an act of inexcusable hypocrisy (Gal 2:13); it was an implicit denial of justification only by faith (Gal 2:16).

"Doctrinal boundaries around the Lord's Supper are necessary," Peter Leithart writes, "for we are not permitted to welcome Buddhists or Mormons to the Lord's table." These boundaries are those of the Christian faith itself. "Paul taught," Leithart continues, "that Peter's practice of denying table fellowship to Gentiles cut to the heart of the gospel because it set up a test of membership other than faith in Jesus and it was a fool's bargain in which the gospel was exchanged for something that was no gospel."[1]

What precisely is being communicated to a professed Christian guest when he or she is denied admission to the Lord's table? It seems as if the church is suspicious of the sincerity of the guest's profession or, worse, believes that a Christian profession is insufficient for admission to the Lord's table and that one must in fact be Reformed. The love required of Christians in Scriptures, however, is one that "always trusts" (1 Cor 13:7). Apart from evidence to the contrary, Christians

346 Bijlage 8, Deputatenrapport BBK

should take each other's words at face value and not to fall prey to the hermeneutics of suspicion (à la Nietzsche, Freud, and Marx, the forbears of postmodernism).

When non-Reformed Christians are barred from the table in Canadian Reformed churches they are sometimes told, "We don't doubt your Christian testimony." To bar someone from the Lord's table, however, is to judge him or her, biblically speaking, to be outside of God's family, in spite of whatever is said in connection with doing so.

The Reformed confessions

I was delighted recently to hear my friend Eric Watkins, a pastor in the OPC, speak at the CRTS conferences in January. In one of the Q & A sessions in Langley, BC, Watkins rehearsed this wonderful line, "The doorway to the church should not be more narrow than the doorway to heaven." This is precisely what is taught in the Belgic Confession, which alleges of the church that "there is no salvation outside of it" (Art 28).[2] If one claims that Baptists, for instance, are true believers (which, hopefully, no one denies), then it follows that they are members of the church because there is no salvation outside of it.[3]

I do not want to belabour this point except to say that it is deeply problematic to me that we should refuse at the Lord's table those the Lord himself embraces. How can we deny the cup to those for whom the Lord has shed his blood? How can we deny the broken bread to those for whom the Lord's body was broken? There is a confessional truth here that is being contradicted by excluding from the Lord's table sincere Christians who perhaps are not confessionally Reformed.

The Church Order

But does the Church Order of the Canadian Reformed churches permit non-Reformed guests? At first glance, Article 61 of the Church Order seems to forbid the admission of guests to the Lord's table who are not members of the Canadian Reformed churches or sister churches. I believe this is a facile reading and therefore I want to use some space to parse this article.

The article begins by saying that "the consistory shall admit to the Lord's supper only those who have made public profession of the Reformed faith." This sentence applies specifically, it seems, to those within a particular Canadian Reformed congregation who would like to partake. If they are catechumens, for instance, whether baptized members or neophytes, the route to the Lord's table is through public profession of the Reformed faith. Catechumens are to be instructed in Reformed doctrine and it is the expectation that they will affirm Reformed doctrine.[4]

The language of "Reformed doctrine" (*Gereformeerde religie*) goes all the way back to the Synod of Dort.[5] It should be noted here that the adjective "Reformed" was used in distinction from especially Roman Catholic, Lutheran, and Anabaptist. The plethora of evangelical denominations in the world today simply did not exist then. But this descriptor was not meant necessarily to exclude from the Lord's table those who weren't Reformed.

The Dutch church polity scholar Harm Bouwman (1863-1933) indicates that guests from non-Reformed churches could be admitted to the Lord's table provided their confession "sufficiently agreed" (*genoegzaam overeenstemde*) with that of the Reformed church. He argues, for example, that if there were no Lutheran church in town, a Lutheran could be welcomed to the Lord's table.[6] Professor Jacob Kamphuis (1921–2011), furthermore, points out that in the context of the Remonstrant controversy, the regional synod of Gouda (1620) argued that churches should not necessarily discipline those who could not fully agree with the five points adopted by the Synod of Dort (1618-19) but be patient with them (Art 78).[7]

One might argue, however, that the Church Order permits consistories to admit to the Lord's table only guests with attestations. This would be a misreading, however. The Church Order indicates that "members of sister-churches shall be admitted on the ground of a good attestation concerning their doctrine and conduct." Here is the policy for welcoming guests from sister-churches. Nothing will be demanded of them but an attestation. The Church Order makes no prescriptions, however, for welcoming to the Lord's table guests from non-sister churches, and so consistories are presumably free to devise them.

I believe, in summary, that there is ample proof, in terms of the history of Reformed church polity, that consistories have discretionary power to admit to the Lord's table, both within and without of their respective congregations, those who don't necessarily agree with all Reformed doctrine.

The Lord's Supper is a banquet for God's children, for all those who are in Christ, for all members of his holy catholic church. We should embrace at the Lord's table all those Jesus embraces and serve bread and wine to all those for whom Jesus died. To refuse to do so is perhaps to fall prey to the sin of the apostle Peter – namely, establishing a prerequisite for table fellowship higher than faith in Christ itself.

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 347

Response to Dr. Bill DeJong

I thank Dr. DeJong for making his position much clearer. Allow me three comments.

Galatians 2

Dr. De Jong is correct that if the apostle Peter continued to give in to the circumcision party, then he could lead people into believing that justification is a matter of faith *plus* works of the law. Galatians 3:1-9 makes that abundantly clear. However, he is incorrect to suggest that Reformed consistories that do not admit non-Reformed Christians to the Lord's Supper might end up "deny[ing] the doctrine of justification by faith" (*Clarion*, Nov. 2, 2018). Such a consistory is *not adding*, in any way, the requirement of "works of the law" to faith. Instead, it is simply and rightly ascertaining that the *content* of someone's faith is in line with God's revealed Word. Together we confess that true faith includes a sure knowledge whereby we "accept as true all that God has revealed to us in his Word" (LD 7). When consistories apply this definition of faith in the context of admission to the Lord's table, they will need to use pastoral wisdom. But if someone publicly denies an integral part of God's Word, such as the baptism of covenant children, then the consistory has every right to say, "There is something here that needs to be addressed and corrected *before* this person can be admitted to the Lord's table." Such a consistory is not denying justification by faith; rather, it is exercising due diligence in its God-given responsibility to supervise the Lord's Supper.

Applying Article 61

In this article we agree that "the consistory shall admit to the Lord's supper only those who have made public profession of the Reformed faith and lead a godly life." Dr. DeJong feels that "this sentence applies, it seems, to those within a particular Canadian Reformed congregation who would like to partake." We should be clear, though, that nothing in this article restricts this sentence *only* to regular members within the local congregation. These same principles apply to guests, otherwise we end up with a double standard.

Dr. DeJong also refers to an article (*Clarion*, Oct. 8, 1993) by Rev. G. van Popta, who mentions the possibility of admitting a "member of the Greek Evangelical Church on a temporary work or study term *attending the services at our church regularly and functioning as part of the congregation*" (emphasis mine). By way of context, the Greek Evangelical Church is a Presbyterian Reformed federation that affirms infant baptism. This situation is very different from what Dr. DeJong is envisioning, namely, that guests who deny baptism to covenant children not only could be, but indeed should be, admitted to the Lord's table, so long as they "dedicate their lives to Christ" and do not "stubbornly persist in sin." What is more, Rev. van Popta affirmed that to open the table in a CanRC congregation to a member of a local Lutheran or Christian Reformed Church would be "disorderly and dishonest." He continues, "Why should the barriers and 'the denominational distinctives' which we insist upon and stubbornly refuse to remove suddenly fall away when we prepare the communion table?" Again, this is profoundly different from what Dr. DeJong is saying in his article.

Similarly, Dr. DeJong cites Dr. H. Bouwman, who comments that a Lutheran might be admitted to the Lord's table in a Reformed congregation if he happens to be living for some time in a place where there was no Lutheran church. For one thing, Lutherans affirm the baptism of covenant children. More than that, Dr. Bouwman maintains that before admitting someone like this to the Lord's table the consistory must have clear evidence that: "1) he has been admitted to the Lord's Supper in his own congregation...; 2) his walk of life is irreproachable; 3) *his personal faith conviction concurs with the confession of our [that is, Reformed] church.*"[8] Once again, this is fundamentally at odds with Dr. DeJong's proposal that Reformed, Baptists, Arminians, Lutherans, and anyone else who dedicates his life to Christ should all sit together, celebrating the Lord's Supper, despite deep doctrinal differences and divisions into different church federations.

Other significant concerns

As far as I can see, Dr. DeJong sets up a double standard for admission to the table. For baptized members and new converts within the congregation there is "the expectation that they will affirm Reformed doctrine," but for guests there is no such expectation; in fact, they can even publicly affirm teachings that explicitly *deny* key parts of Reformed doctrine, but they would still be most welcome at the table. Our Lord strongly disapproves of double standards (Prov 20:10, 23); so should we.

Next, he latches on to this quote: "The doorway to the church should not be more narrow than the doorway to heaven." One-liners are interesting but there is more to be said. The width of heaven's doorway is measured by the con-

348 Bijlage 8, Deputatenrapport BBK

tents of God's book of life (Rev 21:27). We don't have access to that book (Deut 29:29). Instead, God has given us elders who have a duty to supervise the table according to God's Word, as summarized in our confessions, and in full agreement with our church order.

Based on Article 28, Dr. DeJong argues that so long as someone is a true believer then, confessionally speaking, we are obliged to serve this person the Lord's Supper. Actually, our confession presents a different emphasis. *This person* is obliged to submit to the "instruction and discipline" of a faithful church (Art 28), which can be identified by the three familiar marks (Art 29).

Conclusion

Our federation of churches has never embraced such an open view of the Lord's Supper as the one Dr. DeJong is now promoting. Everyone should consider his proposal carefully. Compare what he writes not only with Articles 27 and 28, but also Article 29 of the Belgic Confession. Re-read the straightforward language of Article 61 in our church order and evaluate his proposal. I cannot help but conclude that his proposal goes against both of them.

In his initial article (*Clarion*, Sept. 21, 2018) Dr. DeJong advocated for more "intentional outreach" in our federation. I sincerely agree with that particular point. But we do not need to open our pulpits to Baptist ministers in order to do intentional outreach. We do not need to admit to the Lord's table guests who publicly deny integral doctrines in God's Word in order to do intentional outreach. So, let's unreservedly steer away from those practices, diligently keep the peace in Jerusalem, and earnestly focus together on becoming more intentional about outreach.

Jason Van Vliet

---

[1] Leithart, *Blessed are the Hungry: Meditations on the Lord's Supper* (Moscow: Canon, 2000) 145–46.

[2] The Latin slogan (*extra ecclesiam nulla salus*) behind this phrase, which originated with Cyprian, the third century bishop of Carthage, was frequently invoked by, *inter alia*, Augustine and Calvin.

[3] See a wonderful article on this subject by C. Trimp where he argues, in reference to Articles 28 and 29 of the Belgic Confession, that the word "true" does not add anything to the word "church" ("True and False Church," *Clarion* 43:24 [December 2, 1994] 564-565).

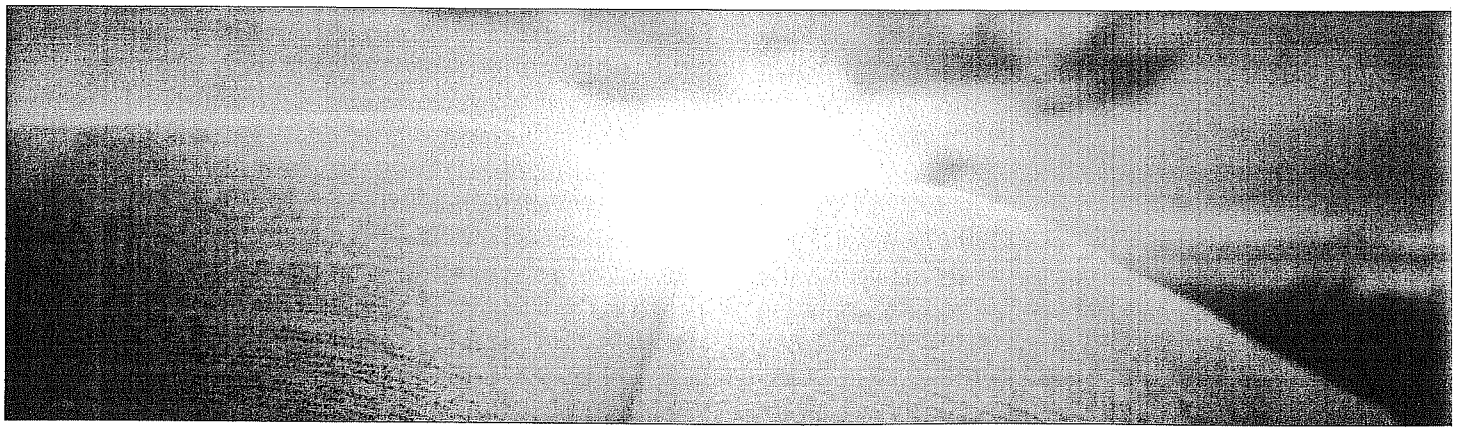
[4] That this line applies to those within the congregation (whether catechumens or neophytes) is argued also by George van Popta (see *Clarion* 42:20 [October 8, 1993] 423).

[5] The famous Convent of Wezel (1571; ch.6, art.7) simply had the language, "profession of faith" (*fidei confessionem*).

[6] H. Bouwman, *Gereformeerde Kerkrecht II* (Kampen: Kok, 1934) 390-91. George van Popta argues something similar when he suggests that if an individual from the "Greek Evangelical Church" were visiting Canada, attending a local congregation, and "showed by his faith and conduct that he was an heir of the grace of God in Christ," it would "be orderly and honest for the elders, in the name of Jesus Christ, to open the Lord's table to this guest" (*Clarion* 42:20 [October 8, 1993] 424). Similarly, F.L. Rutgers argues that Reformed churches must not simply deny (or outright admit) non-Reformed guests to the Lord's table, especially when they are known to members of the council (see *Kerkelijke Adviezen* II [Kampen: Kok, 1905] 162).

[7] Kamphuis, *Om de Heiligheid van de Gemeente* (Kampen: Kok, 1982) 121. Cf. F.L. Rutgers, *Kerkelijke Adviezen* II (Kampen: Kok, 1905) 157. Moreover, in previous submissions to *Clarion*, I've drawn attention to the (GKN) General Synod in the Hague (1914) where it was judged that an objection to the doctrine of infant baptism *per se* need not be a barrier to admission to the Lord's table.

[8] Bouwman, H. *Gereformeerd Kerkrecht,* 2.391; emphasis added.

Bijlage 8, Deputatenrapport BBK 349

To Liberated Reformed Church at Abbotsford
c/o J. Vantil
JohnVantil@shaw.ca

From Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7, 2665 HS Bleiswijk, The Netherlands
dsckoster@gmail.com

November 8th, 2019

Dear brothers in the Lord,

Thank you for your letters dated May 23, 2019 and September 5, 2019 with your answers to the five questions we asked you in our letter of May 3, 2019. We discussed the contents of your answers in our meeting of October 29, 2019.

In this letter we'll first pay attention to the questions and remarks in your last letter. Then we'll react on your answers to the five questions we asked you, after which we'll answer your questions to us.
At the end of this letter we are looking back and offer our conclusions.

Your questions and remarks in your letter of September 5th, 2019
In this letter you ask for information about our special *synod Lutten*. At this synod our churches decided on the relation with the Gereformeerde Kerken Nederland (GKN). See app. 1 for the decisions and grounds.

Regarding your remarks on the *Acts of synod Edmonton* (CanRC): We've read these Acts, but we don't understand why Observation 2.2 states that you didn't wish to enter talks, for you were indeed prepared to do so. We'll mention this to the deputies of the CanRC.
And regarding Consideration 3.2: We duly noted this.

You continue with an elucidation and correction on your own response in your letter of February 28, 2019 to question 5 in our letter of December 11, 2018. Your previous answer "the doctrines as taught in the WS" should have been "the doctrines to which the WS give room". We consider this an improvement. However you don't pursue this textual change any further. Moreover all other quotes remain unchanged, which quotes we sent you in our last letter as an enclosure. Grounded on those quotes our conclusion was: "Based on the above mentioned, we establish that you condemn the Westminster Confession in full as a document in which (along with many good things) false doctrine is taught. And that you cannot ackowledge churches that consciously use the Westminster Confession unchanged and uncontradicted as their confession, as churches of Christ, simply and solely because of the fact that they confess their faith through the Westminster Confession." Our conclusion of this still remains unchanged after your last letter.

You add *a few remarks* to your answer to question 1 in our letter of May 23, 2019. In these remarks you ask about the *FRCA and the PCEA*. The Australian churches weighed things

concerning the PCEA differently from the way the CanRC weighed things concerning the OPC. The circumstances in Australia apparently led to their own decisions. Whether these circumstances are comparable with those in Canada has not been established. The talks they had conducted, led to different results. But we can't say that because of that the relation of the CanRC with the OPC was not justified.

Questions of DGK to LRCA - our responses to your answers

1. The Lord's Supper – Is the method of celebrating the Lord's Supper in the OPC in conflict with Scripture?

2. The ecclesiastical way – Has the ecclesiastical way been completely followed?

3. CanRC – Warned churches have become false churches after so many years.

4. CanRC – The deterioration in 2007: pluriformity/covenant & baptism/ false doctrine by pulpit exchange/lack of discipline.

5. CanRC – the present deterioration.

1. From your answers it is clear that you call the way of celebrating the Lord's Supper in the OPC in conflict with Scripture. You see it as an 'open Lord's Supper'. Because there is supervision by the consistory, we can't consider their way of celebrating the Lord's Supper, though somewhat different from our way of celebrating, as an 'open Lord's Supper'.

2. As we already wrote we don't think the ecclesiastical way had been followed to the end, so that your secession in 2007 was not justified. In enclosure 2 you'll find an explanation with our vision about this.

3. You warned the CanRC and pointed out that not one of the churches has acted on this warning. As you state yourself this is evidence that they have become false churches.

4. The deterioration which you meant to see in the CanRC federation in 2007 has in our view not been substantiated by you with official church pronouncements in which errors were ecclesiastically legitimated or tolerated.

5. The present deterioration which you mean to see in the CanRC federation is in our view not yet sufficiently grounded by you with official church pronouncements in which errors were ecclesiastically legitimated or tolerated.

Questions from LRCA to DGK

Below you'll find answers to the questions which you asked us in your letter of February 28, 2019. We repeat your question and our answer follows.

1. *When we wrote the church at Zwolle and Deputies BBK about the secession in Abbotsford, we supplied detailed evidence, including copies of general synod decisions and related correspondence to the general synod and with the consistory of the CanRC at Abbotsford to explain why this secession was necessary. In the process you followed to determine your questions above, did you refer to this evidence, which we believe would be in your archives, and can you tell us what is lacking?*

Mandated by our synod we studied everything with the help of the available material. Our study has resulted in the various questions we asked you.

2. *We observed that as Deputies you had sent a letter dated March 13, 2013 to the CanRC General Synod Carman 2013 as published in Volume 11 of your online magazine Reformed Continua. Do you still stand behind the contents of this letter and are you still seeking responses to this letter from the CanRC and CanRC deputies? If not why not?*

As deputies we represent our churches. We have been mandated by our last synod and we have to execute that mandate. Today we wouldn't have sent the letter of March 13, 2013 of the deputies of those days in the same way, because that wouldn't fit within our present instruction. Our present mandate concerning the CanRC is: "to continue contact with the CanRC; 2. to continue talks about the situation concerning LRCA, with whom DGK has a sister church relation, in which discussions also will be talked about the domestic churchly developments, which are connected with the liberation of the LRCA. 3. They (deputies) get the possibility for several meetings with the CanRC deputies and they will bear in mind the decision of GS regarding the request of DGK Dalfsen."

3. *We sent copies of our letters to the CanRC General Synods 2013 and 2016 to you at the time of writing (you should be able to find copies of these letters in your archives). While the CanRC general synods declared our letters inadmissible, we note that the GKV admitted your letter calling them to repent. Do you believe that it was appropriate for the CanRC Synods to declare our letters inadmissible? If so, why? If not, would you be willing to bring this matter to the CanRC deputies?*

We can't answer you for the churches, because the churches haven't pronounced on this. Our churches themselves have the practice not to declare appeals or letters from 'outside' admissible, unless there might be an urgent reason for it. The domestic rules of the synod have some stipulations for this.

4. *Based on the evidence we have provided in our original submissions to you in 2008 and 2009, the copies of our letters to the CanRC General Synods 2013 and 2016 (which should be in your archives) as well as the lack of response by CanRC Synod 2013 to the evidence you presented in your letter, would you not agree that the CanRC general synods have assigned more authority to itself and its ordinances than to the Word of God? If not, why not?*

As deputies we cannot and may not pronounce this judgement on the CanRC, because our churches haven't made any pronouncement on this.

5. *Do you not find it unreasonable that the CanRC General Synods have labeled you "schismatic" in 2007 and 2010 because they believed you were premature in your secession in 2003, but now maintain this label because you now have a relationship with us? If not, please explain.*

We are sad that in the past the CanRC judged us as "schismatic", because in our view it is not a just judgement about our ecclesiastical situation in the Netherlands.

6. *We observe that at the first meeting of the I.C.R.C. in 1982 Dr. van Gurp presented a paper on the topic of "The Unity of Faith as Gift and Mandate and Its Significance For the Reflection On Contacts and Rules With Other Churches." In this speech Rev. van Gurp was quoted as saying that, "when there are two true churches in the same land they must unite (so as to be under one Synod) within a given period of time. Do you believe that*

Rev. van Gurp is correct here? If not, why not? Do you agree with the North American situation where a number of churches which recognize each other as true within the umbrella of NAPARC remain in separate federations? If you do, please explain. In addition, do you agree with the CanRC's practice of having sister churches in the same country but not uniting as one? How does the North American situation reflect the catholicity of the church?

The guide-line which rev. Van Gurp gave according to your quote, is a guide-line our churches also follow. How the concrete situation in North America today is judged by our churches, we can't say now, because there haven't been any pronouncements of synod on this item.

7. *We observe that Synod Groningen has accepted the majority report on the Westminster Confession "as study report for contacts with foreign churches that have these confessions." On the basis of this acceptance how can you reconcile the difficulties highlighted in this report regarding "the assurance of faith," the concept of a "double covenant," "the invisible church" and the "pluriformity of the church" with the statement that the Westminster Confession is a "fully reformed confession"? Is it your intention to discuss these divergencies in your contacts with Presbyterian churches?*

In the past our churches acknowledged the Westminster Confession as a reformed confession. Our churches judged that the differences between the TFU and the WCF are not of such a nature that one of them has to be judged as unscriptural. Our present practice is that we are accessible for a sister church relation with a presbyterian church. The policy of our churches is that differences in minor matters of doctrine and practice can and may not be church dividing.

8. *Do you approve of an open Lord's Supper with only a verbal warning? Do you approve of your sister churches having an open Lord's Supper with only a verbal warning? See for reference the attached OPC "Report of the Committee to Study the Method of Admission to the Lord's Supper." If either of the above answers is yes how will you witness to the CanRC on this matter?*

As yet our churches haven't pronounced on this concrete matter, so we can't answer your question. Indeed in the past our churches had sister church relations with presbyterian churches where this verbal warning was also practice when celebrating the Lord's Supper. And in 2005 our churches also requested presbyterian churches with this practice to consider us as a justified continuation of the GKV and therefore to continue the sister church relation with us.

9. *Do you believe that all members of the church should be bound to the church's confessions? If not, please explain why? Can you have a sister relationship with a church that does not bind its members to the church's confession? If so, please explain why.*

In our churches we ask believers, when they are professing their faith: "Do you confess the doctrine of the Old and New Testament, which is summarized in the Apostles' Creed and is taught here in the Christian church, to be the true and sufficient doctrine of redemption? And do you promise to stay with the confession of this doctrine by God's grace in life and death?" Hereby each communicant member says that he is bound to the confession of the churches.
We can't generally answer your second question, but also in such a situation the fact remains that in the past our churches used to have sister church relations with presbyterian churches with a similar practice in dealing with the confessions as now in the OPC. And in 2005 our churches also requested presbyterian churches with this practice to consider us as a justified continuation of the GKV and therefore to continue the sister church relation with us.

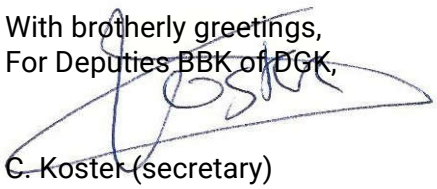
Looking back
Our churches have always had the conviction that the WS is a reformed confession and so in the past have maintained relations with presbyterian churches.
Our instruction was also adapted by the last synod, so that now our instruction also states (just like the one at our first synod Mariënberg 2005) that contact can be sought and maintained with churches which have the WS and/or the TFU. And our churches have indeed always realised that the Lord Christ gathers His church among various nations (each of them with their particular geographical position, history and culture), so that foreign churches will not be condemned on minor points regarding the way of confessing their faith, liturgy, church order and practice.

Apart from that, it isn't that we don't or didn't have any worries about the developments of the CanRC and their contacts with third parties. But if there appear to be errors or misconceptions in a sister church of the CanRC, this doesn't yet prove that those errors or misconceptions are also apparent in the CanRC. And it is also not yet proof that the CanRC themselves have deeply deteriorated. Our churches have always had the firm rule in entering and maintaining a sister church relation with churches abroad (see Acts GS Groningen 2014/15, Art. 6.04): "that when there are (in our sister church) relations with third parties, we should carefully check what these relations mean for the concerned church and in that way judge the value, the meaning and eventually the way of entering and/or maintaining such a sister church relation."

Conclusions
At present our conclusions are as follows:
With regard to the catholicity of the church: you condemn the WCF in full as a document in which (along with many good things) false doctrine is taught. And you cannot acknowledge churches that consciously use the WC unchanged and uncontradicted as their confession, as churches of Christ, simply and solely because of the fact that they confess their faith in the WCF. In this your vision is diametrically opposed to what our churches pronounced on this.
With regard to the ecclesiastical way: you didn't follow the ecclesiastical way to the end. Your secession in 2007 from the CanRC was not in accordance with the church order and has therefore not been justified.

We would like to talk to you personally about these issues after having received your answer to this letter.

With brotherly greetings,
For Deputies BBK of DGK,

C. Koster (secretary)

Attachment
1. Decisions GS Lutten 2019
2. The ecclesiastical way

Attachment 1

Decisions of the special General Synod Lutten of The Reformed Churches in the Netherlands (DGK), d.d. July 6th, 2019, regarding the GKN

Decision 1
The Reformed Churches (restored) recognize the Reformed Churches the Netherlands (GKN) as churches of Christ, based on the foundation of apostles and prophets.

Grounds re decision 1
The discussions which were held between deputies DGK and deputies GKN made it clear that there is
1. unity in the way the authority of Scripture is dealt with
2. unity in the binding to the reformed confession
3. unity in view of the church order and the functioning of the church federation.

This decision is adopted with 12 votes in favour and the meeting thus unanimously agrees with decision 1 and its accompanying grounds.

Decision 2
Thankfully to inform the synod of the Reformed Churches The Netherlands (GKN) of this decision with the urgent request to keep following the road to realising church unity as well.

This decision is adopted with 12 votes in favour and the meeting thus unanimously agrees with this decision.

Decision 3
To mandate deputies ACOBB to continue talks with the GKN; to give the next instruction to deputies, this replaces instruction 17 of GS Lansingerland:

a. In consultation with deputies GKN to discuss the route by which church unity in all carefulness as fast as possible can be given shape and in connection with this to discuss closer local relations. The moment this route is clear deputies will inform the local churches as soon as possible.
b. To raise in the discussions all matters which may place impediments and to remove these if possible.
c. To inform local churches as much as possible about the developments. And local churches may also put forward matters to deputies ACOBB.
d. To be available for advice and offer help to local churches in their getting closer to the GKN churches, if local churches should ask this.
e. When results are positive and if needed, to propose to deputies ad art. 49 CO whether there is reason to convene a special or advanced Synod with a term of 2 months for submitting the report.

Grounds re decision 3
1. As there are no basic grounds which justify the being ecclesiastically separated of both church federations, obstacles, if any, have to be removed as soon as possible because of Christ's mandate to church unity.
2. Removing local impediments, which form an obstacle for unity, are primarily a matter of the local community.
3. Deputies ACOBB are considered to be the best persons to answer any questions and to offer help where it is needed.

The meeting adopts this decision with 11 votes in favour and 1 vote against.

Attachment 2

The ecclesiastical way

One of our questions (question 3) was:

Should not you yourselves as members primarily have gone the legal ecclesiastical way (classis, regional and general synod) before you liberated yourselves from the CanRC?

Considerations

We considerate the answer you sent us on(May 23, 2019. In this response we follow the letters with brackets that you used in your answer.

a) In your letter of February 28, 2019 (section 6) to us you mention your letter of October 4, 2005 to the consistory of CanRC Abbotsford. In this letter to the consistory you urge them to appeal against the decisions of synod 2004. You call that "actually the last step of the appeal process". So the consistory still had the opportunity to appeal to the synod of 2007. So Art. 33 of the CO was (still) not applicable.

b) Other churches did appeal to synod 2007 (Lincoln and Attercliffe). The fact that these appeals were without success (as we knew afterwards) doesn't mean that therefore your own negligence to go the ecclesiastical way can be justified. We observe that their appeals were indeed admissible.

c) The right of individuals to address a general synod is indeed restricted. But you did have the possibility to go the ecclesiastical way from classis to regional synod to general synod of 2007. This is covered by the CO. We have proof that in an in all respects comparable case (active voting rights of women) brothers went this way and their appeals were not declared inadmissible at any major meeting (incl. GS). On the contrary: their contents were dealt with.

   The consistory rejected your objections as they were presented in your letter of October 4, 2005. Now that the consistory rejected your objections you yourselves could have appealed to synod via classis and regional synod. But you didn't do this.

d) Your case indeed concerns all churches. But, as stated under c), you as individuals do have the church orderly possiblity to appeal to GS in nationwide matters, although via the longer road of classis and regional synod. And, see under c), there is proof that such appeals are not declared inadmissible.

e) Matters connected with foreign churches are justly ruled on a general-synodical level. But that doesn't mean that from within the churches no well-grounded objections may be and can be submitted. The ratification policy provides exactly for that (art. 31).

f) Article 31 CO says: "If anyone complains that he has been wronged by the decision of a minor assembly, he shall have the right to appeal to the major assembly; ….". So you had the right and duty to go against the decision of your consistory ('minor assembly'). And if they rejected your objections in an in your view unjust judgement, you could subsequently have appealed to classis and regional synod. And again, if they also rejected your objections, you should have submitted your objections to GS. This is not only theory, but also works this way in practice in the CanRC.

g) Your comparison with the Liberation of 1944 is unjustified, because at the time the situation was different from your situation. At your liberation nobody was forced to execute decisions which were in your view in contrast with God's Word. No preachers were suspended. Nobody was required to sign a certain doctrine, as cand. H.J. Schilder. As shown above you still had the possibility to submit your objections in the ecclesiastical way.

h) You now still send your objections to the synods of the CanRC while you seceded years ago. Your letters to these meetings are justly inadmissible:

1. You are no longer members of these churches.
2. Even if you were members and you would send your objections directly to synods, in doing so you go against the CO, as you yourselves stated in c). Your direct appeals to the general synods are justly declared inadmissible.
3. Article 31 gives all church members the right to appeal. But you didn't appeal, when you were still members and the possibility existed to do so.
4. Only ecclestiastical matters which are submitted in a legal way (as described above) by church members are admissible and have a right to be dealt with. That is the golden rule of reformed church policy. It is in this way that it is also mentioned in the domestic rules of the synod of DGK.

i) You appeal to art. 33: "Matters once decided upon may not be proposed again, unless they are substantiated by new grounds." If objections remain, new arguments have to be presented why adopted decisions go against Scripture.

Now you yourselves mention: "that you supplied much more information to the Abbotsford CanRC consistory" and that "much of this information had been presented to general synods in the past". "Much of", so "not all" information. So the possibility still remained to submit additional objections, based on new information which hadn't been dealt with before. You even urged the consistory of Abbotsford to send this "much more information" as objection to synod (your letter of October 4, 2005)!

j) Conscience isn't settling in this church orderly matter. What settles the matter is whether you went the ecclesiastical way with your objections. Maintaining your feelings, you could have submitted your objections through that ecclesiastical way, thus trying to preserve the reformed character of the CanRC, which in your view was in danger.

k) What you quote of prof. K. Deddens and rev. G. van Rongen condemns your own acting. You didn't go the full ecclesiastical way, as outlined above.

You yourselves didn't follow the ecclesiastical way via classis, regional synod to GS after the consistory of CanRC Abbotsford rejected your request to appeal directly to GS as consistory against the decisions of synod 2004.
And you also didn't continue in the ecclesiastical way after classis rejected your appeals against consistory's way of reacting on your appeals to consistory. At the time you still could have appealed to regional synod and subsequently to general synod.

Conclusions

Based on the above mentioned considerations our conclusions are:

1. You didn't follow the ecclesiastical way to the end.
2. Therefore your secession from the CanRC in 2007 was illegal in the church orderly way.

Liberated Reformed Church at Abbotsford
C/O 2043 Jordan Place, Abbotsford, B.C., V3G 2C3

March 26, 2020

Deputies Contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
C/O Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands

Esteemed brothers in the Lord:

We acknowledge receipt of your letter dated November 8, 2019 which was written in response to our letters dated May 23, 2019 and September 5, 2019. We appreciate your sending us a copy of decisions and grounds enacted by your extra-ordinary Synod Lutten. We also appreciate your willingness to share our objection to CanRC Synod 2019, Article 124, Observation 2.2, to the CanRC deputies.

However from the contents of your letter it has become evident that there are serious disagreements between us, both in the determination of the facts and in the subsequent analysis of these facts. At the same time it has become apparent that much of the material we have sent to you has not been considered in your response.

We therefore ask that you give further consideration to these matters as follows:

1. Regarding your discussions with the CanRCs

a) Regarding our objection to CanRC Synod 2019, Article 124, Consideration 3.2, your response is, "*We duly noted this.*"

This shows that you do not take this objection seriously. Not only is the statement made in this Consideration not correct, but this statement is a complete misrepresentation of the reason for the existence of the Liberated Reformed Church at Abbotsford. Proof of this fact can be found in the copy of the original Appeal to CanRC Synod 2004 which was submitted at the time of our request for sister church relations. The correction of this error, and the sharing of this objection to the CanRC deputies, is a vital part of the mandate you have been given by Synod Lansingerland (see Article 1.05 (6.2)) and no less important than that which you have undertaken to do regarding the above Observation 2.2.

b) Regarding our question #2 about the letter the Committee wrote the CanRC Synod 2013, you write that the letter of March 13, 2013 "*wouldn't fit within our present instruction.*" We are confused by this answer, since at the same time you

write that your mandate includes that "*discussions will also be talked about the domestic churchly developments, which are connected with the liberation of the LRCA.*" Why would the contents of the March 13, 2013 letter, which testify to the "*churchly developments,*" not fit within the contents of this mandate?

c) Regarding our question #3 we are disappointed at your reluctance to answer. Do your churches not work with the contents of Article 31 of the Church Order just as we do? Does your church order not read, "*If anyone complains that he has been wronged ... he shall have the right to appeal to the major assembly*"? With their acceptance of Article 31 C.O. have not the churches already spoken on this matter? Your answer refers to the possibility that there might be "*an urgent reason for it.*" Would not the fact that a number of members had seceded from the church be an urgent reason? We draw your attention to considerations 12 to 18 of our February 25, 2016 letter which we sent to the CanRC General Synod 2016. Does not their refusal to admit our material show a lack of desire for reconciliation?

d) We are confounded by your answer to question #4. Is it not normal, in the context of seeking ecclesiastical relationships, that a Committee that has this as its mandate be prepared to search out and validate evidence found in previous Committee Reports as well as evidence from its sister church before coming to any conclusions? Do not the pronouncements of Synods Emmen and Groningen, which have maintained that the LRCA had good grounds for liberation and are still binding in the DGK, have implications for your attitude to the CanRCs?

e) Regarding our question #5 you missed the second part. Was it schismatic (as the CanRC claims) for you to have a relationship with your sister church in Abbotsford? The decision to have a sister church relationship with the LRCA was made after 2 CanRC General Synods (2007 and 2010) had judged your Liberation in 2003 as schismatic. Despite this double rejection by the CanRC synods, before Abbotsford even came into the picture, do you now accept as credible the CanRC's claim that you are schismatic because of your sister relationship with us?

f) We are perplexed at your answer to question #6. We are thankful that your churches follow the guide line given by Dr. Van Gurp. We therefore don't understand how you cannot see your task to advise Synod on this matter. How can you propose to have a relationship with churches in North America who are members of NAPARC and therefore, instead of reflecting the catholicity of the church by uniting in one federation, have accepted a denominational theory of the church? Based on the CanRC's stated position vis-à-vis NAPARC how is it possible to judge the CanRC without addressing this question? Former deputies have expressed concerns about NAPARC. Is your approach different? If so why?

g) Your answer to question #8 contradicts the decision of Synod Marienberg in Article 25J. At Synod Marienberg 2005 your churches have dealt with the GKV's decision to have a sister relationship with the PCEA and have rejected it. The principles underlying this rejection are no less relevant when assessing the relationships with churches that have practices that are identical to the PCEA.

The relevant decision is as follows:

J3) Decision
The General Synod of The ReformedChurches in the Netherlands, assembled at Mariënberg on the 15th October 2005, declares that the above mentioned decisions of the General Synod of Ommen 1993, Berkel en Rodenrijs 1996, Leusden 1999 and Zuidhorn 2002/2003 regarding a sister-church relation with the Presbyterian Church of Eastern Australia have been cancelled and the churches are not bound to these decisions anymore.

J4) Grounds
J.4.1. Our sister-churches in Australia (FRCA) had urgently requested the Reformed Churches to postpone a sister-church relation with the PCEA. The reason given by the FRCA was that the PCEA deviates on three points of the Word of God and the confession, in which differences of opinion and church practice have been observed:
- The PCEA admits ministers from outside their bond of churches (such as Baptists) to the pulpit.
- People from outside the PCEA are admitted to the Lord's Table on account of their own testimony.
- Because of the above mentioned reasons, our sister-churches cannot as yet start a sister church relationship with the PCEA.

J.4.2. Scripture teaches that God's whole counsel must be proclaimed (Acts 20:27; Revelation 22:18,19).
A Baptist can certainly not do so when speaking about the covenant. The confession says that the pureness of the preaching is a mark of the church of Christ (Article 29 B.C.) This pureness not only concerns the contents but also the preacher. The Church Order emphasizes, with great care, how the office bearer ought to be recognized and accepted, Article 3.9. The legality of the calling to office is at stake.

J.4.3. Furthermore Scripture teaches us that God's wrath will come to the congregation when discipline is neglected (1 Corinthians 11:17-34). Regarding the untenable participation on the basis of their own testimony, see John 5:31.

J.4.4. The church confesses that the Lord's Table must be kept holy. Also the administering of the sacraments is a mark of the church of Christ (Article 29 B.C.).

J.4.5. An appeal to Article 50 with regard to "minor" cases is not under discussion: in this case it is not a matter of minor importance.

J.4.6. It does not concern differences which in the past did not stop a sister-church relationship with Presbyterian churches. Entering a sister-church relationship ought to occur on the basis of current information and the testing in subordination to God's Word, and not only on the basis of decisions made by synods in the past about the status of a denomination.

h) We are thankful for your answer to the first part of question #9. However we disagree with your answer to the second part. As churches, do you not maintain the equivalent of our Article 61 of the Church Order where we agree that, "*The consistory shall admit to the Lord's Supper only those who have made public profession of the Reformed faith and lead a godly life*"? In earlier times the CanRC had expressed the opinion that in the conduct of its ecclesiastical relationships (see *Acts of Synod 1965*, Article 141, II), "*Correspondence with Churches abroad should not be entered into, until upon a conscientious and serious investigation, it has become apparent that these Churches not only officially embrace the Reformed confession and church polity but also in fact maintain them.*" As reformed churches are we not right to hold onto and maintain this standard of admission to the Lord's Supper and should you not hold the CanRCs to the same standard? Are double standards fitting in the house of the Lord? A review of Acts of GKV General Synods from 1948 to 1993 will show that the practices of Presbyterian churches were not discussed. However they were known at your Synod Marienberg 2005. Can deputies BBK prove to us that these practices of Presbyterian churches were known before the GKV general synods entered into sister church relationships with them?

2. Regarding the legitimacy of the liberation in Abbotsford

Your interaction with our answers on this issue in your "Attachment 2" gives us an opportunity to more fully explain our position.

a) In paragraph (a) of your attachment you take issue with the fact that we have stated that our October 4, 2005 letter was "*actually the last step of the appeal process.*" You use this statement as "evidence" of admission on our part that the process of appeal was not completed and that Article 33 of the Church Order was not applicable. In paragraph (b) you also point to the fact that the churches at Lincoln and Attercliffe did appeal to Synod 2007 as "evidence" that we should have done the same. However the assertions you make in this regard are not valid for the following reasons:

   i) you do not interact with the process of appeal which began after Synod 2001 or the reasons we continued to address consistory as we described in section 6 of our February 28, 2019 letter (see pages 7 to 9);

ii) you have not proven, nor have you attempted to prove, that the steps in the process of appeal we have taken were not in accordance with the Church Order;

iii) your assertion that Article 33 of the Church Order was not applicable, is disproven by the fact that we addressed consistory on the very same matters that consistory (on our instigation) addressed Synod 2004. The reason for our submission to consistory after 2004 was not (in the first place) to start another appeal process, but to liberate the congregation from the binding character of ecclesiastical decisions which the CanRC consistory itself had shown (in its Appeal to Synod 2004) to be contrary to the Word of God and the Church Order;

iv) the purpose of our October 4, 2005 letter, together with all of the material which was sent afterward, was to show the CanRC consistory at Abbotsford that, for the sake of obedience to God's Word, it was necessary to follow through on its Appeal to Synod 2004 and liberate itself from the binding character of these decisions, the background of which had been appealed to every general synod since 1977 (see Appendix to our Act of Liberation and Return). We did not want to liberate ourselves from the CanRC at Abbotsford. We wanted the CanRC at Abbotsford to maintain the position it had taken in its Appeal to General Synod 2004. We wanted to do all we could to preserve the true church in Abbotsford, but in the end all argumentation to the CanRC consistory was exhausted.

b) In paragraphs (c) and (d) you claim that we, as individuals, still had the right (even the duty – although you do not explicitly say this) to address classis, regional synod and the general synod. We disagree with this claim for the following reasons:

i) It is contrary to the Church Order, since Article 50 of the Church Order stipulates that, "*The relation with churches abroad shall be regulated by general synod.*" Consequently the subject matter of our appeal would not lawfully be admissible at a classis or a regional synod. We are not responsible if classes or regional synods act in an unchurch-orderly manner;

ii) prior to the decisions of Synods 2001 and 2004 restricting the right of individuals to appeal to general synod, the CanRCs had always permitted individuals to address general synod. The decisions of Synod 2001 and 2004 on this matter have inverted the process of appeal, contrary to Article 31 of the Church Order, by forcing individuals to appeal decisions of major assemblies to the minor assemblies. Again, we are not responsible if classes or regional synods act in an unchurch-orderly manner;

iii) the fact that other individuals may have participated in such an unchurch-orderly process does not in itself prove its legitimacy. In connection with this it is also clear that the churches at Attercliffe and Lincoln were not properly answered by the CanRC General Synod 2007. A close examination of the Acts of the CanRC general synods from 2004 to 2019

will show that all appeals or overtures regarding this matter were dealt with in the same manner;

iv) you have not proven a Scriptural or church orderly requirement to undertake a second appeal process in the event that the initial appeal proves unsuccessful;

v) your claim that the liberation in Abbotsford is not legitimate because an avenue of appeal was still open is invalid, since you also liberated in 2003 when, as subsequent events have shown, avenues of appeal were still open. Therefore you are judging Abbotsford with a different set of standards than those with which you judge your own liberation;

vi) you have not interacted with paragraphs (d), (e) and (f) of our response to your question 2 in our May 23, 2019 letter; and

vii) you have not provided any evidence that CanRC deputies are dealing with the matters that both we and the churches of Attercliffe and Lincoln raised at the general synods. In fact, as we have previously stated, the last two general synods of the CanRC's considered it "harmful" to the sister relationship to raise these matters.

c) In paragraphs (e) and (f) you claim to understand the practice in the CanRCs after Synod 2004. In response we assert:

i) that the decisions of the general synods restricting the right of individuals to appeal are contrary to the Church Order;

ii) that the highest authority in the church is not the general synod, but the consistory;

iii) the appeal to Synod 2004 by the Abbotsford CanRC consistory, of which we were a part, shows that we had indeed gone "the full ecclesiastical way." Even if this was not a matter for the churches in common, the consistory's adoption and sending of this appeal to Synod 2004 exempted us from any further requirement to address classis or regional synod.

d) Your statements in paragraph (g) show that you do not understand the seriousness of what had taken place in the CanRC at Abbotsford. Your claim that "*nobody was forced to execute decisions which were … in contrast to God's Word*" is disproven by the following facts:

i) the appointment of an elder was withdrawn after it became evident that this elder could not and would not attend the Lord's Supper when guests were present who had not met the requirements of Article 61 of the Church Order;

ii) a member was placed under church discipline for maintaining a website containing material that defended a secession from a neighbouring church which was based on the same principles as our own;

iii) members were forced into participation in the consequences of these unscriptural ecclesiastical decisions by celebrating the Lord's Supper in conditions where true unity of faith, in accordance with the Scriptures, was not present, while at the same time the consistory refused to maintain the

objections it had raised earlier against the synodical decisions which had broken this true unity of faith; and

iv) this assertion places deputies BBK in conflict with the decision of Synod Groningen regarding the Liberation in Abbotsford (see *Acts*, Article 7.05, quoted below, and the Report of Committee 3 which was accepted by Synod).

Decision:
The General Synod of Groningen of the Reformed Churches meeting in Zwolle on April 18, 2015 decides not to comply with the request of the church council of DGK Dalfsen to pronounce that GS Emmen 2009/2010 had insufficient grounds to have a sister church relationship with the Liberated Reformed Church at Abbotsford.

Grounds:
1. The reports of deputies BBK to GS Emmen 2009/2010, the answer by the LRC at Abbotsford to the questions put to it by this synod and the Acts of the Synod sufficiently demonstrate the legality of the Liberation at Abbotsford.

2. Dalfsen wrongly argues that the decisive starting point for the Abbotsford Liberation would be the mere fact that CanRC entered into sister-church relationships with Presbyterian churches that have the Westminster Standards as a confession. It is clear from the documents that the decisive starting point for the Abbotsford Liberation was a number of interrelated unscriptural ecclesiastical practices and the refusal of the churches to repent of them. That Dalfsen is wrong to state this is also evident from the fact that [the Liberated Reformed Church at] *Abbotsford rejected the sister church relationship that the CanRC entered into with the URC, which do not have the WS as confessions.*

3. GS Emmen 2009/2010 considered that further research into the Westminster Standards was not a precondition for establishing whether the Abbotsford Declaration was legal.

4. On behalf of GS Emmen 2009/2010, a delegation investigated whether the LRC Abbotsford lived out of its confession and whether it was possible to enter into a sister-church relationship. Following the report of the delegation, Synod has established that the LRC at Abbotsford is faithful in teaching, service, and discipline to our God. The decision on recognition was taken unanimously in a public session.

Br. W. Snippe and Rev. S. de Marie abstained from the vote as they took part in the decision-making on the LRCA during GS Emmen 2009. The committee report was adopted by 6 votes to 4.

e) In paragraph (h) you claim that the objections we have recently sent to the synods of the CanRCs were justly declared inadmissible. Your claim directly contradicts the stated wording of Article 31 of the Church Order which reads, "*If anyone complains that he has been wronged ....*" We refer you to the above paragraph 1(c) regarding your discussions with the CanRCs.

f) In paragraph (i) you show that you do not understand the reference we made to Article 33 of the Church Order. We referred to this Article in paragraph (i) of our response to your question 2 in our May 23, 2019 letter. In the end we did not present any "new" material to the consistory at Abbotsford. The problem was that the general synods, from 1977 on, did not properly deal with the material that they had received. As we have previously stated in subparagraph a(iv) above, the additional material we had submitted to the consistory on and after October 4, 2005 concerned matters which had previously been appealed to many general synods but denied, resulting in increasing deformation in the CanRCs. By submitting this additional material we had hoped to show the consistory the process of deformation which had taken root in the CanRCs and thereby encourage the consistory to take a stand against the deformation which had resulted from the decisions of Synod 2001. You do not prove a requirement to appeal these matters (which had already been appealed many times in the past) once more. You have not interacted with the evidence of deformation in the CanRC contained in their *Acts* of Synod that we referred to on pages 3 to 5 of our May 23, 2019 letter.

g) The fact that this was a "finished matter" which had gone the "full ecclesiastical way" is proven by the Abbotsford CanRC's letter to one of us dated May 31, 2007 claiming that "*As consistory has accepted the decisions of Synod 2004, we consider the matter finished unless new matters are brought forward.*"

h) In paragraph (j) you try to define "*what settles the matter.*" As stated earlier, we maintain that we did indeed go the "*full ecclesiastical way.*" However, what truly settles the matter is contained in the "*unless*" of Article 31 of the Church Order; whether "*it is proved to be in conflict with the Word of God or with the Church Order.*" It is this that is the parallel between the secession in Abbotsford and the Liberation of 1944.

3. Regarding the open Lord's Supper and the lack of confessional membership in the OPC

We are astonished to find so little interaction with the material we sent you. We interact with your responses as follows:

a) In your response to our answer regarding the open Lord's Supper in the OPC you claim "*there is supervision by the consistory*" and therefore you cannot "*consider their way of celebrating the Lord's Supper as an 'open Lord's Supper.'*" At the same time you provide no support for this assertion. You have not

interacted with the evidence we provided on pages 2 to 6 of our May 23, 2019 letter.

b) As we have previously stated, a minister in the OPC, Rev. G.I. Williamson, has stated similar concerns when he says, "*In the Orthodox Presbyterian Church ... persons are commonly admitted of whom the Session know nothing. I have never been able to see how this common practice can be reconciled with the clearly stated requirement of our confession which says "Although ignorant and wicked men receive the outward elements in the sacrament, yet they receive not the thing signified thereby; but by their unworthy coming thereunto are guilty of the body and blood of the Lord, to their own damnation. Wherefore all ignorant and ungodly persons, as they are unfit to enjoy communion with him, so are they unworthy of the Lord's table, and cannot, without great sin against Christ, while they remain such, partake of these holy mysteries, or be admitted thereunto."* (quotation from Westminster Confession of Faith, chapter 29, section 8 in CanRC *Acts*, Synod 1998, Article 130, Considerations C.3, page 155). In other words, this practice of the OPC is even contrary to the Westminster Standards. You have not interacted with this quotation.

c) Can you define what you mean by "supervision?"

d) You have not interacted with the point that a "self-attestation" or "self-testimony" is not a legitimate attestation (see for reference Lord's Day 30, question and answer 82 and the decision of Synod Marienberg in Article 25J quoted above).

e) You have not proven that the above decision of Synod Marienberg 2005, regarding the general verbal warning that is practiced in the PCEA, is not relevant to this issue.

f) You do not interact with our points regarding confessional membership as we explained on pages 1 to 5 of our February 28, 2019 letter.

g) You do not react to the implications caused by the failure of the OPC to maintain confessional membership. The OPC does not bind their members to the Westminster Standards in the same way that we bind our members to the Three Forms of Unity. Therefore, even if we could say that the Westminster Standards were the ecclesiastical equivalent of the Three Forms of Unity, it would still be impossible to conclude that there is unity of faith between the CanRC and OPC! In connection with this we refer you to an article by Rev. K. Kok entitled "*Presbyterian or Reformed*" available at http://www.spindleworks.com/library/kok/presorref.htm. We also refer you to an editorial by Dr. J. Visscher in April 27, 2007 issue of *Clarion* entitled "Confessional membership?" which can be found at http://www.clarionmagazine.ca/archives/2007/205-232_v56n9.pdf, a response by Rev. B. Hofford entitled "*Confessional Membership Revisited*" on http://www.calltoreform.com/Articles/ed_confessionalmemberrevisited.html and

pages 157 to 159 of the 2015 edition of the OPC Book of Church Order on https://opc.org/BCO/BCO_2015.pdf which proves that there is no requirement to profess the reformed faith in the OPC.

4. Regarding the Westminster Standards

You have challenged our position on the Westminster Standards as stating that we "*condemn the Westminster Confession in full ....*" We find this statement to be completely inconsistent, since in the same breath you acknowledge that we find "*many good things*" in this confession. We note that you have not interacted with our points on the first 2 pages of our May 23, 2019 letter. In addition we ask your attention for the following:

a) The Westminster Standards comprise the Westminster Confession of Faith, the Westminster Shorter Catechism and the Westminster Longer Catechism. As discussed below, no general synod has made a complete and objective evaluation of the Westminster Standards to determine whether they are indeed in accordance with the truth of God's Word.
   i) In connection with this GKV Synod Amersfoort 1948 expressed doubts about the reformed character of this confession, especially as regarding the doctrine of the church.
   ii) The GKV Synod Rotterdam-Delfshaven 1967 took over a conclusion from Particular Synod Groningen without interacting with its contents. A closer examination of the Report that was produced by this Particular Synod shows that only the Westminster Confession of Faith was considered. In this respect we must maintain that this decision of Synod 1967 regarding the Westminster Standards is invalid, since it was made on the basis of an incomplete report.
   iii) The CanRC Synod 1986 "received" a Report on the "Evaluation of Divergencies" (between the Westminster Standards and the Three Forms of Unity) but did not evaluate it. As a result this Report has no ecclesiastical status in the CanRCs. As the stated purpose of this Report was to supply a basis for Synod 1977's decision to call the OPC a "true church" this Report also lacks objectivity and credibility.
   iv) The OPC does not recognize the Westminster Standards as "Forms for Unity." As we have stated earlier, members of the OPC are not bound to their confessional standards and office bearers are only bound to the "system of doctrine" as contained in the Westminster Standards. In other words, deviations are allowed.

b) In response to evidence provided to deputies, your Synod Hasselt 2011-12 mandated deputies to study the Westminster Standards. By implication this Synod decided that the Report which justified the conclusion of the GKV synod 1967 was inadequate. The results of these studies were reported to Synod Groningen 2014-15. No appeal or revision request was sent to a subsequent Synod regarding Synod Hasselt's decision to study the Westminster Standards.

c) Neither Synod Groningen 2014-15 nor Synod Lansingerland 2018 have evaluated the contents of the Study Reports that were submitted to Synod Groningen. Therefore in the absence of such evaluations it is not appropriate for Deputies BBK to fault us for pointing out perceived deficiencies in the Westminster Standards when two General Synods have not completed the evaluation of the Study Reports that were prepared by their own lawfully appointed deputies. The failure of the General Synods to complete the evaluation of these Study Reports has hamstrung deputies BBK in their mandate to properly evaluate Presbyterian churches in the same way that CanRC deputies were hamstrung by the decision of Synod 1977 to call the OPC a "true church."

d) Synod Lansingerland 2018 (See Article 6.02) had indicated in its decision regarding Dalfsen's request that "*the Westminster Standards do evoke questions and therefore it is important to discuss these matters with Abbotsford.*" Why then do deputies not inquire regarding these questions and seek to understand our concerns about the Westminster Standards in the light of Scripture and confession?

5. Conclusions

Brothers, we object to your conclusions as follows:

a) You write that we "*condemn the WCF in full*" and that we "*cannot acknowledge churches that consciously use the WC unchanged and uncontradicted as their confession ....*" We respond that the OPC, as well as many other Presbyterian churches, do not maintain this confession since, as we have repeatedly tried to explain to you, the OPC does not bind its own members to it!

b) You write that "*your vision is diametrically opposed to what our churches pronounced on this.*" We are afraid that as Deputies you have not carefully considered the decisions of Synod Hasselt 2012 to do a further study on the Westminster Standards or the decision of Synod Groningen 2015 to receive the two reports "*to be used as study reports in contacts with foreign churches that have these confessions*" (*Acts*, Article 6.01). You do not explain to us how you can condemn our views in this matter when the General Synod has not condemned the views of the Majority Report on the Westminster Standards, with which, as you well know, we are in agreement.

c) You claim that "*you didn't follow the ecclesiastical way to the end*," that our secession "*was not in accordance with the Church Order*," and "*has therefore not been justified.*" This claim is made in clear contradiction of the decisions of Synods Emmen 2010 and Groningen 2015. We refer you to the very clear Report of Committee 3 to Synod Groningen which was adopted by Synod in support of these decisions. Are these decisions not settled and binding? We

therefore believe that you do not abide by Article 31 of the Church Order when you come to us with conclusions that are not even supported by your own Synods!

Brothers, we are concerned about the lack of interaction with a substantial portion of the material we have sent you. We are concerned that our discussion has not been as honest or as open as it should be. This is to be lamented.

As we read in Philippians 3:16, "*let us be of the same mind.*" We hope and pray that at the conclusion of our discussions this will become an accomplished fact.

We therefore beseech you to seriously and conscientiously interact, in a brotherly fashion, with the material we have sent you in your response to this and to our previous letters. We ask that you reserve your conclusions until you have spoken with us and interacted with all of the material we have provided you.

We wish you continued strength and the Lord's blessing on all your work.

Yours in Christ,

J. van Laar,
President
Email: vanlaarfarms@gmail.com

J. Vantil,
Clerk
Email: johnvantil@shaw.ca

To Liberated Reformed Church at Abbotsford
c/o J. Vantil
JohnVantil@shaw.ca

From Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7, 2665 HS Bleiswijk, The Netherlands
dsckoster@gmail.com

September 14th, 2020

Esteemed brothers in the Lord,

On Wednesday, April 1st 2020, we received your letter of March 26th, 2020. Unfortunately discussing your letter had to be postponed due to the Sars-CoV-2 virus. Only on Tuesday, September 8th, could we convene again face-to-face and discuss your letter.

We discussed and evaluated your reaction and concluded that we maintain our former provisional conclusions. Hereby we also inform you that we consider the written communication as regards content completed. As to the content of our written exchange we'd like to continue talks, not in writing but orally.
We'd prefer to visit you and meet each other in order to continue discussing matters with you, but at present that appears to be impossible because of the Coronavirus and the accompanying governmental restrictions which prevent us to travel to Canada.

So that's why we have decided not to visit you, but to convene a digital meeting with you in the near future. This is different from a face-to-face meeting, but nevertheless it is better than no meeting at all. As deputies we intend to convene somewhere and three of our deputies will speak with you, while our other deputies will be present nearby and listen in. Our talks could e.g. be conducted through Skype or Microsoft Teams.

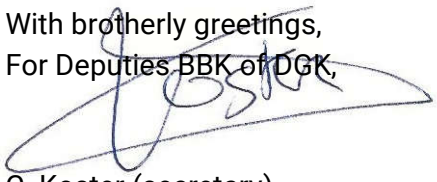
As dates and time we propose:
Monday, 26 October 2020
Tuesday, 27 October 2020
Wednesday, 28 October 2020.

If none of these three dates might be possible for you, we have one extra date:
Saturday, 24 October 2020.

For each of these dates the time will be the same, namely:
Dutch time from 18.30 to 21.00 o'clock
Your time from 9.30 to 12.00 o'clock.

Hoping to hear from you, we remain,

With brotherly greetings,
For Deputies BBK of DGK,

C. Koster (secretary)

Persbericht BBK september 2020

Vanwege het coronavirus heeft het vergaderwerk van deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK) helaas enige tijd stilgelegen. Maar in september zijn we als deputaten weer bij elkaar gekomen. Onze aandacht is in het bijzonder uitgegaan naar de zusterkerk van De Gereformeerde Kerken (DGK) in Abbotsford, de Liberated Reformed Church of Abbotsford (LRCA). Want als deputaatschap hebben we een opdracht van de synode meegekregen om met LRCA in gesprek te gaan.

De generale synode (GS) van Lansingerland heeft in april 2018 drie dingen besloten: 1. De GS erkent dat de GS van Emmen en de GS van Groningen ten onrechte hebben gesteld dat de mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg aan leden van de Canadian Reformed Churches (CanRC) ontnomen is. 2. Om met de zusterkerk te Abbotsford het gesprek aan te gaan over de katholiciteit van de kerk met betrekking tot de rechtmatigheid van haar afscheiding en haar kerkelijke positie van nu. 3. Om met de Canadese deputaten verder door te spreken over het ontstaan en bestaan van de LRCA.

Als gronden voor deze besluiten werden aangevoerd: 1. Uitspraken van de LRCA over kerken die de Westminster Standards als belijdenisgeschriften hebben roepen de nodige vragen op over hun visie op de katholiciteit van de kerk. 2. In het kader van een zusterkerkrelatie kun je, als er redenen zijn voor zorgen, dat bespreekbaar maken met de zusterkerk. 3. In de uitspraken van de GS Emmen en de GS Groningen zijn wel beschuldigingen van de LRCA aan het adres van de CanRC over het verval geuit en overgenomen, maar deze zijn nog niet allemaal bewezen of onderbouwd. 4. Bij het onderzoek naar de beweegredenen van de LRCA om tot afscheiding van de CanRC te komen zijn de CanRC niet voldoende gehoord.

Op grond van deze opdracht is een uitvoerige, schriftelijke correspondentie tot stand gekomen tussen het deputaatschap en de kerkenraad van de LRCA. Het deputaatschap is voor dit moment tot de volgende conclusies gekomen, welke ook met de kerkenraad van LRCA zijn gedeeld.

> *Wat betreft de katholiciteit van de kerk: de LRCA veroordeelt de WC als geheel als een document waarin (naast veel goeds ook) dwaalleer wordt geleerd. En kerken die de WC bewust ongewijzigd en onweersproken als belijdenis hanteren kan de LRCA niet erkennen als kerken van Christus, louter en alleen al om het feit dat zij de WC belijden. Op dit punt staat de visie van LRCA lijnrecht tegenover wat het kerkverband van DGK hierover heeft uitgesproken.*
>
> *Wat betreft de kerkelijke weg: de LRCA is de kerkelijke weg niet ten einde toe gegaan. De afscheiding in 2007 van de CanRC is daarom in kerkrechtelijk opzicht onwettig geweest.*

Volgens de instructies zal het deputaatschap van BBK nu het mondelinge gesprek aangaan met de kerkenraad van de LRCA. Omdat het niet mogelijk is om naar Canada te gaan vanwege de corona-maatregelen is het onze bedoeling om deze ontmoeting op korte termijn op een andere manier te laten plaatsvinden om verder met de kerkenraad van de LRCA door te spreken over de katholiciteit van de kerk en de rechtmatigheid van de afscheiding, mede aan de hand van de briefwisseling.

Liberated Reformed Church at Abbotsford

C/O 2043 Jordan Place, Abbotsford, B.C., V3G 2C3

October 1, 2020

Deputies Contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
C/O Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands

Esteemed brothers in the Lord:

We are writing in response to your letter dated September 14, 2020 and your published update which was posted on the Reformed Continua website.

It is incumbent upon us to express our very serious concerns over this correspondence:

1) Your public communication

We are concerned that you have taken the trouble to make public a communication about us without informing us of your intention to do so and without interacting with the material we have sent to you. In our previous letter to you we asked that "*you reserve your conclusions until you have spoken with us and interacted with all of the material we have provided you.*" At the same time you indicate that you would "*like to continue talks, not in writing but orally.*" Why could you not honour our request? Is this an honest way of dealing with matters? Is this a just and equitable way to treat a sister church? If you "*consider the written communication as content completed*" the question must be asked, if you cannot interact with written material, what will be the value of our oral communication?

2) Your conclusions regarding our views on the Westminster Confession

a) You incorrectly conclude that we reject the Westminster Confession in full. In this you go beyond the decision of Synod Groningen which has adopted the Report of Committee 3. Committee 3 stated, in response to a statement by the church at Dalfsen, that the LRC Abbotsford <u>does not have a verdict on the whole of the Westminster Confession</u>. Committee 3 and Synod Groningen made this statement in full knowledge of our support of the Majority Report, which also has good things to say about the Westminster Confession.

b) You incorrectly conclude that we "*cannot acknowledge churches that use the WCF ... simply and solely because of the fact that they confess their faith in the WCF.*" As we have written to you in our letter dated September 5, 2019, "*It is therefore possible to have a relationship with a federation of churches which gives evidence of an understanding of the aforementioned doctrines in accordance with the Three Forms of Unity, maintains confessional membership and administers a properly supervised Lord's Supper table, even though it may have the Westminster Standards as its confession.*" This position is consistent with the decision of Synod Groningen, Article 6.01, Ground 4, which reads (English translation), "*In contacts with foreign churches that have the Westminster Standards as confessions, it must first and foremost become clear whether the ecclesiastical practice is in accordance with God's Word. If this is positive, further discussion is possible about substantive differences between the various confessions. After all it may be expected of churches that profess God's Word as Truth that they are accountable for what they say in their confessions as a summary of God's Word.*" We can live with and work with this decision.

3) Your conclusions regarding the ecclesiastical way followed by the LRCA

a) You incorrectly conclude that we didn't follow the ecclesiastical way to the end. You do not consider the fact that we appealed the decision of CanRC General Synod 2001 to General Synod 2004 through the Abbotsford CanRC consistory. The denial of this Appeal, along with a number of other appeals on the same matter, <u>was the end of the ecclesiastical way in accordance with Articles 31 and 50 of the Church Order</u>. You also ignore the fact that the relationship with the OPC has been the subject of appeals at every general synod since General Synod 1977 declared the OPC to be a true church!

b) Because of the above incorrect conclusion, you also misinterpret our actions in appealing to the consistory and to the Classis after General Synod 2004 denied our Appeal. We were not seeking to start another process of appeal (which would have been contrary to Article 33 of the Church Order) and neither were we obligated to do so. Instead we were seeking to maintain the Scriptural and Confessional integrity of the local church of which we were a part by urging the consistory to liberate itself from the unscriptural General Synod decisions. When the consistory refused to do so, appeals to Classis were made in an attempt to persuade consistory to seriously deal with the underlying issues and return to its original position which it had adopted in the Appeal.

c) Proof that the decision of General Synod 2001 became a settled matter in the CanRCs after the decision of Synod 2004 can be found in Articles 27 of the <u>*Acts*</u> of Synod Burlington 2010 and Article 47 of the <u>*Acts*</u> of Synod

Carman West, where we read that appeals of the CanRC church at Attercliffe on this same matter were declared inadmissible on the basis of Article 33 of the Church Order. In fact there was no obligation to present new grounds, since Synods 2001 and 2004 had already ignored and/or rejected the Scriptural grounds which had been presented to them and to previous synods.

d) The Church Order which has been adopted for use in Canada does not speak about a requirement to address consistory after the denial of an appeal by the general synod. This proves that our actions, after the denial of the Appeal by General Synod 2004, were separate actions that were not essential for liberation.

e) At the same time it was incumbent upon us, as concerned members, to undertake these separate actions in order to bear witness, to the CanRC membership in Abbotsford and elsewhere, of these unscriptural general synod decisions, and then to liberate from this unscriptural compromise in accordance with Revelation 18:4.

You also write to us to indicate your willingness to participate in a digital meeting with us to further discuss these outstanding issues (thereby acknowledging that your aforementioned conclusions were premature) and, presumably, to ask questions about church life in Abbotsford.

In the past we have organized such meetings as special consistory meetings, presided over by our president, with the difference that now you will be digitally present as guests. Considering that the members of the consistory are involved in their daily occupations during the week, the only day that appears feasible is Saturday October 24, 2020.

We wish you continued strength and wisdom, and the Lord's blessing on your work.

Yours in Christ,

J. van Laar,
President
Email: vanlaarfarms@gmail.com

J. Vantil,
Clerk
Email: johnvantil@shaw.ca

Notulen gesprek BBK van DGK met LRCA
24-10-2020

Aanwezig via Skype: kerkenraad van LRCA, gesprek wordt gevoerd door brs. Van Til en Van Laar, en namens BBK wordt het gesprek gevoerd door DJB, CK en MS, terwijl PD ook aanwezig is.

In aansluiting op de gevoerde correspondentie tussen DGK en LRCA wordt dit gesprek gevoerd om zo eventueel nog bestaande onduidelijkheden verder op te helderen.

Agenda:
1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. De kerkelijke weg
4. Vragen BBK aan LRCA
5. Algemene vragen
6. Broederlijke censuur
7. Afsluitend gebed

De agenda is door LRCA opgesteld en wat ons betreft akkoord. De leiding ligt bij LRCA en bij punt 4 heeft BBK de leiding met CK en MAS als woordvoerders. Bij punt 3 is DJB woordvoerder.

Na introductie en opening wordt overgegaan tot de bespreking.

Geen kerkvisitatie
LRCA vraagt of dit meteen een kerkvisitatie is, omdat LRCA in Canada geen zusterkerk heeft.
BBK: Neen, dat is niet de bedoeling. Visitatie kan eventueel op een later tijdstip plaatsvinden.

Press release van dit gesprek
LRCA vraagt of er een press release van dit gesprek komt.
Overeengekomen wordt dat notulen voor eigen gebruik zullen worden gemaakt.
LRCA wil ook een samenvatting van het gesprek voor de gemeente maken.
BBK zal eventueel later nog een press release geven voor de kerken.

Punt 3 – de kerkelijke weg
Dit punt komt na de pauze in bespreking.

Punt 4 – bespreking vragen
We volgen de punten via de **LRCA-brief van 1 oktober 2020.**

BRIEF PUNT 1 - PUBLIEKE COMMUNICATIE

LRCA heeft moeite met onze recente update/press release.
BBK: deze is gepubliceerd in overeenstemming met de synodeopdracht om minstens 1 maal per jaar de kerken op de hoogte te stellen van de stand van zaken.
LRCA: waarom niet gewacht tot dit gesprek had plaatsgevonden en dan pas conclusies getrokken?
BBK: onze **voorlopige conclusies** met argumenten zijn al **in onze brief van november 2019** aan u bekend gemaakt en u heeft ruim gelegenheid gekregen om daarop te reageren. In uw antwoordbrief van maart 2020 heeft u **uw argumenten** naar voren gebracht, maar die **hebben ons niet overtuigd**.

LRCA: u beschouwt de **schriftelijke communicatie** als afgerond, maar u reageert niet op al onze punten in onze brief van maart 2020.

BBK: Nee, **niet alle punten zijn relevant**.
Het is lastig vooraf te bepalen welke punten wel en niet relevant zijn. BBK is gebonden aan de **beperkte opdracht** van de synode en kan dus niet voor de kerken over andere zaken een oordeel geven namens de kerken.

BRIEF PUNT 2 – CONCLUSIES T.A.V. LRCA'S VISIE OP DE WS

LRCA: waarom ligt de focus zo op de WS? Onze bezwaren hadden als focus confessioneel membership en een open Lord's Supper.
BBK: Dit heeft te maken met onze **instructie**, waarin de **WS, de kerkelijke weg en de relatie met de OPC** een rol spelen**. De CanRC waren voor u niet langer kerken van Christus** en één van onze kerken heeft hier vraagtekens bij gezet. **Wat is uw positie inzake de WCF, is het een gereformeerde confessie of niet.**
LRCA: wij hadden hetzelfde probleem met de URCNA, hoewel zij wel de DFE hebben en niet de WS.
BBK: maar de OPC staat wel centraal in alle stukken.
LRCA: In 2006 werd een lid van de URCNA toegelaten tot het HA. Dat was het begin.
BBK: Maar the struggle begon in 2001 (zie uw website). U had zorgen over dingen in de WCF die niet Schriftuurlijk waren.
LRCA: Ja, daarover zijn we in beroep gegaan bij Chatham 2004. De focus lag op fencing HA en conf.membership.
De studierapporten liggen er.
BBK: Voor u is de **WS geen reformed and biblical confession** because it gives room to unbiblical practices. Voor DGK is het wel een gereformeerde en Schriftuurlijke belijdenis.
De studierapporten hebben **geen officiële status** binnen DGK.
Wij kunnen een **zusterkerkrelatie aangaan met een presbyteriaanse kerk.**
LRCA**: Wij kunnen dat ook, als er maar binding is aan de confessie en geen open HA, maar zulke presbyteriaanse kerken kennen wij niet.**
LRCA vindt dat de verschillen **vooraf** moeten worden besproken, dat sprak GS Fergus 1998 uit, Neerlandia 2001 overturned that.
BBK: Chatham 2004 sprak uit dat de verschillen **na** het aangaan van een zusterkerkrelatie nog **verder besproken** konden en moesten worden.
U heeft deze punten, **conf. Membership en open HA, verbonden met de WS op GS Emmen**, waar u stelde: hoe kunnen we goede prediking verwachten, zij hebben immers de WS?
LRCA: Het was rev. Hofford die wees op het verband tussen de WS en de praktijken in de OPC en daar baseren wij ons op.
BBK**: Chatham** besloot dat het **nog steeds onderwerp van gesprek** moest zijn.
LRCA: Ja, maar tegelijk mochten hun leden aan ons HA.

BBK: Maar was dat voldoende reden om tot **afscheiding** over te gaan? Chatham nam geen praktijken over.
LRCA: Wij moesten een compromis sluiten. Wij vinden: Wat je je zusters toestaat te doen, doe je zelf.
BBK: Nee, want de standards van de CanRC zijn: geen open HA. Alleen leden van zusterkerken worden tot het HA toegelaten, anderen niet. De regels zijn anders dan in de OPC. **CanRC heeft geen regels overgenomen van de OPC.**
BBK: wanneer mag je je **afscheiden? Pas als officieel de regels zo zijn veranderd dat er een open HA is en je aan dat besluit wordt gebonden.** Maar dat is niet gebeurd.
Chatham besloot dat een algemene mondelinge waarschuwing niet voldoende is om aan het HA deel te nemen. Dus geen open avondmaal in de CanRC.
LRCA: maar Abb. implemented de onschriftuurlijke besluiten van Chatham en wij mogen daar niet aan deelnemen. Wij hadden geen andere keus dan ons af te scheiden.
Bovendien was er een lid onder tucht gezet en de kerkenraad deelde ons mee dat ze klaar waren met ons.

BBK: wat is een **open HA** en wat betekent dat voor het hebben van een **zusterkerkrelatie**?
LRCA acht een zusterkerkrelatie met een kerk die mensen toelaat zonder 'the proper paperwork' niet mogelijk. Voor LRCA zijn dit geen ware kerken van Christus en de CanRC zijn door hun relatie met deze kerken ook geen ware kerken meer.
Bovendien is voor LRCA een zusterkerkrelatie met presbyteriaanse kerken niet mogelijk zo lang de binding aan de confessie niet strikter vorm wordt gegeven.
Wij zijn van mening dat een relatie wel kan worden aangegaan, ook met wat andere regels bij de fencing of the Lord's Table en een iets minder strikte binding aan het geheel van de WS.
Hier geldt: Different practices, but based on Scripture (vgl. GS 1967 GKv).
Het conf. membership is minder strikt in presbyteriaanse kerken, omdat de WS zeer uitgebreid en gedetailleerd is en je daarom niet alle leden aan alles kunt binden. De WS is ontstaan in een andere tijd en cultuur.

BBK gaat nog even door op de kritische houding van LRCA t.o.v. de WS en geeft daar een paar voorbeelden van.
LRCA acht eenheid met WS kerken niet mogelijk, omdat zij zelf geen eenheid vertonen.
De DFE zijn geheel in overeenstemming met de Schrift, maar de WS zijn dat niet in alles.
BBK: is de WS een gereformeerde confessie?
LRCA: niet in zijn geheel.
BBK: Wat moet er dan aangepast worden aan de DFE?
LRCA: Het moet aan de Schrift worden aangepast en dat betekent dan ook aan de DFE.
Het meerderheidsrapport geeft de te bespreken zaken aan, zoals pluriformiteit, zekerheid van het geloof, enz. De OPC is sinds 1977 niet veranderd. Wij moeten tegen hen zeggen: de WS, 'fix it'.

BRIEF PUNT 3 – DE KERKELIJKE WEG

BBK: we volgen hier de 5 punten a t/m e onder punt 3 van de brief van LRCA van 1-10-2020.

a. BBK: u stelt dat de kerkelijke weg was afgelopen, maar na de weigering van de kerkenraad om bij Smithers 2007 tegen de besluiten van Chatham 2004 in beroep te gaan, had u als gemeenteleden zelf in beroep kunnen gaan. Chatham besloot dat die weg open lag via classis en reg. synode.
LRCA: wij accepteren art. 20 van GS Chatham niet, omdat dit een inperking inhoudt van art. 31. Individuen moeten zich rechtstreeks tot de GS kunnen wenden waar het gaat over uitspraken van de GS en over buitenlandse kerken (waaronder de OPC).
Daarnaast: Wij zijn niet in beroep gegaan tegen dit besluit van Chatham, het was een 'side issue', onze zorg lag bij de besluiten van Neerlandia 2001.

b. BBK: Waarom bent u niet bij GS 2007 Smithers in beroep gegaan als individuen, nadat de kerkenraad weigerde in beroep te gaan? U heeft zelfs een 'draft' (concept) om in beroep te gaan bij de kerkenraad neergelegd, omdat Chatham 'did not interact substantially with all concerns'. U zag dus nog ruimte voor beroep.
LRCA: de kerkenraad moest in beroep gaan. Maar zij legden zich neer bij de besluiten van Chatham en gaven ons te kennen: 'you were done' ('einde verhaal voor jullie'), en 'accept the decisions of GS and consistory' ('aanvaard de besluiten van GS en kerkenraad').
De kerkenraad weigerde in beroep te gaan en dwong ons zo tot afscheiding.

BBK: u ging na de weigering door de kerkenraad wel twee keer naar de classis. Maar de classis wees uw beroepen af. De eerste keer met terug verwijzing naar de kerkenraad om het gesprek daar breder te voeren en de tweede maal met: 'u bent onredelijk'.

De gemeenten van Lynden en Attercliffe gingen wel naar de GS Smithers 2007 en hun beroep werd ontvankelijk verklaard.
LRCA: ja, maar Smithers 'did not really answer their appeal' ('heeft hun beroep niet werkelijk beantwoord'), wat een eufemisme is voor: 'not dealing with it' ('heeft het niet behandeld').

c. d. e. BBK: u kunt uitspraken van latere synodes niet gebruiken als bewijs voor afwijzing van bezwaren door eerdere synodes (2001 en 2004).
LRCA: wij werden tot een compromis gedwongen.

BBK: u stopte na afwijzing door kerkenraad en classis, maar u had als leden door kunnen gaan met bezwaar.
LRCA: niet Chatham was het probleem, maar Neerlandia. Beroepszaken buitenlandse kerken horen rechtstreeks naar de GS te gaan. De classis is voor 'minor cases' (geen algemene, het kerkverband als geheel betreffende zaken, maar 'kleinere' zaken).

BBK: u ging naar de classis tegen de kerkenraad. U had door kunnen gaan naar de regionale Synode en de GS om hulp te krijgen tegen de raad.
LRCA: maar wij werden tot onschriftuurlijke praktijken gedwongen door de kerkenraad doordat iemand van de URCNA tot het avondmaal in Abbotsford werd toegelaten.

BBK: u accepteerde niet art. 50 van Chatham, dat moest dus eerst worden opgelost, daartegen had u in beroep moeten gaan, ook al werd dat doorkruist met de praktijk bij het HA.
LRCA: dat hadden we kunnen doen, maar Neerlandia ging voor, OPC was het belangrijkste.

BBK: wij begrijpen uw argumenten, maar wij hebben hier een andere mening over (u had nog in beroep kunnen gaan).
LRCA: voor ons was de kerkelijke weg afgelopen ('completed') na Chatham. Toen de kerkenraad onschriftuurlijke praktijken accepteerde, waren wij 'finished'.

Afsluiting met gebed door br. VanTil.

BBK-update 1

Buitenlandse contacten – Februari 2019

"Wij geloven en belijden één katholieke of algemene kerk. Dat is de kerk van Jezus Christus, die haar Hoofd en Koning is. Deze kerk is niet gevestigd in, gebonden aan of beperkt tot een bepaalde plaats, of gebonden aan bepaalde personen. Zij is verbreid en verstrooid over heel de wereld. Toch is zij met hart en wil samengevoegd en verenigd in eenzelfde Geest door de kracht van het geloof." (NGB art. 27).
Dit geloven en belijden wij niet alleen, we geven dit ook concreet gestalte door als kerkverband contacten met kerken over heel de wereld te onderhouden. Dit werk wordt door het deputaatschap Betrekkingen Buitenlandse Kerken gedaan (BBK).

Dit betekent dat deputaten contact onderhouden met onze zusterkerk in Abbotsford (LRCA) in Canada. Hieronder en in de volgende update geven wij u meer informatie hierover.
Verder zijn er contacten met andere kerkgenootschappen. Dit betreft kerken in Canada (CanRC), Australië (FRCA) en Zuid-Afrika (FRCSA). Daarnaast zijn er beginnende contacten gelegd met kerken in Engeland/Wales, Schotland en Ierland, Zuid-Korea, Oekraïne en Duitsland.
Het onderhouden van contact gebeurt vooral schriftelijk. Maar ook zijn er persoonlijke ontmoetingen, bijvoorbeeld als afgevaardigden van andere kerkverbanden in Nederland zijn, of als onze deputaten de zusterkerk bezoeken of synodes van andere kerkverbanden bijwonen. Zo zijn onze deputaten in juni 2017 naar onze zusterkerk in Abbotsford geweest en in juni 2018 hebben twee afgevaardigden de synode van de FRCA bijgewoond.

Met het oog op de hoeveelheid werk die dit alles met zich meebrengt, heeft de synode Lansingerland ons deputaatschap uitgebreid en de volgende broeders en zuster als deputaten benoemd: br. D.J. Bolt, br. P. Dijkstra, ds. H.G. Gunnink, br. Joh. Houweling (voorzitter), ds. C. Koster (secretaris), ds. M.A. Sneep en zr. H.G. Sollie-Sleijster. Ds. dr. P. van Gurp werd opnieuw als adviseur van het deputaatschap benoemd.

Intussen konden we het werk volgens onze instructies opstarten.
Een belangrijk onderdeel van deze instructies is de opdracht tot het stellen van een aantal specifieke vragen aan onze zusterkerk in Abbotsford. Dit om zo meer duidelijkheid over hun huidige kerkelijke positie te krijgen met betrekking tot de katholiciteit van de kerk en de wettigheid van hun afscheiding. Deze opdracht geven we prioriteit.

In Subcarpathia (Oekraïne) hebben we contact met de Evangelische Gereformeerde Kerken (ERE). Een klein kerkverband van vijf gemeenten met vier predikanten. Het voornemen is deze kerken het komende voorjaar een bezoek te brengen om nader kennis te maken met hun kerkelijke leven, en onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een kerkelijke relatie. De gemeente van Opeinde ondersteunt een van de gemeenten namelijk die waarvan ds. Z. Tóth predikant is. Een commissie is bezig om daar verder structuur aan te geven.

Zoals u ziet is dit onze eerste update. Onze bedoeling is u regelmatig over ons werk voor de kerken te informeren. We vinden dit belangrijk, want contact onderhouden met andere kerken is geen hobby voor enkelingen, maar een roeping voor de kerk van Christus. Belangrijk vanwege de katholiciteit van Zijn kerk, die Hij zich wereldwijd vergadert en verenigt.
We proberen u op de hoogte te houden.

Namens het deputaatschap,
C. Koster (secretaris)

Persbericht BBK, februari 2020

Donderdagavond 9 januari 2020 hebben deputaten Betrekkingen Buitenlandse kerken in Elspeet gesproken met afgevaardigden van drie kerkverbanden. Graag willen we via deze weg iets delen van deze ontmoeting, zodat u op de hoogte bent van de contacten die DGK hebben met kerken in het Buitenland.

Het gesprek vond plaats met afgevaardigden van de Canadian Reformed Churches (CanRC), de Free Reformed Churches of Australia (FRCA) en de Free Reformed Churches of South Africa (FRCSA). Zij waren allen in Nederland vanwege de 'buitenlanddagen' van de synode van de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt). De CanRC en de FRCA hebben de zusterkerkrelatie met de GKV verbroken, de FRCSA nog niet, maar heeft wel grote moeite met de koers en de besluiten van de GKV.

Vanuit DGK wordt aangegeven hoe de huidige stand van zaken is wat betreft de toenadering tussen DGK en GKN. Tevens wordt het synodebesluit van DGK genoemd, namelijk om met de Liberated reformed Church in Abbotsford (LRCA) in gesprek te gaan over de katholiciteit van de kerk met betrekking tot de rechtmatigheid van haar afscheiding en haar kerkelijke positie nu, omdat er uitspraken zijn geweest van de LRCA over kerken die de Westminster Standards als belijdenisgeschriften hebben, welke de nodige vragen oproepen.

Door de deputaten van de Australische kerken wordt onder andere aangegeven dat zij (en ook de Canadese kerken) werkzaam zijn in Indonesië. Ds. H.G. Gunnink is ook zeer betrokken bij deze kerken, in het bijzonder bij die op Kalimantan Barat. Aangegeven wordt dat het heel goed zou zijn om meer gezamenlijk op te trekken richting de kerken in Indonesië.
Binnen de kerken in Canada is er gesprek over de vraag welke gezangen zij zullen toevoegen aan hun kerkboek, omdat in 2004 het besluit is genomen om de gezangenbundel uit te breiden tot maximaal 100 gezangen, 85 zijn daarvan reeds ingevuld. Een bijzondere ontwikkeling is dat veel kerken in Canada de mogelijkheid hebben om predikanten te beroepen om in Canada zelf werkzaam te zijn in het kader van evangelisatie en kerkplanting.
Het kerkverband in Zuid-Afrika is klein. Momenteel hebben zij moeite om predikanten te beroepen, omdat de beschikbare predikanten vooral uit het buitenland moeten komen, maar het tegelijk lastig is om een geldig Afrikaans paspoort voor hen te verkrijgen.

Zo heeft u een indruk van deze bijzondere ontmoeting met een aantal kerken waar DGK contact mee heeft. Laten we het werk van Jezus Christus over de hele wereld blijven gedenken in onze gebeden: 'uw koninkrijk kome'!

Persbericht BBK september 2020

Vanwege het coronavirus heeft het vergaderwerk van deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK) helaas enige tijd stilgelegen. Maar in september zijn we als deputaten weer bij elkaar gekomen. Onze aandacht is in het bijzonder uitgegaan naar de zusterkerk van De Gereformeerde Kerken (DGK) in Abbotsford, de Liberated Reformed Church of Abbotsford (LRCA). Want als deputaatschap hebben we een opdracht van de synode meegekregen om met LRCA in gesprek te gaan.

De generale synode (GS) van Lansingerland heeft in april 2018 drie dingen besloten: 1. De GS erkent dat de GS van Emmen en de GS van Groningen ten onrechte hebben gesteld dat de mogelijkheid om met bezwaren voort te gaan in de kerkelijke weg aan leden van de Canadian Reformed Churches (CanRC) ontnomen is. 2. Om met de zusterkerk te Abbotsford het gesprek aan te gaan over de katholiciteit van de kerk met betrekking tot de rechtmatigheid van haar afscheiding en haar kerkelijke positie van nu. 3. Om met de Canadese deputaten verder door te spreken over het ontstaan en bestaan van de LRCA.

Als gronden voor deze besluiten werden aangevoerd: 1. Uitspraken van de LRCA over kerken die de Westminster Standards als belijdenisgeschriften hebben roepen de nodige vragen op over hun visie op de katholiciteit van de kerk. 2. In het kader van een zusterkerkrelatie kun je, als er redenen zijn voor zorgen, dat bespreekbaar maken met de zusterkerk. 3. In de uitspraken van de GS Emmen en de GS Groningen zijn wel beschuldigingen van de LRCA aan het adres van de CanRC over het verval geuit en overgenomen, maar deze zijn nog niet allemaal bewezen of onderbouwd. 4. Bij het onderzoek naar de beweegredenen van de LRCA om tot afscheiding van de CanRC te komen zijn de CanRC niet voldoende gehoord.

Op grond van deze opdracht is een uitvoerige, schriftelijke correspondentie tot stand gekomen tussen het deputaatschap en de kerkenraad van de LRCA. Het deputaatschap is voor dit moment tot de volgende conclusies gekomen, welke ook met de kerkenraad van LRCA zijn gedeeld.

> *Wat betreft de katholiciteit van de kerk: de LRCA veroordeelt de WC als geheel als een document waarin (naast veel goeds ook) dwaalleer wordt geleerd. En kerken die de WC bewust ongewijzigd en onweersproken als belijdenis hanteren kan de LRCA niet erkennen als kerken van Christus, louter en alleen al om het feit dat zij de WC belijden. Op dit punt staat de visie van LRCA lijnrecht tegenover wat het kerkverband van DGK hierover heeft uitgesproken.*
>
> *Wat betreft de kerkelijke weg: de LRCA is de kerkelijke weg niet ten einde toe gegaan. De afscheiding in 2007 van de CanRC is daarom in kerkrechtelijk opzicht onwettig geweest.*

Volgens de instructies zal het deputaatschap van BBK nu het mondelinge gesprek aangaan met de kerkenraad van de LRCA. Omdat het niet mogelijk is om naar Canada te gaan vanwege de corona-maatregelen is het onze bedoeling om deze ontmoeting op korte termijn op een andere manier te laten plaatsvinden om verder met de kerkenraad van de LRCA door te spreken over de katholiciteit van de kerk en de rechtmatigheid van de afscheiding, mede aan de hand van de briefwisseling.

To: Jayoo Reformed Church in Jeonju
c/o Rev. DongSup Song
dongsupsong79@gmail.com

From: Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands
dsckoster@gmail.com

March 23rd, 2019

Dear rev. Dongsup Song,

As deputies for relations with churches abroad (BBK) of the Reformed Churches in the Netherlands (DGK) we have considered our contacts with your churches.

There is gap between your churches and our churches. This it is not a spiritual gap, for our past contacts have been good and pleasant, nevertheless there remains a gap regarding language, culture and distance. Unfortunately this gap makes a normal communication between us a difficult matter. This is why we deem it right to propose to our next synod to discontinue contacts with your churches.

We hope this information will be sufficient for you. Be assured we continue to pray for you and your churches. May the Lord give you his blessings and make you faithful in serving Him in your country in agreement with his holy Word.

With brotherly greetings,
Corneel Koster (secretary)

dongsup song di 2 apr. 07:17
aan ik

To: Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK) c/o Rev. C. Koster Duindigtstraat 7 2665 HS Bleiswijk The Netherlands dsckoster@gmail.com

From: Jayoo Reformed Church in Jeonju c/o Rev. DongSup Song dongsupsong79@gmail.com

Dear Rev. C. Koster

Thank you for your best considerations.

Yesterday evening (2019.4.1) our consistory recognized your decision fully.

While our confronting a dilemma in RCK nowadays, you gave a good opportunity to make our minds.

We appreciated that you did your best and good job in relationship with RCK.

We recognize that some of the things of RCK we have written may sound harsh and judgmental, and perhaps not always clearly articulated. We trust that even though this letter may have its shortcomings, that you hear in it our earnest appeal for you to be faithful to our God and His Word, and that you also see behind it the sincere love that we have for you as our ecclesiastical contact, and are fully assured of our brotherly affection and concern that underlies and motivates this serious decision.

We will overcome all kinds of difficulties and hindrances for our confessions on one holy catholic Christian church as well an ecclesiastical fellowship with ***De Gereformeerde kerk Mariënberg e.o.***

May our Lord continue to bless your churches of DGK!

With our warmest Christian love

P.S.

De Gereformeerde kerk Mariënberg e.o.
De Gereformeerde Kerk Mariënberg and environs
C/O M.R. Vermeer, clerk
Kon. Wilhelminalaan 27C
7711 KJ Nieuwleusen
The Netherlands
scriba@dgkmarienberg.nl
February 18, 2019
Jayoo Reformed Church in Jeonju
c/o Rev. DongSup Song
Letter sent via email only

Esteemed consistory:

By way of this letter, De Gereformeerde Kerk Mariënberg e.o. (The Reformed Church of Mariënberg and environs) would like to introduce itself and make a request for ecclesiastical contact.

Who We Are
The Reformed Church of Mariënberg and environs knows itself bound to Holy Scripture as the only and infallible measure of faith. We recognize the three Ecumenical Creeds (the Apostolic Creed, the Nicene Creed and the Athanasian Creed) as faithful summaries of our faith. In addition, as Reformed church with roots in the Reformation of the 16th century, we subscribe to the Three Forms of Unity(the Belgic Confession, the Heidelberg Catechism, and the Canons of Dort). In our church life we desire to adhere to the Reformed church order (a modified version of the socalled 'Church Order of Dort' which was adopted in 1618/1619). At the moment, the church of Mariënberg is not part of a federation and therefore not all church order articles are applicable or executable. The congregation consists of about 160 members with relatively many youth. Every Sunday two worship services are held, and as a rule the doctrine of God's Word as summarized in the Heidelberg Catechism is proclaimed in the afternoon services. A part of the congregation (approximately 40 members) has, due to geographical distance, recently began meeting at another location. In addition to the Sunday worship services, there is a flourishing Bible study society for both youth and adults. The congregation finds itself in a strongly secularized society and among the members of the church there is a strong desire to hold onto and encourage one another in the faith.

Our History
How did we, as Reformed church, come to existence? Here we see God's special leading and providence. In the 19th century the Dutch Reformed Church (the state church) became liberal, under the influence of the so-called Enlightenment. In 1834 the Reformed churches were continued by a *Secession* from the Dutch Reformed Church. In 1886 a new church split in the Dutch Reformed Church took place (the so-called *Doleantie*). The churches of the *Secession* and the *Doleantie* joined together in 1892 whereby a united church federation was formed under the name *The Reformed Churches.* Our roots in this church federation can still be found in the name of 'our' church, and also in the fact that the decisions of synods since 1892 are, in principle, to this day still in effect! In the 1940's serious problems arose in the churches when the doctrine of 'presumptive regeneration' (the doctrine that infant baptism may take place based on the presumption of the child being regenerate) was made binding by a hierarchal church government. In 1944 a *Liberation* from this doctrine and church government took place and the Reformed Churches (liberated) were formed. In recent decades, doctrinal errors have crept into the Reformed Churches (liberated). The deformation in this federation became especially apparent in the decisions regarding: a) the Sunday was no longer seen as a day of rest commanded by God; b) the allowance for Scripture criticism through unity with church federations where this is permitted, and; c) a Songbook with unscriptural hymns. In September 2003 God graciously took care of His church and a new liberation took place, whereby the church federation The Reformed Churches (restored) came into existence. In the past, deputies of the Reformed Churches (restored) probably sent you the pamphlet 'Do not take words away from this book of prophecy' (September 2006) in which the Liberation of 2003 is explained. If desired, we are most willing to send you this pamphlet again.

Recent Developments
To our sadness, serious deformation has recently occurred in the Reformed Churches (restored), specifically in its church government. The classis which the Reformed Church of Mariënberg and environs belonged to, put the ecclesiastical relationship under serious pressure, among others by sending a letter directly to all the members of the church of Mariënberg with accusations *against*the consistory. The classis also went as far as to

place the church of Mariënberg outside the federation, against the explicit desire of the consistory and before the church of Mariënberg could complete the appeal process. The general synod of the church federation (GS Langsingerland 2017/2018) has approved that aforementioned hierarchy. The synod also made public several accusations (i.a. 'independentism', 'sectarian', 'erroneous brothers') against the church of Mariënberg, without providing any grounds for these accusations. In all of this we are thankful to the Lord our God that a large majority of the congregation has remained united. In appendix I you will find a short summary of the events in the church federation.

Request for Ecclesiastical Contact

The church of Mariënberg would like to maintain contact with you, since the Lord our God has called us to seek unity in truth (Joh. 17:21). The catholicity of the church urges us to seek contact, as the church "is not confined or limited to one particular place or certain persons, but is spread and dispersed throughout the entire world" (Belgic Confession, art. 27). We would be pleased to come into further written or verbal contact.

Yours in His service,
A.H. Ramaker (chairman) M.R. Vermeer (clerk)
Appendix I: Timeline of Events

Appendix I: Timeline of Events

In this appendix a short overview is presented of events in the federation.

A. Proceedings of Classis North-East

December 9, 2016

1. Classis North-East, held on December 9, 2016, deals with matters concerning the church of Mariënberg which were not on the adopted agenda, and without receiving an appeal or request in the agreed upon church-orderly route.1 In doing so, the classis deals contrary to the reformed Church Order, in which is stated that a matter "may be put on the agenda only when the minor assembly has dealt with it" (art. 30 C.O. [Book of Praise 1984, art. 30]).

2. The (former) minister of DGK Mariënberg e.o. requests that the consistory of Mariënberg discloses a matter of silent censure, and postpones the Lord's Supper. Classis decides, without proper preparation and without hearing the consistory2, that the church of Mariënberg cannot celebrate the Lord's Supper. *December 22, 2016*

3. Classis North-East, held on December 9, 2016, decides in a continued session, without proper preparation and without hearing the consistory, that a matter of silent censure has to be disclosed.3 *January 19, 2017*

4. The chairman and clerk of classis North-East, held on December 9, 2016, unlawfully call together a new session.4 Classis continues itself by adding a new agenda item, which is contrary to the Reformed church polity (art. 30 C.O. [Book of Praise 1984, art. 30]). Classis asserts, without proper preparation and without hearing the consistory5, that there are 'grave difficulties' within the church of Mariënberg. Classis decides that the minister will temporarily receive an inactive

1 The (former) minister of DGK Mariënberg e.o. submitted these matters during a question period, while he was delegated by DGK Emmen/Assen e.o. (of which he also was a minister). The chairman and clerk of the classis were informed of this prior to the classis meeting, the vice-chairman (who was delegated by DGK Mariënberg e.o.) was not informed.

2 Out of the ten delegates, only the chairman, the clerk and the delegate of DGK Emmen/Assen e.o. (see footnote above) could prepare. Seven delegates had to read the material which was presented by the delegate of DGK Emmen/Assen e.o. during the classis meeting. The consistory and/or delegates of DGK Mariënberg e.o. had not been informed or heard.

3 The (former) minister of DGK Mariënberg e.o. sends an elaborate letter to classis North-East on December 20, 2016 (i.e. one day prior to the continued session) with regards to this matter. The consistory of DGK Mariënberg e.o. was not informed beforehand and thus not provided with the opportunity to respond. Most delegates had

been unable to prepare themselves adequately. The consistory or delegates from DGK Mariënberg e.o. had not been informed or heard.
4 In the former session (of December 22, 2016) it was decided that in February 2017 a next session would be held. The chairman and clerk called together the session of January 19, 2017 without informing the vicechairman (who was delegated by DGK Mariënberg e.o.).
5 Classis' Deputies for Appeals submit a 'Plan of Action' which had been discussed beforehand only with the minister of DGK Mariënberg e.o. The consistory of DGK Mariënberg e.o. had not been informed or heard beforehand. Appendix I: Timeline of Events 2 status, and that the Lord's Supper cannot be held in the church of Mariënberg (as so-called 'Plan of Action').6
5. In the church of Mariënberg there are, apart from the functioning of the minister and a single (already concluded) matter of silent censure, no 'grave difficulties'. Classis North-East, by making decision concerning the (inactive) status of the minister and the administration of the sacraments, intruded into the local congregation to do 'what belongs to the offices'. This is contrary to the Reformed Church Order, which states that "no church shall in any way lord it over other churches…" (art. 83 C.O. [Book of Praise 1984, art. 74]). *February 27, 2017*
6. Classis North-East, held on December 9, 2016, assembles in a continued session and decides, without proper preparation and without hearing the consistory7, that and 'extraordinary church visitation' will be held. Classis states that consistory's refusal of this visitation would "gravely violate the communion in the federation". *March 6, 2017*
7. Classis North-East holds an 'extraordinary visitation' with confessing members of the church of Mariënberg, in which delegates reveal confidential matters which belong to consistory and/or classis. The (implementation of) the extraordinary church visitation does not prevent, but *causes* unrest in the congregation.

B. Expulsion out of the Federation
March-June 2017
8. The consistory of DGK Mariënberg e.o. appeals at the classis South-West, the appointed body of appeal within the federation. Classis South-West refuses to accept the appeals, contrary to their church political duty. *July 17, 2017*
9. Classis North-East, held on June 9, 2017, decides, in a continued session on July 13 2017, to address the members of the church of Mariënberg directly. In a letter dated July 17, 2017, the consistory is accused of persistently speaking untruths and thus publicly called out as 'liar'. Classis threatens that an unchanged attitude of consistory will lead to "grave ecclesiastical consequences". 6 This decision is contrary to an earlier decision of the same classis (in a session of December 9, 2016) that only deputies of Synod (as per art. 49 CO [Book of Praise 1984, art. 48]) would deal with matters in the church of Mariënberg. 7 The classis concludes without hearing the consistory that there are 'parties' within the church of Mariënberg, based on one-sided information of one deputy for appeals and the (former) minister. Appendix I: Timeline of Events 3 *August 31, 2017*
10. The consistory of DGK Mariënberg e.o. request classis North-East to take back the public accusations, noticing that classis puts a blockage for cooperation. The consistory clearly indicates that it will follow the church orderly route of appeal. Classis, held on June 9, 2017, decides in a continued session on August 31, 2017, to maintain its accusations and places the church of Mariënberg outside the federation. *September 1, 2017*
11. The (former) minister and some other members split the church of Mariënberg, calling its
members to separate church services, starting from September 3, 2017 onwards. A small part of
the congregation withdraws from the church of Mariënberg. *September 2, 2017*
12. The consistory of DGK Mariënberg e.o. suspends its minister. *September 10, 2017*
13. Classis North-East communicates to all churches and members of federation De Gereformeerde Kerken (hersteld) that a group of church members, led by the (former)

minister of DGK Mariënberg e.o., has been acknowledged as the 'lawful church' of Mariënberg. *September 16, 2017*
14. The consistory of DGK Mariënberg e.o. has to depose its minister.

C. Proceedings of General Synod
December 16, 2017 15. General Synod Lansingerland 2017/2018, in a session on December 17, 2017, places the church of Mariënberg definitely outside the federation. In a press release, synod spreads several accusations towards the consistory of the church of DGK Mariënberg e.o., e.g. 'independentism', 'sectarianism', and 'erring brothers'. In doing so, synod violates, among others, the 9th commandment ('to defend and promote my neigbour's honour and reputation', Heidelberg Catechism Lord's Day 43).

D. Continuation of the Church
February 2018 – present day 16. Local churches in the federation ratify the decisions and proceedings of GS Lansingerland 2017/2018, which at several places leads to a liberation.

Reactie BBK aan rev. Song dd. 3 mei 2019

Dear rev. Dongsup Song,

Thank you for your reaction and the understanding you show for our proposal to our synod.

We cordially wish you the indispensable blessing of the Lord, in your country and for your churches.

With brotherly greetings,

For deputies for contact with churches abroad of the Reformed Churches in the Netherlands,

Corneel Koster

To: Reformed Churches Korea
c/o Rev. EunHan Yon and rev. SangHyun Park
yeh9869@hanmail.net and reformed1536@daum.net

From: Deputies contact Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (DGK)
c/o Rev. C. Koster
Duindigtstraat 7
2665 HS Bleiswijk
The Netherlands
dsckoster@gmail.com

March 23rd, 2019

Dear brothers,

As deputies for relations with churches abroad (BBK) of the Reformed Churches in the Netherlands (DGK) we have considered our contacts with your churches.

There is a gap between your churches and our churches. This is not a spiritual gap, but nevertheless there is a gap regarding language, culture and distance. Unfortunately this gap makes a normal communication between us a difficult matter. This is why we deem it right to propose to our next synod to discontinue contacts with your churches.

We hope this information will be sufficient for you. Be assured we continue to pray for you and your churches. May the Lord give you his blessings and make you faithful in serving Him in your country in agreement with his holy Word.

With brotherly greetings,
C. Koster (secretary)

---------- Forwarded message ---------
Van: 박상현 <reformed1536@hanmail.net>
Date: ma 25 mrt. 2019 om 07:55
Subject: RE: Letter DGK to RCK
To: C. Koster <dsckoster@gmail.com>

Greetings in Christ.
I receive your letter and sincerely apologize.
I feel sorry for your letter. Anyway, the reason is entirely my responsibility.
As you said, I, also, think the barrier of language sometimes interferes with the communion of the saints.
The newly pastor who are appointed to our federation last year, graduated from the CANRC Hamilton seminary in 2018.
He is good at English.
If necessary, please write to my fellow pastor.
Then he will answer your question sincerely.
His email address is ysw5057@naver.com.
I pray that the Lord will give you abundant grace to your church.

Park Sanghyun.

Antwoord BBK aan RCK, dd. 3 mei 2019

Dear Rev. Park Sanghyun,

Thank you for your reply to our letter.
We also regret having to make this proposal. Yet circumstances of our small church federation and the small number of available manpower make it necessary for us to make choices.

We thank you for the email address of a pastor who finished his studies in Hamilton and we can point out to you our good contacts with the Free Reformed Churches in Australia (FRCA). These churches may be closer to you, so you may contact them or strengthen already existing ties.

We wish you the indispensable blessings of the Lord, in your country and for your churches.

With brotherly greetings,

For deputies for contact with churches abroad of the Reformed Churches in the Netherlands,
Corneel Koster

Rapport bezoek aan ERE

In opdracht van het deputaatschap BBK is van 24 september tot 1 oktober 2019 een bezoek gebracht aan de *Evangéliumi Református Egyház (ERE)* Subcarpathia, Oekraïne. In dit rapport wordt daarvan verslag gedaan, alsmede conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

D.J. Bolt
P. Dijkstra

Inhoudsopgave

Voorgeschiedenis 2
Evangéliumi Református Egyház 2
Geografisch positie 3
Opdracht 3
Programma 4
Uitvoering 4
Samenleving 6
Politieke situatie 6
Economische situatie 6
ERE 7
Belijdenis 7
Kerkverband 7
Liturgie 7
Activiteiten 7
Kerkelijke relaties 7
ERE - Beregujfalu 9
Algemene religieuze situatie 9
De gemeente 9
Leiding 10
Diensten 10
Heilig Avondmaal 10
Kerkelijke onderwijs 10
Missionair werk 11
Financiën 11
Bedreigingen 11
Persoonlijke situatie gezin Tóth 11
Conclusies 12
Aanbevelingen 12
Bijlage 13

Voorgeschiedenis

Als verslaggever voor *eeninwaarheid.info* woonde br. Bolt de synode Ede 2014 van de GKv bij. Hij ontmoette daar ds. Tóth en raakte met hem in gesprek. Ds. Tóth is een predikant van een evangelisch-gereformeerde kerk te Beregujfalu die behoort tot het kerkverband *Evangéliumi Református Egyház* (ERE) Subcarpathia, Oekraïne.

Sindsdien is het contact gebleven en is er veel gecommuniceerd m.n. via internet.
Ook verbleef ds. Tóth, al of niet vergezeld van zijn vrouw, enkele malen in Nederland.
BBK heeft onder leiding van ds. S. de Marie een goed gesprek gehad met ds. Zóth op 02-10-17. Daarbij waren ook kerkenraadsleden van DGK Opeinde vertegenwoordigd.

Het contact intensiveerde toen in 2018 de gemeente DGK Opeinde gezin Tóth een vakantie aanbood in Nederland en er gelegenheid was over en weer de relatie te verdiepen. Voorjaar 2019 bezochten twee leden van DGK Opeinde de gemeente in Beregujfalu voor een verdere kennismaking en zo mogelijk hulp. Al langere tijd werd er financiële hulp vanuit Nederland geboden.

Binnen BBK kwam de vraag aan de orde of er een officiële kerkelijke relatie met dit kerkverband mogelijk is. Daarvoor werd nader onderzoek nodig geacht. Dit rapport is een weerslag van het bezoek dat in dit kader aan de kerken daar werd gebracht.

Evangéliumi Református Egyház

Dit kerkverband is in 2006 ontstaan uit een afscheiding van de grote *Reformed Church of Hungary (RCH)*. Deze kerken zijn wat karakter betreft te vergelijken met de in de PKN opgegane syn. gereformeerde kerken in Nederland.
Een aantal predikanten probeerde binnen de kerk tot reformatie te komen. Maar dat lukte niet, in tegendeel er was veel weerstand ook onder het 'gewone' kerkvolk. De zaak escaleerde doordat de vrouw in het ambt werd toegelaten. Verzet hiertegen mocht niet baten. Predikant werden voor het blok gezet: een 'statement' ondertekenen, dus mond houden, en anders afscheid nemen.

Zes predikanten konden om hun geweten zo niet verder en scheidden zich in 2006 af. Overigens in aantal veel minder dan was verwacht. Zij leidden vijf gemeenten die samen het ERE kerkverband vormen.
Maar er ontstonden moeiten in de federatie. Een van de predikanten nam afscheid werd baptist. Een andere moest worden gecensureerd, zodat er nu nog vier predikanten dienst doen:

Plaats	**Predikant**	**Belijdende leden**	**Kinderen/Bezoekers**
Beregdéda	Attila Pál	7	7/1
Beregujfalu	Zoltán Tóth	33	60
Mezőgecse Nagybakta	Gyula Kopasz	44	25
Visk	Gyula Sütő	8	10
	Samen	92	103

De predikanten Pál en Tóth spreken goed Engels, Kopasz (vroegere dean in de RCH) in het geheel níet. Ds. Pál heeft gestudeerd in Duitsland. Hij heeft in Nederland rondgereisd. Zijn gemeente is een huisgemeente.
Behalve Kopasz moeten alle predikanten (en vaak hun vrouwen, ook full-time), bijbanen hebben om het financiële hoofd boven water te houden.

Het kerkverband is in 2007 geregistreerd door de Oekraïense staat .
Official website: www.ereformatus.com.

Geografisch positie

Zie onderstaande figuren om een indruk te krijgen van de geografische ligging van de gemeenten.

Europe – Ukraine –
Trans-Carpathians region

De plaatsen waarin de gemeenten zich bevinden zijn rood omcirkeld.
Om een idee te geven, de afstand Beregdéda–Visk is ongeveer 60 km hemelsbreed, Beregujfalu tot de Hongaarse grens 25 km. Maar de afstanden daar worden in *uren* gerekend…

Opdracht

In de Acta van de synode van Lansingerland is op pagina 173 een uitvoerig verslag gepubliceerd van de kennismaking BBK en ds. Z. Tóth op 02-10-17. Daarin bevalen deputaten BBK n.a.v. deze ontmoeting aan:

1. Door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.
2. Bij deze contacten met ERE waar nodig DGK Opeinde te betrekken, vanwege de betrokkenheid die deze gemeente al heeft bij ERE.

Besloten werd dat de deputaten Europa een bezoek brengen aan de ERE-kerken om nadere informatie in te winnen m.b.t

1. De grondslag van deze kerken en het functioneren daarvan.

2. Inrichting van erediensten.
3. De wijze waarop het kerkordelijk samenleven is geregeld.
4. De bediening van de sacramenten en toelating daartoe.
5. Handhaving van tucht in leer en leven.
6. Methoden van evangelisatie en gemeenteopbouw.
7. Eventuele relaties met andere kerken.

Het oorspronkelijke plan om in maart/april 2019, samen met afgevaardigden van de commissie CERE van DGK Opeinde de ERE kerken te bezoeken heeft om praktische redenen geen doorgang gevonden. Wel heeft een afvaardiging van CERE begin april, en BBK deputaten in september, een bezoek gebracht.

Programma

Een uitgangspunt voor ons bezoek was zoveel mogelijk kennismaken met het 'gewone' kerkelijke, maatschappelijk en sociale en leven. Daarom hebben we als ook als 'gewone' kerkleden de diensten bijgewoond en aangeboden sightseeing tot een minimum beperkt. Ds. Tóth organiseerde het als volgt:

- We are going to visit our congregations when you are here. They are nearby, apart from one.
- Midweek services will be visited in other villages.
- On Sunday morning service we are going to attend in Beregujfalu.
- Also some families of Beregujfalu, especially our co-servants in children mission will be visited.
- There will be one official meeting with pastors to talk over our sister church relationship.
- Free time will be sorted together as you would like.
- Fishing, shopping, visiting mountains, or historical places, bear reserve, anything you would like.

Uitvoering

Zr. Bolt is (op eigen kosten) meegegaan. Dat is waardevol gebleken voor het totaalbeeld van het leven daar.

Activiteitenlijst dinsdag 24-09-19 tot en met dinsdag 01-10-19

Dag	**Activiteit**	**Opmerkingen**
Dinsdag	Reis naar Beregujfalu 08.00 – 23.00 uur	Drachten/Dalfsen naar Eindhoven airport - auto Eindhoven naar Debrecen - vliegen Debrecen naar grens Oekraïne (Beregsurány) - minibus Van grens naar Beregujfalu - auto ds. Tóth
Woensdag	Bezoek aan pastorie Bezoek aan ouders ds. Tóth	Rustdag, wel bezoeken.
Donderdag	Gesprek met predikanten 09.00 – 15.30 uur	Ds. Tóth, ds. Kopasz, ds. Pál. Ds. Sütő afwezig (ziek).
	Diner bij Tünde en Zsolt Biro	Planner/calculator bouwbedrijf Actief in jeugdwerk.
	Prayermeeting Beregujfalu	Voorganger ds Tóth.
Vrijdag	Bezoek aan Beregszász I	Indruk van leven in Oekraïens stadje.
	Bezoek aan oudste zuster en gezin in Beregujfalu (84)	Bedlegerig. Bidt regelmatig voor DGK Opeinde (!)
	Bezoek ds. Sütő, hij was in Mezőgecse	Heeft CLL, chemo's. Geeft grote moeite.
	Prayermeeting in Mezőgecse	Voorganger ds Kopasz.

		Ongeveer 100 personen. Preek over Hand. 23. Parallel vertaald. Br. Bolt toespraak gehouden over DGK en n.a.v. 2 Joh. 12,13.
	Diner bij ds Kopasz	
Zaterdag	Bezoek zr Bolt aan moeder ds. Tóth	
	Pannenkoeken eten met oudere jeugd.	Over ons leven vroeger als jongen/meisje, de rol de kerk en kerkleer in hun jeugd. Doorgepraat over seksualiteit toen en nu.
	Gesprek over niet deelnemen HA met ds. Tóth	
Zondag	Eredienst om 10.30 uur	Voorganger ds Tóth. Hand. 24. Kern: Schaam je niet voor het evangelie. Na de dienst br Bolt toespraak gehouden over DGK en n.a.v. Hand. 28:15. Br/zr Bolt en br. Dijkstra de gemeente Ps. 134 toegezongen.
	Heilig Avondmaal	Gasten en niet-belijdende leden/kinderen vertrokken. Ongeveer 25 personen namen deel.
	Bezoek aan gezin van wijngaardenier.	
	Diner met gezin ds. Tóth en zijn ouders.	
	Presentatie voor gemeente/bijbelstudieclub	Brs. Bolt en Dijkstra geven indruk van DGK kerkelijk en persoonlijk leven.
Maandag	Bezoek aan Beregzsász II	Rondleiding synagoge. Universitair/cultureel centrum bezocht.
	Bezoek aan openbare school/bibliotheek	School waar zr. Tóth werkt.
	Diner met familie Tóth en ds. en mevr. Pál	
	Afscheid gemeenteleden.	
	Diner bij fam. Bela met ds. en mevr. Tóth	
Dinsdag	Terugreis naar Nederland	06.15 – 21.15

Enige opmerkingen bij dit programma.
De taalbarrière barrière is groot. Van het Hongaars valt geen syllabe te verstaan. Vele kerkleden kennen geen Engels. Vrijwel alles moet worden vertaald.

De mensen zijn als zeer gastvrij en vriendelijk ervaren. Sommigen gaven aan dat ze zich verbaasden dat wij er zo'n lange reis voor over hadden om hen te ontmoeten. Zij voelden zich bemoedigd door de aandacht die er voor hen is. Er worden ook duidelijke parallellen gezien in het ontstaan van hun en onze kerken en achterliggende oorzaken.
Ondanks veel armoede deden zij hun best ons van al het nodige, en meer dan dat, te voorzien.

We werden ondergebracht in het dormitorium van de gemeente in Beregujfalu. Het gezin Tóth bivakkeerde daar ook zolang wij er waren.

Het Avondmaal werd gevierd en wij werden er voor uitgenodigd. We hebben de predikant uitgelegd dat we gezien onze officiële missie dat nu moeilijk konden doen. Hij gaf aan dat te begrijpen en heeft dat vooraf aan de viering ook de gemeente meegedeeld.

Het voelde nogal ongemakkelijk, temeer omdat gemeenteleden juist ons wilden meenemen naar de viering.

Samenleving

We maken enkele opmerkingen over politieke en economische aspecten van het leven in Subcarpathia. Dat kan niet anders dan heel beperkt en fragmentarisch zijn. In een week, hoe intensief ook, is slechts een beperkte waarneming mogelijk, zwaar bemoeilijkt door de gevolgen van de Babylonische torenbouw. Maar deze waarnemingen vormen toch een belangrijke achtergrond van het kerkelijk en geestelijk leven hoewel we nog niet in staat zijn (ook) een algemeen religieus klimaat te schetsen. We beperken het daarom tot enkele opmerkingen over de politieke en economische situatie.

Politieke situatie

Hongaren in Subcarpathia voelen zich geen Oekraïners. Het liefst zouden zij weer onderdeel van Hongarije uitmaken. De spreektaal is dus ook Hongaars, hoewel dat bestreden wordt. Men moet wel Oekraïens leren maar veel verder dan verstaan komt men vaak niet. Uit de communistische tijd stamt ook de communicatie in het Russisch. Overigens is het beleid om zoveel mogelijk Russische woorden uit de landstaal te verwijderen.
Er is geen actieve politieke beweging om Subcarpathia los te maken. Men ziet dat ook niet als een taak voor christenen. Liever wacht men op het uiteenvallen van de Ukraine.

Hongarije steunt Subcarpathia actief met financiële middelen. Zo wordt veel geld in het onderwijs gestoken, en bijvoorbeeld ook in het wegennet. Daar zit, zo hoorden we, een etnisch als wel een economisch belang achter. Hongarije krijgt graag veel goed opgeleide werkkrachten uit Subcarpathia. Die uitstroom is groot door de (veel) hogere lonen in Hongarije. Het is daarom geen wonder dat men positief over de door het Westen verguisde Hongaarse premier Victor Orbán spreekt.

Men is actief bezig met het Joodse verleden, is de indruk. Zo wordt de markante door de communisten weg gepleisterde voorgevel van de centrale Joodse synagoge in Beregszász weer hersteld.

Economische situatie

De algemene indruk is die van armoede en verval. Waar je ook kijkt, overal zie je fors achterstallig onderhoud. Of in Westerse ogen volstrekt verouderd materiaal. Soms geeft dat associaties met de situatie vlak na de Tweede Wereldoorlog in Nederland.
De lonen zijn zeer laag. Voorbeeld: een bibliothecaris/onderwijsassistent die 5 dagen per week full time werkt verdient 120 euro netto in de maand.
Weliswaar zijn de prijzen gemiddeld lager dan in het Westen maar die van bijvoorbeeld vlees en energie stijgen, en komen in de buurt van het westerse niveau.
Allerwegen wordt voorzien in levensonderhoud door een eigen 'kleine boerderij'. Men verbouwt groenten, aardappelen, kweekt fruit. Daarnaast worden kippen, konijnen, ganzen, geiten voor de slacht gehouden. Oude beelden van kelders vol met 'weckflessen' kwamen weer tot leven.

Het land heeft verschrikkelijk te lijden onder criminaliteit, corruptie en (sigaretten)smokkel. Het is te zien aan soms kapitale woningen met afgesloten hoge hekken, en gênant dure auto's. Het gevolg is dat heel veel geld bestemd voor verbetering van de levensstandaard en infrastructuur in bodemloze zakken van geboefte verdwijnt.

Een zichtbaar gevolg is de afschuwelijk staat van de wegen, vooral op het platteland. De werkelijk ontelbare soms diepe gaten in het plaveisel leveren, zeker in Westerse ogen, een volstrekt onveilige verkeerssituatie op. Duur van autoritten rekent men in uren, niet in kilometers. Maar, denkt men, er daagt misschien licht aan het eind van de tunnel door

m.n. de Hongaarse steun aan verbetering van de infrastructuur waardoor ook het toerisme (Karpaten!) wordt bevorderd.

Een groot probleem is wel het eerder genoemde wegvloeien van waardevolle arbeidskrachten naar Hongarije, of zelfs naar Duitsland voor een hoger inkomen. Het zorgt ook voor ontwrichting van gezinnen, scheidingen, seksuele ontsporing, en heeft ook zijn invloed op het kerkelijke leven.

ERE

We willen proberen een beeld van de ERE te schetsen door de weergave van een aantal aspecten.

Belijdenis

Deze kerken onderschrijven de drie oecumenische belijdenissen, de Tweede Helvetische Confessie, de Heidelbergse Catechismus en de Westminster Confessie. Belijden the five points of Calvinism (TULIP): Total Depravity, Unconditional Election, Limited Atonement, Irresistable Grace, Perseverance of Saints.

Kerkverband

Elk halfjaar komen de kerken in synode bijeen voor evaluatie en planning van de volgende periode. Ds. Tóth is scriba.
Tweemaal per jaar is er een soort conferentie met presbyteriaanse kerken. Er zijn geen studenten theologie.
De kerken kennen de drie ambten van predikant, ouderling en diaken. In de ERE is de roeping tot het ambt voor het hele leven.

Liturgie

In de drie diensten die wij hebben bijgewoond, herkenden we veel van de standaard liturgie zoals we die ook in onze kerken hebben: zegengroet, Schriftlezing, liederen zingen, bidden, preek en zegen.
Verschillen zijn er ook. 's Zondags is er één dienst. Er wordt geen wet of geloofsbelijdenis gelezen. De laatste wel bij de avondmaalsviering. Ook kent men niet de systematische catechismusprediking zoals bij ons.
Men zingt uit een Hongaarse liedbundel met ruim 500 liederen waarvan het eerste deel de 150 Psalmen omvat.
De diensten duren vergelijkbaar lang als bij ons.

Activiteiten

Elke twee maanden er is een kerkdag voor de vijf gemeenten. Alle jeugd komt 4 tot 6 keer bijeen per jaar. Er zijn 4 weekenden voor kinderen. In de zomer zijn er Bijbelkampen voor jeugd en kinderen, soms samen met presbyterianen.

Kerkelijke relaties

Reformed Church of Hungary (RCH)

Zoals boven al aangegeven braken de predikanten van ERE met deze kerk. Voornaamste redenen waren: ontbrekend Schriftgezag, vrijzinnigheid, oecumenisme en vrouwen in de ambten. In de dorpen en steden, ook in Beregujfalu, zijn nog steeds grote kerkgebouwen. Het geestelijk klimaat in die kerken is vergelijkbaar met de PKN in Nederland.

Opmerkelijk is dat de GKv vroeger veelal afstand heeft gehouden van deze kerk – vaak door onze gesprekspartners als 'the liberal church' aangeduid - maar nu toenadering zoekt. En dat is gezien de ontwikkeling in de GKv natuurlijk niet verwonderlijk. Op de synode van Meppel was al te horen dat weliswaar het MV-besluit relaties met kerken in het buitenland zou doen verliezen, maar het gecompenseerd zou worden door banden met andere.

GKv

ERE had een vorm van kerkelijk contact met de GKv, geen officiële zusterkerkrelatie. Zo waren de predikanten Tóth en Pál op de synode van Ede, zie bijlage. Ook nam ds. Tóth deel aan een conferentie van De Verre Naasten enkele jaren terug en ging in dat kader voor in een kerkdienst van de GKv Dalfsen-Oost.
De relatie met de GKv is evenwel officieel door ERE op synodaal niveau definitief verbroken. De ontwikkelingen van de laatste jaren in de GKv, en m.n. de openstelling van de ambten hebben daartoe aanleiding gegeven.

Oekraïne zending

Er is wel contact (geweest) met de Oekraïne-zending van de GKv en hun predikant(en). Kiev/GKv heeft 8 gemeenten in de Oekraïne waarvan één in Subcarpathia.
Maar de afstanden zijn groot, niet alleen geografisch maar ook hier speelt de taalbarrière een hele grote rol. Het Hongaars is geheel anders dan het Oekraïens/Russisch.

Reformed Presbyterian Church of Central and Eastern Europe - RPCCEE

Dit kerkverband is in begin jaren 90 in de vorige eeuw ontstaan uit activiteiten van de Westminster Biblical Missions (later Westminster Biblical World Missions, WBWM) in Hongarije. Zij stichten het Karolyi Gaspar Institute of Theology and Missions. De afgestudeerden werden echter niet geaccepteerd in de Reformed Church of Hungary.

De studenten uit Hongarije, Roemenië en Oekraïne zwermde na hun studie daarom uit over genoemde landen en stichten gemeenten, waarvan twee in Subcarpathia (Berehovo, Uzghorod). Langzaam maar zeker worden deze met hulp van de WBWM zelfstandig.
Op dit moment telt het kerkverband 15 gemeenten en heeft 16 predikanten.

Het kerkverband onderhoudt relaties met Amerikaanse presbyteriaanse kerken. Maar op dit moment is dat beeld ons niet helder nog.
Opmerkelijk is de aandacht die deze kerken aan christelijk onderwijs geven. Zij promoten bijvoorbeeld *'homescholing'.*

De relatie van ERE met dit kerkverband heeft veel stof tot discussie gegeven. Kern daarvan is de visie op de kerkregering. Heeft de RPCCEE een centralistisch hiërarchisch vorm van kerkregering? Het is in elk geval opvallend dat de kerknaam in het enkelvoud wordt weergegeven.
De indruk is dat er vanuit de RPCCEE grote druk wordt uitgeoefend om ERE te integreren. Echter twee van de vier ERE predikanten zijn daar om genoemde vorm van kerkregering tegen. Zij vrezen ook dat het moeizaam en met grote inspanning gerealiseerde 'conferentiecentrum', c.q. de missiefaciliteiten in Beregújfalu, dan zal moeten worden overgedragen aan het RPCCEE kerkverband.
Dit jaar lijkt een (voorlopig?) compromis te zijn bereikt door het aangaan van een *zusterkerkrelatie* tussen ERE en RPCCEE. Maar het is de vraag of dit op termijn toch niet leidt tot een fusie.

Deze betrekkelijk jonge kerk lijken hard te werken aan vervulling van de ambten. Zo is er een training van kandidaat-ouderlingen en zijn er enkele bevestigd. Hetzelfde geldt t.a.v. het diakenambt.

De PRCCEE schijnt een relatie met Brazil Presbyterian Church of Brazil (Robert Rapp?) te hebben. Deze bieden ook ondersteuning. Maar op dit moment zijn ons nog geen verdere details bekend.

Inmiddels is er een persoonlijk contact van leden van DGK Opeinde ontstaan met br. en zr. G. Hof die lid zijn van de Balatonalmádi gemeente. Br. en zr Bolt hebben hen ontmoet en gesproken in Nederland, ook in voorjaar 2021 is er nog weer contact geweest. Inmiddels hebben ook leden van DGK Opeinde deze broeder en zuster bezocht in

Hongarije. Wellicht kan dit leiden tot verdere kennismaking en inzicht. Een lid van DGK Opeinde werkt in Hongarije en is gastlid van de kerk in Budapest geworden.

ERE - Beregujfalu

Om het beeld van de ERE kerkengemeenschap verder in te vullen geven we wat weer van het kerkelijk/geestelijk leven dat we in de gemeente te Beregujfalu hebben meegemaakt en ervaren. Uiteraard is ook dat maar weer beperkt. Echt weten wat er leeft en hoe geleefd wordt, kan alleen worden ervaren als er langere tijd wordt verkeerd en de taal beheerst wordt. Dus hier alleen enkele indrukken.

Algemene religieuze situatie

Het leven in Beregujfalu tussen een grote Orthodoxe kerk en de eveneens markante Hongaars Gereformeerde kerk (RCH), *'the liberal church'*, is niet altijd gemakkelijk. Beide kerken hebben weliswaar weinig actieve leden maar 'er niet bij horen' betekent wel een achtergestelde positie in het dorp. Typisch voorbeeld: het luiden van klok bij een begrafenis van een lid van de ERE gemeente is problematisch en met voorwaarden omgeven.
Zeker in het begin van het bestaan van de ERE was er veel vijandschap, werden zelfs ramen ingegooid en moest de politie er aan te pas komen. Nu nóg wordt de ERE kerk gezien als een sekte.

De gemeente

De gemeente lijkt een hechte gemeenschap. We zagen veel gemoedelijke en vriendschappelijke omgang met elkaar. Voor zover wij kunnen nagaan zijn er weinig 'rijken en edelen', hoewel enkele kerkleden het maatschappelijk duidelijk beter hebben dan anderen.

Men beschikt over een eigen kerkgebouw, een verbouwde vroegere boerderij. Het heeft een aangebouwde keuken, ontmoetingsruimte en eetgelegenheid.

Leiding

De gemeente wordt geleid door predikant Tóth samen met een ouderling en een diaken. De ambtsdragers worden voor hun leven benoemd. We werden uitgedaagd om vanuit de Schrift te motiveren waarom de roeping slechts tijdelijk zou zijn…

Diensten

We hebben drie diensten meegemaakt: een eredienst op zondag en twee prayer meetings, op donderdag- resp. vrijdagavond (in een andere gemeente). De prayer meetings zijn liturgisch niet (voor ons niet waarneembaar) verschillend van de zondagse kerkdienst. De diensten hebben een vergelijkbare liturgische opzet als bij ons.

Er is één dienst op zondag. Dat zou te maken hebben met de behoefte aan rust en familiebezoek. Wel is er zondagsavonds Bijbelstudie waaraan een behoorlijk deel van de gemeente deelneemt.
Er is voor de jongsten een crèche met Bijbelverhaal, zingen, werkjes maken.

Diensten worden in de Hongaarse taal gehouden. Ds. Tóth kan Russische en Oekraïens verstaan maar onvoldoende spreken. Om toch ook Oekraïense mensen - uitgenodigd via vrienden en relaties - te bereiken met het Woord nodigt hij af en toe een Oekraïense dominee uit, een van 8 gemeenten van de Oekraïens gereformeerde kerken gesticht door GKv (tot nu toe 2 keer gebeurd).

De predikant draagt een toga. Vrouwen hebben hoeden op in de dienst naar 1 Kor. 11. Het is niet verplicht, maar men wil wel graag uniformiteit.

We hebben goede preken gehoord. Uiteraard worden door vertaling veel details gemist maar de hoofdlijn was goed te volgen. Thema's waren n.a.v. de gebeurtenissen rond Paulus als beschreven aan het eind van Handelingen: 'Hebt u vijanden lief', 'De poging tot moord op Paulus verijdeld', 'Niet schamen voor het evangelie'. Met samenvattend vertalen duurden de preken zeker drie kwartier.

De dienst wordt begeleid (althans in de bijeenkomsten die wij bijwoonden) op een oud harmonium, met 1 vinger. Men werkt aan meer vingers.

Heilig Avondmaal

Het Heilig Avondmaal wordt elke maand gevierd en vindt plaats ná de kerkdienst (zoals Augustinus al voorstond). Tussen de kerkdienst en de viering hebben bezoekers en kinderen(!) gelegenheid de kerkzaal te verlaten. Kinderen zijn er dus niet bij. Deze 'pauze' schijnt m.n. ingegeven te zijn de gelegenheid tot vertrek van bezoekers. N.a.v. ons gesprek daarover wil de predikant er over nadenken of dit anders zou moeten.

Er wordt gebruik gemaakt van een formulier. Brood en wijn worden klaargezet terwijl (hele) psalmen en gezangen werden gezongen. De predikant zet in en iedereen zingt uit het hoofd mee. De helft van de aanwezigen loopt naar voren en staat in een kring en ontvangt persoonlijk brood en wijn van de predikant. Er is een korte gelegenheid om in stilte te bidden/danken.
Vervolgens gaat de andere helft aan.
De viering duurt ongeveer 50 minuten en verloopt eerbiedig en aandachtig.

Kerkelijke onderwijs

Kinderen en jongeren krijgen kerkelijk onderwijs van de predikant en zijn echtgenote. Dat ziet er als volgt uit:

9-13 jaar	Jongere jeugd
13-14 jaar	Uit hoofd leren van de catechismus.

	Kinderen moeten het geleerde in/na een kerkdienst kunnen opzeggen.
15-16 jaar	Kerkgeschiedenis
17- -- jaar	Belijdeniscatechisatie

Het catechetisch onderwijs wordt afgesloten met een openbare belijdenis. Daarbij moet getuigd worden van een persoonlijk geloof.

De jonge jeugd (9-13 jaar) komt voor Bijbelonderwijs bijeen onder leiding van zr. Tóth. Elke 14 dagen moet een psalm of lied uit het hoofd worden geleerd. Elke maand een christelijke film om ook over maatschappelijk onderwerp te praten.
Oudere jeugd (14-20 jaar wordt door ds. Tóth onderwezen.

Jongeren komen bij elkaar op zaterdagavond. Wij hebben deze Bijbelclub tijdens ons bezoek bijgewoond en op hun verzoek gesproken over hoe wij als jongeren elkaar gevonden hebben. En welke relatie wij als jeugd hadden met leer van de kerk. Ook had men vragen over seksualiteit toen en nu.

Missionair werk

De kerken zijn duidelijk gericht op missionair werk. In Beregújfalu wordt intensief gepoogd om jongeren naar de kerk te 'lokken' met allerlei jeugdactiviteiten. Via de jongeren probeert men in contact te komen met ouderen.

De gemeente heeft in de afgelopen jaren een soort missionair centrum gebouwd. Naast een dormitorium (voorlopig nog op de grond slapen) met douches, toiletten heeft men deze zomer een overdekte halfopen ruimte gemaakt voor ontmoeting, gesprek en spel. Daarvoor heeft men ook zowel financiële als fysieke ondersteuning gehad van de stichting *Samarita,* een hulporganisatie van de Gereformeerde Gemeente die gesponsorde jongeren uitzendt naar het buitenland voor incidentele hulpverlening.

Financiën

Als regel worden tienden als 'VVB' voor de kerk gegeven. Maar de bijdrage is wel afhankelijk van situatie en geen voorwaarde of eis. Deze tienden zijn voor de vaste lasten als kerkdiensten, diaconie en traktement predikant.
Verder staat er een offerbus in de kerk. De inhoud daarvan is voor additionele zaken als bijvoorbeeld de uitbreiding van het centrum.

Bedreigingen

Sinds enige tijd is er een baptisten-gemeente gesticht in Beregujfalu op korte afstand van de ERE gemeente. De charismatische dominee ervan probeert zielen te winnen en is daar voor een deel in geslaagd (8), en nog bezig. Het vormt een bedreiging en een last voor de gemeente.

Daarbij komt ook dat de gemeente te maken heeft met het eerder genoemde verschijnsel dat (jonge) mensen werk zoeken in Hongarije of andere EU-landen waar ze (veel) meer kunnen verdienen. Ook dat bevordert niet de instandhouding van het kerkelijk leven.

Persoonlijke situatie gezin Tóth

De levensstandaard is laag, zeker vergeleken met die in het Westen/Nederland. Naast het traktement moet er zowel door de predikant als zijn vrouw inkomsten worden verworven. De predikantsvrouw werkt full time als bibliothecaresse en onderwijsassistent in een openbare school in Beregszász, 15 km verderop. Tegelijk doet ze een universitaire studie wiskunde. Overigens is deze situatie niet uniek: ook ds. Pál moet met zijn vrouw fulltime maatschappelijk werken om het hoofd boven water te houden.
De huisvesting laat ook te wensen over. De predikant heeft geen eigen studeerkamer bijvoorbeeld.

Om in voldoende levensonderhoud te voorzien worden een uitgebreide lap grond bij de pastorie bebouwd en dieren als kippen, konijnen enzovoort, gehouden. Overigens mislukte de oogst in het jaar van bezoek grotendeels door langdurige regen gevolgd door een lange periode van droogte.

Ondanks dat er een openbare school in de eigen woonplaats is, gaan de kinderen Tóth gaan naar de eerder genoemde school in Beregszász. De reden is dat het openbare onderwijs nogal problematisch is voor de christelijke levensstijl. Dat probeert het predikantsechtpaar te compenseren met *homescholing*. Omdat de lokale schooldirectie dat niet accepteert is het gezin uitgeweken naar Beregszász voor partime onderwijs. Maar het brengt natuurlijk wel de nodig (reis)kosten mee.
Vermeldenswaard is dat zr. Tóth op de school de gelegenheid te baat neemt een christelijke invloed uit te oefenen!

Conclusies

We proberen enkele voorlopige conclusies te trekken.

1. We herkennen op basis van wat we hebben meegemaakt een kerkelijk leven dat op veel punten als gereformeerd kan worden herkend.
   Wel zijn er als aangegeven, verschillen met onze kerkelijke praktijk.

2. De kerken van de ERE hebben het niet gemakkelijk. En dat niet alleen economisch maar ook kerkelijk als kleine gemeenten in een grote seculiere samenleving die hen veelal als een sekte beschouwt.

3. Er is een sterk missionair bewustzijn dat leidt tot het organiseren van tal van activiteiten om kinderen en daardoor ook ouders met het evangelie te bereiken.

4. Er is een sterke stroming die aansluiting/fusie zoekt met de presbyteriaanse kerk, de RPCCEE. Daarnaast is er een grote behoefte om interkerkelijke/internationale contacten te onderhouden en aanvaardt men gemakkelijk buitenlandse hulp.

Aanbevelingen

We bevelen het volgende aan:

1. Het contact met de ERE kerken zo mogelijk intensiveren om hen (nog) beter te leren kennen zodat een verantwoord kerkelijk contact kan worden aangegaan.
   Daartoe wordt een onderzoek gedaan naar de praktijk t.a.v. kerkelijke contacten en hun vormgeving zoals dat gebeurt de CanRC en FRCA.

2. De kerkelijke situatie van gereformeerden en presbyterianen en hun relaties daar verder in kaart brengen.

3. Binnen de DGK kerken deze kerken plaatselijk/landelijk voor het voetlicht halen zodat zij gesteund kunnen worden in gebed en met activiteiten.

Aanvulling

Het lijkt ons zinvol bovenstaand relaas aan te vullen met een weergave van ontwikkelingen sinds ons bezoek september/oktober 2019 en tot nu (voorjaar 2021).

Contact
Het afgelopen jaar heeft zich gekenmerkt door een zeer intensief contact van ds Tóth met de commissie ERE-kerken (CERE) van de gemeente DGK Opeinde waarvan ook deputaat BBK-lid Bolt deel uitmaakt. Helaas moest het contact door de corona-ellende beperkt blijven tot communicatie via internet.

De focus van het contact heeft gelegen op ondersteuning van missionaire activiteiten en barmhartigheidswerk. De pandemie die ook grote gevolgen heeft voor de gemeente van ds. Tóth en zijn woonplaats, vergde veel extra inspanning. De economische situatie lijkt ook gaandeweg te verslechteren, met alle gevolgen van dien.

Evangelisatie
Toch gaan de predikant c.s. onverdroten verder met evangeliserende activiteiten. Mede door hun toedoen kon de eerder vermelde school blijven bestaan en de mogelijkheden kinderen in contact te brengen met het Evangelie worden vergroot.
Ook is een contact met Gypsies (Zigeuners) die woonachtig zijn in een nabijgelegen kamp tot stand gekomen. Een aantal kinderen daarvan bezoekt het onderwijs aan de school van zr. Tóth en komt zo in aanraking met de Bijbel. De predikant geeft muzieklessen aan een aantal kinderen ervan en er wordt ook gezorgd voor materiële ondersteuning in de zin van lunches op school.

Afstemming
Het vraagt nogal aandacht van CERE om op een gestructureerde en verantwoorde wijze hulpvragen en ondersteuning op elkaar af te stemmen. Maar daarin wordt goede voortgang geboekt. Naast bijdragen aan de missionaire activiteiten wordt ook barmhartigheidswerk, o.a. in de vorm van een Medical Fund, ondersteund.

Onderzoek
Afgelopen jaar zijn we helaas nog niet verder gekomen met onderzoek naar de kerken en kerkelijke verhouding in Subcarpatia/Hongarije. Dat heeft ook te maken met het ontbreken van elk persoonlijk contact door de pandemie alsmede de intensieve inspanning die het ook daar kost om 'het hoofd boven water te houden'.

Voorlichting
Voorlichting is gegeven met een artikel in De Bazuin januari 2019. Ook is er in de Evangelisatie & Zending special van dit blad een artikel gewijd aan de missionaire activiteiten van de gemeenten in Beregújfalu en Budapest (RPCCEE).

Bijlage

Uit verslag synode Ede (GKv) 2014

Besluit 9 abc

Als afgevaardigden van de buitenlandse kerken
ERE Evangéliumi Református Egyház Oekraine zijn aanwezig:
ds. Attila Pál
ds. Lajos Szilágyi

BESPREKING

Ds. Van Wijnen
De contacten met de Reformed Presbyterian Church in Central en Eastern Europe (RPCCEE) hebben weinig inhoud gekregen. Wel hebben we de afgelopen dagen gemerkt dat broeders van de Oekraïense kerken contact met hen hebben.

Buitenlandse afgevaardigden – Rev. T. Zolthan (Oekraïne)
Er is geen officieel contact met hen maar we benutten wel elk mogelijkheid om hen te ontmoeten. Ze zijn serieus gereformeerd maar te serieus m.b.t. de kerkorde. Deze kerken hebben een Amerikaanse achtergrond.

Preses
Het is positief dat u wel contact met hen kunt krijgen.

Deputaten BBK – ds. A.P. Feijen
Het gaat niet om een kritische houding jegens GKv. Maar het contact krijgt geen inhoud door hen. Daarom zien we geen verdere mogelijkheden voor contact en benadrukken regionalisering.

STEMMING
Met algemene stemmen aangenomen.

Verslag Ontmoeting CanRC - DGK
Report Meeting CanRC - DGK

Datum	Donderdag 18 februari 2021
Locatie	Digitaal / Video conference
Aanvang	NL 19.00 / 10:00am PST / 12:00 CST / 1:00pm EST

1. **Opening (DGK)**
   The meeting was opened in a Christian manner by Rev. C. Koster with the reading of Matthew 21:1-11 and prayer.

2. **Aanwezigheid en bedoeling van ontmoeting**
   Roll call and purpose of the meeting
   Introduction of all those present at the meeting.
   DGK: C. Koster, M.A. Sneep, D.J. Bolt, J. Houweling, H.G. Gunnink (P. van Gurp absent)
   CanRC: K. Janssen, H. deBoer, O. Bouwman, H. Schouten, A.J. Pol, S.C. VanDam, A. Witten, J. Moesker
   DGK explained that the expectation for the meeting is to have a brotherly conversation and to get information regarding the Canadian situation.
   Instruction for BBK-DGK: to speak with the LRCA as sister church about:
   Catholicity of the church. DGK has sent materials on this to the CanRC. The LRCA condemns the WS and cannot acknowledge churches that use the WS unchanged. This is diametrically opposed to what the DGK decided.
   The alleged path of appeal which LRCA members did not follow
   DGK-BBK also has an instruction to speak with the CanRC to talk about the formation of the LRCA.

3. **Bespreking verschillende onderwerpen**
   Discussion of various topics
   a. LRCA nu
      Liberated Reformed Church (Abbotsford) now
      CanRC explained that the LRCA was formed by people who withdrew from the CanRC or had been excommunicated and formed their own church. The CanRC do not consider them a false church, the issue with the LRCA is that it sees the CanRC as a false church. The LRCA has sent letters to CanRC synods but these were declared inadmissible as not coming from a CanRC; technically the concerns of the LRC could be placed on a CanRC synod by a CanRC. The reason for concern with respect to the CanRC included fencing of the Lord's Supper and individual cups at the Lord's Supper. In general, the LRCA is a group of people who are disgruntled with the CanRC and kind of group together. Sometimes those who join also leave the LRCA again.

   b. De kerkelijke weg voor individuele leden in CanRC mbt zaken die het kerkverband aangaan (zoals een zusterkerkrelatie)
      The ecclesiastical route for individual members in the CanRC with a view to matters that pertain to the church federation (such as a sister church relation)
      The CanRC explain: Until the mid 1990s individual members could write in to synods. Mindful that ecclesiastical assemblies are assemblies of churches, and not of church members, the approach changed then. Now a member can approach a synod either via the local consistory/council or via the pathway of appeal if their consistory/council does not take up their concerns and they feel wronged by this.
   c. Toelating tot het Avondmaal
      Admission to the Lord's Supper
      The CanRC explain: For the most part CanRC members will celebrate the Lord's Supper in their own congregation, a practice of "avondmaalsbriefjes"

(Lord's Supper letters) as in the GKv in the past does not exist. As per CO article 61, the consistory shall admit only those who have made public profession of the Reformed faith and lead a godly life. How the consistory determines this is up to the consistory, though it should be noted that those who come with a good attestation from a sister church shall be admitted. It means that on occasion a consistory will conduct an interview by two elders, or make use of a "reverse attestation": where a person attests to their faith convictions by signing a document which is then mailed to their own church (testimony to walk of life is received from members of the congregation who know the individual). There is discussion about what "professing the Reformed faith" exactly includes (e.g. what about a "Reformed Baptist"); that is going the ecclesiastical route.

Katholiciteit van de kerk mbt zusterkerkrelaties met presbyteriaanse kerken
Catholicity of the church with a view to sister church relations with Presbyterian churches

DGK noted that in 1977 the OPC was recognized as true church, and ecclesiastical fellowship was established in 2001. What was the development here?

CanRC explained: there have been many inconsistencies from 1997 – 2001. Currently there is a study mandate for the interchurch relations committees to reflect on the exercise of interchurch relations to give more clarity in processes. One of the issues with the OPC was confessional membership, the reason is that the ways in which CanRC and OPC practice this differ from each other. Admission to the Lord's Supper is an ongoing point of discussion. It should also be noted that confessional subscription between the Dort and Westminster traditions is different. In practice the OPC's approach has a similar outcome to that of the CanRC, the PCA is more tolerant.

d. NAPARC

The CanRC explained: NAPARC is functionally similar to the COGG, though more structured and confessionally shaped, as is the ICRC. For example, the CRCNA's membership in NAPARC was terminated for doctrinal unfaithfulness, and the membership of the GKv in the ICRC was suspended for doctrinal unfaithfulness.

Note: GS 1986 (art. 150, 175) made clear that membership in the ICRC does not make all other member churches EF or "true and faithful church".

DGK asked for some explanation of "Golden Rule Comity Agreement" and "Transfer of Members Agreement". CanRC explained that both are morally binding agreements, they are not binding decisions as NAPARC is not an ecclesiastical assembly. The GRCA means that before a NAPARC member church decides to start a church plant in an area, it will first consult with other NAPARC members. The TMA means that a church cannot simply be dismissive when a member seeks to transfer from one NAPARC member to another.

e. Pulpit exchange

The CanRC explained: The matter of pulpit exchange with non sister-churches is a point in discussion in our churches. Currently it is not permitted, as per a recent decision by Regional Synod East, which will likely be appealed to General Synod. The matter will also be addressed in a report to general synod on exercising interchurch relations.

f. Maintaining the Church Order

The CanRC explained: The questions about abiding by the Church Order would be asked during church visitation and during classis. There are some aspects of the CO that are less strictly stuck too (e.g. chairmanship of consistory by the minister). There are concerns that the odd church might not be abiding by the CO as strictly as most feel they should, those matters are dealt with via the broader assemblies (e.g. concerns of Orangeville with respect to Blessings).

g. Overig

Other: the CanRC had requested an update on the relationship DGK-GKN and an update on plans for the upcoming DGK synod
DGK explained: DGK synod: preparations were made for a meeting in April. It has been postponed because of covid (which has also hampered deputy work). The opening session is now to be in September, meeting on Saturdays. The reports are to be in by May, 2021.
DGK explained: DGK-GKN: since January 2020, we have come closer to each other, and we have worked out a route to follow to be closer as federations but especially as local churches, because there have been issues locally when churches split (which has made for hard feelings). Each church (GKN or DGK) has received a letter from deputies to see if there are outstanding issues, do these need resolution prior to merging, and do you need help with resolution, and some have said yes to all three questions. Federationally, we are speaking to each other, and discussing some subjects: differing practices within the churches (do we go DGK, GKN, or allow both: e.g. women voting, hymns).
There is a positive move in our churches, as people from the GKv are joining us who do not have the history of the DGK since 2003.
The CanRC noted a request for ecclesiastical fellowship has been received from the GKN, but not from the DGK. It will be awkward to have a relationship with one and not the other. DGK responded with the hope that the CanRC would indeed not choose one over the other.

4. **Sluiting (CanRC)**
   Close: CanRC
   Rev. K. Janssen closed the meeting with the reading of Ephesians 3:14-21 and prayer.

Notulen virtuele bijeenkomst CanRC – DGK 18-02-2021 (Nederlandse vertaling)

1. Opening (DGK)

De bijeenkomst wordt op christelijke wijze geopend door ds. C. Koster met het voorlezen van Mattheüs 21: 1-11 en gebed.

2. Aanwezigheid en bedoeling van ontmoeting

Introductie van alle aanwezigen op de bijeenkomst.

DGK: C. Koster, M.A. Sneep, D.J. Bolt, J. Houweling, H.G. Gunnink (afmelding door P. Van Gurp, adviseur)

CanRC: K. Janssen, H. deBoer, O. Bouwman, H. Schouten, A. Pol, C. VanDam, A. Witten, J. Moesker

DGK legt uit dat de verwachting voor de bijeenkomst is om een broederlijk gesprek te voeren en informatie te krijgen over de Canadese situatie.

Instructie voor BBK-DGK: om als zusterkerk met de LRCA te spreken over:

> -Katholiciteit van de kerk. DGK heeft hierover materiaal naar de CanRC gestuurd. De LRCA veroordeelt de WS en kan geen kerken erkennen die de WS ongewijzigd gebruiken. Dit staat lijnrecht tegenover wat de DGK heeft besloten.
>
> -De vermeende weg van beroep die LRCA-leden niet hebben gevolgd

DGK-BBK heeft ook een instructie om het gesprek met de CanRC aan te gaan om te spreken over het ontstaan van de LRCA.

3. Bespreking van verschillende onderwerpen

a. Liberated Reformed Church (Abbotsford) (LRCA) – de huidige situatie

CanRC legt uit dat de LRCA werd gevormd door mensen die zich hebben onttrokken aan de CanRC of geëxcommuniceerd waren en hun eigen kerk vormden. De CanRC beschouwt hen niet als een valse kerk; het probleem met de LRCA is dat zij de CanRC als een valse kerk ziet. De LRCA heeft brieven naar CanRC-synodes gestuurd, maar deze werden niet-ontvankelijk verklaard omdat ze niet afkomstig waren van een CanRC; technisch gezien zouden de zorgen van de LRCA door een CanRC op een CanRC-synode kunnen worden geplaatst. De reden voor bezorgdheid met betrekking tot de CanRC waren onder meer de toelating tot het avondmaal en het gebruik van individuele bekertjes tijdens het avondmaal. Over het algemeen bestaat de LRCA uit een groep mensen die ontevreden zijn over de CanRC en elkaar zo als groep gevonden hebben. Soms verlaten degenen die toetreden ook weer de LRCA.

b. De kerkelijke weg voor individuele leden in CanRC mbt zaken die het kerkverband aangaan (zoals een zusterkerkrelatie)

De CanRC legt uit: Tot het midden van de jaren negentig konden individuele leden synodes aanschrijven. Gezien het feit dat kerkelijke vergaderingen bijeenkomsten van kerken zijn, en niet van kerkleden, is de benadering toen veranderd. Nu kan een lid een synode benaderen via de plaatselijke kerkenraad of via de weg van beroep als hun kerkenraad hun zorgen niet overneemt en zij zich hierdoor onterecht behandeld voelen.

c. Toelating tot het Heilig Avondmaal

De CanRC legt uit: De CanRC-leden zullen voor het grootste deel het avondmaal in hun eigen gemeente vieren; een praktijk van 'avondmaalsbriefjes' zoals in het verleden in de GKv bestaat niet. Volgens KO-artikel 61 zal de kerkenraad alleen degenen toelaten die openbare belijdenis van het gereformeerde geloof hebben afgelegd en een godvruchtig leven leiden. Hoe de kerkenraad dit bepaalt, is aan de kerkenraad, al moet worden opgemerkt dat degenen die met een goed attest van een zusterkerk komen, zullen worden toegelaten. Het betekent dat twee ouderlingen van een kerkenraad af en toe een gesprek zullen hebben, of dat de kerkenraad gebruik zal maken van een "omgekeerd attest": waarbij een persoon zijn geloofsovertuiging bevestigt door een document te ondertekenen dat vervolgens naar zijn eigen kerk wordt gestuurd (getuigenis van leer en leven wordt ontvangen van gemeenteleden die de persoon kennen). Er is discussie over wat "het belijden van het gereformeerde geloof" precies inhoudt (bijv. Hoe zit het met een "gereformeerde baptist"); dat gaat de kerkelijke weg.

Katholiciteit van de kerk mbt zusterkerkrelaties met presbyteriaanse kerken

DGK merkt op dat in 1977 de OPC als ware kerk werd erkend en dat in 2001 een zusterkerkrelatie werd aangegaan. Hoe heeft dit zich ontwikkeld?

CanRC legt uit: er zijn veel inconsistenties geweest tussen 1997 en 2001. Momenteel ligt er een studieopdracht voor de commissies voor interkerkelijke betrekkingen om zich te bezinnen op de uitoefening van interkerkelijke betrekkingen om meer duidelijkheid te scheppen in processen. Eén van de problemen met de OPC was het confessioneel lidmaatschap; de reden is dat de manieren waarop CanRC en OPC dit beoefenen van elkaar verschillen. Toelating tot het avondmaal is een voortdurend punt van discussie. Er moet ook worden opgemerkt dat de er verschil is tussen de wijze van binding aan de belijdenis in de Dortse traditie en die in de Westminster-traditie . In de praktijk heeft de aanpak van de OPC een vergelijkbaar resultaat als die van de CanRC, de PCA is toleranter.

d. NAPARC

De CanRC legt uit: NAPARC is functioneel vergelijkbaar met de COGG, maar meer gestructureerd en confessioneler, net als de ICRC. Het CRCNA-lidmaatschap van NAPARC werd bijvoorbeeld beëindigd vanwege leerstellige ontrouw, en het GKv-lidmaatschap van de ICRC werd opgeschort vanwege leerstellige ontrouw.

Opmerking: GS 1986 (art. 150, 175) maakte duidelijk dat lidmaatschap van de ICRC niet alle andere lidkerken tot zusterkerken of tot "ware en trouwe kerk" maakt.

DGK vraagt enige uitleg over de "Golden Rule Comity Agreement" (GRCA) en de "Transfer of Members Agreement" (TMA). CanRC legt uit dat beide moreel bindende overeenkomsten zijn; het zijn geen bindende overeenkomsten, aangezien NAPARC geen kerkelijke vergadering is. De GRCA houdt in dat voordat een NAPARC-lidkerk besluit om een gemeentestichting in een gebied te starten, zij eerst overleg zal hebben met andere NAPARC-leden. De TMA betekent dat een kerk niet simpelweg afwijzend kan zijn wanneer een lid probeert over te stappen van het ene NAPARC-lid naar het andere.

e.Kanselruil

De CanRC legt uit: De kwestie van kanselruil met niet-zusterkerken is een discussiepunt in onze kerken. Momenteel is het niet toegestaan, zoals blijkt uit een recent besluit van Regionale Synode Oost, waartegen waarschijnlijk beroep zal worden aangetekend bij de Generale Synode. De kwestie zal ook aan de orde komen in een rapport aan de generale synode over het beoefenen van interkerkelijke betrekkingen.

f. Handhaving van de kerkorde

De CanRC legt uit: De vragen over het zich houden aan de kerkorde worden gewoonlijk tijdens kerkelijke visitatiebezoeken en op de classis gesteld. Er zijn ook enkele aspecten van de KO waar minder strikt aan wordt vastgehouden (bijv. voorzitterschap van de kerkenraad door de predikant). Er zijn zorgen dat hier of daar een kerk zich misschien niet zo strikt aan de KO houdt als de meesten denken dat ze zouden moeten; die zaken worden via de meerdere vergaderingen behandeld (bijv. zorgen van Orangeville met betrekking tot Blessings).

g. Overig

*D*e CanRC had verzocht om een update over de relatie DGK-GKN en om een update over de plannen voor de komende DGK-synode

DGK licht toe: DGK-synode: voorbereidingen waren getroffen voor een bijeenkomst in april. Het is uitgesteld vanwege covid (wat ook het werk van deputaten heeft opgehouden). De openingssessie is nu in september, vergaderingen op zaterdag. De rapporten moeten in mei 2021 binnen zijn.

DGK legt uit: DGK-GKN: sinds januari 2020 zijn we dichter bij elkaar gekomen, en hebben we een te volgen route uitgestippeld om als federaties dichter tot elkaar te komen, maar vooral als lokale kerken, omdat er lokaal problemen waren toen kerken opsplitsten (problemen die tot negatieve gevoelens hebben geleid). Elke kerk (GKN of DGK) heeft een brief ontvangen van afgevaardigden om te zien of er nog openstaande kwesties zijn, of deze opgelost moeten worden voordat ze worden samengevoegd, en of ze hulp nodig hebben bij het oplossen, en sommigen hebben ja gezegd op alle drie de vragen. Federaal spreken we met elkaar en bespreken we enkele onderwerpen: verschillende praktijken binnen de kerken

(volgen we de gewoontes binnen de DGK, of die gebruikelijk zijn binnen de GKN, of laten we beide toe: bijvoorbeeld vrouwenstemrecht, gezangen).

Er is een positieve beweging in onze kerken, aangezien mensen van de GKv zich bij ons voegen. Zij hebben de geschiedenis van de DGK sinds 2003 niet meegemaakt.

De CanRC merkt op dat er een verzoek is ontvangen van de GKN om tot een zusterkerkrelatie te komen, maar niet van de DGK. Het zal lastig zijn om een relatie met de een te hebben en niet met de ander. DGK reageert met het uitspreken van de hoop dat de CanRC inderdaad niet het ene kerkverband boven het andere zal kiezen.

4. Sluiting (CanRC)

Ds. K. Janssen sluit de bijeenkomst af met het voorlezen van Efeziërs 3: 14-21 en gebed.

Bijeenkomst FRCA-CanRC-VGKSA-DGK

9 januari 2020

Aanwezig:
CanRC: ds. Karlo Janssen, br. Gerry Nordeman
DGK: ds. Michiel Sneep (BBK), br. Durk Jan Bolt (BBK), br. Piet Dijkstra (BBK), ds. Hilbert Gunnink[1] (BBK), ds. Piet van Gurp (BBK adviseur), ds. Corneel Koster (BBK), zr. Riet Sollie-Sleijster (BBK)
FRCA: ds. Dean Anderson, br. Bert Veenendaal
FRCSA: ds. Ferdinand Bijzet

MS opent met het lezen van 1 Thess. 5:1-11 en gebed. Hij heet ons hartelijk welkom. We besluiten Nederlands als voertaal te gebruiken.
Er volgt een kennismakingsrondje waarin iedereen zich voorstelt.

Op verzoek van MS geeft elke kerk een algemene indruk van eigen kerken en geeft punten aan die van belang zijn voor onze betrekkingen.

DGK:
(CK) We komen dichter bij de GKN. In 2019 hield DGK een buitengewone synode die besloot dat de GKN herkend worden als kerken van Jezus Christus. We zijn nu in gesprek, zowel landelijk als, waar dat relevant is, plaatselijk. We hebben elkaar nodig. Er liggen verschillende onderwerpen die gesprek eisen, maar geen ervan worden als kerkscheidend beoordeeld. Er is contact met predikanten binnen de GKv, meestal informeel en rechtstreeks van persoon tot persoon. Namen die genoemd werden waren o.a.: ds Wiersma, ds. Storm. Er is ook contact met andere ambtsdragers en kerken (bijv. Ten Boer). De periodiek *De Bazuin* is een zelfstandig maandblad geworden. DGK organiseert af en toe bijeenkomsten voor verontrusten in de GKv, maar het blijkt niet erg effectief te zijn. Voor wat de kerken in het buitenland betreft: er is contact met CanRC, FRCA en FRCSA. De zusterkerkrelatie met de LRCA is voortgezet, maar er worden vragen gesteld over hun kijk op de katholiciteit van de kerk. We voeren schriftelijke gesprekken met hen over hoe zij de Westminster Standards zien en hoe zij zich van de CanRC hebben afgescheiden. Onze voorlopige conclusies (als deputaten) zijn met hen gedeeld. Wat hun afscheiding betreft, deze was naar onze mening kerkrechtelijk gezien niet wettig. De DGK ziet de Westminster Standards als een gereformeerde confessie. We zien dat zij de Westminster Standards als niet-gereformeerd veroordelen. Er is nog geen officiële reactie vanuit de LRCA geweest. De indruk is dat zij niet overtuigd zullen worden. We erkennen dat de LRCA niet veranderd is, waar wij ons denken hierover wel hebben veranderd.
DJB geeft aan dat dit niet betekent dat er van onze kant geen zorgen zijn ten aanzien van de CanRC (bijv. zaken rond Blessings). GN licht toe dat er in de CanRC sinds haar instituering in de jaren vijftig geen splitsingen zijn geweest en dat er daarom veel variëteit is binnen de CanRC.

FRCA:
(DA) Onze deputaatschappen zijn in één grote commissie samengevoegd. (MS) Onze ervaringen op de Australische synode waren heel positief. Hoe zijn de besluiten binnen de kerken gevallen? (DA) Er is zorg, vooral wat betreft de wijze waarop de besluiten werden genomen, bijv. de zaak van de ontvankelijkheid (kunnen individuele leden zich tot een meerdere vergadering richten inzake een synodebesluit of niet). De laatste zusterkerkrelatie

[1] Ds. Gunnink is zendeling geweest in Kalimantan Barat (Indonesië). Tijdens zijn emeritaat is hij van plan (als privé persoon) in de GGRI-KB les te geven. Hij geeft aan dat ds. Waang veel belangstelling heeft voor wat in de GKv aan de gang is, anderen zijn minder geïnteresseerd.

die we zijn aangegaan is met de First Evangelical Reformed Church in Singapore. (HG) Hoe gaat het met de betrekkingen betreffende Indonesië en de overdracht vanuit de GKv? (DA) Litendo wordt overgenomen door de kerk van Mundijong. Wat betreft de steun voor de zendingskerken, dat is niet helemaal duidelijk, maar ondersteuning is bezig over te gaan van Nederland naar Australië (Rockingham). (HG) Realiseert Australië zich dat het bijeenvoegen van de drie kerkverbanden in Indonesië iets is wat tenminste de komende honderd jaar niet goed gaat werken? (DA) Onze ds. Van Delden is op dat werk gefocust. (HG) Van Delden heeft contact met mij gehad. (MS) We hebben nog geen besluiten over Indonesië. Moeten we officieel niet meer samenwerken? (GN) Smithville CanRC heeft een zendeling in Timor, Indonesië.

CanRC:
(KJ)[2] Legt de relaties met de GGRI, GGRC en de GKv uit, waarop discussie volgt over de Indonesische situatie. Geeft uitleg over church plant situaties in de CanRC (bijv. Chinese Reformed Church) en over externe relaties die de CanRC hebben.

FRCSA:
(FB) Zuid Afrika heeft 10 gemeenten, waarvan 4 blank en 6 gekleurd. Het lastige voor Zuid Afrika is dat het geen predikanten kan beroepen die geen Zuid-Afrikaans paspoort hebben. Beschrijving van het werk van Jopie Vanderlinde. Eric van Alten is naar Pretoria gekomen. De theologische opleiding wordt nu door Hamilton gedaan en wordt ook door Australië gesteund. Er zijn 'governors' (consulenten? Opzichters van de overheid, dus gouverneurs?) in Zuid Afrika. Zending in Zuid Afrika is geheel intern. Er bestaat een nauwer contact met de Dopperkerken (dit begon in Pretoria, maar nu ook in Kaapstad – hier vindt kanselruil plaats tussen VGKSA en GKSA). De relatie met de GKv is geschorst en de komende synode van 2020 zal besluiten hoe verder te gaan. In het verleden heeft de FRCSA intensief contact met drie kerken gehad (Canada, Australië en Nederland). De overige relaties zijn contact vanwege de beperkte mankracht.

MS: Geeft een half uur gelegenheid voor algemeen gesprek.

DJB: wij zoeken contact met een klein kerkverband ten westen van de Karpaten in de Oekraïne. Zij hebben een zusterkerkrelatie met de RPCCEE. Onze zorg is dat de RPCCEE centraal wordt gerund. Hoe kijkt u aan tegen relaties met derden van een mogelijke zusterkerk waar u moeite mee heeft? (KJ) Als de relatie ons zorgen baart, zetten we het contact misschien voort, maar we gaan geen zusterkerkrelatie aan – zoals het geval is bij de DGK, omdat de DGK een zusterkerkrelatie heeft met de LRCA.

GN: Hoe is de relatie met de GKN? Wij waren blij te horen dat u een buitengewone synode bijeengeroepen had. Wat als DGK en GKN niet snel verenigen, moeten we dan een zusterkerkrelatie met slechts één kerkverband aangaan of met beide, liever dan wachten tot zij verenigd zijn? We realiseren ons dat het wat tijd kan kosten om daadwerkelijk tot vereniging te komen. (MS): Ik zit zelf, samen met CK, in de commissie voor deze eenwording. We zijn enthousiast over vereniging. We hopen eind januari weer samen te komen en dan te bepalen wat we moeten bespreken. We weten nog niet precies hoe dit aangepakt moet worden (met name waar het gaat om scheuringen en schorsingen). (CK): We hebben elkaar nodig, we kunnen niet apart blijven. (RSS): Ik behoor tot de gemeente van Zwolle waar een breuk is geweest; de zaken moeten doorgesproken worden, vooral met de jeugd. (MS): Dit vraagt tijd om plaatselijk vorm te geven. (RSS): We zullen ook de veranderingen ten aanzien van de LRCA moeten uitleggen. (MS): We kunnen de gemeenten ook vragen wat zij nodig denken te hebben. (GN): Zou er iets kunnen zijn dat blijvende verdeeldheid kan veroorzaken

[2] Het is voor mij heel moeilijk om tegelijk aantekeningen te maken en te praten.

(bijv. vrouwenstemrecht, wat sommige GKN gemeenten hebben)? (MS): Er zijn belangrijke verschillen, maar geen ervan wordt als kerkscheidend beschouwd. (CK): De situatie is soms complex, we hebben mensen van DGK naar GKN zien gaan en omgekeerd. Er bestaan ook karikaturen. (HG): Zouden de CanRC en de FRCA bereid zijn ons bij deze dingen te helpen, als het tot een breuk mocht komen? (Concensus): dat zou binnen de gegeven mandaten vallen en is zeker een verantwoordelijkheid.

KJ: Hoe moeten de CanRC met het verzoek van DGK Mariënberg omgaan? (DJB): Ik was betrokken als deputaat appelzaken. We hebben alles geprobeerd wat we maar konden om de problemen op te lossen, maar de houding van Mariënberg Is niet goed, zij vertellen pure leugens. Er is een perceptie van een zeker radicalisme in de DGK, die ik zeker heb gezien als het om Mariënberg gaat. (HG)"Eén ding dat ik van de DGK heb gewaardeerd is hoe zij dit op een vredelievende wijze op hun synode hebben besproken.

DJB: Het zou niet helpen als u een zusterkerkrelatie met één van ons (GKN of DGK) aan zou gaan zonder het ook met de ander te doen, want dat zou het proces van eenwording kunnen vertragen.
CK: We waren blij met het besluit van Australië om het werken richting eenwording als een voorwaarde te stellen voor samenwerking met ons.
PvG: Let er wel op dat er besluiten van beide synodes zijn geweest om eenwording te zoeken. Dat moet genoeg zijn.
KJ: Wat u dus zegt is dat op een gegeven moment òf met beide òf met geen van beide een zusterkerkrelatie moet worden aangegaan, nooit de één zonder de ander.

Een misverstand betreffende het CRCA-SRN rapport werd opgehelderd.

PvG: Zouden we een soort persverslag voor de kerkleden kunnen krijgen? Zij moeten weten dat er beweging in de ontwikkelingen zit. (Consensus): Als we de notulen hebben, kan een persverslag worden gemaakt.
Er volgt discussie over wat gedeeld kan worden over de gesprekken tussen DGK en LRCA. Een punt is dat de LRCA nog niet officieel (op de laatste brief) heeft geantwoord. Als die reactie er is, kan die met de FRCA, FRCSA en de CanRC worden gedeeld; maar zelfs dan alleen voor vertrouwelijk gebruik.

HG: Is het waar dat KJ zondag een eredienst in de GKN zal leiden? (KJ): Ja. (Discussie ontstaat, waarbij wat opgetrokken wenkbrauwen zijn te zien: Kan dit wel? Tenslotte geeft HG toe dat hij ook in Indonesië preekt).

GN: Dit is een goede vergadering, ik voel me opgelucht hoe deze vergadering is gegaan.

Enige slotwoorden van dankbaarheid en erkenning worden gesproken voor alle inzet en energie die de buitenlandse zusterkerken het afgelopen decennium hebben laten zien in het vermanen van de GKv. Zij worden bemoedigd in de taak die nog voor hen ligt met betrekking tot de GKv-synode.

KJ[3] gaat voor in slotgebed.

Aanvulling op notulen (KJ) van de bespreking van BBK DGK met buitenlandse kerken CanRC, FRCA en FRCSA (9-1-2020 Mennorode)

[3] Ik ben vergeten te noteren wie het was. Ik denk dat ik het zelf was, maar weet het niet meer 100% zeker.

Deze aanvulling is na input op bijgaande Nederlandse vertaling van uw notulen.

Mededeling van deputaten BBK:
Volgens opdracht van de synode hebben wij onderzoek gedaan inzake de kerkelijke rechtsgang van de LRCA. De conclusie van ons als deputaten op dit moment hebben we aan de LRCA meegedeeld in onze brief van 5 november 2019 en luidt als volgt:

'Wat betreft de katholiciteit van de kerk: u veroordeelt de Westminster Confessie als geheel als een document, waarin (naast veel goeds, ook) dwaalleer wordt geleerd. En kerken die de WC bewust ongewijzigd en onweersproken als belijdenis hanteren, kunt u niet erkennen als kerken van Christus, louter en alleen al om het feit dat zij de WC belijden. Op dit punt staat uw visie lijnrecht tegenover wat onze kerken hierover hebben uitgesproken.
Wat betreft de kerkelijke weg: u bent de kerkelijke weg niet ten einde toe gegaan. Uw afscheiding in 2007 van de CanRC is daarom in kerkrechtelijk opzicht onwettig geweest.'

Deputaten buitenland verzoeken dit aan hun kerken te mogen rapporteren.
Wij geven aan dat de correspondentie met LRCA nog vertrouwelijk is totdat het antwoord van de LRCA binnen is. De tot heden ontvangen antwoorden van LRCA zijn teleurstellend en hebben tot deze conclusie geleid. Omdat de leden van DGK nog niet in kennis zijn gesteld van de ontwikkelingen t.a.v. LRCA, wordt verzocht deze gegevens voorlopig nog slechts intern te gebruiken in de verslaglegging. Pas na ontvangst van een antwoord op onze laatste brief van 5-11-2019 aan LRCA kan opening van zaken in binnen- en buitenland worden gegeven.

En aanvulling meer aan het slot van de voorlopige notulen:
KJ geeft aan zondag op verzoek voor te gaan in de GKN Zwolle. Dit met toestemming van zijn kerkenraad en BBK commissie. Leidt tot wat gefronste wenkbrauwen en ook in Australië zal hier met opgetrokken wenkbrauwen op worden gereageerd, zo verwacht DA.
HG vraagt of KJ dan ook bereid is in een dienst van DGK voor te gaan. Hierop wordt niet met ja of nee geantwoord. Het is min of meer een retorische vraag, omdat DGK een dergelijk verzoek niet heeft gedaan en wellicht ook niet zal doen. We hebben immers (nog) geen zusterkerkrelatie.

GN geeft aan dat hij bij deze samenkomst van deputaten CanRC en DGK voor het eerst het gevoel heeft zijn woorden niet op een goudschaaltje te hoeven wegen. Hij ervaart deze bijeenkomst als goed en positief (de vorige bijeenkomsten waren in 2012, 2014 en 2017).

Door RS wordt veel dank en waardering uitgesproken richting Australische en Canadese kerken voor alle inzet en energie die door hen de afgelopen jaren zijn gestoken in het vermanen van de GKv.

RS, januari 2020, namens BBK DGK

AANVULLEND RAPPORT BBK

Van Deputaten BBK

Aan Generale Synode Lutten 2021
p/a scriba II, ds. M. Dijkstra
predikant@mdijkstra.nl

Bleiswijk, 1 oktober 2021

Geachte broeders afgevaardigden van de generale synode Lutten,

Graag willen wij u via deze weg op de hoogte brengen van een drietal zaken dat na het verschijnen van ons deputatenrapport nog onze aandacht vroeg. We dienen dit aanvullend rapport in na de sluitingsdatum van de stukken ten behoeve van de generale synode. Maar we hopen op uw billijkheid, want het zou jammer zijn als de onderstaande informatie pas op de volgende synode ter tafel komt.

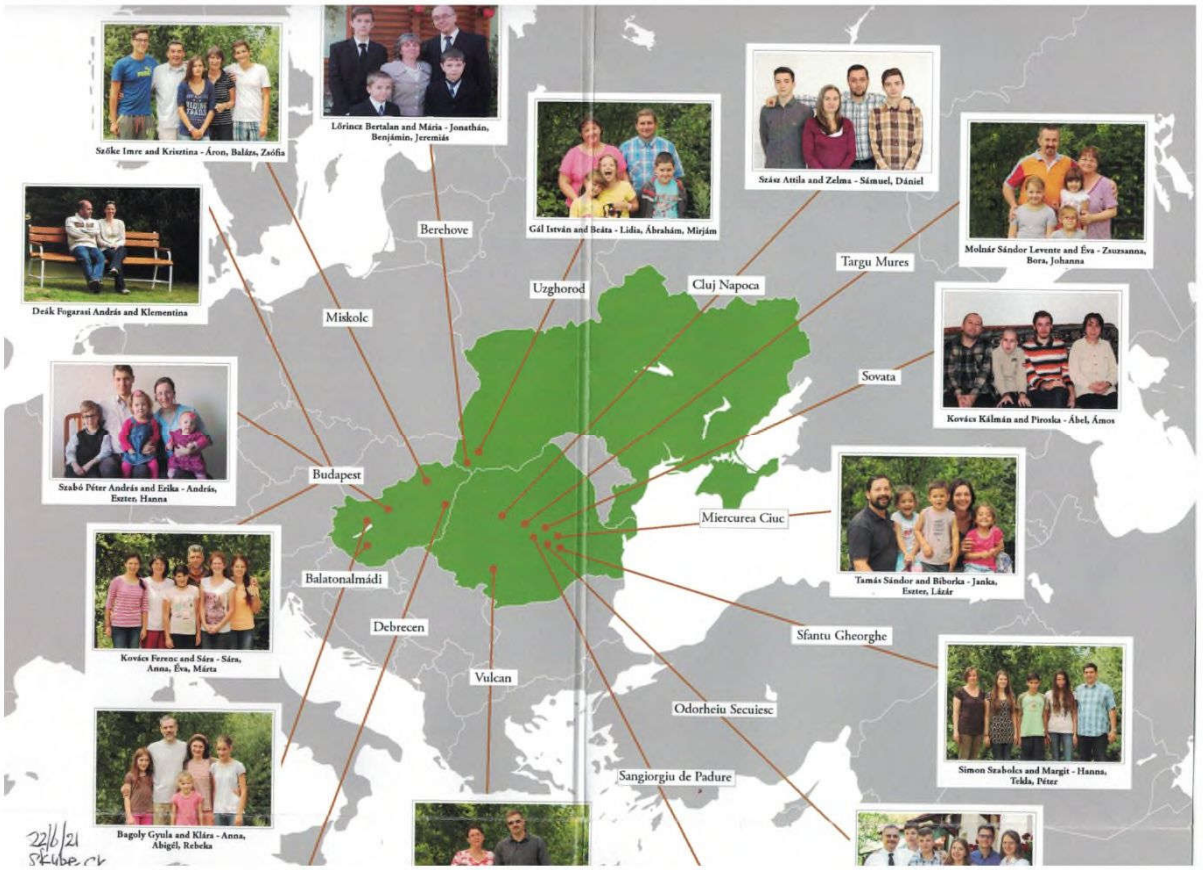
Wij wensen u Gods onmisbare wijsheid toe in al uw beraadslagingen,

namens deputaten BBK

ds. C. Koster

CONTACT ERE

Allereerst een aanvulling met betrekking tot de kerken in Oekraïne, waar onze kerken contact mee hebben. Ds. Z. Tóth van de ERE kerken (Oekraïne) heeft aan ons aangegeven dat hij het erg op prijs zou stellen om onze generale synode bij te wonen en de gelegenheid krijgen om de synode toe te spreken, waarin hij ook de kerken in Oekraïne verder kan voorstellen aan onze kerken en ieder ook verder op de hoogte kan brengen van de laatste ontwikkelingen. Als deputaten willen we graag deze wens onderstrepen. Het dunkt de deputaten dat het goed zou zijn voor onze kerken om ook op deze manier ds. Z. Tóth fysiek te ontmoeten en zo verder kennis met elkaar te maken. Daarom willen wij de synode voorstellen dat de synode ds. Z. Tóth uitnodigt op een vergadering van de synode en hem de gelegenheid geeft om de afgevaardigden toe te spreken.

REFORMED PRESBYTERIAN CHURCH OF CENTRAL AND EASTERN EUROPE (RPCCEE)

Over deze kerken staat nog niets in ons eerste rapport. Op dinsdag 22 juni 2021 is er via videobellen contact geweest tussen twee deputaten BBK en ds. Gyula Bagoly uit Hongarije. Dit contact is op initiatief van ds. Bagoly tot stand gekomen. Hij is lid van Reformed Presbyterian Church of Central and Eastern Europe (RPCCEE). Hij dient een kleine kerk met twintig belijdende leden, en dertig tot veertig mensen die de kerkdiensten bezoeken. Hij is ook betrokken bij een kerkplantingsproject in een andere gemeente in het zuidelijke gedeelte van Hongarije. Verder is er een gereformeerd seminarie van de kerk, waar hij bij betrokken is. Hun kerken zijn in 1997 zelfstandig geworden van de Hongaarse kerken, vanwege allerlei problemen in die kerken door liberale invloeden. Zij zelf staan voor de foutloosheid en het gezag van de Bijbel. De oorspronkelijke Hongaarse kerken hebben alleen bisschoppen, die hebben veel macht, de plaatselijke kerken hebben veel minder macht. De RPCCEE is tegen het bisschoppen-systeem. Hun predikanten waren afgesneden van die kerken in 1997, dat markeerde het begin van hun kerken. Ze hebben gebruik gemaakt van toerusting van allerlei kerken in Amerika, Schotland, Ierland, Ref. Pres. Church Northern Ireland. Er is contact met de OPC en PCA in Amerika.

In hun Hongaarse kerkverband kunnen met name de jongere mensen in de stad wel Engels spreken, maar in de plattelands omgeving niet of minder.

Ze hebben ook contact met de Evangelische Gereformeerde kerken in Oekraïne (ERE). De RPCCEE heeft ERE erkend als kerken van Christus. De leden kunnen deelnemen aan het Avondmaal en leden worden over en weer aanvaard.

Waarom heeft RPCCEE contact met ons gezocht? Onze situatie lijkt veel op die van de Hongaarse kerken. Dat DGK afkomstig zijn uit GKV geeft veel herkenning. Met GKV heeft RPCCEE geen officiële contacten, op persoonlijke vlak wel met een enkeling. RPCCEE zoeken contact met EuCRC. En historisch is Hongarije sterk verbonden met Nederland.

Vermeldenswaard is ook dat een lid van DGK Opeinde gastlid is van de kerk van Boedapest van dit kerkverband. En verder is er contact met een van oorsprong Nederlandse broeder en zuster die wonen in Hongarije (Horvathertelent) en lid zijn van de kerk in Kaposvár/Kaposzerdahely.

Verdere informatie over deze kerken is onder andere te vinden op deze twee websites:

- reformatus.net
- https://en.wikipedia.org/wiki/Reformed_Presbyterian_Church_of_Central_and_Eastern_Europe

VOORSTEL VOOR INSTRUCTIE

De eerste indruk is dat deze kerken trouw naar de Schrift willen leven. Qua afstand leven ze niet heel ver bij ons vandaan. En deze kerken hebben ook contact met ERE, waar wij ook contact mee hebben. Gezien deze drie overwegingen lijkt het de deputaten goed om dit contact op te pakken en voorlopig voort te zetten. De deputaten stellen daarom de volgende instructie voor:

Zij zullen het contact met de RPCCEE voortzetten.

EVANGELICAL PRESBYTERIAN CHURCH ENGLAND AND WALES (EPC EW)

Tot slot een aanvulling op wat er al over de EPC EW geschreven staat in ons eerste rapport. Dinsdag 15 juni 2021 hebben twee deputaten van BBK via videobellen contact gehad met br. Falko Drijfhout en ds. David Pfeiffer. Ds. Pfeiffer is predikant in Chaltenam. Zijn kerk bestaat uit zo'n 60 leden. In 1986 was in Londen een conferentie, waar ze hebben besloten om een presbyteriaans kerkverband op te starten. Cambridge en Durham waren de eerste. Eerst hebben ze een alliantie opgestart, en in 1996 echt tot een kerkverband uitgegroeid. Ze hebben nu acht kerkplantingsprojecten, en in totaal twintig kerken. De grootste is in het noorden, All Saints Presbyterian Church in Newcastle Upon Tyne, waar William Schweitzer predikant is. EPC EW bestaat in totaal uit ongeveer 800 belijdende leden in een groot land, dus ze wonen zeer verspreid.

EPC EW heeft een zusterkerkrelatie met de CGK. In EPC EW had een zusterkerkrelatie met GKV, maar dat is afgebroken. Elke twee jaren hebben ze een bi-annual meeting van hun eigen kerkverband, daarbij nodigen ze ook uit allen met wie ze een zusterkerkrelatie mee hebben of waar ze contact mee hebben.

Er is een theologisch seminarie in noord Engeland (Westminster Theological Seminary), waarbij EPC EW sterk betrokken is, maar niet direct verbonden is met het kerkverband. Ook zijn er sterke banden met Greenville University in Illinois, USA. En ze zijn lid van ICRC en EUCRC.

Verdere informatie over deze kerken is onder andere te vinden op deze websites:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Evangelical_Presbyterian_Church_in_England_and_Wales
- http://www.epcew.org.uk/
- http://www.epcew.org.uk/resources/articles-and-sermons/network

Het voorstel, zoals vermeld in het eerste rapport, kan wat deputaten betreft gehandhaafd blijven.

Correction letter

To:
General Synod of Lutten
De Gereformeerde Kerken (hersteld)
p/a Rev M. Dijkstra, secretary 2

From:
Rev Zoltan Toth
Pastor of the Evangelical Reformed Church (ERE) of Beregújfalu, Ukraine.

Beregújfalu, February 4, 2022

Dear brothers at the General Synod,

In September/October 2019 two brothers, D.J. Bolt and P. Dijkstra of your BBK visited congregations of our federation. They reported about their experiences in the *Rapport van deputaten betrekkingen buitenlandse kerken aan de generale synode Lutten september 2021.* It can be found at the website of your churches.
We are glad with this report but at the end it mentions some worries about our sister church, the Presbyterian Reformed Church (RPCEE) concerning their alleged hierarchic government and some support from Brazilian Prebyterians. The report states that the authors do not have enough and clear information but we have now. In order to protect the good reputation of our Presbyterian sister church we would like to share it with you to ensure that the information is supplemented and is up to date.

I personally write this letter because it was me who caused confusion. At that time (2016-19) church unification between ERE and RPCCEE caused much tension. In this situation both sides made statements we, and me too, would not have done right now after calming down. Let me explain the situation.
The discussions and arguing concerning the unification were a heavy spiritual burden on my heart. So I turned to two of my best friends also being my counsellors at the same time and my nearest Christian brothers: Durk Jan Bolt of DGK and Laszló Mondik, the elder of the ERE of Beregújfalu.
The worries as you can read in the BBK report under the heading *Reformed Presbyterian Church of Central and Eastern Europe – RPCCEE* are based on the counselling and friendly talks between me and Durk Jan. But I gave a wrong impression to him of the real situation. I have already sent an apologizing letter to the Presbyterian brothers. And now I send a letter with corrections and an update to your synod as well. Please accept it and publish the following items as a supplement to the original BBK-report.

1) Hierarchic church polity
The Presbyterian Church (RPCCEE) was founded by a mission board and institution. A first activity was the establishment of a seminary. After graduation at the seminary its students were sent as preachers to towns in Romania, Hungary and Subcarpatia. They preached the Word, and the Holy Spirit formed various congregations. In the beginning those congregations had a common presbytery council, in their Church Order Book called a Temporary Synod. This Temporary Synod, or as it can be called a central presbytery council, appeared to us a bit as a hierarchical element.
But this is not the current situation. Since the visit of your BBK delegates about 3 years ago local presbytery councils, classis/territorial synods and a General Synod have been established. This is a new and further development of the church polity of their federation. And we are happy to see this.

2) The emergence of the RPCCEE
The Mission Institute where it all started with was founded and lead by Robert Rapp. But for the last 10 years there is no official contact between brother Rapp and the

Presbyterian brothers.
As with the Brasil Reformed Church it is a different story. It cooperates in a Romanian Mission project to reach Romanian speaking people with the gospel. But there is no sister church relationship with this church, nothing like that at this time. This contact is still too fresh and new.

3) Unification of ERE and RPCEE
There was nothing like a forced unification from the side of the Presbyterian Federation. However, there were some hot tempered brothers from both sides (me as one of them) who promoted their opinion, much more than was needed. That caused tension.

4) Conference Center
The Presbyterian Church did not want to take it over. The rights and ownership in reformed perspective were misunderstood here in ERE. But we are going to make this clear in our Synod Session of February 2022. [after your synod had taken decision you can adapt the sentence before sending the letter to our synod, djb]

5) More information
Please ask us more information if you want to know about our view on the Presbyterian Church. We will send it as an official letter from the ERE to your Synod.

We would ask you to attach this letter to the BBK-report as can be found on the website of your churches so that the misinformation in the report is corrected and the good reputation of the Presbyterian brothers is protected. They are, by this time the closer ones, not only to us, but also to you.

I ask the blessing of God on you, your life and your service for God's glory.

Zoltan Toth

Pastor of ERE Beregújfalu

Bijlage 9, Rapport deputaten Archief- en documentatie Centrum en Website

Aan: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
p/a De Gereformeerde Kerk Lutten

Van: Deputaten Archief en DocumentatieCentrum en Website
p/a L. Kampinga, secretaris / archivaris

Datum: 16 december 2020.

Betreft: Rapportage werkzaamheden deputaten Archief en DocumentatieCentrum en Website

Weleerwaarde en waarde broeders,

De Generale Synode van Lansingerland heeft in juni 2018 het deputaatschap Archief en DocumentatieCentrum en Website (ADCW) ingesteld, waarin werden benoemd de brs. L. Kampinga (tevens archivaris), T.M. de Marie, R.B. Sikkens en R. Tigelaar.

Dit deputaatschap is een samenvoeging van de toen bestaande deputaatschappen Archief en DocumentatieCentrum en een deel van Deputaten Curatoren Landelijk kerkblad en websites.

In totaal heeft het deputaatschap ADCW (in de periode 01-11-2018 t/m 16 december 2020) 11 keer vergaderd, met br. T.M. de Marie als voorzitter, L. Kampinga als secretaris en de broeders R. Tigelaar en R.B. Sikkens.

Aan de hand van de instructie (bijlage I), die aan het deputaatschap is meegegeven, rapporteren wij in dit schrijven in het algemeen en daar waar nodig in een bijlage uitvoeriger.

1. **Algemeen**

a. Er zijn in de afgelopen tijd enkele oproepen gedaan om archief- en documentatiemateriaal aan het Documentatiecentrum te zenden en/of beschikbaar te stellen. Helaas is daar is weinig tot geen respons op gekomen en heeft derhalve weinig materiaal opgeleverd.
b. Er is nog niet op zoek gegaan naar een medewerker voor het documentatiecentrum, dit om reden dat daar amper materiaal aanwezig is waarvoor een medewerker zou moeten worden aangetrokken.
c. Dit punt is nog niet verder ter hand genomen.
d. Digitalisering van documenten etc. in het documentatiecentrum is nog niet gestart en is weinig zinvol geacht, gelet op de omvang en soort documentatie. Dit onderwerp had voor ons niet de hoogste prioriteit. Andere zaken / werkzaamheden hebben daarom voorrang gekregen.

e. Er is een behoorlijke hoeveelheid tijd van deputaten gegaan naar de uitvoering van het onderwerp AVG. Een overzicht van deze werkzaamheden is gegeven in bijlage II. Ook is er een inventarisatie bij de kerken gedaan omtrent digitaal werken en archiveren. Een overzicht van de reacties en op basis daarvan een voorzichtige conclusie treft u aan in bijlage IX.
f. Begrootte en gemaakte onkosten zijn gedeclareerd bij de Quaestor (br. E. Korevaar), een overzicht daarvan is gegeven tot en met 2020 in bijlage III.
g. Middels dit schrijven brengen wij rapport uit aan de GS Lutten 2021. Bovendien worden in een aparte bijlage voorstellen over een aantal onderwerpen aan de synode gedaan.
h. Het archief van de eigen werkzaamheden, betreffende de afgelopen periode, zal worden overgedragen aan het nieuw in te stellen / te benoemen deputaatschap.

2. <u>Met betrekking tot 'archief' en archivaris</u>

a. De archieven van de gehouden Generale Synoden zijn in bewaring bij OASIS Information Secured, locatie Zwolle.
b. Van de aanwezige archieven is een overzicht opgesteld, zie bijlage VII. De analoge stukken met acta en DVD zijn in bewaring bij OASIS en een exemplaar van de acta en DVD is in het Documentatiecentrum aanwezig. Verder is een overzicht bijgevoegd inzake archieven van deputaten, zie bijlage VIII.
c. De hier genoemde stukken worden na ontvangst toegevoegd aan de reeds in bewaring zijnde archieven.
d. Aan dit punt is nog geen of in beperkte mate uitvoering gegeven. De omvang is dusdanig dat het ook niet echt noodzakelijk is, het zal meer een wens zijn. Gelet op de raadpleegfrequentie van stukken is er ook niet echt een noodzaak. Wel kunnen de stukken zo nodig binnen een redelijke termijn aangeleverd worden. Eigenlijk kan dit punt wel uit de instructie.
e. Er is geen postboek, zie punt d. Ook dit punt zou wel uit de instructie kunnen.
f. Na afloop van de synode is daarover contact met de bedoelde scriba('s) geweest. De stukken zijn zowel op papier als op een digitale informatiedrager aangeleverd.
g. Deze informatie is samen met de andere stukken in bewaring op genoemd adres, zie de punten a en b.
h. Tot dusver is er één informatieverzoek geweest en zijn er afschriften van stukken verstrekt die ook al in de acta stonden.
i. Dit is in de afgelopen periode niet van toepassing geweest.
j. Ook dit is niet aan de orde geweest.
k. Niet van toepassing, zie de punten i. en j.
l. Eén broeder van DGK Zwolle is tweede gemachtigde. Deze is géén scriba meer, maar wil deze taak wel in voorkomende gevallen uitoefenen. Dit zolang tot de Generale Synode daar eventueel een ander besluit over neemt.
m. Er nog geen lijst van voor vernietiging in aanmerking komende stukken opgesteld. Hierbij zij opgmerkt dat er ook nog geen selectielijst is opgesteld en vastgesteld door één van de gehouden synoden. Derhalve kan de archivaris geen overzicht opstellen van voor vernietiging in aanmerking komende stukken.
n. Het controleren van het archief, als hier bedoeld, heeft (nog) niet plaatsgevonden en is lastig vanwege het feit dat de archieven niet in een gebouw zijn opgeslagen waar op ieder moment en zelfstandig toegang toe is. Bovendien zijn aan het opvragen en

ter inzage krijgen van de archieven kosten verbonden. Beter is om het archief telkens voor de eerstkomende GS te laten controleren. Dan behoeven er slechts eens in een periode van drie jaar kosten daarvoor te worden gemaakt.

o. De huidige archivaris, br. L. Kampinga, heeft inmiddels in een schrijven aan de Generale Synode van Lutten 2021 ontheffing van zijn arbeid gevraagd, zie bijlage IV. *Al is de zin over het ambt van ouderling niet meer van toepassing, toch blijft het verzoek om ontheffing van kracht!*

3. Met betrekking tot 'documentatie'

a. Ten aanzien van het werkdocument wordt verwezen naar bijlage V.
b. Overleg heeft plaatsgevonden met betrekking de plaatsing en huisvesting van de materialen in de bibliotheek. De beschikbare ruimte is gehalveerd en nog ruim voldoende voor het aanwezige materiaal.
c. Hier is in beperkte mate aan gewerkt. Er ligt een globale beschrijving, zie bijlage VI.
d. Aan dit punt is al wel enige aandacht geschonken. Maar er is nog geen enkele vraag vanuit de kerken en/of kerkleden geweest.

4. Met betrekking tot de landelijke website

a. Het deputaatschap laat de prekendatabase beheren en onderhouden door een broeder uit het kerkverband. Daarnaast heeft het deputaatschap het wenselijk gevonden om een nieuwe website te laten bouwen, die door een andere broeder zal worden beheerd en onderhouden. De redenen daartoe zijn: het familieblad De Bazuin heeft een eigen website, de verouderde en moeilijk te beheren website, het verfrissen van de vormgeving, het beter kunnen muteren en beheren van de nieuwe website ten opzichte van de oude website (de nieuwe site is gerealiseerd met de technologie van nu en zal ook in de toekomst door middel van updates op technologisch niveau blijven). Uit recente informatie is gebleken dat de webmaster(s) gaan onderzoeken of het toch mogelijk is om de prekendatabase verplaatst kan worden naar het domein van de nieuwe website. Zij komen in 2021 nog met een voorstel naar deputaten.
b. Bij het verder inrichten van en plaatsen van teksten op de nieuwe website zijn de kerken, diverse deputaatschappen en organisaties betrokken. Zij zijn op de mogelijkheden en verantwoordelijkheden gewezen. Door deputaten ADCW zal de website regelmatig worden bezien en zullen verantwoordelijken geattendeerd worden op actualisatie, ontbrekende informatie etc.

Tot slot berichten wij u dat wij de Generale Synode nog willen dienen met een aantal voorstellen die wij verwoord hebben in bijlage X.

Uiteraard zijn wij bereid een mondelinge toelichting op ons rapport te geven als de synode daarom vraagt. Uw uitnodiging daartoe zien wij met belangstelling tegemoet.

Wij wensen u heel sterkte en wijsheid toe voor de synodewerkzaamheden en de zegen van de HERE over uw beraadslagingen.

Met een hartelijke broedergroet,
namens deputaten Archief- en DocumentatieCentrum en Website,
L. Kampinga, secretaris / archivaris.

Bijlagen:

I. Instructie synode Lansingerland 2017-2018
II. Overzicht werkzaamheden in het kader van de Algemene Verordening Gegegevensbescherming.
III. Begroting en uitgaven tot en met 2020
IV. Ontheffingaanvraag van de archivaris
V. Werkdocument (a) plus toelichting (b)
VI. Overzicht verzameld materiaal
VII. Overzicht Archieven GS
VIII. Overzicht inleveren archieven door deputaten
IX. Overzicht reacties digitaal werken en archiveren
X. Voorstellen aan de synode

BIJLAGE I

Instructie Deputaten Archief- en Documentatiecentrum en Website (ADCW)

Aan deputaten is opgedragen:

1. Algemeen

a. geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland, met name sinds de Vrijmaking in 2003 en volgende jaren, en dit te beheren in een archief- en documentatiecentrum;
b. voor het beheer van het archief- en documentatiecentrum op zoek te gaan naar een ter zake kundige medewerker;
c. onderzoek te doen naar en op basis daarvan voorstellen te formuleren voor het verder integreren van 'archief' en 'documentatie';
d. onderzoek te doen naar een verantwoorde vorm van digitalisering van documenten;
e. de kerken en kerkelijke vergaderingen te dienen met adviezen en voorlichting inzake het beheer van archief- en documentatiemateriaal rekening houdend met de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming gehandhaafd zal worden, deze wet is al in 2016 in werking getreden. Zij zullen werken aan een instructie voor de kerken hoe dit geïmplementeerd moet worden.
f. onkosten te declareren bij het deputaatschap Financieel Beheer, en daarbij vooralsnog uit te gaan van een begroting van 3000 euro per jaar;
g. van hun werk rapport uit te brengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode toe te zenden.
h. hun archief m.b.t. eigen werkzaamheden zowel in papieren alsook in digitale vorm (PDF format) uiterlijk na zes jaar te archiveren in het archief van de Generale Synode.

2. Met betrekking tot 'archief' en archivaris

a. Beheert in opdracht van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken de documentatiestukken van de gehouden landelijke vergaderingen en synoden met ingang van de vrijmaking in 2003.
b. Hij draagt zorg voor een geordend overzicht van de stukken in een door hemzelf ingerichte archiefkast c.q. archiefruimte. Dit betreft zowel de aangeleverde stukken op papier als wel in digitale vorm op CD of DVD.
c. Hij zal er zorg voor dragen dat er na afloop van elke synode een getekend exemplaar van de Acta en drie exemplaren van de vertrouwelijke Acta (waarvan één getekend) aan het archief zullen worden toegevoegd.
d. Hij deelt het archief met zijn stukken zodanig in, dat alle stukken optimaal toegankelijk worden gemaakt. Hij kan gebruik maken van de bijlagen die bij deze instructie worden toegevoegd n.l.: Archiefschema (bijlage 1) en Trefwoordenregister (bijlage 2).
e. Hij zal een postboek bijhouden waaruit na te gaan is of het archief compleet is.

f. Hij neemt na afloop van de synode de stukken, die daarvoor in aanmerking komen, over van de scriba's 1 en 2 en overige functionarissen en bergt deze stukken in het archief op.
g. Hij bewaart alle vertrouwelijke informatie en staat voor alle vertrouwelijke informatie onder de belofte van strikte geheimhouding.
h. Het raadplegen van niet vertrouwelijke stukken kan geschieden en het uitlenen van die stukken kan alleen dàn plaatsvinden na verkregen toestemming van de archiefvoerende kerk. Het uitlenen geschiedt tegen een ontvangstbewijs en wordt door hem geregistreerd.
i. Het raadplegen van vertrouwelijke stukken kan en mag pas plaatsvinden nadat de archivaris overlegd heeft met Deputaten Voorbereiding Volgende Synode. Zij zullen de archivaris binnen veertien dagen nadat de aanvraag is binnengekomen bij de deputaten hem voorzien van een schriftelijk ondertekend antwoord (in tweevoud), dat door de archivaris zal worden overhandigd aan het verzoekend kerklid. In deze brief zullen deputaten bij een negatief antwoord de reden aangeven.
j. Wanneer Deputaten Voorbereiding Volgende Synode toestemming geven voor het inzien van vertrouwelijke stukken zal de archivaris het verzoekend kerklid wijzen op de strikte vertrouwelijkheid. De archivaris zal een kopie aan het verzoekend kerklid overhandigen, welke hij binnen veertien dagen moet retourneren aan de archivaris.
k. Hij zal een lijst bijhouden waarin de uitgifte (gedateerd) is geregistreerd van alle vertrouwelijke stukken.
l. Hij draagt zorg dat de scriba van de archiefvoerende kerk (Zwolle) als tweede sleutel gemachtigde, zijn taak in voorkomende gevallen kan uitvoeren.
m. Hij maakt een lijst op van alle voor vernietiging in aanmerking komende stukken en vernietigt deze stukken na verkregen toestemming van de laatst voorafgaande Generale Synode.
n. Hij zal er zorg voor dragen dat elk jaar het archief gecontroleerd zal worden door een van te voren aangewezen kerk, welke op bijgevoegde lijst (bijlage 1) staat aangegeven.
o. Het mandaat van de archivaris wordt stilzwijgend verlengd, tenzij hij ontheffing van zijn arbeid vraagt of de Generale Synode de aanwijzing van een andere archivaris noodzakelijk acht. Is er onverhoopt sprake van wanbeheer, dan kan hij met onmiddellijke ingang worden ontslagen van zijn functie.

3. Met betrekking tot 'documentatie'

a. de werkzaamheden die genoemd worden in het werkdocument dat door de voormalige deputaten Documentatie is opgesteld, voort te zetten, voor zover dit relevant is voor het deputaatschap;
b. met deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords af te stemmen in welke mate overleg en samenwerking nodig is met betrekking tot huisvesting, plaatsing van bepaalde boeken, publicaties en materialen en gebruik van (computer)systemen;
c. richtlijnen op te stellen voor het te archiveren materiaal (documenten, persoonlijke archieven), met inachtneming van o.a. wijze van opslag, omgang met en afscherming van vertrouwelijke stukken en vernietigingstermijnen;
d. versterkt aandacht te besteden aan het nemen van maatregelen om de documentatie ten nutte te doen zijn voor de kerken, voor onderzoek door studenten, voor publicaties, en voor uitlenen aan kerkleden.

4. Met betrekking tot de landelijke website

a. Zij zullen deze website (laten) beheren en onderhouden.

b. Voor de algemene inhoud van de website zijn de deputaten ADCW verantwoordelijk. Voor de inhoud van de onderscheiden tabbladen die behoren bij andere deputaatschappen, ligt de eindverantwoordelijkheid bij die deputaatschappen, waarvoor indien nodig contact zal worden onderhouden.

5. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken,

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 2 juni 2018.
Namens de Generale Synode,

Ds. M.A. Sneep, preses	B. Lourens, eerste scriba
Ds. E. Heres, assessor	Ds. C. Koster, tweede scriba

Bijlage II

Overzicht van werkzaamheden in het kader van de Algemene Verordening Gegegevensbescherming (AVG)

27 november 2018
Deputaatschap ADCW heeft in de nieuwe samenstelling en instructie geconstateerd dat er voor de deputaten twee nieuwe onderwerpen te behandelen zijn, te weten: de Algemene Verordening Gegegevensbescherming (AVG) en de landelijke website.

6 februari 2019
Bespreking van een uitgebreide memo over:
- de te volgen stappen om te voldoen aan de AVG;
- informatie binnen de plaatselijke kerk;
- informatie binnen het kerkverband en/of daarbuiten
- gegevens aan derden;
- meldplicht datalekken;
- kerk TV / uitzenden van kerkdienst / met of zonder beeld;

Privacybeleid / Privacyverklaring / Verwerkingsregister en -overeenkomst.
Brief aan de kerkenraden.

26 juni 2019
Afgesproken verwerking van de AVG-stukken en afspraak over het verzenden aan de kerken middels een aanbiedingsbrief.

16 oktober 2019
Behandeling en beantwoorden van vragen over AVG / Kerkdienstgemist.nl.
Met betrekking tot de AVG vragen in de classicale regelingen kerkvisitatie adviseren.

8 januari 2020
Contact met Kerkdienstgemist.nl over AVG-aangelegenheden.
Hoe om te kunnen gaan met afkondigingen, advies vanuit ADCW.

4 maart 2020
De AVG in relatie uitgeven van accounts ten behoeve van preken en Handboek DGK.
Uitgifte en beheer van de accounts.
Privacybeleid en/of –verklaring op huidige en nieuwe website.

29 oktober 2020
Formuleren vragen inzake de AVG om in de regeling voor kerkvisitatie mee te nemen. Dit als een soort van interne audit om bij vragen aan te kunnen tonen dat dit met regelmaat de nodige aandacht heeft. Bij schrijven van 12 november 2020 zijn de betreffende vragen aan de classes gezonden.

NB: De uit deze werkzaamheden voortgekomen, verzonden en ontvangen documenten zijn digitaal beschikbaar bij de secretaris van het deputaatschap ADCW.

Begroting Deputaten ADCW.

t/m 2020

	Begroting			Uitgaven			
	Per jaar	**4 jaar**	**Budget**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Budget							
Gereserveerd door dep. Financieel beheer			€ 3.000,00				
Kosten website							
Webhosting Vevida per jaar €150,- vanaf 1-1-2020	€ 150,00	€ 300,00					€ 145,20
Eenmalige aanschaf van Enfold	€ 48,00	€ 48,00					€ 48,00
Kosten oude site	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
Archiefkosten							
Kosten opslag OASIS	€ 88,91	€ 355,64		€ 83,10	€ 84,70	€ 86,59	€ 88,91
Archiefkosten: handelingskosten	€ -	€ -					€ 64,29
Huur archief ruimte bibliotheek	€ 450,00	€ 1.800,00		€ 450,00	€ 450,00		€ 900,00
Overige kosten							
Abonnement Bazuin				€ 74,50	74,5		
Onkosten declaraties	€ -	€ -		€ 321,35			
Totaal:	**€ 736,91**	**€ 2.503,64**	**€ 3.000,00**	**€ 928,95**	**€ 609,20**	**€ 86,59**	**€ 1.246,40**

Budget	**€ 3.000,00**
Begroting	**€ 2.503,64**
Uitgaven	**€ 2.871,14**
Resultaat	**€ 128,86**

Opmerking
Het rode bedrag is een aangetrokken post: deze wordt rond de jaarwisseling 2020/2021 gefactureerd.

Facturen

Datum	Leverancier	Factuurnummer	Onderwerp	Periode	Bedrag
31-12-19	OASIS	1276107	Huur archief ruimte	1/1/2020 tot 31-12-2020	€ 88,91
31-07-20	OASIS	1501945	Handelingskosten	1/8/2020 tot 31/12/2020	€ 64,29

Werkdocument Deputaatschap Archief- en Documentatiecentrum en website

Versie: 19 oktober 2020 O = open B = bezig K = klaar

Item	Onderwerp	Eigenaar	Status	Planning	O	B	K
	Korte termijn						
001	Werkdocument updaten	LK	Na ieder vergadering			B	
002	Richtlijnen opstellen voor het te ontvangen en te archiveren materiaal	LK	Opzet wordt gemaakt en rondgestuurd	**01-07-2021**		B	
003	Website beheer en opties voor beheer (waarbij de website voor De Bazuin verzelfstandigt)	RT	Voorstel voor nieuwe website is besproken, nieuwe website is gemaakt, live gaan voor 1-1-2021	01-01-2021		B	K
004	Financiële begroting opmaken	RT	Wordt opgesteld	26-06-2019		B	K
005	Kerken en kerkelijke vergaderingen dienen met adviezen en voorlichting inzake het beheer van hun archief. Met name de wetgeving AVG, zie 018	LK	Archiveren loopt nog	01-12-2020		B	
006	Onderzoek naar een verantwoorde vorm en beheer van digitalisering	LK	Uitzetten vragen aan KRDn / resultaat	01-10-2020		B	K
007	Aangeboden materiaal beoordelen op geschiktheid	TMdM LK		**01-07-2021**		B	
008	Benaderen van particuliere gemeenteleden waarvan bekend is of wordt dat ze bruikbaar materiaal hebben bewaard	Allen	Doorlopend alert op zijn			B	
	Lange termijn / lopende zaken						
009	Papieren materiaal opslaan in de gereserveerde ruimte in de bibliotheek	Allen	Doorlopend			B	
010	Werkzaamheden van de archivaris volgens de instructie 2.a-o	LK	Doorlopend			B	
011	Rapportage van werkzaamheden/voorstellen aan de GS	Allen		Eind 2020		B	K
012	Verzamelen van materiaal		Doorlopend			B	
013	Maatregelen nemen om het documentatiecentrum (voor zover mogelijk) te ontsluiten ten nutte van de kerken.		Nut en noodzaak nog niet echt aanwezig		O		
014	Mogelijkheden met betrekking tot toegankelijkheid via internet onderzoeken. Bedoeld is web-based ontsluiten van documenten.	LK	Cloud-management-syteem, puur voor deputaatschap, stopgezet				K
015	Digitale opslag en beheer van verschillende bestandstypen (PDF,audio en videobestanden)		Voor deputaatschap nog niet verder onderzocht		O		
016	Opvragen archieven van deputaatschappen	LK	Vraagstelling gedaan, resultaat in overzicht				K
017	Overzicht aanwezige archieven Generale Synode(s)	LK	Overzicht is beschikbaar				K
018	Wetgeving AVG – adviseren van de kerken	LK	Kerken geadviseerd, alleen classes nog			B	K

Bijlage V

Ter toelichting gaan wij nader in op de punten die in het werkdocument staan vermeld.

002 Richtlijnen opstellen voor archiveren
In de verslagperiode (juni 2018-oktober 2020) heeft dit punt nog niet de gewenste aandacht gehad. De archivaris probeert nog voor 1 juli 2021 het deputaatschap te dienen met richtlijnen en bewaartermijnen.

003 Beheer algemene website van de kerken
Nu deze website bij het deputaatschap ADCW is ondergebracht, is gekeken naar de werking, uitstraling, beheer etc. Het deputaatschap heeft gekeken naar mogelijkheden en kosten van een nieuwe website en besloten een nieuwe te laten bouwen en een nieuwe webmaster die te laten onderhouden etc.

004 Financiën
Zie aparte bijlage bij de rapportage.

005 Kerken en kerkelijke vergaderingen dienen met adviezen en voorlichting inzake het beheer van archief- en documentatiemateriaal

006 Onderzoek naar een verantwoorde vorm van digitalisering

007 Aangeboden materiaal beoordelen op geschiktheid
Dit punt zou de nodige aandacht begin 2019 krijgen. Vanwege drukke werkzaamheden en Corona is dit nog niet weer opgepakt.

008 Benaderen van particuliere gemeenteleden waarvan bekend is of wordt dat ze documenten hebben bewaard
Dit punt is niet echt aan de orde geweest. Wel is afgesproken alert op signalen te zijn.

009 Papieren materiaal opslaan in de gereserveerde ruimte in de bibliotheek
Dit is ongewijzigd en heeft geen nadere toelichting.

010 Werkzaamheden archivaris volgens instructie 2. leden a t/m o
De archivaris heeft de werkzaamheden op de oude voet voortgezet.

012 Verzamelen van materiaal
Een overzicht van het tot nu toe verzamelde materiaal is als bijlage bijgevoegd.
Op 8 februari 2017 hebben wij een een artikel gepubliceerd in De Bazuin (nr. 03) met een overzicht van het ontstaan en de werkzaamheden van het deputaatschap. Daarin hebben wij een oproep gedaan aan gemeenteleden voor het aanleveren van documenten die betrekking hebben op de geschiedenis van de kerken. Deze oproep is herhaald in De Bazuin nr. 18 (20 september 2017). Na de tweede oproep hebben enkele kerkleden zich gemeld, van wie wij vervolgens documenten hebben ontvangen.

013 Maatregelen nemen om de documentatie ten nutte te doen zijn voor de kerken, voor onderzoek door studenten, voor publicaties, en voor uitlenen aan kerkleden
Dit punt is nog niet aan de orde geweest. Ook heeft zich nog niemand gemeld met een vraag in die richting.

014 Mogelijkheden met betrekking tot toegankelijkheid via internet onderzoeken.
Bedoeld is web-based ontsluiten van documenten. Op zoek naar een cloud-management-systeem, puur voor het deputaatschap is stopgezet.

015 Digitale opslag en beheer van verschillende bestandtypen
Voor het deputaatschap zelf is dit niet verder onderzocht.

016 Opvragen van archieven van deputaatschappen
Op 31 december 2019 zijn alle deputaten, die door GS Lansingerland in 2018 zijn ingesteld, aangeschreven. Een klein aantal heeft een reactie gegeven. Na herinneringen te hebben verzonden zijn er nog enkele reacties gekomen. Slechts twee deputaten hebben de hun beschikbare archieven aangeleverd. Zie bijgevoegd overzicht in Bijlage VIII. Vanaf de eerste synode, Marienberg 2005, zijn er deputaten ingesteld maar die hebben geen tot amper archieven aangeboden bij de archivaris.

017 Overzicht aanwezige archieven Generale Synode(s)
Dit overzicht is als bijlage VII bij de rapportage gevoegd.

018 Wetgeving AVG – adviseren van de kerken
Verwezen wordt naar bijlage II die bij de rapportage is gevoegd.

Bijlage VI

Documentatie	**Overzicht verzameld materiaal**

Reeds aanwezig	
Jaargangen van De Bazuin	
Acta van de Generale Synoden	
N.B.: het digitale overzicht van het reeds aanwezige materiaal was niet meer 123 voorhanden. Vanwege herinrichting bibliotheek en COVID-pandemie is nog niet gewerkt aan een nieuw overzicht.	

Na oproepen aangeleverd	
Een viertal ordners met krantenknipsels en andere verzamelde publicaties uit de periode 2005 – 2017	

DVD's van de gehouden Generale Synoden	

Bijlage VII

ARCHIEVEN	**GENERALE SYNODEN**
	DEPUTATEN VAN GENERALE SYNODEN

GENERALE SYNODE VAN	*INHOUD ARCHIEF*
Mariënberg 2005-2006	4 bundels met stukken 5 Cd's met Acta 1 Cd met stukken 7 Acta in boekvorm 5 Acta contracta in boekvorm - *alles in 1 doos* - *OASIS-group 10238500*
Zwolle 2007-2008	4 bundels met stukken 2 Cd's met Acta 3 Acta in boekvorm 3 Acta contracta in boekvorm - *alles in 1 doos* - *OASIS-group 12821500*
Emmen 2009-2010	4 bundels met stukken plus lijst 6 Acta in boekvorm 6 Acta contracta in boekvorm - *alles in 1 doos* - *OASIS-group 15854500*
Hasselt 2011-2012	1 doosje met stukken plus lijst 2 Cd's met Acta 1 Cd met vertrouwelijk acta 3 Acta in boekvorm 2 Acta contracta in boekvorm - *alles in 1 doos* - *OASIS-group 17405100*

Groningen 2014-2015	2 Acta in boekvorm 2 Acta contracta in boekvorm 1 Vertrouwelijke acta 1 Rapporten deputaten: - Documentatie, 2014 - Voorbereiding volgende GS, 2014 - Ad Artikel 49 KO, 2014 Archief Deputaten BBK, 2012 / 2014 1 Bundel rapporten/revisieverzoeken/etc. 1 CD-R Acta - *OASIS-group B100669674*
Lansingerland 2017-2018	Archief Deputaten Opleiding Dienst des Woords, 2008-2015, met inhoudsopgave Archief Dep. BBK, 2015-2017 Archief Dep. Documentatie, 2013-2015 Archief Dep. ADC, 2015-2017 - *OASIS-group B100669674* GS – vertrouwelijke stukken GS – zaak Mariënberg (de Ark) GS – algemeen 2 Acta in boekvorm 2 Acta contracta in boekvorm 1 CD-R - *OASIS-group B181570013*
Lutten 2021	

DEPUTATEN	*INHOUD ARCHIEF*
Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK)	Met name notulen op papier over de periode 2015-2018
Documentatie	Stukken op papier over de periode 2013-2014 → CD in ADC
Archief- en Documentatie Centrum (ADC)	Stukken op papier over de periode 2015-2017 → CD in ADC

Opleiding tot de Dienst des Woords (ODDW)	Stukken op papier over de periode 2008-2015, met inhoudsopgave

ARCHIEVEN ZIJN OPGESLAGEN BIJ	https://www.oasisgroup.nl/
CONTACTGEGEVENS	UTS Hersevoort BV Nervistraat 5 8013 RS Zwolle telefoon 038 – 465 65 60 https://utshersevoort.nl/
CONTACTPERSOON	Niet. Inzage archieven aanvragen via: Clientcare.NL@oasisgroup.com Telefoon 036 845 1641
TOEGANG TOT DE ARCHIEVEN	De heer L. Kampinga (archivaris) De heer E. Korevaar (archiefvoerende kerk)

Archieven deputaten Bijlage VIII

Na zes jaar dienen deputaten hun archief over te dragen, in papieren- als ook in digitale vorm, aan de archivaris.
De door GS Lansingerland 2017-2018 benoemde deputaten zijn hierop aangeschreven en aan het verzoek om inlevering herinnerd.
Het resultaat is in onderstaand overzicht af te lezen. Alleen de groen gearceerde archieven zijn ingeleverd.

Deputaten	**Aangeschreven**	**Reactie**	**Archief ontvangen**	**Opmerking**
ODDW	31-12-19	07-01-20 10-01-20	x Digitaal	 x
Artikel 19 KO	31-12-19	28-02-20 02-03-20 07-03-20	X X Komt medio mei 2020	Vragen Reactie Niet ontvangen
College van Opleiding	31-12-19	02-03-20	X	herinnering
BBK	31-12-19	13-01-20 15-01-20	x Geprint en digitaal	 x
Financieel Beheer	31-12-19	02-03-20 02-03-20	X Gaat er mee bezig	Herinnering Niet ontvangen
ACOBB	31-12-19	02-03-20 02-03-20	X Heeft geen archief, wie??	herinnering
Cie Kerkblad	31-12-19	02-03-20	X	herinnering
Artikel 49 KO	31-12-19	02-03-20	X	herinnering
ADCW	31-12-19			
Liturgische Voorzieningen	31-12-19	02-03-20	X	herinnering
Voorbereiding Volgende GS	31-12-19	02-03-20 02-03-20	X Géén archief	herinnering
Quaestor	31-12-19	27-01-20	Géén archief	Verwijst naar Financieel Beheer

Archieven deputaten **Bijlage VIII**

Deputaten	**Aangeschreven**	**Reactie**	**Archief ontvangen**	**Opmerking**
Zorg Seksueel Misbruik	31-12-19	02-03-20	X	herinnering
Curatoren Landelijk Kerkblad	31-12-19	02-03-20 13-03-20 09-04-20 09-04-20	X X X x	Herinnering Verwijst naar laatste secretaris Herinnering Verwijzingen naar een eerdere secretaris

Overzicht digitaal werken en archiveren
Bijlage IX

Inleiding
Naar aanleiding van artikel 1.d van de instructie heeft het deputaatschap gesproken over digitaal vergaderen, delen van informatie, hoe te archiveren, hoe bewaartermijnen te hanteren, beschikbaarheid van informatie, etc. En dat alles ook nog eens met inachtneming van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Om de kerken van advies te kunnen dienen hebben wij die middels een schrijven van 9 april 2020 een aantal vragen gesteld. Het resultaat van de ontvangen reacties wordt hieronder weergegeven.

Van de tien (10) aangeschreven kerken zijn in de periode april / oktober 2020 in totaal zes (6) reacties ontvangen.

Voorzichtige conclusies die getrokken kunnen worden op basis van de ontvangen reacties:

- de kerken(raden) zijn (nog) niet echt bezig met een andere inrichting van hun informatiehuishouding
- de huidige werkwijze geeft een divers handelen weer
- over het algemeen geven de kerken(raden) aan niet echt de noodzaak van veranderen te zien
- zaken omtrent de AVG zijn over het algemeen opgepakt en toegepast. Of dit in voldoende mate gedaan is, blijkt niet uit de ontvangen reacties. *De belangrijke vraag die dan gesteld kan worden, is of wij als kerk(en) voldoen aan deze wetgeving. Deputaten hebben de conclusie getrokken dat wij als kerk(en) niet voldoen aan de AVG-wetgeving.*
- specifieke software is nog niet in gebruik bij de kerken
- over wat een softwarepakket zou moeten kunnen en wie er mee moet kunnen werken is geen duidelijk beeld gekomen
- de huidige archivering vindt momenteel en over het algemeen nog op papier plaats, digitaal wat wisselend en bewaartermijnen worden niet echt helder
- extra informatie t.b.v. deputaten m.b.t. dit onderwerp is zeer beperkt gegeven

Overzicht digitaal werken en archiveren
Bijlage IX

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Bent u als kerkenraad al op de een of ander manier bezig met het anders inrichten van de informatie-huishouding, anders dan de traditionele?	*Ja, er van uitgaande dat traditioneel is alles op papier.*	*Wat is traditio-neel? Onze informatiehuis-houding is zowel fysiek als digitaal op USB. Dat alles wordt bewaard in een goede en veilige archiefkast.*	*?*	*De Commissie van Beheer van DGK .. is ruimte gegeven om vóóronderzoek te doen naar de kerkelijke archieven en ledenadmini-stratie van DGK .. i.v.m. een te maken digitaliseringsslag*	*Nee, niet echt, het archief bewaren we grotendeels op papier (in een afgesloten kluis)*	*In DGK … zijn momenteel geen vergevorderde plannen om de werkwijze i.v.m. de informatie-huishouding structureel te wijzigen. We gingen reeds voorzichtig om met de verwerking en verstrekking van gegevens. Daar hopen we zorgvuldig mee te blijven omgaan.*

Overzicht digitaal werken en archiveren
Bijlage IX

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Kunt u een beschrijving geven van de huidige werkwijze inzake uw informatiehuishouding?	*Wij versturen alle informatie en alle documenten digitaal, archivering gaat nog op de traditionele wijze, gewoon op papier*	*We hebben een grote en beveiligde archief-kast c.q. brandkast waarin we onze informatie bewaren. De informatie die we daar bewaren bestaat uit: (vertrouwelijke) notulen, kerkenraadstukken, het archief, gemeente gidsen en andere documenten, boeken en brochures van de kerkenraad en gemeente Informatie wordt zowel fysiek op papier / boek en digitaal op USB opgeslagen. We hebben een archivaris die alle stukken archiveert en nauwkeurig bewaart in de archiefkast.*	*Via de volgende middelen informeert de KR(D)de gemeente:* *- Handboekje* *- Website (algemeen en beveiligd deel toegankelijk voor de gemeente en een apart segment voor de KRD)* *- Email* *- Kerkblad* *- Informatieblad (tijdelijk vanwege de coronacrisis)* *De onderlinge communicatie tussen KR(D)-leden voor vergaderingen gaat vrijwel uit-sluitend via email. De vergaderingen vinden vanwege de coronacrisis nu plaats via skype. Het verspreiden van de ingekomen stukken, notulen, amendementen, etc.via email.*	*V.w.b. het scribaat: ik sla de te bewaren documenten, m.n. de notulen en de in- en uitgaande stukken op in ordners, in analogische volgorde. Tevens sla ik diezelfde documenten digitaal op in een mappenstructuur in Word.*	*De stukken voor kerkenraadsvergaderingen worden digitaal verstuurd. Vertrouwelijke informatie (o.a. de notulen) zijn beschermd met een wachtwoord*	*Voor de ledenadministratie wordt het programma Ekklesia gebruikt. Er wordt onder meer digitaal gearchiveerd. Correspondentie i.v.m. pastorale- en tuchtzaken wordt op papier bewaard. Gegevens van vertrokken personen worden 2 jaar bewaard. Ter oriëntatie op onze werkwijze zenden we het Verwerkingsregister en de Privacy-verklaring mee.*

Overzicht digitaal werken en archiveren
Bijlage IX

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Kunt u een beschrijving geven van hoe u uw huidige werkwijze zou willen veranderen?	*Archivering zou digitaal gedaan kunnen worden*	*Op dit moment zien wij geen reden en noodzaak om onze werkwijze te veranderen.*	*Ten aanzien van de wensen van de kerken:* *- Vastleggen onder-bouwing belang uitzenden kerkdiensten* *- Voor kerkelijk email-verkeer een kerkelijk email-account instellen* *- Cloudopslag waardoor aange-wezen gebruikers bestanden kunnen opslaan / delen* *- Centrale opslag van stukken zodat kans op datalek-ken kleiner is* *- Cloudopslag met verschillende gebruikersaccount mogelijk* *- Een absolute vereiste is dat elke vorm van digitaal werken laagdrempelig en overzichtelijk moet zijn*	*- -*	*De werkwijze die we nu hanteren bevalt goed*	*In DGK … zijn momenteel geen vergevorderde plannen om de werkwijze i.v.m. de informatie-huishouding structureel te wijzigen.* *Een programma waarmee men effectiever kan samenwerken zou toegankelijk moeten zijn voor de scriba's, predikant en op dit moment de koster*

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Welke invloed heeft de invoering van de AVG bij u gehad op uw informatiehuishouding?	*Vertrouwelijke zaken worden korter en zakelijker vast gelegd in de notulen. Uitgebreide informatie wordt alleen mondeling gedeeld.*	*We zijn ons meer bewust van privacy en vertrouwelijkheid. Daar wordt nu meer aandacht aan gegeven tijdens vergaderingen, het informeren van de gemeente, het verstrekken van gemeentegidsen e.d. We wijzen gemeenteleden daarop. Ook bij het uitzenden van erediensten is daar aandacht voor.*	*I.v.m. voor-schriften die bepalen welke informatie beschikbaar moet zijn heeft de KRD een AVG werkgroep ingesteld die adviseert* *- Vervolgens is een Functionaris AVG benoemd* *- De gemeente geïnformeerd over de privacywet-geving in het kerkblad.* *- Privacybeleid in het kader van de AVG van vastgesteld. Daarin zijn de bewaartermij-nen opgenomen.* *- Er is een priva-cyverklaring gepubliceerd op de website.* *- Notulen (met persoonsgegeven s) worden beveiligd met een*	*Wij houden momenteel z.v.m. rekening met de AVG waar het bijv. gaat om afkondigingen (uw eerdere brief van 2018) en maakten ook de websites van DGK.. "AVG-proof."*	*We gaan nu zorgvuldiger om met persoonlijke informatie. Er is wel een gemeentegids met gegevens van de gemeenteleden, maar de informatie die daar in staat is gedeeld met de gemeenteleden en daarvoor is hun akkoord gegeven*	*Bij de verwerking van gegevens wordt rekening gehouden met de AVG en, waar nodig, met de overige aspecten van de privacy-wetgeving.*

Overzicht digitaal werken en archiveren
Bijlage IX

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Gebruikt u al specifieke software bij het werken met / in uw informatie-huishouding?	*Nee, we gebruiken wel Word en Excel.*	*Nee.*	*De huidige software die nu in gebruik is bij DGK …:* *Webhostingpro-gramma* *- Systeem voor verzamelen en verwerken van persoonsgege-vens* *- Mailgroepen via webhosting.* *- Uitzending van kerkdiensten via kerkdienstgemist.nl* *- Email + Office-programma's voor maken/redigeren van stukken*	*Wel is v.w.b. de ledenadministratie te … op advies van de CvB een voorzichtig begin gemaakt met het programma Libre Office*	*Niet anders dan een tekstver-werker en spreadsheet (van het MSOffice pakket)*	*Voor de ledenad-ministratie wordt het programma Ekklesia gebruikt*

Overzicht digitaal werken en archiveren
Bijlage IX

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Wanneer er een programma zou zijn die u kan ondersteunen bij het veiliger en effectiever samenwerken: *Wie zouden daar dan mee moeten gaan c.q. kunnen werken?*	*Scriba*	*De kerkenraadsleden, m.n. de scriba en de archivaris.*	*- -*	*- -*	*Dat hangt af van wat dat programma biedt. Niet iedere functionaris binnen onze kerk hoeft met ieder programma te (kunnen) werken*	*De scriba's, predikant en …*
Wanneer er een programma zou zijn die u kan ondersteunen bij het veiliger en effectiever samenwerken: *Wat zou u in zo'n programma willen doen?*	*Agendabeheer, agenda stukken, ledenbestand, jaargidsen, alles wat onder de AVG valt en archivering zou daarin verwerkt moeten worden*	*Administratie, digitalisering, archivering*	*- -*	*- -*	*Tja, dat hangt uiteraard af van wat zo'n programma aan mogelijkheden biedt*	*Een programma waarmee men effectiever kan samenwerken.*

Overzicht digitaal werken en archiveren
Bijlage IX

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Hoe gaat u met uw archivering om (alles op papier, bewaartermijnen, etc.)?	*Alles op papier, bewaartermijnen volgens bestaande richtlijnen.*	*Zie bij vraag 2, werkwijze informatiehuishouding. Veel op papier. Bewaartermijnen zijn voor ons bijna niet relevant, vanaf de breuk hebben we alle documentatie nog.*	*- Papieren archief Een deel is extern opgeslagen en een deel in de archiefkast / kluis in het Kerkgebouw.* *- Digitaal archief De respectievelijke scriba's hebben het archief op een USB-stick opgeslagen*	*- -*	*Notulen e.d. worden op papier bewaard in een kluis in de kerk. Ook de notulen van de CvB en bouwcommissie. Verder bewaren we vrij veel in die kluis (die is ruim genoeg). Over de termijn van bewaren is niet nagedacht. Het archief heeft niet zo'n belangrijke plaats in onze kerkenraad. Ik vraag mij, als archivaris) af wie weet waar wat wordt bewaard*	*Er wordt onder-meer digitaal gearchiveerd. Correspondentie in verband met pastorale- en tuchtzaken wordt op papier be-waard.*

Gestelde vragen	Kerk 1	Kerk 2	Kerk 3	Kerk 4	Kerk 5	Kerk 6
Wat kunt / wilt u nog meer over bovenstaande aan deputaten kwijt?	*Geen*	*Op dit moment nog niets*	*Het lijkt ons handig om een 'cloudopslag of digitale harde schijf te hebben waarbij alle stukken centraal kunnen worden opgeslagen en de kerkenraadsleden toegang hebben tot deze schijf zolang zij ambts-drager zijn. Zijn daar betaalbare oplossingen voor die eveneens gebruiksvriendelijk zijn?*	*Kortom, we zijn bij DGK .. nog niet toegekomen aan een geautomati-seerde informatie huishouding en in afwachting van nadere acties en adviezen van de Commissie van Beheer te ...*	- -	- -

Voorstellen, bijlage X

Aan:	Generale Synode Lutten 2021
Datum:	16 december 2020
Betreft:	Voorstellen Deputaten ADCW aan GS

Weleerwaarde en waarde broeders,

Inleiding
Vanuit de meegekregen instructie van de Generale Synode Lansingerland 2017-2018 hebben deputaten zich met name beziggehouden met de volgende thema's:

1. Algemene Verordening Gegevensbescherming;
2. Digitaal werken en archiveren;
3. Beheer van de oude en overgaan op een nieuwe website;
4. Archief GS en archieven van deputaten.

Met betrekking tot bovengenoemde thema's willen deputaten het een en ander de Generale Synode voorstellen. Omdat alle vier de thema's raakvlakken met elkaar hebben c.q. in elkaar zijn verweven, komt het uiteindelijk neer op één (1) voorstel met als hoofdthema "Digitaal werken en archiveren".

Wij leven in een veranderende maatschappij, ook voor wat betreft het omgaan met en het tot ons komen van informatie. In de jaren 90 kregen steeds meer mensen, na de kantoren, de beschikking over een computer. Door middel van de computer konden veel envoudiger teksten 'geschreven' en afgedrukt worden. Het papier bleef hierbij nog wel leidend voor en bij het vastleggen (archiveren) van informatie (analoog). Dit onder meer om verantwoording van handelen te kunnen afleggen. De zee aan informatie die digitaal beschikbaar kwam onder andere op het WWW werd ontsloten door zoekmachines. Ook kwamen er steeds meer softwarepakketten waarin informatie opgeslagen en op een bepaalde manier ontsloten wordt. De digitalisering nam daarmee een enorme vlucht en we zijn er nog lang niet.
Onlangs werd de toenemende digitalisering vergeleken met de boekdrukkunst. Wat kwam er toen een informatie voor een breed publiek beschikbaar! Boeken, kranten, tijdschriften en noem maar op. Nu vindt dat op een andere wijze (digitaal) weer plaats.

Met het bewaren en ontsluiten van de analoge informatie is eeuwenlange ervaring. Met het bewaren en ontsluiten van digitale informatie is in vergelijking daarmee nog weinig ervaring. Een rapport, brief, notulen analoog of digitaal bewaren gaat nog wel. Het wordt al lastiger om goed met de vernietiging er van om te gaan, niet zozeer voor analoog maar wel digitaal. En wat te denken van het bewaren en ontsluiten van e-mailberichten, whatsappberichten, digitale foto's en video's? Gebleken is dat papier heel wat jaren bewaard kan blijven (uiteraard afhankelijk van de kwaliteit van het papier en de inkt). Digitale informatie,

vastgelegd op cd's, dvd's, usb-sticks, harde schijven etc., kan verloren gaan of verminkt worden door bijvoorbeeld wijzigingen in de software en sjablonen. Vastleggen van informatie op cd's, dvd's en usb-sticks is riskant om reden dat de mogelijkheid van raadplegen wijzigt. Veel nieuwe computers kunnen al geen cd's cq dvd's meer lezen. Wissen van gegevens op usb-sticks lijkt ruimte op te leveren, maar dat is ten dele waar. Etcetera, etcetara.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Een ander punt met betrekking tot informatie is die van gegevensbescherming. Daartoe bestond al de Wet persoonsregistratie. In 2001 werd deze vervangen door de Wet Bescherming persoonsgegevens (Wbp). Op 25 mei 2018 is voor de Wbp de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG) in de plaats gekomen. Dit werd noodzakelijk geacht om reden dat persoonsgegevens in honderden (zo niet meer) bestanden voorkomen. Hiermee nam de mogelijkheden van het gebruik en misbruik van deze gegebvens zijn vlucht. Steeds meer is ingezien dat het van belang is om met deze gegevens zorgvuldig om te gaan. Dat dit niet alleen geldt voor overheden, verzekeringsmaatschappijen, supermarkten, ziekenhuizen en noem maar op, moge duidelijk zijn. Ook is van belang dat kerken zorgvuldig met persoonsgegevens omgaan, zowel algemene als bijzondere persoonsgegevens. Aangenomen wordt dat bekend is dat dergelijke gegevens in allerlei kerkelijke stukken aangetroffen kunnen worden.

Digitaal werken en archiveren

Vorenstaande ter inleiding op het thema "digitaal werken en archiveren" en om aan te geven het belang dat er is om met dit thema 'aan de slag' te gaan. Omdat het alle kerken en classes raakt, hebben deputaten, ingevolge 1.d van de huige instructie, een eerste stap gezet met het uitzetten van een aantal vragen aan de kerken. Het resultaat daarvan kan gelezen worden in het "Overzicht digitaal werken en archiveren", bijlage IX. In het overzicht staan ook voorzichtige conclusie die door depuaten zijn getrokken. Reden dat het deputaatschap de Generale Synode nu wil dienen met het volgende voorstel.

Archieven deputaten

Een ander (zorg)punt is, dat deputaten niet tot zeer slecht inleveren. Het is niet alleen hun rapportage aan de Generale Synode. Ook verslagen (notulen) van hun vergaderingen en andere stukken kunnen van belang zijn om opgenomen te worden in het archief. Het is dan ook van belang dat de GS uitspreekt (of op andere wijze) dat deputaten meer aandacht dienen te hebben met betrekking tot zorgvuldigheid voor archiefbescheiden en de tidige inlevering daarvan. De plicht tot overdragen staat al wel in de instructies, maar zoals kan worden gelezen in het betreffende overzicht, is daar weinig tot niets van terecht gekomen. De synode zou de instructies aan kunnen scherpen en ook deputaten ADCW de instructie meegeven hier regelmatig actie op te ondernemen.

Voorstellen naar aanleiding van voorstaande:

1) Aparte instructie deputaten ADCW inzake het onderwerp "digitaal werken en archiveren" met artikelen als:
    a) belang voor kerken, classes en synode formuleren
    b) nader onderzoek doen naar stand van zaken bij de kerken
    c) onderzoek doen naar digitale mogelijkheden
    d) lokaal en/of centraal werken

e) inzichtelijk maken van de hiermee gemoeid gaande kosten
f) (tussentijds) advies uitbrengen aan de kerken, classes, synode
g) etc.

2) Instructie 1.e uitbreiden met zaken als:
a) advies uitbrengen over hoe datalekken voorkomen kunnen worden
b) advies uitbrengen over wie toegang hebben tot informatie (lees persoonsgegevens)
c) etc.

3) Instructie van 2 juni 2018:
a) in zijn geheel actualiseren
b) artikel 2.n. zo te wijzigen dat de controle minimaal eens in de drie jaar plaatsvindt en wel steeds voor de eerstkomende Generale Synode
c) etc.

4) Deputaten uitbreiden met brs/zrs met kennis van zaken inzake
a) digitaal werken
b) ICT-aangelegenheden

5) Aantrekken van een nieuwe archivaris met kennis van zaken
a) hoe archieven in te richten, zowel analoog als digitaal
b) opstellen van een selectielijst (bewaren en vernietigen van stukken)
c) advies over wat wel/niet digitaliseren en vanaf welk moment
d) etc.

6) Besluiten welke werkzaamheden rond het thema ”Digitaal werken en archiveren”
a) eenmalig zijn
b) terugkerend zijn
c) deputaten op verzoek kunnen verrichten
d) etc.

7) Samenstelling deputaten zou als volgt kunnen:
a) één archivaris, voor het synode archief en archieven van deputaten
b) één met belangstelling voor (kerk)geschiedenis in verband met verzamelen en ontsluiten van de documentatie t.b.v. bewaren en schrijven kerkgeschiedenis
c) twee met ict-kennis (ondersteunend) voor het onderwerp digitaal werken en archiveren
d) één met juridische achtergrond (i.v.m. AVG)

N.B.: de webmaster staat buiten het deputaatschap.

8) Aanscherpen van de instructies van de verschillende deputaten met betrekking tot het overdragen van het archief van betreffende deputaatschap.
a) Dit in die zin dat of het archief overgedragen wordt aan de nieuwe deputaten of voor elke synodevergadering.
b) De synode deputaten deputaten bevragen of e.e.a. heeft plaatsgevonden.

Wij wensen u veel wijsheid toe bij de synodewerkzaamheden, het opstellen van (nieuwe) instructies en het vinden en benoemen van nieuwe deputaten.

Met een hartelijke broedergroet,
Deputaten ADCW, namens deze,

L. Kampinga (secretaris)

Bijlage 10, Brief van de Bazuin inzake wijziging statuut

Aan: De Generale Synode Lutten van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Van: Het Raadscollege De Bazuin
P/a zr. J. van Wijngaarden
raadscollege@debazuin.nl

De Redactie De Bazuin
P/a br. B. Lourens
blourens01@gmail.com

Plaats: Dalfsen

Datum: 19 januari 2021

Eerwaarde en weleerwaarde broeders,

Na het besluit van GS Lansingerland hebben wij als Raadscollege en Redactie aan het familieblad De Bazuin gewerkt. Inmiddels zijn er ongeveer twintig edities verschenen. We zijn dankbaar dat we het door uw voorganger opgedragen werk onder de zegen van de Heere mochten uitvoeren.

Wij richten ons nu tot u met een verzoek het Statuut dat de basis van ons werk vormt, te wijzigen. De reden daarvoor is dat de structuur en organisatie die daarin is voorgesteld in de praktijk moeiten geeft en tot frustraties en irritaties leiden. We noemen enkele van de belangrijkste knelpunten.

Uit het Statuut kan worden opgemaakt dat het daarin gedefinieerde Raadscollege deze taken heeft: een adviserende-, een toezichthoudende- en een bestuurlijke taak. De eerste twee taken hebben dan vooral betrekking op het Schriftuurlijk karakter van de inhoud van het blad. De derde om de Redactie actief dagelijks aan te sturen.
Van deze taken oordeelt het Raadscollege dat het die onvoldoende kan waarmaken. Het constateert dat al er veel predikanten betrokken zijn bij het publicatiewerk, ook bijvoorbeeld een predikant-adviseur die door de Redactie is aangetrokken. Daarom vindt het Raadscollege dat er inhoudelijk nog weinig voor hem valt te doen.
Dat geldt ook voor de taak als dagelijks bestuur. In de praktijk blijkt dat de Redactie het werk ook wel zonder het Raadscollege af te kunnen en wordt er nauwelijks een beroep gedaan op hem. Daarbij komt dat de Redactie het Raadcollege niet of nauwelijks bij de dagelijkse activiteiten betrekt en het Raadcollege zo dus inzicht ontbeert wat er omgaat in het hele redactieproces.

De Redactie op haar beurt heeft veel moeten leren en ervaren om de uitgifte van het familieblad te kunnen realiseren. Een nieuwe organisatie moest worden opgezet. De structuur van het blad moest worden ontwikkeld, verantwoordelijkheden toegekend. Honderden artikelen geschreven en beoordeeld. Een vormgever/drukker aangetrokken en daarmee een goede relatie opgebouwd.
In dit hele proces vroegen talloze aspecten aandacht, die vaak snelle beslissingen nodig maakten. Besturende interferentie tussen beide organen werd bij tijd en wijle als lastig ervaren. Daarbij kwamen ook nogal wat personele wisselingen waarbij het extra inspanning kostte tegelijk de uitgifte van het blad wel ongestoord doorgang te laten vinden.

Het Raadscollege heeft een vertegenwoordiger per DGK-gemeente. Het is zo ingesteld om de betrokkenheid bij het familieblad te vergroten. Dat blijkt dat in de praktijk tegen te vallen. Het Raadscollege ziet primair zijn functie in bestuurlijke activiteiten en niet in promotie van het blad in de gemeenten. Dit is aanleiding geweest tot discussies.

Het Raadscollege is ook (te) groot, zeker als er door uitbreiding van het aantal gemeenten het college evenredig zou groeien. Een Raadscollege dat dubbel zo groot is als de Redactie is qua organisatie niet wenselijk.

Kortom, voor de toekomst is het verstandig om het Statuut aan te passen en om op basis daarvan een gezonde organisatie in te richten die het mogelijk maakt vruchtbaar en eensgezind samen te werken. We hebben als Raadscollege en Redactie daarover nagedacht en bieden u hierbij gezamenlijk een voorstel voor een nieuw Statuut aan. De belangrijkste kenmerken daarvan zijn:

- Het Raadscollege wordt een Raad van Toezicht en Advies die zich beperkt tot toezicht op de Schriftuurlijk koers en het bereiken van de doelen van De Bazuin.
- De samenstelling van de Raad van Toezicht en Advies wordt sterk vereenvoudigd: het bestaat uit vijf leden van de kerken waaronder minimaal twee predikanten en twee niet-predikanten.
- De Generale Synode van Lutten doet de eerste benoemingen in de Raad van Toezicht. Vervolgens kan de Raad van Toezicht zelf in zijn vacatures voorzien.
- De Redactie verzorgt alle andere aspecten van de productie van blad en legt daarvan tweemaal per jaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht.
- In alle kerken wordt een correspondent aangewezen die de Bazuin promoot, abonnees werft etc.
- Door veranderingen in de organisatie binnen de redactie en de uitvoering van de werkzaamheden is er sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid en uitvoering van het werk. De positie van de hoofdredacteur is daarmee vervallen. De redactie wordt nu geleid door een redactievoorzitter. Dit is verwoord in artikel 7.7.

Graag vragen wij u deze wijzigingen te overwegen en daarover besluiten te nemen.
We bidden u de wijsheid van Gods Geest toe bij uw beraadslagingen.

Namens het Raadscollege De Bazuin

G. Veerman, voorzitter Raadscollege

Namens de Redactie De Bazuin

M. Dijkstra, redactievoorzitter

S T A T U U T

van het familieblad DE BAZUIN van De Gereformeerde Kerken in Nederland

---

ALGEMEEN

Artikel 1 - Begripsomschrijvingen

De kerken
De Gereformeerde Kerken in Nederland.

De Bazuin
De rechtspersoon die als zelfstandig onderdeel van de gezamenlijke kerken dat het gereformeerd familieblad met de naam De Bazuin uitgeeft.

Raad van Toezicht, kortheidshalve Raad
Orgaan van rechtspersoon De Bazuin dat toezicht houdt op de gereformeerde koers van het blad.

Redactie
Orgaan van de rechtspersoon De Bazuin, belast met de realisatie en productie van het blad.

Medewerkers
Personen betrokken bij het blad maar geen lid van de redactie.

Artikel 2 – Rechtsvorm
1. De Bazuin bezit de rechtsvorm van een zelfstandig onderdeel van de kerken, zoals bedoeld in art. 2:2 Burgerlijk Wetboek.
2. De Bazuin bezit als zodanig rechtspersoonlijkheid naar Nederlands recht.

Artikel 3 - Doelen
De doelen van De Bazuin zijn:
1. Leveren van een bijdrage aan de toerusting van alle kerkleden. Deze toerusting dient te berusten op en gebruik te maken van Gods Woord en de belijdenisgeschriften van de kerk.
2. Ontwikkelen en verdediging van de gereformeerde leer;
3. Het bieden van praktische informatie over de plaatselijke kerken en kerkelijke gebeurtenissen.

Artikel 4 – Realisatie
1. Het blad verschijnt in een papieren en een digitale versie.
2. De Bazuin onderhoudt een website waarop relevante informatie m.b.t. het blad beschikbaar wordt gesteld.

Artikel 5 – Organisatie
De organisatie bestaat uit een Raad van Toezicht, Redactie en Medewerkers.

REDACTIE

Artikel 6 –Taken

1. De realisatie van het familieblad De Bazuin;
2. Beoordelen van de artikelen en andere bijdragen. Indien de Redactie over een de plaatsing van artikel geen overeenstemming kan bereiken, kan de Redactie de Raad om een bindend advies vragen.
3. Werving en aansturen medewerkers;
4. Verantwoording van het beleid aan Raad van Toezicht;
5. Promotie en advertentiewerving.
6. De bestuurstaken die aan de redactie zijn toegewezen:
    a. Vertegenwoordiging van De Bazuin in en buiten rechte.
    b. Sluiten van contracten met derden.
7. Vastleggen van werkwijze en afspraken in een handboek waarin de werkzaamheden en de manier van werken door de redactie worden beschreven.
8. Het in voorkomende gevallen vragen van (individueel) advies aan de Raad van Toezicht of leden daarvan zoals genoemd in artikel 9 lid 3.

Artikel 7 –Samenstelling

1. De Redactie bestaat uit tenminste drie redacteuren (m/v) en een redactiesecretaris (m/v). Een redactiesecretaris hoeft geen redactielid te zijn, maar kan een medewerker zijn of iemand van buiten de organisatie.
2. Leden van de Redactie kunnen niet tot de Raad van Toezicht behoren.
3. Redacteuren dienen lid in volle rechten te zijn van één van de kerken. Beëindiging daarvan betekent beëindiging van het lidmaatschap van de Redactie. Nieuwe redactieleden worden door de Redactie aangezocht en na instemmend advies van de Raad van Toezicht benoemd. Het advies van de Raad van Toezicht vindt plaats binnen de haar toegewezen taken in artikel 9.
4. De benoeming geldt voor een termijn van vier jaar en kan telkens worden verlengd met een termijn van vier jaar.
5. Bij onvoldoende functioneren kan de Redactie na instemmend advies van de Raad van Toezicht een redacteur beperken in zijn werkzaamheden/bevoegdheden, schorsen of ontslaan.
6. Bij ontslag vindt overleg plaats over de ingang van het ontslag om de goede voortgang van redactiewerk te waarborgen.
7. Binnen de redactie worden een redactievoorzitter en plaatsvervangend redactievoorzitter gekozen. De redactievoorzitter fungeert als voorzitter en bereidt vergaderingen van de redactie en vergaderingen met medewerkers voor. Samen met de redactie bewaakt, stimuleert en coördineert hij het redactiewerk.

MEDEWERKERS

Artikel 8 – Medewerkers

1. Medewerkers worden door de Redactie aangezocht en benoemd.
2. Medewerkers dienen lid in volle rechten van één van De Gereformeerde Kerken in Nederland te zijn. Bij beëindiging daarvan eindigt ook het medewerkerschap.
3. De aanstelling van medewerkers is voor een termijn van vier jaar en kan telkens worden verlengd met een termijn van vier jaar.

RAAD VAN TOEZICHT

Artikel 9 – Taken

1. Ziet toe op de Schriftuurlijke koers van het familieblad;
2. Geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de Redactie;

3. Wijst een raadslid aan voor ad hoc adviesvragen van de Redactie(leden);
4. Indien een redacteur en/of de redactie ernstig te kort schiet in de Schriftuurlijke uitoefening van zijn/haar taken kan de Raad van Toezicht na gesprek met de Redactie bij schriftelijk besluit de volgende maatregelen opleggen:
    a. Beperken van werkzaamheden/bevoegdheden. Daarbij worden vermeld de uitgesloten werkzaamheden/bevoegdheden en de termijn daarvan;
    b. Schorsing. De termijn van schorsing wordt vermeld;
    c. Ontslag;
5. De Raad van Toezicht gaat niet over tot toepassing van de maatregelen dan na het horen van de betrokkene(n) en de Redactie.
6. Beslist in geval van uitblijvende consensus in de Redactie over inhoud of plaatsing artikelen nadat de partijen gehoord zijn.
7. Vraagt elk halfjaar en zo nodig vaker de Redactie zich te verantwoorden over haar beleid, de voortgang van haar werkzaamheden en het bereiken van de onder artikel 3 gestelde doelen. De bijeenkomsten daartoe worden geagendeerd en geleid door de Raad.

Artikel 10 - Samenstelling
1. De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden waarvan minstens twee predikanten en minstens twee niet-predikanten.
2. Leden van de Raad van Toezicht kunnen niet tot de Redactie behoren.
3. De eerste benoemingen worden door de Generale Synode 2021 gedaan. Vervolgens voorziet de Raad van Toezicht zelf in zijn vacatures.
4. Raadsleden dienen lid in volle rechten te zijn van één van de kerken. Beëindiging daarvan betekent beëindiging van het lidmaatschap van de Raad van Toezicht.
5. De benoeming geldt voor een termijn van vier jaar en kan worden verlengd met een termijn van vier jaar. De totale termijn is niet langer dan acht jaren.

ANDERE ZAKEN

Artikel 11 – Klachtenprocedure
Over de inhoud van een artikel in De Bazuin kan een klacht worden ingediend.
De te volgen procedure is
1. De klager dient een klacht eerst met de auteur van een artikel te bespreken;
2. Indien de klacht blijft kan de klager binnen zes weken zijn klacht met vermelding van NAW-gegevens schriftelijk aanhangig maken bij de Redactie;
3. De Redactie beslist op de klacht en geeft daar schriftelijk kennis van aan de klager;
4. De klager kan tegen de redactie-beslissing binnen zes weken een beroep op de Raad van Toezicht.
5. Na horen van de partijen doet de Raad van Toezicht een definitieve schriftelijk uitspraak.

Artikel 12 – Wijziging van het Statuut
1. Wijzigingen van het Statuut worden bij besluit door de Generale Synode genomen op voorstel van de Raad en/of van de Redactie.
2. Een voorstel tot wijziging door de Raad van Toezicht gaat vergezeld van een advies van de Redactie. Dit geldt mutatis mutandis voor een voorstel van de Redactie.

Artikel 13 – Opheffing
1. Op voorstel van de Raad van Toezicht en/of van de Redactie kan de Generale Synode besluiten De Bazuin op te heffen.

2. Een voorstel tot opheffing door de Raad van Toezicht gaat vergezeld van een advies van de Redactie. Dit geldt mutatis mutandis voor een voorstel van de Redactie.
3. De Generale Synode benoemt tenminste twee vereffenaars die de uitvoering van het opheffingsbesluit zullen uitvoeren. De vereffenaars brengen hiervan op de eerstvolgende Generale Synode verslag uit.
4. Een eventueel batig saldo na vereffening wordt zoveel mogelijk besteed overeenkomstig de doelstelling van De Bazuin.

Artikel 14 – Overgangsbepalingen

1. Met dit Statuut is het vorige Statuut als vastgesteld door de Generale Synode Lansingerland 2018 vervallen.
2. De huidige redacteuren, medewerkers en webmaster blijven voor hun benoemingsperiode in functie.

Bijlage 11, Rapport deputaten Financieel Beheer

Rapport DFB (Deputaten Financieel Beheer) van De Gereformeerde Kerken in Nederland.
Scriba: E. Korevaar, Verlengde Kerkweg 19, 8091 EW Wezep.

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
p/a. De samenroepende kerk G.S. te Lutten e.o.
Adres Synoderapporten: Br. R. Prins, Kamferbekestraat 15, 7773 CS Hardenberg
Mailadres: synodedgk@gmail.com

Betreft: Aanbieding rapportage van de Deputaten Financieel Beheer over 2017 t/m. 2020.

Eerwaarde broeders,

Bijgaand doen wij u toekomen de verantwoording (jaarrekening) over de jaren 2017 t/m. 2020 en de meerjarenbegroting van het Deputaatschap Financieel Beheer.
Deputaten kwamen regelmatig bij elkaar te IJsselmuiden als ook te Foxhol (Gr.) en verder hadden zij veel onderling overleg per telefoon en via e-mail.

Het Deputaatschap Financieel Beheer bestaat sinds 10 maart 2018 uit de volgende broeders:
H.J. Mooibroek te IJsselmuiden (Ov.) - voorzitter + aanspreekpunt mantelpolis ZL
E. Korevaar te Wezep (Gld.) - secretaris
J. Noort te Foxhol (Gr.) - penningmeester

De deputaten vergaderden in de verslagjaren op de volgende data:
06-01-2017; 11-01-2017; 02-07-2018; 27-12-2018; 12-02-2020 en ten slotte t.b.v. de jaarrekening 2020 op 06-01-2021.

- In de meegezonden **Bijlage 1**, zijnde de Instructie DFB d.d. 2 juni 2018, graag instructie 6 en 7 samenvoegen om reden dat er zaken dubbel instaan.

- **Kascontrole** heeft plaatsgevonden door de Classis ZW op 18 november 2017 over de jaren 2014 t/m. 2016. De classis NO dient nog te controleren de jaren vanaf het jaar 2017.

- In de meegezonden **Bijlagen 4 en 5**, zijnde de jaarrekeningen DFB 2019 en 2020 is opgenomen een uitstaande lening aan Deputaten Liturgische Voorzieningen ten behoeve van de bestelling van 1000 HSV-bijbels met het gereformeerde kerkboek in één band, gekocht bij Royal Jongbloed te Heerenveen.
  Dit prachtige project mocht worden gefinancierd middels een lening u/g ad. € 74.078,= waarop t/m. het jaar 2020 een bedrag kon worden afgelost van € 63.972,=. Het restant van de lening bedraagt dan € 10.106,=. Rekening houdend met een resterende voorraad van € 16.140,= (verkoopwaarde) zal t.z.t. een boekwinst kunnen ontstaan van € 6.034,=.
  De vraag die we als DFB samen met deputaten LV aan uw synode stellen is: waar dient dit geld heen? Een nieuw project?

- In de meegezonden **Bijlage 5**, zijnde de jaarrekening DFB 2020 is als een voorziening opgenomen **"Fonds hulpbehoevende kerken"** (art. 11 KO) per ultimo 2020 groot € 176.057,=.
  In 2018 en 2019 hebben in het kader van financiële steunverlening onttrekkingen aan het fonds plaatsgevonden die betrekking hadden op de jaren 2017/2018 en waarbij in mindering was gebracht de classisbijdrage.

Ook over de jaren 2019/2020 is een steunaanvraag binnengekomen, doch deze kon nog niet worden afgewikkeld in verband met ontbrekende gegevens.
Ten aanzien van de hoogte van dit fonds is het te verwachten dat ook kleinere gemeenten een beroep op dit fonds zullen gaan doen daar zij in combinatie een beroep kunnen uitbrengen.

- In de meegezonden **Bijlage 6**, treft u aan de mutaties m.b.t. de mantelpolis Zwitserleven met daarbij ook, i.v.m. een wijziging van het pensioenstelsel, een voorstel tot een besluit met daarbij behorende gronden.

De deputaten vertrouwen u met deze rapportage van dienst te zijn en wensen u sterkte en Gods onmisbare Zegen toe bij al uw arbeid.

Met broedergroeten,
Deputaten Financieel Beheer

H.J. Mooibroek
(voorzitter)

E. Korevaar
(secretaris)

Bijlagen:
1. Instructie Deputaten Financieel Beheer d.d. 2 juni 2018;
2. Verantwoording Jaarrekening 2017 van DFB;
3. Verantwoording Jaarrekening 2018 van DFB;
4. Verantwoording Jaarrekening 2019 van DFB;
5. Verantwoording Jaarrekening 2020 van DFB;
6. Toelichting op de mutaties m.b.t. de mantelpolis Zwitserleven.

Bijlage 1. Instructie Deputaten Financieel Beheer (DFB) d.d. 2 juni 2018.

Aan de deputaten is opgedragen:
1. Zij zullen zorg dragen voor het beheer van de onder hun verantwoording komende gelden. Zij zullen van de inkomsten en uitgaven een nauwkeurige administratie bijhouden. Zij zullen alle geldelijke fondsen binnen het kerkverband beheren. Alleen het Deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woord zal zelf zijn gelden ontvangen uit de kerken en deze gelden ook zelf beheren.

2. Zij zullen jaarlijks de hoogte van het quotum omgeslagen per ziel, dat door de classis is vastgesteld, kenbaar maken aan de kerken. In dit schrijven worden de kerken ook gevraagd hun geldelijk bijdrage te storten op de daarvoor ingerichte bankrekening van Deputaten Financieel Beheer. De kerken geven jaarlijks per 1 januari hun ledental aan de deputaten door. Deze opgave dient voor 15 januari schriftelijk aan de deputaten te worden gemeld.

3. Zij zijn bevoegd om de uitgaven die gedaan zijn/worden door de onderscheiden deputaatschappen te vergoeden. Van alle deputaatschappen ontvangen zij zo snel mogelijk na aanvang van hun werkzaamheden een begroting, met uitzondering van het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords en het Deputaatschap ad artikel 19 KO. Deputaten kunnen bij gerede twijfel in overleg gaan met het betreffende deputaatschap over de hoogte van de door hen ingediende begroting. Dat geldt ook als ingediende declaraties (te) veel afwijken t.a.v. de ingediende begroting.

4. Zij zullen ervoor zorg dragen dat alle ingediende declaraties/rekeningen van een handtekening van de voorzitter en van de secretaris van het deputaatschap zullen worden voorzien.

5. De deputaten zullen jaarlijks een begroting maken over alle eventuele kosten van het kerkverband en komen tot een quotum voorstel. Zij zullen in de september vergadering van de aangewezen classis hun quotum voorstel indienen. In de jaarlijkse classisvergadering van september of in de classisvergadering van december wordt het quotum voorstel van de deputaten besproken en vastgesteld. De aangewezen classis bevestigt schriftelijk aan Deputaten Financieel Beheer hun akkoordverklaring als ook aan de andere classis.

6. Jaarlijks zal de administratie van Deputaten Financieel Beheer worden gecontroleerd. De controle zal plaatsvinden door de aangewezen classis en zal jaarlijks per classis rouleren. De classis zal schriftelijk verslag doen van haar bevindingen voor aanvang van de eerstvolgende Generale Synode, met een voorstel inzake het verlenen van décharge. Dit verslag zal door de classis aan de samenroepende kerk worden toegezonden.

Opmerking [HJM1]: De Classis N.O. dient te controleren de jaren 2017 t/m. 2020!

7. Eens per drie jaren zal de synode voor de komende drie jaren de classis aanwijzen welke zorg draagt voor de controle van de administratie en het vaststellen van de quota.

Opmerking [HJM2]: De instructies 6 en 7 graag samenvpegen.

8. Deputaten Financieel Beheer dragen zorg voor een of meer overeenkomsten om het ouderdoms-, weduwen-, en wezenpensioen van predikanten te verzekeren bij een geschikte verzekeringsmaatschappij, zodat de kerken die een predikant hebben beroepen voor dat deel kunnen voldoen aan artikel 13 KO. Deputaten richten voorts een ‘Reservefonds t.b.v. emeritering’ op en beheren dat fonds. Dit fonds zal het karakter hebben van een ‘onderlinge steunverlening met een geringe kapitaalvorming’. Het kapitaal is nodig om een buffer te hebben voor het betalen van zgn. inhaalpremies die kerken verschuldigd kunnen zijn voor hun predikanten die een pensioen en/of AOW-gat hebben opgelopen. De Deputaten stellen

een quotum vast voor dit reservefonds, en dragen zorg voor de inning van dit quotum. Voorts adviseren zij de plaatselijke kerk over de betreffende overeenkomsten en het genoemde reservefonds. zodra deze een predikant wenst te beroepen.

9. De quaestor en secundus-quaestor van een synode vallen onder de verantwoording van Deputaten Financieel Beheer. De quaestor c.q. de secundus-quaestor draagt zorg voor de uitbetaling van de ingediende declaraties/rekeningen. De declaraties en rekeningen van de synode zijn voorzien van de handtekeningen van twee leden van het moderamen.

10. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

11. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 2 juni 2018.
Namens de Generale Synode,

Ds. M.A. Sneep, preses	B. Lourens, eerste scriba
Ds. E. Heres, assessor	Ds. C. Koster, tweede scriba

De Gereformeerde Kerken in Nederland

Deputaatschap Financieel Beheer

Verantwoording 2017

Vastgesteld d.d. 27-12-2018

H.J. Mooibroek	E. Korevaar	J. Noort
Voorzitter	Secretaris	Penningmeester

INHOUDSOPGAVE

Verantwoording 2017
Balans per 31 december 3
Staat van baten en lasten 4
Toelichting op de balans per 31 december 5
Toelichting op de staat van baten en lasten 6
Begroting 7

BALANS PER 31 DECEMBER

	2017		2016	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vlottende activa				
Vorderingen		91		299
Liquide middelen		253.945		240.781
		254.036		241.080
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve		36.007		33.074
Voorzieningen				
Fonds hulpbehoevende kerken	160.000		150.000	
Fonds Emeritering	58.029		58.006	
		218.029		208.006
		254.036		241.080

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2017		2016	
	€	€	€	€
BATEN				
Bijdragen quota	18.510		18.315	
Overige opbrengsten	116		299	
		18.626		18.614
LASTEN				
Deputaatschappen	4.592		3.207	
Kosten kerkverband	1.078		-	
Reserveringen	10.023		15.058	
		15.693		18.265
RESULTAAT		2.933		349

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Vorderingen		
Rente spaarrekening	91	299
Liquide middelen		
ING Zakelijke Rekening (.875)	13.945	10.781
ING Rentemeerrekening (.875)	240.000	230.000
	253.945	240.781

	2017	2016
	€	€
Algemene reserve		
Saldo 1 januari	33.074	37.725
Resultaat	2.933	349
Af: dotatie Fonds hulpbehoevende kerken	-	-5.000
Saldo 31 december	36.007	33.074
Fonds hulpbehoevende kerken		
Saldo 1 januari	150.000	130.000
Dotatie ten laste van resultaat	10.000	15.000
Dotatie ten laste van algemene reserve	-	5.000
Saldo 31 december	160.000	150.000

De voorziening voor hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 200.000. De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000. Ultimo 2017 is reeds 15 jaar aan dit fonds gedoteerd. In 2016 heeft eenmalig een extra dotatie ad € 10.000 plaatsgevonden.

Fonds Emeritering		
Saldo 1 januari	58.006	57.948
Rente	23	58
Saldo 31 december	58.029	58.006

De voorziening voor emeritering wordt gevormd in verband met de mogelijke financiering van inhaalpremies bij aanwezigheid van pensioentekorten. Dit fonds wordt gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota. De voorziening heeft inmiddels het maximumbedrag van € 50.000 bereikt. De toegerekende rente is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente over het boekjaar en bedraagt over 2017 0,04% (2016: 0,10%).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2017	2016
	€	€
BATEN		
Bijdragen quota		
Amersfoort	1.515	1.230
Assen	1.065	870
Bergentheim/Bruchterveld	2.400	2.205
Dalfsen	1.170	1.170
Emmen	735	735
Ermelo	-	270
Groningen	2.490	2.295
Hasselt	660	645
Lansingerland	3.615	3.480
Mariënberg	1.350	2.010
Opeinde	1.110	1.155
Zwolle	2.400	2.250
	18.510	18.315
Overige opbrengsten		
Rente	91	299
Giften	25	-
	116	299
LASTEN		
Deputaatschappen		
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	1.942	497
Deputaten ACOBB/CKE	273	192
Deputaten Artikel 49 K.O.	1.318	-
Deputaten Financieel Beheer	130	1.378
Deputaten Herziene Statenvertaling	-	59
Deputaten Documentatie	929	1.081
	4.592	3.207
Kosten kerkverband		
Kosten Generale Synode	1.078	-
Reserveringen		
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	10.000	15.000
Dotatie fonds emeritering	23	58
	10.023	15.058

BEGROTING

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Realisatie 2017	Begroting 2018
	€	€	€	€
BATEN				
Quota kerken	18.315	18.600	18.510	17.030
Overige opbrengsten	299	300	116	100
	18.614	18.900	18.626	17.130
LASTEN				
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	497	2.500	1.942	5.000
Deputaten ACOBB/CKE	192	100	273	500
Deputaten Financieel Beheer	1.378	200	130	200
Deputaten Herziene Statenvertaling	59	100	-	-
Deputaten Liturgische Voorzieningen	-	100	-	100
Deputaten Documentatie	1.081	1.200	929	1.000
Deputaten Artikel 49 K.O.	-	100	1.318	100
Kosten Generale Synode	-	2.500	1.078	5.000
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	15.000	15.000	10.000	10.000
Dotatie fonds emeritering	58	50	23	20
Saldo naar algemene reserve	349	-2.950	2.933	-4.790
	18.614	18.900	18.626	17.130

Quota kerken 2018 begroot

	Werkelijk leden 2017	Werkelijk quota 2017	Schatting leden 2018	Schatting quota 2018
Amersfoort	101	1.515	110	1.430
Assen	71	1.065	80	1.040
Bergentheim/Bruchterveld	160	2.400	170	2.210
Dalfsen	78	1.170	80	1.040
Emmen	49	735	50	650
Ermelo	-	-	-	-
Groningen	166	2.490	180	2.340
Hasselt	44	660	50	650
Lansingerland	241	3.615	250	3.250
Mariënberg	90	1.350	100	1.300
Opeinde	74	1.110	80	1.040
Zwolle	160	2.400	160	2.080
	1.234	18.510	1.310	17.030

In 2018 wordt voor de quota gerekend met € 13 per ziel (2017: € 15).

De Gereformeerde Kerken in Nederland

Deputaatschap Financieel Beheer

Verantwoording 2018

Vastgesteld d.d. 14-1-2019

H.J. Mooibroek	E. Korevaar	J. Noort
Voorzitter	Secretaris	Penningmeester

INHOUDSOPGAVE

Verantwoording 2018

Balans per 31 december	3
Staat van baten en lasten	4
Toelichting op de balans per 31 december	5
Toelichting op de staat van baten en lasten	6
Begroting	7

BALANS PER 31 DECEMBER

	2018		2017	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vlottende activa				
Vorderingen		2.002		91
Liquide middelen		238.643		253.945
		240.645		254.036
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve		32.610		36.007
Voorzieningen				
Fonds hulpbehoevende kerken	150.000		160.000	
Fonds Emeritering	58.035		58.029	
		208.035		218.029
		240.645		254.036

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2018		2017	
	€	€	€	€
BATEN				
Bijdragen quota	16.484		18.510	
Overige opbrengsten	13		116	
		16.497		18.626
LASTEN				
Deputaatschappen	6.361		4.592	
Kosten kerkverband	23.527		1.078	
Mutatie reserveringen	-9.994		10.023	
		19.894		15.693
RESULTAAT		-3.397		2.933

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Vorderingen		
Rente spaarrekening	13	91
Quota over boekjaar	1.989	-
	2.002	91
Liquide middelen		
ING Zakelijke Rekening (.875)	3.552	13.945
ING Rentemeerrekening (.875)	235.091	240.000
	238.643	253.945

	2018	2017
	€	€
Algemene reserve		
Saldo 1 januari	36.007	33.074
Resultaat	-3.397	2.933
Af: dotatie Fonds hulpbehoevende kerken	-	-
Saldo 31 december	32.610	36.007
Fonds hulpbehoevende kerken		
Saldo 1 januari	160.000	150.000
Dotatie ten laste van resultaat	10.000	10.000
Onttrekkingen	-20.000	-
Saldo 31 december	150.000	160.000

De voorziening voor hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 200.000. De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000. Ultimo 2018 is reeds 16 jaar aan dit fonds gedoteerd. In 2016 heeft eenmalig een extra dotatie ad € 10.000 plaatsgevonden. In 2018 heeft in het kader van financiële steunverlening een onttrekking aan het fonds plaatsgevonden.

Fonds Emeritering		
Saldo 1 januari	58.029	58.006
Rente	6	23
Saldo 31 december	58.035	58.029

De voorziening voor emeritering wordt gevormd in verband met de mogelijke financiering van inhaalpremies bij aanwezigheid van pensioentekorten. Dit fonds wordt gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota. De voorziening heeft inmiddels het maximumbedrag van € 50.000 bereikt. De toegerekende rente is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente over het boekjaar en bedraagt over 2018 0,01% (2017: 0,04%).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2018	2017
	€	€
BATEN		
Bijdragen quota		
Amersfoort	1.365	1.515
Assen	923	1.065
Bergentheim/Bruchterveld	1.989	2.400
Dalfsen	1.118	1.170
Emmen	624	735
Groningen	2.626	2.490
Hasselt	559	660
Lansingerland	3.224	3.615
Mariënberg	572	1.350
Opeinde	1.183	1.110
Zwolle	2.301	2.400
	16.484	18.510
Overige opbrengsten		
Rente	13	91
Giften	-	25
	13	116
LASTEN		
Deputaatschappen		
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	4.837	1.942
Deputaten ACOBB/CKE	594	273
Deputaten ad Artikel 49 K.O.	-	1.318
Deputaten Financieel Beheer	265	130
Deputaten Liturgische Voorzieningen	55	-
Deputaten Documentatie	609	929
	6.361	4.592
Kosten kerkverband		
Steunverlening hulpbehoevende kerken	20.000	-
Kosten Generale Synode	3.485	858
Commissie inzake Mariënberg	42	220
	23.527	1.078
Mutatie reserveringen		
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000
Onttrekking fonds hulpbehoevende kerken	-20.000	-
Dotatie fonds emeritering	6	23
	-9.994	10.023

BEGROTING

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Begroting 2019
	€	€	€	€
BATEN				
Quota kerken	18.510	17.030	16.484	20.880
Overige opbrengsten	116	100	13	50
	18.626	17.130	16.497	20.930
LASTEN				
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	1.942	5.000	4.837	8.000
Deputaten ACOBB/CKE	273	500	594	300
Deputaten Financieel Beheer	130	200	265	300
Deputaten Herziene Statenvertaling	-	-	-	-
Deputaten Liturgische Voorzieningen	-	100	55	100
Deputaten Documentatie	929	1.000	609	1.000
Deputaten Artikel 49 K.O.	1.318	100	-	100
Kosten Generale Synode	1.078	5.000	3.527	1.000
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000	10.000	10.000
Dotatie fonds emeritering	23	20	6	10
Steunverlening hulpbehoevende kerken	-	-	20.000	20.000
Onttrekking aan fonds hulpbehoevende kerken	-	-	-20.000	-20.000
Saldo naar algemene reserve	2.933	-4.790	-3.397	120
	18.626	17.130	16.497	20.930

Quota kerken 2019 begroot

	Werkelijk leden 2018	Werkelijk quota 2018	Schatting leden 2019	Schatting quota 2019
Amersfoort	105	1.365	110	1.760
Assen	71	923	75	1.200
Bergentheim/Bruchterveld	153	1.989	160	2.560
Dalfsen	86	1.118	90	1.440
Emmen	48	624	50	800
Groningen	202	2.626	230	3.680
Hasselt	43	559	-	-
Lansingerland	248	3.224	250	4.000
Mariënberg	44	572	45	720
Opeinde	91	1.183	100	1.600
Zwolle	177	2.301	195	3.120
	1.268	16.484	1.305	20.880

In 2019 wordt voor de quota gerekend met € 16 per ziel (2018: € 13; 2017: € 15).

De Gereformeerde Kerken in Nederland

Deputaatschap Financieel Beheer

Verantwoording 2019

Vastgesteld d.d. 11-1-2021

H.J. Mooibroek
Voorzitter

E. Korevaar
Secretaris

J. Noort
Penningmeester

INHOUDSOPGAVE

Verantwoording 2019
Balans per 31 december 3
Staat van baten en lasten 4
Toelichting op de balans per 31 december 5
Toelichting op de staat van baten en lasten 7
Begroting 8

BALANS PER 31 DECEMBER

	2019		2018	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vlottende activa				
Lening aankoop HSV-bijbels	21.205		-	
Overige vorderingen	3.024		2.002	
		24.229		2.002
Liquide middelen		230.370		238.643
		254.599		240.645
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve		35.507		32.610
Voorzieningen				
Fonds hulpbehoevende kerken	161.057		150.000	
Fonds Emeritering	58.035		58.035	
		219.092		208.035
		254.599		240.645

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2019		2018	
	€	€	€	€
BATEN				
Bijdragen quota	20.800		16.484	
Overige opbrengsten	-		13	
		20.800		16.497
LASTEN				
Deputaatschappen	2.202		6.361	
Kosten kerkverband	4.644		23.527	
Mutatie reserveringen	6.057		-9.994	
		12.903		19.894
RESULTAAT		7.897		-3.397

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER

	2019	2018
	€	€
Lening aankoop HSV-bijbels		
Saldo 1 januari	-	-
Verstrekking voorschot (30%)	21.205	-
Aflossingen	-	-
Saldo 31 december	21.205	-

Deze lening is verstrekt aan Deputaten Liturgische Voorzieningen ten behoeve van de bestelling van HSV-bijbels met het gereformeerde kerkboek in één band. De Deputaten Liturgische Voorzieningen zullen bij de kerkleden de bedragen voor de bestelde bijbels in rekening brengen, waarmee deze lening zal worden afgelost. De resterende looptijd is naar verwachting minder dan een jaar, met uitzondering van een deel van de bijbels dat wordt aangehouden als kerkelijke voorraad.

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Overige vorderingen		
Rente spaarrekening	-	13
Quota over boekjaar	3.024	1.989
	3.024	2.002
Liquide middelen		
ING Zakelijke Rekening (.875)	9.341	3.552
ING Rentemeerrekening (.875)	220.104	235.091
Rabobank Zakelijke Rekening (.974)	925	-
	230.370	238.643

	2019	2018
	€	€
Algemene reserve		
Saldo 1 januari	32.610	36.007
Resultaat	7.897	-3.397
Af: dotatie Fonds hulpbehoevende kerken	-5.000	-
Saldo 31 december	35.507	32.610
Fonds hulpbehoevende kerken		
Saldo 1 januari	150.000	160.000
Dotatie ten laste van resultaat	10.000	10.000
Dotatie ten laste van algemene reserve	5.000	-
Onttrekkingen	-3.943	-20.000
Saldo 31 december	161.057	150.000

De voorziening voor hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 200.000. De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000. Ultimo 2019 is reeds 17 jaar aan dit fonds gedoteerd. In de jaren 2016 en in 2019 hebben extra dotaties plaatsgevonden van respectievelijk € 10.000 en € 5.000. In 2018 en 2019 hebben in het kader van financiële steunverlening onttrekkingen aan het fonds plaatsgevonden.

	2019	2018
	€	€
Fonds Emeritering		
Saldo 1 januari	58.035	58.029
Rente	-	6
Saldo 31 december	58.035	58.035

De voorziening voor emeritering wordt gevormd in verband met de mogelijke financiering van inhaalpremies bij aanwezigheid van pensioentekorten. Dit fonds wordt gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota. De voorziening heeft inmiddels het maximumbedrag van € 50.000 bereikt. De toegerekende rente is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente over het boekjaar en bedraagt over 2019 0,00% (2018: 0,01%).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		2019	2018
		€	€
BATEN			
Bijdragen quota			
Amersfoort	*bijdrage 2019 ontvangen op 25/1/20*	1.536	1.365
Assen		1.376	923
Bergentheim/Bruchterveld		2.544	1.989
Dalfsen	*bijdrage 2019 ontvangen op 28/1/20*	1.488	1.118
Emmen		672	624
Groningen		4.016	2.626
Hasselt		-	559
Lansingerland		3.744	3.224
Mariënberg		704	572
Opeinde		1.664	1.183
Zwolle		3.056	2.301
		20.800	16.484
Overige opbrengsten			
Rente		-	13
Giften		-	-
		-	13
LASTEN			
Deputaatschappen			
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken		741	4.837
Deputaten ACOBB/CKE		1.045	594
Deputaten ad Artikel 49 K.O.		71	-
Deputaten Financieel Beheer		226	265
Deputaten Liturgische Voorzieningen		31	55
Deputaten Documentatie		87	609
		2.202	6.361
Kosten kerkverband			
Steunverlening hulpbehoevende kerken		3.943	20.000
Kosten Generale Synode		701	3.485
Commissie inzake Mariënberg		-	42
		4.644	23.527
Mutatie reserveringen			
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken		10.000	10.000
Onttrekking fonds hulpbehoevende kerken		-3.943	-20.000
Dotatie fonds emeritering		-	6
		6.057	-9.994

BEGROTING

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Begroting 2020
	€	€	€	€
BATEN				
Quota kerken	16.484	20.880	20.800	21.760
Overige opbrengsten	13	50	-	-
	16.497	20.930	20.800	21.760
LASTEN				
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	4.837	8.000	741	2.000
Deputaten ACOBB/CKE	594	300	1.045	1.150
Deputaten Financieel Beheer	265	300	226	300
Deputaten Herziene Statenvertaling	55	-	-	-
Deputaten Liturgische Voorzieningen	-	100	31	100
Deputaten Documentatie	609	1.000	87	100
Deputaten Artikel 49 K.O.	-	100	71	100
Kosten Generale Synode	3.527	1.000	701	-
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000	10.000	10.000
Dotatie fonds emeritering	6	10	-	-
Steunverlening hulpbehoevende kerken	20.000	20.000	3.943	20.000
Onttrekking aan fonds hulpbehoevende kerken	-20.000	-20.000	-3.943	-20.000
Saldo naar algemene reserve	-3.397	120	7.897	8.010
	16.497	20.930	20.800	21.760

Quota kerken 2020 begroot

	Werkelijk leden 2019	Werkelijk quota 2019	Schatting leden 2020	Schatting quota 2020
Amersfoort	96	1.536	100	1.600
Assen	86	1.376	90	1.440
Bergentheim/Bruchterveld	159	2.544	160	2.560
Dalfsen	93	1.488	100	1.600
Emmen	42	672	50	800
Groningen	251	4.016	280	4.480
Lansingerland	234	3.744	235	3.760
Mariënberg	44	704	45	720
Opeinde	104	1.664	100	1.600
Zwolle	191	3.056	200	3.200
	1.300	20.800	1.360	21.760

In 2020 wordt voor de quota gerekend met € 16 per ziel (2019: € 16; 2018: € 13).

De Gereformeerde Kerken in Nederland

Deputaatschap Financieel Beheer

Verantwoording 2020

Vastgesteld d.d. 11 januari 2021

H.J. Mooibroek
Voorzitter

E. Korevaar
Secretaris

J. Noort
Penningmeester

INHOUDSOPGAVE

Verantwoording 2020

Balans per 31 december 3
Staat van baten en lasten 4
Toelichting op de balans per 31 december 5
Toelichting op de staat van baten en lasten 7
Begroting 8
Meerjarenbegroting 9

BALANS PER 31 DECEMBER

	2020		2019	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vlottende activa				
Lening aankoop HSV-bijbels	10.106		21.205	
Overige vorderingen	-		3.024	
		10.106		24.229
Liquide middelen		264.054		230.370
		274.160		254.599
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve		40.068		35.507
Voorzieningen				
Fonds hulpbehoevende kerken	176.057		161.057	
Fonds Emeritering	58.035		58.035	
		234.092		219.092
		274.160		254.599

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2020		2019	
	€	€	€	€
BATEN				
Bijdragen quota	22.160		20.800	
Overige opbrengsten	10		-	
		22.170		20.800
LASTEN				
Deputaatschappen	2.610		2.202	
Kosten kerkverband	-		4.644	
Mutatie reserveringen	10.000		6.057	
		12.610		12.903
RESULTAAT		9.560		7.897

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER

	2020	2019
	€	€
Lening aankoop HSV-bijbels		
Saldo 1 januari	21.205	-
Uitgaven	52.873	21.205
Ontvangsten	-63.972	-
Saldo 31 december	10.106	21.205

Deze lening is verstrekt aan Deputaten Liturgische Voorzieningen ten behoeve van de bestelling van HSV-bijbels met het gereformeerde kerkboek in één band. De Deputaten Liturgische Voorzieningen brengen bij de kerken en kerkleden de bedragen voor de bestelde bijbels in rekening, waarmee deze lening wordt afgelost. Het saldo ultimo 2020 betreft de kerkelijke voorraad; aflossing hiervan vindt plaats door (losse) verkoop van de bijbels.

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Overige vorderingen		
Quota over boekjaar	-	3.024
	-	3.024
Liquide middelen		
ING Zakelijke Rekening (.875)	83.123	9.341
ING Rentemeerrekening (.875)	180.104	220.104
Rabobank Zakelijke Rekening (.974)	826	925
	264.054	230.370

	2020	2019
	€	€
Algemene reserve		
Saldo 1 januari	35.508	32.610
Resultaat	9.560	7.897
Af: dotatie Fonds hulpbehoevende kerken	-5.000	-5.000
Saldo 31 december	40.068	35.508
Fonds hulpbehoevende kerken		
Saldo 1 januari	161.057	150.000
Dotatie ten laste van resultaat	10.000	10.000
Dotatie ten laste van algemene reserve	5.000	5.000
Onttrekkingen	-	-3.943
Saldo 31 december	176.057	161.057

De voorziening voor hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 200.000. De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000. Ultimo 2020 is reeds 18 jaar aan dit fonds gedoteerd. In de jaren 2016, 2019 en 2020 hebben extra dotaties plaatsgevonden van respectievelijk € 10.000, € 5.000 en € 5.000. In 2018 en 2019 hebben in het kader van financiële steunverlening onttrekkingen aan het fonds plaatsgevonden.

	2020	2019
	€	€
Fonds Emeritering		
Saldo 1 januari	58.035	58.035
Rente	-	-
Saldo 31 december	58.035	58.035

De voorziening voor emeritering wordt gevormd in verband met de mogelijke financiering van inhaalpremies bij aanwezigheid van pensioentekorten. Dit fonds wordt gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota. De voorziening heeft inmiddels het maximumbedrag van € 50.000 bereikt. De toegerekende rente is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente over het boekjaar en bedraagt over 2020 0,00% (2019: 0,00%).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		2020	2019
		€	€
BATEN			
Bijdragen quota			
Amersfoort	*bijdrage 2019 ontvangen op 25/1/20*	1.456	1.536
Assen		1.824	1.376
Bergentheim/Bruchterveld		2.640	2.544
Dalfsen	*bijdrage 2019 ontvangen op 28/1/20*	1.568	1.488
Emmen		624	672
Groningen		4.752	4.016
Lansingerland		3.680	3.744
Mariënberg		784	704
Opeinde		1.792	1.664
Zwolle		3.040	3.056
		22.160	20.800
Overige opbrengsten			
Rente		-	-
Giften		10	-
		10	-
LASTEN			
Deputaatschappen			
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken		540	741
Deputaten ACOBB/CKE		723	1.045
Deputaten ad Artikel 49 K.O.		-	71
Deputaten Financieel Beheer		294	226
Deputaten Liturgische Voorzieningen		-	31
Deputaten Documentatie		1.053	87
		2.610	2.202
Kosten kerkverband			
Steunverlening hulpbehoevende kerken		-	3.943
Kosten Generale Synode		-	701
		-	4.644
Mutatie reserveringen			
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken		10.000	10.000
Onttrekking fonds hulpbehoevende kerken		-	-3.943
Dotatie fonds emeritering		-	-
		10.000	6.057

BEGROTING

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021
	€	€	€	€
BATEN				
Quota kerken	20.800	21.760	22.160	21.450
Overige opbrengsten	-	-	10	-
	20.800	21.760	22.170	21.450
LASTEN				
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	741	2.000	540	4.000
Deputaten ACOBB/CKE	1.045	1.150	723	1.000
Deputaten Financieel Beheer	226	300	294	300
Deputaten Liturgische Voorzieningen	31	100	-	100
Deputaten Documentatie	87	100	1.053	600
Deputaten Artikel 49 K.O.	71	100	-	100
Kosten Generale Synode	701	-	-	5.000
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000	10.000	10.000
Dotatie fonds emeritering	-	-	-	-
Steunverlening hulpbehoevende kerken	3.943	20.000	-	20.000
Onttrekking aan fonds hulpbehoevende kerken	-3.943	-20.000	-	-20.000
Saldo naar algemene reserve	7.897	8.010	9.560	350
	20.800	21.760	22.170	21.450

Quota kerken 2021 begroot

	Werkelijk leden 2020	Werkelijk quota 2020	Schatting leden 2021	Schatting quota 2021
Amersfoort	91	1.456	90	1.350
Assen	114	1.824	120	1.800
Bergentheim/Bruchterveld	165	2.640	160	2.400
Dalfsen	98	1.568	100	1.500
Emmen	39	624	40	600
Groningen	297	4.752	320	4.800
Lansingerland	230	3.680	230	3.450
Mariënberg	49	784	50	750
Opeinde	112	1.792	120	1.800
Zwolle	190	3.040	200	3.000
	1.385	22.160	1.430	21.450

In 2021 wordt voor de quota gerekend met € 15 per ziel (2020: € 16; 2019: € 16).

MEERJARENBEGROTING

	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	€	€	€	€
BATEN				
Quota kerken	21.450	21.450	21.450	21.450
Overige opbrengsten	-	-	-	-
	21.450	21.450	21.450	21.450
LASTEN				
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	4.000	1.000	1.000	4.000
Deputaten ACOBB/CKE	1.000	1.000	1.000	1.000
Deputaten Financieel Beheer	300	300	300	300
Deputaten Liturgische Voorzieningen	100	100	100	100
Deputaten Documentatie	600	600	600	600
Deputaten Artikel 49 K.O.	100	100	100	100
Kosten Generale Synode	5.000	1.000	-	5.000
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000	10.000	10.000
Dotatie fonds emeritering	-	-	-	-
Steunverlening hulpbehoevende kerken	20.000	15.000	10.000	5.000
Onttrekking aan fonds hulpbehoevende kerken	-20.000	-15.000	-10.000	-5.000
Saldo naar algemene reserve	350	7.350	8.350	350
	21.450	21.450	21.450	21.450

Quota kerken begroot

	Schatting quota 2021	Schatting quota 2022	Schatting quota 2023	Schatting quota 2024
Amersfoort	1.350	1.350	1.350	1.350
Assen	1.800	1.800	1.800	1.800
Bergentheim/Bruchterveld	2.400	2.400	2.400	2.400
Dalfsen	1.500	1.500	1.500	1.500
Emmen	600	600	600	600
Groningen	4.800	4.800	4.800	4.800
Lansingerland	3.450	3.450	3.450	3.450
Mariënberg	750	750	750	750
Opeinde	1.800	1.800	1.800	1.800
Zwolle	3.000	3.000	3.000	3.000
	21.450	21.450	21.450	21.450

Voor de jaren 2021 t/m 2024 is voor de quota vooreerst gerekend met € 15 per ziel en is uitgegaan van een gelijkblijvend ledenaantal.

Bijlage 6. Toelichting op de mutaties m.b.t. de mantelpolis Zwitserleven

De mantelpolis (zijnde een collectief pensioen) is door Deputaten Financieel Beheer (DFB) afgesloten met terugwerkende kracht per 1 januari 2006 Een en ander conform de opdracht van de G.S. Mariënberg 2005, art. 46 – 48, om *een geschikte verzekeringsmaatschappij te zoeken en daarmee een zgn. mantelovereenkomst m.b.t. een pensioenverzekering af te sluiten, e.e.a. in overeenstemming met art. 13 KO.*
Besloten werd dat de kerken zich zullen aansluiten bij de door DFB gekozen mantelpolis van Zwitserleven en alzo hun predikanten te verzekeren tegen het ouderdoms-, weduwen- en wezenpensioen, zodat de kerken die een predikant hebben beroepen voor dat deel kunnen voldoen aan artikel 13 KO.

Allereerst was daar ds. S. de Marie die het beroep per 1 januari 2006 naar DGK Zwolle e.o. had aangenomen. Zijn pensioen werd als eerste deelnemer van de mantelpolis ondergebracht bij Zwitserleven . Alzo kon DGK Zwolle e.o. voldoen aan art. 13 K.O.
In de daarop volgende jaren zijn achtereenvolgens toegetreden de predikanten ds. C. Koster, M.A. Sneep en ds. M. Dijkstra.
Inmiddels is ds. S. de Marie met emeritaat gegaan per 1 december 2019.

Per 1 januari 2021 moest wederom het contract voor vijf jaren verlengd worden, maar intussen had de overheid met sociale partners een akkoord bereikt voor vernieuwing van het pensioenstelsel. Dit was ook hard nodig want de premies op basis van het huidige stelsel werden steeds maar hoger als gevolg van de steeds maar lagere rendementen. Het spaargeld levert bij de banken zowat niets meer op, ja soms is er sprake van een negatieve rente. Daarnaast leven mensen steeds langer, waardoor de maatschappij langer pensioen moet uitkeren. Dat maakt het opbouwen van pensioen ook duurder

De pensioenpremies zouden voor de drie predikanten tezamen bij het oude stelsel stijgen van rond € 35.000 in 2020 naar € 42.000 in 2025. U begrijpt dat deze hoge premies zeer moeilijk nog zijn op te brengen voor de betreffende gemeenten.

Het nieuwe pensioenstelsel betekent dat onder andere de eind- en middelloonregelingen niet meer mogelijk zijn. Iedereen stapt over op een beschikbare premieregeling. Niet de uitkering bij de verwachte pensioenleeftijd, maar de jaarlijkse premie vormt het uitgangspunt van de pensioenregeling!
Voor iedereen wordt de premie belegd. Afhankelijk van de uitvoerder, wordt er collectief of op basis van het persoonlijke risicoprofiel van de werknemer belegd. De berekening van de pensioenverplichtingen met de rekenrente en het gebruik van de dekkingsgraad komen te vervallen en de opgebouwde rechten worden ingebracht in het nieuwe contract.

De deputaten hebben met de externe pensioenadviseur overlegd hoe verder te handelen en komen met het volgende <u>voorstel</u>:

1. Aangezien de uiterste datum voor overstap naar het nieuwe pensioenstelsel 1 januari 2026 is, kan in ons geval de oude regeling van Zwitserleven met i-Pensioen Middelloon aangehouden worden tot de volgende verlengingsdatum 1 januari 2026;

2. De pensioenrichtleeftijd is dan 68 jaar en er is sprake van een gegarandeerd pensioen waarbij een verlaagd opbouwpercentage geldt van 1,25%. De pensioenpremies voor de

drie predikanten tezamen bedragen dan in 2021 afgerond € 28.000.

Gronden:

1. Er is in Nederland sprake van een nieuw pensioenstelsel waarbij eind- en middelloonregelingen niet meer gebruikelijk zijn;
2. Vanwege de steeds maar lagere marktrenten en de stijgende pensioenpremies worden de pensioenlasten voor predikanten zo hoog dat wijziging van de mantelovereenkomst te adviseren is;
3. Indien de predikanten de komende 5 jaar bereid zijn, per jaar een half procent pensioenopbouw in te leveren, zou de verzekerde regeling kunnen worden voortgezet tegen enigszins betaalbare kosten.
4. In de loop van 2025 kan de balans dan opnieuw worden opgemaakt. En wellicht is tegen die tijd de rente weer wat gestegen en kan de huidige overweging opnieuw gemaakt worden.

Bijlage 7. Extra toelichting op de mutaties m.b.t. de mantelpolis Zwitserleven (versie 03-12-2021)

Huidige pensioentoezegging

De lopende pensioentoezegging betreft een zogenaamde Middelloonregeling. In een Middelloonregeling hangt het pensioen af van de pensioengrondslag, de dienstjaren en het opbouwpercentage per dienstjaar van de deelnemer. Elk dienstjaar bouwt de deelnemer van de pensioengrondslag een stukje van het totaal bereikbare pensioen op. Het totaal bereikbare pensioen is dus een optelsom van al die stukjes pensioen in elk dienstaar.

Het stukje pensioen dat de deelnemer in een bepaald jaar opbouwt, is gekoppeld aan het pensioengevend loon van dat betreffende jaar. Het pensioengevend loon is de basis van de pensioengrondslag. Het totaal bereikbare pensioen hangt dus af van het gemiddelde loon over al de jaren. Vandaar de term 'middelloon'.

Rekenvoorbeeld

- *Het pensioengevend salaris is € 54.000 en de AOW-franchise is € 14.000.*
- *Dan is de pensioengrondslag (€ 54.000 – € 14.000 =) € 40.000.*
- Het opbouwpercentage is in de huidige toezegging 1,75% per jaar.
- *Dan bouwt de deelnemer per jaar dus € 40.000 x 1,75% op, dat is € 700.*
- *Stel dat de deelnemer uiteindelijk 40 dienstjaren maakt. Dan is het totaal bereikbare ouderdomspensioen: € 40.000 x 1,75% x 40 dienstjaren = € 28.000 bruto per jaar.*

Stijging kosten Middelloonregeling

Bij een middelloonpensioen bouwt de deelnemer dus een gegarandeerd pensioenen op. De deelnemer weet precies waaraan hij aan toe is. De kosten zijn een gevolg van de toezegging en deze kunnen stijgen of dalen als de veronderstellingen veranderen. Door de huidige lage rente en het feit dat we steeds langer leven (waardoor de pensioenuitvoerder gemiddeld langer moet uitkeren) en het overheidstoezicht dat ervoor staat dat verzekeraars voldoende geld in de kas hebben om aan hun verplichtingen te voldoen stijgen de kosten van het pensioen.

Uitvoeringsovereenkomst

De pensioentoezegging wordt uitgevoerd door Zwitserleven. Hiervoor wordt een uitvoeringsovereenkomst opgesteld voor telkens 5 jaar. In deze uitvoeringsovereenkomst worden afspraken over o.a. de kosten voor het uitvoeren van de regeling. Per 01-01-2021 moest deze verlengd worden. Door bovengenoemde oorzaken zouden de kosten aanzienlijk stijgen.
De totale jaarpremie van 3 predikanten zou er als volgt uit komen te zien (excl. ds. P. Heres ing. 01-07-2021):

- 2021 € 37.311
- 2022 € 38.938
- 2023 € 39.545
- 2024 € 40.739
- 2025 € 41.971

Aanpassing toezegging
Om de pensioentoezegging ook in toekomst betaalbaar te houden is er gekeken naar 2 alternatieven:

1. Middelloonregeling in stand houden, maar opbouwpercentage verlagen naar 1,25% ;
2. Middelloonregeling omzetten naar een Beschikbare Premieregeling. (met een premiestaffel, gebaseerd op 1,75% pensioenopbouw, volgens het middelloonstelsel en een rekenrente van 2,5%)

1. Middelloonregeling in stand houden

In dit voorstel blijft de deelnemer dus een gegarandeerd pensioen opbouwen. Echter voor de toekomstige jaren wordt het opbouwpercentage verlaagd naar 1,25%.

Rekenvoorbeeld

- *Het pensioengevend salaris is € 54.000 en de AOW-franchise is € 14.000.*
- *Dan is de pensioengrondslag (€ 54.000 – € 14.000 =) € 40.000.*
- Het opbouwpercentage is in de huidige toezegging 1,25% per jaar.
- *Dan bouwt de deelnemer per jaar dus € 40.000 x 1,25% op, dat is € 500.*
- *Stel dat de deelnemer uiteindelijk 40 dienstjaren maakt. Dan is het totaal bereikbare ouderdomspensioen: € 40.000 x 1,25% x 40 dienstjaren = € 20.000 bruto per jaar.*
- *Stel dat de deelnemer uiteindelijk 40 dienstjaren maakt. Waarvan 20 dienstjaren onder de "oude" toezegging en 20 dienstjaren onder de "nieuwe, dan is het totaal bereikbare ouderdomspensioen: € 40.000 x 1,75% x 20 dienstjaren = €14.000 bruto per jaar en € 40.000 x 1,25% x 20 dienstjaren = €10.000 bruto per jaar. Totaal € 24.000 bruto per jaar.*

De totale jaarpremie komt er dan als volgt uit te zien:

- 2021 € 27.927
- 2022 € 28.777
- 2023 € 29.682
- 2024 € 30.626
- 2025 € 31.601

2. Middelloonregeling omzetten naar een Beschikbare premieregeling

In een beschikbare premieregeling is het uitgangspunt van de pensioenregeling dat er een premie ter beschikking wordt gesteld. De hoogte van de toegezegde premie is gebaseerd op **1,75% pensioenopbouw**, volgens het middelloonstelsel en een **rekenrente van 2,5%**. Niet een bepaalde pensioenuitkering is de afspraak, maar de bepaalde beschikbare premie. De pensioenwet spreekt van een premie-overeenkomst als we het hebben over een beschikbare premieregeling. De premie wordt belegd. De uiteindelijke hoogte van het pensioen wordt bepaald door het rendement tot de pensioendatum en de rentestand en levensverwachting óp de pensioendatum. De hoogte van de premie wordt begrensd door fiscale regels. Gebaseerd op genoemde uitgangspunten ziet de premiestaffel er als volgt uit:

- 21 t/m 24 jaar 12,50%
- 25 t/m 29 jaar 14,00%
- 30 t/m 34 jaar 15,70%
- 35 t/m 39 jaar 17,50%
- 40 t/m 44 jaar 19,60%
- 45 t/m 49 jaar 22,00%
- 50 t/m 54 jaar 24,80%
- 55 t/m 59 jaar 28,00%
- 60 t/m 64 jaar 31,80%
- Vanaf 65 jaar 35,50%

De jaarpremie komt er dan als volgt uit te zien:

- 2021 € 26.256
- 2022 € 26.434
- 2023 € 27.226
- 2024 € 27.442
- 2025 € 28.742

RECAPTULATIE:

Voortzetting huidige Pensioenregeling Middelloon Opbouw 1,75% i-Pensioen		**Voortzetting huidige Pensioenregeling Middelloon Opbouw 1,25% i-Pensioen**	**PPI, Nu Pensioen Beschikbare Premieregeling Opbouw 1,75%. Rekenrente 2,5%**
JAAR	**EURO**	**EURO**	**EURO**
2021	**37.311**	**27.927**	**26.256**
2022	**38.938**	**28.777**	**26.434**
2023	**39.545**	**29.682**	**27.226**
2024	**40.739**	**30.626**	**27.442**
2025	**41.971**	**31.601**	**28.742**

Het voorstel onder bijlage 6 is nu uitgebreid met de kolom PPI, Nu Pensioen, Opbouw 1,75% per jaar en een rekenrente van 2,5%.

Zoals bekend loopt de huidige pensioenregeling af in 2025. In dat jaar zal opnieuw de voorwaarden m.b.t. de mantelpolis voor 2026 en volgende jaren worden bezien.

Onze externe adviseur is bereid om voorafgaand aan de nieuwe aflooptermijn in 2025 een informatieavond te beleggen waarop de verschillende pensioenstelsels in heldere taal nader wordt uitgelegd. Deze nader te bepalen avond is bedoeld voor kerkenraden en predikanten.

Met broedergroeten,
Deputaten Financieel Beheer

Bijlage 12, Rapporten deputaten Zorg inzake Seksueel Misbruik

Inhoud

1. Inleiding ... 4

2. Het Deputaatschap ... 5

Opdracht. ... 5

Voorgenomen werkwijze van de deputaten. ... 5

De term kerkelijke relatie ... 6

3. Bestudering van de werkwijze van bestaande hulpverlenings-centra ... 6

Wat is een Hulpverleningscentrum voor seksueel misbruik ... 6

Hulpverleningscentra ... 6

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) ... 7

Werkwijze van de Hulpverleningscentra ... 8

4. Protocollen. ... 8

De achtergrond van de protocollen. ... 9

5. Overleg met een Hulpverleningscentrum ... 9

Interkerkelijkheid ... 10

Het Geref. Kerkrecht (K.O) ... 11

Overwegingen om al of niet aan te sluiten bij een Hulpverleningscentrum ... 11

6. Vertrouwenspersoon ... 12

Profielschets ... 12

Functieomschrijving ... 13

Instructie vertrouwenspersoon ... 14

Relatie kerkenraad ... 15

Faciliteiten ... 15

7. Wat is een klachtencommissie ... 15

De waarde, het nut en de noodzakelijkheid van een klachtencommissie ... 15

8. Een centraal hulpverleningscentrum voor DGK? ... 16

9. De klachtenprocedure ... 17

Van melding tot uitspraak ... 17

10. Klachtencommissie ... 18

Samenstelling klachtencommissie ... 18

Bevoegdheid en taak klachtencommissie ... 18

11. Beroepscommissie ... 18

Samenstelling beroepscommissie ... 18

Bevoegdheid en taak beroepscommissie ... 18

12. Voorstellen en eindconclusies ... 19

BIJLAGE 1: Het conceptprotocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in kerkelijke relaties ... 23

Inleiding ... 23

Voor wie is dit protocol bedoeld? 23
Uitgangspunten en zorgvuldigheid 23
Een aantal aandachtspunten voor een zorgvuldig gebruik van dit protocol: 24
Definities van misbruik 24
Reikwijdte van het protocol 25
Het hulpverleningscentrum 25
Gebruik van het protocol 25
Het protocol 25
1. U hoort van mogelijk misbruik. 26
2.Pastorale zorg 29
3. Melding 34
4. Klacht 35
5. Gesprek met een beschuldigde na een melding 37
6. Een beschuldigde of dader meldt zich 39
7. U hoort van anderen of via geruchten over mogelijk misbruik 41
8.Conflict van plichten en ambtsgeheim 43
9. Zorg gemeente 44
10. Na de klacht 44
BIJLAGE 2: KLACHTENREGELING 48
Hulpverleningscentrum Seksueel Misbruik in Kerkelijke Relaties 48
Van melding tot uitspraak 48
Regelingen 49
ALGEMEEN 49
KLACHTENCOMMISSIE 50
PROCEDURE 51
BIJLAGE 3: REGELING BEROEPSCOMMISSIE 54
ALGEMEEN 54
BEROEPSCOMMISSIE 54
PROCEDURE 55
BIJLAGE 4. Begripsomschrijvingen: 58
BIJLAGE 5. Convenant tussen CGK, GKv en NGK betreffende besturingsstructuur opvang, afhandeling en preventie seksueel misbruik 60

1. Inleiding

De Generale Synode Lansingerland van De Gereformeerde Kerken (hersteld), in vergadering bijeen te Zwolle op 7 april 2018

overweegt:

1. Seksueel misbruik door ambtsdragers maakt hen ongeschikt voor de uitoefening van hun ambt, ook al zouden de zonden door hen worden beleden. Tevens is het een schande voor de kerk van Jezus Christus wanneer deze zonden bestaan of zouden worden getolereerd (GS Hasselt 2011-2012, artikel 2.09.24).
2. De kerk zal ernst moeten maken met het voorkómen, ontdekken en bestrijden van deze zonden, als wel met het bieden van hulp aan eventuele slachtoffers. Dat geldt zeker in de huidige maatschappij, waarin de wereld de seksualiteit zo opdringt via de media (GS Hasselt 2011-2012, artikel 2.09.24).
3. GS Hasselt 2011-2012 heeft in artikel 2.09.24 het besluit van GS Zuidhorn vervallen verklaard om in samenwerking met CGK en NGK te komen tot een Hulpverleningscentrum, een beroepscommissie en een klachtencommissie vanwege het ontbreken van een kerkelijke relatie met genoemde kerkgenootschappen.
4. Voor het functioneren van een Hulpverleningscentrum is voldoende kennis en deskundigheid noodzakelijk.
   Deze zijn aanwezig in reeds bestaande hulpverleningscentra.
   Gezien de kleine omvang van het kerkverband van DGK is het goed om te onderzoeken of aansluiting bij een bestaand, deskundig Hulpverleningscentrum een goede mogelijkheid is om als kerken inhoud te geven aan de onder overweging 2 genoemde opdracht.
5. Punt van onderzoek zal dienen te zijn of het mogelijk is gebruik te maken van de deskundigheid van een bestaand Hulpverleningscentrum zonder dat het nodig is over te gaan tot interkerkelijke samenwerking met de bij het bestaande Hulpverleningscentrum aangesloten kerkgenootschappen.
6. Het is noodzakelijk om eigen protocollen, gedragscodes en profielschetsen op te stellen en te gebruiken.
7. Meer duidelijkheid over de mogelijkheid van samenwerking met bestaande hulpverleningscentra is noodzakelijk. Daartoe kan de GS een deputaatschap benoemen, voor de volgende synode, dat
   a. in contact treedt met en verder onderzoek doet naar bestaande hulpverleningscentra
   b. gemachtigd wordt om volgens een instructie vertrouwenspersonen te benoemen en te begeleiden.

besluit

deputaten Zorg inzake Seksueel Misbruik (ZSM) in kerkelijke situaties te benoemen met de volgende opdrachten:

1. Nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden van aansluiting bij een bestaand Hulpverleningscentrum, waarbij de factor interkerkelijkheid een punt van aandacht is.
2. Daartoe gemachtigd door de synode, overeenkomstig de vastgestelde instructie, per classis in ieder geval twee vertrouwenspersonen (m/v) aan te wijzen, hen aan te sturen en te begeleiden, daarbij zoveel mogelijk gebruik makend van bestaande protocollen. Deze vertrouwenspersonen kunnen door middel van cursus en begeleiding toegerust worden om hun taak uit te voeren. Hiervoor is een budget beschikbaar van totaal maximaal €800,-.
3. Op grond van het onderzoek en de verkregen informatie aanbevelingen te doen aan de volgende synode voor nadere besluitvorming.
4. Rapport uit te brengen aan de volgende generale synode.

Gronden:

1. De aanpak van de problematiek van seksueel misbruik zal nadrukkelijk binnen de kerken aandacht verdienen (GS Hasselt 2011-2012, artikel 2.09.24).
2. De materie is niet alleen complex qua inhoud, maar vraagt ook grote zorgvuldigheid met betrekking tot de Schriftuurlijke levenswandel en kerkregering
3. Vanwege de kleine omvang van en beperkte kennis en deskundigheid in het kerkverband van DGK dient aansluiting bij een bestaand en deskundig Hulpverleningscentrum niet bij voorbaat uitgesloten te worden.
4. Vanwege het belang van de zaak is het wenselijk om, in afwachting van eventuele nadere besluitvorming door een volgende synode, ook nu reeds aanspreekpunten binnen het kerkverband te creëren.

2. Het Deputaatschap

De bovengenoemde synode heeft de volgende personen benoemd voor het deputaatschap: Br. P. Drijfhout (samenroeper), br. H. D. Hoving, zr. J. van der Wal- de Haan, primi en br. A. van Egmond secundus.
Op de eerste vergadering is de taakverdeling binnen het deputaatschap als volgt vastgesteld: Voorzitter: P. Drijfhout, secretaresse: J. van der Wal – de Haan, penningmeester H.D. Hoving.
Br. Hoving heeft in juli 2019 besloten zich aan de werkzaamheden van het deputaatschap te onttrekken. Na een hele drukke periode en vanwege allerlei andere (kerkelijke) bezigheden, kon hij het niet opbrengen om zich langer voor dit deputaatschap in te zetten. Br. Van Egmond nam zijn plaats in het deputaatschap in.

Opdracht.

a. Onderzoek te doen naar de mogelijkheid aansluiting te vinden bij een bestaand Hulpverleningscentrum. Hierbij is het aspect van interkerkelijkheid een punt van aandacht.
b. Per classis minstens twee vertrouwenspersonen aan te wijzen, aan te sturen en te begeleiden met gebruikmaking van bestaande protocollen, waar dit mogelijk is.

Voorgenomen werkwijze van de deputaten.

a. Bestudering van de werkwijze van bestaand Hulpverleningscentrum en bespreking inzake eventuele deelname aan een bestaand Hulpverleningscentrum.
b. Overleg met het Hulpverleningscentrum.
c. Vaststelling profiel vertrouwenspersonen
d. Instructie van de vertrouwenspersonen
e. Overleg met kandidaat-vertrouwenspersonen en daaropvolgend de aanstelling.
f. Onderzoek naar mogelijkheden van verdere uitbouw van de kennis en kunde van de vertrouwenspersonen (cursussen)
g. Uitwerking relatie van de vertrouwenspersonen en het deputaatschap (aansturing, begeleiding).
h. Mededeling aan classes en kerken over de aanstelling van de vertrouwenspersonen
i. Publicatie over aanstelling en werkwijze van de vertrouwenspersonen in kerkbladen ter informatie aan de kerken.
j. Rapportage aan de volgende synode met eventuele aanbevelingen en voorstellen.

De term kerkelijke relatie

Wanneer de deputaten de termen kerkelijke relaties en kerkelijke functionaris hanteren omvat deze term niet alleen de ambtelijk aangestelde broeders, maar ook hen die binnen de kerk in een bepaalde gezagsrelatie staan t.o.v. andere gemeenteleden. In de kerken zijn ook niet-ambtelijke gemeenteleden betrokken in kerkelijke relaties. We denken hier bij name aan leiders van jeugdverenigingen en catechiseermeesters.

3. Bestudering van de werkwijze van bestaande hulpverlenings-centra

Wat is een Hulpverleningscentrum voor seksueel misbruik

Er zijn verschillende organisaties betrokken bij eventueel seksueel misbruik. We beperken ons dus inzake seksueel misbruik niet tot de ambtsdragers alleen, maar nemen daarin ook die gezagsdragers mee, die in de kerk ambtelijke relaties onderhouden met gemeenteleden.

We moeten een onderscheid maken tussen het werk van het hulpverleningscentrum en de klachtencommissie, die tenslotte een oordeel velt over een gemelde klacht.

Een hulpverleningscentrum is het eerste anonieme aanspreekpunt en begeleidt kerkenraden en betrokken personen tijdens het hele proces. Het hulpverleningscentrum heeft tot doel informatievoorziening, begeleiding en advisering inzake de procedure bij de klachtencom-missie, verwijzing naar intensievere vormen van hulp en interne rapportage ten behoeve van signalering/preventie van seksueel misbruik in pastorale c.q. kerkelijke relaties. Daarnaast geeft het hulpverleningscentrum voorlichting en ondersteunt het kerken bij preventie-activiteiten.

Zij gebruikt daarbij protocollen waarin stap voor stap het proces wordt beschreven.

Hulpverleningscentra

De meeste kerken en kerkgenootschappen hanteren hulpverleningscentra. De kleinere kerken en kerkgenootschappen sluiten zich meestal aan bij de bestaande hulpverlenings-centra van de grotere kerken en kerkgenootschappen. Hieronder een lijst van de belangrijkste hulpverleningscentra voor seksueel misbruik,

Hulpverleningscentrum SMPR (Hulpverleningscentrum Seksueel Misbruik in de Kerk)
Hierin werken samen:
Protestantse Kerk
Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland
Oud-Katholieke Kerk van Nederland
Remonstrantse Broederschap
Doopsgezinde Broederschap
Zevendedags Adventisten
Evangelische Broedergemeente Nederland
Leger des Heils
Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap

Hulpverleningscentrum seksuele intimidatie en seksueel misbruik binnen pastorale c.q. kerkelijke relaties
Hierin werken samen:
Christelijk Gereformeerde Kerken (CGK),
Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK),

Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt (GKV),
Voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland (VGKN)
Hersteld Hervormde Kerk (HHK)
Voor het convenant (inzake besturingsstructuur, opvang, afhandeling en preventie van seksueel misbruik) dat deze kerken hebben opgesteld verwijzen we naar bijlage 5.

Hulpverleningscentrum Seksueel Misbruik RKK
Hier kunnen uitsluitend mensen terecht die door een functionaris van de R.K. kerk misbruikt zijn.

Stichting Gedragscode Leidinggevenden (SGL)
Een samenwerkingsverband van Evangelische gemeenten en Pinkstergemeenten

Het Reformatorisch meldpunt
Deze stichting heeft als grondslag: de Bijbel als het onfeilbaar woord van God, waarvan belijdenis wordt gedaan in de Nederlandse Geloofsbelijdenis (artikel 2-7). De stichting onderschrijft onvoorwaardelijk de Drie Formulieren van Enigheid, zoals deze zijn vastgesteld door de Nationale Synode (Dordrecht, 1618-1619).
De stichting heeft als doel:
a. het bijstaan van slachtoffers en omstanders van seksueel misbruik in de reformatorische gezindte;
b. het bijdragen aan het voorkómen van seksueel misbruik in de reformatorische gezindte;
c. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het bovenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
Binnen de reformatorische gezindte is bij de meeste kerkgenootschappen een kerkelijk meldpunt seksueel misbruik ingericht. Deze meldpunten zijn bedoeld voor het melden van seksueel misbruik in ambtelijke relaties binnen het betreffende kerkgenootschap, waarbij kerkrechtelijke stappen ondernomen kunnen worden. Het werk van het Reformatorisch Meldpunt is complementair aan het werk van de kerkelijke meldpunten en bestrijkt de terreinen die buiten de opdracht van de kerkelijke meldpunten vallen. Denk hierbij aan seksueel misbruik binnen familierelaties (incest) of in andere vertrouwensrelaties. In tegenstelling tot de kerkelijke meldpunten kan het Reformatorisch Meldpunt geen (kerk)rechtelijke stappen ondernemen en werkt het Meldpunt anoniem. Waar mogelijk wordt door het Reformatorisch Meldpunt een samenwerking met andere kerkelijke meldpunten gezocht.
Het is duidelijk dat het werkterrein van deze stichting buiten het werkveld en opdracht van de deputaten valt.

Meldpunt Seksueel misbruik Gereformeerde Gemeenten.
Sinds januari 2021 opereert er een onafhankelijk zelfstandig landelijk meldpunt voor seksueel misbruik in kerkelijke relaties waar de Gereformeerde Gemeenten en de Gereformeerde Gemeenten in Nederland bij aan gesloten zijn. Omdat dit meldpunt er pas in januari 2021 is gekomen is hier verder geen onderzoek naar gedaan.

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG)

De deputaten hebben bij hun onderzoek ook gesproken met bovengenoemd centrum in Zwolle. De CSG centra zijn over het hele land verspreid.

Deze instantie (CSG), is gespecialiseerd in het werken met jongeren en volwassenen die een trauma ondergaan hebben. Zij hebben als stelling dat zij deze mensen het liefst binnen 7

dagen na een trauma 'binnen' hebben (daarom is een traject bij het hulpverleningscentrum, wat geen hulpverlenersorganisatie an sich is, op dit punt wat lastig).

Bij hen zijn artsen, psychologen en politie in een team betrokken bij iedere aanmelding. Deze organisatie heeft dus tevens veel kennis en ervaring hoe een gesprek gevoerd moet worden met een misbruik slachtoffer, ook in het licht van mogelijk later een aangifte, en de gesprekken met de zedenpolitie, die het verhaal graag 'zo weinig mogelijk bewerkt' opnemen, om de kans op straf voor de dader te maximaliseren.

De deputaten zijn van mening dat wanneer er ernstige zaken zijn zoals aanranding en verkrachting, gesprekken met name met kinderen, voorbehouden zouden moeten zijn aan professionals. Vertrouwenspersonen dienen hier dus met name de routes te kennen naar zorg. Bij minder 'ernstige' zaken is het handelen naar bevind van zaken.

Werkwijze van de Hulpverleningscentra.

Alle hulpverleningscentra hebben een telefonisch contactpunt, waar personen zich kunnen melden wanneer zij seksueel misbruikt zijn door een kerkelijke functionaris. Ook anderen, wanneer zij op de hoogte zijn van misbruik of dit vermoeden, kunnen zich hier aanmelden. De contactpersonen van het hulpverleningscentrum zijn professioneel opgeleid en hebben geheimhoudingsplicht.
Alle kerken hanteren hierbij een zorgvuldig opgezet protocol. Hierin wordt niet alleen de werkwijze uitvoerig besproken. Het protocol van de kleine Geref. Kerken, dat gebaseerd is op het protocol van de PKN dat in december 2006 is gepubliceerd, komt daarmee goeddeels overeen en besteedt aandacht aan de volgende zaken:

- Voor wie is dit protocol bedoeld?
- Uitgangspunten en zorgvuldigheid
- Definities van misbruik
- Reikwijdte van het protocol
- Het Hulpverleningscentrum Misbruik
- Het protocol
- Toelichting bij het protocol.

Zowel bij de SMPR als bij het hulpverleningscentrum van de kleine Geref. Kerken is aansluiting mogelijk.

4. Protocollen.

Om te waarborgen dat er voor alle betrokken partijen voldoende zorg en aandacht zou zijn, hebben de verschillende samenwerkende kerken besloten richtlijnen te formuleren voor gemeenten die geconfronteerd worden met een vermoeden van seksueel misbruik in een pastorale gezagsrelatie. Deze richtlijnen werden opgesteld en samengebracht in een protocol.

Een protocol is allereerst bedoeld voor kerkenraden. Zij hebben de beleidsverantwoordelijkheid voor de gemeente. Het protocol helpt ook individuele ambtsdragers en pastoraal verantwoordelijken op weg als zij met mogelijk (seksueel) misbruik door ambtsdragers en andere gezagsdragers worden geconfronteerd.

Bij de bestudering van de verschillende protocollen bleek dat er zeer weinig verschil is tussen deze protocollen. Duidelijk is wel dat er in de loop der jaren veel informatie is beschikbaar gekomen. Vooral blijkt ook dat er vanuit de praktijk steeds meer informatie in de protocollen kon worden verwerkt.

We hebben ons hier geconcentreerd op het protocol van het Hulpverleningscentrum van de kleine Geref. Kerken, aangezien deze kerken theologisch gezien het “dichtst” bij ons staan.

Een protocol biedt houvast om een weg te vinden in de vaak buitengewoon gevoelige situaties waarin alle betrokkenen terecht gekomen zijn.

De inleiding van bestaande protocollen bevat de definitie van misbruik volgens de klachtenregeling, de uitgangspunten op basis waarvan het protocol is opgezet, de reikwijdte ervan, en uitleg over de manier waarop het protocol is te gebruiken.

De achtergrond van de protocollen.

De achtergrond van de protocollen wordt bepaald door religieuze en maatschappelijke achtergronden van de verschillende kerken en geloofsgroepen.

Onze interesse gaat, zoals reeds gezegd, uit naar het protocol van de kleine Gereformeerde Kerken. Wat is hun achtergrond, als zij hun uitgangspunten beschrijven.

Daarbij leggen zij sterk de nadruk op de kerk als een veilige plaats. Juist in situaties van seksueel misbruik binnen pastorale relaties wordt deze veilige haven een onveilig gebied. De eer van God wordt daarmee geweld aangedaan en het vertrouwen in de medechristenen geschaad.

Het blijkt dus dat de kerk aangeduid wordt als een plaats waar men veilig moet kunnen zijn. En seksueel misbruik binnen kerkelijke en pastorale relaties kan maken dat de kerk een angstaanjagend en onveilig gebied wordt voor mensen.

Hoewel het misbruik zich om mensen centreert en wel de verbondskinderen, menen we dat we vooraf toch duidelijk moeten aangeven dat in dit misbruik allereerst het Hoofd van de Kerk, Christus, smaad aangedaan wordt. Daarmee wordt het leed dat kinderen van het verbond aangedaan wordt bij seksueel misbruik in pastorale relaties niet aan de kant gezet, maar plaatst het dit lijden wel binnen de kaders waarin de Schrift de mens plaatst. Lijden dat kinderen van God aangedaan wordt, is een aanranding van het beeld van God, zoals dat in Gen. 1:26 beschreven wordt. Daarbij is dat lijden ook niet alleen een persoonlijke menselijke zaak, maar iets wat heel de gemeente aangaat. Door alleen nadruk te leggen op de kerk als veilige plaats voor mensen ligt het uitgangspunt o.i. meer in de sociale medemenselijke sfeer dan in de sfeer die vanuit Gods Woord naar ons toekomt.

Conclusie:
Het is raadzaam dat ook onze kerken van zo'n protocol gebruik gaan maken. Een voorstel is opgenomen in bijlage I. (Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale- en gezagsrelaties). Dit protocol is een aangepaste versie van het protocol zoals dat door de kleine Geref. Kerken gebruikt wordt. Het is een concept om u een indruk te geven wat het allemaal omvat. We verwachten niet dat dit zondermeer overgenomen moet worden. Kritische studie zal mogelijk nog zaken aan het licht brengen, waardoor aanpassingen noodzakelijk zijn.

5. Overleg met een Hulpverleningscentrum

Deputaten hebben overleg gehad met het hulpverleningscentrum van de kleine Geref. Kerken.

Er moet onderscheid gemaakt worden tussen het hulpverleningscentrum (de telefoondienst) en het bestuur van het hulpverleningscentrum. De telefoondienst van het hulpverleningscentrum zelf staat voor volstrekte anonimiteit, onafhankelijkheid en laagdrempeligheid voor de klagers/klaagsters.

Het hulpverleningscentrum is opgezet door de aangesloten kerken en wordt daardoor ook gefinancierd (quotum per lid = € 0,15). Het opereert verder volstrekt onafhankelijk. De enige verbinding die er is, ligt in het feit dat iedere kerk een bestuurslid voor het Hulpverleningscentrum mag leveren. Als een kerk heel klein is kan gevraagd worden of zij geen bestuurslid

willen leveren. Zij hebben naar rato stemrecht, dat betekent in de praktijk dat er van kleine kerken gevraagd zal worden zich bescheiden op te stellen tijdens bijv. besluitvormings-processen.
Elk kerkgenootschap dat zich aansluit bij het hulpverleningscentrum behoort een deputaatschap/commissie te vormen, dat zich bezighoudt met het onderwerp seksueel misbruik binnen de kerk. Vanuit dat deputaatschap worden personen aangewezen die - zo nodig -zitting kunnen nemen in de klachtencommissie van het hulpverleningscentrum. De klachtencommissie onderzoekt en behandelt alle zaken van mogelijk seksueel misbruik binnen de kerken die dezelfde protocollen hanteren.

Interkerkelijkheid

Een belangrijk onderdeel van de opdracht van de deputaten is het aspect van interkerkelijkheid. In hoeverre zijn de kerken nog wel onafhankelijk inzake besluiten die genomen worden wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik?

De grotere kerken en kerkgenootschappen hebben dit intern geregeld. Vanwege het grote aantal leden kan men ook, soms zelfs op regionaal niveau, een klachtencommissie instellen om de klachten die bij het hulpverleningscentrum zijn binnengekomen te beoordelen. Binnen de PKN bestaan er, naast een algemeen Landelijk College voor opzicht, ook regionale colleges van opzicht, bestaande uit predikanten en ouderlingen uit de regio en aangevuld met een adviserend kerklid (jurist).

Het regionale college voor het opzicht beoordeelt of de klacht gegrond is. In de procedure zijn geen bewijsregels neergelegd, maar een klacht zal alleen dan gegrond worden verklaard als aannemelijk is dat er sprake is geweest van misbruik binnen een pastorale gezagsrelatie. Daartoe moet bewezen worden dat er sprake was van een pastorale gezagsrelatie en van grensoverschrijdend gedrag, bijvoorbeeld seksuele gedragingen. Onvrijwilligheid van het seksuele contact hoeft niet te worden aangetoond. Wanneer het college de klacht gegrond acht, kan het een of meer van de volgende maatregelen opleggen: - terechtwijzing; - vermaning; - ernstige vermaning en uitsluiting van deelname aan het avondmaal; - schorsing voor bepaalde of onbepaalde tijd tot uitoefening van het actief en passief kiesrecht binnen de gemeente; - ambtelijke vermaning (voor wie een ambt of bediening vervult); - schorsing voor bepaalde tijd in de vervulling van ambt of bediening of in de uitoefening van door de kerk toegekende bevoegdheden (voor wie een ambt of bediening vervult); - schorsing voor onbepaalde tijd in de vervulling van ambt of bediening of in de uitoefening van door de kerk toegekende bevoegdheden (voor wie een ambt of bediening vervult); - ontzetting uit het ambt of de bediening, dan wel ontneming van de door de kerk toegekende bevoegdheden (voor wie een ambt of bediening vervult); - de uitspraak dat de gemeenschap van de betrokkene met gemeente en kerk verbroken wordt geacht. Deze laatste maatregel kan alleen worden opgelegd als eerder al tuchtrechtelijke maatregelen zijn opgelegd. Tuchtmaatregelen kunnen alleen worden genomen als ten minste twee derde van het aantal leden van het college voor het opzicht dat de zaak behandelt daarmee instemt. De uitspraak bevat de overwegingen op grond waarvan de beslissing is genomen en wordt binnen dertig dagen gestuurd aan klager en beschuldigde, aan de betreffende kerkenraad en aan het generale college voor het opzicht.

Omdat het uitgangspunt is dat iedere klacht door een onafhankelijke partij beoordeeld moet worden in het kader van onafhankelijke rechtspraak, kan dit moeilijk in de kleine kerken en genootschappen gerealiseerd worden. Door de onderlinge samenwerking binnen een Hulpverleningscentrum wordt een klacht vanuit de ene kerk behandeld/beoordeeld door afgevaardigden uit de andere kerken.

Omdat het hulpverleningscentrum geloofwaardig wil zijn richting de samenleving moeten de kerken - en dat is een harde voorwaarde (!) - zich houden aan de adviezen/uitspraken van

de klachtencommissie. Dit commitment behoren de kerken aan te gaan. Na een uitspraak van de klachtencommissie kan de kerkenraad wel in hoger beroep gaan bij een beroepscommissie. Er mag dus geen sprake zijn van vrijblijvendheid. Een uitspraak van de klachtencommissie kan een kerkenraad niet zomaar naast zich neerleggen. Zodoende legt de kerkenraad in zaken van seksueel misbruik een deel van zijn 'macht' in handen van de klachtencommissie. Zie ook het Convenant in bijlage 5.

Zaken die door de klachtencommissie ontvankelijk worden verklaard voldoen aan een reeks criteria. Er moet altijd sprake zijn van misbruik binnen een scheve machtsverhouding: er is altijd iemand bij betrokken, die door de kerkenraad is aangesteld (predikant, ouderling, diaken, organist, koster, kerkelijk werker, jeugdwerker etc.). De uitspraak van de klachtencommissie zal dus altijd betrekking hebben op personen die een bijzonder ambt dragen onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad. En de klachtencommissie kan dus uitspreken dat een persoon door de kerkenraad een tijd op non-actief gesteld wordt of ontheven uit zijn ambt.

Het protocol dat de kerken hanteren zegt alles over de wijze waarop de rechtspraak is georganiseerd en wordt geïmplementeerd.

Het Geref. Kerkrecht (K.O)

Volgens de Schrift en de Kerkorde heeft Christus aan de ambtsdragers van de plaatselijke kerken het mandaat gegeven als zijn 'vertegenwoordigers' op te treden. Dat wil zeggen dat zij namens Christus de kerk regeren en toerusten overeenkomstig Zijn Woord. Bij het vaststellen van zondig handelen moeten zij de tucht hanteren (art. 21 KO). Dit doen zij niet op grond van eigen kunnen, maar naar het Woord namens Christus.

Bij de samenwerking met andere organisaties zowel binnen het kerkverband als daarbuiten kunnen zij deze bevoegdheid niet overdragen aan anderen. Deze bevoegdheid staat niet buiten de werkelijkheid van het bestaan in deze zondige wereld. Dat zij daarbij in biddend opzien naar Christus gebruik mogen en kunnen maken van de expertise van anderen is evident. Maar zij nemen de beslissing.

Overwegingen om al of niet aan te sluiten bij een Hulpverleningscentrum

1. Een overweging om al dan niet aan te sluiten bij een bestaand interkerkelijk hulpverleningscentrum kan zijn dat men daarmee alle schijn van 'het intern willen houden' wegneemt. Dat is in deze tijd wel van belang.
2. Anderzijds kan een traject van ondersteuning vanuit het hulpverleningscentrum alleen overwogen worden wanneer zaken minder ernstig zijn. In geval van aanranding/ verkrachting is het inschakelen van het hulpverleningscentrum minder juist. In zulke gevallen kan beter verwezen worden naar een Centrum voor Seksueel Geweld (CSG in de regio). Ook daarvoor geldt het argument, dat ook het binnenkamers houden van een misbruikzaak binnen een interkerkelijke organisatie niet de weg kan zijn en niet moet zijn, zeker niet in deze tijd.
3. Een andere overweging om het lidmaatschap wel aan te gaan is dat wanneer er slechts 1 of 2 hulpverleners zouden zijn onder de vertrouwenspersonen binnen DGK, het opzetten van een hulpverleningscentrum, klachtencommissie en beroepscommissie wat betreft mankracht niet mogelijk zou zijn. Het scheelt veel werk voor de hulpverleners onder andere de vertrouwenspersonen, die nog veel bijscholing moeten ontvangen, en veel zouden moeten reizen om te ondersteunen. Ook wanneer er maar 1 casus zou spelen, kan dit erg oplopen.

4. Voor de hulpverleners onder ons is het van belang heel helder te maken wat we niet behandelen. We kunnen wel oriënterende gesprekken voeren, die tot doel hebben de situatie te verhelderen of standpunten te verduidelijken, waarbij het probleem zich òf oplost, òf dat er een passende doorverwijzing zou moeten plaatsvinden.
5. Wat betreft de klachtencommissie menen deputaten dat in de huidige setting deze nog niet van toepassing kan zijn. De vraag blijft hoe binnen de kerken een onafhankelijk terzake-kundige groep kerkleden hun verantwoordelijkheid inzake het beoordelen van geconstateerd misbruik kunnen waarmaken als de kerkenraad vanwege zijn opdracht eindverantwoordelijk blijft. Hoe kan in deze situatie een meerdere vergadering van waarde zijn?

6. Vertrouwenspersoon

Profielschets

De Synode heeft in haar opdracht aan de deputaten deze gemachtigd om volgens een instructie vertrouwenspersonen te benoemen en te begeleiden.

Vooraf hebben de deputaten zich gebogen over een profielschets voor een vertrouwens-persoon. De verschillende hulpverleningscentra geven ook profielschetsen voor de vertrouwenspersonen.

In het rapport aan de GS Lansingerland[1]) wordt ook een voorstel gedaan van een profielschets. Zo moet volgens dat rapport een vertrouwenspersoon:

1. belijdend lid van de kerk zijn.
2. bekend zijn met de geestelijke gezondheidszorg.
3. deskundig zijn in het luisteren.
4. geheimen kunnen bewaren.
5. in staat zijn om op grond van de verhalen de juiste beslissingen te nemen.
6. geen bekende zijn van het slachtoffer.
7. geen ambtsdrager zijn.
8. vertrouwen kunnen winnen.

Tevens moeten de aangestelde vertrouwenspersonen van DGK regelmatig aan deskundig-heidsbevordering doen.

De vraag die deputaten zich stelden had geen betrekking op de inhoud van de profielschets, maar meer te maken met de persoon of personen, die in staat moeten zijn de gevraagde expertise bij de te benoemen vertrouwenspersonen te onderkennen. Op grond waarvan wordt bepaald of de te benoemen vertrouwenspersoon deskundig is in het luisteren, in staat is om op grond van de verhalen de juiste beslissing te nemen en hoe bepaalt iemand of de te benoemen persoon in staat is vertrouwen te winnen. Het moet duidelijk zijn dat de predikant en de ouderlingen bij het zoeken van kandidaten voor de functie van vertrouwenspersonen een grote rol spelen. Een gesprek met een karakterdeskundige zou ook aan te bevelen zijn. Tenslotte kan en moet bij eventuele gebreken de mogelijkheid bestaan via opleiding dit te ondervangen. Aan de ene kant moet men niet ‘een schaap met vijf poten’ willen creëren, maar aan de andere kant, wil de hulp aan slachtoffers slagen, is het noodzakelijk dat de vertrouwenspersoon er toe doet. Een oudere persoon met veel levenservaring is wel het minste wat men mag verwachten.

De deputaten hebben op grond van de verschillende beschikbare profielschetsen de volgende profielschets opgesteld.

[1] Het rapport ‘Meldpunt Seksueel Misbruik (auteurs G. Veerman en A. van Egmond) vastgesteld door de Classis Zuid – West op de vergadering van 8 maart 2018.

a. Bij aanstelling

De vertrouwenspersoon

- heeft een levend geloof in Christus
- heeft empathisch vermogen, d.w.z. kan zich inleven in iemands anders (zijn/haar)situatie
- heeft lef (ook in de zin van hart/gevoel)
- heeft een liefdevolle houding, kan het verwerken van vervelende ervaringen begeleiden
- is onafhankelijk en objectief, en treedt in overleg inzake het indienen van een klacht
- kan luisteren zonder (voor)oordeel
- kan helder communiceren in gesproken taal, lichaamstaal, en geschreven taal
- is in staat grenzen te bewaken van de ander en van zichzelf
- is betrouwbaar en kan hulp bieden bij het omgaan met het 'geheim'
- neemt zelfstandig beslissingen
- heeft een open houding in relaties met anderen
- is flexibel om in te kunnen spelen op wisselende situaties etc.

b. Na het volgen van de cursus

De vertrouwenspersoon

- beschikt over kennis van de problematiek
- heeft voldoende gespreksvaardigheden bij luisteren, samenvatten en doorvragen
- heeft enige kennis van de sociale kaart
- maakt gebruik van intervisie of supervisie
- weet balans te houden tussen afstand en nabijheid
- is in staat draagvlak te creëren.

Functieomschrijving

Nu we een profielschets tot onze beschikking hebben kunnen we aandacht geven aan een omschrijving van deze functie en de daaraan verbonden voorwaarden. In de profielschets van het rapport aan GS Lansingerland worden zaken genoemd die we liever als functie-voorwaarden zouden willen omschrijven.
Voorwaarden:
1. De vertrouwenspersoon is lid van DGK
2. Een vertrouwenspersoon kan geen lid van de kerkenraad zijn, maar opereert nooit los van de kerkenraad omdat die uiteindelijk verantwoordelijk is

De omschrijving van de functie van een vertrouwenspersoon:

1. Is het aanspreekpunt voor het ingang zetten van de klachtenprocedure (zie bijlage 2)
2. Helpt de klager of klaagster met het ordenen van het verhaal en het zoeken naar antwoorden.
3. Helpt de klager of klaagster bij het wel of niet indienen van een klacht.
4. Staat de klager of klaagster bij tijdens de klachtenprocedure
5. Begeleidt de klager of klaagster met het verwerken van de ervaringen
6. Biedt hulp bij het omgaan met 'het geheim'
7. Biedt hulp bij geloofsvragen

Algemeen:
Het verdient de voorkeur om meerdere oudere, ervaren mensen, man of vrouw, aan te stellen als vertrouwenspersoon binnen het kerkverband.

Deputaten hebben een oriënterend gesprek gehad met een zuster van DGK Groningen. Zij heeft tot een aantal jaren geleden de functie van vertrouwenspersoon in de GKv vervuld. Zij heeft het een en ander uitgelegd over de manier van werken als vertrouwenspersoon in de GKv en over het geven van voorlichting in het kader van preventie.

Instructie vertrouwenspersoon

Naast een profielschets en functieomschrijving van de vertrouwenspersoon is het nuttig aandacht te besteden aan de instructie voor deze functie.
We onderscheiden daarbij twee aparte aandachtsgebieden. 1. Preventie 2. De klachtenprocedure.

1. Preventie. De vertrouwenspersoon stimuleert en ontwikkelt in overleg met het deputaatschap en de kerkenraden, initiatieven die gericht zijn op preventie van het plegen of ondergaan van seksueel misbruik binnen de gemeente.
2. De klachtenprocedure
   a. De vertrouwenspersoon is daarvoor het eerste aanspreekpunt. De vertrouwens-persoon is neutraal, gaat vertrouwelijk om met de in vertrouwen verstrekte informatie en werkt volledig zelfstandig. Wel staat het de vertrouwenspersoon vrij om advies in te winnen bij of overleg te plegen met deskundigen. Bij een dreigende belangenverstrengeling zal de vertrouwenspersoon doorverwijzen naar een andere vertrouwenspersoon
      De vertrouwenspersoon verzorgt de eerste opvang bij klachten die betrekking hebben op seksueel misbruik door ambtsdragers binnen de gemeente.
      De taak van een vertrouwenspersoon is om mensen met een klacht eerste opvang te verlenen. De taak van de vertrouwenspersoon ligt niet op het gebied van pastoraat, hulpverlening, rechtsbijstand of arbitrage. De vertrouwenspersoon is verplicht de door klager toevertrouwde informatie vertrouwelijk te behandelen. De vertrouwenspersoon kan niets doen zonder de klager hiervan op de hoogte te brengen, een en ander met inachtneming van Nederlandse en Europese wetgeving en van de vrijheid om advies in te winnen. Onder eerste opvang wordt verstaan het bieden van een luisterend oor en het adviseren van de klager over het nemen dan wel afzien van verdere stappen.
      De vertrouwenspersoon vormt zich in het kader van de eerste opvang een beeld van de inhoud van de klacht. In overleg met de klager wordt getracht de aard, ernst en omvang van de klacht vast te stellen. Vervolgens adviseert de vertrouwenspersoon over een eventueel vervolgtraject. Dat vervolg kan onder meer bestaan uit één van de volgende stappen of een combinatie daarvan:

b) contact opnemen met het hulpverleningscentrum en/of deputaatschap.
c) het aan de orde stellen van de klacht bij de wijkouderling, predikant, kerkenraad (eventueel het moderamen);
d) zoeken van een instantie waar de klager/klaagster hulpverlening of therapie kan aanvragen;
e) begeleiden van de klager/klaagster bij het indienen van een klacht bij de klachtencommissie seksueel misbruik;
f) begeleiden van de klager/klaagster bij het doen van aangifte bij de politie.

Bij het nemen van genoemde stappen kan de vertrouwenspersoon - wanneer klager/klaagster daarom vraagt - besluiten de klager/klaagster bij te staan, bijv. bij het leggen van een eerste contact of het voeren van een eerste gesprek. De vertrouwens-persoon is daartoe niet verplicht. Wanneer de vertrouwenspersoon de klager/klaagster daarin bijstaat dient de vertrouwenspersoon voorafgaand aan een eerste contact of

(inhoudelijk) gesprek, bij de gesprekspartner de positie van onafhankelijk en onpartijdig vertrouwenspersoon toe te lichten.
Wanneer de vertrouwenspersoon van oordeel is dat verdere gesprekken met de klager/klaagster niet zinvol of ongewenst zijn, heeft de vertrouwenspersoon het recht om na eventueel overleg met andere vertrouwenspersonen eenzijdig te besluiten tot het beëindigen van de gesprekken. De vertrouwenspersoon deelt deze beslissing met redenen omkleed schriftelijk aan de klager/klaagster mee.
Aan ieder die zich tot de vertrouwenspersoon wendt met een klacht zal in het eerste gesprek een afschrift van deze instructie ter hand worden gesteld. De vertrouwenspersoon zal in dit gesprek een beknopte uitleg geven van de eigen positie en de te volgen procedures.

Relatie kerkenraad

De vertrouwenspersoon is formeel verantwoording schuldig aan het deputaatschap en de betrokken kerkenraad. Dit houdt in dat eenmaal per jaar van de werkzaamheden verslag uitgebracht wordt aan deputaatschap/kerkenraden. In dit verslag worden geen inhoudelijke mededelingen gedaan; er wordt alleen vermeld of en zo ja door hoeveel gemeenteleden de vertrouwenspersoon is benaderd en hoeveel gesprekken er zijn gevoerd. De vertrouwenspersoon legt eveneens verantwoording af van de door haar of hem ondernomen stappen op het gebied van preventie.

Faciliteiten

Binnen de kerken is het goed een netwerk op te zetten waaraan alle vertrouwenspersonen samenwerken/deelnemen. Zo'n netwerk ondersteunt ook het opdoen van ervaring over het uit te voeren werk.

De vertrouwenspersoon wordt gestimuleerd cursussen en seminars te volgen, vergaderingen bij te wonen en literatuur aan te schaffen ter ondersteuning van de uitoefening van de functie. De vertrouwenspersoon dient daartoe zelf een scholingsplan in bij het hulpverleningscentrum. De kosten worden gedragen door het kerkverband.

7. Wat is een klachtencommissie

Een klachtencommissie heeft tot doel de klacht te onderzoeken en geeft een oordeel over de klacht/beschuldiging. Aan de hand van dit oordeel komt deze commissie met een bindend advies aan de kerkenraad. Bij de grotere kerken en kerkgenootschappen zijn deze commissies bemand met eigen kerkleden. Soms zijn ze zelfs regionaal opgezet met een beroeps-commissie op landelijk niveau (PKN, RKK).

De waarde, het nut en de noodzakelijkheid van een klachtencommissie

Deputaten hebben bij de bespreking van het hulpverleningscentrum alleen de plaats en het doel van de klachtencommissie genoemd. Tevens hebben zij aangegeven dat binnen de bestaande hulpverleningscentra de klachtencommissie verstrekkende bevoegdheden heeft. Deze commissie geeft een oordeel over de klacht, die kerkenraden niet zondermeer naast zich neer kunnen leggen. We hebben hierbij gewezen op de taak van de ambtsdragers en verwezen naar de Schrift en de kerkenorde. Uit deze verwijzing blijkt dat de kerkenraad vanwege zijn opdracht dit bindend advies/oordeel van de klachtencommissie niet zondermeer kan overnemen. Daarmee zou hij een deel van zijn bevoegdheid uit handen geven.

Aan de andere kant is de kerkenraad zeer moeilijk onafhankelijk te noemen als één van zijn leden beschuldigd en veroordeeld wordt.

Nu kent de kerk de meerdere vergaderingen (classis, synode) die op andere wijze betrokken kunnen worden bij zaken die slechts één kerkenraad aangaat.

Ook blijkt uit de werkwijze van de klachtencommissie dat de gang naar justitie en politie met een aanklacht wel genoemd wordt maar weinig uit de verf komt. Het is ook niet de bedoeling van het hulpverleningscentrum om die kant op te gaan. De mogelijkheid wordt wel genoemd en de vertrouwenspersoon kan die mogelijkheid ook onderzoeken.

Het hulpverleningscentrum heeft als belangrijke taak de klager of klaagster bij te staan in het verwerkingsproces en de verschillende feiten in kaart te brengen, om daarna met een advies de klager/klaagster bij te staan. Het resultaat van dit alles wordt dan aan een klachten-commissie voorgelegd om tot een oordeel te komen. Pas daarna kan een eventuele juridische procedure gestart worden. De vraag is echter wel of dit traject niet te lang is voordat eventuele juridische stappen genomen moeten worden.

8. Een centraal hulpverleningscentrum voor DGK?

Hoe willen we in onze kerken omgaan met seksueel misbruik in kerkelijke gezagsrelaties. Aansluiting bij bestaande hulpverleningscentra is, zoals we reeds noemden, lijkt ons niet de juiste weg.

Willen we echter op praktisch gebied voor onze kerken op het gebied van misbruik in kerkelijk gezagsrelaties verder komen dan signalering, dan moeten de kerken bereid zijn een ‘centrum’ te creëren waar iemand met klachten terecht kan.

Hebben wij als kerken daarvoor de nodige mankracht?

Of is er een andere mogelijkheid? Kunnen we terecht bij het centrum seksueel geweld (CSG) in grote steden?

Is er door gebruik te maken van deze laatstgenoemde centra geen belangenconflict inzake het gezag van de kerkenraad?

Is het gebruik van deze centra niet een middel dat vergelijkbaar is met het verhaal over de vlieg en de olifant?

Wat betreft een eventueel belangenconflict moeten we bedenken dat deze centra voor seksueel geweld niet gebonden zijn aan een bepaalde religie. Het zijn professioneel opgezette centra waar verschillende disciplines samenwerken.

In veel gevallen blijkt echter dat het gaat om zaken die na 7 dagen, soms maanden of jaren later, bekend worden. In die gevallen zijn deze centra niet van toepassing.

We zullen dus in oudere gevallen een andere oplossing moeten vinden.

We zijn een kleine kerkgemeenschap. Dat betekent dat we ook op het gebied van seksuele misbruiken beperkt zijn wat betreft de beschikbare hulp.

Toch menen we dat de hulpverlening binnen de kerken gezocht moet worden. Eventueel zullen we mensen moeten opleiden om de professionaliteit te ontwikkelen die nodig is voor een goede hulpverlening. Daarbij moet wel in het oog gehouden worden dat hulpverlening beperkt is. De hulpverleners vervangen niet de medicus, de psycholoog of psychiater en ook niet de maatschappelijke werker.

Ook moeten we beseffen dat het misbruik beperkt zal zijn. Daarmee bedoelen we niet het probleem te bagatelliseren, maar wel dat we kunnen verwachten dat dit in onze kerken niet op grote schaal zal plaatsvinden.

Het is in dit verband ook goed te wijzen op de prediking in onze kerken, die ook dit aspect moet meenemen. En dat de ambtsdragers en de gemeenteleden in liefde goed op elkaar blijven toezien. Censura morum en/of censura fraterna zijn geen formaliteiten, maar hebben tot inhoud op elkaar toe te zien en te ondersteunen vanuit en door het geloof.

Ook de voorlichting naar de kerken moet een belangrijk thema worden. Dit kan vanuit het deputaatschap of de hulpverleningsinstantie geïnitieerd worden.

9. De klachtenprocedure

Van melding tot uitspraak

U vindt hier een schets van wat er in hoofdlijnen gebeurt wanneer iemand zich met een klacht meldt bij het Hulpverleningscentrum.

Stap 1: Melding
Wie zich bij het hulpverleningscentrum meldt met een klacht zal allereerst gewezen worden op de verschillende mogelijkheden en de daaraan verbonden consequenties.

Stap 2: Formuleren klacht
Als gekozen wordt voor het indienen van een klacht kan in overleg met het hulpverlenings-centrum een vertrouwenspersoon aangewezen worden. De klacht kan onder woorden worden gebracht en op schrift gesteld.

Stap 3: Melding van klacht
Vervolgens wordt de klacht gemeld bij de klachtencommissie.

Stap 4: Toetsen van ontvankelijkheid
De voorzitter van de klachtencommissie toetst in overleg met de secretaris aan de hand van de daarvoor geldende criteria (zie art. 8 van de klachtenregeling) of een klacht ontvankelijk is.

Stap 5: Informeren klager en aangeklaagde
Wanneer de klacht ontvankelijk wordt geoordeeld stelt de secretaris zowel de klager als de aangeklaagde daarvan op de hoogte.

Stap 6: Informeren kerkenraad
Ook zal de secretaris, wanneer de ontvankelijkheid van de klacht is vastgesteld, de betrokken kerkenraad (of kerkenraden) vertrouwelijk op de hoogte stellen van het feit dat een klacht is ingediend.

Stap 7: Samenstelling klachtencommissie
De voorzitter stelt in overleg met de secretaris een klachtencommissie samen.

Stap 8: Organiseren van hoorzitting
Vervolgens roept de klachtencommissie klager en aangeklaagde, ieder apart, op voor een hoorzitting. Zij kunnen zich indien gewenst laten bijstaan door een vertrouwenspersoon (bv. via het hulpverleningscentrum.)

Stap 9: Doen van uitspraak
Na de hoorzitting (in verschillende sessies) zal de klachtencommissie uitspraak doen. Klager, aangeklaagde en betrokken kerkenraad (of kerkenraden) worden daarvan op de hoogte gesteld. De uitspraak houdt in de regel een oordeel over de gegrondheid van de klacht in en een advies over de afdoening. Het oordeel over de gegrondheid van de klacht is bindend.

Stap 10: In beroep gaan
Klager zowel als aangeklaagde kunnen tegen een uitspraak van de klachtencommissie in beroep gaan bij een beroepscommissie. Dan zal zich een deel van de voorgaande stappen mogelijk herhalen.

Stap 11: Doen van een definitieve uitspraak
Na de klachtbehandeling in beroep doet de beroepscommissie een definitieve uitspraak en stelt klager, aangeklaagde en betrokken kerkenraad (of kerkenraden) op de hoogte van haar

uitspraak. De uitspraak houdt in de regel een oordeel over de gegrondheid van de klacht en een advies over de afdoening in.

10. Klachtencommissie

Samenstelling klachtencommissie

De klachtencommissie dient zodanig te zijn samengesteld dat een onpartijdige en onafhankelijke behandeling van klachten zoveel mogelijk gewaarborgd is.
De klachtencommissie moet minimaal bestaan uit drie en maximaal uit vijf leden.
De leden van de commissie worden benoemd door deputaten seksueel misbruik in kerkelijke relaties. Benoeming van de commissieleden geldt voor drie jaar. Herbenoeming is maximaal viermaal mogelijk. De zittingsduur van een lid, dat is benoemd op een tussentijds opengevallen plaats, is gelijk aan de duur van de resterende zittingsperiode van het lid in wiens plaats de benoeming plaatsvindt. Deputaten Seksueel Misbruik in kerkelijke situaties kunnen een benoeming om dringende redenen tussentijds beëindigen.

Bevoegdheid en taak klachtencommissie

De klachtencommissie is bevoegd kennis te nemen van een klacht indien klager en aangeklaagde voldoen aan de begripsomschrijvingen genoemd in bijlage 4
De klachtencommissie heeft tot taak:
- bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op ontvankelijkheid (art. 8, bijlage 2)
- bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op gegrondheid
- de kerkenraad van haar oordeel op de hoogte te stellen en met advies terzake te dienen.

De klachtencommissie kan zich laten bijstaan door externe adviseurs.
De klachtencommissie is bevoegd klager en aangeklaagde op te roepen om te worden gehoord.
De klachtencommissie is bevoegd getuigen of andere deskundigen op te roepen om te worden gehoord.

11. Beroepscommissie

Samenstelling beroepscommissie

De beroepscommissie dient zodanig te zijn samengesteld dat een deskundige, onpartijdige en onafhankelijke behandeling van het beroep zoveel mogelijk gewaarborgd is.
De beroepscommissie bestaat minimaal uit drie en maximaal uit vijf leden.
Het is wenselijk dat juridische, gedragswetenschappelijke, pastorale en zo mogelijk de kerkrechtelijke deskundigheid in de beroepscommissie vertegenwoordigd zijn.
De leden van de commissie worden benoemd door deputaten Seksueel Misbruik in kerkelijke situaties. Benoeming van de commissieleden geldt voor drie jaar. Herbenoeming is maximaal viermaal mogelijk. De zittingsduur van een lid dat is benoemd op een tussentijds opengevallen plaats, is gelijk aan de duur van de resterende zittingsperiode van het lid in wiens plaats de benoeming plaatsvindt.
De commissie kan een benoeming om dringende redenen tussentijds beëindigen.
Leden van de beroepscommissie kunnen geen lid zijn geweest van de klachtencommissie die de zaak in eerste aanleg heeft behandeld.

Bevoegdheid en taak beroepscommissie

De beroepscommissie is bevoegd kennis te nemen van een beroepschrift indien appellant voldoet aan de begripsomschrijvingen zoals beschreven in bijlage 4.

De beroepscommissie heeft tot taak:
- bij haar binnengekomen beroepsschriften te beoordelen op ontvankelijkheid (zie art. 8, bijlage 2);
- bij haar binnengekomen beroepsschriften te beoordelen op gegrondheid;
- de kerkenraad van haar oordeel op de hoogte te stellen en met advies terzake te dienen.
De beroepscommissie kan zich laten bijstaan door externe adviseurs.
De beroepscommissie is bevoegd partijen op te roepen teneinde te worden gehoord.
De beroepscommissie is bevoegd getuigen of andere deskundigen op te roepen teneinde te worden gehoord.
De beroepscommissie kan de klachtencommissie verzoeken om toezending van het dossier.

12. Voorstellen en eindconclusies

Nadat we ons gedurende een aantal jaren hebben bezig gehouden met de bestudering van de beschikbare informatie uit andere kerken en gemeenschappen, willen we aan de hand van de gegevens in dit rapport komen tot een afsluiting door het formuleren van enkele voorstellen en een eindconclusie.

We willen dat op systematische manier aan u voorleggen.

1. **Aansluiting bij een bestaand hulpverleningscentrum.** Deputaten hebben aangegeven dat eventuele aansluiting bij een bestaand centrum tot een conflict aanleiding geeft met de KO. Daarom stellen we voor dat niet te doen
2. **Hulpverleningscentrum**.
   Op grond van onze studie menen we dat de kerken op landelijk niveau een hulpverleningsinstantie moeten opzetten waar kerkleden hun klachten op het gebied van ambtelijk seksueel misbruik kunnen aangeven.
   In het rapport is aangegeven waarom dit nodig is.
3. **Klachtencommissie**.
   Voor een goede eerlijke behandeling van de klachten kunnen we niet volstaan met het hebben van vertrouwenspersonen. Deze kunnen als praatpaal en adviseur veel doen, maar het beoordelen moet door anderen gedaan worden. Het is van belang dat er bij de leden van deze commissie expertise op dit gebied aanwezig is. Zij kunnen zich ook d.m.v. cursussen verder bekwamen.
   We zijn van mening dat er gewerkt moet worden aan het opzetten van een klachtencommissie.
   Ook zal dan een inventarisatie gemaakt moeten worden van de aanwezige cursussen op dit gebied, zodat de leden zich verder kunnen bekwamen.
4. **Beroepscommissie.**
   In elke vorm van rechtspraak moet de mogelijkheid aanwezig zijn, wanneer men het niet eens is met de uitspraak, om in beroep te gaan.
   We stellen voor een beroepscommissie op te zetten en mensen uit de kerken te vragen daarin zitting te nemen.
5. In een groot kerkverband beschikt men wellicht over mensen met allerlei kwaliteiten m.b.t. het ‘oplossen’ van seksuele misbruik. Een kleiner kerkverband is daartoe niet in staat. Het is dan goed dat men de organisatie in een andere of afgeslankte vorm gaat opzetten. Uitgangspunt moet wel zijn dat we God boven alles willen en moeten gehoorzaam zijn en de naaste als onszelf. God vraagt om de uitoefening van Zijn recht maar daarnaast ook vergeving (70 maal 7 maal). Recht, barmhartigheid en liefde zijn ook op het gebied van seksueel misbruik niet te omzeilen.

6. Het zal goed zijn dat op landelijk niveau de klachtenregeling en de beroepsregeling beschikbaar zijn voor het kerkverband. We denken daarbij aan het landelijk handboek en de website. Het is dus van groot beland dat de genoemde stukken door een commissie nog eens tegen het licht gehouden worden, nadat de GS deze heeft aangenomen.

Eindconclusie.

Het onderwerp zorg na het constateren van seksueel misbruik in ambtelijke kerkelijk relaties is een niet te onderschatten noodzaak.

Tijdens de inventarisatie bleek dat er in de laatste tientallen jaren door kerken en maatschappelijke organisaties vanuit de noodzaak (nl. het voorkomen van dit soort seksueel misbruik) veel werk verzet is om op een onafhankelijke manier klagers, maar ook daders te helpen en binnen de kerken de vrede zo goed mogelijk te bewaren.

Dit onderwerp speelt zich niet alleen af tussen een ambtsdrager en gemeentelid, ieder kerklid zal bij openbaarmaking (vrijwillig of onvrijwillig) met deze zaak geconfronteerd worden. Daarom is het zeer noodzakelijk dat er op kerkverbandelijk vlak een organisatie is die dat op een gereformeerde en professionele manier helpt op te lossen.

Dat zal niet van de ene op de andere dag kunnen gebeuren, maar binnen afzienbare tijd zal deze organisatie zijn werk moeten kunnen doen binnen de kaders die de kerken op grond van Gods Woord aangeven.

Het is goed mogelijk dat de optimisten onder ons deze gang van zaken een vermorsing van tijd en geld vinden. We menen echter op grond van de feiten uit het verleden en het feit dat wij allen als zondige mensen God in onze zonden, ook op seksueel gebied, tegenstaan en onze naaste niet liefhebben zoals wij onszelf wel liefhebben, dat een zorgvuldige voor God welbehagelijke aanpak van deze intrieste zaken niet in een oogwenk op te lossen zijn. Liefde en geduld zijn nodig om de zonden op het gebied van ambtelijk misbruik op een christelijke manier te behandelen en dienstbaar te zijn aan de vrede in de gemeente.
De deputaten hebben na een grondige bestudering van de kwaliteiten en taken van een vertrouwenspersoon, niet de mogelijkheid gezien vertrouwenspersonen aan te wijzen, hen te sturen en te begeleiden. De aangedragen personen konden we niet toetsen op hun kwaliteiten. We meenden daartoe ook niet de mogelijkheid te hebben. Hier denken we toch aan een taak van de kerkenraden. Uit de gegevens die wij in dit rapport hebben verwerkt moge het duidelijk zijn dat de instructie door de GS aangereikt te summier is om daarnaar te kunnen handelen. Het is moge dus ook duidelijk zijn dat het onderzoek naar mogelijkheden van verdere uitbouw van de kennis en kunde van de vertrouwenspersonen (cursussen), de uitwerking relatie van de vertrouwenspersonen en het deputaatschap (aansturing, begeleiding), de mededeling aan classes en kerken over de aanstelling van de vertrouwenspersonen en de publicatie over aanstelling en werkwijze van de vertrouwenspersonen in kerkbladen ter informatie aan de kerken niet verder door de deputaten is uitgevoerd.

Adviezen:

1. Het opzetten van een systeem waarmee de kerk het misbruik in kerkelijke gezagsrelaties wil helpen oplossen en voorkomen, is een zaak van lange adem. We menen dat het ook de nodige tijd van rijping moet kunnen hebben.
2. Met het aanstellen van vertrouwenspersonen (zie profielschets in hoofdstuk 6) moet tevens in kaart gebracht worden welke kennis en kunde men beschikbaar heeft en waar verdere opleiding nodig is.
3. Pas daarna kan men uitkijken naar cursussen op dat gebied.

4. Deputaten menen dat het deputaatschap via brieven de kerkenraden kan benaderen over het indienen van namen voor vertrouwenspersonen met daarin ook de in dit rapport genoemde profielschets en functieomschrijving.
5. Het lijkt deputaten goed dat tijdens het bespreken van dit rapport ook aandacht besteed wordt aan bestaande kerkelijke organisaties en commissies, zoals classis en kerkvisitatoren.
6. De gemeente. Het is nooit te veel om te benadrukken dat de kerkenraad niet alleen oog moet hebben voor slachtoffer(s) en dader(s)/daderes(sen) van het misbruik, maar ook veel zorg moet hebben voor de gemeente. Juist het Woord moet hierin voorop gaan. En dat vereist wijsheid, tact en gebed. Heel gemakkelijk kan deze zaak een roddelcircuit op gang brengen dat mogelijk meer schade en verdeeldheid geeft dan de zaak zelf.
7. Een zaak die vanaf het begin de nodige aandacht moet krijgen is de informatie-voorziening naar de gemeenteleden. Hierover de nodige besluiten en de daaruit voort vloeiende praktische daden in voorlichting en bespreking te nemen, kan niet wachten tot er een organisatie op poten gezet is.
8. Transparantie en openheid. Het zijn de modewoorden van de moderne samenleving. Iedereen moet alles weten en over alles kunnen meepraten en oordelen (de mondige moderne, individuele mens). En we beseffen allemaal dat het in de doofpot stoppen van misbruikzaken grote schade heeft toegebracht aan de kerk van Jezus Christus en haar lidmaten. Toch moet de gemeente weten dat openbaarheid en transparantie niet betekent dat iedereen alles weet en over alles mag en kan meepraten. Juist het Woord van God geeft hier uitsluitsel. Juist de Schrift geeft onderscheid en maakt onderscheidingen en tegelijk is dat Woord helder, duidelijk en transparant. De kerkenraad zal daarin de gemeente in waarheid bedienen tegen de leugen van de wereld. En daar kan vandaag al mee worden begonnen.
9. Het adres.
   Het is goed dat op de website van de kerken en in alle kerkelijke handboeken of boekjes het adres, telefoonnummer en emailadres van het Hulpverleningscentrum Misbruik en de namen, telefoonnummers en emailadressen van de vertrouwens-personen worden opgenomen.
   Daarnaast is het ook zeer raadzaam om enige algemene informatie en eventuele voorlichtingsactiviteiten tijdig te publiceren.
10. Voorlichting/Preventie.
    We noemden zojuist de voorlichting aan de kerkleden. Allereerst menen deputaten dat hier een taak voor de kerkenraad ligt, met name in de Woordverkondiging. Ook op huisbezoeken en andere samenkomsten is het goed dat de kerkenraad aan deze zaak meer aandacht geeft. Deputaten denken daarbij ook aan een groep mensen die zich bekwamen in de kennis en preventie van misbruik in kerkelijke relaties, om dat te voorkomen en daarover informatie te verstrekken. De deputaten hebben zich over dit aspect alleen in algemene zin uitgesproken. Ook deze zaak zal meer studie vergen.

TENSLOTTE:

De deputaten hebben bij het bestuderen van deze materie en het samenstellen van dit rapport vrijelijk gebruik gemaakt van de gegevens die andere kerkgenootschappen reeds hebben vastgelegd. We hebben dus het wiel niet opnieuw uitgevonden. Wel hebben we de gegevens in het rapport zodanig verwerkt dat zij overeenkomen met taak en doel van de Kerk overeenkomstig Gods Woord en de Drie formulieren van Eenheid, ook wat betreft de ambten en de opdracht van de GS Lansingerland 2017-2018.

Het protocol dat in bijlage 1 is opgenomen is nog niet af. En dat geldt ook voor het rapport.

De deputaten wensen u Gods wijsheid en inzicht toe onder leiding van Zijn Geest en Woord, om deze zaak verder handen en voeten te geven.

Dalfsen,
18 januari 2021

P. Drijfhout
A. van Egmond
J. van der Wal-de Haan

BIJLAGE 1: Het conceptprotocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in kerkelijke relaties

Dit protocol is bedoeld voor kerkenraden en individuele ambtsdragers van De Gereformeerde Kerken (hersteld), die met mogelijk seksueel misbruik binnen pastorale of kerkelijke gezagsrelaties geconfronteerd worden. Zij is gebaseerd op de reeds bestaande protocollen bij andere Gereformeerde kerkgemeenschappen.
Dit protocol geeft informatie over dit precaire onderwerp en biedt houvast om een weg te vinden in de vaak buitengewoon gevoelige situaties waarin alle betrokkenen zijn terechtgekomen.

Inleiding

Zodra binnen een kerkelijke gemeente bekend wordt dat er sprake is van seksueel misbruik door een ambtsdrager of kerkelijke functionaris ontstaat in de regel een zeer complexe situatie waarbij allerlei belangen en loyaliteiten door elkaar kunnen gaan lopen. En daarbij mag niet vergeten worden dat onze Heiland, het Hoofd van de kerk, in Zijn eer is aangetast. Het is dan niet eenvoudig goede keuzes te maken waarbij aan alle betrokkenen zoveel mogelijk recht wordt gedaan en niet nog meer leed of schade wordt veroorzaakt. Dit protocol is bedoeld als houvast in een dergelijke situatie.

Voor wie is dit protocol bedoeld?

Het protocol is allereerst bedoeld voor kerkenraden. Van de kerkenraad wordt verwacht te reageren op de reacties binnen de gemeente en sturing te geven aan het proces dat vervolgens in de gemeente ontstaat. Het protocol helpt ook individuele ambtsdragers op weg, als zij met mogelijk seksueel misbruik door ambtsdragers of kerkelijke functionarissen worden geconfronteerd.

Uitgangspunten en zorgvuldigheid

De Kerk, de gemeenschap der heiligen, is het lichaam van Christus. Een gemeenschap die zich conformeert aan de wet, zoals die elke zondag wordt afgekondigd. Met betrekking tot het zevende gebod dat o.a. het seksuele behandelt m.b.t. het huwelijk en daarbuiten, stelt de belijdenis in Zondag 41, antw. 109: “Omdat zowel ons lichaam als onze ziel een tempel van de Heilige Geest is, wil God dat wij beiden zuiver en heilig bewaren. Daarom verbiedt Hij alle onreine daden, gebaren, woorden, gedachten en wat een mens daartoe verleiden kan. Alle onkuisheid is door God vervloekt” (antw. 108). De Kerk moet dus een heilige en veilige plaats zijn voor Gods kinderen.
In situaties van seksueel misbruik binnen kerkelijke pastorale relaties wordt deze heilige en veilige plaats een onheilig en onveilig gebied. Het lichaam van Christus wordt door ambtsdragers, die Christus aanstelde om Zijn Kerk namens Hem te besturen, misbruikt. Grove zonden doorbreken daardoor de heiligheid, veiligheid en vrede in de Kerk voor haar leden. Het vertrouwen in de ambtsdragers wordt geschaad.
De kerk moet daarom ook alle beschuldigingen of vermoedens van misbruik serieus nemen. Het gaat daarbij niet in de eerste plaats om de eer en naam van broeders en zuster, maar om de eer van Christus. Zijn hoogverheven naam en dat van Zijn en onze Vader, die ons liefheeft. Dat betekent ook dat de kerk als lichaam van Christus, zorgvuldig moet omgaan met alle betrokkenen, zowel met de mogelijke slachtoffers, de mogelijke daders als met al degenen die bij hen betrokken zijn.

Een aantal aandachtspunten voor een zorgvuldig gebruik van dit protocol:

- Besef dat het feit dat iemand beschuldigd is van misbruik, niet betekent dat hij of zij een dader is. Er kunnen allerlei gronden zijn voor het uiten van beschuldigingen of vermoedens.
- Besef ook dat de praktijk helaas heeft bewezen dat de meest onverwachte en onwaarschijnlijke beschuldigingen vaak op feiten bleken te berusten.
- Als u geconfronteerd wordt met mogelijk seksueel misbruik, is dat ook voor u belastend. Misschien heeft u behoefte aan overleg, maar bent u gebonden aan uw ambtsgeheim. Het protocol gaat ervan uit dat u als ambtsdrager deze last niet alleen hoeft te dragen, maar dat u die kunt delen met een andere ambts-drager/kluftbroeder. Over zorgvuldig omgaan met het ambtsgeheim en een mogelijk conflict tussen de verschillende plichten van een ambtsdrager leest u meer in onderdeel 8 van het protocol.
- Als er sprake is van actueel misbruik van een minderjarige moet u altijd direct actie ondernemen.
- U kunt als kerkenraad geen oordeel vellen over de juistheid van een gerucht, melding of klacht, als u niet over feiten beschikt. Daarom wordt een instantie in het leven geroepen die voor dat onderzoek worden aangewezen. U moet als kerkenraad – met behulp van dit protocol – zorgvuldig met alle betrokkenen omgaan en zo de schade voor het lichaam van Christus, waarover u als ambtsdragers bent gesteld, de gehele gemeente zoveel mogelijk beperken.
- Laat geruchten niet zomaar op hun beloop. Geruchten kunnen signalen zijn dat er iets in de gemeente gebeurt dat niet door de beugel kan. Als u dat laat passeren, werkt u eraan mee dat de kans bestaat dat misbruik gecontinueerd wordt.
  Geruchten kunnen net zo goed op niets gebaseerd zijn en tot gevolg hebben dat de goede naam van mensen wordt geschaad of dat er onrust en een gevoel van onveiligheid ontstaat in de gemeente.
  In beide gevallen leiden geruchten tot schadelijke gevolgen. Dat is dan ook de reden dat van u wordt verwacht dat u de geruchten niet negeert, maar er juist op reageert.

Definities van misbruik

De volgende definitie wordt gehanteerd:
Eén of meerdere uitingen, verbaal of non-verbaal, opzettelijk dan wel onopzettelijk, gewenst dan wel ongewenst, in de vorm van seksuele handelingen en/of seksueel getinte toespelingen of uitnodigingen tot seksueel contact, dan wel het op één van voornoemde wijzen ingaan op uitnodigingen tot seksueel contact en/of bedoelde toespelingen, al dan niet onder druk van geheimhouding, gedaan door een kerkelijke ambtsdrager ten opzichte van iemand binnen of buiten de gemeente, in een ambtelijke op bevoegdheid en vertrouwen gebaseerde relatie, waardoor vertrouwen geschonden en de grens van persoonlijke integriteit overschreden wordt, en welke derhalve op gespannen voet staan met datgene wat ons in Gods Woord wordt voorgehouden ten aanzien van de omgang met de naaste.

Seksueel misbruik is echter ook een misdaad. Het Wetboek van Strafrecht stelt ontucht tussen een werkende in de gezondheidszorg of de maatschappelijke zorg, met iemand die zich als patiënt of cliënt aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd, strafbaar. (Wetboek van Strafrecht, art. 249). Dit artikel is – naar analogie – van toepassing op pastorale relaties. Slachtoffers van misbruik kunnen aangifte doen bij de politie.
In het protocol wordt hierop ingegaan.

Reikwijdte van het protocol

Het protocol handelt over (seksuele) grensoverschrijdingen binnen kerkelijke en pastorale relaties. Alleen die kunnen uitmonden in klachten die tot een klachtprocedure leiden. Alle andere vormen van misbruik vallen bij de kerk buiten het protocol.

Het hulpverleningscentrum

Op verschillende plaatsen in het protocol wordt verwezen naar het hulpverleningscentrum. Het hulpverleningscentrum heeft tot doel informatievoorziening, begeleiding en advisering inzake de procedure bij de klachtencommissie, verwijzing naar intensievere vormen van hulp en interne rapportage ten behoeve van signalering/preventie van seksueel misbruik in pastorale c.q. kerkelijke ambtelijke relaties. Daarnaast geeft het Hulpverleningscentrum voorlichting en ondersteunt het kerken bij preventieactiviteiten.

Gebruik van het protocol

Het is niet de bedoeling dat u het protocol in alle voorkomende misbruiksituaties van de eerste tot de laatste pagina afhandelt. Het protocol is opgezet als een belastingformulier: u zoekt onder 1 (U hoort van mogelijk misbruik) het beginpunt dat uw situatie weergeeft en volgt daarna de nummerverwijzingen. Zo hoeft u alleen de voor u relevante onderdelen van het protocol te lezen.
Lees het protocol steeds met de toelichting erbij. Hierin staan de overwegingen die hebben geleid tot de handelingsadviezen. De toelichting gaat soms ook in op uitzonderingssituaties en geeft aan wat te doen als het protocol niet helemaal van toepassing is. Meld steeds aan degenen met wie u te maken hebt (de benadeelde, de beschuldigde enz.) wat de volgende stappen zullen zijn. U voorkomt daarmee onduidelijkheid en verwarring.

Maak voor uzelf aantekeningen van uw eigen handelingen en van dat wat u is toevertrouwd. Doe dat in de vorm van een logboek. Noteer chronologisch per datum welke personen en welke feiten relevant zijn. Onderscheid feiten, signalen en beleving.
Dit logboek is bedoeld om uw handelen te ondersteunen om zo de te behandelen zaak zo goed en compleet mogelijk aan te pakken.
Dit logboek is alleen voor uzelf bestemd. Neem daarom maatregelen om de toegang tot dit logboek te bewaken. Vernietig uw aantekeningen als de klacht (en eventueel beroep) is afgehandeld.

Het protocol

Protocol	**Toelichting op het protocol**
Dit is de startpositie. U bent ambtsdrager en hoort van mogelijk misbruik. Wat moet u doen? Een belangrijk uitgangspunt is dat u een tweede ambtsdrager op de hoogte stelt, tenzij de benadeelde dit niet wil. Meldt een beschuldigde of dader zich bij u, dan stelt u altijd een tweede ambtsdrager op de hoogte. U volgt de route vanaf deze pagina en afhankelijk van uw situatie wordt u verder door het protocol geleid naar handelingsadviezen.	Start Hieronder staat de toelichting bij het schematisch weergegeven protocol. Er zijn twee dingen die u altijd moet doen. Het eerste is nagaan of de benadeelde minderjarig is en of het misbruik nog steeds plaatsvindt. Is dat zo, onderneem dan direct actie. Het tweede is: uw eigen behoefte aan overleg en het ambtsgeheim beide serieus nemen. Een tweede ambtsdrager inschakelen wordt

Kies uit de onderstaande mogelijkheden wat bij uw situatie past en volg de pijlen. Lees ook de toelichting.	geadviseerd vanwege mogelijke behoefte aan overleg èn ten behoeve van de zuiverheid van het proces.
1. U hoort van mogelijk misbruik. Dat kan op verschillende manieren.	1. U hoort van mogelijk misbruik Dit 'horen van' kan op een aantal manieren: u hoort het van de benadeelde, de beschuldigde, hun echtgenoot/echtgenote of van anderen. Onder 'horen van anderen' worden ook geruchten verstaan. De eerste vraag is steeds: wat wil degene die bij u komt? Dit protocol onderscheidt drie situaties: - iemand wil alleen het verhaal vertellen, - iemand wil een melding doen, - iemand wil een klacht indienen. Het zijn geen strikte scheidingen, het ene kan tot het andere leiden.
1.1 U hoort het van de benadeelde. Deze kan verschillende bedoelingen hebben: *Wil benadeelde het alleen maar kwijt*? > Ga naar Pastorale zorg (2). *Wil benadeelde het melden?* > Ga naar Melding (3). *Wil benadeelde een klacht indienen?* > Ga naar Klacht (4).	1.1 U hoort het van benadeelde *Benadeelde wil het kwijt.* Niet steeds zal een benadeelde een melding willen doen of klacht willen indienen. Soms wil men gewoon het verhaal vertellen en gehoord worden. *Benadeelde wil het melden.* Een melding heeft niet de formele gevolgen van een klacht. Toch is een melding niet vrijblijvend. Na een melding volgt namelijk een gesprek met de beschuldigde. Afhankelijk van het verloop van dat gesprek zijn er mogelijke consequenties. *Benadeelde wil een klacht indienen.* Een klacht heeft rechtsgevolgen. Er bestaat een formele procedure voor het indien van een klacht. De klachtencommissie is bevoegd klachten te onderzoeken. Het indienen van een klacht kan een zware geestelijke belasting zijn. De benadeelde treedt naar buiten met haar of zijn verhaal. Intieme ervaringen moeten worden verteld aan een commissie. Het mogelijk misbruik moet bewezen worden. De afhandeling van een klacht kan lang, soms zeer lang duren. Op enig moment raakt het misbruik bekend in de gemeente, waar allerlei processen gaan spelen. De benadeelde moet daarop voorbereid zijn. Verwijs in deze situatie daarom altijd naar een vertrouwenspersoon van het Hulpverlenings-centrum. Deze kan een benadeelde bijstaan in de afwegingen om wel of niet een klacht in te dienen. De vertrouwenspersoon kan de

	benadeelde emotioneel ondersteunen gedurende de gehele procedure.
1.2 U hoort van de echtgenoot/echtgenote van de benadeelde. Deze kan verschillende bedoelingen hebben: *Wil de echtgenoot/echtgenote het alleen maar kwijt?* > Ga naar Pastorale zorg (2). *Wil de echtgenoot/echtgenote het melden?* > Ga naar Melding (3). *Wil de echtgenoot/echtgenote een klacht indienen?*	1.2 U hoort van de echtgenoot/echtgenote van de benadeelde. De positie van de echtgenoot/echtgenote van een benadeelde is buitengewoon moeilijk. Deze heeft vaak te maken met een veelvoud van emoties. Haar of zijn vertrouwen in de kerkelijke functionaris – met wie de hij of zij meestal ook een pastorale relatie heeft – is beschaamd. Ook het vertrouwen in de benadeelde kan beschaamd zijn. Hij of zij kan zich door haar of hem bedrogen voelen. De echtgenoot/echtgenote van de benadeelde kan een grote rol gaan spelen in het proces in de gemeente. De belangen van de echtgenoot/echtgenote van een benadeelde zijn niet altijd gelijk aan de belangen van de benadeelde zelf. Daarom is het altijd belangrijk zorg te hebben voor beiden, als (echt)paar en als individuen. De echtgenoot/echtgenote kan geen klacht indienen; alleen de benadeelde kan een klacht indienen.
1.3 U hoort het van de beschuldigde. > Ga naar Een beschuldigde of dader meldt zich (6). 1.4 U hoort het van de dader. > Ga naar Een beschuldigde of dader meldt zich (6).	1.3 en 1.4 U hoort het van de beschuldigde of de dader Als u over het misbruik hoort van een beschuldigde of dader, bewandelt u een andere weg. Het uitgangspunt is dan dat u direct overlegt met een tweede ambtsdrager, ongeacht de toestemming van de beschuldigde. Hij of zij is door middel van dit protocol op de hoogte van deze procedure. Waarom deze keuze? Het is in het verleden wel voorgekomen dat daders een beroep deden op het ambtsgeheim van hun pastor of collega, om hun laakbare gedrag te kunnen continueren. Het ambtsgeheim moet dan dienen om de onbetrouwbaarheid van een kerkelijke functionaris te verbergen. Maar het ambts-geheim is juist bedoeld om de betrouwbaarheid van het ambt te beschermen. Een onterecht be-schuldigde die u te hulp roept bij geruchten of beschuldigingen, heeft niets te vrezen van twee ambtsdragers die conform het protocol met de beschuldiging of het gerucht omgaan.
1.5 U hoort het van de echtgenoot/echtgenote van de beschuldigde/dader.	1.5 U hoort het van de echtgenoot/echtgenote van de beschuldigde/dader. De positie van de echtgenoot/ echtgenote van beschuldigde is

> Ga naar echtgenoot/echtgenote benadeelde (1.2).	complex. Niet alleen het beeld dat de echtgenoot/echtgenote heeft van de beschuldigde wordt door de beschuldiging aangetast, ook de economische bestaanszekerheid van hem of haar kan in het geding zijn als een klacht wordt ingediend. De echtgenoot/echtgenote van de beschuldigde kan een grote rol gaan spelen in het proces in de gemeente. Wil de echtgenoot/echtgenote van de beschuldigde aandacht voor de eigen emoties, ga dan naar Pastorale zorg (2). Wil hij of zij een melding doen, ga naar Melding (3). **De echtgenoot/echtgenote kan geen klacht indienen**.
1.6 U hoort het van anderen of via geruchten. Zijn er geruchten? > Ga naar Gesprek beschuldigde naar aanleiding van een gerucht (7.2). Wil iemand het kwijt? > Ga naar Pastorale zorg (2). Wil iemand een melding doen? > Ga naar Melding (3). Wil iemand een klacht indienen? > Ga naar Klacht (4).	1.6 U hoort het van derden of via geruchten Ook als u hoort van mogelijk misbruik door anderen dan de hiervoor genoemden, neemt u dit serieus. In geval van geruchten volgt altijd een gesprek met de beschuldigde.
1.7 U hoort het en u bent persoonlijk betrokken bij de beschuldigde en/of de benadeelde Is de beschuldigde een naaste collega? > Als solidaire collega kunt u niet voluit pastor zijn voor benadeelde. > Maak uw positie en rol duidelijk aan beschuldigde, benadeelde en moderamen. Is de beschuldigde familie, vriend of vriendin? > Verwijs naar een andere ambtsdrager. Heeft u pastorale contacten met de benadeelde? > Als pastor van benadeelde kunt u niet tevens voluit collega zijn van beschuldigde. > Maak uw positie en rol duidelijk aan benadeelden, beschuldigde en moderamen. Is de benadeelde familie, vriend of vriendin? > Verwijs naar een andere ambtsdrager.	1.7 U hoort het en u bent persoonlijk betrokken bij de beschuldigde en/of de benadeelde. *De beschuldigde is een collega of u heeft pastorale contacten met de benadeelde.* Wanneer de kerkelijke functionaris die van mogelijk misbruik beschuldigd wordt, ook al betreft het nog slechts een gerucht, uw naaste collega is, maakt dat uw positie extra moeilijk. Enerzijds kunt u gemakkelijk worden meegesleept door gevoelens van solidariteit met uw collega, zeker als u met hem of haar in een vriendschappelijke relatie staat. U bent dan bij voorbaat geneigd uw beschuldigde collega te verdedigen. Anderzijds kan het zijn dat u zelf ook pastorale contacten hebt gehad met de benadeelde, waardoor u misschien geneigd bent heel sterk met deze mee te voelen en haar of hem bij voorbaat te geloven. Dit is vooral zo als u aan dezelfde gemeente verbonden bent als de beschuldigde. In beide gevallen kunt u al snel 'partij' worden en dat heeft allerlei ongewenste gevolgen:

	1. Als u voluit de kant van de benadeelde kiest, wordt het vrijwel onmogelijk nog als collega te functioneren en de beschuldigde collega kritisch te begeleiden. 2. Als u voluit de zijde van de collega kiest, wordt het onmogelijk om nog als pastor te functioneren voor de benadeelde. 3. In beide gevallen wordt het voor u onmogelijk om als lid van de kerkenraad nog een goede, bezinnende en matigende rol te spelen, want u bent al ingedeeld bij een partij en wordt daarom door anderen niet meer serieus genomen als gesprekspartner. Het is in ieder geval belangrijk u voortdurend bewust te zijn van het ingewikkelde van uw positie. Evengoed kan het zijn dat u zich gedwongen voelt om partij te kiezen en een bepaalde rol te vervullen (van collega óf van pastor). In dat geval is het van belang dat u zich tot die ene rol beperkt en accepteert dat u dan nog slechts een heel bescheiden rol in het beleid van de kerkenraad kunt vervullen. De beschuldigde of benadeelde is familie, een vriend of vriendin. Bent u – behalve als ambtsdrager – ook op andere wijze betrokken bij benadeelde of beschuldigde (bijvoorbeeld als familielid, vriend of vriendin), laat het ambtelijk handelen dan over aan een andere ambtsdrager. Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, de benodigde distantie te houden wanneer u emotioneel betrokken bent.
2.Pastorale zorg Een benadeelde wendt zich tot u met een vraag om pastorale zorg. Maar soms wil iemand ook een melding doen of een klacht indienen. Ga na welke stappen uit de reeks 2.1 t/m 2.6 bij uw situatie passen. Ga tot slot naar 2.7. Een belangrijk uitgangspunt is dat u een tweede ambtsdrager op de hoogte stelt.	2. Pastorale zorg Een belangrijk uitgangspunt in dit protocol is dat zaken betreffende mogelijk misbruik in pastorale relaties zo belastend en complex zijn dat u als ambtsdrager die last niet alleen moet dragen, maar deze moet delen met een tweede ambtsdrager. Daar zijn goede gronden voor. Het is verhelderend voor uzelf om met iemand te kunnen overleggen, u deelt de verantwoordding voor uw handelwijze met een collega en het voorkomt dat u wordt meegetrokken in – indirecte – manipulatie door een beschuldigde of een benadeelde. Deze tweede ambtsdrager kan het beste de voorzitter van de kerkenraad zijn. Bent u zelf de voorzitter of is de voorzitter

	een betrokkene, breng dan de scriba of een ander moderamenlid op de hoogte. In alle gevallen geldt dat u contact kunt opnemen met de coördinator van het Hulpverleningscentrum, als u onzeker bent over wat u moet of kunt doen in een bepaalde situatie. Die kan u verder op weg helpen.
2.1 Ga na of de benadeelde minder- of meerderjarig is. Is de benadeelde minderjarig? > Ga naar Benadeelde is minderjarig (2.2). Is de benadeelde meerderjarig? > Ga naar Benadeelde is meerderjarig (2.3).	2.1 Ga na of de benadeelde minder- of meerderjarig is Als de benadeelde minderjarig is, rust er een zwaardere verantwoordelijkheid op uw schouders. Van een minderjarige mag niet gevraagd worden dat deze zelf verantwoordelijkheid neemt voor beslissingen over aangifte en dat soort kwesties. Al maakt het natuurlijk wel verschil of een minderjarige vijf jaar of vijftien jaar oud is.
2.2 Benadeelde is minderjarig. Hieronder staan noodzakelijke en mogelijke stappen. *Wil de benadeelde of diens ouders of wettelijke vertegenwoordigers een klacht indienen?* > Ga naar Klacht (4) en Mogelijke stappen van de kerkenraad (5.4). *Is er sprake van actueel misbruik?* > Onderneem dan direct, zonder uitstel, actie. > Neem contact op met ouders of wettelijk vertegenwoordigers, overleg met hen over de nodige stappen om het misbruik direct te doen stoppen. > Licht een tweede ambtsdrager in. > Meld het gebeuren bij het hulpverleningscentrum huiselijk geweld en kindermishandeling: > Overleg met de politie. > Bied of organiseer pastorale zorg. > Licht een tweede ambtsdrager in. > Afhankelijk van de leeftijd èn de wens van de minderjarige, neemt u contact op met de ouders of wettelijk vertegenwoordigers. > Meld het gebeuren bij het Hulpverleningscentrum huiselijk geweld en kindermishandeling: www.vooreenveiligthuis. > Overleg met de politie. > Bied of organiseer pastorale zorg. > Ga zo nodig naar Bieden van pastorale zorg (2.5).	2.2 Benadeelde is minderjarig Het misbruik vindt nog steeds plaats ALS HET MISBRUIK NU PLAATS VINDT, ONDERNEEM DAN DIRECT ACTIE OM HET TE STOPPEN. U stelt een tweede ambtsdrager op de hoogte, ook al zou dat betekenen dat u het ambtsgeheim moet doorbreken. Neem contact op met ouders of wettelijk vertegenwoordigers en overleg met hen wat de volgende stappen moeten zijn. Afhankelijk van de leeftijd van de minderjarige kan deze ook zelf in het overleg worden betrokken. Als een minderjarige niet wenst dat u de ouders informeert, maakt u een afweging, rekening houdend met de leeftijd van de minderjarige en uw inschatting van de situatie. Indien een van de ouders de beschuldigde is, moet met een ander overlegd worden. Doe in elk geval melding bij het hulpverleningscentrum huiselijk geweld en kindermishandeling: Zie daarvoor de WEBSITE. Dit kan desnoods anoniem. Dit hulpverleningscentrum heeft ook de mogelijkheid om een discreet onderzoek in te stellen. Daarnaast kunt u advies inwinnen bij de politie. Er is aangifte mogelijk of melding. Misschien kan de politie nog op andere wegen wijzen.

	Belangrijk is dat u luistert naar het verhaal van het kind, maar het kind niet probeert te 'verhoren'. Het verhoren van kinderen is zeer specialistisch werk. Als u dat op onvakkundige wijze doet, verandert u het verhaal, met als consequentie dat ofwel een onterechte beschuldiging tot stand komt, ofwel het verhaal van het kind zodanig vertekend raakt dat politie en justitie er niets meer mee kunnen. De politie heeft overigens de mogelijkheid om – ook zonder dat er aangifte is gedaan – de zaak strafrechtelijk in behandeling te nemen. Zie artikelen 244 en 245 van het Wetboek van Strafrecht. Benadeelde is minderjarig en het misbruik vindt niet meer plaats U volgt goeddeels dezelfde weg. Het verschil is dat u nu geen actie hoeft te ondernemen om het misbruik te stoppen. Ook hier geldt dat de leeftijd van de minderjarige een rol kan spelen: met een vijftienjarige kan worden overlegd, met een vijfjarige niet. In het laatste geval stelt u de ouders of wettelijk vertegenwoordigers op de hoogte. In overleg met hen bepaalt u verdere stappen. **Het organiseren van pastorale zorg** Het begeleiden van kinderen na seksueel misbruik is specialistisch werk. Veelal zijn ambtsdragers daartoe niet toegerust. Ouders of verzorgers kunnen het beste een therapeut inschakelen voor het kind. Voor de ouders of verzorgers dient de kerkenraad wel pastorale zorg te bieden (2.5). Wijs jongeren, ouders en verzorgers ook op het Hulpverleningscentrum. **Het indienen van een klacht** Mogelijk wil de jongere, of willen de ouders of wettelijk vertegenwoordigers van kinderen of jongeren, een klacht indienen. In het geval van misbruik van kinderen en jongeren zal vaak aangifte gedaan worden. Tuchtrechtelijke maatregelen kunnen daarnaast noodzakelijk zijn. **De betrokkene kan een klacht indienen**.

2.3 Benadeelde is meerderjarig. Er zijn twee mogelijkheden. *Is benadeelde geen gemeentelid?* > Verwijs, in principe, naar de kerkenraad van de benadeelde. > Is benadeelde geen lid van een gemeente, ga dan met haar/hem om als met een lid van uw gemeente. *Is de benadeelde lid van de gemeente?* > Ga naar Wel of niet tweede ambtsdrager (2.4).	2.3 Benadeelde is meerderjarig Dan maakt het verschil of benadeelde wel of geen gemeentelid is. Hier zijn allerlei situaties denkbaar. Een benadeelde kan bijvoorbeeld tot een andere gemeente behoren, maar aan u haar/zijn verhaal willen doen. Het kan ook zijn dat de beschuldigde tot uw gemeente behoort, maar werkzaam is, bijvoorbeeld als kerkelijk functionaris, in een andere gemeente. Als vuistregel geldt dat de verantwoordelijkheid voor pastorale zorg altijd ligt bij de gemeente waartoe iemand behoort. De eigen gemeente is verantwoordelijk voor het organiseren van pastorale zorg, niet per se voor het uitvoeren daarvan. Ambtsdragers die worden ingeschakeld door een benadeelde, hebben vaak ook loyaliteit met de beschuldigde of met andere betrokkenen. Ambtsdragers hebben te maken met de belangen van de benadeelde, maar ook met de belangen van de beschuldigde en met die van de gemeente als geheel. Deze belangen en loyaliteiten kunnen strijdig met elkaar zijn. Voor benadeelde is het daarom vaak beter niet in de eigen gemeente pastoraal begeleid te worden. Benadeelden kunnen door hun eigen gemeente naar u verwezen zijn. NB: Het kan ook zijn dat de benadeelde zich tot uw gemeente wendt uit vrees in de eigen gemeente geen gehoor te vinden. In dat geval neemt uw gemeente de pastorale verantwoordelijkheid. Voor meldingen geldt als vuistregel dat deze moeten worden gedaan bij de kerkenraad van de gemeente waar de beschuldigde werkzaam is.
2.4 Wel of niet op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager. Er zijn verschillende situaties mogelijk. Is de benadeelde niet akkoord met het op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager? > Handhaaf het ambtsgeheim en verwijs de benadeelde naar elders voor pastorale zorg. U onderneemt verder niets meer. Is de benadeelde niet akkoord met het op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager maar ontstaat voor u gewetensnood? > Ga naar Conflict van plichten en ambtsgeheim (8). Is de benadeelde wel akkoord met het op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager? > Ga naar Bieden van pastorale zorg (2.5).	2.4 Wel of niet op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager Het is van belang dat u benadeelde ervan kunt overtuigen dat u met het verhaal alleen iets kunt doen als u toestemming krijgt om het met een medeambtsdrager te delen. Weigert benadeelde dit, ook in een tweede gesprek, dan maakt u duidelijk dat u in deze zaak dan geen verdere begeleiding kunt geven en dan beëindigt u het pastorale contact. Het kan echter ook zijn dat er spanning ontstaat tussen de plicht tot handhaving van het ambtsgeheim en de plicht om te voorkomen dat anderen in gevaar komen. Er ontstaat dan een zogenaamd conflict van plichten. Zie daarvoor Conflict van plichten (8)

> Informeer een tweede ambtsdrager over de pastorale vraag m.b.t. het misbruik.	
2.5 Bieden van pastorale zorg. U zet onderstaande stappen. > Overleg met de benadeelde welke vorm van verdere pastorale zorg gewenst is en organiseer of bied zelf pastorale zorg. > Zorg voor een schriftelijk verslag van het gesprek met benadeelde en leg dit ter verifiëring voor aan haar/hem voor. > Ga de wens tot melding of klacht na en ga zonodig naar Melding of klacht (2.6).	2.5 Bieden van pastorale zorg Pas als de benadeelde akkoord is met het informeren van een tweede ambtsdrager, kunt u pastorale zorg bieden. Het is van belang om grote zorgvuldigheid te betrachten en daarom, voordat u met het verhaal naar een tweede ambtsdrager gaat, de zaken die u gehoord hebt op papier te zetten en ter verifiëring voor te leggen aan de benadeelde. Het is goed om u hierbij te beperken tot een aantal feitelijke gegevens (wie, wat, waar, wanneer). Hierdoor komt u bij de tweede ambtsdrager niet met een vaag, maar met een feitelijk verhaal. U kunt in overleg met benadeelde bepalen welke vorm van pastorale zorg het meest geschikt is. De ervaring leert dat de pastorale zorg in veel gevallen beter niet door een ambtsdrager van de eigen gemeente kan worden gegeven. Dat geldt zeker als de beschuldigde de predikant is. De andere ambtsdragers komen dan vaak in een loyaliteitsconflict omdat zij de belangen van de benadeelde moeten behartigen maar ook loyaal willen zijn aan hun collega/predikant. Het verdient daarom meestal de voorkeur om voor de pastorale zorg een ambtsdrager van een andere gemeente in te schakelen. Dit laat onverlet dat het ook van groot belang is om een ambtsdrager aan te wijzen die vanuit de eigen gemeente contact onderhoudt met benadeelde.
2.6 Melding of klacht. De benadeelde kan een wens hebben om het gebeuren te melden of een klacht in te dienen. Kies uit één van de volgende stappen. Wil de benadeelde het melden? > Ga naar Melding (3) en wijs op het Hulpverleningscentrum en relevante website. Wil de benadeelde het niet melden? > Wijs op het Hulpverleningscentrum en website. Wil de benadeelde een klacht indienen? > Ga naar Klacht (4) en wijs op het hulpverle-ningscentrum en website. Wil de benadeelde geen klacht indienen? > Wijs op het hulpverleningscentrum en website.	2.6 Melding of klacht Mogelijk is benadeelde niet op de hoogte van de mogelijkheid een melding te doen of een klacht in te dienen. Informeer daarom of zij/hij dit wil. Als dit het geval is, ga dan naar Melding (3) of Klacht (4).Wijs benadeelde hoe dan ook altijd op het Hulpverleningscentrum en op de website van de het hulpverleningscentrum.

2.7 Alle betrokkenen hebben pastorale zorg nodig. > Ga naar Zorg gemeente (9).	2.7 Pastorale zorg voor alle betrokkenen Uitgangspunt is dat alle betrokkenen recht hebben op pastorale zorg: de benadeelde maar ook diens echtgenoot/echtgenote of gezin, de beschuldigde maar ook diens echtgenoot/ echtgenote-of gezin. Dat alles kan natuurlijk niet door één en dezelfde predikant gebeuren. Het verdient meestal de voorkeur predikanten uit een andere gemeente in te schakelen. De kerkenraad moet erop toezien dat er voor iedere betrokkene pastorale zorg geregeld is.
3. Melding Meldingen kunnen op verschillende manieren worden gedaan. Kies welke melding bij uw situatie past en zet de bijbehorende stappen. Let op, als het om een minderjarige gaat, en er is sprake van actueel misbruik, onderneem dan direct actie. Ga naar Benadeelde is minderjarig (2.2).	3. Melding Een melding kan gedaan worden door de benadeelde, maar natuurlijk ook door een derde. Kies welke situatie bij u past en zet daarna de vervolgstappen. Let wel: een melding of klacht zegt nog niets over de juistheid van de beweringen. U bent als kerkenraad ook niet geroepen om daarover een uitspraak te doen.
3.1 Melding vindt plaats door benadeelde. U zet vijf stappen in genoemde volgorde: > Zorg voor een schriftelijk verslag van de melding en leg het ter verifiëring voor aan de benadeelde. > Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte, bij voorkeur de praeses van het moderamen. > Betrek het Hulpverleningscentrum bij uw zaak. > Voer (eventueel samen met een externe deskundige) een gesprek met beschuldigde. > Ga naar Gesprek met beschuldigde na een melding (5).	3.1 Melding door benadeelde Indien de melding mondeling geschiedt, is het zaak een schriftelijk verslag te maken en dat ter verifiëring voor te leggen aan melder (zie ook 2.5). Bij een melding brengt u de praeses van het moderamen van de kerkenraad op de hoogte of, indien nodig, een ander moderamenlid. Samen kunt u afwegen of u er goed aan doet nu al het hele moderamen in te lichten. Belangrijke overwegingen hierbij zijn: de omvang van het moderamen (in dit stadium is het goed om de zaak zo weinig mogelijk bekend te laten worden) én de mate waarin er in de gemeente al een geruchtenstroom op gang gekomen is. In dat laatste geval heeft het moderamen er recht op direct geïnformeerd te worden. Anders ligt het wanneer er een schriftelijke melding of klacht bij de scriba van de kerken-raad binnenkomt. Dan is het vanzelfsprekend dat de hele kerkenraad wordt ingelicht. U stelt vervolgens het hulpverleningscentrum op de hoogte. Het hulpverleningscentrum kan u adviseren een externe deskundige in te schakelen. U voert, eventueel samen met een externe deskundige, een gesprek met de beschuldigde (5).

	Het ligt niet voor de hand dat beschuldigde bij een dergelijk gesprek iemand ter ondersteuning meeneemt, maar als beschuldigde dat wil, is daar geen bezwaar tegen.
3.2 Melding vindt plaats door een derde. Ga na welke situatie van toepassing is. Wordt de melding gedaan namens benadeelde? > Ga naar Melding door benadeelde (3.1). Gebeurt de melding buiten medeweten van de benadeelde? > Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte. > Betrek (eventueel) eerst de externe deskundige bij uw zaak. > Voer daarna gesprek met benadeelde. > Zorg vervolgens voor een schriftelijk verslag en leg het ter verifiëring voor aan de benadeelde. > Ga ten slotte naar Gesprek met beschuldigde na een melding (5). Merkt de gemeente dat er iets speelt? > Ga naar Zorg gemeente (9).	3.2 Melding door een derde Indien de melding plaatsvindt door een derde namens de benadeelde, dan wordt deze melding behandeld als een melding door benadeelde (zie 3.1). Maar als de melding buiten medeweten van de benadeelde is gedaan, is het nodig om alvorens met de beschuldigde te spreken eerst een gesprek met de benadeelde te voeren. Schakel hierbij (eventueel) een externe deskundige in. Het ligt niet voor de hand bij een pastoraal gesprek iemand ter ondersteuning mee te nemen, maar als benadeelde dat wil, is daar geen bezwaar tegen. Ook als de benadeelde ontkent dat er van enig misbruik sprake is, voert u vervolgens een gesprek met de beschuldigde. Als ook deze ontkent dat er enig misbruik heeft plaats gevonden, confronteert u de melder daarmee. U wijst de melder erop dat de beschuldigde en de benadeelde ontkennen dat er sprake is van misbruik en u de zaak daarom zult laten rusten. Wellicht dat in dit stadium de gemeente al merkt dat ‘er iets speelt’. Er kan onrust ontstaan. Ga dan naar Zorg gemeente (9).
4. Klacht Er kan een situatie ontstaan waarin een benadeelde een formele klacht wil indienen. Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende mogelijke situaties en de te volgen route. Let op: als het om een minderjarige gaat en er is sprake van actueel misbruik, wacht dan de uitkomst van de klachtprocedure niet af maar onderneem direct actie. Zie ook wat hierover bij Benadeelde is minderjarig (2.2) is gezegd.	4 Klacht
4.1 Een klacht kan uitsluitend door de benadeelde worden ingediend bij de klachtencommissie. Ga na welke situatie van toepassing is en volg de bijbehorende stappen. Wil de benadeelde een klacht indienen? > Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte. > Geef mondelinge èn schriftelijke informatie aan benadeelde. > Bied pastorale zorg aan. Zie zo nodig	4.1 Een klacht kan uitsluitend door de benadeelde worden ingediend bij de klachtencommissie. Een klacht kan uitsluitend – schriftelijk – worden ingediend door benadeelde zelf, of zijn wettelijke vertegenwoordiger(s). Klachten worden onderzocht door een klachtencom-missie, bestaande uit tenminste drie en ten hoogte vijf leden. In de klachtencommissie zijn zo mogelijk juridische, gedragswetenschappe-

Bieden van pastorale zorg (2.5). > Wijs de benadeelde op het hulpverlenings-centrum. Wil een ander, bijvoorbeeld de echtgenoot/ echtgenote, een klacht indienen? > Maak duidelijk dat uitsluitend de benadeelde een klacht kan indienen.	lijke, pastorale en kerkrechtelijke deskundigheid vertegenwoordigd. De commissie kan zich laten bijstaan door externe deskundigen. Het indienen van een klacht is zwaar voor benadeelden. Het is belangrijk dat zij zich hierop goed kunnen voorbereiden. Schriftelijke informatie helpt hierbij. Geef daarom in alle gevallen niet alleen mondelinge, maar zo mogelijk ook schriftelijke informatie. Wijs altijd op het bestaan van de vertrouwens-personen van het hulpverleningscentrum. De begeleiding door een vertrouwenspersoon is aanvullend op de pastorale zorg vanuit de gemeente en vervangt die niet. Zie ook: Adressen, pagina …..
4.2 Gevolgen voor de beschuldigde, over wie een klacht is ingediend. Kies welke situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen. Is de beschuldigde ambtsdrager? Overweeg of de beschuldigde zijn werk moet opschorten. Gebruik hierbij de desbetreffende bepalingen van het geldend kerkelijk recht. Is de beschuldigde werknemer? Raadpleeg de arbeidsvoorwaarden van de beschuldigde.	4.2. Gevolgen voor de beschuldigde De beschuldigde is ambtsdrager Als tegen een ambtsdrager een klacht is ingediend, is altijd de vraag aan de orde of deze ambtsdrager gedurende de procedure de werkzaamheden moet opschorten. Zorgvuldigheid tegenover de beschuldigde moet worden afgewogen tegenover zorg voor benadeelde en zorg voor de rust in de gemeente. Er kunnen maatregelen worden genomen om te bewerkstelligen dat betrokkene gedurende enige tijd zijn/haar werkzaamheden niet of beperkt verricht, zonder dat dit het karakter van een schorsing heeft. De kerkenraad en/of de classicale/regionale vergadering hebben daartoe bevoegdheden. Meer hierover vindt u in de kerkorde.
4.3 Gevolgen voor de gemeente. Zet de volgende stappen. > Schakel bij een klacht altijd een gemeente-begeleider in (9). > Ga naar Zorg gemeente (9).	4.3 Gevolgen voor de gemeente Misbruik kan tot partijvorming leiden in de gemeente. Het leidt vrijwel altijd tot tweespalt. Soms ook tot scheuring, uitsluiting van de benadeelde, bedreiging van de beschuldigde. Veel schade kan worden voorkomen. Als een klacht wordt ingediend, schakelt u daarom altijd een “gemeente-begeleider” in. Zie Zorg gemeente (9).
4.4 Na de behandeling van een klacht volgt de uitspraak. > Ga naar Na de klacht (10).	4.4 Na de behandeling van een klacht volgt de uitspraak De klacht kan gegrond of ongegrond verklaard worden. Daarmee is de zaak niet afgedaan. Het is mogelijk dat een óf beide partijen in beroep gaat. Dat verlengt de periode van onzekerheid. Maar ook op het moment dat er een definitieve

	uitspraak is, is de zaak niet afgedaan. De uitspraak van de klachtencommissie c.q. de beroepscommissie heeft het karakter van een advies aan de kerkenraad; de kerkenraad moet er mee aan de slag. Er zullen nog moeilijke tijden volgen. Het is zaak om daarop voorbereid te zijn. Overigens staat aan benadeelde ook de strafrechtelijke weg open. Benadeelde kan aangifte doen bij de politie. Politie en justitie onderzoeken of er een grond is voor vervolging. Er kan een strafzaak volgen. Artikel 249 van het Wetboek van Strafrecht stelt ontucht met iemand die aan je zorg is toevertrouwd strafbaar. Het kan leiden tot maximaal zes jaar gevangenisstraf. Een strafrechtelijke procedure duurt vaak enkele jaren. Als laatste mogelijkheid kan benadeelde ook een civielrechtelijke procedure starten. Benadeelde kan, met hulp van een advocaat, een civiele procedure starten om schade te claimen. De rechter in een civiel-rechtelijke procedure onderzoekt niet of er een strafbaar feit gepleegd is, maar of beschuldigde schade heeft berokkend aan benadeelde.
5. Gesprek met een beschuldigde na een melding In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe u als ambtsdrager het gesprek met beschuldigde kunt voeren, en wat u voor stappen kunt zetten na afloop van het gesprek. Ga na welke kaders op uw situatie van toepassing zijn en volg dan de aangegeven route. Let op: als het om een minderjarige gaat en er is sprake van actueel misbruik, onderneem dan direct actie. Zie ook wat hierover bij Benadeelde is minderjarig (2.2) is gezegd.	5. Gesprek met een beschuldigde na een melding U komt in dit onderdeel naar aanleiding van een Melding (3). De ambtsdrager die de melding heeft gekregen voert samen met een tweede ambtsdrager een gesprek met de beschuldigde. De bedoeling van dit gesprek is uitsluitend om de beschuldigde te informeren over en te confronteren met de melding. U heeft geen onderzoeksrecht, dus het gaat er niet om de beschuldigde te verhoren. Schakel bij een melding het hulpverlenings-centrum in voor advies.
5.1 Twee ambtsdragers voeren een gesprek met beschuldigde. Zet twee stappen. > Let op de aard van het gesprek. U kunt uitsluitend informeren. U heeft geen onderzoeksrecht. > Ga na welke van de onderstaande situaties op uw situatie van toepassing zijn.	5.1Twee ambtsdragers voeren een gesprek met beschuldigde Doel van het gesprek met beschuldigde is onder andere het misbruik zo spoedig mogelijk op het spoor te komen. De praktijk leert dat - wanneer er sprake blijkt te zijn van seksueel misbruik - er vaak al veel eerder allerlei signalen waren, die niet serieus zijn genomen. Om de veiligheid van kwetsbare mensen in de kerk zo goed mogelijk te waarborgen, is het dus zaak signalen op te vangen en te registreren. Dit is echter een gevoelige en complexe zaak, te meer omdat de

	privacy van beschuldigden niet onnodig mag worden geschaad. De beschuldigde kan de beschuldigingen erkennen, maar ook ontkennen. De uitkomst van het gesprek bepaalt hoe u verder handelt. Houd de melder en de beschuldigde steeds op de hoogte van wat er met de melding gedaan is. Als de melder een ander is dan de benadeelde, informeert u deze ook.
5.2 De beschuldigde ontkent de beschuldigingen. Zet de volgende stappen. > Stel de melder, respectievelijk de benadeelde op de hoogte van dit feit. > Informeer hen over de mogelijkheden van een Klacht (4). > Ga na of u verder onderzoek noodzakelijk acht. Zie Mogelijke stappen van de kerkenraad (5.5). > Houdt alle betrokkenen op de hoogte. > Bied melder pastorale zorg aan.	5.2 Beschuldigde ontkent de beschuldiging Als de beschuldigde de beschuldiging ontkent, stelt u de melder, respectievelijk de benadeelde daarvan op de hoogte. U gaat nu in principe niet verder, tenzij het gesprek van dien aard was dat u er niet gerust op bent en verdere stappen noodzakelijk acht. Dat kunt u dan in het moderamen van de kerkenraad aan de orde stellen. Tenzij er een klacht wordt ingediend is een onderzoek door de klachtencommissie niet aan de orde. Mogelijk biedt het geldend kerkelijk recht wel ruimte aan de kerkenraad om de klachtencommissie als commissie van deskundigen te raadplegen en/of in te schakelen.
5.3 De beschuldigde erkent de beschuldigingen. Zet de volgende stappen. > Stel de melder, respectievelijk de benadeelde op de hoogte. > Spreek met de beschuldigde af welke stappen gezet worden. > Ga de wenselijkheid van tuchtrechtelijke maatregelen na. > Kiest u voor deze maatregelen, dan is het indienen van een klacht niet per se noodzakelijk. > Ga zonodig naar Klacht (4). > Ga naar Zorg gemeente (9). > Bied melder pastorale zorg aan.	5.3 Beschuldigde erkent de beschuldiging Als de beschuldigde toegeeft dat de melding op waarheid berust en dat hij of zij inderdaad onjuist gehandeld heeft, stelt u de melder, respectievelijk de benadeelde hiervan op de hoogte. De erkenning heeft wel gevolgen. Welke dat zijn, is afhankelijk van de situatie. Zo kunt u bijvoorbeeld met beschuldigde afspreken dat betrokkene supervisie krijgt en/of therapie gaat volgen. Ook kunnen er tuchtrechtelijke gevolgen zijn. Als de beschuldigde de gemelde zaken in volle omvang erkent is het in beginsel niet nodig dat de klachtencommissie die feiten onderzoekt. Een formele klacht kan alsdan achterwege blijven.(zie ook 5.2) Worden de gemelde zaken ten dele erkend en/of stelt de beschuldigde dat er geen sprake van misbruik was, dan dient te worden gehandeld op de wijze als bij Beschuldigde ontkent de beschuldiging (5.2). U stelt de melder op de hoogte, mogelijk wil de benadeelde een klacht indienen. Bied de benadeelde pastorale zorg aan, ook als deze geen klacht wil indienen.

	Overweeg op welke wijze u de gemeente wilt inlichten.
5.4 Benadeelde wil een klacht indienen na de uitkomst van het gesprek > Ga naar Klacht (4).	5.4 Benadeelde wil een klacht indienen na uitkomst van het gesprek Mogelijk wil de benadeelde naar aanleiding van het gesprek met beschuldigde een klacht indienen. Volg dan wat onder Klacht (4) is beschreven.
5.5 Benadeelde wil geen klacht indienen na uitkomst van het gesprek Geen klacht, geen klachtbehandeling. Hoe te handelen met beschuldigde? Hoe te handelen met benadeelde? Is voor alle betrokkenen pastorale zorg geregeld? > Biedt pastorale zorg als dat gewenst is. Ga naar Zorg gemeente (9).	5.5 Benadeelde wil geen klacht indienen na uitkomst van het gesprek Indien de benadeelde geen klacht wil indienen zal er geen klachtbehandeling zijn. Niettemin kan er aanleiding zijn voor tuchtrechtelijke maatregelen indien de gemelde zaken worden erkend. In dat geval dient de kerkrechtelijke weg bewandeld te worden. Indien de benadeelde geen klacht wil indienen maar wel blijft bij de beschuldigingen zal dit tot (verdere) onrust in de gemeente leiden. Benadeelde mag worden gewezen op die gevolgen. Eventueel kan van de benadeelde worden verlangd zich te onthouden van uitlatingen die wegens het ontbreken van een klacht niet kunnen worden onderzocht. Er is sprake van een situatie die bijzonder veel vergt van alle betrokkenen; pastorale zorg is hard nodig.
6. Een beschuldigde of dader meldt zich Het is denkbaar dat een beschuldigde of dader zich bij u meldt. Mogelijk wil een dader aan u, als ambtsdrager, toevertrouwen wat er gebeurd is of nog steeds gebeurt. Mogelijk wil een beschuldigde uw hulp inroepen. Hieronder staat beschreven welke stappen u moet zetten.	6. Een beschuldigde of dader meldt zich
6.1 Een dader meldt zich. Kies welke situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen. Is de benadeelde minderjarig? > Ga naar Benadeelde is minderjarig (2.2) en volg met spoed alle daar beschreven stappen Is de benadeelde meerderjarig? > Meld dat het ambtsgeheim wordt doorbroken en stel een tweede ambtsdrager op de hoogte. > Betrek het Hulpverleningscentrum bij uw zaak > Ga, bij voorkeur samen met een externe deskundige, in gesprek met de dader.	6.1 Een dader meldt zich Het is denkbaar dat een dader zich bij u meldt omdat hij/zij aan u, als ambtsdrager, wil toevertrouwen wat er gebeurd is of nog steeds gebeurt. Wellicht doet betrokkene daarbij ook een beroep op uw ambtsgeheim. Dan moet duidelijk zijn dat een dergelijk beroep in dit geval niet mogelijk is. Het ambtsgeheim zou dan immers moeten dienen om misbruik van het ambt geheim te houden. Daar is het ambtsgeheim nooit voor bedoeld. Het dient juist om de betrouwbaarheid van het ambt

> Ga naar Beschuldigde erkent de beschuldiging (5.3)	veilig te stellen. Juist omwille van die betrouwbaarheid moet het ambtsgeheim in dit geval worden doorbroken. Te allen tijde stelt u dus een tweede ambtsdrager op de hoogte. Samen voert u een gesprek met de dader. Volg de aanwijzingen onder De beschuldigde erkent de beschuldigingen (5.3). Ga ook na wat onder 3.1 en 3.2 van toepassing is. Als de melding van de dader misbruik van een minderjarige betreft dat nog steeds voortduurt, onderneem dan direct actie. Neem contact op met ouders of wettelijk vertegenwoordigers. Licht het moderamen van de kerkenraad in. Zie wat bij De benadeelde is minderjarig (2.2) is opgemerkt. Volg de stappen die daar zijn beschreven. Er is wel een verschil met 2.2.: de dader heeft zich nu bekendgemaakt. U kunt er dus van uit gaan dat er sprake is van daadwerkelijk misbruik.
6.2 Een beschuldigde meldt zich. Twijfelt u over de uitkomst van dit gesprek? > Meld dat het ambtsgeheim wordt doorbroken breng een tweede ambtsdrager op de hoogte en ga samen in gesprek met beschuldigde. > Schakel een externe deskundige in voor een tweede gesprek. Volg de procedure onder Gesprek met beschuldigde (5). Als beschuldigde zichzelf meldt, is er nog niet met benadeelde gesproken. Als er een concrete benadeelde is, moet ook met hem/haar gesproken worden. Lijkt er geen grond voor de geruchten? > Overleg in het moderamen van de kerkenraad hoe de geruchten ontzenuwd kunnen worden. Is de werkwijze van beschuldigde aanleiding voor geruchten? > Maak werkafspraken met de beschuldigde. Spreken beschuldigde en benadeelde over een liefdesrelatie? > Ga naar Een liefdesrelatie (7.4).	6.2 Een beschuldigde meldt zich Als iemand die door derden of in geruchten beschuldigd wordt zich bij u meldt, voer dan samen met een tweede ambtsdrager een gesprek met hem of haar. Als dat gesprek voor uw gevoel niet bevredigend verloopt, schakel dan een externe deskundige in en voer samen met deze deskundige een tweede gesprek. Beschouw dat tweede gesprek als Gesprek met beschuldigde (5) en handel overeenkomstig. Als alles erop wijst dat de geruchten geen grond hebben, overweeg dan in het moderamen van de kerkenraad of u iets kunt doen om de geruchten te ontzenuwen. Uitgangspunt daarbij is dat geruchten die rond blijven zingen schadelijk zijn voor alle betrokkenen, de gemeente incluis. In het algemeen zal het goed zijn om dan aan de gemeente opening van zaken te geven. Mogelijk leidt de werkwijze of de ambtsinvulling van de beschuldigde er toe dat er geruchten ontstaan. Maak in dat geval werkafspraken met de beschuldigde over de verandering van de werkwijze of ambtsinvulling.

7. U hoort van anderen of via geruchten over mogelijk misbruik Hieronder staat beschreven wat u moet doen als u via geruchten of van derden hoort over mogelijk misbruik. Volg 7.1 t/m 7.3. Ga zonodig naar 7.4.	7. U hoort van anderen of via geruchten over mogelijk misbruik
7.1 U hoort van derden of via geruchten van mogelijk misbruik. Zet de volgende stappen. > Ga extra zorgvuldig te werk. Zet het gerucht op papier en verifieer dit bij de persoon die u het gerucht vertelde. > Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte. > Ga in gesprek met de beschuldigde en volg de beschreven stappen (7.2). > Ga in gesprek met de benadeelde en volg de beschreven stappen (7.3).	7.1 U hoort van derden of via geruchten van mogelijk misbruik Het uitgangspunt is dat er met geruchten iets gedaan moet worden en dat zij niet rond mogen blijven zingen. Maar dat moet natuurlijk wel zorgvuldig gebeuren. Daarom is het nodig dat u wat u gehoord hebt op papier zet en het vervolgens ter verifiëring voorlegt aan degene die u het gerucht verteld heeft. Beperk u tot een aantal feitelijke gegevens (wie, wat, waar, wanneer en dergelijke). Hierna brengt u een tweede ambtsdrager op de hoogte en gaat in gesprek met de beschuldigde.
7.2 U heeft, samen met de tweede ambtsdrager, een gesprek met beschuldigde over het gerucht. Kies uit het onderstaande wat op uw situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen. Ontkent de beschuldigde het gerucht en bent u gerustgesteld? > Bespreek of de werkwijze van beschuldigde mogelijk aanleiding gaf tot geruchten. Maak zonodig werkafspraken. Ga ook na hoe de geruchten te ontzenuwen. Ontkent de beschuldigde het gerucht maar heeft u twijfel? > Schakel het moderamen in en voer samen met een lid van het moderamen een tweede gesprek. Volg de stappen onder Gesprek met beschuldigde (5). Bevestigt de beschuldigde de geruchten? > Ga naar Beschuldigde erkent beschuldiging (5.3). Bevestigt de beschuldigde het gerucht maar spreekt hij/zij misbruik tegen omdat er sprake is van een liefdesrelatie? > Ga naar Een liefdesrelatie (7.4). Wil de beschuldigde u niet ontmoeten? > Schakel het moderamen in. Is er zorg nodig voor de gemeente?	7.2 Gesprek met beschuldigde Samen met de tweede ambtsdrager voert u een gesprek met de beschuldigde waarin u deze confronteert met het gerucht. Als de beschuldigde ontkent en er lijken geen andere gronden aanwezig om aan te nemen dat er daadwerkelijk misbruik heeft plaatsgevonden, ga dan samen na of het gedrag of de werkwijze van de beschuldigde aanleiding tot de geruchten kan hebben gegeven. Als dat zo is maak dan werkafspraken met de beschuldigde. U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan het te frequent bezoeken van een gemeentelid, op tijden waarop de echtgenoot/ echtgenote afwezig is of op ongebruikelijke tijden. Als de beschuldigde ontkent en er lijkt geen enkele aanleiding voor de geruchten te zijn, overleg dan met de beschuldigde wat er gedaan kan worden om de geruchten uit de wereld te helpen. Als de beschuldigde ontkent maar er blijft voor u reden tot ongerustheid, stel dan het moderamen op de hoogte en voer samen met een lid van het moderamen opnieuw een gesprek met de beschuldigde. Volg de procedure zoals beschreven onder Gesprek met beschuldigde (5). Mocht de beschuldigde niet bereid zijn u te ontvangen, dan schakelt u het moderamen in. Het kan zijn dat er redenen zijn om met de

> Ga naar Zorg gemeente (9).	gemeente te communiceren. Ga dan naar Zorg gemeente (9).
7.3 U heeft een gesprek met benadeelde. Kies wat op uw situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen. Bevestigt de benadeelde het misbruik? > Wijs op de mogelijkheden van pastorale zorg en op het doen van een melding of indienen van een klacht. Volg zo nodig de stappen onder Pastorale zorg (2), Melding (3) of Klacht (4) en wijs op het hulpverleningscentrum Bevestigt de benadeelde het misbruik, maar wil deze geen klacht indienen? > zie 5.5 Bevestigt de benadeelde de geruchten, maar spreekt deze 'misbruik' tegen omdat sprake is van een liefdesrelatie? > Ga naar Een liefdesrelatie (7.4).	7.3 Gesprek met benadeelde Nadat u met de beschuldigde heeft gesproken, licht u ook de benadeelde in. Als deze de geruchten bevestigt en meent dat er inderdaad van misbruik sprake is geweest, wijs dan op de mogelijkheden van melding of klacht. Wijs ook op de mogelijkheid van pastorale hulp en op het hulpverleningscentrum. Bevestigt de benadeelde het misbruik maar wil deze geen klacht indienen dan ontstaat de situatie dat er geen onderzoek door de deskundige klachtencommissie mogelijk is en de beschuldiging tegen de ambtsdrager /kerkelijke functionaris in de lucht blijft hangen. Benadeelde heeft hierin een verantwoordelijkheid en mag daarop – met de nodige pastorale zorg – gewezen worden. Bevestigt de benadeelde de geruchten, maar weigert deze het 'misbruik' te noemen omdat er van een wederzijdse liefdesrelatie sprake zou zijn, wijs er dan op dat de kerk ervan uitgaat dat functionele en persoonlijke relaties niet vermengd mogen worden. En dat een liefdesrelatie van een ambtsdrager met een gemeentelid die niet gemeld is, als mogelijk misbruik wordt gezien.
7.4 Een liefdesrelatie. Spreekt één van de betrokkenen van een liefdesrelatie? > Wijs betrokkenen erop dat van kerkelijke werkenden verwacht wordt een dergelijke relatie vroegtijdig te melden aan het moderamen. > Zie gedragscode	7.4 Een liefdesrelatie Soms ontstaat er inderdaad een liefdesrelatie tussen een ambtsdrager en een gemeentelid. Dat is ook niet in alle gevallen af te wijzen. Al is het goed dat ambtsdragers zich ervan bewust zijn dat een liefdesrelatie die ontstaat vanuit pastorale of functionele contacten, in principe door de kerk wordt afgewezen. In een hulpverleningssituatie bestaat nu eenmaal onvermijdelijk ongelijkheid in macht en invloed. Ook als er niet van een directe hulpverleningssituatie sprake is, zitten er toch risico's aan een dergelijke relatie. Ambtsdragers dienen het ontstaan van een liefdesrelatie daarom vroegtijdig te melden bij het moderamen, zodat de pastorale relatie beëindigd kan worden en aan het gemeentelid een andere pastor kan worden toegewezen. In het algemeen zal de liefdesrelatie zo snel mogelijk in de openbaarheid moeten komen. Meldt een ambtsdrager de liefdesrelatie niet, dan wordt de relatie gezien als mogelijk misbruik.

8.Conflict van plichten en ambtsgeheim Hieronder staat beschreven wat u moet doen als uw verschillende plichten als ambtsdrager met elkaar strijdig zijn. Brengt uw ambtsgeheim u in een conflict van plichten? > Maak zelf een afweging met hulp van de criteria uit de toelichting. > Overleg desgewenst met het hulpverlenings-centrum > Neem een beslissing over het al dan niet doorbreken van uw ambtsgeheim. Besluit u het ambtsgeheim niet te doorbreken, maar belast deze beslissing u? > Vraag zonodig ondersteuning bij het Hulp-verleningscentrum. Besluit u het ambtsgeheim te doorbreken? > Licht de benadeelde in over uw voornemen /besluit. > Stel een tweede ambtsdrager op de hoogte. > Neem alle volgende stappen in overleg met de tweede ambtsdrager. > Ga naar Stappen van de kerkenraad.	8. Conflict van plichten en ambtsgeheim Het ambtsgeheim is van grote waarde. Het feit dat mensen ervan op aan kunnen dat wat zij in vertrouwen vertellen ook in vertrouwen bewaard wordt, maakt het mensen mogelijk te spreken. Maar ook aan het ambtsgeheim kan een grens komen. U kunt in een situatie terecht komen waarin conflicterende belangen spelen en u niet weet wat te doen: uw zwijgplicht doorbreken of juist niet? In beide gevallen kunnen de gevolgen groot zijn. We spreken dan van een 'conflict van plichten'. In ieder concreet geval moet u zelf een afwe-ging van belangen maken en een beslissing nemen. Dat is moeilijk en er is geen eenduidig recept te geven voor het handelen bij een conflict van plichten. Binnen de medische wereld is al langer nage-dacht over het omgaan met het beroepsgeheim in dergelijke situaties. Er zijn criteria afgespro-ken, die ook door de rechter worden erkend. Deze criteria kunnen u behulpzaam zijn bij uw besluit om het ambtsgeheim te doorbreken. U moet het ambtsgeheim niet reeds doorbreken als één van de criteria van toepassing is, maar pas als ze allemaal van toepassing zijn: − U heeft geprobeerd de toestemming van de betrokkene te krijgen om uw zwijgplicht te doorbreken. − U bent in gewetensnood door het handhaven van de zwijgplicht. − Er is geen andere weg dan het doorbreken van het ambtsgeheim om het probleem op te lossen. − Het niet doorbreken van het geheim levert voor een ander ernstige schade op. − Het is vrijwel zeker dat door geheim-doorbreking die schade aan de ander kan worden voorkomen of beperkt. − U schendt het geheim zo min mogelijk. Overleg – eventueel anoniem – met het hulpverleningscentrum over de criteria. Uiteindelijk staan u twee wegen open: doorbreken van het ambtsgeheim of niet. Als u na weging van de criteria besluit het ambtsgeheim te doorbreken, neemt u contact op met een tweede ambtsdrager. Met hem overlegt u welke volgende stappen u gaat nemen.

9. Zorg gemeente Altijd als mogelijk misbruik bekend wordt, veroorzaakt dat schrik en emoties in de gemeente. Hieronder ziet u welke stappen u kunt zetten om de schade te beperken.	9. Zorg gemeente Altijd als mogelijk misbruik bekend wordt, veroorzaakt dat schrik en emoties in de gemeente. Mensen zijn geneigd partij te kiezen, oud zeer dient zich opnieuw aan, er is vaak een langdurige periode van onzekerheid. Er zal schade ontstaan, dat is onvermijdelijk. Zowel door het misbruik zelf als door de wijze waarop daar binnen de gemeente mee wordt omgegaan. Juist die laatste schade kan beperkt worden.
9.1 Organiseer zorg voor de gemeente. Kies wat van toepassing is en volg de aangegeven stappen. Is er binnen uw gemeente melding gemaakt van mogelijk misbruik? > Overleg met kerkenraad en het hulpverleningscentrum over de informatievoorziening naar de gemeente. Is er binnen uw gemeente een klacht ingediend over mogelijk misbruik? > Overleg met kerkenraad en het hulpverleningscentrum over de informatievoorziening naar de gemeente Is er in uw gemeente onrust over mogelijk misbruik? > Overleg met kerkenraad en het hulpverleningscentrum over de informatievoorziening naar de gemeente.	9.1 Organiseer zorg voor de gemeente Is er binnen uw gemeente melding gemaakt van dergelijk misbruik, overleg dan met het Hulpverleningscentrum of met de externe deskundige en hoe de gemeente wordt ingelicht. De gulden regel is: is er onrust binnen de gemeente of zorg om de gemeente dan moet de kerkenraad direct tot actie overgaan.
10. Na de klacht Als de klachtencommissie tot een uitspraak over de klacht komt, is er voor de gemeente nog een lange weg te gaan. Kies uit onderstaande mogelijkheden de situatie die voor u van toepassing is.	10 Na de klacht De voorlichting en ondersteuning van de gemeente is een zaak waar nog veel studie en aandacht voor nodig is. Hierbij speelt de woordverkondiging een zeer belangrijke rol.
10.1 Heeft de klachtencommissie uitspraak gedaan, maar gaat beschuldigde of benadeelde in hoger beroep? > Continueer de getroffen voorzieningen en overleg met de stuurgroep over verdere stappen.	10.1 Heeft de klachtencommissie uitspraak gedaan, maar gaat beschuldigde of benadeelde in hoger beroep? Nadat de klachtencommissie een oordeel heeft uitgesproken over de klacht, kan zowel benadeelde als beschuldigde in beroep gaan. Dat verlengt de periode van onzekerheid voor alle betrokkenen. Het is goed te beseffen dat hoe langer een onzekere situatie voortduurt, hoe zwaarder die gaat wegen. Het is dus noodzakelijk dat u de voorzieningen die u heeft getroffen, continueert. Houd er rekening mee dat een uitspraak van de klachtencommissie niet van kracht is, als een van de partijen in hoger beroep is gegaan.
10.2 Heeft de klachtencommissie of de	10.2 Heeft de klachtencommissie of de

beroepscommissie een definitieve uitspraak gedaan? Zet dan de volgende stappen. > Verleen medewerking aan de verdere stappen na deze uitspraak en informeer de gemeente dat over de verdere stappen. Geef een duidelijke verklaring voor de redenen. u de uitspraak accepteert. > Evalueer de rol van de kerkenraad. > Is de klacht gegrond verklaard, wees dan onomwonden loyaal met het slachtoffer, zowel tegenover de betrokkene zelf als tegenover de gemeente. > Mag de beschuldigde/dader in zijn functie? > Bepaal een standpunt als er ook een strafrechtelijke procedure volgt en overleg eventueel met de kerkvisitatoren of classis	beroepscommissie een definitieve uitspraak gedaan? Na uitspraak dient, indien de klacht gegrond is verklaard, de kerkenraad zich te beraden over haar taak in deze zaak. Daarbij spreekt hij niet voor zichzelf, maar spreekt hij Christus na volgens Zijn Woord. Informatie Hoewel de uitspraak het karakter van een advies aan de kerkenraad heeft, kan de kerkenraad dit advies niet zondermeer naast zich neerleggen. Zij zal moeten handelen overeenkomstig Gods Woord. Dat kan ook betekenen dat zij het advies opvolgt en een tuchtprocedure start. De kerkenraad dient de gemeente behoorlijk te informeren. Bij de bekendmaking geldt: u geeft alleen feiten, **maar u hoeft niet alle feiten te geven**. Voor de gemeente is belangrijk die informatie te hebben die nodig is om een besluit van de kerkenraad te kunnen begrijpen. De gemeente heeft geen recht op alle details van de zaak, daarmee zou de privacy van betrokkenen teveel geschaad worden. Het is niet altijd nodig de naam van de benadeelde te noemen. Dit geldt zowel voor die situaties waar de klacht gegrond is verklaard, als voor situaties waar de klacht ongegrond is verklaard. **Evaluatie** Evalueer uw eigen rol als kerkenraad, zowel voorafgaand aan de klacht als tijdens de behandeling van de klacht. Leg van uw handelen verantwoording af aan God en de gemeente. Denk daarbij ook aan de benadeelde: zorgvuldige evaluatie van uw omgaan met benadeelde, beschuldigde en andere betrokkenen, kan bijdragen aan het rechtdoen aan benadeelde. Loyaliteit met slachtoffer Wees er, wanneer de klacht gegrond verklaard is, ondubbelzinnig over in al uw communicatie dat het slachtoffer geschaad is door niet-professioneel gedrag van de ambtsdrager en dat a. Gods eer aangetast is en b. het slachtoffer respect en een veilige plaats binnen de gemeente verdient. c. Ga in gebed tot God om Zijn ontferming en barmhartigheid af te smeken over slachtoffer, dader en gemeente! Benoem eventuele verdachtmakingen wanneer ze u ter ore komen duidelijk in het openbaar en

	leg uit waarom ze ontoelaatbaar zijn. Dat is overigens evenzeer in het belang van gemeente als geheel. Te vaak wordt een slachtoffer van misbruik ook nog eens het slachtoffer van uitsluiting. Sommige gemeenteleden geven de benadeelde de schuld van de onrust in de gemeente of van het feit dat de gemeente een (gewaardeerd) predikant/kerkelijke functionaris verliest. Veel gemeenteleden worden door het zien van de benadeelde herinnerd aan de ellende en zij kiezen er – vaak onbewust – voor de benadeelde uit te sluiten om te kunnen vergeten wat er is gebeurd. Zorg ervoor dat de gemeente informatie krijgt over deze mechanismen. Zorg ervoor dat de benadeelde haar/zijn plek kan houden in de kerk. Waak ervoor dat niemand zich van de rechten van de benadeelde meester maakt en zich opwerpt als diens verdediger. Zij/hij is 'soeverein' en dient in haar/zijn waarde te worden gelaten. Overleg met de benadeelde hoe u uw loyaliteit het beste gestalte kunt geven. De benadeelde kan zich hierin laten bijstaan door een vertrouwenspersoon van het Hulpverleningscentrum. Hervatting werkzaamheden Als de klacht ongegrond is verklaard, of als de klacht gegrond is verklaard maar als maatregel een schorsing voor bepaalde tijd is opgelegd, mag beschuldigde/dader weer terugkeren in zijn functie. Overleg eventueel met de gemeentebegeleider hoe u deze terugkeer kunt begeleiden. Het kan zijn dat de verhoudingen tussen beschuldigde en kerkenraad/gemeente inmiddels dusdanig verstoord zijn dat de vraag opkomt of zij nog wel met elkaar verder kunnen. Overleg eventueel met de gemeentebegeleider over wat u te doen staat. <u>Strafrechtelijke procedure</u> Ook nadat de kerkrechtelijke procedure is afgerond, kunt u geconfronteerd worden met een onzekere situatie: het staat benadeelden namelijk vrij aangifte te doen. Tenslotte is misbruik maken van iemand in een afhankelijkheidsrelatie een strafbaar feit. Als er een strafrechtelijk onderzoek

	loopt of als er een rechtszaak dient, moet de gemeente daartegenover ook haar standpunt bepalen.

Voor de gebruikte termen verwijzen wij naar Bijlage 4

BIJLAGE 2: KLACHTENREGELING

INZAKE HET PROCES INZAKE SEKSUEEL MISBRUIK IN KERKELIJKE RELATIES (Voorstel, gebaseerd op de klachtenregeling bij de kleine Geref. kerken)

Hulpverleningscentrum Seksueel Misbruik in Kerkelijke Relaties

Het Hulpverleningscentrum biedt hulp, advies, ondersteuning aan slachtoffers van misbruik in ambtelijke kerkelijke relaties. Zij kan slachtoffers bijstaan en begeleiden bij het indienen van een klacht. Tegelijk geeft het Hulpverleningscentrum informatie en advies om misbruik te voorkomen.
De doelstellingen van het Hulpverleningscentrum:

Advisering bij complexe situaties op het gebied van misbruik in kerkelijke relaties
Begeleiding bij het maken van keuzes
Eventuele verwijzing naar klachtencommissie
Begeleiding voor, tijdens en na een procedure bij de klachtencommissie
Verwijzing naar intensievere vormen van hulp
Voorlichting en ondersteuning van preventie activiteiten

Adres(sen):……

Van melding tot uitspraak

U vindt hier een schets van wat er in hoofdlijnen gebeurt wanneer iemand zich met een klacht meldt bij het Hulpverleningscentrum.

Stap 1: Melding
Wie zich bij het Hulpverleningscentrum meldt met een klacht zal allereerst gewezen worden op de verschillende mogelijkheden en de daaraan verbonden consequenties.

Stap 2: Formuleren klacht
Als gekozen wordt voor het indienen van een klacht kan in overleg met het Hulpverlenings-centrum een vertrouwenspersoon aangewezen worden. De klacht kan onder woorden worden gebracht en op schrift gesteld.

Stap 3: Melding van klacht
Vervolgens wordt de klacht gemeld bij de Klachtencommissie.

Stap 4: Toetsen van ontvankelijkheid
De voorzitter van de klachtencommissie toetst in overleg met de secretaris aan de hand van de daarvoor geldende criteria (zie art. 8 van de Klachtenregeling) of een klacht ontvankelijk is.

Stap 5: Informeren klager en aangeklaagde
Wanneer de klacht ontvankelijk wordt geoordeeld stelt de secretaris zowel de klager als de aangeklaagde daarvan op de hoogte.

Stap 6: Informeren kerkenraad
Ook zal de secretaris, wanneer de ontvankelijkheid van de klacht is vastgesteld, de betrokken kerkenraad (of kerkenraden) vertrouwelijk op de hoogte stellen van het feit dat een klacht is ingediend.

Stap 7: Samenstelling Klachtencommissie
De voorzitter stelt in overleg met de secretaris een klachtencommissie samen.

Stap 8: Organiseren van hoorzitting
Vervolgens roept de klachtencommissie klager en aangeklaagde, ieder apart, op voor een hoorzitting. Zij kunnen zich indien gewenst laten bijstaan door een vertrouwenspersoon (bv. via het Hulpverleningscentrum.)

Stap 9: Doen van uitspraak

Na de hoorzitting (in verschillende sessies) zal de klachtencommissie uitspraak doen. Klager, aangeklaagde en betrokken kerkenraad (of kerkenraden) worden daarvan op de hoogte gesteld. De uitspraak houdt in de regel een oordeel over de gegrondheid van de klacht in en een advies over de afdoening. Het oordeel over de gegrondheid van de klacht is bindend.

Stap 10: In beroep gaan

Klager zowel als aangeklaagde kunnen tegen een uitspraak van de klachtencommissie in beroep gaan bij een beroepscommissie. Dan zal zich een deel van de voorgaande stappen mogelijk herhalen.

Stap 11: Doen van een definitieve uitspraak

Na de klachtbehandeling in beroep doet de Beroepscommissie een definitieve uitspraak en stelt klager, aangeklaagde en betrokken kerkenraad (of kerkenraden) op de hoogte van haar uitspraak. De uitspraak houdt in de regel een oordeel over de gegrondheid van de klacht en een advies over de afdoening in. Het oordeel over de gegrondheid van de klacht is bindend.

Regelingen

In geval een mogelijke misbruiksituatie aan het licht komt, heeft de kerk zich verplicht te handelen volgens onderstaande regelingen.

Regeling Klachtencommissie seksueel misbruik in kerkelijke relaties

Preambule

In de Kerk van Jezus Christus bedient Christus zich van ambtsdragers, die opzicht en tucht uitoefenen over de leden. “Zij zien er op toe dat elk lid van de gemeente zich in belijdenis en wan del gedraagt naar het evangelie. Als beheerders van het huis van God behoren zij ervoor te zorgen dat in de gemeente alles in vrede en met goede orde toegaat, op de manier die Christus geboden heeft…...” “ …….In de gemeente van Christus mag niemand ongetroost leven onder druk van ziekte, eenzaamheid of armoede”(zie bv. formulier voor ambtsdragers) Dit betekent dat in de gemeente elk gemeentelid zich veilig moet voelen.

Het is voor de kerk, haar ambtsdragers en haar leden te leven volgens de wet, d.w.z. God liefhebben boven alles en de naaste als zichzelf. Veiligheid en bescherming van de gemeenteleden vloeit voort uit de bediening van het ambt.

Machtsmisbruik in de gemeente en in het bijzonder iedere vorm van seksueel misbruik is zonde tegen Gods gebod. De Heidelbergse Catechismus stelt zelfs dat God alle onkuisheid vervloekt (antw. 108).

Tegelijk vinden wij dat ambtsdragers in het pastorale en diaconale werk waartoe ze geroepen zijn zowel distantie hebben te betrachten alsook nabijheid hebben te betonen. Daarom houdt de reeds genoemde veiligheid ook in dat ambtsdragers hun taak met vrijmoedigheid moeten kunnen blijven uitoefenen.

Om die vrijmoedigheid en veiligheid te beschermen mag van ambtsdragers worden verwacht dat ze uitgaan van morele richtlijnen vervat in een gedragscode die openbaar gemaakt is.

Kerkenraden zullen met het oog op diezelfde veiligheid en vrijmoedigheid hun eigen werkwijze zorgvuldig bewaken, zodat ambtsdragers niet onnodig in risicovolle situaties geplaatst worden.

Zo willen we recht doen, trouw betrachten en nederig de weg gaan van onze God (Micha 6:8).

ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsomschrijving (zie Bijlage 4.)

Artikel 2 Doelstelling
De mogelijkheid scheppen klachten over seksueel misbruik in te dienen. Tevens dient deze klachtenregeling om te voorzien in de bescherming van de belangen van klager en aangeklaagde tijdens het onderzoek en de afhandeling van een klacht.

Artikel 3 Bekendmaking van de klachtenregeling
Op het bestaan van de klachtenregeling wordt jaarlijks in de plaatselijke kerkelijke gemeentemedia gewezen. Een afschrift van de klachtenregeling is te allen tijde bij de scriba te verkrijgen en de website van de Gereformeerde Kerk (hersteld).

KLACHTENCOMMISSIE

Artikel 4 Samenstelling klachtencommissie
De klachtencommissie dient zodanig te zijn samengesteld dat een onpartijdige en onafhankelijke behandeling van klachten zoveel mogelijk gewaarborgd is.
De klachtencommissie, bestaat minimaal uit drie en maximaal uit vijf leden.
De leden van de commissie worden benoemd door deputaten Seksueel Misbruik in Kerkelijke Relaties. Benoeming van de commissieleden geldt voor drie jaar. Herbenoeming is maximaal viermaal mogelijk. De zittingsduur van een lid, dat is benoemd op een tussentijds opengevallen plaats, is gelijk aan de duur van de resterende zittingsperiode van het lid in wiens plaats de benoeming plaatsvindt. Deputaten Seksueel Misbruik in kerkelijke ambtelijke relaties kunnen een benoeming om dringende redenen tussentijds beëindigen.

Artikel 5 Bevoegdheid en taak klachtencommissie
De klachtencommissie is bevoegd kennis te nemen van een klacht indien klager en aangeklaagde voldoen aan de begripsomschrijvingen (zie Bijlage 5).
De klachtencommissie heeft tot taak:
- bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op ontvankelijkheid
- bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op gegrondheid
- de kerkenraad van haar oordeel op de hoogte te stellen en met advies terzake te dienen.

De klachtencommissie kan zich laten bijstaan door externe adviseurs.
De klachtencommissie is bevoegd klager en aangeklaagde op te roepen om te worden gehoord.
De klachtencommissie is bevoegd getuigen of andere deskundigen op te roepen om te worden gehoord.

Artikel 6 Geheimhouding
De leden van de klachtencommissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn verplicht geheimhouding te betrachten ten aanzien van alles wat zij in het kader van een klachtbehandeling te weten zijn gekomen en waarvan zij de vertrouwelijkheid hebben moeten begrijpen.

Artikel 7 Faciliteiten
De kosten gemaakt voor bevordering van de deskundigheid van de leden van de klachtencommissie komen ten laste van het kerkverband.
De kosten voor de behandeling van klachten komen voor rekening van de kerk waar de situatie van de klacht zich heeft voorgedaan.

PROCEDURE

Artikel 8 Ontvankelijkheid van de klacht
Een klacht dient zo spoedig mogelijk te worden ingediend.
Een klacht wordt schriftelijk ingediend bij de klachtencommissie.
Een klacht bevat naast de naam van de klager(s) en een dagtekening, ten minste:
a. een omschrijving van de uiting die aangegeven wordt als het seksueel misbruik;
b. het tijdstip of de periode waarop deze betrekking heeft;
c. de identiteit en het adres van de aangeklaagde(n) en
d. een overzicht van door de klager(s) ondernomen stappen en eventueel daarop betrekking hebbende stukken, voor zover deze hebben plaatsgevonden c.q. aanwezig zijn.
Indien een klacht niet aan al deze vereisten voldoet, wordt de klager in de gelegenheid gesteld alsnog de ontbrekende gegevens aan te vullen.

Artikel 9 Intrekken
Klager kan de ingediende klacht intrekken, tenzij het onderzoek is afgesloten (met de laatste verkrijging van informatie/hoorzitting) en de zaak op uitspraak wacht.

Artikel 10 Procedure klachtbehandeling
De klachtencommissie bevestigt klager binnen een week schriftelijk de ontvangst van de klacht, informeert de klager over de werkwijze van de commissie en wijst voor zover nog nodig op de mogelijkheid een vertrouwenspersoon in te schakelen.
De klachtencommissie onderzoekt of de klager ontvankelijk is in zijn klacht. Zij informeert de klager daarover uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van de klacht.
Indien klager niet ontvankelijk wordt verklaard, dient de klachtencommissie dit te motiveren.
Indien de klager ontvankelijk wordt verklaard in de klacht, wordt de klacht zo spoedig mogelijk, uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van de klacht, aan de aangeklaagde toegezonden. De klachtencommissie informeert hem over de werkwijze van de commissie en de mogelijkheid een vertrouwenspersoon in te schakelen.
Tevens stelt de klachtencommissie de aangeklaagde in de gelegenheid binnen vier weken een verweerschrift in te dienen.
Indien de klager ontvankelijk wordt verklaard, wordt de betrokken kerkenraad, binnen een week na de beslissing omtrent de ontvankelijkheid, vertrouwelijk geïnformeerd over het feit dat er een klacht is ingediend over één - met name te noemen - van de in zijn gemeente werkzame kerkelijk ambtsdrager.
Indien de klacht is ingediend door een minderjarige zonder medeweten (van één) van de ouders zal de klachtencommissie met de betreffende minderjarige overleggen om alsnog (één van) de ouders van de indiening van de klacht op de hoogte te stellen. De klachtencommissie zal geen contacten met de ouders onderhouden zonder de uitdrukkelijke toestemming van de minderjarige.
Van bovenvermelde termijnen kan door de klachtencommissie op verzoek van partijen en/of in het belang van het onderzoek worden afgeweken.
Indien klager niet ontvankelijk wordt verklaard kan klager in beroep gaan bij de beroepscommissie voor seksueel misbruik binnen kerkelijke ambtelijke relaties. Het beroepschrift dient binnen twee weken na verzending van de uitspraak door de beroepscommissie te zijn ontvangen.

Artikel 11 Beoordelingsgrond
De klachtencommissie beoordeelt de klachten op basis van redelijke aannemelijkheid.
In zoverre seksueel misbruik in redelijkheid aannemelijk kan worden geacht, wordt de klacht gegrond verklaard.

Behalve directe getuigen of bewijsmateriaal kunnen hierbij onder meer in beschouwing genomen worden:
- consistentie in de afgelegde verklaringen;
- de auditu[2] verklaringen;
- verklaringen van (getuige-)deskundigen;
- stukken die over de direct betrokken personen gaan.

Artikel 12 Hoorzittingen
De klachtencommissie bepaalt binnen vier weken na ontvangst van de klacht de datum en de plaats(en) waar klager en aangeklaagde door de klachtencommissie zullen worden gehoord. De hoorzittingen vinden in beginsel plaats binnen acht weken na de beslissing omtrent de ontvankelijkheid.
De klachtencommissie zendt klager en aangeklaagde minstens tien dagen (inclusief zon- en feestdagen) voor de hoorzitting een oproep.
Wraking:
a. klager en aangeklaagde kunnen een of meer leden van de klachtencommissie wraken op grond van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van de klachtencommissie schade zou kunnen lijden;
b. het verzoek dient schriftelijk (tijdens de hoorzitting: eventueel mondeling) en gemotiveerd bij de klachtencommissie te worden ingediend. Het verzoek dient zo spoedig mogelijk nadat de feiten en omstandigheden bekend zijn geworden te worden gedaan. Nadat het onderzoek is afgesloten (met de laatste verkrijging van informatie/hoorzitting) en de zaak op uitspraak wacht, kan geen verzoek tot wraking meer worden ingediend.
c. berust(en) het betreffende lid/de betreffende leden in de wraking, dan wordt/worden het lid/de leden vervangen en wordt een nieuwe zitting bepaald. Berust/berusten het lid/de leden niet in de wraking, dan wordt het wrakingsverzoek behandeld door een speciaal daarvoor samen te stellen wrakingscommissie van drie leden.
d. er is geen beroep mogelijk tegen beslissing van de wrakingscommissie.
Tot zeven dagen (inclusief zon- en feestdagen) voor de hoorzitting kunnen partijen nadere stukken indienen. De secretaris zendt deze door aan de andere partij.
De hoorzittingen zijn besloten.
Klager en aangeklaagde worden eerst buiten elkaars aanwezigheid gehoord en zo mogelijk - indien de situatie dat toelaat - daarna in elkaars aanwezigheid. Klager wordt als eerste gehoord.
Van ieder hoorgesprek wordt een - zakelijk - verslag gemaakt, ondertekend door voorzitter en secretaris van de klachtencommissie. Het verslag wordt zowel de klager als de aangeklaagde toegezonden. Indien klager en aangeklaagde buiten elkaars aanwezigheid zijn gehoord worden zij in de gelegenheid gesteld schriftelijk op de toegezonden verslaglegging te reageren. De klachtencommissie kan na verkregen toestemming ten behoeve van de verslaglegging gebruikmaken van opnameapparatuur. De inhoud van het verslag is voor verantwoording van de klachtencommissie.

Artikel 13 Informatie door de klachtencommissie
Klager en aangeklaagde worden gelijkelijk geïnformeerd door de klachtencommissie.
Het dossier van de klachtencommissie, bevattende alle van buiten de commissie toegevoegde stukken, kan desgewenst door klager en aangeklaagde worden ingezien.

[2] Een testimonium de **auditu** of de-**audituverklaring** is een **verklaring** van een niet- ooggetuige, oftewel 'van horen zeggen' (in het Duits wordt dit vrijwel letterlijk als Hörensagen aangeduid). Over het algemeen zal een rechter aan zo'n **verklaring** geen waarde hechten en in veel landen is zo'n **verklaring** niet toegestaan.

Artikel 14 Beoordeling klacht en verdere afdoening
De commissie doet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk acht weken na de laatste hoorzitting uitspraak omtrent de gegrondheid van de klacht.
Acht de klachtencommissie de klacht ongegrond, dan deelt zij dit gemotiveerd schriftelijk mee aan de klager, de aangeklaagde en de kerkenraad.
Acht de klachtencommissie de klacht gegrond, dan deelt zij dit, onder overlegging van een samenvatting van het beroepschrift en de bevindingen tijdens het onderzoek, gemotiveerd schriftelijk mee, en - in geval van een advies voor afdoening - onder toevoeging van dat advies, aan de klager, de aangeklaagde en de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort of, in voorkomende gevallen, de gemeente waar het misbruik zich heeft voorgedaan. Het oordeel van de klachtencommissie over de gegrondheid van de klacht is bindend voor de kerkenraad.
Indien de klachtencommissie behalve een uitspraak over de gegrondheid van de klacht tevens een advies uitbrengt met betrekking tot de verdere afdoening, zal zij zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de in Kerkorde aangegeven tuchtmaatregelen.

Artikel 15 Beroep
Klager en aangeklaagde kunnen binnen twee weken na datum verzending van de uitspraak in beroep gaan bij de Beroepscommissie voor seksueel misbruik binnen kerkelijke relaties. Het beroepschrift dient binnen twee weken na datum verzending te zijn ontvangen door de Beroepscommissie.

Artikel 16 Acute situaties
In acute situaties dienen door de desbetreffende kerkenraad, in overleg met de klachtencommissie, vóór of hangende het onderzoek, zonodig voorlopige maatregelen getroffen te worden.

Artikel 17 Beslissing kerkenraad
De kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort, beslist niet eerder dan na het verlopen van de beroepstermijn en uiterlijk binnen vier weken na het aflopen van de beroepstermijn.

Artikel 18 Archivering
De op de klachten betrekking hebbende stukken zullen tot tien jaar na ontvangst van de klacht in het archief van de klachtencommissie bewaard worden.

Artikel 19 Verantwoording
De klachtencommissie legt driejaarlijks verantwoording af van haar werkzaamheden aan de Synode
.
Artikel 20 Overgangsbepaling
De klachtencommissie is bevoegd kennis te nemen van klachten over feiten (complexen) die vóór de inwerkingtreding van deze klachtenregeling hebben plaatsgevonden.

BIJLAGE 3: REGELING BEROEPSCOMMISSIE

INZAKE HET PROCES INZAKE SEKSUEEL MISBRUIK IN KERKELIJKE RELATIES (Voorstel, gebaseerd op de klachtenregeling bij de kleine Geref. kerken)

Preambule
Als kerken geloven wij dat ieder zich in de gemeente van Christus veilig moet kunnen weten. Dit geldt vóór alles voor hen die zich in een kwetsbare positie bevinden of die op enigerlei wijze in het leven beschadigd zijn.
Het is voor ons als kerken een ereplicht deze veiligheid te waarborgen en te beschermen. Wij veroordelen daarom iedere vorm van machtsmisbruik in de gemeente en in het bijzonder iedere vorm van seksueel misbruik.
Tegelijk vinden wij dat kerkelijke functionarissen in het pastorale en diaconale werk waartoe ze geroepen zijn zowel distantie hebben te betrachten alsook nabijheid hebben te betonen. Daarom houdt de reeds genoemde veiligheid voor ons ook in dat kerkelijke functionarissen hun taak met vrijmoedigheid moeten kunnen blijven uitoefenen.
Om die vrijmoedigheid en veiligheid te beschermen mag van kerkelijke functionarissen worden verwacht dat ze uitgaan van morele richtlijnen vervat in een gedragscode die openbaar gemaakt is.
Kerkenraden zullen met het oog op diezelfde veiligheid en vrijmoedigheid hun eigen werkwijze zorgvuldig bewaken, zodat kerkelijke functionarissen niet onnodig in risicovolle situaties geplaatst worden.
Zo willen we recht doen, trouw betrachten en nederig de weg gaan van onze God (Micha 6:8).

ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsomschrijving Zie Bijlage 4

Artikel 2 Doelstelling
De mogelijkheid scheppen in beroep te gaan van uitspraken van de klachtencommissie seksueel misbruik in kerkelijke relaties.

Artikel 3 Bekendmaking van de beroepsregeling
Op het bestaan van de beroepsregeling wordt jaarlijks in de plaatselijke kerkelijke gemeentemedia gewezen.

BEROEPSCOMMISSIE

Artikel 4 Samenstelling beroepscommissie
De beroepscommissie dient zodanig te zijn samengesteld dat een deskundige, onpartijdige en onafhankelijke behandeling van het beroep zoveel mogelijk gewaarborgd is.
De beroepscommissie bestaat minimaal uit drie en maximaal uit vijf leden.
De juridische, gedragswetenschappelijke, pastorale en zo mogelijk de kerkrechtelijke deskundigheid dienen in de beroepscommissie vertegenwoordigd te zijn. In de samenstelling van de beroepscommissie wordt gestreefd naar een evenredige verdeling van mannen en vrouwen, maar in geval van een oneven aantal verdient het de voorkeur meer vrouwen dan mannen te hebben.
De leden van de commissie worden benoemd door deputaten Seksueel Misbruik in Kerkelijke Relaties resp. de Commissie Hulpverleningscentrum Seksueel Misbruik.
Benoeming van de commissieleden geldt voor drie jaar. Herbenoeming is maximaal viermaal mogelijk. De zittingsduur van een lid dat is benoemd op een tussentijds opengevallen plaats,

is gelijk aan de duur van de resterende zittingsperiode van het lid in wiens plaats de benoeming plaatsvindt.
De Commissie kan een benoeming om dringende redenen tussentijds beëindigen.
Leden van de beroepscommissie kunnen geen lid zijn geweest van de klachtencommissie die de zaak in eerste aanleg heeft behandeld.

Artikel 5 Bevoegdheid en taak beroepscommissie

De beroepscommissie is bevoegd kennis te nemen van een beroepschrift indien appellant voldoet aan de begripsomschrijvingen in artikel 1.
De beroepscommissie heeft tot taak:
- bij haar binnengekomen beroepsschriften te beoordelen op ontvankelijkheid (zie art. 8);
- bij haar binnengekomen beroepsschriften te beoordelen op gegrondheid;
- de kerkenraad van haar oordeel op de hoogte te stellen en met advies terzake te dienen.

De beroepscommissie kan zich laten bijstaan door externe adviseurs.
De beroepscommissie is bevoegd partijen op te roepen teneinde te worden gehoord.
De beroepscommissie is bevoegd getuigen of andere deskundigen op te roepen teneinde te worden gehoord.
De beroepscommissie kan de klachtencommissie verzoeken om toezending van het dossier.

Artikel 6 Geheimhouding

De leden van de beroepscommissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn verplicht geheimhouding te betrachten ten aanzien van alles wat zij in het kader van een beroep te weten zijn gekomen en waarvan zij de vertrouwelijkheid hebben moeten begrijpen.

Artikel 7 Faciliteiten

De kosten gemaakt voor bevordering van de deskundigheid van de leden van de beroepscommissie komen ten laste van de gezamenlijke kerken waarvan de beroepscommissie deel uitmaakt.
De kosten voor de behandeling van het beroep komen voor rekening van de gezamenlijke kerken waarvan de gemeente waar de situatie van de klacht zich heeft voorgedaan deel uitmaakt.

PROCEDURE

Artikel 8 Ontvankelijkheid van het beroep

Het beroepschrift dient binnen twee weken na datum verzending van de uitspraak van de klachtencommissie te zijn ontvangen door de beroepscommissie.
Het beroepschrift wordt schriftelijk ingediend bij de beroepscommissie.
Het beroepschrift bevat naast de naam van indiener(s) en een dagtekening een gemotiveerde omschrijving van gronden voor de indiening van het beroep.

Artikel 9 Intrekken

Appellant kan zijn beroep intrekken, tenzij het onderzoek is afgesloten (met de laatste verkrijging van informatie/hoorzitting) en de zaak op uitspraak wacht.

Artikel 10 Procedure behandeling in beroep

De beroepscommissie bevestigt appellant binnen een week schriftelijk de ontvangst van het beroep, informeert appellant over de werkwijze van de commissie en wijst voor zover nog nodig op de mogelijkheid een vertrouwenspersoon in te schakelen.
De beroepscommissie onderzoekt of appellant ontvankelijk is in zijn beroep. Zij informeert appellant uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Indien appellant niet ontvankelijk wordt verklaard, dient de beroepscommissie deze beslissing te motiveren.
Indien appellant ontvankelijk wordt verklaard in zijn beroep, wordt het beroepschrift zo spoedig mogelijk, uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift, aan de

wederpartij toegezonden. De beroepscommissie informeert over de werkwijze van de commissie en de mogelijkheid een vertrouwenspersoon in te schakelen. Tevens stelt de beroepscommissie de wederpartij in de gelegenheid binnen twee weken een verweerschrift in te dienen.
Indien appellant ontvankelijk wordt verklaard in zijn beroep, wordt de betrokken kerkenraad binnen een week, na de beslissing omtrent de ontvankelijkheid, vertrouwelijk geïnformeerd over het feit dat er in de betrokken zaak beroep is aangetekend.
Indien het beroepschrift is ingediend door een minderjarige zonder medeweten (van één) van de ouders, zal de beroepscommissie met de desbetreffende minderjarige overleggen om alsnog (één van) de ouders van de indiening van het beroepschrift op de hoogte te stellen. De beroepscommissie zal geen contacten met de ouders onderhouden zonder de uitdrukkelijke toestemming van de minderjarige.
Van voormelde termijnen kan door de beroepscommissie op verzoek van partijen en/of het belang van het onderzoek worden afgeweken.

Artikel 11 Beoordelingsgrond

De beroepscommissie beoordeelt de klachten op basis van redelijke aannemelijkheid. In zoverre seksueel misbruik in redelijkheid aannemelijk kan worden geacht, wordt de klacht gegrond verklaard.
Behalve directe getuigen of bewijsmateriaal kunnen hierbij onder meer in beschouwing genomen worden:
- consistentie in de afgelegde verklaringen;
- de auditu verklaringen (zie noot 2);
- verklaringen van (getuige-)deskundigen;
- stukken die over de direct betrokken personen gaan.

Artikel 12 Hoorzittingen

De beroepscommissie bepaalt binnen vier weken na ontvangst van het beroepschrift de datum en de plaats(en) waar klager en aangeklaagde door de beroepscommissie zullen worden gehoord. De hoorzittingen vinden in beginsel plaats binnen acht weken na de beslissing omtrent de ontvankelijkheid.
De beroepscommissie zendt klager en aangeklaagde minstens tien dagen (inclusief zon-en feestdagen) voor de hoorzitting een oproep.
Wraking:
a. elk van partijen kan een of meer leden van de beroepscommissie wraken op grond van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van de beroepscommissie schade zou kunnen lijden;
b. het verzoek dient schriftelijk (tijdens de hoorzitting: eventueel mondeling) en gemotiveerd bij de klachtencommissie te worden ingediend. Het verzoek dient zo spoedig mogelijk nadat de feiten en omstandigheden bekend zijn geworden te worden gedaan. Nadat het onderzoek is afgesloten (met de laatste verkrijging van informatie/hoorzitting) en de zaak op uitspraak wacht, kan geen verzoek tot wraking meer worden ingediend.
c. berust(en) het betreffende lid/de betreffende leden in de wraking, dan wordt/worden het lid/de leden vervangen en wordt een nieuwe zitting bepaald. Berust/berusten het lid/de leden niet in de wraking, dan wordt het wrakingsverzoek behandeld door een speciaal daarvoor samen te stellen wrakingscommissie van 3 leden uit de deskundigenpoule, die hiertoe worden gevraagd door de centrale voorzitter van de poule.
d. er is geen beroep mogelijk tegen beslissing van de wrakingscommissie
Tot zeven dagen (inclusief zon- en feestdagen) voor de hoorzitting kunnen partijen nadere stukken indienen. De secretaris zendt deze door aan de andere partij.
De hoorzittingen zijn besloten.
Klager en aangeklaagde worden eerst buiten elkaars aanwezigheid gehoord en zo

mogelijk – indien de situatie dat toelaat - daarna in elkaars aanwezigheid. Klager wordt als eerste gehoord.
Van ieder hoorgesprek wordt een - zakelijk - verslag gemaakt, ondertekend door voorzitter en secretaris van de beroepscommissie. Het verslag wordt zowel de klager als de aangeklaagde toegezonden. Indien appellant en de wederpartij buiten elkaars aanwezigheid zijn gehoord worden zij in de gelegenheid gesteld schriftelijk op de toegezonden verslaglegging te reageren. De beroepscommissie kan na verkregen toestemming ten behoeve van de verslaglegging gebruikmaken van opnameapparatuur. De inhoud van het verslag is voor verantwoording van de beroepscommissie.

Artikel 13 Informatie door de beroepscommissie

Appellant en de wederpartij worden gelijkelijk geïnformeerd door de beroepscommissie. Het dossier van de beroepscommissie, bevattende alle extern toegevoegde stukken, kan desgewenst door klager en aangeklaagde worden ingezien.

Artikel 14 Beoordeling beroep en verdere afdoening

De commissie doet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken na de laatste hoorzitting, uitspraak omtrent de gegrondheid van het beroepschrift.
Acht de beroepscommissie het beroep ongegrond, dan deelt zij dit gemotiveerd schriftelijk mee aan appellant, de wederpartij en de kerkenraad.
Acht de beroepscommissie het beroep gegrond, dan deelt zij dit, onder overlegging van een samenvatting van het beroepschrift en de bevindingen tijdens het onderzoek, gemotiveerd schriftelijk mee, en - in geval van een advies voor afdoening - onder toevoeging van dat advies, aan appellant, de wederpartij en de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort of, in voorkomende gevallen, de gemeente waar het misbruik zich heeft voorgedaan. Het oordeel van de beroepscommissie over de gegrondheid van het beroep is bindend voor de kerkenraad.
Indien de beroepscommissie behalve een uitspraak over de gegrondheid van tevens een advies uitbrengt met betrekking tot de verdere afdoening, zal zij zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de Kerkorde respectievelijk het Akkoord van Samenleven aangegeven tuchtmaatregelen.

Artikel 15 Acute situaties

In acute situaties dienen door de desbetreffende kerkenraad, in overleg met de beroepscommissie, vóór of hangende het onderzoek, zonodig voorlopige maatregelen getroffen te worden.

Artikel 16 Beslissing kerkenraad

De kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort, beslist binnen vier weken na datum verzending van de uitspraak door de beroepscommissie.

Artikel 17 Archivering

De op de beroepen betrekking hebbende stukken zullen tot tien jaar na ontvangst van het beroep in het archief van de beroepscommissie bewaard worden.

Artikel 18 Verantwoording

De beroepscommissie legt driejaarlijks verantwoording af van haar werkzaamheden aan de Synode.

Artikel 19 Overgangsbepaling

De beroepscommissie is bevoegd kennis te nemen van beroepschriften over feiten (complexen) die vóór de inwerkingtreding van deze beroepsregeling hebben plaatsgevonden.

BIJLAGE 4. Begripsomschrijvingen:

Aangeklaagde:
De aangeklaagde kan zijn hij die ambtsdrager is (geweest) in één van de Gereformeerde Kerk (hersteld), tevens lid is van één van die kerken.
Ambtsdrager
Een man, die namens Christus door de gemeente verkozen is tot predikant, ouderling of diaken. En die uit hoofde van zijn ambt, binnen de gemeente een positie bekleedt, die wordt gekenmerkt door het genieten van vertrouwen en het dragen van verantwoordelijkheid, en die vanuit die positie relaties kan aangaan en onderhouden met gemeenteleden en anderen.
De persoon die geacht wordt dit protocol te gebruiken. In dit protocol worden onder 'ambtsdragers' niet alleen predikanten verstaan, maar ook kerkelijke functionarissen en mensen die van de kerkenraad een (pastorale) opdracht hebben gekregen.
Appellant:
klager of aangeklaagde die een beroep instelt tegen de beslissing van de klachtencommissie.
Benadeelde
De persoon die mogelijk misbruikt is, zonder dat hiermee uitgesproken is dat er daadwerkelijk sprake is van misbruik.
Beroepscommissie:
de ingevolge de binnen het betreffende kerkverband geldende besluiten aangestelde commissie, belast met onderzoek en beoordeling van seksueel misbruik in kerkelijke ambtelijke relaties in geval van beroep tegen een beslissing van de klachtencommissie.
Beroepschrift:
het door appellant ingediend schriftelijk stuk (op papier of digitaal met handtekening) waarin de gronden van het beroep staan vermeld.
Beschuldigde De persoon die van misbruik beschuldigd is, ook zonder dat van een formele beschuldiging sprake is. In dit protocol is de beschuldigde altijd een kerkelijke functionaris.
Dader De kerkelijke functionaris die misbruik - of daden die als misbruik kunnen worden geduid - erkent, dan wel voor misbruik veroordeeld is.
Externe deskundige Een externe deskundige die de objectiviteit kan bewaken. De externe deskundige zal voldoende gewicht/levenservaring moeten hebben om een onafhankelijke positie in te nemen en te bewaren. Het spreekt voor zich dat de externe deskundige geen banden heeft met direct betrokkenen.
Gemeentelid
De persoon die aan de zorg van een kerkelijke functionaris is toevertrouwd.
Gerucht
Aanduiding voor een praatje dat in omloop is, een verhaal dat nog door niets wordt bevestigd.
Kerkenraad:
de raad aan wie de klachtencommissie haar bevindingen in de vorm van een advies rapporteert.
Hulpverleningscentrum*:*
een centraal punt, waar deskundige medewerkers ter zake van seksueel misbruik en klachtenprocedure informatie en advies kunnen geven. Deze medewerkers kunnen zo nodig verwijzen naar de klachtencommissie en een intensievere vorm van hulpverlening. Tevens kunnen zij als vertrouwenspersoon een klager of aangeklaagde begeleiden tijdens en na de procedure van de klachtencommissie.
Klacht.
Een door een klager ingediend schriftelijk stuk (op papier of digitaal met handtekening)

waarin geklaagd wordt over seksueel misbruik door een kerkelijke ambtsdrager. Met een klacht wordt een formele procedure bij de klachtencommissie gestart.

Klachtencommissie:

De binnen het kerkverband aangestelde commissie, belast met onderzoek en beoordeling van seksueel misbruik in kerkelijke ambtelijke relaties.
De instantie die een uitspraak doet in geval van een klacht over seksueel misbruik in pastorale c.q. kerkelijke relaties.

Klager:

klager kan zijn hij/zij die lid is van de Gereformeerde Kerk (hersteld) indien hij een functioneel contact heeft (gehad) met de aangeklaagde.
Ten behoeve van een minderjarige, een onder curatele, een onder bewind gestelde kan diens wettelijke vertegenwoordiger als klager optreden.

Melding

Mondelinge of schriftelijke mededeling aan de kerkenraad (of een kerkenraadslid) betreffende seksueel misbruik. De melder verwacht dat de melding gevolgen heeft, maar dient nog geen klacht in.

Misbruik

Aanduiding van misbruik van een pastorale c.q. kerkelijke relatie, zoals omschreven in de klachtenregeling: ”één of meerdere uitingen, verbaal of non-verbaal, opzettelijk dan wel onopzettelijk, gewenst dan wel ongewenst, in de vorm van seksuele handelingen en/of seksueel getinte toespelingen of
uitnodigingen tot seksueel contact, dan wel het op één van voornoemde wijzen ingaan op uitnodigingen tot seksueel contact en/of bedoelde toespelingen, al dan niet onder druk van geheimhouding, gedaan door een kerkelijke functionaris ten opzichte van iemand binnen of buiten de gemeente, in een ambtelijke of
anderszins op bevoegdheid en vertrouwen gebaseerde relatie, waardoor vertrouwen geschonden en de grens van persoonlijke integriteit overschreden wordt, en welke derhalve op gespannen voet staan met datgene wat ons in Gods Woord wordt voorgehouden ten aanzien van de omgang met de naaste.”

Seksueel misbruik:

één of meerdere uitingen, verbaal of non-verbaal, opzettelijk dan wel onopzettelijk, gewenst dan wel ongewenst, in de vorm van seksuele handelingen en/of seksueel getinte toespelingen of uitnodigingen tot seksueel contact, dan wel het op één van voornoemde wijzen ingaan op uitnodigingen tot seksueel contact en/of bedoelde toespelingen, al dan niet onder druk van geheimhouding, gedaan door een kerkelijk functionaris ten opzichte van iemand binnen of buiten de gemeente, in een ambtelijke of anderszins op bevoegdheid en vertrouwen gebaseerde relatie, waardoor vertrouwen geschonden en de grens van persoonlijke integriteit overschreden wordt, en welke derhalve op gespannen voet staan met datgene wat ons in Gods Woord wordt voorgehouden ten aanzien van de omgang met de naaste.

Vertrouwenspersoon.

degene die op verzoek van een klager of aangeklaagde diens belangen mee behartigt, dan wel als diens vertegenwoordiger of gemachtigde optreedt.
De vertrouwenspersoon ondersteunt de benadeelde op diverse terreinen, zoals:

- verwerken van het gebeurde;
- maken van afwegingen over het al dan niet indienen van een klacht;
- het ‘doorlopen’ van de klachtenprocedure;
- het behouden of hervinden van een plaats in de kerk.

BIJLAGE 5. Convenant tussen CGK, GKv en NGK betreffende besturingsstructuur opvang, afhandeling en preventie seksueel misbruik

Convenant tussen de kerkgenootschappen
Christelijke Gereformeerde Kerken
Gereformeerde Kerken vrijgemaakt
Nederlands Gereformeerde Kerken

6 juni 2014

Inleiding

De drie kerkgenootschappen[3] hebben besloten samen te werken op het gebied van opvang, afhandeling en preventie van seksueel misbruik. Deze notitie beschrijft de formele inrichting en besturing van de verschillende organen en gremia die de kerkgenootschappen daartoe hebben opgericht / ingericht en bevat het concrete afspraken over inrichting.

Strekking

De strekking van de samenwerking tussen de kerkgenootschappen betreft de problematiek van seksueel misbruik in kerkelijke relaties. Het betreft seksueel misbruik door een persoon die een formele rol heeft in de plaatselijke kerk (de 'kerk') (bijvoorbeeld predikant, ouderling), dan wel een rol heeft in opdracht van de kerk (bijvoorbeeld jeugdwerker, ziekenbezoeker). De eindverantwoordelijkheid om op een goede manier invulling te geven aan opvang, afhandeling en preventie van seksueel misbruik ligt te allen tijd bij de kerken zelf. Deze verantwoordelijkheid kan nooit worden gedelegeerd.

Organen en gremia

De verschillende organen en gremia, die in deze notitie worden behandeld, zijn:

- Deputaten c.q. Commissies Het orgaan binnen de ondersteunende kerkgenootschappen, dat binnen hun respectievelijke kerkgenootschap de verantwoordelijkheid heeft voor het beleid betreffende en de uitvoering van de opvang, afhandeling en preventie van seksueel misbruik.
- Stichting Meldpunt Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties (het 'Meldpunt'). De stichting die het meldpunt seksueel misbruik vorm geeft.
- Klachtencommissie en beroepscommissie De commissie die een klacht in het kader van seksueel misbruik in kerkelijke relaties behandelt volgens de regeling KC/BC.
- Samenwerkingsorgaan SMKR ('SSMKR') Het overleg tussen de ondersteunende kerkgenootschappen. Heeft verantwoordelijkheid voor het beleid betreffende en de uitvoering van de opvang, afhandeling en preventie van seksueel misbruik:
  - Gereformeerde Kerken vrijgemaakt – Deputaatschap Seksueel Misbruik
  - Nederlands Gereformeerde Kerk – Commissie Seksueel Misbruik
  - Christelijke Gereformeerde Kerken – Klachtencommissie

Deze gremia zijn ingericht om:

1. Deskundigheid te concentreren en te bevorderen
2. Een aanspreekpunt te zijn binnen het kerkgenootschap
3. Het borgen van de onafhankelijke uitvoering van het werk, inclusief klachtafhandeling
4. De samenwerking met de andere kerkgenootschappen vorm te geven in het Samenwerkingsverband SMKR (zie onder)

[3] De opzet is zodanig dat ook andere kerkgenootschappen zich goed (op deelgebieden) zouden moeten kunnen aansluiten

De gremia leggen verantwoording af aan hun opdrachtgevers/geldverstrekkers, i.c. de landelijke vergadering respectievelijk de generale synodes. Het is de afweging van het kerkgenootschap zelf om deze gremia eventueel te combineren met andere organen. Uiteraard is hierbij een belangrijke overweging om inhoud te blijven geven aan genoemde vier bovenstaande punten.

Meldpunt

Het Meldpunt is een stichting, die uit dien hoofde geen formele binding heeft met de kerkgenootschappen. Het kan daardoor de inhoudelijke taak op een onafhankelijke manier vervullen.

De kerkgenootschappen hebben de stichting opgericht om invulling te geven aan het volgende:

- Ingang voor hulpzoekenden in het kader van seksueel misbruik in kerkelijke relaties. Dit kunnen (vermeende) slachtoffers zijn, (vermeende) daders, andere betrokkenen, bestuurders, etc.. Deze ingang biedt eerste opvang, advisering en doorverwijzing.
- Voorlichting en preventie binnen de kerken, loketfunctie voor toerustingsvragen.

Het Meldpunt wordt gefinancierd door de kerkgenootschappen (Deputaatschap / Commissies) naar rato van hun onderlinge ledenaantal. De verdeling wordt jaarlijks overeengekomen en vastgelegd in het SSMKR. Het Meldpunt stelt uiterlijk in november een begroting op voor het jaar daarop, ingebed in een meerjarenbegroting van minimaal drie jaar vooruit. Deze begroting wordt goedgekeurd door het SSMKR namens de kerkgenootschappen. De bestuursleden van de stichting worden, zoals vastgelegd in de statuten, voorgedragen door en uit de respectievelijke kerkgenootschappen en benoemd door het bestuur. De leden worden benoemd voor drie jaar en kunnen tweemaal stilzwijgend worden herbenoemd. Bestuursleden zitten bij de vergaderingen van ‘hun’ Deputaatschap / Commissie, ook als ze daar geen lid van zijn. Hierdoor is er een efficiënte informatievoorziening over en weer, maar kan ieder (Deputaatschap / Commissie enerzijds en bestuurslid anderzijds) ook zijn zelfstandige verantwoordelijkheid dragen. Het Meldpunt legt van wat betreft het te voeren en gevoerde beleid verantwoording af aan de kerkgenootschappen, i.c. de deputaten en de commissies. Deze zijn gezamenlijk vergaderd in het SSMKR.

Klachtencommissie en beroepscommissie

Een klacht wordt behandeld door de klachtencommissie. Per klacht wordt een klachtencommissie samengesteld uit een vaste ‘poule’ van deskundige leden van de drie kerkgenootschappen. Het heeft de voorkeur dat de klachtencommissie steeds bestaat uit een ‘gemengd’ gezelschap, dus ook uit leden van de andere kerkgenootschappen. De klachtencommissie werkt voor de afhandeling van een klacht ten behoeve van de kerkenraad van de gemeente onder wiens verantwoordelijkheid de aangeklaagde in functie is. De verantwoordelijkheid voor het kwalitatief goed functioneren van de klachtencommissie (deskundigheid en proces) ligt in handen van het kerkgenootschap waarbinnen het vermeende misbruik heeft plaats gehad, ook al bestaat de klachtencommissie (deels) uit leden van een ander kerkgenootschap. Deze genoemde verantwoordelijkheid zal worden genomen door het betreffende Deputaatschap c.q. de Commissie. Voor de inhoud van de uitspraak van de klachtencommissie draagt zij geen verantwoordelijkheid, escalatie (beroep en wraking) is geregeld in de procedure voor de klachtencommissie. Voor de klachtencommissie is er een onkostenvergoeding. Deze kosten worden neergelegd bij bovengenoemde kerkenraad. Er is een vaste kerncommissie, bestaande uit drie vaste kernleden, uit ieder kerkgenootschap één, ieder te benoemen door de respectievelijke Deputaatschap c.q. Commissies. Deze kernleden zullen, indien een klacht wordt ingediend:

• binnen de in de regeling daarvoor vastgestelde procedure de ontvankelijkheid van een klacht bepalen en de klager daarvan op de hoogte stellen

• een klachtencommissie voor de afhandeling van de klacht samenstellen uit de poule. Kernleden kunnen zelf lid zijn van die commissie, Er is één gemeenschappelijk en centraal punt waar klachten kunnen worden ingediend. Dat is de postbus van het Dienstenbureau van de CGK. Het Dienstenbureau zal alle post geadresseerd aan de klachtencommissie, na telefonisch contact met de kerncommissie, ongeopend ter beschikking stellen van hen.

Archivering vindt plaats bij de kerncommissie.

De positionering en verantwoordelijkheid van de beroepscommissie is analoog aan die van de klachtencommissie. Hun onderlinge verhouding en de praktische procesgang is geregeld in de Regeling Klachtencommissie / Beroepscommissie.

Samenwerkingsorgaan SMKR

Het SSMKR heeft 5 rollen:

1. Opdrachtgever ('Raad van Commissarissen') van het Meldpunt Hoewel dat niet formeel is geregeld[4] , is het SSMKR namens de kerkgenootschappen de opdrachtgever van het Meldpunt. Het bestuur verantwoordt zich in reguliere vergaderingen over het gevoerde en te voeren beleid.

2. Praktisch opdrachtgever van de klachtencommissie Het SSMKR is de praktische opdrachtgever van de klachtencommissie, en faciliteert de organisatie en het proces dienaangaande. Het SSMKR is uitdrukkelijk niet de formele opdrachtgever en niet een escalatieorgaan van de klachtencommissie, noch voor inhoud noch voor proces. Formele opdrachtgever is de betrokken kerkenraad, escalatie betreffende inhoud ligt bij de Beroepscommissie en escalatie aangaande het proces bij Deputaten/Commissie.

3. Samenwerking tussen de kerken Het SSMKR belichaamt de samenwerking van de drie kerkgenootschappen op het gebied van opvang, afhandeling en preventie betreffende seksueel misbruik. Eventuele gemeenschappelijke plannen en initiatieven worden binnen het SSMKR besproken, georganiseerd en gesanctioneerd.

4. Antenne naar de maatschappij Binnen het SSMKR wordt eraan gewerkt voeling te houden met hetgeen er in de maatschappij speelt op het gebied van seksueel misbruik

5. Onderlinge toerusting

Door met elkaar structureel te overleggen wordt onderling informatie uitgewisseld ter onderlinge opbouw en toerusting op dit gebied. Het werk van de SSMKR is zowel inhoudelijk als qua organisatie en kosten voortdurend aan verandering onderhevig. Daarom heeft het SSMKR het mandaat van de kerken om te beslissen over de inrichting, de uitvoering en de kosten van het werk. Voorbeelden daarvan zijn het aanpassen van de klachtenregeling, het aangaan van samenwerking met een andere kerk binnen de SSMKR, het aanpassen van de taakstelling van het Meldpunt, etc.. Uiteraard kunnen dergelijke besluiten voorlopig worden genomen, hangende een goedkeuring door de kerken in hun meerdere vergaderingen.

Voor het functioneren van het SSMKR zijn de volgende afspraken gemaakt:

• Het bestuur van het Meldpunt woont de vergaderingen van het SSMKR bij, maar heeft geen stemrecht

• Het Meldpunt levert een vaste voorzitter, een van de kerken levert een vaste secretaris

• Elke kerk levert twee vertegenwoordigers in het SSMKR, naast de voorzitter is het Meldpunt met een ander lid vertegenwoordigd

• Kosten voor het functioneren van het SSMKR en de klachtencommissie komen ten laste van de gezamenlijke kerkgenootschappen. Het SSMKR zal hiervoor een procedure opstellen

Organogram (zonder schema)

[4] De stichting is formeel onafhankelijk

- De kerken geven mandaat aan het SSMKR
- Het SSMKR is opdrachtgever van het Meldpunt
- Het SSMKR organiseert de gemeenschappelijke klachtencommissie
- De gemeenschappelijke klantencommissie functioneert als de klachtencommissie van de kerk waarbinnen de klacht speelt.

Aanvullende rapportage deputaten Zorg Seksueel Misbruik Pastorale Relaties (ZSM)

Inhoud

Inleiding en opdracht.2
Stichting Reformatorisch Meldpunt2
Het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische kerken.2
Het Meldpunt.2
De klachtencommissie.4
De gemeente.4
De mogelijkheid van aansluiting bij het meldpunt5
Landelijk diaconaal deputaatschap.5
Conclusies:5
Voorstellen:6
Stichting De Vluchtheuvel8
Organisatie8
Grondslag8
Identiteit8
Kerkelijke organisatie8
Medewerkers8
KOC Diensten8
Scholen:8
Jeugd en gezin8
Stichting De Schuilplaats9
Bijbels genormeerd9
Psychosociaal9
Passie9
Compassie9
Perspectief9
Professioneel9
Op maat9
Interkerkelijk10
Landelijk10
Salouz10

Inleiding en opdracht.

De synode heeft op haar vergadering van 16 oktober jl. de deputaten opdracht gegeven onderzoek te doen naar het Reformatorisch Meldpunt van de gereformeerde gemeenten. Omdat dit meldpunt begin 2021 is gestart konden deputaten daarvan in hun onderzoek geen verslag doen omdat het rapport afgerond is in dec. 2020. De synode verzocht de deputaten alsnog dit meldpunt te onderzoeken en daarvan verslag uit te brengen op de synodevergadering van 11 december 2021.

Door de coronacrisis is dit onderzoek zodanig vertraagd dat pas in januari 2022 een gesprek met één van de bestuursleden en de coördinator van het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken kon worden gehouden via een video verbinding.

Binnen de Gereformeerde Gezindte bieden twee organisaties hulp op het gebied van seksueel misbruik in gezagssituaties, nl. de Stichting Reformatorisch Meldpunt en het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken.

Stichting Reformatorisch Meldpunt

Dit meldpunt bestaat al enige jaren.

Het werk van het Reformatorisch Meldpunt is complementair aan het werk van de kerkelijke meldpunten en bestrijkt de terreinen die buiten de opdracht van de kerkelijke meldpunten vallen. Denk hierbij aan seksueel misbruik binnen familierelaties (incest) of in andere vertrouwensrelaties. In tegenstelling tot de kerkelijke meldpunten kan het Reformatorisch Meldpunt geen (kerk)rechtelijke stappen ondernemen en werkt het Meldpunt anoniem. Dit Meldpunt is slechts een aanspreekpunt waar mensen hun verhaal en nood kwijt kunnen en mogelijk adviezen kunnen ontvangen. Verdere begeleiding en onderzoek doet dit meldpunt niet. Waar mogelijk wordt door Het Reformatorisch Meldpunt een samenwerking met de kerkelijke meldpunten gezocht.

Het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische kerken.

Het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken is per 2 januari 2021 opgericht en operationeel.

Het Meldpunt.

Het stichtingsbestuur:

Het Meldpunt is het onderdeel dat uitvoering geeft aan één van de taken van de stichting. Deze stichting is een zelfstandige, onafhankelijke organisatie die meldingen en contacten vanuit de aangesloten kerken aanhoort en desgevraagd adviezen geeft over een eventueel vervolgtraject. Het bestuur van de stichting bestaat uit 7 professionals met ieder een specifieke deskundigheid, bijvoorbeeld op het gebied van bestuurlijke zaken, financiën, recht (advocaat) en gezondheid (arts), maar ook psychosociale zaken op het gebied van seksueel misbruik. Alle leden zijn lid van één van de aangesloten kerken.

Vanwege die onafhankelijkheid is het bestuur geen directe verantwoording schuldig aan deputaatschappen en synodes van de aangesloten kerken. De kerken worden wel geïnformeerd aan de hand van geobjectiveerde en geanonimiseerde informatie. De coördinator is geen werknemer, maar wordt ingehuurd via Stichting De Vluchtheuvel (zie Bijlage). Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen Stichting De Vluchtheuvel en de Stichting Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken.

Werkprocedure van het Meldpunt.

De aangesloten kerken zijn: de Geref. Gemeenten, de Geref. Gemeenten in Nederland en de Oud Geref. Gemeenten in Nederland.
Wat betreft de uitvoering van hun opdracht op het gebied van seksueel misbruik door ambtsdragers of door kerken aangestelde personen (= kosters, organisten, jeugdwerkers, etc) maken zij gebruik van professionals die werkzaam zijn bij de reformatorische stichtingen Stichting De Vluchtheuvel, KOC Diensten of De Schuilplaats (zie Bijlage). Klagers en klaagsters, slachtoffers en andere betrokkenen kunnen het Meldpunt op alle dagen van de week behalve zondags bellen en een telefoonnummer achterlaten. De coördinator zal dan terugbellen, waarna een traject wordt gestart. Dit traject is afhankelijk van de behoefte van de beller. Dit kan zijn dat de beller alleen behoefte heeft aan een klankbord. Verdere actie is dan dus niet nodig. Als er bij de beller behoefte is om na het verhaal verder te gaan, verstrekt de coördinator advies, geeft consultatie en begeleidt het proces tot aan een eventueel in te schakelen vertrouwenspersoon. Ook deze vertrouwenspersoon is werkzaam als professional bij de Stichting Stichting De Vluchtheuvel of KOC Diensten of De Schuilplaats. Het contact verloopt daarna via deze vertrouwenspersoon verder.
Er is tot dan geen contact met de kerkenraad van de gemeente waar het eventuele misbruik heeft plaatsgevonden.

Het veld dat het Meldpunt bestrijkt, is veel breder dan seksueel misbruik door ambtsdragers of kerkelijke werkers.
Ook leden van de kerken die op een andere manier in een gezagspositie verkeren, bijv. koster, leider jeugdvereniging, enz. en/of familieleden ingeval van huiselijk geweld en incest worden, als dit door een beller ingebracht wordt, bij de intake betrokken.

De coördinator rapporteert per kwartaal aan het stichtingsbestuur. Deze rapportage is geanonimiseerd. Anonimiteit van de beller wordt strikt in acht genomen. Zij woont als coördinator alle vergaderingen van het bestuur bij.

De bellers.

Allereerst gemeenteleden, maar ook anderen kunnen gebruik maken van het Meldpunt. Er wordt niet als eerste naar het kerklidmaatschap gevraagd; pas in de verdere procedure in het kader van de bekostiging. Behalve de slachtoffers van seksueel misbruik door ambtsdragers komt het ook voor dat familieleden, vrienden, broeders en zusters het meldpunt benaderen. Er ligt dus een grote verantwoordelijkheid bij de coördinator van het Meldpunt. Daarom wordt gebruik gemaakt van iemand die op dit gebied professioneel kan handelen.

De bekostiging.

De aangesloten kerken hebben een landelijk diaconaal deputaatschap dat verantwoordelijk is voor het beschikbaar stellen van gelden waaruit onder meer de bekostiging van het meldpunt en de betrokken professionals van de betrokken hulpverlenende stichting wordt betaald. Dit loopt wel via het bestuur van de stichting Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken.
De kosten voor het landelijke diaconaal deputaatschap worden per gemeentelid omgeslagen. De synodes van de drie aan het Meldpunt verbonden kerken nemen hierover driejaarlijks een besluit.

De toekomst.

Het Meldpunt is nu een jaar werkzaam. Allerlei zaken van bestuurlijke en organisatorische aard moesten in 2021 in kaart gebracht worden en besproken. Daarom is het stichtingsbestuur nog niet toegekomen aan preventie en voorlichting. Dat wil men dit

jaar aanpakken. Daarbij wordt met name gekeken naar de kerkenraad, besturen, kerkleden en kinderen.
Het gaat dan om voorlichting via lezingen aan de kerken, gemeenteleden, ouders, jong volwassenen, enz. en cursussen voor ambtsdragers en andere gezagsdragers. Daarnaast wil men ook binnen de kerken vertrouwenspersonen aanstellen. Daarbij denken ze aan kerkelijk betrokken professionals. Deze mogen geen relatie met de kerkenraad hebben. Zij kunnen zich ook voor hulp, advies, enz. richten tot het Meldpunt. De meerwaarde van deze vertrouwenspersonen is: a. zij dragen kennis van de "werkvloer" en b. zij hebben meer toegang tot kerkleden omdat de leden hen mogelijk meer vertrouwen. Vervolgacties kunnen dan via de coördinator van het Meldpunt doorgegeven worden aan de vertrouwenspersoon bij de aan het Meldpunt verbonden hulpverlenings-organisaties.

De klachtencommissie.

Oorspronkelijk had ieder kerkverband een eigen klachtencommissie. In de toekomst wil men toewerken naar één klachtencommissie voor alle drie de kerken. Ten einde ook naar binnen en naar buiten openheid te betrachten is een overkoepelende klachtencommissie zinvoller. Deze klachtencommissie(s) wordt(en) bemand door mensen met ervaring op o.a. het gebied van recht en kerkrecht, mensenkennis, gezag, psychosociale en maatschappelijke hulpverlening, enz..
Wanneer een klager of klaagster het traject verder wil voeren en de klacht tegen de dader bij de kerkenraad wil indienen, wordt de klachtencommissie ingeschakeld. Zij beoordeelt aan de hand van de feiten via hoor- en wederhoor of er sprake is van seksueel misbruik van ambtsdragers. Zij geven een gekwalificeerd advies aan de kerkenraad. De klachtencommissie kan hierin niet zelf handelend optreden maar wel een passende maatregel voorstellen. De kerkenraad kan vanuit zijn taak/opdracht op het gebied van opzicht en tucht wel handelend optreden.
Er is dus geen verband tussen het meldpunt en de klachtencommissie.
Indien er tussen de klager/klaagster en de kerkenraad een probleem ontstaat, kan een van beide deze zaak via de kerkelijke weg verder voeren. Er is bij deze kerken geen commissie voor beroep. Na het oordeel/advies van de klachtencommissie komt de zaak in handen van de kerkenraad en ingeval van beroep bij de meerdere vergaderingen, indien nodig.

De gemeente.

Het is duidelijk dat in veel gevallen bij seksueel misbruik door o.a. ambtsdragers er binnen de gemeente onrust kan ontstaan. Vandaar dat er vanuit het Meldpunt ook initiatieven worden ontwikkeld om de gemeente in het hele proces mee te nemen waar dit mogelijk en nodig is.
Tijdens het hele proces kan er via de krant of via gesprekken onderling binnen de gemeente veel onrust ontstaan. Veel – veelal kleine - kerkenraden weten niet precies hoe hiermee om te gaan. Het ligt ook wel ver van hun directe werk in de gemeente af. Daarom meent men er goed aan te doen per kerkverband een persoon aan te stellen die deskundig is op het gebied van het omgaan met onrust-situaties en communicatie in de gemeente (adviseur/ procesbegeleider). Deze hulp kan alleen in gang gezet worden als de kerkenraad daarom vraagt. Het gaat hierbij om een professioneel geschoold persoon die gezag uitstraalt, onbesproken van levenswandel en lid van de kerk is. Het is verkieslijk dat deze persoon geen lid is van de gemeente waar de onrust heerst. Er mag ook geen relatie bestaan tussen het Meldpunt en de aan het Meldpunt verbonden stichtingen.

De mogelijkheid van aansluiting bij het meldpunt

De Stichting Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken is door drie kerken (= GG, GGiN en OGGiN) opgericht als stichting. In de statuten wordt aangegeven wie mogen deelnemen. Indien een ander kerkverband daarbij zou willen aansluiten, zou dit betekenen dat de statuten aangepast moeten worden. En uit ervaring is bekend dat dit ettelijke jaren kan duren voordat de verschillende landelijke synodes daarover een besluit hebben genomen, omdat niet ieder kerkverband in hetzelfde jaar haar synodevergadering heeft.
Een andere mogelijkheid, die verder onderzocht moet worden, is een vorm van samenwerking, waarbij een niet aangesloten kerkverband alleen gebruik maakt van het meldpunt en organisaties als Stichting De Vluchtheuvel enz. De voorzitter van het bestuur van de Stichting meent dat deze weg verder onderzocht kan worden. Dit zou echter wel de nodige tijd vergen omdat alle drie de aangesloten kerken hierover benaderd en geconsulteerd zullen moeten worden.
Dan zal ook meer duidelijkheid gegeven kunnen worden over de kosten.

Landelijk diaconaal deputaatschap.

Elk van de aangesloten kerk heeft een landelijk diaconaal deputaatschap. De kosten voor het Meldpunt en eventueel ingehuurde professionals wordt bekostigd via het bestuur van de stichting uit de kas van dit landelijk deputaatschap. In ieder kerkverband worden deze kosten per ziel omgeslagen.

Conclusies:

1. Het landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken is werkzaam op een breder terrein van seksueel misbruik dan het terrein dat de deputaten onderzochten (seksueel misbruik ambtsdragers).
2. Het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken maakt gebruikt van onafhankelijke professionele medewerkers, werkzaam bij Stichting De Vluchtheuvel KOC Diensten of De Schuilplaats.
3. Genoemde professionele medewerkers zijn allen lid van één van de aangesloten reformatorische kerken.
4. Aansluiting bij dit Meldpunt kan alleen als de drie aangesloten kerken de statuten van de Stichting die het Meldpunt beheert, aanpassen. Dit is een lange weg die veel tijd in beslag neemt.
5. Samenwerking zonder aansluiting is mogelijk. Hierover zal het bestuur van de stichting Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken een besluit moeten nemen.
6. De bekostiging van de trajecten inzake seksueel misbruik door ambtsdragers kunnen op twee manieren betaald worden:
   A De gemeente waar dit probleem speelt betaalt alle kosten.
   B Het deputaatschap Financieel Beheer wordt gemachtigd de te ontvangen gelden te beheren en de kosten voor deze trajecten te betalen.
7. Voor het beoordelen van een klacht moet er een landelijke klachtencommissie ingesteld worden die de feiten beoordeelt en oordeel velt over deze zaak. Dit oordeel wordt aan de klager/klaagster en de kerkenraad meegedeeld.

8. Er is geen relatie tussen genoemd Meldpunt en de kerkenraden van de aangesloten kerken. Dat geldt ook voor de samenwerkende organisaties als Stichting De Vluchtheuvel, KOC Diensten of De Schuilplaats.
9. De bevindingen van het Meldpunt kunnen op verzoek van de betrokken klager/klaagster overgedragen worden aan de klachtencommissie(s) van de aangesloten kerken voor verdere behandeling. Deze kerkelijk gebonden commissie heeft geen relatie met een kerkenraad.
10. Er wordt per aangesloten kerk in de toekomst gebruik gemaakt van een adviseur/ procesbegeleider die kerkenraad en gemeente begeleiden indien het misbruik van een ambtsdrager in de gemeente onrust laat ontstaan. Dit is een kerklid die vanuit zijn professionaliteit daartoe bekwaam is.
11. In de toekomst zal de stichting van bovengenoemd Meldpunt zich ook inzetten voor voorlichting aan gemeenteleden en het geven van cursussen.

Voorstellen:

1 Aansluiting dan wel samenwerking zoeken met bovengenoemd Meldpunt
Redenen:
   a. Het Meldpunt is een onafhankelijke instantie die los staat van de onderscheiden kerkverbanden.
   b. Het Meldpunt maakt gebruik van professionele hulpverleners.
2. De mogelijkheid te onderzoeken of in gevallen van misbruik de kerken gebruik kunnen maken van dit Meldpunt hangende het onderzoek naar samenwerking.
3. Naast de vertrouwenspersonen waar het Meldpunt gebruik van maakt stelt de synode vier vertrouwenspersonen, twee mannen en twee vrouwen, uit het eigen kerkverband aan. Voordeel van vertrouwenspersonen binnen het eigen kerkverband is dat de drempel minder hoog is om melding te doen van misbruik.
4. Door de synode wordt een klachtencommissie ingesteld die bij misbruik ingeschakeld kan worden. Deze klachtencommissie werkt volgens de volgende procedure:
   Als er een klager/klaagster (na contact met een vertrouwenspersoon) een klacht wil indienen kan hij/zij dit doen bij de klachtencommissie. Deze formuleert een oordeel over de klacht en een gekwalificeerd advies dat zij aan de klager/klaagster en de betreffende kerkenraad doet toekomen. De kerkenraad is vervolgens de instantie die eventuele maatregelen kan nemen/opleggen. Beroep tegen de uitspraak van de kerkenraad is mogelijk in de kerkelijke weg.
5. Het zal goed zijn dat er op het gebied van seksueel misbruik voorlichting gegeven wordt om dit kwaad te voorkomen en daarbij gebruik te maken van personen en cursussen zoals die door dit Meldpunt worden ontwikkeld.
6. Ter bescherming en begeleiding van de gemeente in geval van misbruik door ambts-dragers een adviseur/procesbegeleider aan te stellen die de kerkenraad van advies dient.
7. De bekostiging van de trajecten inzake seksueel misbruik door ambtsdragers kunnen op twee manieren betaald worden:
   a. De gemeente waar dit probleem speelt betaalt alle kosten.
   b. De bekostiging van de trajecten vindt via een landelijk omslag per ziel plaats. In dat geval kan men dan het deputaatschap Financieel Beheer machtigen om de te ontvangen gelden te beheren en de kosten voor deze trajecten te betalen. Via een Synode zou dan een bedrag per ziel afgesproken kunnen worden.

8. Het deputaatschap ZSM zodanig in te richten dat zij in de toekomst het contact onderhoud met de bovengenoemde stichting als een samenwerkingsovereenkomst mogelijk is en de kerken adviezen geeft over eventuele toekomstige ontwikkelingen.

Dalfsen
7 februari 2022

Namens Deputaten Zorg inzake Seksueel Misbruik
J. van der Wal-de Haan.

BIJLAGE I

Stichting De Vluchtheuvel

Organisatie

De missie van Stichting De Vluchtheuvel is het bieden van christelijke, professionele, psychosociale hulp bij levensvragen voor alle leeftijden en gezinssituaties. Het Woord van God geeft een bondige samenvatting van deze missie in Galaten 6 vers 10: “Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten van het geloof.” De gesprekslocaties van Stichting De Vluchtheuvel liggen verspreid over het land. Er wordt hulp geboden in Goes, Goeree-Overflakkee, Neder-Betuwe, Dordrecht, Woerden, Amersfoort, Rijssen, Kampen en Zwolle. Het hoofdkantoor is gevestigd in Goes.

Grondslag

Stichting De Vluchtheuvel baseert zich bij het bieden van christelijke hulp op het Woord van God: "En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten" (2 Petrus 1:19). Dit Woord van God wordt nader verklaard en uitgewerkt in De Drie Formulieren van Enigheid.

Identiteit

In alle facetten van ons werk is het Woord van God richtinggevend. Dit komt tot uiting in (beleids)keuzes die worden gemaakt, personeelsbeleid, hulp aan cliënten, omgang met elkaar en in de samenwerking met andere organisaties. Een zorgvuldig samengesteld en methodisch goed onderbouwd hulpverleningsaanbod en een duidelijk herkenbare christelijke identiteit gaan bij Stichting De Vluchtheuvel hand in hand. Juist als er problemen zijn in het huwelijk, met de opvoeding, in het gezin of andere relaties is identiteitsgebonden hulp onmisbaar.

Kerkelijke organisatie

Stichting De Vluchtheuvel gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten. Het gebod tot naastenliefde reikt echter verder dan het eigen kerkverband. Daarom staat Stichting De Vluchtheuvel open voor hulpvragers vanuit andere kerkverbanden.

Medewerkers

Bij Stichting De Vluchtheuvel werken professioneel opgeleide medewerkers. Er zijn psychologen, contextueel hulpverleners en maatschappelijk werkers in dienst. De dagelijkse leiding is in handen van de directeur-bestuurder. Stichting De Vluchtheuvel heeft een Raad van Toezicht.

KOC Diensten

KOC Diensten is er voor de ondersteuning van ieder die betrokken is bij het christelijk onderwijs op gereformeerde grondslag. En voor ouders en jeugdigen die ondersteuning en hulp wensen die uitgaat van diezelfde grondslag. U kunt daarbij rekenen op een team van betrokken en deskundige medewerkers.

Scholen:

De afdeling *Scholen* is gericht op het verlenen van diensten aan scholen. Aan besturen. directeuren, intern begeleiders, leerkrachten enz. Het betreft leerlingbegeleiding, coaching, scholing van leerkrachten, managementondersteuning, bestuurlijk-juridische dienstverlening enzovoorts.

Jeugd en gezin

Vragen, zorgen of problemen rond de opvoeding, in het gezin of in de leefsituatie, over de ontwikkeling van uw kind? De afdeling *Jeugd en gezin* van KOC Diensten biedt verschillende vormen van jeugd- en opvoedhulp en volwassenzorg aan. De

hulpverlening sluit aan bij de mogelijkheden van uw persoonlijke of gezinssituatie. De godsdienstig-levensbeschouwelijke grondslag van de Stichting Ds. G.H. Kerstencentrum werkt door en wordt gezien wordt in alle werkzaamheden van de afdeling *Jeugd en gezin.*

Stichting De Schuilplaats

De visie van Schuilplaats wordt bepaald door de volgende kernwoorden in de missie:

Bijbels genormeerd

De Bijbel legt, als het onfeilbare Woord van God, de achterliggende oorzaak van alle menselijk nood bloot (de zonde), en openbaart de diepste bevrijding uit alle nood (verzoening met God door Jezus Christus). Tegelijk leert de Bijbel dat de aardse werkelijkheid tot de wederkomst van Christus een gebroken werkelijkheid is, waar het volmaakte niet wordt gevonden. Dat neemt niet weg dat elk mens als uniek schepsel voor God waarde heeft, en door Zijn genade nieuwe kansen mag ontvangen. In dat besef en vanuit dat kader wil Schuilplaats hulp verlenen aan mensen in nood.

Psychosociaal

Schuilplaats biedt psychosociale hulpverlening. Daarmee zijn tegelijk de grenzen van het hulpaanbod aangegeven. De hulpverleners van Schuilplaats richten zich op problematiek die zowel op het sociale als het psychische vlak invloed heeft. Belangrijke aandachtsgebieden zijn huwelijks-, relatie- en gezinsproblemen en lichtere vormen van psychische problematiek.

Passie

De hulpverleners van Schuilplaats verrichten hun arbeid vanuit een innerlijke passie, die wordt gevoed door hun christelijke levensovertuiging. De overtuiging dat het ware heil voortkomt uit het lijden (de passie) van Christus, heeft daarin een centrale plaats.

Compassie

De passie krijgt gestalte in compassie met de medemens die ondersteuning behoeft. De hulp wordt verleend vanuit de overtuiging dat elk mens als schepsel van God van grote waarde is. De hulpverlening heeft tot doel de hulpvrager die in het leven is vastgelopen, weer perspectief te bieden.

Perspectief

Vanuit de missie heeft het bieden van perspectief in de hulpverlening van Schuilplaats meerdere lagen. De dienstverlening heeft tot doel de hulpvrager dusdanig te ondersteunen en zodanige instrumenten aan te reiken, dat hij of zij weer uitzicht krijgt in en greep op het dagelijkse leven. Hoewel Schuilplaats geen missionaire doelstelling heeft, ligt daarachter de wens dat de hulpverlening mag leiden tot een hoger uitzicht en een breder Perspectief: dat van het heil in Christus.

Professioneel

De passie en compassie gaan gepaard met professionaliteit. Gezien het belang van het werk hecht Schuilplaats aan deskundigheid van de hulpverleners. Vandaar dat uitsluitend wordt gewerkt met hulpverleners die adequaat zijn geschoold. Daarnaast is professionaliteit van de organisatie als geheel van belang, wat tot uiting komt in het streven een HKZ certificaat te behalen en te behouden.

Op maat

De hulpverlening wordt afgestemd op een concrete hulpvraag. In dat opzicht is sprake van maatwerk. Als het om de organisatie als geheel gaat, is Schuilplaats van mening dat ook daarin de menselijke maat moet worden gehandhaafd. Tegelijk dient het

formaat van de organisatie van dien aard te zijn, dat kwaliteit, professionaliteit en continuïteit op termijn niet in het gedrang komen.

Interkerkelijk

Stichting Schuilplaats heeft een gereformeerde grondslag (en weet zich daarin verbonden met de orthodox-reformatorische kerken), maar heeft geen kerkelijke binding. Vanuit de missie bepleit Schuilplaats samenwerking met organisaties die vanuit hetzelfde fundament op hetzelfde terrein hulp bieden. Daarnaast wil Schuilplaats christelijke gemeenten ondersteunen in de hulpverlening van leden met psychosociale problemen, bijvoorbeeld door het trainen van ambtsdragers en door voorlichting.

Landelijk

Schuilplaats sluit niemand uit van de hulpverlening en heeft een landelijke functie. Die wordt in de praktijk begrensd door het beperkte aantal hulpverleningslocaties. Bekijk hieronder de kaart om te zien waar de 10 vestigingen van Stichting Schuilplaats zich bevinden. Om de pretentie ‘landelijk’ meer gewicht te geven, werkt Schuilplaats aan uitbreiding van het aantal locaties.

Salouz

Salouz is een organisatie voor training en opvoedondersteuning. Salouz vormt de voortzetting van de afdeling Advies Training en Toerusting van Stichting Timon. Salouz is een afgeleide van het Latijnse woord Salus dat ‘veilig’, ‘geborgen’ en ‘welzijn’ betekent. De activiteiten vanuit Salouz staan in het teken van het bevorderen van veilig opvoeden en groeien van jeugdigen.
Vanuit Salouz werken we samen met zorgorganisaties, scholen, centra voor Jeugd en Gezin en kerken. We streven er naar om opvoedgemeenschappen te creëren en te bevorderen. We doen dit door het geven van cursussen en trainingen, het bieden van train-de-trainers en het beleidsmatig meedenken over thema’s die veilig opvoeden en opgroeien raken.

Aanvullende rapportage deputaten Zorg Seksueel Misbruik Pastorale Relaties (ZSM) II.

Aanleiding tot dit tweede aanvullende rapport.

Een aantal synodeleden vroeg zich af of ons klein kerkverband met 9 kerken en waarin ook familieverbanden sterk aanwezig zijn, wel in staat is een klachtencommissie uit eigen gelederen op te zetten. Kunnen de kerken de noodzakelijke onafhankelijkheid van zo'n commissie waarborgen en hebben de kerken wel de nodige expertise en kundigheid in huis?

Deputaten hebben toen de mogelijkheid geopperd om hierover met de Stichting De Schuilplaats in contact te treden.

Op de website van de Stichting De Schuilplaats lezen we het volgende:

"Indien u als kerkelijke gemeente graag de hulpverlening vanuit een christelijke identiteit in uw eigen woonplaats of regio wilt hebben, kunnen wij u helpen door een samenwerkings-verband met u aan te gaan. In het samenwerkingsverband draagt u zorg voor de financiële middelen en dragen wij zorg voor alles wat nodig is om professionele hulpverlening vanuit een christelijke identiteit mogelijk te maken. Deze locaties heten Diaconaal Maatschappelijk Werk locaties (DMW). Inmiddels hebben we voor tientallen kerkelijke gemeenten een DMW locatie opgericht. Samen zorgen we voor betrouwbare, laagdrempelige en toegankelijke hulp en ondersteuning. Wilt u de mogelijkheid bespreken om ook in uw woonplaats of regio een DMW hulpverleningslocatie op te zetten, dan kunt u daarvoor contact met ons opnemen. Wij stemmen graag met u af wat hiervoor de mogelijkheden zijn."……

"Wij verlenen hulp vanuit de overtuiging dat de Bijbel, als onfeilbaar Woord van God, een richtsnoer is voor het hele leven.
Vanuit de Bijbelse opdracht tot naastenliefde biedt Stichting Schuilplaats hulp aan mensen in nood".

Ook hebben deputaten uit eerdere informatie vernomen dat de Stichting professionele en onafhankelijke vertrouwenspersonen in dienst heeft, die via het Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken op verzoek betrokken worden bij een eventuele vraag om hulp bij misbruik op seksueel gebied door ambtsdragers.

Tevens heeft de synode gevraagd of de Stichting ook, indien nodig, een onafhankelijke klachtencommissie zou kunnen opzetten die de kerkenraden van onze kerken zou kunnen informeren en adviseren over een misbruikklacht.

Met de bovenstaande vragen in gedachten hebben de deputaten contact opgenomen met Stichting De Schuilplaats. Kan dit samenwerkingsverband ook gemaakt worden met een kerkverband, dus landelijk, hoewel er op lokaal niveau zal worden samengewerkt. En wat behelst deze samenwerking op praktisch gebied, daarbij in gedachten houdend onze vragen met betrekking tot het vormen van een onafhankelijke klachtencommissie?

Het gesprek met De Schuilplaats.

In een telefoongesprek met een vertegenwoordiger van de Stichting De Schuilplaats bleek al direct dat het antwoord op de vraag van de deputaten met betrekking tot het opzetten van een klachtencommissie met gebruikmaking van professionele, ter zake kundige medewerkers van de stichting De Schuilplaats ontkennend was.

De Stichting is uitsluitend in het leven geroepen om **hulp te verlenen** aan o.a. slachtoffers voor kerkelijk seksueel geweld en misbruik. **Waarheidsvinding**, dat de taak is van een klachtencommissie, valt daarbuiten.

Der Schuilplaats kan wel bij de hulpverlening gebruik maken van predikanten, juristen, politie, enz. Maar dan alleen als dit nodig is in het kader van de hulpverlening.

De suggestie werd geopperd eens contact op te nemen met één van de leden van een bestaande klachtencommissie binnen de Reformatorische Kerken.

In het gesprek met een lid van genoemde klachtencommissie kwamen deputaten niet verder. Hij gaf het advies dit probleem voor te leggen aan de hele klachtencommissie. Hij gaf wel aan dat dit niet zomaar op te lossen is.

Een mail is daartoe naar de genoemde klachtencommissie gestuurd. Een antwoord is nog niet ontvangen.

De indruk van de deputaten is dat we daar op korte termijn niet veel verder mee komen.

Hoe nu verder?

Hoe staan de kerken ervoor?

Aan de hand van de ervaringen die de deputaten de laatste jaren hebben opgedaan willen we de zaken even op een rijtje zetten:

1. **Meldpunt:**
   Uit de gesprekken met het bestuur en de coördinator van het Meldpunt gebleken is dat samenwerking mogelijk is. De kosten daarvan komen wel voor rekening van de kerken. We kunnen dit verder met het bestuur van de Stichting Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken opnemen. Deputaten menen dat deze actie zal slagen.
2. **Vertrouwenspersonen.**
   Naast de vertrouwenspersonen waar het Meldpunt gebruik van maakt stelt de synode vier vertrouwenspersonen, twee mannen en twee vrouwen, uit het eigen kerkverband aan. Voordeel van vertrouwenspersonen binnen het eigen kerkverband is dat de drempel minder hoog is om melding te doen van misbruik.
3. **Klachtencommissie:**
   Het lijkt erop dat we op korte termijn bij de Reformatorische Kerken geen aansluiting kunnen vinden. Op de lange termijn is dit onzeker. Deputaten hebben op hun mail nog geen reactie gehad.

Wat nu?

Aanstellen eigen klachtencommissie.

Uit alles blijkt dus dat de kerken toch zelf een klachtencommissie in het leven zullen moeten roepen.

Op de laatste gehouden synodezitting heeft de meerderheid zich niet tegen dit advies van de deputaten (eigen klachtencommissie) uitgesproken.

Gezien het bovenstaande stellen de deputaten voor deze weg (het aanstellen van een eigen klachtencommissie) alsnog op te gaan.

Daar hebben zij de volgende redenen voor:

1. In de afgelopen jaren hebben zich in de kerken geen zaken voorgedaan waarvoor de deputaten in het leven zijn geroepen. Ook uit andere bronnen is gebleken dat seksueel

misbruik van ambtsdragers e.a. gelukkig heel weinig voorkomt. Een eigen klachten-commissie zal vermoedelijk niet veel werk hebben.
2. Dat de kerken zich op zaken van misbruik op seksuele gebied door ambtsdragers e.a. voorbereiden is een goede zaak. Het is geen overbodige luxe!
3. De deputaten hebben ook onderzoek gedaan naar de mogelijkheden binnen ons kerkverband om een klachtencommissie te bemensen. Daaruit bleek dat binnen de kerken on principe alle disciplines aanwezig zijn voor het opzetten van een klachtencommissie (juristen, artsen, psychologen, politieambtenaren, sociale werkers, theologen/predikanten enz.)
4. Onafhankelijkheid. Dat er binnen de kerken allerlei relaties zijn (familie, vriend-schappen, werkrelaties, enz.) is een normaal verschijnsel. Bij de behandeling van een zaak mogen alleen leden van de klachtencommissie betrokken worden die in geen enkele relatie staan tot het slachtoffer en de vermeende dader.

Meldpunt Seksueel overschrijdend gedrag en -misbruik

De deputaten stellen voor dat de synode hen opdracht geeft om een vorm van samenwerking met het Meldpunt van de Reformatorische Kerken (Landelijk Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken) vorm te geven, waardoor het Meldpunt als centraal aanmeldingspunt voor seksueel misbruik gebruikt kan worden.

De klachtencommissie

De deputaten stellen de Synode voor hen opdracht te geven:
1. een uitgebreide profielschets voor de leden op te stellen en dat als uitgangspunt te gebruiken bij het benaderen van geschikte kerkleden.
2. de klachtencommissie vorm te geven door leden daarvoor uit eigen gelederen te zoeken en te benaderen voor deelname.
3. voor het behandelen van klachten een basisprotocol te ontwerpen en met de leden van de klachtencommissie te bespreken en te finaliseren.

Gemeentecoördinator

Het is wenselijk dat kerkenraden en gemeenten bij een geval van seksueel misbruik door ambtsdragers, worden begeleid door een professioneel ervaren deskundige.

De deputaten stellen voor dat de synode hen opdracht geeft hierover meer informatie in te winnen. Daartoe en daardoor moeten zij in staat zijn een goede profielschets aan de volgende synode te doen toekomen met een eventueel advies over een te benoemen gemeentecoördinator.

Voorlichting en kennisuitbreiding.

Uit het onderzoek van de deputaten is gebleken dat er op dit gebied veel informatie en cursussen voor leden zijn, die bij deze zaak betrokken worden (vertrouwenspersonen, commissieleden).

De deputaten stellen voor dat de synode voor het regelmatig contact in de beginperiode de deputaten machtigt met de vertrouwenspersonen en aan te stellen klachtencommissieleden vergaderingen te beleggen om het opgedragen werk in goede orde te laten.

De gemeenten.

De Deputaten stellen aan de synode voor dat zij aan de hand van de bereikte resultaten de kerken in kennis stellen via de kerkbladen.

Dalfsen,
4 april 2022

Namens deputaten,
P. Drijfhout

INSTRUCTIES DEPUTATEN GS Lutten 2021-2022

Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode (VVGS)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij geven uitvoering aan de besluiten van de synode, voor zover deze niet aan andere deputaten werd opgedragen;
2. Zij stellen de tekst vast van het laatste deel van de Acta of Handelingen, dat niet meer aan de synode kon worden voorgelegd, zij voorzien de Acta van een inhoudsopgave en register en zullen de Acta en Handelingen van de synode zo spoedig mogelijk na sluiting van de synode doen drukken en verzenden;
3. Deputaten zullen, in samenwerking met de door de Generale Synode aangewezen roepende kerk de volgende Generale Synode voorbereiden.
4. Zij dienen de samenroepende kerk voor de volgende synode van advies bij de uitvoering van hetgeen bepaald is ten aanzien van de taak van de kerk; Hiervoor zullen deputaten zelf contact opnemen met de samenroepende kerk en hen in ieder geval drie maanden en één maand voor aanvang van de synode informeren en waar nodig adviseren en ondersteunen bij alle werkzaamheden die voortvloeien uit de opdracht om de volgende synode bijeen te roepen.
5. Zij zullen er zorg voor dragen en er op toezien dat de voorbereidingen verlopen volgens de Regeling voor de Generale Synoden, zoals die door de Generale Synode is vastgesteld en is opgetekend in de bijlage.
6. Zij zullen zich bij hun werk zo nodig laten adviseren door de vorige roepende kerk en door de predikanten in het kerkverband.
7. Zij zullen van hun werkzaamheden rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen drie weken voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords (ODDW)

Aan de deputaten-curatoren is opgedragen:

1. Zij zien er op toe dat alle partijen handelen in overeenstemming met het door de synode vastgestelde Statuut voor de Opleiding.
2. Zij zien er op toe dat er structureel opleiding plaatsvindt door het College van Opleiding.
3. Zij informeren de kerken over de mogelijkheden van de opleiding. Op deze wijze zullen zij broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.
4. Zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen zij het College van Opleiding in hun werkzaamheden.
5. Zij bespreken met het College van Opleiding elk half jaar het studieprogramma en de studievoortgang van de studenten aan de hand van het halfjaarlijks rapport

van de opleider betreffende de planning van de onderwijsmomenten, de leerstof en het jaarlijks af te nemen examen.

6. Zij brengen aan iedere synode omtrent het sub 4 genoemde rapport uit, de rapportage over de studievoorgang van de studenten geschiedt vertrouwelijk.
7. Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met de opleider.
8. Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
9. Zij hebben de bevoegdheid om, in overleg met de opleider, het geven van onderwijs bij te wonen.
10. Zij hebben de bevoegdheid om, op voordracht van de opleider, één of meer overige medewerkers te benoemen en een daarbij passende vergoeding toe te kennen.
11. Zij bezoeken tenminste eenmaal per jaar de studenten om met name over hun motivatie en confessionele trouw te spreken.
12. Zij staan met raad en daad terzijde de broeders die de studie theologie of een, nader te bepalen, opleiding in de klassieke talen volgen, en indien nodig hebben zij daarover contact met de opleider en kerkenra(a)d(en) van de broeders.
13. Zij zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan de samenroepende kerk van de eerstkomende generale synode om een bijzondere of vervroegde Generale Synode bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.
14. Zij ondersteunen de opleider bij de opbouw van de bibliotheek en dragen zorg voor de instandhouding van de bibliotheek en plegen daartoe overleg met de opleider.
15. Zij zullen het volgende stappenplan inzake de bibliotheek uitvoeren:
    a. De predikanten van het kerkverband van DGK wordt gevraagd – of fysiek of door middel van de beschikbare catalogus – na te gaan welke van de boeken en/of literaire werken, die nu in de bibliotheek aanwezig zijn, beslist in de bibliotheek ten behoeve van de opleiding bewaard moeten blijven, fysiek of in digitale vorm. Hierbij is het ook van belang dat deputaten nagaan welke afspraken c.q. beloften gedaan zijn aan schenkers van collecties (van bijv. stichting 'Het theologisch boek' of van predikanten).
    b. Van de overige boeken wordt bepaald welke, fysiek of digitaal, moeten worden bewaard buiten de bibliotheek van de Opleiding, die onder meer in de plaatselijke bibliotheken kunnen worden opgenomen.
    c. De rest kan dan verwijderd worden (hoe en waar dan ook)
    d. Onderzocht zal moeten worden welke boeken, die digitaal beschikbaar moeten blijven, al elders digitaal beschikbaar zijn (bijv. in de Koninklijke Bibliotheek of de bibliotheek van de TU te Kampen).
    e. Onderzocht moet worden of de te digitaliseren boeken door middel van eigen aan te schaffen apparatuur gedigitaliseerd moeten worden of dat dit wordt uitbesteed.
    f. Wanneer duidelijk is welke omvang de boeken hebben die primair voor de Opleiding nodig zijn en wanneer duidelijk is welke omvang de boeken hebben die bestemd zijn voor algemeen gebruik, moet bepaald worden wat de impact is van de "algemene" boeken en daarbij moet overwogen worden of de bibliotheek niet alleen voor het primaire doel alleen beschikbaar moet blijven. Overwogen moet worden of de boeken, die

bestemd zijn voor algemeen gebruik, niet beter alle gedigitaliseerd kunnen worden, mede doordat de toegankelijkheid daardoor voor de kerkleden toeneemt.

g. Op basis van de uitkomst van het voorgaande moet worden onderzocht welke ruimte er dan nog minimaal beschikbaar moet blijven voor de overgebleven bibliotheekboeken.
h. Omdat de huidige bibliotheek ook ruimte biedt voor vergaderingen, lesruimte/themadagen moet in de nieuwe situatie gekeken worden of een dergelijke aparte ruimte nodig is, of dat elders (bijv. in een kerkzaal) deze ruimte geboden kan worden.

16. Vooruitlopend op vereniging van DGK en GKN zullen zij intensief samenwerking zoeken met de GKN door uitwisseling van docenten en studenten.
17. Zij zullen de statuten kunnen aanpassen voor zover noodzakelijk om het onder artikel 16 genoemde mogelijk te maken, onder voorbehoud van goedkeuring door de eerstvolgende synode van DGK.
18. Zij worden betrokken bij de vorming van een gezamenlijke theologische opleiding wanneer DGK en de GKN verenigen. Zij zullen een actieve rol vervullen bij het onderzoeken van en het eventueel effectueren van de mogelijkheden tot samenwerking tussen de opleidingen van DGK en de GKN.
19. Zij zullen per jaar verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen. De penningmeester van het deputaatschap zal daartoe jaarlijks zijn boeken laten controleren door een classis die hiervoor door de synode is aangewezen. Vier maanden voor aanvang van de eerstkomende synode zal het deputaatschap een financiële begroting en de verantwoording van de financiële middelen zoals deze zijn goedgekeurd door de controlerende classis, aan de roepende kerk doen toekomen.
20. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
21. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Instructie medewerkers aan de ODDW

Aan de leden van het College van Opleiding en overige medewerkers is opgedragen:

<u>Alle medewerkers aan de Opleiding</u>
Alle medewerkers zijn lid van één van De Gereformeerde Kerken in volle rechten en houden zich in leer en leven aan de Heilige Schrift, de zes belijdenisgeschriften van de kerken en de door de kerken aangenomen kerkorde.
Zij handelen in overeenstemming met het door de synode vastgestelde Statuut van de Opleiding.

<u>De opleider</u>
De opleider verplicht zich om de navolgende werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

1. Het inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids.
2. Het aansturen van de docenten, opleidingsmedewerker en overige medewerkers.
3. Het aansturen van de bibliothecaris voor de bibliotheek van de Opleiding.

4. Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten waarbij de opleider bevoegd is om in alle vakken te doceren.
5. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen. Het minimaal tweemaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met Deputaten-curatoren.
6. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
7. Het toestaan dat Deputaten-curatoren het onderwijs kunnen bijwonen en er volledig aan meewerken om inzicht te geven aan de werkzaamheden en voorbereidingen die door de onderwijsgevende worden uitgevoerd in het kader van de opleiding.
8. Klachten behoren met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan Deputaten-curatoren.

<u>De docent</u>
De docent verplicht zich om onder leiding van de opleider de navolgende werkzaam heden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

1. Het mede inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids in samenwerking met de opleider.
2. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen.
3. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider.
4. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en deputaten tezamen.
5. Het toestaan aan deputaten om het onderwijs bij te wonen; eraan meewerken om de deputaten een goed inzicht te geven in de werkzaamheden en voorbereidingen van de docent.
6. Klachten dienen met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan de opleider.

<u>Docent br. T.L. Bruinius</u>
Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

1. Kerkgeschiedenis
2. Symboliek
3. Poimeniek
4. Catechese
5. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

<u>Docent ds. E. Heres</u>
Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

1. Kerkrecht;
2. Mentor catechesestage;
3. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

<u>Docent ds. H.W. van Egmond</u>

Overige medewerker

De overige medewerker heeft tot taak om onder leiding van de opleider de werkzaamheden te verrichten die passen bij de functie welke met hem of haar is overeengekomen.

College van Opleiding

Aan het College is opgedragen:

1. Het College van Opleiding heeft tot taak broeders die zich voorbereiden op het ambt van dienaar des Woords te begeleiden en op te leiden tot gereformeerde dienaren des Woords; via deze weg dienen zij ook de handhaving van de gereformeerde leer in de kerken, welke in alle delen overeenstemt met De Schrift, de zes belijdenisgeschriften van de kerken en de door de kerken aangenomen kerkenorde.
2. Het College richt het onderwijs in zoals de Generale Synode van Hasselt 2011 heeft besloten, overeenkomstig het Statuut van de Opleiding. Daarbij heeft zij het onderwijs geheel in eigen beheer. Bij het gebruikmaken van contractonderwijs elders, beziet zij in hoeverre hierbij begeleiding en aanvulling wenselijk of noodzakelijk is.
3. Nieuwe studenten kunnen de klassieke talen en het vak Methodologie in de eerste twee studiejaren volgen aan de TUA
4. Het College stelt daartoe elk halfjaar een specifiek jaarplan op.
5. In elk specifiek jaarplan worden aangegeven: 1. De leerdoelen; 2. De frequentie van de contacturen; 3. De leerstof en de studielast; 4. De datum c.q. data van de examens met de daarbij behorende examenstof.
6. Het College laat eenmaal per studiejaar de studenten een presentatie leveren over een door het College opgegeven onderwerp. Het doel van de presentatie is om hun vorderingen in de studie en hun gereformeerde confessionele betrouwbaarheid te beoordelen. Het College organiseert de presentaties in een voor kerkleden toegankelijke bijeenkomst. In het jaar dat de Generale Synode bijeenkomt zullen de presentaties tijdens een openbare synodevergadering worden gehouden. Het College beoordeelt de presentaties in een besloten vergadering van het College.
7. Het College van Opleiding stelt zich steeds op de hoogte van de persoonlijke situatie van de betreffende studenten, de voortgang van hun studie en de eventuele problemen die de studenten in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het ambt van dienaar des Woords ervaren.
8. De opleider is voorzitter van het College van Opleiding en belast met het coördineren van het onderwijs.
9. Het College van Opleiding doet desgewenst een voordracht tot benoeming van een opleider en van docenten aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
10. Het College van Opleiding bepaalt welke aanschaffingen voor de eigen bibliotheek wenselijk zijn. De opleider stuurt daarbij de bibliothecaris aan.
11. Het College van Opleiding adviseert de deputaten inzake de wenselijkheid van extra onderwijs in de oude talen nu de reguliere vooropleiding oude talen is beëindigd.
12. Het College van Opleiding rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
13. In de tijd dat er geen studenten actief aan de opleiding verbonden zijn zullen zij:

a. Voorbereiden en indien nodig documenteren van te geven colleges volgens de studiegids.
b. Studiemateriaal kerkgeschiedenis schrijven.
c. Na- en bijscholing voor predikanten structureren mede met mogelijk het oog op een mogelijk toekomstige taak als docent.
d. Een betrouwbare catechisatie methode ontwikkelen.
e. De bibliotheek op orde brengen en onderhouden.

Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid om de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, belijdenis (waaronder wordt verstaan de Drie Formulieren van eenheid en/of de Westminster Confessie) en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met kerken in het buitenland, die in deze instructie worden genoemd. Dit in overeenstemming met de regels voor het aangaan en onderhouden van zusterkerkrelaties met kerken in het buitenland. Op ondergeschikte punten inzake belijden, liturgie, kerkorde of kerkelijke praktijk zullen buitenlandse kerken niet veroordeeld worden.
2. Het doel van deze contacten is om het bijbels-gereformeerde karakter van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen. Met de bedoeling dat deze kerken erkennen dat dit voortkomt uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken.
3. Zij zullen ten aanzien van de Liberated Reformed Church at Abbotsford (LRCA) het volgende doen:
    a. Aan de zusterkerkrelatie met LRCA op dit moment nog uitvoering geven.
    b. De LRCA oproepen terug te keren tot het onderhouden van de gereformeerde belijdenis ten aanzien van de katholiciteit van de kerk
    c. De LRCA oproepen de gereformeerde kerkorde te aanvaarden, zoals die van toepassing is in de CanRC
    d. De LRCA oproepen zonder voorwaarden terug te keren naar de CanRC.
    e. De LRCA hierin optimaal te begeleiden
4. Zij zullen ten aanzien van de Canadian Reformed Churches (CanRC) het volgende doen: het contact met de CanRC voortzetten en zo mogelijk intensiveren
5. Zij zullen ten aanzien van de Free Reformed Church of South Africa (FRCSA) het volgende doen:
    a. het contact voortzetten met de FRCSA en zo mogelijk intensiveren waarbij ook aandacht is voor hun visie op DGK op dit moment
    b. verder spreken over contacten die de FRCSA en de GKSA op lokaal niveau met elkaar hebben
    c. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC.
6. Zij zullen ten aanzien van de Free Reformed Church of Australia (FRCA) het volgende doen:
    a. het contact met de FRCA voortzetten om te komen tot herstel van een zusterkerkrelatie
    b. toelichting geven over de zusterkerkrelatie met de LRCA en de verhouding tot de CanRC.

7. Zij zullen ten aanzien van de Evangelical Presbyterian Church Ireland (EPC NI) het volgende doen: het contact met de EPC NI voortzetten
8. Zij zullen ten aanzien van de Evangelical Presbyterian Church England and Wales (EPC EW) het volgende doen:
    a. het contact met de EPC EW voortzetten
    b. door middel van verdere gesprekken onderzoeken of we op dezelfde grondslag staan. Op grond van de ingewonnen informatie kan de volgende synode besluiten al dan niet het contact voort te zetten.
9. Zij zullen het contact met de Free Churches of Scotland (continuing) (FCS(c)) voortzetten.
10. Zij zullen ten aanzien van RCK en de kerk van ds. Song de contacten niet voortzetten vanwege een kloof in cultuur en taal. Zij zullen hen de mogelijkheid bieden voor contact als zij dat op prijs stellen. Zij zullen dit besluit ook aan de FRCA communiceren
11. Zij zullen ten aanzien van BERG Giessen onderzoeken – zo mogelijk samen met deputaten van de GKN – of het contact met BERG Giessen kan worden voortgezet.
12. Zij zullen ten aanzien van Evangéliumi Református Egyház Oekraine (ERE)het volgende doen:
    a. Het contact met ERE kerken zo mogelijk intensiveren om hen (nog) beter te leren kennen zodat een verantwoord kerkelijk contact kan worden aangegaan. Daartoe wordt een onderzoek gedaan naar de praktijk t.a.v. kerkelijke contacten en hun vormgeving zoals dat gebeurt in de CanRC en FRCA.
    b. De kerkelijke situatie van gereformeerden en presbyterianen en hun relaties daar verder in kaart brengen.
    c. Binnen DGK kerken deze kerken plaatselijk/landelijk voor het voetlicht halen zodat zij gesteund kunnen worden in gebed en met activiteiten.
13. Zij zullen het contact met de Reformed Presbyterian Church of Central and Eastern Europe (RPCCEE) voortzetten.
14. Zij zullen een digitaal webmagazin uitgeven, Reformed Continua. Ten aanzien van dit blad zullen deputaten het volgende doen:
    a. Het webmagazine minimaal 1x per jaar uitbrengen.
    b. informatie verstrekken over onze kerken en ontwikkelingen in en buiten onze kerken.
    c. Deze informatie dient erop gericht te zijn dat Engelstalige kerken goed geïnformeerd worden over de kerkelijke situatie in met name Nederland.
    d. informatie verstrekken, indien nodig, over contacten met andere buitenlandse kerken.
15. Zij zullen antwoorden op reacties van de kant van buitenlandse kerken die betrekking hebben op de zusterkerkrelatie met onze kerken. Zij zullen kerkleden die tijdelijk in het buitenland verblijven, op hun verzoek dienen met adviezen m.b.t. kerkgang en deelname aan het kerkelijk leven ter plaatse.
16. Zij stellen aan het begin van hun activiteiten een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.
17. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.

18. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

19. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.
20. Zij zullen, met het oog op het meeleven van de kerkleden, geregeld publiek informatie verstrekken over de voortgang van hun arbeid. Zij kunnen bijvoorbeeld weergeven teksten van de toespraken bij bezoek aan buitenlandse kerken of indrukken van het kerkelijk leven in andere kerken. Minstens eenmaal per jaar zal er informatie worden verstrekt.

Deputaten Financieel beheer (FB)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen zorg dragen voor het beheer van de onder hun verantwoording komende gelden. Zij zullen van de inkomsten en uitgaven een nauwkeurige administratie bijhouden. Zij zullen alle geldelijke fondsen binnen het kerkverband beheren. Alleen het Deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woord zal zelf zijn gelden ontvangen uit de kerken en deze gelden ook zelf beheren.
2. Zij zullen jaarlijks de hoogte van het quotum omgeslagen per ziel, dat door de classis is vastgesteld, kenbaar maken aan de kerken. In dit schrijven worden de kerken ook gevraagd hun geldelijk bijdrage te storten op de daarvoor ingerichte bankrekening van Deputaten Financieel Beheer. De kerken geven jaarlijks per 1 januari hun ledental aan de deputaten door. Deze opgave dient voor 15 januari schriftelijk aan de deputaten te worden gemeld.
3. Zij zijn bevoegd om de uitgaven die gedaan zijn/worden door de onderscheiden deputaatschappen te vergoeden. Van alle deputaatschappen ontvangen zij zo snel mogelijk na aanvang van hun werkzaamheden een begroting, met uitzondering van het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords en het Deputaatschap ad artikel 19 KO. Deputaten kunnen bij gerede twijfel in overleg gaan met het betreffende deputaatschap over de hoogte van de door hen ingediende begroting. Dat geldt ook als ingediende declaraties (te) veel afwijken t.a.v. de ingediende begroting.
4. Zij zullen ervoor zorg dragen dat alle ingediende declaraties/rekeningen van een handtekening van de voorzitter en van de secretaris van het deputaatschap zullen worden voorzien.
5. De deputaten zullen jaarlijks een begroting maken over alle eventuele kosten van het kerkverband en komen tot een quotum voorstel. Zij zullen in de september vergadering van de aangewezen classis hun quotum voorstel indienen. In de jaarlijkse classisvergadering van september of in de classisvergadering van december wordt het quotum voorstel van de deputaten besproken en vastgesteld. De aangewezen classis bevestigt schriftelijk aan Deputaten Financieel Beheer hun akkoordverklaring als ook aan de andere classis.
6. Jaarlijks zal de administratie van Deputaten Financieel Beheer worden gecontroleerd. De controle zal plaatsvinden door de aangewezen classis en zal jaarlijks per classis rouleren. De classis zal schriftelijk verslag doen van haar bevindingen voor aanvang van de eerstvolgende Generale Synode, met een voorstel inzake het verlenen van décharge. Dit verslag zal door de classis aan de samenroepende kerk worden toegezonden.

7. Eens per drie jaren zal de synode voor de komende drie jaren de classis aanwijzen welke zorg draagt voor de controle van de administratie en het vaststellen van de quota.
8. Deputaten Financieel Beheer dragen zorg voor een of meer overeenkomsten om het ouderdoms-, weduwen-, en wezenpensioen van predikanten te verzekeren bij een geschikte verzekeringsmaatschappij, zodat de kerken die een predikant hebben beroepen voor dat deel kunnen voldoen aan artikel 13 KO. Deputaten richten voorts een 'Reservefonds t.b.v. emeritering' op en beheren dat fonds. Dit fonds zal het karakter hebben van een 'onderlinge steunverlening met een geringe kapitaalvorming'. Het kapitaal is nodig om een buffer te hebben voor het betalen van zgn. inhaalpremies die kerken verschuldigd kunnen zijn voor hun predikanten die een pensioen en/of AOW-gat hebben opgelopen. De Deputaten stellen een quotum vast voor dit reservefonds, en dragen zorg voor de inning van dit quotum. Voorts adviseren zij de plaatselijke kerk over de betreffende overeenkomsten en het genoemde reservefonds. zodra deze een predikant wenst te beroepen.
9. zij zullen onderzoek doen naar een herziening van de pensioenregeling, zoals bijvoorbeeld gezamenlijk in het kerkverband gedragen kosten voor de emeritering. Zij zullen hierover de kerken en predikanten voorzien van extra informatie middels voorlichting en/of bijeenkomsten
10. De quaestor en secundus-quaestor van een synode vallen onder de verantwoording van Deputaten Financieel Beheer. De quaestor c.q. de secundus-quaestor draagt zorg voor de uitbetaling van de ingediende declaraties/rekeningen. De declaraties en rekeningen van de synode zijn voorzien van de handtekeningen van twee leden van het moderamen.
11. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
12. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Adresvoering, Contacten Overheid en Binnenlandse Betrekkingen (ACOBB)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen zich bij de daarvoor in aanmerking komende overheidsorganen en de nodige van de overheid uitgaande instellingen bekend maken en de plaatselijke kerken op hun verzoek daarbij assisteren.
2. Zij zullen fungeren als officieel adres van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland (postale aanduiding "hersteld") voor overheid, andere kerkgenootschappen en landelijke instellingen en in het algemeen wanneer de kerken gezamenlijk worden aangesproken of aangeschreven.
3. Zij zullen stukken die van de overheid en overige kerkgenootschappen bij hen binnenkomen en bestemd zijn voor de kerken of anderszins van belang zijn voor de kerken onder de aandacht van de kerken brengen.
4. Zij zullen op vragen van de overheid en overige kerkgenootschappen over bepaalde zaken antwoord geven, voor zover de kerken zich na 2005 over deze en

dergelijke zaken in generale synoden hebben uitgesproken. Dit alles in overeenstemming met het gevoelen van de kerken. Zij zullen zowel de bedoelde vragen als de door deputaten gegeven antwoorden ter kennisgeving aan de kerken doen toekomen.

5. Zij zullen reageren op wetgeving die door de overheid wordt voorbereid evenals op door de overheid aangekondigde of reeds genomen maatregelen, indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk (artikel 27 KO) en indien niet op het bijeenkomen van de Generale Synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.
6. Zij zullen reageren op zaken die door de overige kerken ons bekend worden gemaakt indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk en het kerkelijke zaken betreft, indien niet op het bijeenkomen van de Generale Synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.
7. Zij zullen de kerken informeren over nieuw tot stand gekomen wetgeving en andere maatregelen van de rijksoverheid die voor de kerken consequenties hebben, en over rechterlijke uitspraken die voor het functioneren van de kerken overal in het land van belang zijn.
8. Zij zullen gelukwensen of betuigingen van deelneming bij vreugde of rouw, overbrengen en de vertegenwoordiging van de kerken op koninklijke recepties voorbereiden en uitvoeren behalve wanneer de Generale Synode bijeen is.
9. Zij zullen op uitnodiging van de overheid de kerken vertegenwoordigen bij officiële plechtigheden met een vorstelijk of nationaal karakter, met dien verstande dat geen uitnodiging aanvaard kan worden tot het bijwonen van religieuze samenkomsten en andere plechtigheden die in strijd komen met het Woord van de Here en de op dat Woord gegronde belijdenis van de kerken.
10. Zij zullen in het algemeen de ontvangst van hun toegezonden stukken aan de afzender(s) bevestigen.
11. Zij zullen ingeval zij menen, dat bepaalde hun niet regarderende stukken van betekenis kunnen zijn voor de kerken of voor een ander generaal deputaatschap, de afzender(s) daarheen verwijzen.
12. Zij zullen het adressenbestand van de kerken en van de overige kerkgenootschappen up-to-date houden.
13. Zij zullen ontwikkelingen in andere kerkverbanden nauwlettend volgen. Zij zullen, wanneer zich tekenen voordoen, waaruit blijkt dat er sprake is van trouw aan Schrift en belijdenis (drie formulieren van enigheid) en samenleven volgens de Gereformeerde Kerkorde, daartoe oriënterende gesprekken houden met een gemeente of kerkverband om zich over deze tekenen nader te laten informeren.
14. Zij zullen desgevraagd de correspondentie toelichten, die de Generale Synode heeft gezonden aan gemeenten buiten het kerkverband.
15. Zij zullen enkele of gegroepeerde al dan niet reeds vrijgemaakte verontruste kerkleden van de GKv of andere kerkgenootschappen verwijzen naar de kerkenraad van de dichtstbijzijnde kerk.
16. Zij zullen desgevraagd adviezen verlenen aan de plaatselijke kerken bij het aangaan van gesprekken met de onder 15 genoemde personen
17. Zij zullen met betrekking tot de GKN het volgende doen:

a. Zij zullen op basis van het gezamenlijke rapport van deputaten ACOBB en EGB (dd. 20 september 2021) het contact met de GKN voortzetten om toe te werken naar wederzijdse erkenning en vereniging
b. Op verzoek hierover contact te houden met de plaatselijke kerken en op verzoek van de plaatselijke kerken dat te begeleiden
c. In geval van positieve ontwikkeling in het contact tussen DGK en GKN, zo nodig aan deputaten ad art. 49 voor te leggen of er reden is om een vervroegde synode bijeen te roepen.

18. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.
19. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
20. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.
21. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode

Deputaten ad artikel 49 KO

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen de classes bijstaan in alle gevallen waarbij de kerkorde dit voorschrijft, en op verzoek van de classes bij bijzondere moeilijkheden. Zo zullen zij hulp bieden bij situaties als: het ontslag van een predikant van zijn verbintenis aan een gemeente en ontheffing uit het ambt (art. 14, 15 KO), bij de toelating van predikanten uit andere kerken, bij de toelating van afgezette predikanten en moedwillige verlating van predikanten uit de gemeenten. De adviezen aan een classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.
2. Zij, of enkelen van hen, zullen toezicht houden op het peremptoir examen van aanstaande predikanten. Zij kunnen vragen stellen tijdens het peremptoir examen aan de kandidaat. Zij zullen mede beraadslagen en adviseren. De adviezen aan de classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. De classis besluit over het toelaten van de kandidaat tot de bediening van het Woord en de heilige sacramenten. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.
3. Zij zullen de tijdelijke wijzigingen in de KO die naar het besluit van de GS Mariënberg 2005 zijn genomen, controleren op hun uitvoerbaarheid en werkzaamheid voor zover deze nog van kracht zijn. Zij zullen bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode zo nodig een verzoek indienen om die artikelen van de KO die tijdelijk gewijzigd zijn opnieuw te bezien en – indien dit nodig is - te herformuleren.
4. Wanneer bepaalde zaken niet kunnen wachten tot de eerstvolgende Generale Synode omdat ze zeer complex zijn of grote moeite oproepen in de kerken, of omdat omstandigheden in het kerkverband wijzigingen in de aanpassingen van de KO vereisen, zullen zij bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode een verzoek indienen om een vervroegde Generale Synode bijeen te roepen.

5. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.
6. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel beheer.
7. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen. Dit na toestemming van Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode.
8. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Deputaten Archief- en Documentatiecentrum en Website (ADCW)

Aan deputaten is opgedragen:

1. Algemeen
   a. archief- en documentatiemateriaal te verzamelen, dat van belang is voor de geschiedenis van De Gereformeerde Kerken in Nederland, met name sinds de Vrijmaking in 2003 en volgende jaren, en dit te beheren in een archief- en documentatiecentrum;
   b. voor het beheer van het archief- en documentatiecentrum op zoek te gaan naar een ter zake kundige medewerker;
   c. onderzoek te doen naar en op basis daarvan voorstellen te formuleren voor het verder integreren van 'archief' en 'documentatie';
   d. onderzoek te doen naar een verantwoorde vorm van digitalisering van documenten;
   e. de kerken en kerkelijke vergaderingen te dienen met adviezen en voorlichting inzake het beheer van archief- en documentatiemateriaal rekening houdend metde wet Algemene Verordening Gegevensbescherming gehandhaafd zal worden, deze wet is al in 2016 in werking getreden. Zij zullen werken aan een instructie voor de kerken hoe dit geïmplementeerd moet worden.
   f. onkosten te declareren bij het deputaatschap Financieel Beheer, en daarbij vooralsnog uit te gaan van een begroting van 3000 euro per jaar;
   g. van hun werk rapport uit te brengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode toe te zenden.
   h. hun archief m.b.t. eigen werkzaamheden zowel in papieren alsook in digitale vorm (PDF format) uiterlijk na zes jaar te archiveren in het archief van de Generale Synode.

2. Met betrekking tot 'archief' en archivaris
   a. Beheert in opdracht van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken de documentatiestukken van de gehouden landelijke vergaderingen en synoden met ingang van de vrijmaking in 2003.
   b. Hij draagt zorg voor een geordend overzicht van de stukken in een door hemzelf ingerichte archiefkast c.q. archiefruimte. Dit betreft zowel de aangeleverde stukken op papier als wel in digitale vorm op CD of DVD.

c. Hij zal er zorg voor dragen dat er na afloop van elke synode een getekend exemplaar van de Acta en drie exemplaren van de vertrouwelijke Acta (waarvan één getekend) aan het archief zullen worden toegevoegd.
d. Hij deelt het archief met zijn stukken zodanig in, dat alle stukken optimaal toegankelijk worden gemaakt. Hij kan gebruik maken van de bijlagen die bij deze instructie worden toegevoegd n.l.: Archiefschema (bijlage 1) en Trefwoordenregister (bijlage 2).
e. Hij zal een postboek bijhouden waaruit na te gaan is of het archief compleet is.
f. Hij neemt na afloop van de synode de stukken, die daarvoor in aanmerking komen, over van de scriba's 1 en 2 en overige functionarissen en bergt deze stukken in het archief op.
g. Hij bewaart alle vertrouwelijke informatie en staat voor alle vertrouwelijke informatie onder de belofte van strikte geheimhouding.
h. Het raadplegen van niet vertrouwelijke stukken kan geschieden en het uitlenen van die stukken kan alleen dàn plaatsvinden na verkregen toestemming van de archiefvoerende kerk. Het uitlenen geschiedt tegen een ontvangstbewijs en wordt door hem geregistreerd.
i. Het raadplegen van vertrouwelijke stukken kan en mag pas plaatsvinden nadat de archivaris overlegd heeft met Deputaten Voorbereiding Volgende Synode. Zij zullen de archivaris binnen veertien dagen nadat de aanvraag is binnengekomen bij de deputaten hem voorzien van een schriftelijk ondertekend antwoord (in tweevoud), dat door de archivaris zal worden overhandigd aan het verzoekend kerklid. In deze brief zullen deputaten bij een negatief antwoord de reden aangeven.
j. Wanneer Deputaten Voorbereiding Volgende Synode toestemming geven voor het inzien van vertrouwelijke stukken zal de archivaris het verzoekend kerklid wijzen op de strikte vertrouwelijkheid. De archivaris zal een kopie aan het verzoekend kerklid overhandigen, welke hij binnen veertien dagen moet retourneren aan de archivaris.
k. Hij zal een lijst bijhouden waarin de uitgifte (gedateerd) is geregistreerd van alle vertrouwelijke stukken.
l. Hij draagt zorg dat de scriba van de archiefvoerende kerk (Zwolle) als tweede sleutel gemachtigde, zijn taak in voorkomende gevallen kan uitvoeren.
m. Hij maakt een lijst op van alle voor vernietiging in aanmerking komende stukken en vernietigt deze stukken na verkregen toestemming van de laatst voorafgaande Generale Synode.
n. Hij zal er zorg voor dragen dat elk jaar het archief gecontroleerd zal worden door een van te voren aangewezen kerk, welke op bijgevoegde lijst (bijlage 1) staat aangegeven.
o. Het mandaat van de archivaris wordt stilzwijgend verlengd, tenzij hij ontheffing van zijn arbeid vraagt of de Generale Synode de aanwijzing van een andere archivaris noodzakelijk acht. Is er onverhoopt sprake van wanbeheer, dan kan hij met onmiddellijke ingang worden ontslagen van zijn functie.

3. Met betrekking tot 'documentatie'

a. de werkzaamheden die genoemd worden in het werkdocument dat door de voormalige deputaten Documentatie is opgesteld, voort te zetten, voor zover dit relevant is voor het deputaatschap;

b. met deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords af te stemmen in welke mate overleg en samenwerking nodig is met betrekking tot huisvesting, plaatsing van bepaalde boeken, publicaties en materialen en gebruik van (computer)systemen;
c. richtlijnen op te stellen voor het te archiveren materiaal (documenten, persoonlijke archieven), met inachtneming van o.a. wijze van opslag, omgang met en afscherming van vertrouwelijke stukken en vernietigingstermijnen;
d. versterkt aandacht te besteden aan het nemen van maatregelen om de documentatie ten nutte te doen zijn voor de kerken, voor onderzoek door studenten, voor publicaties, en voor uitlenen aan kerkleden.

4. Met betrekking tot de landelijke website
   a. Zij zullen deze website (laten) beheren en onderhouden.
   b. Voor de algemene inhoud van de website zijn de deputaten ADCW verantwoordelijk. Voor de inhoud van de onderscheiden tabbladen die behoren bij andere deputaatschappen, ligt de eindverantwoordelijkheid bij die deputaatschappen, waarvoor indien nodig contact zal worden onderhouden.

5. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken.

Deputaten ad artikel 19 KO

Definities:
In deze instructie wordt verstaan onder:
1. Opleiding: de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken;
2. Deputaten: de deputaten ad artikel 19 van de kerkorde, benoemd door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken;
3. Regeling studiefinanciering: Regeling betreffende de studiefinanciering voor studenten van De Gereformeerde Kerken in Nederland, artikel 19 KO;
4. Student: Hij die de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken volgt dan wel als cursist de vooropleiding volgt.

Instructies
Aan de deputaten is opgedragen:
1. Zij zullen overeenkomstig art. 19 van de kerkorde waar nodig de studenten aan de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken financiële ondersteuning bieden volgens de daartoe vastgestelde Regeling studiefinanciering theologische studenten. Zij dienen daarbij de bepalingen van deze regeling studiefinanciering in acht te nemen.
2. Zij houden zo spoedig mogelijk na hun benoeming een constituerende vergadering waarin zij uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester verkiezen en treffen daarbij een regeling voor vervanging van hun functie indien de omstandigheden dat wenselijk maken.
3. Zij zorgen voor het aanvragen van de benodigde bankrekeningen en bepalen welke personen tekeningbevoegdheid hebben.
4. Zij dragen er zorg voor om aan studenten en aankomende studenten voldoende informatie te bieden betreffende de mogelijkheden tot financiële ondersteuning. Zij verstrekken daarbij aanvraagformulieren aan de ingeschreven studenten en aan allen die daartoe een verzoek indienen.

5. Met gegadigden voor steunverlening die zich voor het eerst melden, zal door de deputaten een gesprek betreffende hun schriftelijke aanvraag worden gevoerd. Voorts zullen de deputaten gedurende de periode jaarlijks een of meer gesprekken voeren met de betrokken studenten betreffende hun financiële situatie.
6. Aan studenten aan wie reeds leningen zijn verstrekt en die nog staan ingeschreven aan de Opleiding, wordt ongevraagd een aanvraagformulier toegezonden.
7. Binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van de benodigde gegevens stellen deputaten de steunbedragen vast. Deputaten controleren de juistheid van de aangeleverde gegevens. Zo nodig corrigeren zij achteraf op basis van nader verstrekte gegevens de berekeningen. Zij zorgen voor een goed archiefbeheer van de door hen ontvangen bescheiden en van de afschriften van de correspondentie.
8. Zij doen volgens een (zo mogelijk meerjaren-) begroting de nodige uitgaven en heffen daartoe een quotum van de kerken.
9. Zij vergaderen tenminste tweemaal per jaar en verder wanneer twee of meer deputaten dat wenselijk achten.
10. Zij laten elk jaar hun financiële verantwoording controleren door één van de kerken van de classis die door de synode is aangewezen.
11. Zij dragen er zorg voor dat vijf jaar nadat de studieschuld van een predikant of student geheel is kwijtgescholden, c.q. afgelost, het desbetreffende dossier wordt vernietigd.
12. Zij geven van al hun werkzaamheden en van hun financiële beheer een schriftelijk rapport aan de eerstvolgende Generale Synode; zij verzenden dat rapport en de bijbehorende verklaring van de controle van de administratie, uiterlijk vier maanden voor de aanvang van de Generale Synode, aan de samenroepende kerk en de kerken, waarbij de vertrouwelijkheid inzake de personen gewaarborgd is.
13. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode

Deputaten Zorg bij seksueel misbruik in kerkelijke gezagssituaties (ZSM)

Aan deputaten wordt opgedragen:

1. Zij zullen zorgdragen voor aansluiting bij het Hulverleningscentrum van de kleine kerken (SMKR), www.meldpuntmisbruik.nl
2. Zij zullen zorgdragen voor het opstellen van een eigen klachtenregeling of nemen de klachtenregeling over van het meldpunt.
3. Zij zullen werken aan het aanstellen van vier vertrouwenspersonen, twee mannen en twee vrouwen, uit het eigen kerkverband.
4. Zij zullen informatie inwinnen en onderzoek doen naar het instellen van een professioneel ervaren deskundige, als gemeentecoördinator.
5. Zij kunnen de aan te stellen vertrouwenspersonen alle benodigde informatie en cursussen aanbieden (tot een max. bedrag van €1000,- per persoon) die voor een goed functioneren nodig zijn en zij zullen hen daarin zo goed mogelijk begeleiden.
6. Zij zullen zorgdragen voor het informeren van de plaatselijke kerken zodat zij op de hoogte zijn van alle relevante informatie

7. Zij zullen rapport uitbrengen aan de volgende Generale Synode en eventueel aanbevelingen doen voor nadere besluitvorming
8. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode

Deputaten Zending en Evangelisatie (ZE)

Aan de deputaten wordt opgedragen:

1. Zij zullen de plaatselijke kerken dienen bij de bezinning op en de uitvoering van haar taak op het gebied van zending en evangelisatie
2. Zij zullen de ontwikkelingen op missionair gebied bijhouden en daarover informatie verstrekken aan de kerkenraden
3. Zij zullen rapport uitbrengen aan de volgende generale synode, waarin een evaluatie plaatsvindt en eventuele voorstellen worden gedaan.
4. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf format) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode

DEPUTATEN BENOEMD door GS Lutten 2021-2022

Deputaten benoemd door de synode van DGK Lutten 2021-2022

Titel	Voorletters	Naam	Woonplaats	Functie
1. Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords (ODDW)				
Ds.	M.	Dijkstra	Assen	Samenroeper
Ds.	C.	Koster	Bleiswijk	Primus
Dhr.	G.A.E.	Rodenboog	Ten Boer	Primus
Ds.	M.A.	Sneep	Zuidhorn	Primus
Dhr.	J.C.	Sikkens	Assen	Secundus en penningmeester
2. Deputaten ad Artikel 19 KO (Dep. ad art. 19 KO)				
Dhr.	N.	Egmond, van	Rotterdam	Primus
Dhr.	C.	Houweling	Bergschenhoek	Samenroeper
Dhr.	M.	Veen, van	Hardenberg	Primus
Dhr.	W.J.	Sikkens	Groningen	Secundus
3. College van Opleiding tot de Dienst des Woords (CvO)				
Dhr.	T.L.	Bruinius	Hooghalen	docent
Ds.	H.W.	Egmond, van	Marum	docent
Ds.	E.	Heres	Dalfsen	docent
Dr.	S.	Marie, de	Zwolle	opleider
4. Deputaten voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken (BBK)				
Dhr.	P.	Dijkstra	Dalfsen	Primus
Dr.	W.J.	Heeringa	Groningen	Primus
Ds.	C.	Koster	Bleiswijk	Samenroeper
Mevr.	H.G.	Sollie-Sleijster	Hattem	Primus
Dhr.	J.	Wieringa	Ten Boer	Primus
Dhr.	M.W.	Menninga	Zoetermeer	Secundus
5. Deputaten Financieel Beheer (FB)				
Dhr.	E.	Korevaar	Wezep	primus
Dhr.	H.J.	Mooibroek	Ijsselmuiden	Samenroeper
Dhr.	J.	Noort	Foxhol	Primus

6. Deputaten voor Adresvoering / Contacten Overheid / Binnenlandse Betrekkingen (ACOBB)				
Ds.	M.	Dijkstra	Assen	Primus
Ds.	E.	Heres	Dalfsen	Primus
Ds.	C.	Koster	Bleiswijk	Primus
Dhr.	P.	Pijkeren, van	Hooghalen	Primus
Ds.	M.A.	Sneep	Zuidhorn	Samenroeper
Ds.	P.	Heres	Zwolle	Secundus
7. Deputaten ad Artikel 49 KO (Dep. ad art. 49 KO)				
Dhr.	A.	Egmond, van	Bleiswijk	Samenroeper
Ds.	E.	Heres	Dalfsen	primus
Dr.	S.	Marie, de	Zwolle	primus
Dhr.	W.J.	Sikkens	Groningen	primus
Ds.	M.	Dijkstra	Assen	secundus
Ds.	H.W.	Egmond, van	Marum	secundus
Ds.	C.	Koster	Bleiswijk	secundus
Ds.	M.A.	Sneep	Zuidhorn	secundus
8. Deputaten Archief en DocumentatieCentrum en Website (ADC)				
Mr.	R.B.	Sikkens	Zwolle	primus
Dhr.	R.	Tigelaar	Hooghalen	Samenroeper
Dhr.	W.K.	Wind, de	Loppersum	primus
Dhr.	J.	Bruijn	Harderwijk	secundus
9. Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode (VVGS)				
Ds.	M.	Dijkstra	Assen	primus
Ds.	E.	Heres	Dalfsen	Samenroeper
Ds.	C.	Koster	Bleiswijk	primus
Ds.	M.A.	Sneep	Zuidhorn	primus
10. Quaestor				
Dhr.	Sj.	Meulen, van der	Frieschepalen	primus
11. Deputaten Zorg inzake Sekseel Misbruik (ZSM)				
Dhr.	W.K.	Wind, de	Loppersum	Samenroeper
Mevr.	B.A.J.	Dijkstra-Nijman	Assen	Primus
Mevr.	A.H.	Tigelaar-Doornbos	Assen	Primus
Drh.	G.	Veerman	Zwolle	primus

12. Zending en evangelisatie (ZE)				
Dhr.	J.	Alberts	Assen	primus
Dhr.	W.K.	Dijkstra	Hardenberg	Samenroeper
Ds.	E.	Heres	Dalfsen	Primus
Dhr.	J.C.	Huige	Balkbrug	primus
13. Raad van Toezicht en Advies voor De Bazuin (RvTA)				
Dhr.	A.	Egmond, van	Bleiswijk	Samenroeper
Ds.	H.W.	Egmond, van	Marum	
Ds.	E.	Heres	Dalfsen	
Ds.	C.	Koster	Bleiswijk	
Dhr.	G.J.	Marie, de	Bleiswijk	

Dit boek bevat de notulen van de buitengewone synode van Lutten, dd. 6 juli 2019. En de notulen van de generale synode van DGK te Lutten, zoals hij in een zestal vergaderingen is samengekomen vanaf zaterdag 25 september tot en met zaterdag 21 mei 2022.

